

H. Gr.⁴
18

H. Gr. 18 4°

Engrapha

H. Dwyer

H. gr. 18 4°

ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΠΙΣΗΜΑ

ΑΦΟΡΩΝΤΑ

ΤΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1864.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΠΙΣΗΜΑ

ΑΦΟΡΩΝΤΑ

ΤΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ.

ΥΠΟΤΥΠΛΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ

ΕΠΙΤΥΡΑΦΑ ΕΠΙΣΗΜΑ

ΑΦΟΡΩΝΤΑ

ΠΑΡΑΒΛΗΤΕΥΣΕΙΣ

1.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις Πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 13/25 Ὀκτωβρίου 1863.

Πρέπει ἄνευ ἀναβολῆς νὰ ἐφελκύσῃτε συντόμως τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ διορίσῃ Πληρεξούσιον μεταβησόμενον εἰς Λονδίνον καὶ ἐφωδιασμένον μετὰ τῆς προσηκούσης πληρεξουσιότητος διὰ τὴν διαπραγματεύσιν Συνθήκης περὶ τῆς παραχωρήσεως τῆς ἐπὶ τῶν Ἰονίων Νήσων προστασίας τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος καὶ περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν Νήσων τούτων μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ τοιοῦτος Πληρεξούσιος δεόν νὰ ἔχῃ ἐπίσης πληρεξουσιότητα ἵνα διαπραγματευθῇ μετὰ τῶν ἐν Λονδίῳ Πρέσβων τῶν δύο ἄλλων προστατίδων Δυνάμεων. Αἱ ὁδηγίαι τοῦ Βασιλέως δεόν νὰ δίδωσιν αὐτῷ εὐρείαν ἐξουσίαν.

ΡΩΣΣΕΑ.

2.

ΟΔΗΓΙΑΙ

Πρὸς τὸν Κύριον Χαρίλαον Τρικούπην, Πληρεξούσιον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 1/13 Νοεμβρίου 1863.

Σᾶς κοινοποιούμεν, ἐν ἀντιγράφῳ, τὸ ἀπὸ ἀ. Νοεμβρίου ε. ε. Β. Διάταγμα δι' οὗ ἡ Α. Μ. ὑπόδεχθη ν' ἀναθέσῃ ὑμῖν τὴν ἑκτακτον καὶ εἰδικὴν ἀποστολὴν τοῦ ν' ἀντιπροσωπεύσῃτε τὴν Β. Αὐτῆς Κυβέρνησιν παρὰ τῷ ἐν Λονδίῳ Συμβουλίῳ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ μετάσχῃτε τῶν διαπραγματεύσεων καὶ τῆς συνομολογήσεως Συνθήκης πρὸς πραγματοποίησιν τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων.

Πεποιθότες εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν Ἑλλ. συμφερόντων ζῆλον ὑμῶν, οὐδόλως ἀμφιβάλλομεν, ὅτι θέλετε προθυμοποιηθῇ νὰ δικαιώσῃτε τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Α. Μ. καὶ τῆς Κυβερνήσεως Αὐτῆς, καὶ ὅτι θέλετε ἐπιστήσῃτε ὅλην ὑμῶν τὴν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὴν, ἐπὶ τοσοῦτον σπουδαίου ἀντικειμένου, ὑπεράσπισιν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων καὶ δικαιωμάτων. Σᾶς παρακαλοῦμεν δὲ ν' ἀναχωρήσῃτε ἀφεύκτως διὰ τοῦ κατὰ τὸ προσεχὲς Σάββατον 2/14 Νοεμβρίου ἀποπλέοντος εἰς Γαλλίαν ἀτμοπλοίου.

Γινώσκετε, Κύριε, ἀρκούντως τὸ σπουδαῖον ζήτημα, περὶ οὗ πρόκειται ν' ἀσχοληθῇτε καὶ ἐνεργήσῃτε ἐν Λονδίῳ, ὥστε θεωροῦμεν περιττὸν νὰ μακρυγορήσωμεν ἐνταῦθα περὶ τούτου, ἐνῶ, ἄλλως τε, καὶ προφορικῶς ὑπεδείξαμεν ὑμῖν τὴν ὁποῖαν ὀφείλειε ν' ἀκολουθήσῃτε πορείαν καὶ τὸ σημεῖον πρὸς ὃ πρέπει νὰ τείνωσιν ὅλαι ὑμῶν αἱ προσπάθειαι. Ἐπαρκούμεθα δὲ νὰ σᾶς δώσωμεν ἤδη γραπτὰς τινὰς ὁδηγίας, ὡς πρὸς ἐν μόνον τῶν ἀντικειμένων ἅτινα ἀναφύονται ἐκ τοῦ ζητήματος τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου, ἥτοι τὸ τῶν ἐν Κερκύρᾳ φρουρίων, ὅπερ ἐστὶ καὶ τὸ σπουδαιότατον πάντων.

Δὲν ἀγνοεῖτε, ὅτι ἰδέα τις διεγερθεῖσα ὑπὸ τινων τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, περὶ καταστροφῆς τῶν ἀνωτέρω φρουρίων, ἐπέφερε πρὸς καιρὸν, ὡς ἐλπίζομεν, δισταγμούς τινὰς τοὺς ὁποίους πρόκειται ἵνα διασκεδάσωμεν.

Ἄν, μετὰ τὴν εἰς Λονδῖνον ἀφίξιν ὑμῶν, παρατηρήσητε, ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη σπουδαίως ἐπηρεάζει τὰς τρεῖς Εὐεργέτιδας Δυνάμεις, καὶ ἰδίως τὴν Ἀγγλίαν, ἥτις ἐστὶν ἡ μᾶλλον ἀρμοδία πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος, ὀφείλετε νὰ πολεμήσητε αὐτὴν ἀμέσως. Θέλετε ἀντιτάξει, ἐν πρώτοις καὶ ἀναπτύξει, δεόντως, τοὺς λόγους, οὓς ἡ Ἰόνιος Βουλὴ προέταξε, παριστῶσα τὰ φρούρια ὡς ἀνήκοντα καθ' ὅλα εἰς τὸ Ἰόνιον Κράτος καὶ δαπάναις αὐτοῦ ἐγερθέντα καὶ ὀπλισθέντα. Θέλετε, ἐπομένως, παραστήσει, ὅτι, ὁ ὑπὸ τινων Δυνάμεων ἐκφρασθεὶς φόβος μὴ τὰ φρούρια ταῦτα εἰς χεῖρας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εὐρισκόμενα καταστῶσιν ἐπικίνδυνα εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην, ἔστιν ὅλως ἀνυπόστατος. Τὰ φρούρια ταῦτα, καὶ εἰς ἰσχυρὰς χεῖρας εὐρισκόμενα, παρέχουσι μόνον τὰ μέσα τῆς ἀμύνης καὶ οὐχὶ ποτε τῆς ἐπιθέσεως. Εἰς χεῖρας δὲ τῆς Ἑλλάδος, Δυνάμεως μικρᾶς καὶ ἀνισχύρου, ἔτι ὀλιγώτερον δύνανται νὰ χρησιμεύωσι πρὸς βλάβην ἐτέρας τῶν Δυνάμεων οἷαςδήποτε. Οὐδεμία δὲ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων δύναται εὐλόγως νὰ ζηλοτυπήσῃ πρὸς μικρὸν Κράτος, οἷον ἡ Ἑλλὰς, διότι τὸ Κράτος τοῦτο ἔχει τινὰ τῶν μέσων, ἅτινα διατηροῦσιν εἰς ἓν ἔθνος τὸ αἶσθημα τῆς αὐτονομίας.

Ἀνυπόστατός ἐστιν ἐπίσης καὶ ὁ ἕτερος φόβος, μὴ τὰ φρούρια χρησιμεύωσιν ὡς ὀρμητήριον. Ἐφ' ὅσον χρόνον ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει στόλον ἀξιόμαχον, καὶ ἐπὶ πολὺ βεβαίως δὲν θέλει ἔχει τοιοῦτον, οὐδένα κίνδυνον δύνανται νὰ παρουσιάσωσι τὰ φρούρια κατὰ τρίτων, ἐκτὸς μόνον ἂν παρουσιασθῇ ἐχθρὴ ἐπιθεσις. Ὡσαύτως μάταιος καὶ ἀνυπόστατος ὅλως ἐστὶν καὶ ὁ φόβος μὴ δευτερεύουσά τις Ναυτικὴ Δύναμις καταλάβῃ αἰφνηδίως τὰ φρούρια καὶ κυριεύσῃ οὕτω τοῦ στομίου τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου, καθότι τοιοῦτό τι δὲν θὰ ἐπιτρέψωσιν αἱ Μεγάλαι Ναυτικαὶ Δυνάμεις, αἵτινες δύνανται νὰ ὦσι πάντοτε ἐν καιρῷ νὰ προλάβωσι πᾶσαν τοιαύτην ἀποπειραν. Ἀπ' ἐναντίας, τὰ φρούρια ταῦτα, εἰς χεῖρας τῆς Ἑλλάδος εὐρισκόμενα, δύνανται μεγάλως νὰ χρησιμεύωσι πρὸς ἀποκρούσιν τοιαύτης ἀποπειρας, καθότι, βεβαίως, ἡ θέσις τῆς Κερκύρας καὶ οὐχὶ τὰ ἐν αὐτῇ φρούρια ἐστὶ τὸ στόμιον τοῦ Ἀδριατικοῦ. ὁπότε δὲ ἡ Ἑλλὰς εὐρεθῇ ἀοπλος, ἄνευ τῶν φρουρίων, πρὸς ἀντίστασιν ἐχθρικῆς ἐπιθέσεως, ἡ Κέρκυρα ἔσεται ἀείποτε τὸ ἔρμαιον παντὸς ἀποτόλμου κινήματος.

Ὁ λόγος τοῦ ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ἐμπιστευθῇ τὰ φρούρια εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν δὲν εἶναι σπουδαῖος, διότι διὰ τῆς Βασιλείας ἤρξατο ἤδη ἡ ἐπάνοδος τῆς πειθαρχίας εἰς τὸν στρατὸν, ἥτις ἐντὸς ὀλιγίστου χρόνου παγιωθήσεται ἐντελῶς. Τὰ δὲ φρούρια θέλουσι χρησιμεύσει οὐχὶ ὀλίγον ὡς Σχολεῖον αὐτῆς τῆς πειθαρχίας. Ἄλλως τε, ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων, οὐδόλως δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ἐν τῷ μέλλοντι εἰς τοὺς προτεινόμενους αὐτὴν, καθότι βραδύτερον ἡ Ἑλλὰς, ὡς Κράτος αὐτόνομον, δύναται καὶ ἔχει δικαίωμα ἀναντιρρήτον καὶ ἀναμφισβήτητον νὰ τὰ ἀνεγείρῃ ὥστε ἡ κατεδάφισις αὐτῶν ἤδη δὲν ἔχει ἄλλο ἀποτέλεσμα, εἰμὴ τὴν προσβολὴν τῆς ἔθνικῆς ἡμῶν φιλοτιμίας καὶ τὴν ζημίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω λόγων, ὀφείλετε ν' ἀντιτάξητε προσέτι καὶ τὸ ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα, τοῦ ὅτι τὰ φρούρια εἰσὶν ἀναποφεύκτως ἀναγκαῖα εἰς αὐτὴν τὴν ἀσφάλειαν τῆς Κερκύρας. Ἡ νῆσος αὕτη ἐγγύτατα κειμένη πρὸς τὴν Ἀλβανίαν, ἔσεται ἀδιακόπως ἐκτεθειμένη εἰς ληστρικὰς ἐπιδρομὰς τῶν Ἀλβανῶν, τὰς ὁποίας, καθὼ ἐντελῶς ἀοπλος, ἂν δὲν ἔχῃ τὰ φρούρια, δὲν θέλει δύνασθαι νὰ ἀποκρούσῃ.

Ἄν δὲ ἤθελεν ἔχῃ ὑπόστασιν καὶ φήμῃ τις διατρέξασα εἰς Ἀθήνας, ὅτι πρὸς τοῖς ἄλλοις λόγοις, οὓς προτείνουν οἱ τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων ὑποστηρίζοντες, ὅτι δηλαδὴ ἐνδεχόμενον νὰ παραχωρήσῃ ποτὲ ἡ Ἑλλὰς οἰκειοθελῶς εἰς ἄλλην Δύναμιν τὰ ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ τῇ Κερκύρᾳ παρακειμένου σκοπέλου, Vido καλουμένου, ὀχυρώματα, ὅσον γελοῖα καὶ ἂν μοι φαίνηται ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις, ἂν τυχὸν ἐπῆλθε, τὸ ἐπαναλαμβάνω, εἰς τινος τὴν διάνοιαν, εἶναι πολὺ εὐκόλον εἰς τὰς Δυνάμεις νὰ καταχωρίσωσιν ἄρθρον ῥητὸν ἐν τῇ Συνθήκῃ δι' οὗ ν' ἀπαγορεύηται ἀπολύτως ἡ εἰς οὐδένα τρίτον εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα παραχώρησις ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος τοῦ ῥηθέντος Σκοπέλου.

Διὰ ῥητοῦ ὡσαύτως ἄρθρου τῆς Συνθήκης δύναται νὰ διακηρυχθῇ ὅτι οὐδέποτε αἱ Δυνάμεις θέλουσιν ἀνεχθῇ τὴν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Ἑλλήν. Κράτους εἰς ἄλλο οἷονδήποτε μεταβίβασιν, ἢ ὑπ' αὐτοῦ βίαιαν κατοχὴν ἁπάντων τῶν τῆς Κερκύρας φρουρίων.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἐπιχειρήματα, ἅτινα ἐν συντόμῳ ἐκτίθενται ἐνταῦθα, θέλετε δώσει τὴν δέουσαν ἀνάπτυξιν, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, αἵτινες θέλουσι σᾶς παρουσιασθῇ. Ἐλπίζομεν ὅτι δι' αὐτῶν θέλετε κατορθώσει νὰ διασκεδάσῃτε πάντα φόβον καὶ πᾶσαν τάσιν πρὸς κατεδάφισιν τῶν φρουρίων. Ὅλαι δὲ αἱ πρὸς τοῦτο προσπάθειαι ὑμῶν πρέπει νὰ τείνωσιν εἰς τὸ νὰ πεισθῶσιν ὑπὲρ ἡμῶν κυρίως αἱ τρεῖς Εὐεργέτιδες Δυνάμεις, καθότι, ὁπόταν αὗται ἀποφανθῶσιν ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἀξιώσεων, τὸ ζήτημα λύεται ἀφεύκτως ὑπὲρ ἡμῶν.

Ἄν τυχὸν, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, τῶν Δυνάμεων αὐτῶν οἱ δισταγμοὶ δὲν διασκεδασθῶσι, πρέπει τότε νὰ προσπαθήσητε νὰ μείνῃ τὸ ζήτημα τῶν φρουρίων ἐκκρεμὲς, συνομολογουμένης τῆς Συνθήκης καθόσον ἀφορᾷ τὴν πραγματοποιήσιν τῆς ἐνώσεως καὶ ἐπιφυλαττομένων τῶν Δυνάμεων νὰ σκεφθῶσι καὶ ἀποφασίσωσι

περὶ τῶν φρουρίων κατόπιν. Ἀλλ' ἂν καὶ τοῦτο ἀποτύχη, θέλετε προσπαθήσει ν' ἀποκρουσθῇ ἡ κατεδάφισις καὶ ν' ἀποφασισθῇ μόνον ὁ ἀφοπλισμὸς τῶν φρουρίων, λέγοντες, ὅτι διὰ μόνου τοῦ ἀφοπλισμοῦ ἐκλείπουσιν ἐν-τελῶς οἱ ὑπάρχοντες φόβοι.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αἱ Δυνάμεις ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν κατεδάφισιν, ὀφείλετε νὰ προσπαθήσητε νὰ πείση-τε αὐτάς νὰ μὴ τὴν ἐνεργήσῃ ἡ Ἀγγλία πρὸς τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἐνώσεως, ἀλλὰ νὰ τὴν συμβουλεύ-σωσιν ἀπλῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἴτε ἐν τῇ Συνθήκῃ αὐτῇ, εἴτε δι' ἰδίας διακοινώσεως ἢ πρωτοκόλλου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο μέτρον θεωροῦμεν, τὸ καθ' ἡμᾶς, προτιμότερον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀφοπλισμοῦ.

Δὲν πιστεύομεν ν' ἀποκρουσθῶσιν ἀπολύτως ὅλαι αὗται αἱ προτάσεις ἡμῶν. Πεποιθήμεν δὲ, στριζόμε-νοι εἰς τὰς πρὸς τὴν Ἑλλάδα εὐνοϊκὰς διαθέσεις τῶν Εὐεργετῶν Δυνάμεων, καὶ ἰδίως τῆς Μεγάλης Βρε-τανίας, εἰς ἣν ὀφείλομεν κυρίως τὴν ἐνωσιν τῆς Ἑπτανήσου, πεποιθήμεν λέγω, ὅτι δὲν θέλουσιν ἀφήσει τὸ μέγα τοῦτο εὐεργέτημα ἀτελές διὰ τῆς κατεδάφισεως τῶν φρουρίων. Ἀλλ' ἂν ἀπροσδοκῆτως, ὅλαι ἡμῶν αἱ προσπάθειαι, ἀποθῶσιν ἀνωφελεῖς, καὶ ἡ κατεδάφισις ἀποφασισθῇ καὶ καταχωρηθῇ, ὥς ὅρος ἀναπόφευκτος τῆς Συνθήκης, δὲν πρέπει ὑμεῖς νὰ ὑπογράψητε αὐτήν.

Θέλετε γνωστοποιήσαι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅτι, αἱ ὀδηγίαι ὑμῶν, σὰς ἀπαγορεύουσι τὴν ὑπογραφὴν Συνθήκης, περιεχούσης ὥς ὅρον τὴν κατεδάφισιν τῶν ἐν Κερκύρᾳ φρουρίων. Ἡ κοινὴ ἐν Ἑλλάδι γνώμη καὶ αἴσθημα ἔθνικῆς φιλοτιμίας δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἑαυτῆς καταδίκην.

Εἰς τὰς μετὰ τῶν Ὑπουργῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας συνομιλίας ὑμῶν, πρέπει κυρίως ν' ἀναφέρητε, ὅτι, ὅτε κατὰ πρῶτον ἐπροτάθη ὑπ' αὐτῶν τὸ Ἑλλ. Στέμμα εἰς τὸν Βασιλέα Γεώργιον, προσεφέρθη αὐτῷ ἡ Ἑπτά-νησος ὁλόκληρος ἄνευ οὐδενὸς ὅρου· ὅτι δὲ ὁ λόρδος Ρῶσσελ εἰς τινὰ ἀγόρευσιν αὐτοῦ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρ-δων, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς

εἶπε ῥητῶς καὶ σαφῶς, ὅτι ἡ Ἑπτάνησος ἐνωθή-

σεται μετὰ τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τῶν φρουρίων τῆς καὶ ὅλων τῶν παραρτημάτων αὐτῆς.

Εἰς τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην καὶ εἰς τὸν δοθέντα Αὐτῷ λόγον πεποιθὼς ὁ Βασιλεὺς δὲν ἐδίστασε πλέον νὰ δεχθῇ τὸν Ἑλληνικὸν Θρόνον. Ἦδη, διὰ τῆς κατεδάφισεως τῶν ἐν Κερκύρᾳ φρουρίων, ἡ ὑπόσχεσις αὕτη, ἣν ὁ Βασιλεὺς ἔσπευσε νὰ γνωστοποιήσῃ ἔκτοτε εἰς τὴν Ἑλλάδα, φαίνεται ἀθετουμένη.

Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος δικαιούται νὰ ἴδῃ μετὰ βαθείας θλίψεως τὴν πρὸς τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας σύμπραξιν τῆς Ἀγγλικῆς ἰδίως Κυβερνήσεως, ἐνῶ, ἡ εὐεργέτις αὕτη δύναμις, ἐπα-νειλημμένως, διὰ τοῦ ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐκτάκτου Ἀπεσταλμένου τῆς Κ. Ἐλιόττ, διαβιβά-ζοντος εἰς τὴν προσωρινὴν Κυβέρνησιν τὰ πρὸς αὐτὸν τηλεγραφήματα τοῦ Κόμητος Ρῶσσελ ἐβεβαίουν τὸ Ἑλλ. ἔθνος, ὅτι ἂν ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ στραφῇ πρὸς Ἡγεμόνα ἀρεστὸν τῇ Ἀγγλίᾳ, αὕτη ἤθελε τότε ἄρει τὴν ἀπὸ τῆς Ἑπτανήσου προστασίαν τῆς καὶ παραχωρήσει τὴν χώραν ταύτην εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὐδένα δὲ ἄλλον ὅρον ἐπέφερεν, οὐδ' ὑπεδείκνυε τότε, τὸ δὲ Ἑλλ. ἔθνος ἄσμενον ἠσπάσθη τὴν ἐκλογὴν τοῦ ὑποδειχθέντος αὐτῷ Ἀνακτος. Καὶ δὲν λέγω διὰ τούτου ὅτι, ὁ πληρώσας πάντας τοὺς πόθους τοῦ Ἑλλ. ἔθνους Ἡγεμὼν ἡμῶν Γεώργιος, δὲν ἤθελεν ἐκλεχθῇ ὑπὸ τοῦ ἔθνους, ἂν ἐγίνωσκε τοῦτο, ὅτι ἡ παραχώρησις τῆς Ἑπτανήσου δὲν ἦτον ἀπόλυτος, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς κατεδάφισεως τῶν φρουρίων Κερκύρας· σκοπὸν ἔχω μόνον νὰ παραστήσω ὅτι ἡ μεθ' ὅλα ταῦτα, τὰ τε πρὸς τὸν ἡμέτερον Ἡγεμόνα καὶ πρὸς τὸ Ἑλλ. ἔθνος ὑποσχεθέν-τα, προτεινομένη σήμερον κατεδάφισις τῶν φρουρίων Κερκύρας, δὲν δύναται νὰ μὴ παρεξηγηθῇ.

Πεποιθήμεν ἐντελῶς ὅτι, οἱ ὑπουργοὶ τῆς Ἀγγλίας, οἵτινες τοσοῦτον τελεσφόρως συνέτεινον εἰς τὴν ἐγκα-θίδρυσιν τῆς νέας ἡμῶν Βασιλείας, δὲν θὰ θελήσωσι νὰ ἐξασθενήσωσι τὸ ἔργον των, συγκατατιθέμενοι εἰς τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων. Θέλετε προσέτι παραστήσει αὐτοῖς πόσον ἀπᾶδον ἐστὶ πρὸς τὰς ἰδέας καὶ τὸν πολιτισμὸν τοῦ παρόντος αἰῶνος ἡ καταστροφὴ ἔργων διὰ τοσούτων μόχθων καὶ δαπανῶν ἐγερθέντων, καὶ ὁ-ποῖαν θλιβεράν ἐντύπωσιν θέλει προξενήσει εἰς τὸ Ἑλλ. ἔθνος ἡ πραγματοποιήσις τῆς καταστροφῆς. Ἡ ἐν-τύπωσις αὕτη, ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως ἀμέτοχος τῆς καταστροφῆς, θέλει ἐπηρεάσει, οὐχ' ἦττον, τὸν ἤδη ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλείας ὑπάρχοντα ἐν Ἑλλάδι μέγιστον ἐνθουσιασμόν.

Περὶ τῶν ἐνεργειῶν ὑμῶν, ὡς καὶ περὶ τῶν διαφορῶν φάσεων, τὰς ὁποίας ἤθελε παρουσιάσει τὸ ζήτημα, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαπραγματεύσεων, θέλετε μᾶς ἀναφέρει διὰ τε λεπτομερῶν ἐκθέσεων καὶ διὰ τηλε-γραφημάτων, ὅποταν καθίσταται ἐπ' ἀνάγκης νὰ εἰδοποιηθῶμεν ἀμέσως. Ὅσακις δὲ λάβητε ἀνάγκην ἐιδικῶν ὀδηγιῶν θέλετε τὰς ζητεῖ διὰ τοῦ τηλεγράφου.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

3.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Σταλὲν μέσῳ Σύρου καὶ Χίου.

Πρὸς τὸν Κύριον Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 13/25 Νοεμβρίου 1863.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν σας τηλεγράφημα κοινοποιήθην ὑπὸ τοῦ Πρέσβευς τῆς Ἀγγλίας ἀνήγγειλε τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης. Τὴν ἐπαύριον διεδόθησαν ἀπαίσεις φῆμαι, διαβεβαιοῦσαι τὴν κατεδάρισιν τῶν φρουρίων Κερκύρας καὶ τὴν οὐδετέρωσιν τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ τῶν ὑδάτων αὐτῶν. Εἴμεθα ἀνήσυχoi καὶ ἐστερημένοι ὑμετέρων εἰδήσεων. Ἐὰν αἱ φῆμαι αὗται ᾖναι ἀληθεῖς, μὴ ὑπογράψετε ὅ, τι καὶ ἂν σᾶς εἴπωσι. Σᾶς ἐπαναλαμβάνω, μὴ ὑπογράψετε. Ἀκολουθήσετε ἀκριβῶς τὰς ὁδηγίας σας χωρὶς ν' ἀκούσητε οὐδένα. Τηλεγραφήσετε ἡμῖν πάραυτα. Ὁ μεταξὺ Σύρου καὶ Χίου τηλεγράφος εἶναι διακεκομμένος. Στείλετε τὸ τηλεγράφημά σας εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείαν. Εἰδοποιεῖτέ με συνεχῶς περὶ παντὸς σπουδαίου ἀφορῶντος τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

4.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην

Εἰς Ἀθήνας.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 10/22 Νοεμβρίου 1863.

Ὡρα 3, λεπ. 25.

Ἐφθασα εἰς Λονδίνον χθὲς τὸ ἑσπέρας. Ἐμαθον, ὅτι τὸ Σάββατον 14 Νοεμβρίου οἱ πληρεξούσιοι τῶν 5 Δυνάμεων ὑπέγραψαν τὴν Συνθήκην ἐπιφυλαζόμενοι εἰς τὰς 3 ἐγγυητρίας Δυνάμεις τὴν συνομολόγησιν ἄλλης μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἔνωσις τῶν νήσων ὑπῆχθη διὰ τῆς Συνθήκης τῶν 5 Δυνάμεων εἰς τοὺς ἐξῆς ὅρους: οὐδετερότητα τῶν Ἰονίων νήσων καὶ περιορισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, τῆς ναυτικῆς τε καὶ τῆς κατὰ ξηρὰν εἰς τὸν ἀριθμὸν τὸν ἀκριβῶς ἀναγκαῖον διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ τὴν εἰσπραξίν τῶν (φόρων). Ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων (γενήσεται) καθ' ὃν τρόπον ἡ Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας κρίνῃ ἐπαρκῆ, καὶ ἐντὸς 3 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως αἱ ἀγγλικαὶ δυνάμεις θ' ἀπέλθωσι τῆς Ἰονικῆς χώρας. Ἡ Συνθήκη τῶν 5 Δυνάμεων συνομολογήθη ἐπὶ τῇ ἐπιμόνῳ ἀπαιτήσει τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Πρωσίας αἵτινες δὲν θέλουσι νὰ συνομολογήσωσι τοιαύτην μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἀπεκρίθη εἰς τὰς ἐντόνους διαμαρτυρήσεις μου ὅτι αἰεὶ τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων ἡ παραχώρησις δὲν θὰ γείνη, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἡσχολεῖτο ἤδη εἰς τὸ σχέδιον τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων, καὶ ὅτι θὰ προβῶσιν εἰς τοῦτο χωρὶς νὰ περιμένωσιν τὴν συνομολόγησιν τῆς Συνθήκης μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὁ Λόρδος Ρώσσελ θὰ μοὶ ὑποβάλῃ τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Μοὶ ἐφάνη, ὅτι συγκατατίθεται εἰς τὸ νὰ μὴ γείνη ἐν αὐτῷ μνηεὶα τῆς τῶν φρουρίων κατεδαφίσεως, εἰ καὶ ἡ Αὐστρία ἐπιμένει. Ἀλλὰ θέλει ἀπολύτως νὰ καταχωρίσῃ ἐν αὐτῷ τὴν περὶ περιορισμοῦ τῆς ἐν ταῖς νήσοις στρατιωτικῆς δυνάμεως ῥήτραν. Ὁ Βαρὼν Βρουννώφ (1) καὶ ὁ Μαρκίων Καδὸρ (2) θεωροῦσι τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων ὡς ἀναπόφευκτον.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

(1) Πρέσβυς τῆς Ῥωσσίας ἐν Λονδίῳ.

(2) Ἐπιτετραμμένος τὰς ὑποθέσεις τῆς Γαλλίας ἐν Λονδίῳ.

5.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Σταλὲν διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Βασ. Πρεσβείας.

Πρὸς τὸν Κ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 19 Νοεμβρίου (1 Δεκεμβρ.) 1863.

Ἐλήφθη τὸ τηλεγράφημά σας τῆς 22. Ὁ Πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας μᾶς ἐκοινοποίησε τὸ κείμενον τῆς Συνθήκης, ὅπερ ἐπροξένητε λυπηρὰν καὶ ἀνέκφραστον ἐντύπωσιν ἐνταῦθα καὶ εἰς Ἑπτάνησον. Τὰ πνεύματα εἶναι πολὺ τεταραγμένα. Ἡ οὐδετερότης εἶναι ἀνεφάρμοστος ὅπως ἐκτίθεται ἐν τῇ Συνθήκῃ. Οὐδεὶς ἀποδέχεται τοὺς ὅρους τῆς Συνθήκης. Ἐξακολουθήσετε πολεμοῦντες αὐτὴν σύμφωνα πρὸς τὰς ὁδηγίας σας. Νεωτέρας ὁδηγίας καὶ διασαφήσεις θέλετε λάβει διὰ τοῦ Γαλλικοῦ Ἀτμοπλοίου τῆς 4 Δεκεμβρίου.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ.

6.

ΣΥΝΘΗΚΗ

Μεταξὺ τῶν Α. Α. Μ. Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων, τῆς Βασιλίσσης τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσίας καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, ἀφορῶσα τὰς Ἰονίους Νήσους, καὶ ὑπογραφεῖσα ἐν Λονδίνῳ τὴν 14 Νοεμβρίου 1863.

Ἐν ὀνόματι τῆς Ἀγίας καὶ ἀδιαίρετου Τριάδος.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας γνωστοποιήσασα εἰς τὰς Α. Α. Μ. Μ. τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας, τὸν Αὐτοκράτορα τῶν Γάλλων, τὸν Βασιλέα τῆς Πρωσίας καὶ τὸν Αὐτοκράτορα Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν ὅτι τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων καταλλήλως εἰδοποιηθὲν περὶ τῆς προθέσεως τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν εἰρημένων νήσων, μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἐκηρύχθη ὁμοφώνως ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως ταύτης, καὶ ὅτι ἐξεπληρώθη οὕτω ὁ ὅρος ὁ καθιερούμενος διὰ τῆς τελευταίας διατάξεως τοῦ ὑπὸ τῶν Πληρεξουσίων τῶν πέντε Δυνάμεων ὑπογραφέντος τὴν 1 τοῦ λήξαντος Αὐγούστου Πρωτοκόλλου, οἱ ῥηθέντες ἡγεμόνες, ἥτοι ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, ἀπεφάσισαν νὰ καθιερώσουν διὰ δημοσίου Συνθήκης τὴν ἐαυτῶν συναίνεσιν εἰς τὴν εἰρημένην ἔνωσιν, συνολογούντες τοὺς ὅρους ὑφ' οὗς αὕτη θέλει γίνεαι.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον αἱ εἰρημέναι Αὐτῶν Μεγαλειότητες διώρισαν ὡς Πληρεξουσίου των τοὺς Κυρίους, ἧτοι:

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, τὸν ἐντιμότατον Ἰωάννην Κόμητα Ῥώσσελ κτλ. κτλ. κτλ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, Βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας καὶ Βοημίας, τὸν Κόμητα Φελίξ de

Wimpffen, Κλειδοῦχον Αὐτοῦ καὶ Ἐπιτετραμμένον παρὰ τῇ Κυβερνήσει τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος.

Ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων τὸν Κύριον Camille Nompère de Champagny, Marquis de Cadore, Κλειδοῦχον Αὐτοῦ καὶ Ἐπιτετραμμένον παρὰ τῇ Κυβερνήσει τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας τὸν Κύριον Ἀλβέρτον Κόμητα de Bernstorff-Stintenburg κτλ. κτλ. Ἐκτακτον Αὐτοῦ Πρεσβευτὴν καὶ Πληρεξούσιον παρὰ τῇ Αὐτῇ Βρετανικῇ Μεγαλειότητι.

Ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν τὸν Κύριον Φίλιππον Βιρῶνα de Brunnow, Μυστικοσύμβουλον Αὐτοῦ καὶ Ἐκτακτον Πρεσβευτὴν καὶ Πληρεξούσιον παρὰ τῇ Αὐτῇ Βρετανικῇ Μεγαλειότητι κτλ. κτλ. οἵτινες, ἀνταλλάξαντες τὰ πληρεξούτιά των, εὐρεθέντα ἐν τάξει, συνωμολόγησαν καὶ ὑπέγραψαν τὰ ἐπόμενα ἄρθρα·

Ἄρθρον 1.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας παραιτεῖται, ὑπὸ τοὺς κάτωθι διαγραφομένους ὅρους, τῆς Προστασίας τῶν Νήσων Κερκύρας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Λευκάδος (Ἀγίας Μαύρας), Ἰθάκης, Κυθήρων καὶ Παξῶν μετὰ τῶν παραρτημάτων αὐτῶν, ἃς ἡ Συνθήκη τῶν Παρισίων τῆς 5 Νοεμβρίου 1815, συνεκρότησεν εἰς ἐν ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον Κράτος, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἡνωμένη Πολιτεία τῶν Ἰονίων Νήσων», τεθὲν ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἀποκλειστικὴν Προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, καὶ τῶν κληρονόμων καὶ διαδόχων Του.

Αἱ Α. Α. Μ. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν ἀποδέχονται ὑπὸ τοὺς κάτωθι διαγραφομένους ὅρους, τὴν ὑπὸ τῆς Α. Μ. τῆς Βασίλισσας τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας ἐγκατάλειψιν τῆς Προστασίας τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ ἀναγνωρίζουν, συμφώνως μετὰ τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος, τὴν ἔνωσιν τῆς εἰρημένης Πολιτείας μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

Ἄρθρον 2.

Αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι, μετὰ τὴν ἔνωσιν των μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, θέλουν ἀπολαύει τῶν πλεονεκτημάτων διηνεκοῦς οὐδετερότητος καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδεμίας ἐνοπλος δυνάμεις, ναυτικῆς ἢ στρατιωτικῆς, δύναται νὰ συγκεντρωθῇ ἢ νὰ σταθμεύῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ τῶν ὑδάτων τῶν εἰρημένων νήσων πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου πρὸς τήρησιν τῆς δημοσίου τάξεως καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εἰσπράξεως τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Κράτους.

Τὰ ὑψηλὰ συμβαλλόμενα μέρη ὑποχρεοῦνται νὰ σεβασθῶσι τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος ἁρθρου συνωμολογουμένης οὐδετερότητος.

Ἄρθρον 3.

Ὡς ἀναγκαία συνέπεια τῆς οὐδετερότητος, ἥς ἡ Ἡνωμένη Πολιτεία τῶν Ἰονίων Νήσων καλεῖται οὕτω ν' ἀπολαύσῃ, τὰ φρούρια τὰ ὑπάρχοντα ἐν τε τῇ Νήσῳ Κερκύρα καὶ τοῖς ἀμέσως αὐτῇ παραρτήματι, καθιστάμενα ἐφεξῆς ἄνευ σκοποῦ, πρέπει νὰ κατεδαφισθῶσιν, ἢ δὲ κατεδάφισις αὐτῶν θέλει πραγματοποιηθῇ πρὶν ἢ ἀποχωρήσωσι τὰ στρατεύματα ἃ διατηρεῖ ἡ Ἀγγλία πρὸς κατοχὴν τῶν εἰρημένων νήσων ὡς προστατίαις δυνάμεις. Ἡ κατεδάφισις θέλει γίνεαι καθ' ὃν τρόπον ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας ἤθελε κρίνει ἐπαρκῆ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν προθέσεων τῶν ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἔνωσις τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου οὐδεμίαν θέλει ἐπιφέρει τροποποίησιν εἰς τὰ πλεονεκτήματα τὰ κεκτημένα εἰς τὴν ξένην ναυτιλίαν καὶ τὸ ξέον ἐμπόριον δυνάμει Συνθηκῶν καὶ Συμβάσεων συνωμολογηθεισῶν ὑπὸ ξένων Δυνάμεων μετὰ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος ὑπὸ τὴν ιδιότητα τῆς Προστάτιδος Δυνάμεως τῶν Ἰονίων Νήσων.

Ἄπασαι αἱ ὑποχρεώσεις, αἱ προκύπτουσαι ἐκ τῶν εἰρημένων συμφωνιῶν, ὡς καὶ ἐκ τῶν νῦν ἐν ἰσχύϊ ὀργανισμῶν, θέλουν διατηρεῖσθαι καὶ φυλάττεσθαι ὁκρίβως ὡς καὶ ἐν τῇ παρελθόντι.

Κατὰ συνέπειαν ῥητῶς συμπεφώνηται ὅτι τὰ ξένα πλοῖα καὶ τὸ ξένον ἐμπόριον ἐν τοῖς Ἰονίοις λιμέσι, καὶ τ' ἀνάπαλιν τὰ Ἰόνια πλοῖα καὶ τὸ Ἰόνιον ἐμπόριον ἐν τοῖς ξένοις λιμέσι, καθὼς καὶ ἡ ναυτιλία μεταξὺ τῶν Ἰονίων λιμένων καὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος θὰ ἐξακολουθήτω ὑποκείμενα εἰς τὰ αὐτὰ μέτρα καὶ διατελοῦντα ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ὑπ' οὓς καὶ πρὸ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 5.

Ἡ ἔνωσις τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου οὐδόλως παρεβλά-

πτεῖ τὰς ὑπὸ τῆς ἰσχυροῦς Νομοθεσίας τῶν Νήτων καθιερωμένας ἀρχὰς ὡς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῶν λατρεῖων καὶ τὴν θρησκευτικὴν ἀνοχὴν. Ἐπομένως, τὰ δικαιώματα καὶ αἱ ἀτέλειαι αἱ καθιερούμεναι ἐπὶ θρησκευτικῶν ἀντικειμένων ὑπὸ τῶν κεφ. 1 καὶ 5 τοῦ Συντάγματος τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ ἰδίως ἡ ἀναγνώρισις τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὡς ἐπικρατούσης θρησκείας ἐν ταῖς Νήσοις, ἡ πλήρης ἐλευθερία λατρείας ἡ παρακεχωρημένη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κράτους τῆς Προστατίδος Δυνάμεως, καὶ ἡ ἐντελής ἀνοχὴ ἡ ὑποσχεθεῖσα εἰς τὰς ἄλλας χριστιανικὰς κοινότητας, θέλουν διατελεῖ μετὰ τὴν ἔνωσιν ἐν πλήρει ἰσχύϊ.

Ἡ ἰδιαιτέρα προσασία ἡ ἐγγυηθεῖσα τῇ Καθολικῇ Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς καὶ τὰ πλεονεκτήματα, ἅπαρ ἤδη αὕτη κέκτηται, θέλουν ἐπίσης διατηρηθῇ· οἱ δ' εἰς τὴν κοινότητα ταύτην ἀνήκοντες ὑπήκοοι θὰ ἀπολαύουν ἐν ταῖς νήσοις τῆς αὐτῆς ἐλευθερίας λατρείας τῆς ἀναγνωρισθείσης αὐτοῖς ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐντελοῦς ἀστυκῆς καὶ πολιτικῆς ἰσότητος μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰ διάφορα δόγματα, καθιερωθεῖσα ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ αὐτοῦ πρωτοκόλλου θέλει ὡσαύτως ἐφαρμόζεσθαι καὶ ἐν ταῖς Ἰονίαις Νήσοις.

Ἄρθρον 6.

Αἱ αὐλαὶ τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ῥωσσίας ὡς Δυνάμεις ἐγγυηθεῖσαι τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον ἐπιφυλάττονται νὰ συνομολογήσωσι Συνθήκην μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν συμφωνιῶν ἃς δύναται νὰ καταστήσῃ ἀναγκαίας ἡ ἔνωσις τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσσης τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας θέλουν ἀποχωρήσει ἐκ τοῦ ἐδάφους τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἐν διαστήματι τριῶν μηνῶν, ἢ καὶ ταχύτερον εἰ δυνατόν, μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς εἰρημένης Συνθήκης.

Ἄρθρον 7.

Αἱ Αὐλαὶ τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ῥωσσίας ὑποχρεοῦνται νὰ κοινοποιήσωσιν εἰς τὰς Αὐλὰς τῆς Αὐστρίας καὶ Πρωσσίας τὴν ὑπ' αὐτῶν συνομολογηθησομένην Συνθήκην μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως σύμφωνα μὲ τὸ προηγούμενον ἄρθρον.

Ἄρθρον 8.

Τὰ ὑψηλὰ συμβαλλόμενα μέρη συνομολογοῦσιν ἀλλήλοις ὅτι μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συμπεφωνημένων ἐν τῇ παρούσῃ Συνθήκῃ, αἱ διατάξεις τῆς Συνθήκης τῆς 5 Νοεμβρίου 1815 τῆς συνομολογηθείσης μεταξὺ τῶν Αὐλῶν τῆς Αὐστρίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Ῥωσσίας καθόσον ἀφορᾷ τὴν Ἡνωμένην Πολιτείαν τῶν Ἰονίων Νήσων θὰ παύσουν ἰσχύεσθαι, ἐκτὸς τοῦ ὅρου, δι' οὗ αἱ Αὐλαὶ τῆς Αὐστρίας, Πρωσσίας καὶ Ῥωσσίας παρητήθησαν παντὸς δικαιώματος ἢ πάσης ἰδιαιτέρας ἀξιώσεως ἣν ἠδύναντο νὰ ἔχουν ἐρ' ὧν ἢ ἐπὶ τινῶν τῶν Νήσων ἢ τῶν παραρτιμμάτων αὐτῶν, αἵτινες ἀνεγνωρίσθησαν, διὰ τῆς Συνθήκης τῆς 5 Νοεμβρίου 1815, ὡς ἀποτελοῦσαι ἐν Κράτος ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἡνωμένη Πολιτεία τῶν Ἰονίων Νήσων.» Διὰ τῆς παρούσης Συνθήκης αἱ Α. Α. Μ. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν ἀνανεοῦν καὶ ἐπικυροῦν τὴν προρρήθεισὴν παραίτησιν, ἐν ὀνόματι Αὐτῶν, τῶν κληρονόμων καὶ διαδόχων Των.

Ἄρθρον 9.

Ἡ παρούσα Συνθήκη θέλει ἐπικυρωθῇ καὶ αἱ ἐπικυρώσεις αὐτῆς ἀνταλλαχθῇ ἐν Λονδίνῳ ἐντὸς ἑξ' ἐβδομαδῶν, ἢ ταχύτερον εἰ δυνατόν.

Πρὸς πίστωσιν τούτου οἱ ἀνωτέρω Πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν αὐτὴν θέντες ἐπ' αὐτῆς καὶ τὰς σφραγίδας των.

Ἐγένετο ἐν Λονδίνῳ, τὴν 14 Νοεμβρίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1863.

ΡΩΣΣΕΛ.

ΟΥΪΜΠΦΕΝ.

ΚΑΔΟΡ,

ΒΕΡΝΣΤΟΡΦ.

ΒΡΟΥΝΩΦ.

Πρὸς τὸν Κύριον Χαρίλαον Τρικούπην, εἰς ἑκτακτον καὶ εἰδικὴν ἀποστολὴν
διατελοῦντα ἐν Λονδίῳ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 21 Νοεμβρίου (3 Δεκεμβρίου) 1863.

Σὺς ἐγράψαμεν ἤδη διὰ τῶν ἀπὸ 13/25 Νοεμβρίου καὶ 19 Νοεμβρίου (1 Δεκεμβρίου) ἡμετέρων τηλεγρα-
φημάτων ὁποῖαν ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν ἀνεξαιρέτως εἰς τὰ πνεύματα ἐν Ἑλλάδι τε καὶ ταῖς Ἰο-
νίοις νήσοις ἢ ἐν Λονδίῳ συναφθεῖσα τὴν 2/14 τοῦ φθίνοντος ὑπὸ τῶν πέντε Μεγάλων Δυνάμεων Συνθήκη
περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Δύσκολον καθίσταται ἡμῖν νὰ σᾶς παρστήσωμεν ἀκριβῶς τὴν βαρυτάτην ἀθυμίαν τὴν κατακαλύψασαν τὰς
φυσιογνωμίας ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς ἀνωτέρω Συνθήκης. Ἡ με-
γαλητέρα ταραχὴ ἐπεκράτει καὶ ἐπικρατεῖ ἔτι εἰς τὰ πνεύματα, ταραχὴ ἀπειλοῦσα δυσάρεστα ἀποτελέσμα-
τα, ἂν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπρολάβανε νὰ δώσῃ τινὰς ἐλπίδας, γνωστοποιήσασα δι' ἐμοῦ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συ-
νέλευσιν, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Ἑλλὰς εἰσέτι δὲν ἠκούσθη, δικασθεῖσιν, οὕτως εἰπεῖν, καὶ καταδικασθεῖσιν ἐρήμην, πε-
ποίθαμεν ὅτι αἱ τρεῖς μεγάλοι καὶ εὐεργέτιδες Δυνάμεις, μεθ' ὧν πρόκειται νὰ διαπραγματευθῶμεν ἑτέραν
περὶ πραγματοποιήσεως τῆς ἐνώσεως Συνθήκην, θέλουσιν ἐκτιμῆσαι τοὺς λόγους ἡμῶν, καὶ δὲν θέλουσι κα-
ταστρέψαι τὸ ὠραῖον ἔργον δι' οὗ ἀπεφάσισαν ἐσχάτως νὰ συμπληρώσωσι τὰς τοσαύτας πρὸς τὸ Ἑλλ. ἔθνος
εὐεργεσίας των.

Σὺς διαβιβάζομεν ὧδε πρὸς γνῶσιν ὑμῶν ἀντίγραφον τῆς ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει ἀγορεύσεως ἡμῶν, περὶ ἧς ὁ
λόγος ἀνωτέρω.

Ἡ ἀγόρευσις αὕτη, καίτοι μὴ ἀρκέσασα νὰ διασκεδάσῃ τὴν γενικὴν ἀθυμίαν, κατώρθωσεν ὁμως νὰ κατευ-
νάσῃ ὅπως οὖν τὴν ταραχὴν τῶν πνευμάτων καὶ χύσῃ βάλσαμόν τι ἐλπίδος εἰς τὰς τοσοῦτον σκληρῶς τρωθεί-
σας καρδίαις τῶν συμπολιτῶν μας. Ὡς πρὸς τοῦτο ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως ἐπέτυχεν, καὶ οἱ πάντες
ἤδη ἀναμένουσι μετὰ πλείονος ὑπομονῆς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς. Τὰς ἐλπίδας ταύτας ἐθεωρήσα-
μεν ἀναγκαῖον νὰ διαδώσωμεν, οὐ μόνον διότι τρέφομεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι αὐτάς, ἀλλὰ καὶ διότι ἐπέκειτο φόβος
μὴ, ἄνευ τούτου, συμβῶσι δυσάρεστα καὶ λάθωσι χώραν ἐκφράσεις πάνδημοι, αἵτινες ἤθελον περιπλέξει τὸ
ζήτημα καὶ θέσει τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Βασιλέως εἰς δυσχερεστάτην θέσιν, καθότι ἀληθῶς οἱ ὅροι τῆς περὶ ἧς
ὁ λόγος Συνθήκης καθίστανται κατὰ μέγα μέρος, ὡς θέλομεν τὸ ἀποδείξει κατωτέρω, ἀνεφάρμοστοι καὶ ἡ
ἔνωσις ὑπὸ τοιούτους ὅρους ἐντελῶς ἀνέφικτος. Ἄλλως τε καὶ αὐτὸς ὁ ἐνταῦθα Πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας Κύριος
Σκάρλετ, μετὰ μακρὰν μετ' αὐτοῦ συνδιάλεξίν μας ἐπὶ τούτου, μᾶς ἐνίσχυσε λίαν, ὅπως εἰς τὴν ἀγόρευσίν μας
ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει μὴ ἀποκρύψωμεν τὰς περὶ διορθώσεως ἢ τροποποιήσεως τῶν γενομένων ἐλπίδας μας.

Δὲν ἔχομεν τι νεώτερον νὰ σᾶς γνωστοποιήσωμεν ὡς πρὸς τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων. Ἐν ταῖς ὁδη-
γίαις, δι' ὧν σᾶς ἐφωδιάσαμεν ἀναχωροῦντα ἐξ Ἑλλάδος, ἐκτίθενται ἐν ἐκτάσει οἱ λόγοι ὅλοι ἕνεκα τῶν ὁ-
ποίων τὸ μέτρον τοῦτο καὶ μάταιον, καὶ ἐπιζήμιον, καὶ ἄδικον, καὶ ἀπραγματοποίητον, οὕτως εἰπεῖν, καθί-
σταται. Ἐν μόνον σᾶς προσθέτομεν, ὅτι ἡ κατεδάφισις ὅλων τῶν ἐν Κερκύρᾳ φρουρίων δὲν δύναται ἢ νὰ
ἐπιφέρῃ τὴν καταστροφὴν ὀλοκλήρου, οὕτως εἰπεῖν, τῆς πόλεως Κερκύρας, ἐν τοῖς κόλποις τῆς ὁποίας κεῖν-
ται πολλὰ τῶν ὀχυρωμάτων τούτων. Παραλείπομεν τὸ ἠθικὸν καὶ θλιβερὸν ἀποτέλεσμα ὃ θέλει προξενή-
σει ἀφεύκτως εἰς τὰ πνεύματα ἐνθέρμου καὶ φιλοτίμου λαοῦ ἢ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του πραγματοποιήσις ἔργου
τοσοῦτον καταστρεπτικοῦ.

Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι τῆς Ἑπτανήσου καὶ ἰδίως τῆς Κερκύρας ἐσυνήθισαν ἐκ γενετῆς νὰ θεωρῶσι τὰ φρού-
ρια ταῦτα ὡς τὴν λαμπροτέραν τῶν ἰδιοκτησιῶν των καὶ τὸ ὠραιότερον κόσμημα τῆς πατρίδος των· ἡ διὰ
τοσοῦτον ἀποτόμου τρόπου ἀφαίρεσις τῆς πολιτίμου ταύτης ἰδιοκτησίας των δὲν δύναται ἢ νὰ τοὺς διατ-
ράξῃ σφοδρῶς καὶ κλονίσῃ μεγάλως τὸ τοσοῦτον ζωηρὸν καὶ εὐγενὲς αἶσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ των, ὅπερ
δὲν ἔπαυσε τοῦ νὰ ὠθῇ αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ ζητῶσι μετὰ παραδόξου καὶ ἀκαταμαχλήτου ἐπιμονῆς ἀπὸ τοσοῦ-
του χρόνου τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔνωσίν των· δυνάμεθα ἀκόμη καὶ ἕτερόν τι νὰ προσθέσωμεν εἰς τὰ περὶ
τοῦ ζητήματος τούτου τῶν φρουρίων ἀναπτυχθέντα ἔτι ἐπιχειρήματά μας, τὸ ἐξῆς. Αἱ μεγάλοι τῆς Εὐ-
ρώπης Δυνάμεις δὲν πρέπει νομίζομεν νὰ θεωρήσωσιν ὡς ὅλως ἀδιάφορον τὴν τε κατεδάφισιν τῶν ὀχυρωμά-
των καὶ τὴν ἀπογύμνωσιν ἀπὸ πάσης ἀξιωμαχοῦ στρατιωτικῆς δυνάμεως μιᾶς θέσεως στρατηγικῆς τοιαύτης

σπουδαιότητος ὅποια ἐστὶ ἡ τῆς Κερκύρας. Καὶ τῷ ὄντι, ἐὰν, ὃ μὴ γένοιτο, ἤθελεν ἐπέλθῃ ποτὲ πόλεμος μεταξὺ τῶν θαλασσιῶν Δυνάμεων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, μ' ὅλην τὴν καὶ ὑπ' αὐτῶν τούτων καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων συνομολογηθεῖσαν οὐδετερότητα τῆς χώρας ταύτης, τὸ πρῶτον βεβαίως κίνημά των ἔσεται, τίς πρώτη αὐτῶν τῶν δύο ἐμπολέμων Δυνάμεων νὰ φθάσῃ νὰ καταλάβῃ δι' αἰφνιδίου ἐπιθέσεως τὴν Κέρκυραν. Ποία δὲ τότε ἔσεται ἡ θέσις τῆς ὅλης Ἑλλάδος; Δὲν θέλει ζωνότερα συναισθανθῇ τὴν τοιαύτην παραδίασιν καὶ δὲν θέλει εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην ἡ Κυβέρνησις τοῦ τόπου, συνταγματικῶς μόλιστα διατελοῦσα, νὰ προβῇ εἰς ἐχθροπραξίας καὶ εἰς κήρυξιν ἰσως πολέμου κατὰ τῶν ἐπιδραμόντων καὶ καταλαβόντων τὴν χώραν μας, ὡς εὐρέθῃ ποτὲ καὶ ἡ Δανία αὐτὴ ἐν ἔτει 1807 εἰς τὴν τοιαύτην ἀνάγκην; καὶ ὅποιαί τότε αἱ θλιβεραὶ συνέπειαι διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἐνῶ, ἂν ἡ θέσις αὕτη μείνῃ, ὡς ἔχει, εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων καλῶς ὀχυρωμένη, καὶ ὑπὸ τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως φρουρουμένη, οὔτε ἤθελε συλλάβει καὶ τὴν ἐλπίδα πᾶσα οἰαδῆποτε ἐμπόλεμος Δύναμις ἵνα κυριεύσῃ αἰφνης καὶ ἐξ ἐφόδου τὴν Κέρκυραν.

Ὅπως δ' ἂν ᾖ, ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ὑπῆρχον πάντοτε παρ' ἡμῖν φόβοι τινές, καὶ εὐρίσκετο, οὕτως εἰπεῖν, τὸ κοινὸν προπαρασκευασμένον, καὶ τοὶ προσδοκοῦν ὅτι οἱ φόβοι του δὲν ἤθελον ἐπαληθεύσει· ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς οὐδετερότητος καὶ οἱ Ἴόνιοι καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἐντελῶς ἀπροπαρασκευάστοι. Ποτὲ οὐδὲ καὶ πρὸς στιγμὴν ἠδυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ὅτι τοιοῦτος ὅρος ἤθελεν εὔρει χώραν ἐν τῇ Συνθήκῃ. Δὲν ἠδυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν τοιοῦτόν τι, οὐ μόνον διότι οὐδ' ἐν ταῖς περὶ ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου διαφόροις διακοινώσεσι τῆς Ἀγγλίας, οὐδ' ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῷ ὑπογραφέντι ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, οὐδ' ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 13 Ἰουλίου ἐγένετο ἡ ἐλαχίστη περὶ οὐδετερότητος μνεία, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ ὅρος οὗτος ἐστὶν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀπραγματοποίητος καὶ ἀκατόρθωτος. Δύνασθε νὰ συμπεράνητε πόσον πάντες ἐξέστημεν ἰδόντες ἐν τῇ Συνθήκῃ ὅρον τοιοῦτον, καθιστῶντα ἀδύνατον τὴν ἐνωσιν καὶ ματαιοῦντα ἐντελῶς τὰς τε προσδοκίας ἡμῶν καὶ τῶν Ἰονίων καὶ τὰς εὐεργετικὰς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων προθέσεις.

Ἀπ' ἀρχῆς καὶ οἱ Ἴόνιοι καὶ ἡμεῖς ἐδηλώσαμεν ὅτι ἵνα ἡ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνωσις τῶν Ἰονίων νήσων ᾖ χρήσιμος εἰς ἀμφοτέρας τὰς χώρας, πρέπει νὰ γενῇ ἀπόλυτος καὶ ἀπεριόριστος. Ἄλλως τε, οὕτω μόνον ἐφικτὴ καθίστατο. Αἱ Ἴόνιοι νῆσοι ἐνούμεναι μετὰ τῆς Ἑλλάδος πρέπει ν' ἀποτελῶσι μετ' αὐτῆς καὶ τὸ αὐτὸ Κράτος, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς νόμους ὡς καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ σκῆπτρον διατελοῦσαι. Μόνη δὲ ἡ καθ' ὅλα συγχώνευσις τῶν δύο χωρῶν δύναται νὰ καταστήσῃ τὴν τοιαύτην ἐνωσιν ἐφικτὴν καὶ χρήσιμον. Ἡ οὐδετερότης τῆς μιᾶς τούτων ὑπὸ τοὺς ὅρους μάλιστα τοὺς διαγραφομένους ἐν τῇ Συνθήκῃ παριστᾷ τὴν συγχώνευσιν ἀδύνατον καὶ ἐπομένως ἀπραγματοποίητον τὴν ἐνωσιν. Οὔτε οἱ κάτοικοι τῆς Ἑπτανήσου, οὔτε οἱ τῆς Ἑλλάδος δύνανται νὰ δεχθῶσι οὐδετερότητα τοιαύτην, καθότι ἀμφοτέροι οἱ τόποι οὗτοι θέλουσιν εὐρεθῇ ἄλλως εἰς δυσχερεστάτην θέσιν· θέλουσι διατελεῖ εἰς ἀνωμαλίαν τρομεράν, ἥτις θέλει καθιστᾷ ἀδύνατον καὶ ἀνεπαρκῆ τὴν διοίκησιν τοῦ Βασιλείου.

Ἡ ἱστορία παρουσιάζει ἐπικρατείας ὁλοκλήρους διακεκρυγμένας ἐν καταστάσει οὐδετερότητος ἀπέναντι τῶν λοιπῶν ἐθνῶν καὶ τοιαῦται εἰσὶ τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Ἑλβετία. Παρουσιάζει, ὡσαύτως, εἰς κατάστασιν οὐδετερότητος τεμάχιόν τι χώρας μεθορίου, κεχωρισμένον, οὕτως εἰπεῖν ἐκ τῆς φύσεως, καὶ τοιοῦτο ἦν ἄλλοτε ἐπαρχία τις τῆς Σαβανδίας, μεθορίου πρὸς τὴν Ἑλβετίαν, ἡ κόλπον πάντοτε κεκλεισμένον, ὅλος ὁ τῆς Μαύρης Θαλάσσης, οὐδέποτε ὁμως ἐπαρουσίασεν εἰς κατάστασιν οὐδετερότητος τεμάχια χώρας ἢ καὶ ἐπαρχίας διαφόρους εἰς διάφορα καὶ ἀντίθετα μάλιστα μέρη ἐνὸς Κράτους διεσπαρμένας καὶ οὐδεμίαν ἐχούσας ἀλλήλοις φυσικὴν συνάφειαν. Πῶς εἶναι δυνατόν λόγου χάριν ἡ μὲν νῆσος τῶν Κυθέρων, ἡ εἰς ἀπόστασιν τριακοσίων περίπου μιλίων κειμένη ἀπὸ τῆς Κερκύρας, καὶ μόλις διὰ στενωτάτου πορθμοῦ διαχωριζομένη τῆς Πελοποννήσου, νὰ ᾖ οὐδέτερα, μὴ οὔσης τοιαύτης τῆς ἀπέναντι στερεᾶς, μετ' ἧς διοικητικῶς, οἰκονομικῶς καὶ δικαστικῶς ἔσεται συνδεδεμένη; πῶς εἶναι δυνατόν ἡ Λευκάς, ἡ διὰ γλώσσης μόνον ἀβαθῶν ὑδάτων διαχωριζομένη τῆς Ἀκαρνανίας, νὰ διέπεται ὑπὸ τῶν νόμων τῆς οὐδετερότητος κατ' ἐξάίρεσιν τοῦ λοιποῦ νομοῦ, οὔτινος πρέπει ἐξ ἀνάγκης ν' ἀποτελῇ μέρος; Τὴν αὐτὴν ἐντελῶς σχεδὸν παρουσιάζουσι παρατήρησιν ἡ Ζάκυνθος, ἡ Κεφαλληνία, ἡ Ἰθάκη. Ἀπασαὶ αἱ νῆσοι αὗται ἵνα διοικηθῶσι πρέπει νὰ ἀποτελῶσιν ἐκάστη μέρος ἐνὸς τῶν ἤδη ἀποτελούντων τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον Νομῶν. Τὰ Κύθηρα ἐνωθήσονται μετὰ τῆς Λακωνίας· ἡ Ζάκυνθος καὶ Κεφαλληνία ἰσως μετὰ τῆς Ἠλείας· ἡ Ἰθάκη μετὰ τῆς Αἰτωλίας· ἡ Λευκάς μετὰ τῆς Ἀκαρνανίας· ἄλλως ἡ διοίκησις τῶν νήσων τούτων καθίσταται ἀεφικτος. Δὲν ἔχει τις ἢ νὰ ρίψῃ ἀπλοῦν βλέμμα ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου ἵνα πεισθῇ περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης. Πρέπει τις νὰ μὴ γινώσκῃ παντάπασιν οὔτε τὴν Ἑλλάδα, οὔτε τὰς Ἰονίους νήσους διὰ νὰ ὑποθέσῃ, ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν, ὅτι ἡ τοιαύτη συγχώνευσις εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ τηρουμένου, εἰς τὰς διαφόρους νήσους τοῦ μέχρι τοῦδε Ἰονίου Κράτους, τοῦ τύπου τῆς οὐδετερότητος. Ἄλλως τε εἰς τί δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τῶν νήσων τούτων ἡ οὐδετερότης; Τίς φόβος βάσιμος

σπουδαῖος δύναται νὰ ὑπάρχη διὰ τὴν Εὐρώπην ἂν αἱ ἀνωτέρω νῆσοι συγχωνευθῶσιν ἐντελῶς μετὰ τῆς Ἑλλάδος; Κατὰ τί δύναται νὰ διαταραχθῇ λ. χ. ἡ Εὐρωπαϊκὴ εἰρήνη, ἂν τὰ Κύθηρα, ἡ ἡ Λευκάς, ἡ ἡ Ζάκυνθος, ἡ ἡ Κεφαλληνία κεῖνται ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον διεύθυνσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως; Ὅποιαν πολεμικὴν θέσιν παρουσιάζουσι αἱ νῆσοι αὐται ὥστε κατεχόμεναι διὰ μεγάλων στρατιωτικῶν ἢ ναυτικῶν δυνάμεων ν' ἀπειλῶσι τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην; Καὶ αὐτὴ ἡ Κέρκυρα κατὰ τί οὐδετερουμένη δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην; ἢ κατὰ τί ἄνευ τῆς οὐδετερότητος δύναται νὰ βλάψῃ αὐτήν; Τὸ καθ' ἡμᾶς ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν ἐννοοῦμεν παντάπασιν τοὺς τοιούτους κινδύνους. Ἄν τινες τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων θεωρῶσι τοιοῦτους κινδύνους πιθανοὺς, πρέπει νὰ μᾶς τοὺς ἐκθέσωσι, ἵνα, εἴτε μᾶς πείσωσι, εἴτε μᾶς θέτωσιν εἰς εἰς ἵνα πείσωμεν ἡμεῖς αὐτούς. Προκειμένου λόγου νὰ συναφθῇ συνθήκη μετὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ δίκαιον καὶ εὐλογον ἐστὶ νὰ γνωστοποιηθῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ λόγοι ἔνεκα τῶν ὁποίων θεωροῦνται ἀναγκαῖοι οἱ ὅροι, οὓς πρόκειται νὰ ἐπιβάλλωσι αὐτῇ καὶ νὰ συζητηθῶσιν οὗτοι μετ' αὐτῆς, ἵνα τὰ συμβαλλόμενα μέρη φωτισθῶσιν ἀμοιβαίως περὶ τῆς ἀνάγκης τῶν διατάξεων, ἃς θέλουσι παραδεχθῇ ἀμοιβαίως. Ἄν ἡ Κέρκυρα, λόγῳ τῆς πρὸς τὴν Ἀλβανίαν γειτνιάσεως αὐτῆς, πρέπει νὰ κηρυχθῇ οὐδετέρα, τότε πρέπει εὐλογώτερον νὰ κηρυχθῶσι τοιαῦται ἢ Φθιώτις καὶ ἡ Ἀκαρνανία, αἵτινες εἰσὶ πλησιέστεραι πρὸς τὸ Ὄθωμανικὸν Κράτος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν συνέχονται μετ' αὐτοῦ καὶ δύνανται μᾶλλον πρὸς αὐτὸ ἐπικίνδυνοι νὰ καταστῶσιν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται πρόδηλον, ὅτι ἡ οὐδετερότης τῶν Ἰονίων νήσων ἐστὶ μέτρον ὅλως μάταιον καὶ πάντῃ διὰ τὴν Εὐρώπην ἀνωφελές, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας καθίσταται ἐπαχθέστατον καὶ ἐπιβλαβέστατον διὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅτι δὲ ἀποβαίνει ἐκ τῆς φύσεως καὶ ἀπραγματοποιήτων. Ἀπ' ἐτέρου διὰ τῆς διατηρήσεως τοῦ ἐπαχθεστάτου τούτου ὅρου ἔνωσις ὡς ἡ Ἀγγλία, ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Ἰόνιος Βουλὴ τὴν ἐνόησαν καὶ τὴν ἐννοοῦν δὲν γίνεται. Ἡ οὐδετερότης καὶ τινες ἄλλοι ὅροι τῆς περὶ τῆς ὁ λόγος συνθήκης θεωροῦσι τὸ Ἰόνιον Κράτος ὡς μένον εἰς ἡν εὐρίσκετο κατάστασιν, ἀκέραιον, ἀδιαιρέστον, καὶ μόνον τὴν φύσιν τῆς διοικήσεως τοῦ μεταβάλλον, μεταβαίνον δηλ. ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν τῆς Ἑλλάδος. Ἐνωσις λοιπὸν διὰ τῆς οὐδετερότητος δὲν πραγματοποιεῖται. Ἡ δ' Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀδυνατεῖ νὰ διοικήσῃ τὰς νήσους ταύτας εἰς τοιαύτην ὅλως ἐξαιρετικὴν πρὸς τὸ λοιπὸν Ἑλληνικὸν Κράτος διακειμένης θέσιν. Ἡ οὐδετερότης καὶ αἱ ὑπ' αὐτῆς ἐπιβαλλόμεναι ὑποχρεώσεις θέλουσι τὴν δεσμεύει ἀενάως εἰς τὰς διοικητικὰς αὐτῆς ἐνεργείας καὶ θέλουσι τὴν ὑποχρεοῖ νὰ εὐρίσκηται ὡς πρὸς τοῦτο εἰς διηνεκεῖς συνεννοήσεις καὶ συζητήσεις μετὰ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ὅπερ καὶ τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν θέλει προσβάλλει καὶ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ ἐνὸς μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου θέλει καθιστᾶ ἀμφίβολον, καὶ πολλάκις εἰς ἀμηχανίαν ἐπικίνδυνον θέλει παρεμβάλλει αὐτήν. Δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ εὐρεθῇ πολλάκις ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ πέμψῃ εἰς τινὰς τῶν Ἰονίων νήσων πρὸς ἀποκατάστασιν ἢ πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως ἀπειλούμενης δυνάμεις στρατιωτικὰς ἢ ναυτικὰς ἀνωτέρας τῶν εἰς ὁμαλὴν κατάστασιν ἀπαιτουμένων. Δὲν εἶναι δὲ ὡσαύτως ἀπίθανον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, μία ἢ πλείονες τῶν μεγάλων Δυνάμεων νὰ θεωρήσωσι τὴν ἀποσταλείσαν στρατιωτικὴν δύναμιν ἀνωτέραν τῆς ἀπολύτως ἀναγκαίης καὶ ν' ἀμφισβητήσωσι αὐτῇ τὸ δικαίωμα τοιαύτης ἐπαυξήσεως. Ἐρωτῶμεν ἤδη, εἶναι δυνατόν νὰ διοικηθῶσι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αἱ Ἰόνιοι νῆσοι, καὶ δύναται ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ν' ἀναλάβῃ τῆς τοιαύτης διοικήσεως τὴν εὐθύνην;

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι καὶ τινες ἄλλοι ὅροι τῆς Συνθήκης ἐκτός τοῦ τῆς οὐδετερότητος, θεωροῦσι τὸ Ἰόνιον Κράτος ὡς μένον καὶ εἰς τὸ μέλλον ἀκέραιον οἰοῖται αὐτόνομον ὡς ἦν μέχρι τῆς σήμερον.

Τὸ ἄρθρον 4 ὁρίζει, ὅτι, ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, αἱ Ἰόνιοι νῆσοι θέλουσι διάκεισθαι ἀπέναντι τῶν ἄλλων δυνάμεων εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν ὡς καὶ μέχρι τοῦδε. Θέλουσι δηλαδὴ ἰσχύει αἱ μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω Δυνάμεων καὶ τοῦ Ἰονίου Κράτους συνθήκαι· πρὸς δὲ ὅτι τὰ ξένα πλοῖα καὶ τὸ ξένον ἐμπόριον εἰς τοὺς Ἰονίους λιμένας, ὡς καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ πλοῖα τῶν Ἰονίων νήσων εἰς τοὺς ξένους λιμένας θέλουσι ἐξακολουθήσει ἀπολαύοντα ἀμοιβαίως τῶν αὐτῶν πλεονεκτημάτων ὡς καὶ μέχρι τοῦδε. Ἡ διάταξις αὕτη συντείνει ὡσαύτως εἰς τὸ νὰ διακρίνῃ τὰς δύο χώρας ἐσαεὶ ὡς μὴ οὐσας ἡνωμένας. Τὸ περίεργον δὲ ὅτι τείνει εἰς τὸ νὰ καθιερωθῇ καὶ τις διάκρισις ἀνέφικτος ἀπ' ἐαυτῆς· λέγει ὅτι τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ πλοῖα τῶν Ἰονίων νήσων θέλουσι ἀπολαμβάνει εἰς ξένους λιμένας τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, ἐνῷ μετὰ τὴν ἔνωσιν οὔτε Ἰόνιος σημαία θέλει ὑπάρχει, οὔτε ἐμπόριον Ἰονικόν, οὔτε πλοῖα Ἰονικά. Οἱ κάτοικοι πάντες τῶν Ἰονίων νήσων θέλουν ἀποκαλεῖσθαι Ἕλληνας, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ Ἑλλην. Βασιλείου κάτοικοι, καὶ ἡ σημαία τῶν Ἰονίων ἐστὶ ἡ Ἑλληνικὴ καὶ τὰ πλοῖα δὲν θέλουν εἶσθαι πλέον Ἰονικά, ἀλλ' Ἑλληνικά. Πῶς λοιπὸν δύνανται νὰ διακριθῶσι τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ οἱ τε νῦν κάτοικοι τῆς Ἐπτανήσου καὶ τὰ πλοῖα αὐτῶν; Ἐπὶ δὲ περίεργον εἶναι ὅτι τὸ αὐτὸ ἄρθρον προσπαθεῖ νὰ διατηρήσῃ εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν τῶν Ἰονίων ἐν Ἑλλάδι τὰ αὐτὰ ὡς καὶ πρότερον πλεονεκτήματα ὡς νὰ ἐμελλον αἱ δύο χώραι νὰ ὦσι κεχω-

ρισμέναι καὶ νὰ μὴ ἀποτελῶσι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν Ἐπικράτειαν· φρονοῦσιν ἄρα γε οἱ ὑπογράψαντες τὴν Συνθήκην ὅτι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης διατηροῦσιν εἰς τοὺς Ἰονίους πλεονεκτήματα ἅτινα δὲν θέλουσι ἔχει μετὰ τὴν ἔνωσιν; Ἄν τοῦτο φρονῶσι, φέρουσι τὴν Ἑλλάδα εἰς δυσχερεστάτην θέσιν, καθότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ Ἴονες θέλουσιν ἀπολαύσει ἐν Ἑλλάδι πλεονεκτημάτων, ὧν δὲν ἀπολαύουσιν οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, καὶ οὕτω θέλει ὑπάρχει μία τάξις πολιτῶν προνομιούχων ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὸ πνεῦμα τῆς νομοθεσίας ἡμῶν. Ἀλλ' οἱ ὑπογράψαντες τὴν Συνθήκην ἀπατῶνται ἀπάτην μεγάλην. Ἄν ἡ ῥηθεῖσα διάταξις ἦτο δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ κατὰ γράμμα, ἤθελε συμβῇ ὅπως τὸ ἐναντίον, καθότι οἱ κάτοικοι τῶν Ἰονίων νήτων ἀρομοιούμενοι καὶ συγχωνευόμενοι μετὰ τῶν Ἑλλήνων, θέλουσι ἀπολαύει αὐτοδικαίως πλεονεκτημάτων πολλῶν ὧν δὲν ἀπῆλθον προτέρων.

Τὸ ἄρθρον πέμπτον περιέχει ὡσαύτως διατάξεις ὅπως περιττὰς μὴ συνταίνουσας δὲ εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὸ νὰ προσβληθῇ ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν φιλοτιμία. Ἄν ἐπρόκειτο νὰ ἐνωθῇ μετὰ τῆς Ἑλλάδος χώρα ἐτερόδοξος ἠθέλομεν ἐννοήσῃ τὴν σημασίαν τοῦ πρώτου παραγράφου τοῦ ῥηθέντος ἁρθρου. Ἀλλ' ἡ Ἐπτάνητος ἐστὶ κράτος ὀρθόδοξον ἀνατολικὸν ὡς καὶ ἡ Ἑλλάς καὶ ἐπομένως οὐδένα διατρέχει κίνδυνον καταπίεσεως ἢ ταπεινώσεως ἢ Ἑλλ. θρησκεία. Εἰς τὰ πολιτεύματα ὅλα τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἑλληνικὴ θρησκεία κηρύττεται ὡς ἡ ἐπικρατοῦσα. Πῶς ἦτο λοιπὸν δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἣτις ἀνέκαθεν ἐπικρατεῖ παρ' ἡμῖν, ἤθελε παραγνωρισθῇ ὡς πρὸς τὰς Ἰονίους νήσους, ἐν τῷ νέῳ πολιτεύματι ὅπερ θέλει συνταχθῇ τῇ συμπράξει καὶ τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἐπτανήσου;

Ἐπίσης ἐπικρατεῖ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ ἑτέρα ἀρχὴ τῆς ἀνοχῆς οὐ μόνον τῶν χριστιανικῶν ἀλλὰ καὶ τῶν μὴ χριστιανικῶν θρησκευμάτων, ὧν ἡ λατρεία ἐστὶ πραγματικῶς, καὶ διακηρύττεται ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν νόμων πάντῃ ἐλευθέρα. Εἰς οὐδένα δὲ τόπον ὑφίσταται μεγαλητέρα ἐλευθερία ὡς πρὸς τὴν ἐξάσκησιν τῆς λατρείας ὅλων ἀνεξαίρετως τῶν θρησκευμάτων, ὡς ἐν Ἑλλάδι. Πρὸς τί λοιπὸν διατάξεις εἰδικὴ ἐξασφαλίζουσα τοιαύτην ὡς πρὸς τὰς Ἰονίους νήσους;

Ἐξ ὅλων τούτων συνάγεται ὅτι ἡ προκειμένη συνθήκη οὐ μόνον ἐπαχθῆς δι' ἡμᾶς καθίσταται διὰ τῶν ὄρων τῆς οὐδετερότητος καὶ τῆς καταδράσεως τῶν φρουρίων, οὐ μόνον ἡ ἐφαρμογὴ τῶν δύο τούτων μέτρων ἀποκρούει τὴν ἐντελῆ ἔνωσιν καὶ συγχώνευσιν τῶν δύο λαῶν, καθ' ἃ προτίθενται αἱ μεγάλαι Δυνάμεις καὶ ὡς ἢ τε Ἑλλάς καὶ ἡ Ἐπτάνητος ἀπ' ἀρχῆς ἐνόησαν καὶ ἀπεδέχθησαν τὴν ἔνωσιν, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐλαττωματικὴ ἐν ταῖς διατάξεσι τῶν ἁρθρ. 4 καὶ 5 αὐτῆς ἀποδεικνύεται.

Ὁφείλετε ἐπομένως, Κύριε, χρώμενος τοῖς ἐπιχειρήμασιν ἅτινα ἐκτίθενται ἀνωτέρω, νὰ παραστήσητε εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν τριῶν εὐεργετῶν Δυνάμεων τοὺς λόγους δι' οὓς οὔτε ἡ Ἑλλάς, οὔτε αἱ Ἰόνιοι νῆσοι δύνανται νὰ δεχθῶσι καὶ νὰ συνάψωσι συνθήκην ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς ὑπὸ τῶν πέντε Μεγάλων Δυνάμεων συναφθείσης, καὶ νὰ προσπαθήσητε νὰ πείσητε αὐτοὺς νὰ παραιτήσωσιν ἐντελῶς πᾶσαν ἀπόπειραν πραγματοποίησεως τῆς οὐδετερότητος καὶ τῆς καταδράσεως τῶν φρουρίων· νὰ ἐξαλείψωσι δὲ ἐκ τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος μελετωμένης συνθήκης τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 4 καὶ 5 τῆς ὑπὸ τῶν μεγάλων Δυνάμεων συναφθείσης ὡς περιττὰς, ἀχρήστους, προσβαλλούσας ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀνάγκης τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν φιλοτιμίαν καὶ δυναμένας νὰ γενήσωσι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν των τὴν μεγαλητέραν σύγχισιν.

Θέλετε γνωστοποιήσῃ εἰς τοὺς Κυρίους Ἀντιπροσώπους τῶν εὐεργετῶν Δυνάμεων ὅτι ἡμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν Ἴονες πεπειθότες εἰς τὰς πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος αἰείποτε ἀναδειχθείσας ὑπὸ τῶν Δυνάμεων αὐτῶν εὐνοϊκὰς διαθέσεις, ἐλπίζομεν ἀδιστακτικῶς ὅτι δὲν θὰ θελήσωσιν αὐταὶ νὰ ἐπιμείνωσιν εἰς μέτρα ματαιοῦντα τὴν ἔνωσιν καὶ τείνοντα εἰς τὴν ἀναστάτωση τῶν πραγμάτων ἐν Ἑλλάδι ἣτις μὲν ἤδη ἀνακύπτει ἐκ τῆς σκληρᾶς δοκιμασίας, ἧς πρὸ μικροῦ ἐξῆλθε.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι δὲν σᾶς εἶναι ἐπιτετραμμένον οὔτε νὰ ὑπογράψῃτε, οὔτε νὰ συναινέσητε εἰς οἰασδήποτε τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ἤθελον τυχὸν σᾶς προτείνει ἂν πρότερον δὲν ἀναφέρητε περὶ πάντων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ δὲν λάβῃτε ὀριστικὴν διαταγὴν εἴτε πρὸς παραδοχὴν, εἴτε πρὸς ὑπογραφὴν τῶν τοιούτων προτάσεων.

Ὁ ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ.

8.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 9/21 Δεκεμβρίου 1863.

Ἀφικόμενος χθὲς τὸ ἑσπέρας εἰς Λονδῖνον, μετὰ λύπης εἶδον ἐπιβεβαιουμένας τὰς εἰδήσεις, ἃς εἶχον μάθει διερχόμενος ἐκ Μασσαλίας καὶ Παρισίων περὶ τῆς συνομολογήσεως Συνθήκης μεταξὺ τῶν πέντε Μεγάλων Δυνάμεων ὡς πρὸς τὴν ἑνωσιν τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

Ὁ Πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδος ἀντὶ νὰ προσκληθῇ ἵνα λάβῃ μέρος εἰς τὰς διαπραγματεύσεις, ἐκλήθη, φαίνεται, μόνον ἵνα δώσῃ τὴν συναίνεσίν του εἰς ἔργον τετελεσμένον ἤδη.

Ἡ Συνθήκη ὑπεγράφη τὴν 14 Νοεμβρίου ὑπὸ τῶν Πληρεξουσίων τῆς Αὐστρίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Ῥωσίας· ἀλλὰ τὸ ὁριστικὸν αὐτῆς ἐμπεριεχόμενον εἶχεν ἀποφασισθῇ ἀπὸ τῆς 3 Νοεμβρίου, καθὰ καταδεικνύει ὑπόμνημά τι, ὃπερ εἶδον περὶ τῆς κατ'ἐκείνην τὴν ἡμέραν γενομένης ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν συνδιασκέψεως.

Αἱ διατάξεις τῆς περὶ τῆς ὁ λόγος Συνθήκης ἐπιβεβαιούσι καὶ ὑπερβαίνουν καὶ αὐτοὺς τοὺς μᾶλλον λυπηροὺς φόβους μας. Οὐ μόνον ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας καὶ τῶν ἀμέσων αὐτῆς παραρτημάτων συνομολογεῖται ῥητῶς ἐν αὐτῇ ὡς ὅρος τῆς ἐνώσεως, ἀλλ' ἑτερός τις ὅρος καθιστᾷ ἐπὶ μᾶλλον βαρυτέραν τὴν κατεδάφισιν ταύτην, ὀρίζεται δηλαδή ὅτι αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι «θέλουσιν ἀπολαύει τῶν πλεονεκτημάτων διηνεκοῦς οὐδετερότητος, καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδεμία ἐνοπλος δύναμις, ναυτικὴ ἢ τῆς ξηρᾶς, δύναται ποτε νὰ συγκεντρωθῇ ἢ νὰ σταθμεύῃ ἢ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ εἰς τὰ ὕδατα τῶν εἰρημένων Νήσων πέραν τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαστικοῦ ἀριθμοῦ πρὸς διατήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εἰσπράξεως τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Κράτους.» Ὅφειλω δὲ νὰ προσθέσω, ἵνα μὴ ἐναπολειφθῇ ὑμῖν ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἑννοίαν, ἣν τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀποδίδουν εἰς τὰς ἐκφράσεις των, ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὰ φρούρια, ἢ λέξις «κατεδαφισθῇ», démolies, ἀντικατέστησεν ἐν τῇ Συνθήκῃ τὴν λέξιν «ἀποτειχισθῇ», demantelées, καὶ τοῦτο κατ'ἐπίμονον τῆς Αὐστρίας ἀπαίτησιν.

Τὸ ἀντίτυπον τῆς Συνθήκης (1) ὃπερ διαβιβάζω ὑμῖν ὧδε μὲ ἀπαλλάττει πάσης ἐξηγήσεως ἐπὶ τῶν ἐτέρων ὁρων εἰς οὓς ὑπῆχθη ἡ ἑνωσις τῆς Ἑπτανήσου. Εἰς τῶν ὁρων τούτων εἶναι καὶ ἡ συνομολόγησις Συνθήκης μεταξὺ τῶν τριῶν ἐγγυητριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος περὶ τῶν συμφωνιῶν, ἃς ἡ ἑνωσις ἀποκαθιστᾷ ἀναγκαίας· ἡ Συνθήκη αὕτη πρέπει νὰ κοινοποιηθῇ καὶ εἰς τὰς αὐλὰς Αὐστρίας καὶ Πρωσίας. Ἐντὸς δὲ τριῶν μινῶν ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως αὐτῆς αἱ ἐνοπλοὶ δυνάμεις τῆς Μεγάλης Βρετανίας θέλουσιν ἀποχωρῆσαι τοῦ Ἰονικοῦ ἐδάφους.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην Συνθήκην προσεκλήθη ἡ Ἑλληνικὴ Αὐλὴ νὰ λάβῃ μέρος διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐνὸς Πληρεξουσίου τῆς εἰς Λονδῖνον.

Καθ' ἃς ἐπορίσθην λίαν ἀξιοπίστους πληροφορίας ἡ ἰδέα τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐνώσεως διὰ δύο ἰδιαιτέρων Συνθηκῶν, τῆς μὲν μεταξὺ τῶν πέντε μεγάλων Δυνάμεων, τῆς δὲ μεταξὺ τῶν τριῶν ἐγγυητριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος, προέρχεται ἐκ τῆς Αὐστρίας καὶ Πρωσίας, αἵτινες μὴ θέλονται νὰ ἔλθωσιν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Πληρεξουσίου τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ὃν εἰσέτι δὲν ἀνεγνώρισαν, ἐνόμισαν ὅτι ἡδύναντο διὰ τοῦ ἀνωτέρω τρόπου νὰ ὑπεκφύγωσι τὴν ἐν λόγῳ δυσχέρειαν.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀφίξίν μου ἔσπευσά εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ λόρδου Ῥώσσελ, ἐνθα ἔμαθον ὅτι ἡ Α. Ἐξ. διέμενεν εἰς τὴν ἐξοχὴν τῆς, Pembroke Lodge, Richmond. Ὅθεν ἐπισκεφθεὶς σήμερον τὴν πρωίαν τὸν Βαρῶνα Βρουνώφ, Πρέσβυν τῆς Ῥωσίας, καὶ τὸν Μαρκέσιον Δὲ Καδὸρ, ἐπιτετραμμένον τὰς ὑποθέσεις τῆς Γαλλίας, ἔσχον τέλος ἐν Pembroke Lodge τὴν πρώτην μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ συνδιάλεξιν. Εἶδον ὡσαύτως τὸν Λόρδον Παλμερστοῦνα εἰς τὴν συναναστροφὴν τοῦ τῆς ἑσπέρας ταύτης· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπέβαινεν ἡμῖν δύσκολον νὰ συνομιλήσωμεν ἐλευθέρως μοι ἔδωκεν ὥρην ἀκροάσεως δι' αὐριον.

Ὁ Βαρὼν Βρουνώφ μυρίας μοι ἐξέφρατε διαβεβαιώσεις τῶν φιλικῶν τῆς Αὐλῆς τοῦ αἰσθημάτων πρὸς τὸν Βασιλέα καὶ περὶ τῆς ἐπιθυμίας ἥνείχε προσωπικῶς νὰ μοι φανῇ χρήσιμος διὰ τὴν ἀποστολήν μου. Καγὼ δὲ διεβεβαίωσα τὴν ἔξοχότητά του ὅτι προσεδόκων τὴν συνδρομήν του καὶ τῷ ἐξήτησα τὴν χάριν νὰ μοι παρέχῃ τὰ φῶτα

(1) Ἴδε αὐτὴν ἀνωτέρω ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν 6.

τῶν συμβουλῶν του. Τότε ὁ Βαρὼν Βρουνὼφ μοι ἔδωκε λεπτομερείας τινὰς ἀφορώσας τὴν συνομολόγησιν τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου καὶ με' ἡρώτησε τίνες ἦσαν αἱ ὀδηγαί μου. Προσεπάθησε δὲ μετ' ἐπιμονῆς νὰ με' πείσῃ νὰ παύσω λέγων ἀδύνατον τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων. Τὰ ἀδύνατα, μοι εἶπεν, εἶναι ὄπλον κακὸν καὶ ἐπικίνδυνον. Ἐβεβαίωσα τὸν Βαρῶνα ὅτι δὲν μεταχειριζόμεθα τὸ ἀδύνατον ὡς ὄπλον. Βεβαίως ὡς ὄπλον, ἢ ἐκφραστὶς ἦτο κακὴ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο μία ἀλήθεια, καθῆκον εἶχομεν καὶ ἀπέναντι ἡμῶν αὐτῶν καὶ ἀπέναντι τῶν Δυνάμεων νὰ τὴν εἰπώμεν ἀπροκαλύπτως ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς. Ὁ Βαρὼν Βρουνὼφ μοι ἐξήγησε μετὰ πόσης δυσκολίας ἡ Συνθήκη, οἷα εἶναι σήμερον, ὑπεγράφη ὑπὸ τῆς Αὐστρίας καὶ πόσον ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐπανέλθωμεν σήμερον εἰς πράγματα ἀποφασισθέντα διὰ πράξεως δημοσίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰσέτι δὲν εἶχον ἰδεῖ τὸν Λόρδον Ρῶσσελ, συνεφωνήσαμεν νὰ ὁμιλήσωμεν ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου ἀφοῦ λάβω ἐγὼ αὐτὸς ἀφορμὴν νὰ σχηματίσω γνώμην περὶ τῶν διαθέσεων τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ Κ. de Cadore μοι ὠμίλησεν ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ὡς καὶ ὁ Κ. Βρουνὼφ. Τὸν ἡρώτησα πῶς ἡ Γαλλία ὑπέγραψε τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων· μοι ἀπήντησεν δὲ ὅτι τὸ ἔκαμε ἵν' ἀποφύγῃ πᾶσαν τυχὸν ἄρνησιν πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς ἐνώσεως. Παρατήρησα αὐτῷ ὅτι ὁ τοιοῦτος φόβος μοι ἐφαίνετο χιμαιρικός, ἀλλ' ὑπεστήριξε τὴν γνώμην του λέγων μοι ὅτι τὰ πράγματα ἤλλαξαν μετὰ τὴν ἐκ Λονδίνου ἀναχώρησίν μου καὶ ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις ἐν ταῖς Βουλαῖς ἀνησύχει πολὺ τὸ Ἰπουργεῖον.

Ὁ Λόρδος Ρῶσσελ με' ὑπεδέχθη εὐμενέστατα, εἰσῆλθε δὲ εἰς τὸ προκείμενον ἐκθέτων μοι συντόμως τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου ὑπήγαγε τὴν ἑνωσιν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐξετάζων δ' ἰδίως τοὺς δύο ὅρους, τὸν τῆς κατεδάφισεως τῶν φρουρίων καὶ τὸν τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐν ταῖς νήσοις ἐνόπλου ἐλληνικῆς δυνάμεως, μοι παρέστησεν αὐτοὺς ὡς ἀναγκαίους εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ ὠφελίμους εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἰπομνήσας τῷ Λόρδῳ Ρῶσσελ ὅτι ἤδη ἐγνώριζεν ἐκ τῶν ἐκθέσεων τοῦ Κ. Σκάρλετ, ὅτι εἶχον ῥητὴν διαταγὴν νὰ μὴ ὑπογράψω Συνθήκην ὀρίζουσαν τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων, τῷ παρατήρησα ὅτι ἔτι μᾶλλον δὲν ἠδυνάμην νὰ παραδεχθῶ τὸν περιορισμὸν τῶν ἐν ταῖς νήσοις ἐλληνικῶν δυνάμεων δι' οὗ ἐτίθετο ἡ κορωνίς εἰς πᾶν ὅ,τι ἐπαχθὲς εἶχεν ὁ πρῶτος ὅρος. Παρεπονέθη δὲ πικρῶς κατὰ τῆς διαγωγῆς τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως καθὼς προσκαλεσάσης τὴν Ἑλλάδα νὰ συμμετέλῃ τῶν διαπραγματεύσεων τότε μόνον ὅτε οὐδὲν πλέον ὑπῆρχε πρὸς διαπραγματεύσιν, καὶ κατέδειξα πόσον σκληρὸν εἶναι ἐκ μέρους αὐτῆς, ἀφοῦ ἀφῆκεν ἡμᾶς νὰ πιστεύσωμεν, διὰ τῶν κοινοποιήσεων τοῦ Κ. Ἐλλιοτ, καὶ διὰ τῶν ἀγορεύσεων τῆς Ἐξοχότητός του ἐν τῇ Βουλῇ, ὅτι ἡ παραχώρησις τῆς Ἑπτανήσου ἔσεται πλήρης καὶ τελεία, νὰ παρουσιασθῇ σήμερον ὑπαβάλλουσα τὴν ἐλευθερίον αὐτῆς πρότασιν εἰς τοιαύτας κολοβώσεις ὥστε καθίστατο ζήτημα ἂν ἠδυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν αὐτήν. «C'est à prendre ou à laisser.» Δεχθῆτε ἢ μὴ δεχθῆτε, τοιοῦτον ὑπῆρξε τὸ νόημα τῶν ἀπαντήσεων τοῦ Λόρδου Ρῶσσελ. Ἡ ἐξοχότης του θεωρεῖ πᾶσαν συζήτησιν περὶ τοῦ δικαίωματος ἰδιοκτησίας τῶν Ἰονίων ἐπὶ τῶν φρουρίων ὡς ἐντελῶς ματαίαν, διότι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις εἶναι ἐτοίμη νὰ μὴ κατεδάψῃ αὐτὰ, ἐὰν δὲν συναινῶμεν. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θέλει ἐπιτρέψῃ τὴν ἑνωσιν τῶν Νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ παραχώρησις τῆς Ἑπτανήσου εἶναι, κατὰ τὸν Λόρδον Ρῶσσελ, ἀπλῆ πρᾶξις ἐλευθεριότητος· ὅθεν ἡ Ἀγγλίς δύναται νὰ ὑπαγάγῃ τὴν ἐλευθεριότητα ταύτην εἰς οἷουςδήποτε ὅρους ἤθελε θεωρήσῃ λυσιτελεῖς, ἢ δὲ Ἑλλάς ἠδύνατο μόνον νὰ δεχθῇ ἢ νὰ μὴ δεχθῇ. Ὁ Λόρδος Ρῶσσελ ὑπερκαπίσθη ὡσάυτως ἑαυτὸν κατὰ τῆς κατηγορίας ὅτι δῆθεν μᾶς ἔδωκε ψευδεῖς ἐλπίδας καὶ διημφισβήτησε τὴν ἀκρίβειαν τῶν περὶ κατεδάφισεως ἐκφράσεων ἃς ἀπέδιδον αὐτῷ τὰ πρακτικὰ τῶν συζητήσεων ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων. Εἰς τὴν Ἐξοχότητά του παρατήρησα ὅτι ἐκτὸς τῶν μετὰ τῆς Ἑλλάδος διαπραγματεύσεων, ἔλαβον χώραν περὶ Ἑπτανήσου διαπραγματεύσεις ἄλλαι μετὰ τοῦ Βασιλέως, καὶ ὅτι ἐὰν, καθόσον ἀφορᾷ τὰς πρώτας, ἡ παραχώρησις ἔφερε τὸν τύπον γενναιοδωρίας, ὡς πρὸς τὰς τελευταίας δὲν συνέβαινε τὸ αὐτό. Ὁ Βασιλεὺς ἐδέχθη τὸν θρόνον ἀφοῦ μόνον ἡ Ἀγγλίς τῷ ὑπεσχέθη νὰ τὸν ἐνισχύσῃ διὰ τῆς παραχωρήσεως τῆς Ἑπτανήσου, ἢ δὲ Α. Μ. εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ φρονῇ ὅτι ἡ Ἀγγλίς παρέβαινε τὰς ὑποσχέσεις της. Ὁ Λόρδος Ρῶσσελ ἀπήντησε μετὰ πολλῆς δυσαρεσκείας ὅτι ἡ Ἀγγλίς οὐδέποτε ὑπεσχέθη νὰ μὴ κατεδάψῃ τὰ φρούρια, ὅτι δὲν ἔκαμε λόγον περὶ τοῦτου, διότι αὐτὴ ἡ ἰδία ἦτον ἀναποφάσιτος καὶ ἡ ἀπόφασίς της ἐξήρτητο ἐκ τῶν μετὰ τῶν ἄλλων Δυνάμεων διαπραγματεύσεων· ἀλλ' ὅτι δὲν ἦτον ἡ Ἀγγλίς ὑπεύθυνος ἂν ἡ Αὐστρία ἤρνητο, ἄνευ τῶν τεθέντων ὁρῶν, νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν ἑνωσιν. Αφοῦ διὰ μακρῶν συνεζητήσαμεν τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ δικαίου, τὸ ἐξετάσαμεν ὑπὸ ἄλλην ἐποψιν, ἦτοι ὡς πρὸς τὰς πολιτικὰς αὐτοῦ συνεπείας.

Ὁ Λόρδος Ρῶσσελ ἐξέφρασε κατὰ τὴν συνδιάλεξίν μας τὴν εὐχαρίστησιν ἐπὶ τῷ ὅτι τὰ πρῶτα βήματα τῆς νέας ἐν Ἑλλάδι Δυναστείας ἐγένοντο ὑπὸ τοὺς αἰσιωτέρους οἰωνοίς. Ἀλλὰ τῷ παρέστησα ὅτι ἡ ἀπόφασίς τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡ ἀπέναντι ἡμῶν διαγωγή αὐτῆς ἠπειλεῖ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐκ βάρων ἀνατροπὴν τῆς εὐτυχοῦς ταύτης τῶν πραγμάτων καταστάσεως. Τῷ ὠμίλησα περὶ τῆς ἡμετέρας πολιτικῆς ἀπὸ τῆς 10 Ὀκτωβρίου,

ἥτις συνίστατο εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς δι' ἐπαναστάσεων καὶ ταραχῶν πραγματοποιήσεως τῆς μεγάλης ιδέας, εἰς τὴν ἐπιδιώξιν δ' αὐτῆς διὰ τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ καλοῦ παραδείγματος, πολιτικῆς ἦν ὁ Βασιλεὺς διετύπωσεν ἐν τῇ προκηρύξει του λέγων, ὅτι θὰ κάμῃ τὴν Ἑλλάδα τύπον ἐλευθέρου Κράτους ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἡ ὑπόσχεσις τῆς παραχωρήσεως τῶν Νήσων καὶ ἡ ὑποστήριξις τῆς Ἀγγλίας, ἣν ἡ ὑπόσχεσις αὕτη καθίστα τόσῳ καταφανῇ, ἐπῆλθον ἵν' ἀποδείξωσι πόσον ἡ πολιτικὴ αὕτη ὑπηγορεύετο ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἀληθῶν τοῦ τόπου συμφερόντων. Ἀλλὰ σήμερον ἡ διάψευσις τῶν ἡμετέρων ἐλπίδων εἶναι τοσοῦτον μᾶλλον ὀδυνηρὰ, ἐφ' ὅσον ἀδύνατον καθίσταται νὰ ἐξηγηθῇ ἐν Ἑλλάδι ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἄλλως εἰμὴ ὅτι ἡ Ἑλλὰς προσφέρεται θυσία εἰς τὴν Αὐστροίαν. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀπήντησεν ὅτι τοιαύτη ἐξήγησις εἶναι ψευδής, διότι ἡ Αὐστρία, ἐπιμένουσα εἰς τοὺς ὅρους τῆς Συνθήκης, ἐποιεῖτο χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων της, καὶ ὅτι ἂν ἡ Ἀγγλία δὲν ὑπεχώρει, ἡ ἔνωσις δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν, τῆς συναινέσεως τῆς Αὐστροίας οὐσης πρὸς τοῦτο ἀναποφεύκτου. Παρετήρησα τότε τῇ Α. ἐξοχότητι, ὅτι ἐὰν ἡ συναινέσις τῆς Αὐστροίας ἦτο τόσον ἀναπόφευκτος, οὐδέποτε θὰ ἐδίδεν αὐτὴν, ἐπεὶ δὲ τὴν ἔδωκε, σημεῖον ὅτι ἐγνώριζεν, ὅτι κατ' αὐστηρὸν δίκαιον, ἡ Ἀγγλία ἠδύνατο, ἂν ἤθελε, νὰ ὑπερπηδῇ τινὰς τυπικὰς δυσκολίας.

Κατόπιν συνωμιλήσαμεν περὶ τῆς Συνθήκης τῆς συναφθητομένης μεταξὺ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἀσχολοῦνται ἤδη ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείῳ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης ταύτης, ὁ δὲ Λόρδος Ῥώσσελ μὲ προσεκάλεσε νὰ μεταβῶ ἐκεῖ τὴν προσεχῇ τετάρτην, 13/25 Νοεμβρίου, ἵνα λάβω γνῶσιν αὐτοῦ καὶ τῷ κάμω τὰς παρατηρήσεις μου πρὶν ἢ παρουσιάσῃ αὐτὸ εἰς τοὺς πληρεξουσίου τῶν δύο ἄλλων Δυνάμεων. Εἶπον τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ γινώσκω ποία ἔσεται ἡ πορεία τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλέως ὡς πρὸς τὴν νέαν φάσιν ἣν ἔλαβον τὰ πράγματα καὶ ἣν οὐδόλως προέβλεπεν, ἀλλ' ὅτι ἤμην ἑτοιμος νὰ λάβω γνῶσιν τοῦ σχεδίου καὶ νὰ τῷ κάμω τὰς παραιτήσεις ἃς ἡ ἀνάγκη τοῦ θὰ μὲ ὑπηγόρευεν. Ἀπτόμενος μάλιστα τοῦ ζητήματος ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης συνδιασκέψεως, παρετήρησα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ ὅτι ἐθεώρουν ἀδύνατον νὰ συναινέσῃ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ ἔλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις διὰ τὴν συνομολόγησιν Συνθήκης, ἐὰν ἡ Συνθήκη αὕτη ὑπηνίττετο τὴν κατεδάφισιν τῶν ὀχυρωμάτων, τὸν περιορισμὸν τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων ἐν Ἐπτανήσῳ, καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἥτις περιελάμβανε, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὁρῶν, καὶ ἑτέρας ἀπαράδεκτους διατάξεις, ὡς π. χ. τὴν τοῦ ἀρθροῦ 4 ὡς πρὸς τὰ πλεονεκτήματα ἅπερ κέκτηται ἐν ταῖς νήσις ἡ ξένη ναυτιλία καὶ τὸ ξένον ἐμπόριον. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοὶ ἐφάνη σπαισθανόμενος τὰς παρατηρήσεις ἃς ἀνέπτυξα αὐτῷ ὡς πρὸς τὸ ἀδύνατον ἐκ μέρους τοῦ Βασιλέως νὰ δώσῃ τὴν συναινέσιν Αὐτοῦ εἰς πρᾶξιν, καθ' ἣς οἱ νέοι ὑπήκοοί του τόσῳ πανδημῶς διεμαρτύροντο. Ἀντὶ ὑπηκόων εὐχαριστημένων καὶ ὑπερηφάνων διὰ τὴν ἔνωσιν αὐτῶν μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, ἡ Ἀγγλία ἐδίδε τῷ Βασιλεῖ ὑπηκόους προσβεβλημένους καιρίως εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν φιλοτιμίαν. Ὡς ἂν μὴ ἤρκει δὲ τοῦτο, ἤθελον νὰ περιβληθῇ ὁ Βασιλεὺς καὶ τὴν εὐθύνην πράξεως καθ' ἣς διεμαρτύρετο ἐκ βάθους καρδίας. Καίτοι ὁμῶς ἐφαίνετο ὁ Λόρδος Ῥώσσελ πειθόμενος ὡς πρὸς τοῦτο, πλειοτέραν ἐδειξε περίσκεψιν ὡς πρὸς τὰ ἄλλα. «Ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων, μοὶ εἶπεν, θὰ γίνῃ, εἴτε ποιήσῃ αὐτῆς μνησίαν εἴτε οὐ ἢ μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκης. Προετοιμάζονται μάλιστα ἤδη ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργείῳ τὰ σχέδια τῆς καταδαφίσεως, καὶ δὲν θὰ περιμένωμεν μάλιστα τὴν διάπραξιν τῆς μεθ' ὑμῶν Συνθήκης ἵνα προσβῶμεν εἰς αὐτήν. Θὰ προσβῶμεν δὲ δυνάμει τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἀλλ' ἐπεὶ αὕτη μόνος ἡμᾶς ἀφίνει κριτὰς περὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἐπαρκοῦς τῆς καταδαφίσεως, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ περιορισθῶμεν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν εἰς τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον, καὶ θὰ λάβωμεν πρόνοιαν νὰ μὴ καταστραφῇ ἡ ὄψις τῆς πόλεως. Ἡ Αὐστρία, εἶναι ἀληθές, δὲν εὐχαριστεῖται εἰς μόνην τὴν κατεδάφισιν, ἀλλὰ θέλει προσέτι νὰ τὴν ἰδῇ ὀριζομένην ἐν τῇ μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκῃ τῶν Δυνάμεων, ἀλλ' ὥς κατορθώσωμεν νὰ ὑπερβῶμεν τὴν δυσχέρειαν ταύτην. Δὲν συμβαίνει ὁμῶς τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 περὶ οὐδετερότητος καὶ περιορισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων. Ὡς πρὸς τὰς διατάξεις αὐτὰς ἡ συναινέσις τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀναπόφευκτος, ἐὰν δ' ἡ Ἑλλὰς ἀρνήθῃ αὐτήν, ἡ παραχώρησις δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν» ἀλλ' ὁμιλοῦμεν πάλιν περὶ τούτου τὴν Τετάρτην, ὅτε θὰ σᾶς ἀνακοινώσω τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης.»

Μετὰ τὸν Λόρδον Ῥώσσελ ἐπεσκέφθην τὸν Ὑπουργὸν Κ. Ἀμμόνδ ὅστις εἶναι ἐπιτετραμμένος τὴν σύνταξιν τοῦ ἀνωτέρω σχεδίου ἔσχον ὡσαύτως διακεκομμένην συνομιλίαν μετὰ τοῦ Λόρδου Παλμερσῶνος ὅστις ἐδέχετο τὴν ἐσπέραν ταύτην. Αἱ ιδέαι αἱ ἐξέφερον ἦσαν ὑπαγόρευσις τοῦ αὐτοῦ πνεύματος ὑφ' οὗ ὡρμάτο καὶ ὁ Λόρδος Ῥώσσελ.

Αὐρίον θὰ λάβω μετὰ τῆς ἐξοχότητός του ἑτέραν συνέντευξιν καὶ θὰ σᾶς ὑποβάλω ἐπὶ τούτῳ δευτέραν ἐκθεσιν.

Πρὸ μικροῦ ἀπέστειλα τ. λεγρᾶφημα κρυπτογραφικὸν δι' οὗ μεταδίδω ὑμῖν τὰς κυριωτέρας διατάξεις τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν σημερινῶν συνεντεύξεών μου.

Χ. ΤΡΙΚΟΠΗΣ.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 10/22 Νοεμβρίου 1863.

Ὅπως ἀνήγγειλα ὑμῖν διὰ τῆς ὑπὸ χθесινὴν ἡμερομηνίαν ἐκθέσεώς μου, ἔλαβον σήμερον συνέντευξιν μετὰ τοῦ Λόρδου Παλμερστῶνος. Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης προσεπάθει νὰ δείξῃ ὅτι ἐθεώρει τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων ὡς ὅλως πρὸς ὄφελος τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν κατοίκων Κερκύρας, διότι ἀφ' ἐνὸς ἀπήλλαττε τὸ Ἑλληνικὸν ταμεῖον περιττῶν δαπανῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἔδιδεν εἰς τὴν πόλιν Κερκύρας ἑκτασιν, ἧς τὴν ἀνάγκην αἰσθάνονται ὅλαι αἱ ὠχυρωμέναι πόλεις.

Δὲν ἀπέκρυφα τῷ Λόρδῳ Παλμερστῶνι ὅτι, κατ' ἐμὴν γνώμην, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ ἐξελαχμόνομεν ὡς σπουδαίας τὰς παρατηρήσεις ταύτας, καὶ ὅτι δοθέντος ὅτι οἱ κάτοικοι Κερκύρας θὰ ἐπορίζοντο πλεονεκτήματά τινα ἐκ τῆς κατεδάφισεως, ἅπαντα ἡ ἱστορία τῆς Ἰονίου Πολιτείας τρανῶς ἐδίδασκε πόσον ὀλίγον συλλογίζονται οἱ Ἰόνιοι τὰ ὑλικά αὐτῶν συμφέροντα ὅσας ἡ ἐθνικὴ των φιλοτιμία συνεδέετο μετὰ ζητημάτων. Ὁ Λόρδος Παλμερστῶν μοι ἀνέφερεν ὡς παραδείγματα ἀνάλογα τῷ προκειμένῳ τὰ Βελγικὰ φρούρια κατεδάφισθέντα συνεπεία τῆς Συμβάσεως τῆς 14 Δεκεμβρίου 1831, τὴν ἐξουδετέρωσιν τοῦ Chablais καὶ τοῦ Faucigny καὶ αὐτὴν ἔτι τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ἑλβετίας. Ἀλλὰ προσεπάθησα νὰ τῷ καταδείξω τὴν ὑπάρχουσαν διαφορὰν μετὰ τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων καὶ τῆς ἡμετέρας. Ὡς πρὸς τὰς ἐπαρχίας ἰδίως τοῦ Chablais καὶ τοῦ Faucigny, κατέδειξα τὴν ἐξαιρετικὴν περίστασιν τῶν κατοίκων, οἵτινες οὔτε Ἴταλοι ἦσαν, οὔτε Ἑλβετοὶ, οὔτε Γάλλοι, καὶ ἀντιπαρέθηκα αὐτὴν πρὸς τὸν ἐνθουσιώδη πατριωτισμὸν τῶν Ἰονίων, μὴ δυναμένων ὡς ἐκ τούτου ν' ἀνεχθῶσιν ὅ,τι οἱ πρῶτοι πιθανῶς ἀπεδέχθησαν ὡς εὐεργέτημα. Ἄλλως τε, προσέθηκα, δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ οὐδετερότητος. Τὸ ἄρθρον 2 τῆς Συνθήκης τίθησιν ἐν πρώτοις τὴν ἀρχὴν τῆς οὐδετερότητος, εὐθὺς δὲ κατόπιν καταλήγει εἰς συμπέρασμα οἷον οὐδαμῶ καὶ οὐδέποτε ἐθεωρήθη ὡς συνέπεια αὐτῆς. Τὸ Βέλγιον ἐκηρύχθη οὐδετέρα χώρα, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτέθη περιορισμὸς εἰς τὴν ἐνοπλον δύναμιν τῆς ξηρᾶς ἢ θαλάσσης τῆς χώρας ταύτης. Ὡσαύτως καὶ διὰ τὴν Ἑλβετίαν. Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲ τοῦ Chablais καὶ τοῦ Faucigny, ἐν καιρῷ μὲν εἰρήνης, ἡ Σαρδηνία, (ἡ Γαλλία σήμερον) ἐν καιρῷ δὲ πολέμου, ἡ Ἑλβετία, μεθ' ἧς ἀπολαύει τῆς αὐτῆς οὐδετερότητος, ἠδύναντο νὰ διατηρῶσιν ἀπεριόριστον ἀριθμὸν στρατευμάτων. Ἀλλὰ τὸ 2 ἄρθρον πᾶν ἄλλο καθιεροῖ ἢ οὐδετερότητα. Σκοπὸς τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ τινων ἄλλων διατάξεων τῆς Συνθήκης ἦτο νὰ στερηθῇ ὁ Βασιλεὺς μέρους τῶν ἡγεμονικῶν Του δικαιωμάτων ἐπὶ τῶν Νήσων καὶ νὰ παρεμποδισθῇ ἡ τελεία αὐτῶν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἑνωσις. Ὅθεν ἀδύνατον εἶναι, εἶπον τῷ Λόρδῳ Παλμερστῶνι, νὰ μοι ἐπιτρέψῃ ἡ Κυβέρνησίς μου νὰ ὑπογράψω τοιοῦτον ὅρον. Ἐπαναλάβετε ὅ,τι μοι εἶπετε τῷ Λόρδῳ Ῥῶσσελ, μοι ἀπήντησεν ὁ Λόρδος Παλμερστῶν. Παρεκάλεσα τὴν Ἐξοχότητά του νὰ ὑποσπρίξῃ τὰς παραστάσεις μου παρὰ τῷ Ὑπουργῷ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ μοι δώσῃ τοιαύτην ὑπόσχесιν.

Ἐπανέλαβον εἰς τὸν Λόρδον Παλμερστῶνα πᾶν ὅ,τι εἶπον χθὲς τῷ Λόρδῳ Ῥῶσσελ περὶ τῶν συνεπειῶν αἵτινες δύνανται νὰ προκύψωσιν ὡς πρὸς τὸ μέλλον τῆς νέας Δυναστείας καὶ τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος, ἐκ τῆς κατεδάφισεως τῶν φρουρίων, καὶ τῷ προσέθηκα ὅτι μετὰ πολλῆς ἀνησυχίας περιέμενον νὰ μάθω τὴν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τῶν Δυνάμεων ἐπενεχθεῖσαν ἐντύπωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Βασιλέως καὶ τὴν πορείαν ἣν ἡ Α. Μ. θελεῖ θεωρήσει καθ' ἑαυτῆς ν' ἀκολουθήσῃ.

Μεθαύριον τρίτην θὰ συνέλθῃ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ συσχεφθῇ θεβαίως περὶ τοῦ Ἰονίου ζητήματος, ἐν δὲ τῇ συνέντευξί ἣν τὴν τετάρτην θὰ λάβω μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥῶσσελ, θὰ δυνηθῶ νὰ κρίνω περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς εἰρημένης συσκέψεως.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 13/25 Νοεμβρίου 1863.

Ἐλαβον σήμερον συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ. Ὁ Λόρδος Ῥῶσσελ ἦτον ὀλιγώτερον εὐερέθιστος ἢ εἰς τὴν πρώτην ἡμῶν συνομιλίαν, μοι ἐξέφρασε δὲ τὴν λύπην του ὅτι δὲν ἦτον εἰσέτι ἔτοιμον

τὸ σχέδιον τῆς μεταξὺ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκης, ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὁποίου μοὶ ἔδωκε λεπτομερείας τινάς.

Ἡ Συνθήκη αὕτη, εἶπε, πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ δύο πράγματα, ἀφ' ἑνὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἰονίου Συνελεύσεως ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7|19 Ὀκτωβρίου, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰς διατάξεις τῆς Συνθήκης τῆς 2|14 Νοεμβρίου 1863. Παρετήρησα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ ὅτι ἀποστελλουσά με εἰς Λονδίνον ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως ἠγνόει ὅτι δὲν προσεκαλούμην ἵνα λάβω μέρος εἰς τὰς περὶ ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου διαπραγματεύσεις, ἀλλ' ἀπλῶς ἵνα δώσω τὴν συναίνεσίν μου εἰς ἀποφάσεις ληφθείσας ἤδη ὑπὸ τῶν ἄλλων Δυνάμεων χωρὶς ποσῶς νὰ μᾶς συμβουλευθῶσιν ἢ μᾶς εἰδοποιήσωσιν ὅτι τὸ κατ' ἐμὲ, ὡς πληρεξούσιος τοῦ Βασιλέως, ἠγνόουν τὴν ὑπαρξίν τῆς Συνθήκης τῆς 2|14 Νοεμβρίου, καὶ ὅτι μόνον ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἡ μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκη ἔσται πάντῃ ἀνεξάρτητος ἐκείνης τῆς 14 Νοεμβρίου ἡδυνάμην ν' ἀρχίσω τὰς συνδιαλέξεις. Ὑπέμνησα προσέτι τῇ Αὐτοῦ Ἐξοχότητι ὅτι ἐστερούμην ὁδηγίων κατόπιν τῆς νέας φάσεως ἣν τὸ ζήτημα εἶχε λάβει πρὸ τῆς εἰς Λονδίνον ἀφίξεώς μου καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν οὐδαμῶς ἡδυνάμην ν' ἀναδεχθῶ ὑποχρεώσεις διὰ τὴν Κυβέρνησίν μου.

Ὁρעλούμενος ἐκ τῆς περιστάσεως ὅτι τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης δὲν ἦτον εἰσέτι ἔτοιμον εἶπὼν τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ ὅτι καίτοι ἠγνόουν ἐὰν ἡ Κυβέρνησίς μου συνήνει νὰ λάβῃ εἰς αὐτὴν μέρος, ἐφρόνουν ὅτι ἐὰν ἐπιθυμῇ νὰ διευκολύνῃ συμφωνίαν τινὰ, ὀρεῖται νὰ μὴ ποιήσῃ ἐν τῷ σχεδίῳ μνεῖαν, ἀ. τῆς Συνθήκης τῆς 2|14 Νοεμβρίου. β'. τῆς κατεδάφισεως τῶν φρουρίων. γ'. τῆς οὐδετερότητος, καὶ πρὸ πάντων τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐνόπλου δυνάμεως ἣν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐθεώρει καθήκον της νὰ μεταχειρισθῇ ἐν ταῖς Νήτοις. δ'. τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθ. 4 τῆς Συνθήκης τῆς 2|14 Νοεμβρίου, τοῦλάχιστον ὅπως αὕτη ἐκφέρεται ἐν αὐτῇ.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἠκροάσατο τῶν παρατηρήσεων τούτων εὐμενέστερον παρ' ὅ,τι ἡδυνάμην νὰ ἐλπίσω, κρίνων ἐκ τοῦ ὕφους του κατὰ τὴν πρώτην συνέντευξίν μου, μοὶ ἐφάνη δ' ἀρκούντως διατεθειμένος νὰ μὴ ποιήσῃ μνεῖαν τῆς Συνθήκης τῆς 2|14 Νοεμβρίου, μηδὲ τῆς κατεδάφισεως τῶν φρουρίων. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν περιορισμὸν τῆς ἐνόπλου δυνάμεως, παρεδέχθη τὸ ὀρθὸν τῶν παρατηρήσεών μου περὶ τοῦ πόσον ἄλλοπρόσαλλον ἦτο νὰ κατεδάφισθῶσιν ἀφ' ἑνὸς τὰ φρούρια τῆς Κερκύρας ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν εἴμεθα ἀρκετὰ ἰσχυροὶ ἵνα τὰ διατηρήσωμεν καὶ ν' ἀπαγορευθῇ ἡμῖν ἀφ' ἑτέρου τὸ νὰ διατηρῶμεν ἐν τῇ νήτῳ τχύτῃ τὰς ἀπαιτουμένας δυνάμεις πρὸς ὑπεράσπισιν θέσεως ἥτις καὶ μετὰ τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων μένει οὐχ' ἦττον ὀχυρὰ ἕνεκα φυσικῶν λόγων. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἐνόει κάλλιστα ὅτι ὁ περιορισμὸς τῆς ἐνόπλου δυνάμεως οὐδόλως ἦτο συνέπεια τῆς οὐδετερότητος, ὅτι αὕτη μόνον τὰς ξένας Δυνάμεις ἀπέβλεπε καὶ οὐδέποτε τὴν κυρίαν τὸν τόπου Δύναμιν. Καὶ καθόσον μάλιστα ἀφορᾷ τὴν οὐδετερότητα συνησθάνετο τὰς δυσχερείας εἰς αἷς ἔδιδε χώραν ἡ κατὰστασις Κράτους οὗτινος μέρος ἐπρόκειτο νὰ ἦναι οὐδέτερον καὶ μέρος ὄχι.

Ἐν τούτοις ὁ Λόρδος Ῥώσσελ, μεθ' ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν ἣν ὑπεδείκνυε νὰ ἐπιφέρῃ θεραπείαν τινὰ, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὸν περιορισμὸν τῆς ἐνόπλου δυνάμεως, εὑρίσκειν ὡς πρὸς τοῦτο δυσκολίαν ἕνεκα τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρου 7 τῆς Συνθήκης τῆς 2|14 Νοεμβρίου. Ἡ ὑποχρέωσις τῶν τριῶν Δυνάμεων νὰ κοινοποιήσωσιν εἰς τὴν Αὐλὴν τῆς Αὐστρίας τὴν ὑπ' αὐτῶν συναφθησομένην μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκην, ἔδιδεν αὐτῇ τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς Συνθήκης ταύτης. Ὅπωςδὴποτε, ἀν' ἔχῃ πραγματικῶς τὴν διάθεσιν, οὐδόλως ἔσται αὐτῷ ἀδύνατον νὰ ὑπερπηδῇ τὴν προκειμένην δυσχερείαν.

Μεταβαίνων ἀκολουθῶς εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου 4 τῆς Συνθήκης, τοῦ ἀφορῶντος εἰς τὰ πλεονεκτήματα τὰ χορηγηθέντα ἐν ταῖς νήσοις εἰς τὸ ξένον ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, παρετήρησα ὅτι ὅπως ἦτο διατετυπωμένον τὸ εἰρημένον ἄρθρον, πρόκειται νὰ καταστῇ δινηκεὲς ὅ,τι σήμερον προσωρινὸν μόνον ἦτο, διότι δὲν ἐγίνετο ἐν αὐτῷ λόγος, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀντικαθίστατο εἰς τὰ δικαιώματα τῆς Ἰονίου Ἐπικρατείας καὶ τῆς Προσάτιδος Δυνάμεως, ἀλλ' ὅτι τὰ ξένα πλοῖα καὶ τὸ ξένον ἐμπόριον θὰ ἐξακολουθήσωσιν ὑποβαλλόμενα εἰς τὰ αὐτὰ μέτρα καὶ ὑποκείμενα εἰς τοὺς αὐτοὺς ὅρους εἰς οὓς καὶ πρὸ τῆς ἐνώσεως τῶν νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἐπραγματεύετο καὶ περὶ τῆς ἀναγνωριζομένης ἀμοιβαιότητος εἰς τὰ Ἰόνια πλοῖα καὶ ἐμπόριον. Κατέδειξα πόσον ἰδανικὴ ἦτον ἡ τελευταία αὕτη πραραχώρησις διὰ τὸν λόγον ὅτι, τὰ Ἰόνια πλοῖα καὶ τὸ ἐμπόριον δὲν ἡδύναντο νὰ διακριθῶσι μετὰ τὴν ἔνωσιν ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν πλοίων τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον αὐτὸ εἶχε προσέτι ἐπαχθὲς τι, ὅτι ἦτο μία μεγαλειτέρα ἀπόδειξις, ὅτι σκοπὸς τῶν συμβαλλομένων Δυνάμεων, ἢ τοῦλάχιστον τινῶν ἐξ αὐτῶν, παρασυρασῶν καὶ τὰς ἄλλας, ἦτο νὰ διατηρήσωσι καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν διάκρισιν τινὰ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἑπτανήσου ἐν' ἀποτελῶσιν ὁμοσπονδίαν μᾶλλον ἢ μίαν Ἐπικράτειαν. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀπέκρουσε ζωηρῶς τοιαύτην πρόθεσιν, ἀλλὰ μοὶ εἶπεν, ὅτι πραγματικῶς ὁ Πρέσβυς τῆς Ῥωσσίας προέτεινε νὰ διατηρήσωσιν αἱ Ἰόνιοι νῆσοι ἰδίαν σημαίαν.

Μοὶ εἶπε συνάμα, ὅτι ἐφρόνει, ὅτι θὰ δυνήθῃ νὰ μοὶ κοινοποιήσῃ τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

11.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 13/25 Νοεμβρίου 1863.

Ἐν τῇ συνεντεύξει ἣν ἔσχον εἰς Pembroke Lodge μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ τὴν 9/21 Νοεμβρίου, ἡ Ἐξοχότης τοῦ μοι ἐγνωστοποίησεν ὅτι εἶχεν ἀπευθύνει διακοίνωσιν εἰς τοὺς Πρέσβεις τῆς Αγγλίας παρὰ ταῖς τέσσαρσιν Αὐλαῖς ταῖς ἐνδιαφερομέναις περὶ τοῦ Ἰονικοῦ ζητήματος, δι' ἧς ἀπῆντα εἰς τὰ κατὰ τῆς κατεδαφίσεως τῶν ὀχυρωμάτων Κερκύρας ἐπιχειρήματα τὰ ἐκτιθέμενα ἐν τῇ ἀποφάσει τῆς Ἰονίου Συνελεύσεως τῇ ἀπευθυνθείσῃ τὴν 8/20 Ὀκτωβρίου εἰς τὴν Βασίλισσαν Βικτωρίαν.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι ἔδωκε σήμερον ἀντίγραφον τῆς διακοινώσεως ταύτης ἣν σπεύδω νὰ ὑποβάλω ὑμῖν ὧδε.

Χ. ΤΡΙΚΟΠΗΣ.

(Συνημμένον)

(Μετάφρασις.)

Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

Πρὸς τοὺς ΚΚ. Πρέσβεις τῆς Α. Βρετανικῆς Μεγαλειότητος παρὰ ταῖς Αὐλαῖς Παρισίων, Βιέννης, Βερολίνου καὶ Πετροπόλεως.

Τὴν 11 Νοεμβρίου 1863 (ν).

Μυλόρδε,

Ἡ τῶν Ἰονίων Νήσων Βουλὴ ἐν τινι τελευταίᾳ συνεδριάσει αὐτῆς προέτεινε νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν προσάτιδα Ἄνασσαν, ψήφισμά τι περὶ τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας. Ἀλλὰ τοῦ Ἀρμοστοῦ τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος ἀρνηθέντος νὰ δεχθῇ τὸ ψήφισμα τοῦτο ὡς ὑπερβαῖνον τῆς Βουλῆς τὴν ἀρμοδιότητα, ἡ Βουλὴ τότε ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Ἀρμοστὴν παράστασιν ἧς ἀντίγραφον ἐγκλείω ὧδε.

Ἀλλ' οὐχ' ἤττον προέτεινα εἰς τοὺς Πρέσβεις τῆς Αὐστρίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας συνελθόντας εἰς συμβούλιον ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν κατὰ τὴν 29 τοῦ λήξαντος μηνὸς καὶ τὴν 3 τοῦ ἐνεστώτος νὰ σκεφθῶσιν ἐπὶ τῶν ἄρθρων τῆς περὶ ἐνώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκης, χωρὶς νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὴν παράστασιν ταύτην.

Ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος ἔχει ἀληθῶς πρὸς τὰς μεγάλας Δυνάμεις ὑποχρεώσεις τινάς, αἷς ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ.

Ἡ κατὰ 9βριον τοῦ 1815 γενομένη Συνθήκη κατέστησε τὰς ἑπτὰ Ἰονίους Νήσους ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον Κράτος καὶ ἔθηκεν αὐτὰς ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Βασιλέως τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Τὰ φρούρια ἐτέθησαν διὰ τῶν ἄρθρων 5 καὶ 6 ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ προστάτου Ἄνακτος πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους τούτου καὶ διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν προστασίαν δικαιωμάτων.

Ὁλόκληρος ἡ γενομένη σύμβασις ἀπέβλεπεν εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Εὐρώπης.

Οἱ ἡγεμόνες τῆς Μεγάλης Βρετανίας παντὶ σθένει ἐπεδίωξαν τῶν σκοπῶν τούτων τὴν ἐπίτευξιν. Ὡς πρὸς τὸν πρῶτον, τῆς προστασίας ἐγγὺς οὐσῃς νὰ πύτῃ, ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότητος περὶ πλείστου ποιεῖται τὴν ἐξέυρεσιν τῶν μέσων δι' ὧν ἀσφαλισθῆσεται ἡ μέλλουσα εὐημερία Κράτους ἐπὶ τοσοῦτον ἐμπιστευθέντος χρόνον εἰς τὴν προστασίαν Αὐτῆς. Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότητος οὐδὲν ἄλλο ἐπέζητησεν ἢ τὴν εὐημερίαν τοῦ Ἰονίου Λαοῦ ἐνεργοῦσα τὴν ἐνωσιν αὐτοῦ μετ' ἐλευθέρου Κράτους, κατοικουμένου παρὰ λαοῦ ὁμοφύλου, ὁμογλώσσου καὶ ὁμοθρήσκου.

Ὡς πρὸς τὸν δεύτερον σκοπὸν διάφοροι σκέψεις παρίστανται. Αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις ἐξεδαιώθησαν πληρέστατα, ὅτι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας οὐδὲν Εὐρωπαϊκὸν συμφέρον παρεβλάφθη.

Ἀλλ' ἡ πρότασις τοῦ ἐνώσαι τὰς Ἰονίους Νήσους μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐτάραξε τὰ γειτονικά Κράτη τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Τουρκίας.

Τὰ Κράτη ταῦτα ἐξέφρασαν τὸν φόβον μὴ ἐπαναστατικὴ τις μερίς, βοηθουμένη ὑπὸ ἐνόπλων συμμοριῶν, διαπράξῃ ἐπιδρομὰς ἐπὶ τῶν γειτόνων ἐπαρχιῶν καὶ διεγείρῃ ταραχὰς, ἃς οὐδὲ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, καὶ ὅταν ἔχῃ τὰς ἀρίστας προθέσεις, δυνηθήσεται ἴσως νὰ προλάβῃ ἢ τιμωρήσῃ.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δυνατόν ἢ μὲν νῆσος Κέρκυρα νὰ καταστῇ πηγὴ ἀταξίας, στίφη δ' ἐνόπλων ἐθελοντῶν, ἡττηθέντα ἐν Ἀλβανίᾳ ἢ Δαλματίας, νὰ εὗρωσιν ἀσφαλὲς καταφύγιον ἐντὸς τῶν τειχῶν τοσοῦτον ἰσχυροῦ φρουρίου, ἀφ' οὗ δύνανται πάλιν νὰ ἐξέλθωσι πρὸς διατάραξιν καὶ δῆωσιν τῶν γειτόνων ἐπαρχιῶν τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Τουρκίας.

Ἡ ἡσυχία τῶν Νήσων δύναται οὕτω νὰ διακοπῇ, ἢ δὲ εὐημερία αὐτῶν νὰ καταστραφῇ οὐ μόνον ὑπὸ ἐπαναστατικῶν ἐκστρατειῶν ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀναγκαίων μέτρων πρὸς ἀντίκρουσιν καὶ καταστολὴν τοιούτων ἀποτόλμων ἐπιθέσεων.

ὑπὸ τῶν φόβων τούτων κατεχομένη ἡ Κυβέρνησις τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας προέτεινεν εἰς τὴν Αὐτῆς Βρετανικὴν Μεγαλειότητα τὰς διατάξεις τῆς Συνθήκης τὰς σκοπούσας εἰς τὴν ἐλάττωσιν, ἂν μὴ τὴν ἀποφυγὴν, τῶν κινδύνων τούτων. Ἡ μὲν εἶναι ἡ τῶν Ἰονίων Νήσων οὐδετερότης, ἢ δὲ ἡ τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας κατεδάφισις.

Ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τοὺς δύο σκοποὺς, τὴν εὐημερίαν τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Εὐρώπης, εἶναι πρόθυμος νὰ δεχθῇ τοὺς ὅρους τούτους.

Κατὰ τὴν γνώμην αὐτῆς ἡ εὐημερία τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου προαχθήσεται διὰ τῆς καλλιεργείας τῶν τεχνῶν τῆς εἰρήνης. Ἀκμάζον ἐμπόριον καὶ ἀκμάζουσα γεωργία, μὴ φορολογουμένη πέραν τῶν μέσων τῆς χώρας διὰ τὴν συντήρησιν μεγάλης στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἔσονται οἱ ἀριστοὶ καρποὶ ἐλευθέρας καὶ ἀνεξαρτήτου Ἑλλάδος. Στρατὸς δυσανάλογος πρὸς τοὺς πόρους τῆς Ἑλλάδος, ἐξωτερικὴ δὲ πολιτικὴ ἐπιθετικὸν καὶ φιλοδόξου εἶδους, εἰσὶ κακὰ, ἅπερ ὀφείλουσι οἱ πολιτικοὶ τῆς Ἑλλάδος ν' ἀποφύγωσι.

Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότητος εἶναι ἐτοίμη ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας νὰ ἐγγυηθῇ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ νέου Βασιλείου, ὅταν αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι ἐνωθῶσι μετ' αὐτοῦ.

Ἐπομένως ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότητος ἀφορῶσα εἰς τε τὴν ἐσωτερικὴν εὐημερίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἰονίων Νήσων, καὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν τῶν συμμάχων Αὐτῆς, τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας καὶ τοῦ Σουλτάνου τῆς Τουρκίας εἶναι ἐτοίμη νὰ συστήσῃ εἰς τὰς ὑπογραψάσας τὴν Συνθήκην τοῦ 9 Ἰουλίου 1815 καὶ τὴν Συνθήκην τοῦ 1832 περὶ τῆς προστασίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐγγυήσεως αὐτῆς, τὴν παραδοχὴν Συνθήκης ἀσφαλιζούσης τὴν οὐδετερότητα τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας.

Εἰμί κτλ.

ΡΩΣΣΕΛ.

12.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 29 Νοεμβρίου (11 Δεκεμβρίου) 1863.

Διὰ τοῦ τελευταίου Γαλλικοῦ σᾶς ἀνηγγείλαμεν τὴν λήψιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 1—5 ὑμετέρων ἀναφορῶν πέμψαντες ὑμῖν συνάμα νεωτέρας ὁδηγίας, συνταχθείσας συνεπείᾳ τῆς ἐν Λονδίνῳ ὑπογραφείσης ὑπὸ τῶν πέντε Μεγάλων Δυνάμεων Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Μέχρι τῆς σήμερον δὲν ἐλάβομεν παρ' ὑμῶν νεωτέρας πληροφορίας ὡς καθυστεροῦντος ἔτι τοῦ Γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου ἕνεκα φαίνεται τῶν κατ' αὐτὰς ἐπικρατούντων σφοδρῶν ἀνέμων. Ἀναμένομεν νὰ λάβωμεν τὸ σχέδιον τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν τριῶν εὐεργετῶν Δυνάμεων συναφθησομένης Συνθήκης, ὅπερ εἶχεν ἤδη ὑποσχεθῇ νὰ σᾶς δώσῃ ὁ Κόμης Ῥωσσελ, ἵνα γνωρίσωμεν τὰς βάσεις καὶ τὸ κεῖμενον αὐτοῦ, καὶ ὁδηγηθῶμεν εἰς τὰ περαιτέρω, σχέδιον ὅπερ συνετάχθη, ἐλπίζομεν, συνεπείᾳ τῶν πρὸς αὐτὸν παραστάσεων σας ὑπὸ ἄλλους οἰωνοὺς ἢ τοὺς ἀπ' ἀρχῆς ὑποδεικνυομένους. Ἐν τούτοις ἐν τινι συνεντεύξει ἡμῶν μετὰ τοῦ Πρέσβους τῆς Γαλλίας Κ. Βουρὲ ἐσχάτως, οὗτος λαβὼν τὴν πρωτοβουλίαν προσέφερε νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τῆς Κυβερνήσεώς του ὅπως μετριασθῶσιν ἢ μεταβληθῶσιν οὐσιωδῶς οἱ περὶ οὐδετερότητος

ὅροι τῆς Συνθήκης τῆς 2|14 Νοεμβρίου. Ὁ Κύριος Βουρὲ φρονεῖ ὅτι εἶναι κατορθωτὸν ἡ οὐδετερότης τῆς Ἑπτα-
νήσου νὰ μὴ ἰσχύῃ ἀπέναντι τῆς Ἑλλάδος εἰμὴ μόνον ἀπέναντι τῶν ἄλλων Δυνάμεων, ἤτοι μόνον τὰ ἄλλα
Κράτη νὰ μὴ δύνανται νὰ πέμπωσι ναυτικάς δυνάμεις εἰς τὰς θαλάσσας τῶν Ἰονίων νήσων, οὐδὲ στρατιωτικῶς
νὰ καταλάβωσι ἢ προσβάλωσι τινὰς ἐξ αὐτῶν· ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ ἔχῃ πλήρη τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸ
δικαίωμα τοῦ νὰ πέμπῃ οἷαςδήποτε θελήσῃ ναυτικάς τε καὶ στρατιωτικάς δυνάμεις πρὸς τὸ συμφέρον τῆς
ὑπηρεσίας της· νὰ περιορισθῇ δὲ ἡ τοιαύτη οὐδετερότης εἰς μόνον τὴν Κέρκυραν, τῶν λοιπῶν νήσων ἀφομοιου-
μένων ἐντελῶς πρὸς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τοῦ ἐνεστῶτος Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Ὁ λόγος ἐφ' οὗ στηρίζεται
τὸ σύστημα τοῦτο τοῦ Κυρίου Βουρὲ εἶναι ὅτι ἡ ἀπέναντι τῆς Ἑλλάδος οὐδετερότης τῶν Ἰονίων νήσων περιο-
ρίζει οὐσιωδῶς καὶ καταστρέφει, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἐπ' αὐτῶν κυριαρχίαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τοιαύτην
δὲ οὐδετερότητα οὐδ' ἡ Ἱστορία, οὐδ' ἡ ἐνεστῶσα τῆς Εὐρώπης κατάστασις παρουσιάζει, καθότι οὔτε τοῦ Βελ-
γίου καὶ τῆς Ἑλβετίας, κηρυχθέντων οὐδετέρων, αἱ Κυβερνήσεις κωλύονται εἰς τὴν ἐντὸς τῶν Ἐπικρατειῶν
τῶν ἐλευθέρων κίνησιν τῶν στρατιωτικῶν τῶν δυνάμεων, οὔτε ὅταν ἄλλοτε δύο ἐπαρχίαι τοῦ Πεδεμοντιῦ
γυιτνιαζούσαι πρὸς τὴν Ἑλβετίαν εἶχον κηρυχθῇ οὐδέτεροι, ἡ Σαρδικὴ Κυβέρνησις ἐκώλυετο τοῦ νὰ πέμπῃ εἰς
αὐτάς οἷαςδήποτε στρατιωτικάς δυνάμεις ἥθελε τυχὸν θεωρήσει ἀναγκαίας· ἄλλως τε, ὁ Κύριος Βουρὲ λέγει, τὸ
μέτρον τοῦ νὰ μείνῃ ἐλευθέρᾳ ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος νὰ πέμπῃ εἰς Κέρκυραν ὅσας ἥθελε νομίζει ἀναγκαίας
εἰς τὴν ὑπεράσπισίν της στρατιωτικάς δυνάμεις, οὐδ' ὅπως δύναται νὰ καταστῇ ἐπικίνδυνον, καθότι πῶποτε δὲν
θὰ δυνηθῇ ἡ Ἑλλάς νὰ πέμψῃ εἰς Κέρκυραν πλεον τῶν 2 ἢ 3,000 στρατιωτῶν, ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι
ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἐξεργάγη ἡ ἐπίφοβος τοῦ Ναυπλίου ἐπανάστασις, μόλις ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἐξαντλη-
θεῖσα ἠδυνήθη νὰ συγκεντρώσῃ κατὰ τῶν ἀποστατῶν 2,500 στρατιώτας.

Ὁμιλῶν οὕτως, ὁ Κ. Βουρὲ ἀπέσχε τοῦ νὰ μᾶς εἰπῇ ὅτι αἱ σκέψεις του αὐταὶ ἀπορρέουσιν ἀπὸ τῆς Κυβερ-
νήσεώς του, ἀλλ' ἡμεῖς ἐσχηματίσαμεν ἐκ τοῦ συνόλου τῆς μετ' αὐτοῦ συνδιαλέξεώς μας τὴν πεποιθήσιν τοῦ
ὅτι ἡ παρ' αὐτοῦ ἐκφρασθεῖσα ἰδέα ἔχει μᾶλλον τὴν πηγὴν της εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἢν ἀντιπροσωπεύει.

Ἀπεφύγαμεν τοῦ νὰ ἐκφρασθῶμεν αὐτῷ ὅτι δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν τοιαύτην λύσιν καὶ περιορί-
σθῃμεν εἰς τὸ νὰ τὸν εὐχαριστήσωμεν δι' ὅ,τι ἥθελε ἐνεργήσῃ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτός τε καὶ ἡ Αὐτοκρατορικὴ τοῦ
Ναπολέοντος Κυβέρνησις.

Ἐνομίσαμεν ἐπάναγκες νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν περὶ τῶν ἀνωτέρω, ὅπως ἦιθε εἰς θέσιν νὰ ὁδηγηθῇτε αὐτόθι
εἰς τὰς ἐνεργείας ὑμῶν.

Ὁ Ὑπουργός,
Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

13.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

Ἐρ Λορδίνω, τὴν 21 Νοεμβρίου (3 Δεκεμβρίου) 1863.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μ' ἐπληροφόρησε πρὸ ὀλίγου ἐν τινι συνδιαλέξει, ἣν μετ' αὐτοῦ εἶχον σήμερον ἐν τῇ
ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅτι τὸ σχέδιον τῆς μεταξὺ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκης ἀφοῦ
συνετάγη ἐν τῇ Ὑπουργείῳ τῶν Ἀποικιῶν εὐρίσκετο ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Λόρδου Παλμεστῶνος.

Παρετήρησα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ ὅτι σήμερον ἀναχωρεῖ ὁ ταχυδρόμος τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὅτι ἐὰν δὲν λάβω
τὸ σχέδιον πρὸ τῆς ἐσπέρας ταύτης θ' αὐξήσωμεν κατὰ μίαν ἐβδόμαδα τὴν χρονοτριβὴν ἣτις θ' ἐπέλθῃ κατὰ
φυσικὸν λόγον ἐκ τῆς ἀνάγκης εἰς τὴν εὐρίσκομαι ν' ἀναμείνω τὰς ὁδηγίας, ἃς ἡ Κυβέρνησίς μου θὰ ἐκρινεν
εὐλογον νὰ μοι δώσῃ, ἀφοῦ λάβῃ γνῶσιν τοῦ σχεδίου. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀπεκρίθη, ὅτι ἐξετίμα μὲν τὴν ἀξίαν
τοῦ χρόνου, ἀλλ' ὅτι τῷ ἦτο ἀδύνατον νὰ μοι ἀνακοινώσῃ ἀπὸ τῆς σήμερον τὸ σχέδιον, διότι δὲν ἐδύνατο νὰ
θεωρηθῇ ὡς ὀριστικῶς κατηρτισμένον, εἰμὴ ἀφοῦ τύχῃ τῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ Λόρδου Παλμεστῶνος.

Προσέθηκε μάλιστα, ὅτι πρὶν ἢ διαβιβασθῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὸ σχέδιον τοῦτο ἔπρεπε νὰ
ὑποβληθῇ εἰς τοὺς Πρέσβεις τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι εἶπεν ὅτι δὲν ἐδύνατο τὸ καθ' ἑαυτὸν νὰ παραλείψῃ τὴν περὶ οὐδετερότητος καὶ τοῦ

συμπληρώματος αὐτῆς, δηλ. τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐν ταῖς Νήσοις στρατιωτικῶν δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος, ρήτραν, ἀλλὰ μοι ἐφάνη πως διατεθειμένος νὰ εἰσέλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Αὐστρίας, ὅπως παραλειφθῇ ἡ περὶ περιορισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων ρήτρα καὶ ὅπως τὸ ἄρθρον μνημοεὺς μόνῃς τῆς οὐδετερότητος.

Ὡς δὲ περὶ τῶν ἀφορώντων εἰς τὰ δικαιώματα ἅπερ κέκτηται τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ Ναυτιλία ὅρων, ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι εἶπεν, ὅτι ἔλαβε σημείωσιν τῶν παρατηρήσεών μου, καὶ προσέθηκε νὰ συνταχθῇ τὸ ἄρθρον εἰς τρόπον ὥστε τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος νὰ μὴ ᾖ δεδεμένον μήτε ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν μήτε ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῶν ὑποχρεώσεων τούτων πλέον ἢ ὅσον ᾖ τὸ Ἰονικόν. Μ' ἐπληροφόρησε πρὸς τούτοις, ὅτι ὁ Συνταγματάρχης τοῦ μηχανικοῦ Wynne ἐπανῆλθεν ἐκ Κερκύρας ὅπως δώσῃ πληροφορίαν περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ ᾖ ἀρκετὸν νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ περὶ κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων ρήτρα τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας διαβεβαιώσεις τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ἐπεθύμει ν' ἀποφύγῃ τὴν διὰ τῆς κατεδαφίσεως παραμόρφωσιν τῆς πόλεως τῆς Κερκύρας καὶ οὐδὲν ἐπεθύμει νὰ πράξῃ πλέον τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου.

Ἐν πάσαις ταῖς μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ συνομιλίαις μοι ἐφρόντισα νὰ τῷ εἶπω, ὅτι περὶ τῶν ὑποθέσεων τούτων ἐλάλουν αὐτῷ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μεγάλως χαλεπαίνει ὅταν τῷ λαλῶ περὶ τῶν ὑποχρεώσεων ἃς ἡ Ἀγγλία ἀνέλαβεν ἀπέναντι τοῦ Βασιλέως· ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἐνόμισα πρέπον νὰ παύσω τοῦ νὰ πραγματεύωμαι πάντοτε περὶ τούτου ὡς καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ἅπερ ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων ἐν Ἑλλάδι θὰ ἔχῃ ἡ νέα πολιτικὴ ἢ ἀκολουθεῖ ὡς πρὸς ἡμᾶς ἡ Ἀγγλία.

Ὁ νέος Πρέσβυς τῆς Γαλλίας Πρίγκηψ de Latour d'Auvergne ἀφίκετο πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν. Ἔσχον μετ' αὐτοῦ συνδιάλεξιν περὶ τῶν ἡμετέρων πραγμάτων, ἀλλ' ἀναλαβὼν μόλις τὴν ὑπηρεσίαν του, δὲν εἶχεν εἰσέτι μελετήσῃ τὸ ζήτημα. Οὐχ' ἦττον μοι ἐξέφρασε τὰς φιλικωτέρας διαθέσεις.

Δὲν ἐλπίζω πολὺ παρὰ τοῦ Βαρῶνις Βρουνώφ. Ἡ ἐξοχότης του μοι ἐπαναλαμβάνει ἀδιακόπως ὅτι κακῶς πράττομεν νὰ μεταχειριζώμεθα γλῶσσαν τόσῃ ἀπαιτητικῇ, ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι Κράτος μικρὸν μὴ δυνάμενον ν' ἀντιταχθῇ τελεσφόρως κατὰ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ὅτι οἱ ὅροι τῆς Συνθήκης εἶναι λίαν εὐπαράδεκτοι, καὶ ὅτι ἀφοῦ ἡ Ῥωσσία ἀπεδέξατο τὴν κατεδάφισιν τῆς Σεβαστουπόλεως, τὴν ἐξουδετέρωσιν τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τὸν περιορισμὸν τῶν ναυτικῶν δυνάμεων ἃς τῇ ἐπετρέπετο νὰ διατηρῇ ἐν αὐτῷ, ἡδυνάμεθα κάλλιστα, χωρὶς νὰ ταπεινωθῶμεν, ν' ἀποδεχθῶμεν τοὺς αὐτοὺς ὅρους διὰ τὴν Ἑπτάνησον.

Τὸ Σάββατον, 16/28 Δεκεμβρίου, ἔλαβον τὸ ὑμέτερον κρυπτογραφικὸν τηλεγράφημα τῆς 13/25. Ἡ διακοπὴ τῆς τηλεγραφικῆς συγκοινωνίας μεταξὺ Χίου καὶ Σύρου ἐξηγεῖ τὴν βραδύτητα τοῦ νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας ὑμῶν τὸ τηλεγράφημά μου τοῦ Σαββάτου, 9/21 Δεκεμβρίου. Γινώσκετε ἤδη ὅτι δὲν μοι ζητεῖται νὰ ὑπογράψω τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ἀλλ' οὐχ' ἦττον ἀναγκαῖον ἐθεώρησα νὰ ἐπαναλάβω τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ τὸ περιχόμενον τοῦ ὑμετέρου τηλεγραφήματος, ὅπως τῷ καταδείξω τὴν ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν ἣν προῦξένησαν ἐν Ἑλλάδι αἱ ὑπὸ τῶν Δυνάμεων ληφθεῖσαι ὡς πρὸς ἡμᾶς ἀποφάσεις χωρὶς νὰ ζητηθῇ ἡ ἡμετέρα γνώμη.

(μεταφράσει)

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

14.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 27 Νοεμβρίου (9 Δεκεμβρίου) 1863.

Ὁ Σὶρ Ἐρρίκος Βούλβερ ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσιν ἣν εἶχεν εὐαρεστηθῇ νὰ μοι δώσῃ, οὐ μόνον διαβιάσας συμβουλὰς τῇ Αὐστριακῇ Κυβερνήσει, ἀλλὰ παραστήσας ὡσαύτως τῇ Ἀγγλικῇ πόσον ἡ ὡς πρὸς ἡμᾶς διαγωγή αὐτῆς ἡδύνατο νὰ παραβιάσῃ τὴν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν Ἀγγλικὴν πολιτικὴν.

Ἡ ὑψηλὴ θέσις ἣν ὁ Σὶρ Ἐρρίκος κατέχει ἐν Κωνσταντινουπόλει δίδει εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ πραγμάτων τοιαύτης φύσεως μεγάλην βαρύτητα καὶ δυνάμεθα νὰ συγχαρῶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς διότι εὖρομεν συνήγορον τοσαύτης ἀπολαύοντος ἐπιρροῆς. Ὁ Σὶρ Ἐρρίκος εἶναι εὐχαριστημένος διὰ τὸν τρόπον, δι' οὗ ἤκουσε τὰς παρατηρήσεις τοῦ ὁ Πρέσβυς τῆς Αὐστρίας, εἰς ὃν εἶπεν, ἐν περιλήψει, τὰ ἐπόμενα.

Ἐν πρώτοις ἀνέπτυξεν αὐτῷ ὅποια πλεονεκτήματα θὰ ἐπορίζετο ἡ Αὐστρία ἰδρύουσα φιλικὰς μετὰ τῆς Ἑλλάδος σχέσεις, καὶ τῷ ὑπέδειξε νὰ ὠφεληθῇ αὕτη τῆς περιστάσεως ἣν τῇ παρῆχον αἱ ἐκκρεμεῖς διαπραγματεύσεις. Λαμβάνων ἔπειτα ἀνὰ χεῖρας τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Νοεμβρίου, παρετήρησεν ὅτι εἰς τῶν ὄρων αὐτῆς, ὁ τῆς οὐδετερότητος, μόνον κατὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Αὐστρίας ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα, διότι μόναι αὗται θὰ τὸν ἐφύλαττον. Εὐχερὲς ὡσαύτως ὑπῆρξεν αὐτῷ νὰ καταδείξῃ τὸ ἄχρηστον τῆς διατάξεως δι' ἧς τίθενται περιορισμοὶ εἰς τὴν ἐν ταῖς νήσοις ἐνοπλον δύναμιν τῆς Ἑλλάδος. Ὡς πρὸς δὲ τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων ἐξέφρασε τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ γνώμην, καθ' ἣν ἡ ἰσχὺς τῆς Κερκύρας δὲν συνίστατο ἐν τοῖς φρουρίοις, ἀλλ' ἐν τῇ θέσει καὶ τῷ φυσικῷ τοῦ ἐδάφους αὐτῆς σχηματισμῷ. Ἐκ τούτων δὲ συνήγαγε τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Αὐστρία πλείονας θὰ εὕρισκεν ἐγγυήσεις ἐφελκύουσα τὴν ἀγάπην τῶν λαῶν ἢ ἐπιδιώκουσα νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς ἀδυνάτους διὰ μέσων οὐδαμῶς τελεσφόρων. Οὐχ' ἦτιον ὁ Σὶρ Ἐρρίκος ὡμολόγησεν ὅτι ἐπειδὴ τό τε κοινὸν καὶ οἱ εἰδήμονες ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ ἐπρέσβευον ἐναντίαν γνώμην ὡς πρὸς τὰ φρούρια, ἡδύνατο νὰ προβῶσιν εἰς τινὰς κατεδαφίσεις, καταβάλλοντες ὅμως πᾶσαν φροντίδα ἵνα ὅσον ἔστι μὴ προσβληθῇ ἡ ἐθνικὴ φιλοτιμία.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἐξαιρέσει τῆς τελευταίας ταύτης παραχωρήσεως, ὁ Σὶρ Ἐρρίκος Βούλβερ ὡμίλησε τῷ Κόμητι Ἀππονύϊ σύμφωνα πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

15

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 27 Νοεμβρίου (9 Δεκεμβρίου) 1863.

Ἐλαβον πρὸ μικροῦ συνδιάλεξιν περὶ τοῦ Ἰονίου ζητήματος μετὰ τοῦ Κόμητος Ἀππονύϊ, Πρέσβεως τῆς Αὐστρίας. Εἶπον αὐτῷ ὅτι ἐπεκαλέσθην τὴν μεσολάβησιν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἀδίκον δυσπιστίαν ἣν ἔτρεφον κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐν Βιέννῃ καὶ ἐγκαινιασθῶσι φιλικαὶ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο τόπων, τῷ παρέστησα δὲ τὴν ἐντύπωσιν ἣν παρήγαγον ἐν Ἑλλάδι οἱ ὅροι τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου, τῷ ὑπέδειξα τὰς ἐνδεχομένας συνεπειὰς αἵτινες δὲν ἦσαν τοιαῦται οἷας ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἡδύνατο νὰ ἐπιθυμῇ, καὶ ἀπέναντι ὅλων τούτων τῷ κατέδειξα ὅποσον φαντασιώδῃ ἦσαν τὰ πλεονεκτήματα ἅτινα ἡ Κυβέρνησις τοῦ ἐθεώρησεν ὡς πιγάζοντα ἐκ τῶν τεθέντων ὄρων.

Ὁ Κόμης Ἀππονύϊ μοι ὡμίλησε μετ' εἰλικρινείας, ἤκουσε μετὰ προσοχῆς τὰς παρατηρήσεις μου καὶ μοι εἶπεν ὅτι ἀναχωρῶν ἐκ Βιέννης ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν θέσιν του πρὸ πέντε περίπου ἑβδομάδων ἐπεφορτίσθη ὑπὸ τοῦ Κόμητος Ρεχβέργ νὰ εἴπῃ τῷ Λόρδῳ Ρῶσσελ ὅτι ἡ Αὐλὴ τῆς Βιέννης θέλει ἀναγνωρίσει τὴν νέαν Δυναστείαν ἐντὸς ὀλίγου. Ἐτελείωσα τὴν συνδιάλεξίν μου μετὰ τοῦ Κόμητος λέγων αὐτῷ ὅτι προτεχῶς θὰ ἐπαναλάβω αὐτήν.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

16.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 27 Νοεμβρίου (9 Δεκεμβρίου) 1863.

Εἰς τὰς ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν καὶ ὑπ' ἀριθ. 12 καὶ 13 ἐκθέσεις μου ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ περιγράψω συντόμως τὰς συνομ.λίαις τὰς ὁποίας ἔλαβον τὴν μὲν πρώτην μετὰ τοῦ Σὶρ Ἐρρίκου Βούλβερ, μετὰ μεσημβρίαν δὲ μετὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Αὐστρίας. Μοι ὑπολείπεται ἤδη νὰ ἐκθέσω ὑμῖν καὶ τὴν πρὸ μικροῦ συνέντευξίν μου ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν μετὰ τοῦ Λόρδου Ρῶσσελ.

Εὐχαρίστως παρατηρῶ εἰς ἐκάστην νέαν μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ συνέντευξίν μου ἐπαισθητὴν πρόωδον ἐν τῇ ὁδῷ τῆς συνδιαλλαγῆς. Σήμερον μοι εἶπεν, ὅτι πρὶν εἰσελθῆ εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως περὶ τοῦ Ἰονίου ζητήματος, ἐπεθύμει νὰ μὲ ἴδῃ ἵνα μ' ἐρωτήσῃ τίνες ἦσαν αἱ τροποποιήσεις αἱ δυνάμεναι νὰ ἐπενεχθῶσιν εἰς τὸ ἄρθρον τῆς οὐδετερότητος ὅπως καταστῇ παραδεκτὸν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἀπήντησα πάραυτα ὅτι ἔπρεπε ν' ἀπαλειφθῇ αὐτὸ ὁλοσχερῶς, ὅτι ὁ ὅρος οὗτος, ὅπως διετυποῦτο, προϋξένησε τὴν χειρίστην ἐντύπωσιν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ καὶ ὅτι ἵνα ἱκανοποιηθῇ ἡ κοινὴ γνώμη οὐδὲν αὐτοῦ ἔχνος ἔπρεπε νὰ μένῃ ἐν τῇ μεθ' ἡμῶν Συνθήκῃ. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ὑπηνίχθη ὅτι δυνατόν ἴσως ἦτο νὰ περιορισθῇ ἡ οὐδετερότης εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ τὰς παρακειμένας νήσους, ἀλλ' ἐγὼ ἀπέκρουσα τὴν ιδέαν ταύτην εἰπὼν ὅτι δὲν τὴν ἐθεώρουν οὔτε ἡδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἐν Ἑλλάδι ὡς παραχώρησις.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι εἶπεν ὅτι τόσῳ εἶναι ἀληθές ὅτι δὲν ἐθεώρει τὸν ὅρον τῆς οὐδετερότητος ὡς ἀναγκαῖον ὥστε δὲν περιέλαβεν αὐτὸν ἐν τῇ σχεδίᾳ τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου· ἀλλ' ὅτι ὑπεχρεώθη νὰ καταχωρήσῃ αὐτὸν τῇ ἐπιμόνῳ αἰτήσῃ τῆς Αὐστρίας, ὑποστηριζομένης ὡς πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Βαρῶνος Βρουνῶφ. Ἐνδοὺς ὁμῶς ἀπαξ δὲν ἡδύνατο πλέον νὰ ἐξαπατήσῃ τὴν Αὐστρίαν. Τῷ ἀπήντησα ὅτι δὲν ἐζήτουν νὰ παραβῇ τὰς ὑποχρεώσεις του, ἀλλ' ἐπεθύμουν νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα ὅπως λάβῃ τὴν συναίνεσιν τῆς Αὐστρίας ἵνα αἱ εἰρημέναι ὑποχρεώσεις ἐκλείψωσι.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ δυσανεσχέτησε κατὰ τῆς παραλόγου, ὡς τὴν ἀπεκάλει, ἀντιπολιτεύσεως τοῦ κοινοῦ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἑπτανήσῳ κατὰ τοῦ ὅρου τῆς οὐδετερότητος. Ὅσον διατεθειμένη καὶ ἂν ἤθελεν ἦναι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις νὰ εἰσακούσῃ, τὸ ἐπ' αὐτὴν, πᾶσαν σπουδαίαν ἀπαίτησιν, δὲν ἡδύνατο νὰ θεωρήσῃ ὡς τοιαύτην τὴν ἀποποίησιν τῶν Ἰονίων νήσων νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς κατάστασιν πραγμάτων ἣν τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Ἑλβετία ἐδέχοντο ὡς εὐεργέτημα. Ὑπέδειξα τότε τὴν ὑπάρχουσαν διαφορὰν μεταξὺ τῶν περιπτώσεων ἐκείνων καὶ τῆς ἡμετέρας, καὶ προσέθηκα ὅτι ἀφοῦ ὁ Λόρδος Ῥώσσελ δὲν θεωρῇ ὡς ἀναγκαῖον τὸν ὅρον τῆς οὐδετερότητος, κοινὸν τοῖς πᾶσι ὑπῆρχε συμφέρον νὰ διασκεδασθῶσι διὰ τῆς τοιαύτης παραχωρήσεως αἱ ἀνησυχίαι ἃς ἐγέννησεν ἡ Συνθήκη τῆς 14 Νοεμβρίου.

Διεκοίνωσα τῷ Ὑπουργῷ τὴν συνομιλίαν ἣν ἔλαβον μετὰ τοῦ Κόμητος Ἀππονύϊ καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ ἐνισχύσῃ τὰς διαπραγματεύσεις εἰς ἃς προέβητο νὰ προῖῃ μετὰ τῆς Αὐστρίας, ἀποστέλλων πάραυτα εἰς Βιέννην τὸν Σίρ Ἑρρίκον Βούλβερ. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ὅστις μόνος πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μοι εἶχε παραστήσῃ ὡς πιθανὸν νὰ ἐπιφορτισθῇ ὁ Κ. Βούλβερ νὰ διέλθῃ ἐκ Βιέννης ἐπιστρέφων εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐξέφρασε σήμερον τὴν ἐναντίαν γνώμην ἣν κατανοῶ ὡς ἐκ τῶν προελθουσῶν περιπλοκῶν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο συνεπεία τοῦ ζητήματος τοῦ Σλεβικ-Ὀλστάϊν. Μοι ὑπεσχέθη ὁμῶς ὁ Ἐξοχότης του νὰ ὁμιλήσῃ εὐθὺς σήμερον τῷ Κ. Ἀππονύϊ, ἐπιφορτίζων αὐτὸν ν' ἀνακοινώσῃ εἰς Βιέννην τὰ ιδέα του.

Χ. ΤΡΙΚΟΠΗΣ.

17.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 28 Νοεμβρίου (10 Δεκεμβρ.) 1863.

Ἐλαβὼν σήμερον συνέντευξιν μετὰ τοῦ Βαρῶνος Βρουνῶφ καθ' ἣν τὸν παρεκάλεσα νὰ μᾶς συνδράμῃ παρὰ τῇ Αὐστριακῇ Κυβερνήσει πρὸς διευθέτησιν τῶν δυσχερειῶν ἃς παρουσιάζουσιν οἱ ὅροι τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ὁ Βαρὼν μοι ὑπεσχέθη νὰ ὁμιλήσῃ εὐθὺς σήμερον τῷ Κόμητι Ἀππονύϊ. Μοι ἔκαμε κατόπιν τὴν ἐξῆς παρατήρησιν, ἣν ὀφείλω ν' ἀνακοινώσω ὑμῖν ὡς συμπίπτουσαν μετὰ τὴν παρ' ἐμοῦ ἐκφρασθεῖσαν γνώμην. « Διὰ τοῦ Λόυδ, μοι εἶπε, δύνασθε νὰ ἐπηρεάσῃτε τὴν Αὐστριακὴν Κυβέρνησιν. Ἐὰν ἦσθε διατεθειμένοι νὰ » παραχωρήσῃτε αὐτῷ προνόμιόν τινα ἐν Ἑλλάδι, ὡς ἀνταλλαγὴν θὰ ἐπιτυχῶτε ἴσως σπουδαίας παραχωρήσεις ». Εἶναι τῶντι ἀληθέστατον ὅτι ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις οὐχ ἦτταν ἐνδιαφέρεται ὅπως ἀπολαύσῃ ὠφελείας ὑπὲρ τῆς ἀτμοπλοικῆς Ἑταιρίας τῆς ἣ διὰ τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων καὶ τὴν οὐδετερότητα. Εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀπόκειται ν' ἀποφασίσῃ πῶς δυνάμεθα νὰ ὠφεληθῶμεν ἐκ τῆς διαθέσεως ταύτης.

Χ. ΤΡΙΚΟΠΗΣ.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 6/18 Δεκεμβρίου 1863.

Διὰ τοῦ προτελευταίου ἀτμοπλοίου ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ 21 Νοεμβρίου καὶ ὑπ' ἀριθ. 8 ὑμετέραν ἀνκφοράν· διὰ δὲ τοῦ χθὲς ἀφιχθέντος ἐλάβομεν τὰς ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 10—18 (ἐξαιρέσει μόνον τῶν ἀριθ. 15 καὶ 16 αἱ-
τινες δὲν ἐφθασαν παντάπασιν εἰς χεῖρας ἡμῶν.)

Ἐλπίζομεν ὅτι ἔχετε ἤδη τὰς δευτέρας ὁδηγίας ἃς σᾶς ἐπέμψαμεν ὑπὸ χρονολογίαν 21 Νοεμβρίου (3 Δεκεμ-
βρίου) ὡς καὶ τὸ διὰ τοῦ τελευταίου ἀτμοπλοίου σταλὲν ὑμῖν ἑγγραφὸν τῆς 29 Νοεμβρίου (11 Δεκεμβρίου)
ἀφορῶν τὰ τῆς συνδιαλέξεως ἡμῶν μετὰ τοῦ Κυρίου Βουρέ.

Ἐξ αὐτῶν ἐπορίσθητε βεβαίως πολλὰ ἐπιχειρήματα καταδεικνύοντα τὴν σπουδαιότητα ἀρ' ἐνὸς τῆς οὐδε-
τερότητος τῶν Ἰονίων Νήσων δι' ἡμᾶς, καὶ τὸ ὅπως μάταιον τοῦ μέτρου τούτου ἀφ' ἑτέρου διὰ τὰς Εὐρω-
παϊκὰς Δυνάμεις. Ἐλπίζομεν ὅτι, ὁπότεν θέσητε ταῦτα ὑπ' ὄψιν τοῦ Κόμητος Ῥώσσελ εὐκρινῶς, θέλει παύσει
οὗτος ἀπορῶν διὰ τὸν γενόμενον ἐν Ἑλλάδι τε καὶ Ἐπτανήσῳ θόρυβον ἕνεκα τῆς οὐδετερότητος. Τοιαύτην
ἐκπληξὶν ἐκφράζει παραδόξως δι' ἡμᾶς ὁ Κόμης Ῥώσσελ ἐν ἐπιστολῇ του πρὸς τὸν Κύριον Σκάρλετ, ὅστις μᾶς
ἀνέγνωσε τὸ περιεχόμενον αὐτῆς. Ἔγνωμεν, ἐν τούτοις, εὐχαρίστως, τὰ παρ' ὑμῶν ἐνεργηθέντα καὶ τὴν ὁπω-
σοῦν εὐχάριστον μορφήν ἣν λαμβάνουσι τὰ πράγματα ὁσημέραι ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος.

Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς Αὐστριακῆς Ἀτμοπλοίας τοῦ Λόυδ ἐλάβομεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ κατ' αὐτὰς συν-
διάλεξιν τινα μετὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις Πρέσβεως τῆς Αὐστρίας Κυρίου Testa. Ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις ἐστὶ δια-
τεθειμένη νὰ πράξῃ ὅ,τι δυνατόν ἵνα εὐχαριστήσῃ κατὰ τοῦτο τὴν Αὐστριακὴν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ζήτημα τοῦ-
το ἐστὶν ἀρκετὰ σπουδαῖον, ἀπαιτεῖται δὲ καὶ ἡ σύμπραξις τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος, θέλομεν τὸ φέρει εἰς
τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ ἐπιφυλαττόμεθα νὰ σᾶς γράψωμεν κατόπιν. Σᾶς παρακαλοῦμεν ἐν τούτοις νὰ
προσπαθήσητε νὰ πληροφορηθῆτε καὶ μᾶς κοινοποιήσητε εὐκρινῶς τί ὡς πρὸς τοῦτο ἐπιζητεῖ ἡ Αὐστρία.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον..

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 6/18 Δεκεμβρίου 1863.

Ἐν ταῖς διαφόροις ὑμῶν ἀναφοαῖς παρετηρήσαμεν, ὅτι δὲν μνημονεύετε παντάπασιν, ἂν ἐλάβετε ἢ οὐ
συνδιάλεξιν τινα μετὰ τοῦ αὐτόθι Πρέσβεως τῆς Πρωσσίας.

Ἡ δύναμις αὕτη, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της ἐν Εὐρώπῃ, δὲν ἔχει πραγματικὸν συμφέρον ἵνα ἐνδιαφέρηται τόσον
ὑπὲρ τῆς Τουρκίας ἢ καὶ τῆς Αὐστρίας, οὔτε νὰ ἐπιθυμῇ ἀπολύτως τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων τῆς Κερ-
κύρας ἢ τὴν οὐδετερότητα τῶν Ἰονίων Νήσων. Ὅλα ταῦτα τὰ ζητήματα κατ' οὐδὲν δύνανται νὰ ἐπηρεάσω-
σι τὴν πολιτικὴν αὐτῆς οἰανδήποτε καὶ ἂν λάβωσι λύσιν· ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἐνῷ οὐδὲν ὡσαύτως ἔχει συμφέρον
ἵνα ἡ Ἑλλὰς περιορισθῇ ὅπωςδήποτε, ἔδειξεν ἀπ' ἐναντίας εἰς ἄλλας δυσχερεῖς ἡμῶν περιστάσεις οὐ μικρὰν
συμπάθειαν πρὸς ἡμᾶς.

Καλὸν, ἐπομένως, φρονοῦμεν νὰ ἔλθῃτε μετὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Δυνάμεως ταύτης εἰς ἰδίαν συνεννόησιν, ἂν
δὲν ἐπράξετε ἤδη τοῦτο, καὶ νὰ προσπαθήσητε νὰ πείσητε αὐτὸν ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἀξιώσεων. Ἡ φωνὴ
τῆς Πρωσσίας δύναται μεγάλως νὰ μᾶς ὠφελήσῃ.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 27, Νοεμβρίου (9 Δεκεμβρίου.) 1863.

Ὡς κάλλιστον σημεῖον τῆς βελτιώσεως τῶν διαθέσεων τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὰς διατάξεις αἱ μεταξὺ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκη θέλει περιλαμβάνει θεωρῶ καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ σχέδιον αὐτῆς, πρὸ ἡμερῶν προπαρασκευασθὲν, ἀφέθη κατὰ μέρος. Ἡρώτισα σήμερον τὸν Λόρδον Ρῶσσελ ἐὰν τὸ σχέδιον αὐτὸ θὰ μοὶ κοινοποιηθῇ ἐγκαίρως ἵνα τὸ ἀποστείλω εἰς Ἀθήνας διὰ τοῦ ταχυδρομείου, τῇ ἐπαύριον, ἀλλὰ μοὶ ἀπήντησεν ὡς καὶ πρὸ τινων ἡμερῶν, ὅτι ἐπηνέχθησαν ἐπ' αὐτοῦ τροποποιήσεις τινες καὶ ὅτι ἐμελλε νὰ τυπωθῇ ἐκ νέου. Ὁ Πρέσβυς τῆς Γαλλίας μοὶ εἶπε πρὸ μικροῦ ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σχέδιον δὲν τῷ ἐκοινοποιήθη εἰσέτι. Ἐπίσης οὐδ' ὁ Βαρὼν Βρουνῶφ ἔλαβεν ἔτι αὐτοῦ γνῶσιν. Ὅθεν δῆλον ἀποβαίνει ὅτι ἀναμένεται τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀρξαμένων μετὰ τῆς Αὐλῆς τῆς Βιέννης διαπραγματεύσεων πρὸς ὀριστικὴν αὐτοῦ σύνταξιν.

Ἐν τούτοις καταγίνονται πάντοτε εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου τῆς κατεδαφίσεως τῶν ὀχυρωμάτων τῆς Κερκύρας, δὲν εἶναι δ' ἀπίθανον ἢ κατεδάφισις νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν νῆσον τοῦ Βίδου, καὶ τοὶ κατὰ τὰ διαγραφόμενα σχέδια, πρόκειται νὰ ἀποτευχισθῇ ὡσαύτως τὸ φρούριον Ἀβραάμ καὶ νὰ κατεδαφισθῶσι δύο ἐν τῇ πόλει προμαχώνες, οἵτινες, κατὰ τὸν Λόρδον Ρῶσσελ, στενοχωροῦσι πολὺ τοὺς κατοίκους. Παρεκάλεσα τὴν ἑξοχότητά του ν' ἀφήσῃ εἰς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Κερκύρας τὴν φροντίδα τῆς κατεδαφίσεως τῶν εἰρημένων προμαχώνων, ἐὰν πράγματι ἡ πόλις ἀπῆται τὴν κατεδάφισιν αὐτῶν.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 1|13 Δεκεμβρίου 1863.

Ἐπεσκέφθην σήμερον τὸν Λόρδον Ρῶσσελ εἰς Pembroke Lodge καὶ ἀνέγνω αὐτῷ τὸ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου (3 Δεκεμβρίου) ὑμέτερον ἔγγραφον. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς ἠκροάσατο τῆς ἀναγνώσεως ταύτης μετὰ πολλῆς προσοχῆς.

Εἰς τὸ μέρος ἐνθα γίνεται λόγος περὶ τῆς βλάβης ἣν θὰ προξενήσῃ τῇ πόλει ἢ κατεδάφισις τῶν φρουρίων, ὁ Λόρδος Ρῶσσελ μὲ διέκοψε διὰ τῆς ἐπομένης παρατηρήσεως. «Γινώσκετε κάλλιστα, μοὶ εἶπεν, ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐγγιχθῶσι τὰ ἐν τῇ πόλει ὀχυρώματα.» Κατόπιν, ἐκεῖ ὅπου λέγετε ὅτι ἡ Γαλλία ἢ ἡ Ἀγγλία δύνανται νὰ καταλάβωσι τὴν Κέρκυραν ἐν καιρῷ πολέμου, ἐναντίον τῆς οὐδετερότητος, ὁ Λόρδος Ρῶσσελ παρετήρησε ὅτι βεβαίως ἡ Ἀγγλία δὲν θέλει παραδῇ τὰς ὑποχρεώσεις της.

Παρακατιὸν, καὶ ἐπὶ τῇ γινομένη ἐν τῷ ἐγγράφῳ παρατηρήσει ὅτι ἐκάστη νῆσος πρέπει νὰ ᾔηται διοικητικῶς συνηνωμένη μετὰ τοῦ παρακειμένου αὐτῇ Νομοῦ, μοὶ ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἔβλεπε τὴν τοιαύτην ἀνάγκην, καθόσον αἱ Νῆσοι ἐδιοικοῦντο σήμερον κάλλιστα κεχωρισμέναι ἀπ' ἀλλήλων. Καὶ ὅμως, εἶπον, ἐν Ἀγγλίᾳ πρὸ πάντων ἤκουσα νὰ ψέγουν τὸ διοικητικὸν σύστημα τῆς Ἑπτανήσου, ὧν ἐκάστη ἦτον ὀργανισμένη ὡς μικρὸν Βασίλειον. Ὁ Λόρδος Ρῶσσελ ὡμολόγησεν ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι δαπανηρότατον, ἀλλ' ὅπωςδὴποτε, εἶπεν, μόνον ἐν καιρῷ πολέμου ἢ διοικήσεως τῶν Νήσων θὰ ἐνεργεῖται ἄλλως ἢ ἐν τοῖς λοιποῖς Νομοῖς τοῦ Βασιλείου. Ἐντεῦθεν λαβὼν ἀφορμὴν μοὶ εἶπεν ὅτι συναισθανθεὶς τὴν βαρύτητα τῶν ἀντιρρήσεών μου κατὰ τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐν ταῖς Νήσοις Ἑλληνικῶν δυνάμεων, ἀφῆρσεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης. Ἐπέμεινα ζωηρῶς ἵνα μὴ κάμῃ παντελῶς μνεῖαν τῆς οὐδετερότητος, ἀλλὰ καίτοι σύμφωνος ὡς πρὸς τὸ ἄχρηστον αὐτῆς, ἐθεώρει ἑαυτὸν ὑπόχρεον νὰ τὴν μνημονεύσῃ.

Μαθὼν ὅτι τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης ἐμελλε νὰ κοινοποιηθῇ τὴν ἐπαύριον εἰς τοὺς Πρέσβεις τῆς Γαλλίας,

Ρωσσίας καὶ Αὐστρίας, παρεκάλεσα τὸν Λόρδον Ρώσσελ ν' ἀποφύγῃ ἐν αὐτῷ πᾶσαν μνείαν τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ μοι ἀπήντησεν ὅτι οὐδεμίαν εἶχεν ἐπιθυμίαν νὰ ποιήσῃ μνείαν αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι ἐθεώρει ἀδύνατον νὰ συντάξῃ ἄνευ αὐτῆς τὸ προοίμιον.

Ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τὰ χορηγηθέντα εἰς τε τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, ὁ Λόρδος Ρώσσελ μοι παρετήρησεν ὅτι ἐὰν αἱ Δυνάμεις παραδέχοντο τὰς παρατηρήσεις μου ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῶν εἰρημένων ὑποχρεώσεων, ἡ διάκρισις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἰονίων Νήσων δὲν θὰ διαϊωνίζετο, ὡς λέγει τὸ ὑμέτερον ἔγγραφο, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐπιχείρημα δὲν θὰ ἔχῃ πλέον τὴν αὐτὴν ἰσχύν. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Λόρδος Ρώσσελ δὲν φαίνεται ἀποδίδων σημασίαν, ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν ἔποψιν, εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ἄρθρου 4. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 5. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μὲν πρῶτον προέρχεται ἐκ τῆς Αὐστρίας, τὸ δὲ δεύτερον ἐκ τῆς Γαλλίας, ἡ συναίνεσις αὐτῶν εἶναι ἀναγκαία ὅπως ἀπαλειφθῶσι, δὲν φαίνονται ὁμῶς διατεθειμέναι νὰ τὴν δώσωσι.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

22.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 1/13 Δεκεμβρίου 1863.

Τὴν ἐσπέραν ταύτην ὑπῆρχε μικρὰ συναναστροφὴ εἰς τοῦ Κόμητος Ἀππονύ, ὠφελήθη δὲ τῆς περιστάσεως ἵνα τῷ ὁμιλήσω ἐκ νέου περὶ τοῦ ἡμετέρου ζητήματος.

Μοι ἐφάνη ἀνῆσυχος μὴ κατορθώσωμεν λάθρα νὰ μᾶς γίνῃ παραχώρησις τις παρὰ τὴν θέλησιν τῆς Κυβερνήσεώς του. Τὸν ἐβεβαίωσα ὅτι ἠλπίζομεν πολλὰς τοιαύτας, ἀλλὰ τῇ συναινέσει τῆς Αὐστρίας, καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ ἐνεργήσῃ ὅπως τύχωμεν τῆς συναινέσεως ταύτης.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

23.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 2/14 Δεκεμβρίου 1863.

Ἀνέγνων σήμερον εἰς τὸν Βαρῶνα Βρουνῶ τὸ ἀπὸ 23 Νομβρίου (3 Δεβρίου) ὑμέτερον ἔγγραφο, ὅπερ οὐδόλως εὐηρέστησε τῷ Κ. Πρέσβει τῆς Ρωσσίας. Εἶναι γεγραμμένον, εἶπε, μετὰ πολλῆς τέχνης, ἀλλ' εἰς ὕψος ὡσανεὶ ἐθεώρει ἐχθροὺς τοὺς ὑπογράψαντας τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἐνῷ αὕτη προέθετο νὰ παραχωρήσῃ εὐεργέτημα τῇ Ἑλλάδι. Ἀρκεῖ, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Βαρῶνος Βρουνῶ, ὅτι αἱ Δυνάμεις συνῆνσαν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐνώσεως, ἄτοπον δ' εἶναι ἐκ μέρους ἡμῶν νὰ φαινώμεθα ἐπιβάλλοντες αὐταῖς ὁρους. Πᾶν ὅ,τι ἡδυνάμεθα νὰ κερδίσωμεν διὰ τοιαύτης διαγωγῆς ἦτο νὰ κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου συνεπεία τῆς ἡμετέρας ἀρνήσεως, καὶ νὰ στερηθῶμεν οὕτω τῆς παραχωρήσεως τῆς Ἑπτανήσου. Ἀπήντησα τῷ Βαρῶνι Βρουνῶ ὅτι δὲν ἡδυνάμεθα δυστυχῶς νὰ ἐλπίζωμεν τὴν ἀκύρωσιν τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἀλλ' αἰείποτε πεποιθότες εἰς τὰς εὐμενεῖς διαθέσεις τῆς Ρωσσίας καὶ τοῦ πληρεξουσίου τῆς, εἰς τὰς τῆς Γαλλίας, ὧν παρέσχον ἡμῖν πρόσφατον δείγμα αἱ πρὸς τὸν Πρίγκηπα de La Tour d'Auvergne δοθεῖσαι ὁδηγαί, καὶ εἰς τὰ τῆς Ἀγγλίας, ἥτις οὐδόλως ἐδίστασε νὰ εἰσέλθῃ εἰλικρινῶς πρὸς ἐπίτευξιν εὐνοϊκοῦ τινὸς δι' ἡμᾶς συνδυασμοῦ εἰς διαπραγματεύσεις, ὧν τὰ ἀποτελέσματα ἤρξαντο μάλιστα ν' ἀναφαίνωνται ἐν τισιν ὑποσχεθείσαις ἡμῖν παραχωρήσεσι, πεποιθότες, λέγω, εἰς τὰς διαθέσεις ταύτας, μετὰ θάρρους ἐπισεύομεν ὅτι κατ' οὐδὲν ἔπρεπε νὰ φοβηθῶμεν λέγοντες ἀπροκαλύπτως εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τί ἡδυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν καὶ τί ἀπέβαινεν ἡμῖν ἀδύνατον νὰ ὑπογράψωμεν.

Ὁ Βαρῶν Βρουνῶ ἐπολέμησε τὸν ἐν τῷ ὑμέτερῳ ἐγγράφῳ ἰσχυρισμὸν ὅτι ἡ οὐδετερότης ἐκώλυε τὴν διοικητικὴν

καὶ δικαστικὴν ἔνωσιν τῶν νήσων μετὰ τῶν παρακειμένων νομῶν. Τῷ ἀπήντησα ὅτι ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀνεγνώρισεν ὅτι ἡ ἔνωσις αὕτη ἐν καιρῷ πολέμου ἦτον ἀδύνατος.

Ὁ Πρέσβυς τῆς Ῥωσσίας μὲ συμβουλιῇ ἀνενδότως ὅτι ἀνάγκη εἶναι νὰ μὴ ἤμεθ' ἀπαιτητικοί. Πρέπει ν' ἀρκεσθῆτε, μ' ἐπαναλαμβάνει, εἰς τὴν ἡμιτελῆ ἐπιτυχίαν, πρέπει εὐγνωμόνως ν' ἀποδεχθῆτε τὸν ὅρον τῆς οὐδετερότητος, διότι πρὸ πάντων χάριν ὑμῶν διωμολογήθη οὗτος. Λίαν ἐξεπλάγη πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἐνέδωκεν ὡς πρὸς τὸν περιορισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἐνόπλου δυνάμεως ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ὑπεσχέθη νὰ ἐπιφέρῃ τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμποδίζει αὐτὸν νὰ μοι λέγῃ κατ' ἐπανάληψιν ὅτι διὰ τῆς ἡμετέρας ἐπιμονῆς ἀδημονεῖ ἡ Ἀγγλία καὶ οὐδόλως πείθεται.

Διαρκούσης τῆς συνεντεύξεώς μου μετὰ τοῦ Πρέσβους τῆς Ῥωσσίας, ἦλθεν εἰς ἐπίσκεψίν του ὁ Πρέσβυς τῆς Πρωσσίας ὅστις συμμετέσχε τῆς συνομιλίας. Εἶπε δ' οὗτος ὅτι ἡ Πρωσσία ἐνδιέφερετο μόνον ὡς πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4, τοῦ ἀφορῶντος εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας (ἀπέσχον δὲ νὰ τὸν ἐρωτήσω κατὰ τί ἐνδιέφερετο εἰς τοῦτο), ἀλλ' ὅτι κατενόει καὶ ἐπεδοκίμαζε τοὺς λόγους, ὑφ' ὧν ὀρμώμεναι αἱ Δυνάμεις ἐζητήσαντο τὰς ἐγγυήσεις τῶν ἐτέρων τῆς Συνθήκης διατάξεων καὶ ἰδίως τῆς οὐδετερότητος, ἧτις ἐφαίνετο αὐτῷ ἀναγκαῖα διὰ τὰ συμφέροντα καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Αὐστρίας.

Τελευτῶν τὴν μετὰ τοῦ Βαρώνος Βρουνῶφ συνομιλίαν μοι εἶπον αὐτῷ ὅτι κατὰ τὰς δοθείσας μοι διαταγὰς, ὤφειλον νὰ συντάξω καὶ ὑποβάλω τοῖς πληρεξουσίοις τῶν τριῶν Δυνάμεων ὑπόμνημα ἐπὶ τῶν ὁδηγιῶν μου στηριζόμενον, καὶ περιέχον τὰς παρατηρήσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ὁ Πρέσβυς μοι ἀπεκρίθη ὅτι εὐχαρίστως θέλει λάβει καὶ διαβιβάσει αὐτὸ εἰς τὴν Αὐλὴν του.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

24.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῳ, τὴν 3/15 Δεκεμβρίου 1863.

Ὁ Πρίγκηψ de La Tour d' Auvergne, ὃν συνήντησα προχθὲς εἰς τοῦ Πρέσβους τῆς Αὐστρίας, μοι εἶπεν ὅτι ἔλαβε τὰς ὁδηγίας τῆς Κυβερνήσεώς του, ὧν τὸ πνεῦμα μοι ἐγνωστοποίησε. Τῷ ἀνήγγειλα ὅτι εἶχον ὡσαύτως νὰ τῷ κάμω ἀνακοίνωσιν τινα περὶ τῶν διαθέσεων τῆς Κυβερνήσεώς μου καὶ συνεφωνήσαμεν νὰ μετὰβῶ σήμερον παρ' αὐτῷ ὅπως συνομιλήσωμεν. Ἐκ τῆς συνεντεύξεως ταύτης μόλις ἐπέστρεψα.

Ὁ Πρεσβευτὴς παρηκολούθησε μετὰ προδῆλου ἐνδιαφέροντος τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὑμετέρου ἐγγράφου καὶ ἐφάνη ζωηρῶς συναισθανόμενος τὴν ὀρθότητά τινων τῶν ὑμετέρων παρατηρήσεων. Μοι ἀνεκοίνωσε κατόπιν ἐμπιστευτικῶς τὴν διακοίνωσιν ἣν ἔλαβε παρὰ τοῦ Κ. Δρουέν Δὲ Λουί. Ἐν αὐτῇ ἐκτίθεται ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἀλλ' εὐχαριστεῖται νὰ μὴ μνημονευθῇ ἐν τῇ μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκῃ τῶν τριῶν Δυνάμεων ὁ ὅρος τῆς οὐδετερότητος καὶ ὁ τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων. Ἐκφράζει δὲ τὴν ἐπιθυμίαν ὁ Κ. Δρουέν Δὲ Λουί νὰ ἴδῃ εὐδοχιμούσας τὰς προσπάθειάς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ προσκαλεῖ τὸν Πρίγκηπα de La Tour d' Auvergne ν' ἀποδεχθῇ πάντα συνδυασμὸν σύμφωνον πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν, ἀχωρὶς πάντοτε νὰ παραβλαφθῇ τὸ κύρος τῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου.»

Παρετήρησα τῷ Πρίγκηπι de La Tour ὅτι τὸ ὑμέτερον ἐγγράφον τῆς 21 Νοεμβρίου (3 Δεκεμβρίου) σαφέστατα κατεδείκνυεν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἰσχυρὰς εἶχεν ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ὅτι δὲ, ἐὰν εὐχαριστῆται νὰ μὴ ἐπαναληφθῶσιν οἱ ὅροι αὐτῆς ἐν τῇ μετὰ τῆς Ἑλλάδος προσεχῶς συναφθησομένῃ Συνθήκῃ, ἔπραττε τοῦτο διότι ἐθεώρει ὅτι ἡ ἀποσιώπησις αὐτῶν ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀκύρωσιν. Ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ μὴ γίνῃ μνεῖα ἐν τῇ νέᾳ Συνθήκῃ ἐκείνης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ὁ Πρεσβευτὴς ἐφάνη εὐμενέστατος ὡς πρὸς τοῦτο, ἀλλὰ μοι εἶπεν ὅτι ἐφρόνει ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ παραλείψωσι τοιαύτην μνεῖαν ἐν τῷ προοιμίῳ.

Ὁ Πρίγκηψ de La Tour υπαινιγνόμενος τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ ὑμετέρου ἐγγράφου, τὸ ἀφορῶν εἰς τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 μοὶ παρετήρησεν ὅτι ὁ Κ. Δρουέν Δὲ Λουῖ οὐδὲν τῷ ἔγραψε περὶ τῆς ἐπιθυμίας ταύτης τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Καίτοι δ' ἐφάνη ἄρκετὰ εὐδιάθετος νὰ μὲ ὑποστηρίξῃ ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 4, ἐδειξε διαθέσεις ὅλως ἐναντίας ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 5, καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι ἐλυπεῖτο διότι δὲν ἐπέτυχον κἄτι πλεονέκτον ὑπὲρ τῶν Καθολικῶν. Θεωρῶν ὅτι ὁ Πρίγκηψ de La Tour εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων, δὲν ἐθέλησα νὰ τὸν ψυχράνω ἐπιμένων πολὺ ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου, τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον μεγάλως φαίνεται κλίνων ἵνα ἡ Γαλλία προστατεύῃ τὸν Καθολικισμόν. Παρετήρησα ὁμῶς τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ κατ' ἐπανάληψιν ὅτι ἀφοῦ τὸ πρωτόκολλον εἰς δὲ παραπέμπει τὸ ἄρθρον 5 ἐγένετο ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος, ἦτο πάντῃ περιττὸν νὰ συμμετάσχῃ αὕτη πράξεως δι' ἧς διατάξεις τινὲς τοῦ πρωτοκόλλου ἐκείνου ἐξετείνοντο καὶ ἐπὶ τῶν Ἰονίων νήσων. Ἦρκει πρὸς τοῦτο, κατ' ἐμὴν κρίσιν, ἡ ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 2/14 Νοεμβρίου μνημία. Ἀλλ' ὅπως ἔγραφον ὑμῖν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 21 ἀναφορᾷ μου (α) ἀπὸ τῆν Γαλλίαν ἐξαρτᾶται ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου, ἐπειδὴ δ' ὁ Πρίγκηψ de La Tour οὐδόλως εἶναι διατεθειμένος νὰ συστήσῃ τῇ Κυβερνήσει του τὴν ἀπάλειψιν τοῦ εἰρημένου ἁρθρου, ὀφείλομεν νὰ ἐνεργήσωμεν ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεώς του δι' ἄλλης ὁδοῦ.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

25.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 4/16 Δεκεμβρίου 1863.

Ἀνῆγγεῖλα ὑμῖν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 21, 23 καὶ 24 ἐκθέσεών μου (β) ὅτι ἀνέγνων ἐμπιστευτικῶς τοῖς Πληρεξουσίοις τῶν τριῶν δυνάμεων τὸ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου (3 Δεκεμβρίου) ὑμέτερον ἐγγράφον καὶ ὅτι εἶπον αὐτοῖς ὅτι προητοίμαζον κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεώς μου ἐν ὑπόμνημα ὅπως κοινοποιηθῇ αὐτοῖς ὡς πρὸς τὰς διατάξεις τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου.

Ἐνεχείρισα σήμερον τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπόμνημα συνοδευόμενον μ' ἐπιστολὴν μου, ἐτομάζω δ' ἕτερα αὐτοῦ ἀντίγραφα ἵνα τὰ διαβιβάσω κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς τοὺς Πρέσβεις τῆς Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας.

Πρὸς σύνταξιν τοῦ ὑπομνήματος τούτου οὐδὲν ἄλλο ἐπραξά ἢ νὰ ἐκλέξω καὶ συναρμολογήσω τὰ διάφορα τεμάχια τῶν ὑμετέρων ὁδηγιῶν.

Ἀντίγραφον αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπιστολῆς δι' ἧς συνωδεύετο λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσω ὑμῖν ὧδε.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

26.

(Συνημμένον ἀριθ. 25.)

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν Κόμητα Ῥώσσελ.

» Βαρῶνα Βρουνώφ.

» Πρίγκηπα de la Tour d'Auvergne

Ἐν Λονδίῳ τὴν 4/16 Δεκεμβρίου 1863.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσω ὧδε τῇ ὑμετέρᾳ ἐξοχότητι ὑπόμνημα περιέχον τοὺς λόγους δι' οὓς ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀντικρούει τοὺς ὅρους εἰς οὓς ὑπῆχθη ἡ ἑνωσις τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς ἐν Λονδίῳ, τὴν 14 Νοεμβρίου, συνομολογηθείσης Συνθήκης μεταξὺ τῶν Αὐλῶν τῆς Αὐστρίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Ῥωσσίας.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

(α) Ὅρα αὐτὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 21.

(β) Ὅρα αὐτὰς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 21, 23 καὶ 24.

27.

Συνημμένον (ἀριθ 25)

(Μετάφρασις)

Ὑπόμνημα τοῦ Κυρίου Χ. Τρικούπη.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 2/14 Δεκεμβρίου 1863.

Ἡ Συνθήκη ἡ συνομολογηθεῖσα ἐν Λονδίῳ τὴν 2/14 Νοεμβρίου μεταξύ τῶν Αὐλῶν Αὐστρίας, Γαλλίας, Μεγάλῃς Βρεταννίας, Πρωσίας καὶ Ῥωσίας περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον ἐνεποίησεν ἐν Ἑλλάδι τὴν ἀλγεινότεραν ἐντύπωσιν. Εὐθύς ὡς αἱ διατάξεις τῆς Συνθήκης ταύτης ἐγνώσθησαν εἰς τὸν τόπον διήγειραν βαθυτάτην λύπην καὶ μέγαν ἐρεθισμὸν εἰς τὸ κοινὸν ὀλόκληρον, ὁ δὲ ἐρεθισμὸς οὗτος ἠδύνατο νὰ ἔχῃ δυσαρέστους συνεπείας ἂν ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως δὲν ἔσπευδε νὰ προλάβῃ αὐτὰς δίδουσα εἰς τὴν ἔθνοσυνέλευσιν, διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ἐλπίδας τινὰς περὶ τῆς προσεχοῦς τροποποιήσεως τοῦ γεγονότος ὅπερ ἐνέπληξε θαθείας θλίψεως τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ πληρεξούσιος δὲν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐξαπέστειλεν εἰς Λονδίνον ἵνα συμμεθέξῃ τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος διαπραγματεύσεων, διετάχθη νὰ ἐκθέσῃ τοῖς Κυρίοις Πληρεξουσίοις τῶν τριῶν Εὐεργετῶν Δυνάμεων τοὺς λόγους δι' οὓς ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις ἀδυνατεῖ ν' ἀποδεχθῇ τοὺς ὅρους εἰς οὓς ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου ὑπήγαγε τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐνώσεως.

Ἡ βεβαιότης ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι θέλουσιν ἐκτιμηθῇ δεόντως ὑπὸ τῶν τριῶν Δυνάμεων, ἐνεθάρρυνον τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, νὰ δώσῃ τῇ ἔθνοσυνελεύσει τὴν ἐλπίδα ὅτι αἱ εἰρημέναι Δυνάμεις δὲν θὰ ἀνεχθῶσιν, ἐπιμένουσαι εἰς ὅρους ἀπαραδέκτους, νὰ ἐπισκιασθῇ τὸ ὥραϊον ἔργον δι' οὗ προσφάτως ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιστέψωσι τὰς εὐεργεσίας, ἃς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ὀφείλει αὐταῖς.

Εἰς τῶν κυριωτέρων ὁρῶν τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου εἶναι ὁ περὶ κατεδαφίσεως τῶν ἐπὶ τῆς νήσου Κερκύρας καὶ τῶν ἀμέσων αὐτῆς παραρτημάτων ὀχυρωμάτων.

Ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτοῦ Ἑλληνικῆς Μεγαλειότητος θεωρεῖ τὸ μέτρον τοῦτο ὡς ἀνωφελές, ἐπιβλαβές, ἀδίκον καὶ οὕτως εἶπεῖν ἀδύνατον.

Καὶ οὕτως ἡ Ἰόνιος Βουλὴ διαρρήδην ἐκηρύχθη κατὰ τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων Κερκύρας καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῆς, καὶ ἀπέδειξεν ἀκαταμαχῆτως ὅτι τὰ ὀχυρώματα ταῦτα, δι' ἃ ἡ Ἰόνιος πολιτεία ὑπέστη σημαντικὰς δαπάνας, εἶναι ἀποκλειστικὴ αὐτῆς ἰδιοκτησία. Τὰ ἐπιχειρήματα τῆς Ἰονίου Βουλῆς εἶναι τόσῳ σαφῇ, ἀκριβῇ καὶ πειστικῇ, ὥστε περιττὴ καθίσταται πᾶσα ἐπὶ τούτῳ ἀνάπτυξις.

Ὅθεν ὑπολείπεται ἡμῖν μόνον ν' ἀνεύρωμεν καὶ ἐξετάσωμεν τοὺς λόγους, οἵτινες ἔπεισαν τὰς Δυνάμεις ν' ἀποφασίσωσι μέτρον ἀπάδον πρὸς τὰς εὐχὰς καὶ τὰ δικαιώματα τῶν Ἰονίων.

Ὁ ὑπὸ τινων Δυνάμεων ἐκφραστὴς φόβος μὴ δῖθεν τὰ ὀχυρώματα τῆς Κερκύρας περιερχόμενα εἰς χεῖρας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀποβῶσιν ἐπικίνδυνα ὡς πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην, εἶναι ὅλως ἀνυπόστατος. Τὰ φρούρια ταῦτα καὶ εἰς χεῖρας ἔτι ἰσχυρᾶς Δυνάμεως εὐρισκόμενα, μᾶλλον ὡς μέσον ἀμύνης ἢ ὡς μέσον ἐπιθέσεως δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν. Εἰς χεῖρας δὲ τῆς Ἑλλάδος Κράτους μικροῦ καὶ ἀνισχύρου οὐδεμίαν Δύναμιν δύνανται ν' ἀνησυχήσωσιν. Ἀφ' ἐτέρου οὐδεμίᾳ βεβαίως μεγάλῃ Δύναμει ἤθελε ζηλοτυπήσει, διότι Κράτος μικρὸν ὡς ἡ Ἑλλὰς ἔχει τινὰ τῶν μέσων, δι' ὧν διατηρεῖται εἰς τὰ ἔθνη τὸ αἶσθημα τῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἀνυπόστατος ἐστὶν ἐπίσης ὁ φόβος μὴ τὰ φρούρια χρησιμεύσωσιν ὡς ὀρμητήριον ἀνατρεπτικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐν ὅσῳ ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει στόλον ἀξιόμαχον, καὶ ἐπὶ πολὺ βεβαίως δὲν θὰ ἔχῃ τοιοῦτον, οὐδένα κίνδυνον δύνανται νὰ παρουσιάσωσι τὰ φρούρια κατὰ τρίτων, ἐκτὸς μόνον ἐὰν παρουσιασθῇ ἐχθρική ἐκ μέρους αὐτῶν ἐπίθεσις.

Μάταιος ὡσαύτως εἶναι ὁ φόβος μὴ δευτερεύουσά τις ναυτικὴ Δύναμις καταλάβῃ αἰφνηδίᾳ τὰ φρούρια καὶ δι' αὐτῶν κυριεύσῃ τοῦ στομίου τοῦ Ἀδριατικοῦ Κόλπου. Καθότι τοιοῦτον τί οὐδέποτε θὰ ἐπιτρέψωσιν αἱ Μεγάλαι ναυτικαὶ Δυνάμεις, αἵτινες δύνανται νὰ ὦσι πάντοτε ἐν καιρῷ νὰ προλάβωσι πᾶσαν τοιαύτην ἀπόπειραν τρέχουσαι εἰς βοήθειαν τῶν φρουρίων αὐτῶν. Ἀπεναντίας ἐν περιπτώσει κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων, ἡ Κέρκυρα θὰ ἔμενεν ἐκτεθειμένη εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἐπιτιθεμένου, ὅστις προφυλαττόμενος ἐν αὐτῇ θὰ τὴν μετεχειρίζετο ὡς ὀρμητήριον τῶν ἀνατρεπτικῶν του σχεδίων, καθότι βεβαίως ἡ θέσις τῆς Κερκύρας καὶ οὐχὶ τὰ ἐν αὐτῇ φρούρια εἶναι τὸ στόμιον τοῦ Ἀδριατικοῦ.

Ἀλλ' ἐὰν τὰ φρούρια εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς διακώλυσιν ἐπιχειρήσεων Δυνάμεων δευτέρας τάξεως, βεβαίως

ἀναγκαιότερα εἶναι ἢ ἐπιδρομὴ προήρχετο ἐκ τινος τῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Αἱ Δυνάμεις αὗται δὲν δύνανται νὰ ἴδωσι μετ' ἀδιαφορίας θέσιν στρατηγικὴν σημασίας μεγάλης, ἐστερημένην πάσης στρατιωτικῆς ὑπερασπίσεως, παντὸς μέσου ἀμύνης, προφυλάττοντος αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν. Πραγματικῶς ἐάν, ὃ μὴ γένοιτο, ἐκτραγῇ πόλεμος μεταξὺ δύο ναυτικῶν Δυνάμεων πρώτης τάξεως μ' ὅλην τὴν οὐδετερότητα ἣν αὗται καὶ αἱ ἄλλαι Δυνάμεις συνωμολόγησαν, ἡ πρώτη πρᾶξις τοῦ ἐτέρου τῶν διαμαχομένων ἔσεται ἡ αἰφνιδική κατάληψις τῆς Κερκύρας. Ποῖα τότε θὰ ᾔῃναι ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος; Δὲν θὰ συνησθάνετο βαθέως τὴν παραβίασιν ταύτην τοῦ ἐδάφους τῆς; Ἡ ἐγγύριος Κυβέρνησις δὲν θὰ εὐρίσκετο εἰς τὴν ἀνάγκην, ὡς Κυβέρνησις ἰδίως Συνταγματικὴ νὰ προβῇ εἰς ἐχθροπραξίας καὶ εἰς κήρυξιν ἰσως πολέμου, ὡς εὐρέθη ποτὲ καὶ ἡ Δανία αὐτὴ ἐν ἔτει 1807 εἰς τὴν τοιαύτην ἀνάγκην; Πόσον θλιβερά θὰ ᾔῃναι τότε ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος! Ἐνῶ ἂν ἡ Κέρκυρα μείνῃ ὡς ἔχει εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων καλῶς ὠχυρωμένη, καὶ ὑπὸ τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως φρουρουμένη, οὔτε ἤθελε συλλάβει κἄν τὴν ἐλπίδα ἄλλη Δύναμις νὰ κυριεύσῃ αἰφνης καὶ ἐξ ἐφόδου αὐτήν.

Ὁ λόγος τοῦ ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ἐμπιστευθῇ τὰ φρούρια εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν δὲν εἶναι σπουδαῖος, διότι διὰ τῆς νέας Βασιλείας ἤρξατο ἡδὴ ἡ ἐπάνοδος τῆς πειθαρχίας εἰς τὸν στρατὸν, ἥτις ἐντὸς ὀλίγιστου χρόνου πρὶν γιωθήσεται ἐντελῶς. Τὰ δὲ φρούρια θέλουσι χρησιμεύσει οὐχὶ ὀλίγον ὡς σχολεῖον αὐτῆς τῆς πειθαρχίας.

Ἄλλως τε ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων οὐδόλως δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ἐν τῷ μέλλοντι εἰς τοὺς προτείνοντας αὐτήν, καθότι βραδύτερον ἢ Ἑλλάς, ὡς Κράτος αὐτόνομον, θὰ ἔχῃ ἀναντιβῆτως τὸ δικαίωμα ν' ἀνεγειρῇ αὐτὰ, ὥστε ἡ κατεδάφισις αὐτῶν ἤδη δὲν ἔχει ἄλλο ἀποτέλεσμα ἢ τὴν προσβολὴν τῆς ἐθνικῆς φιλοτιμίας τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἰονίων, τὴν ζημίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ πολλὰ ἄλλα ἄτοπα ὡς πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Κερκύρας ἰδίως.

Τῶνόντι ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων Κερκύρας δὲν δύναται ἢ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν καταστροφὴν ὁλοκλήρου, οὕτως εἰπεῖν, τῆς πόλεως ἐν τοῖς κόλποις τῆς ὁποίας κεῖνται πολλὰ τῶν ὀχυρωμάτων τούτων.

Ἐνόσω ἡ Κέρκυρα μένῃ ἐστερημένη τῶν τῆς ἀμύνης μέσων, ἡ ἀσφάλεια αὐτῆς δι' ἣν τὰ φρούρια εἶναι ἀναπόφευκτα, ἔσεται ἐκτεθειμένη εἰς διηνεκεῖς κινδύνους. Ἡ νῆσος αὕτη ἐγκύτατα κειμένη πρὸς τὴν Ἀλβανίαν ἔσεται ἀδιακόπως ἐκτεθειμένη εἰς ληστρικὰς ἐπιδρομὰς τῶν Ἀλβανῶν, τὰς ὁποίας καθ' ὃ ἐντελῶς ἄοπλος ἔνεκα τῆς κατεδάφισεως τῶν φρουρίων, δὲν θέλει δύνασθαι ν' ἀποκρούῃ.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρημάτων ὑπάρχει καὶ ἕτερος λόγος ὃν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος βαθέως αἰσθάνεται. Εἶναι δ' οὗτος ἡ ὀλεθρία ἐπιρροή ἣν ἡθικῶς θέλει ἀφαικῶς προξενήσῃ ἐπὶ τῶν πνευμάτων λαοῦ ζωηροῦ καὶ φιλοτίμου τὸ ἔργον τῆς κατεδάφισεως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐνεργουμένης.

Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι τῆς Ἑπτανήσου συνεΐθισαν ἐκ γενετῆς νὰ θεωρῶσι τὰ φρούρια ταῦτα ὡς τὴν λαμπροτέραν τῶν ἰδιοκτησιῶν των, καὶ τὸ ὠραιώτερον κτίμημα τῆς πατρίδος των. Ἡ διὰ τοσοῦτον ἀποτόμου τρόπου ἀφαίρεσις τῆς πολυτίμου ταύτης ἰδιοκτησίας, δὲν δύναται ἢ νὰ τοὺς διαταράξῃ σφοδρῶς, καὶ κλονίσῃ μεγάλως τὸ τοσοῦτον ζωηρὸν καὶ εὐγενὲς αἶσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ των, ὅπερ δὲν ἔπαυσε τοῦ νὰ ὠθῇ αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ ζητῶσι μετὰ παραδόξου καὶ ἀκαταμαχῆτου ἐπιμονῆς τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνωσίν των.

Ὅπως δ' ἂν ᾔῃ, ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ὑπῆρχον πάντοτε παρ' ἡμῖν φόβοι τινές, καίτοι τὸ κοινὸν ἤλπιζεν ὅτι οἱ ἀόριστοι φόβοι τοῦ οὐδέποτε ἤθελον πραγματοποιηθῇ.

Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς οὐδετερότητος, καὶ οἱ Ἰόνιοι καὶ οἱ Ἕλληνες ἦσαν ἐντελῶς ἀπροπαρασκευάστοι. Ποτὲ οὐδὲ κἄν πρὸς στιγμὴν ἠδύναντο νὰ φαντασθῶσιν ὅτι τοιοῦτος ὅρος ἤθελον εὔρει χώραν ἐν τῇ Συνθήκῃ. Δὲν ἠδύναντο νὰ φαντασθῶσιν τοιοῦτον τί, οὐ μόνον διότι οὐδὲ ἐν ταῖς περὶ ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου διαφόροις διακοινώσεσι τῆς Ἀγγλίας, οὐδὲ ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῷ ὑπογραφέντι ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τῶν Πληρεξουσίων τῶν πέντε Μεγάλων Δυνάμεων, οὐδ' ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 1/13 Ἰουλίου ἐγένετο ἡ ἐλαχίστη περὶ οὐδετερότητος μνεῖα, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ ὅρος οὗτος ἐστὶν ἀφ' ἐαυτοῦ ἀπραγματοποίητος καὶ ἀκατόρθωτος. Ἐκ τούτου συνάγεται πόσον πάντες οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ἰόνιοι ἐξέστησαν ἰδόντες ἐν τῇ Συνθήκῃ ὅσον τοιοῦτον καθιστῶντα ἀδύνατον τὴν ἐνωσιν, καὶ ματαιοῦντα ὁλοτελῶς τὰς τε προσδοκίας αὐτῶν καὶ τὰς εὐεργετικὰς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων προθέσεις.

Ἀπ' ἀρχῆς καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ἰόνιοι ἐδήλωσαν ὅτι ἵνα ἡ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνωσις τῶν Ἰονίων Νήσων ᾔῃ χρήσιμος εἰς ἀμφοτέρας τὰς χώρας, πρέπει νὰ γείνῃ ἀπόλυτος καὶ ἀπεριόριστος· ἄλλως τε οὕτω μόνον ἐφικτὴ καθίσταται.

Αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι ἐνούμεναι μετὰ τῆς Ἑλλάδος πρέπει ν' ἀποτελῶσι μετ' αὐτῆς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Κράτος ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς Νόμους διατελοῦσαι. Μόνη ἡ καθ' ὅλου συγχώνευσις τῶν δύο τόπων δύναται νὰ καταστήσῃ τὴν

τοιαύτην ἔνωσιν ἐφικτὴν καὶ χρήσιμον. Ἡ οὐδετερότης τῆς μιᾶς τούτων ὑπὸ τοὺς ὅρους μάλιστα τοὺς δια-
γραφομένους ἐν τῇ Συνθήκῃ καθιστᾷ τὴν συγχώνευσιν ἀδύνατον, καὶ ἐπομένως ἀπραγματοποίητον τὴν ἔνωσιν.

Οὐτε οἱ κάτοικοι τῆς Ἑπτανήσου οὐτε οἱ τῆς Ἑλλάδος δύνανται νὰ δεχθῶσιν οὐδετερότητα τοιαύτην, κα-
θότι ἀμφότεροι οἱ τόποι οὗτοι θέλουσιν εὐρεθῇ ἄλλως εἰς δυσχερεστάτην θέσιν. Θέλουσιν διατελεῖ εἰς ἀνωμα-
λίαν φοβερὰν, ἥτις θέλει καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν διοίκησιν τοῦ Βασιλείου.

Ἡ ἱστορία παρουσιάζει παραδείγματα Ἐπικρατειῶν ὁλοκλήρων διακηρυχθεισῶν οὐδετέρων ἀπέναντι τῶν
λοιπῶν ἔθνων, καὶ τοιαῦται εἰσὶ τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Ἑλβετία. Παρουσιάζει ὡσαύτως παραδείγματα οὐδετερό-
τητος τεμαχίου χώρας φυσικῶς, οὕτως εἰπεῖν, κεχωρισμένου τῆς Ἐπικρατείας εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ὁμόρου ἐτέ-
ρα Ἐπικρατεία· αὕτη εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ Chablais καὶ τοῦ Faucigny ἐπαρχιῶν τῆς Σαβαυδίας συνο-
ρευουσῶν πρὸς τὴν Ἑλβετίαν.

Μᾶς διδάσκει τέλος, ὅτι κόλπος τις ἢ πανταχόθεν κεκλεισμένη θάλασσα, ὡς π. χ. ὁ Εὐξείνιος Πόντος, δύνα-
ται νὰ κηρυχθῇ οὐδετέρα. Οὐδέποτε ὁμως ἐπαρουσίασεν εἰς κατάστασιν οὐδετερότητος τεμάχια χώρας, εἰς
μεγάλῃν ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων κείμενα, ἢ ἐπαρχίας διαφόρους οὐδεμίαν ἐχούσας ἀλλήλῃς φυσικὴν συνά-
φειαν καὶ εἰς ἀντίθετα μάλιστα μέρη ἐνὸς Κράτους εὐρισκομέναις. Πῶς εἶναι δυνατόν, λόγου χάριν, ἡ μὲν νῆ-
σος τῶν Κυθήρων, ἡ εἰς ἀπόστασιν τριακοσίων περίπου μιλίων κείμενη ἀπὸ τῆς Κερκύρας, καὶ μόλις διὰ στε-
νωτάτου πορθμοῦ διαχωριζομένη ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου, νὰ ᾔῃ οὐδετέρα, ὅταν μέλλῃ νὰ ᾔῃ διοικητικῶς
καὶ δικαστικῶς συνδεδεμένη μετὰ τῆς γειτνιαζούσης Στερεᾶς; Πῶς εἶναι δυνατόν ἡ Λευκάς, ἡ διὰ γλώσσης
μόνον ἀβαθῶν ὕδατων καὶ ποσὶ ἐνίοτε διαβατῶν διαχωριζομένη τῆς Ἀκαρνανίας, νὰ διέπῃται ὑπὸ τῶν Νό-
μων τῆς οὐδετερότητος; Τὴν αὐτὴν παρουσιάζουσι ἐνστάσιν ἡ Ζάκυνθος, ἡ Κεφαλληνία καὶ ἡ Ἰθάκη. Ἀπα-
σαι αἱ Νῆσοι αὗται πρέπει ν' ἀποτελῶσιν ἐκάστη μέρος ἐνὸς τῶν σημερινῶν Νομῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.
Τὰ Κύθηρα ἐνωθήσονται μετὰ τῆς Λακωνίας ἡ Ζάκυνθος καὶ ἡ Κεφαλληνία μετὰ τῆς Ἀχαΐας, ἡ Ἰθάκη καὶ ἡ
Λευκάς μετὰ τῆς Ἀκαρνανίας. Ἄλλως ἡ διοίκησις τῶν Νήσων τούτων καθίσταται ἀνέφικτος. Ἀρκεῖ νὰ ῥίψῃ
τις ἀπλοῦν βλέμμα ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου ἵνα πεισθῇ περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης.

Πρέπει τις νὰ μὴ γινώσκῃ παντάπασιν μήτε τὴν Ἑλλάδα, μήτε τὰς Ἰονίους Νήσους, ἵνα ὑποθέσῃ, ἔστω
καὶ πρὸς στιγμήν, ὅτι ἡ τοιαύτη συγχώνευσις εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ τηρουμένης τῆς οὐδετερό-
τητος τῶν Νήσων.

Ἄλλως τε εἰς τί δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τῶν Νήσων τούτων ἡ οὐδετέρωσις; Τίς φόβος βάσιμος καὶ σπου-
δαῖος δύναται νὰ ὑπάρχῃ διὰ τὴν Εὐρώπην ἀπὸ αἱ ἀνωτέρω Νῆσοι συγχωνευθῶσι ἐντελῶς μετὰ τῆς Ἑλλάδος;
Κατὰ τί δύναται λόγου χάριν νὰ διαταραχθῇ ἡ Εὐρωπαϊκὴ εἰρήνη, ἂν τὰ Κύθηρα, ἡ ἡ Λευκάς, ἡ ἡ Ζάκυν-
θος ἢ ἡ Κεφαλληνία κείνται ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον διοίκησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως; Ὅποιαν στρατηγικὴν
θέσιν παρασιάζουσιν αἱ Νῆσοι αὗται ὥστε κατεχόμεναι, ἔστι καὶ ὑπὸ σημαντικῆς Ἑλληνικῆς δυνάμεως τῆς
ξηρᾶς ἢ τῆς θαλάσσης, ν' ἀπειλῶσι τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην; Καὶ ἡ Κέρκυρα αὕτη οὐδετερουμένη, κατὰ τί
δύναται νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην; ἢ κατὰ τί, ἀνευ τῆς οὐδετερότητος, δύναται νὰ βλάψῃ αὐτήν;

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὁμολογεῖ ὅτι δὲν ἐννοεῖ παντάπασιν τοὺς τοιοῦτους κινδύνους. Ἐν τινες τῶν Δυ-
νάμεων πρεσβεύουσιν ἄλλην ἰδέαν, πρέπει νὰ ἐκθέσωσιν ἡμῖν τοὺς κινδύνους οὓς θεωροῦσι πιθανοὺς, ἵνα ἡ
μᾶς πείσωσιν, ἢ μᾶς θέσωσιν εἰς στάσιν νὰ πείσωμεν ἡμεῖς αὐτούς. Προκειμένου λόγου νὰ συναφθῇ Συν-
θήκη μετὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ δίκαιον καὶ εὐλογόν ἐστὶ νὰ κοινοποιηθῶσιν αὐτῇ οἱ λόγοι ὧν ἕνεκα
θεωροῦνται ἀναγκαῖοι οἱ ὅροι οὓς πρόκειται νὰ ἐπιβάλλωσιν αὐτῇ, ἵνα φωτισθῶσιν ἀμοιβαίως τὰ συμβαλλό-
μενα μέρη περὶ τῶν διατάξεων ἃς θέλουσι παραδεχθῇ. Ἄν ἡ Κέρκυρα, λόγῳ τῆς πρὸς τὴν Ἀλβανίαν γειτνια-
σεως αὐτῆς, πρέπη νὰ κηρυχθῇ οὐδετέρα, τότε πρέπει εὐλογώτερον νὰ κηρυχθῶσι τοιαῦται ἢ Φθιώτις καὶ ἡ
Ἀκαρνανία, αἵτινές εἰσι πλησιέστεραι πρὸς τὸ Ὄθωμανικὸν Κράτος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν συνέχονται μετ' αὐτοῦ καὶ
δύνανται μᾶλλον πρὸς αὐτὸ ἐπικίνδυνον νὰ καταστῶσι.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται πρόδηλον ὅτι ἡ οὐδετερότης τῶν Ἰονίων Νήσων ἐστὶ μέτρον πάντῃ ἀνωφελές
διὰ τὴν Εὐρώπην, ἐνῷ ἀπεναντίας καθίσταται ἐπιβλαβέστατον διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἔτι δ' ἀποβαίνει ἐκ τῆς φύ-
σεως καὶ ἀπραγματοποίητον. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς διατηρήσεως τοῦ ἐπαχθεστάτου τούτου ὅρου ἔνωσις ὡς ἡ
Ἀγγλία, ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἑλλάς καὶ αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι τὴν ἡννόησαν καὶ τὴν ἐννοοῦσι δὲν γίνεταί.

Ἡ οὐδετερότης καὶ τινες ἄλλοι ὅροι τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Συνθήκης θεωροῦσι τὸ Ἰόνιον Κράτος ὡς μένον εἰς
τὴν εὐρίσκετο κατάστασιν ἀκέραιον, ἀδιαμείλιστον καὶ μόνον μεταβάλλον Προστάτην ἡγεμόνα. Ἐνώσις λοιπὸν
διὰ τῆς οὐδετερότητος δὲν πραγματοποιεῖται. Ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀδυνατεῖ νὰ διοικήσῃ τὰς Νήσους
ταύτας, διότι ἡ οὐδετερότης καὶ αἱ ὑπ' αὐτῆς ἐπιβαλλόμεναι ὑποχρεώσεις θέλουσι τὴν δεσμεύει ἀενάως εἰς τὰς
διοικητικὰς αὐτῆς ἐνεργείας καὶ θέλουσι τὴν ὑποχρεοῖ νὰ εὐρίσκηται ὡς πρὸς τοῦτο εἰς διηνεκεῖς συνεννοήσεις

καὶ συζητήεις μετὰ τῶν Μεγάλων Δυάμεων, ὅπερ καὶ τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν θέλει προσβάλλει, καὶ τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν ἐφ' ἐνὸς μέρους τοῦ Βασιλείου θέλει καθιστᾶ ἀμφίβολον, καὶ πολλάκις θέλει ἐμβάλλει εἰς δυσχερείας τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. Δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ εὕρηθῃ αὕτη εἰς τὸ μέλλον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πέμψῃ εἰς τινὰς τῶν Ἰονίων Νήσων, πρὸς ἀποκατάστασιν ἢ πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως, δυνάμεις στρατιωτικὰς ἢ ναυτικὰς ἀνωτέρας τῶν εἰς ὁμαλὴν κατάστασιν ἀπαιτουμένων. Δὲν εἶναι δὲ ὡσαύτως ἀπίθανον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, μία ἢ πλείονες τῶν Μεγάλων Δυνάμεων νὰ διαμυρσθητῇσιν αὐτῇ τὸ δικαίωμα τῆς τοιαύτης ἐπαυξήσεως. Ἐρωτῶμεν ἤδη, εἶναι δυνατόν νὰ διοικηθῇ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι, καὶ δύναται ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ν' ἀναλάβῃ τῆς τοιαύτης διοικήσεως τὴν εὐθύνην;

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι καὶ τινες ἄλλοι ὅροι τῆς Συνθήκης, ἐκτὸς τοῦ τῆς οὐδετερότητος, θεωροῦνται τὸ Ἰόνιον Κράτος ὡς μένον καὶ εἰς τὸ μέλλον ἀκέραιον οἶονε αὐτόνομον ὡς ἦν μέχρι τῆς σήμερον.

Τὸ ἄρθρον 4 ὁρίζει ὅτι ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, αἱ Ἰόνιοι νῆσοι θέλουσι διακείσθαι, ἀπέναντι τῶν ἄλλων Δυνάμεων, εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν ὡς καὶ μέχρι τοῦδε. Θέλουσι δηλαδὴ ἰσχύει αἱ μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω Δυνάμεων καὶ τοῦ Ἰονίου Κράτους Συνθήκαι· πρὸς δὲ ὅτι τὰ ξένα πλοῖα καὶ τὸ ξένον ἐμπόριον ἐν τοῖς Ἰονίοις λιμέσι, ὡς καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ πλοῖα τῶν Ἰονίων νήσων εἰς τοὺς ξένους λιμένας, θέλουσιν ἐξακολουθῆσαι ἀπολαύοντα ἀμοιβαίως τῶν αὐτῶν πλεονεκτημάτων ὡς καὶ μέχρι τοῦδε. Ἡ διάταξις αὕτη συντείνει ὡσαύτως εἰς τὸ νὰ διακρίνῃ τὰς δύο χώρας ἐσάει ὡς μὴ οὐσας ἠνωμένας. Τὸ περίεργον δ' ὅτι τείνει εἰς τὸ νὰ καθιερωθῇ καὶ τὴν διάκρισιν ἀνέφικτος ἀφ' ἑαυτῆς. Λέγει ὅτι τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ πλοῖα τῶν Ἰονίων νήσων θέλουσιν ἀπολαύει εἰς ξένους λιμένας τῶν αὐτῶν πλεονεκτημάτων ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, ἐνῶ μετὰ τὴν ἔνωσιν οὔτε Ἰόνιος σημαία θίλει ὑπάρχει, οὔτε ἐμπόριον Ἰονικόν, οὔτε πλοῖα Ἰονικά. Οἱ κάτοικοι πάντες τῶν Ἰονίων νήσων θέλουν ἀποκαλεῖσθαι Ἕλληνες, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου κάτοικοι, καὶ ἡ σημαία τῶν Ἰονίων ἔσται ἡ Ἑλληνική, καὶ τὰ πλοῖα δὲν θέλουν εἶσθαι πλέον Ἰονικά, ἀλλὰ Ἑλληνικά. Πῶς λοιπὸν δύνανται νὰ διακριθῶσι τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ οἷτε νῦν κάτοικοι τῆς Ἑπτανήσου καὶ τὰ πλοῖα αὐτῶν; Ἔτι δὲ περίεργον εἶναι ὅτι τὸ αὐτὸ ἄρθρον προσπαθεῖ νὰ διατηρήσῃ εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν τῶν Ἰονίων ἐν Ἑλλάδι τὰ αὐτὰ ὡς καὶ πρότερον πλεονεκτήματα ὡς καὶ ἐμελλον αἱ δύο χώραι νὰ ὦσι κεχωρισμέναι καὶ νὰ μὴ ἀποτελῶσι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπικράτειαν.

Ἐὰν διὰ τῆς διατάξεως ταύτης οἱ Ἰόνιοι ἐμελλον ν' ἀπολαύσωσιν ἐν Ἑλλάδι πλεονεκτημάτων ὧν δὲν ἀπολαύουσιν οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, θὰ καθιερωτο δι' αὐτῆς προνομιοῦχος ταξὶς πολιτῶν, τοῦθ' ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὸ πνεῦμα τῆς νομοθεσίας ἡμῶν. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἦναι τοιοῦτον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς εἰρημένης διατάξεως. Ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ αὕτη κατὰ γράμμα, ἤθελε συμβῆ ὅπως τὸ ἐναντίον, καθότι οἱ κάτοικοι τῶν Ἰονίων νήσων, ἀφομοιούμενοι καὶ συγχωνευόμενοι μετὰ τῶν Ἑλλήνων, θέλουσιν ἀπολαύει αὐτοδικαίως πλεονεκτημάτων πολλῶν ὧν δὲν ἀπῆλθον πρότερον.

Τὸ ἄρθρον 5 περιέχει ὡσαύτως διατάξεις ὅπως περιττὰς μὴ συντελοῦσιν εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὸ νὰ προσβληθῇ ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν φιλοτιμία. Ἄν ἐπρόκειτο νὰ ἐνωθῇ μετὰ τῆς Ἑλλάδος χώρα ἐτερόδοξος ἢ θέλομεν ἐννοήσῃ τὴν σημασίαν τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ρηθέντος ἁρθρου. Ἀλλ' ἡ Ἑπτανήσος ἐστὶ κράτος ὁρθόδοξον ἀνατολικόν, ὡς καὶ ἡ Ἑλλάς, καὶ ἐπομένως οὐδένα διατρέχει κίνδυνον καταπίσεως ἢ ταπεινώσεως ἢ Ἑλληνικῇ ἔκκλησίᾳ. Εἰς τὰ πολιτεύματα ὅλα τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἑλληνικὴ θρησκεία κηρύττεται ὡς ἡ ἐπικρατοῦσα. Πῶς ἦτο λοιπὸν δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἣτις ἀνέκαθεν ἐπικριτεῖται παρ' ἡμῖν, θέλει παρῃγνωρισθῇ ὡς πρὸς τὰς Ἰονίους νήσους ἐν τῇ ἑφ' αὐτὰς πολιτεύματι ὅπερ θέλει συνταχθῇ τῇ συμπράξει καὶ τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἑπτανήσου;

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνεξιθρησκείας ἐπικρατεῖ ἐπίσης ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ βάσεων εὐρυτάτων. Οἱ Ἑλληνικοὶ νόμοι διακηρύττουσι πάντῃ ἐλευθέραν τὴν ἐξάσκησιν τῆς λατρείας, οὐ μόνον τῶν χριστιανικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν μὴ χριστιανικῶν θρησκευμάτων, εἰς τὸν τρόπον ὥστε δύναται τις νὰ εἴπῃ ἄνευ ὑπερβολῆς, ὅτι εἰς οὐδένα τόπον ὑπάρχει μεγαλητέρα ἀνεξιθρησκεία ὡς ἐν Ἑλλάδι· πρὸς τί λοιπὸν διατάξεις εἰδικῇ ἐν τῇ Συνθήκῃ ἐξασφαλίζουσα τοιαύτην ὡς πρὸς τὰς Ἰονίους Νήσους;

Ἐξ ὅλων τούτων συνάγεται, ὅτι κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως οὐ μόνον ἡ μετὰ τῶν πέντε Δυνάμεων συνομολογηθεῖσα Συνθήκη ἐπαχθῆς δι' ἡμᾶς καθίσταται διὰ τῶν ὁρῶν τῆς οὐδετερότητος καὶ τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων, οὐ μόνον ἡ ἐφαρμογὴ τῶν δύο τούτων μέτρων ἀποκρούει τὴν ἐντελῆ ἔνωσιν καὶ συγχώνευσιν τῶν δύο λαῶν, καθὰ προτίθενται αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις καὶ ἡ τε Ἑλλάς καὶ ἡ Ἑπτανήσος, ἀπ' ἀρχῆς ἐνόησαν, ἀλλὰ καὶ αἱ διατάξεις αὐτῆς ἐν τοῖς ἁρθροῖς 4 καὶ 5 δίδουσι χώραν εἰς σφοδρὰς ἀντιρρήσεις.

Ὅθεν ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδος διετάχθη νὰ παραστήσῃ τοῖς πληρεξουσίοις τῶν τριῶν Εὐεργετιδῶν Δυνάμεων τοὺς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένους λόγους, ὧν ἕνεκα ἡ Ἑλλάς καὶ αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι ἀδυνατοῦσι νὰ

συνομολογήσῃ Συνθήκην ὑπὸ τοὺς ὅρους, οὓς περιέχει ἡ ὑπὸ τῶν πέντε Δυνάμεων διαπραχθεῖσα. Ὁ εἰρημένος πληρεξούσιος προσεκληθὴ νὰ προσπαθῇ νὰ πείσῃ αὐτοὺς νὰ παραιτήσῃ μὲν πᾶσαν ἰδέαν περὶ πραγματοποιήσεως τῆς οὐδετερότητος καὶ τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων, νὰ ἐξαλείψῃ δ' ἐκ τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκης τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 4 καὶ 5 τῆς ὑπὸ τῶν πέντε Δυνάμεων συναφθείσης καθὸ περιττὰς, προσβάλλουσας ἄνευ ἀνάγκης τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, καὶ δυναμένας, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν, νὰ δώσωσι χώραν εἰς μεγίστην σύγχυσιν. Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν Ἰόνιοι πεπεισμένοι περὶ τῶν εὐμενῶν τῶν Εὐεργετιδῶν Δυνάμεων ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους διαθέσεων, ὧν πολλάκις ἔλαβον δείγματα, προσδοκῶσι μετὰ πεποιθήσεως ὅτι δὲν θέλουσιν ἐπιμείνει εἰς μέτρα ἀποκαθιστῶντα τὴν ἑνωσιν ἀπραγματοποίητον καὶ δυνάμενα νὰ ἔχῃσι δυσάρεστον ἐπὶ τῆς νέας τῶν πραγμάτων τάξεως, ἣν ἡ Ἑλλάς, μετὰ σκληρὰς δοκιμασίας, ἱδρυσεν εὐτυχῶς.

28.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ἘΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 4/16 Δεκεμβρίου 1863.

Ἐν τῇ συνεντεύξει ἣν ἔλαβον σήμερον μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ, τῷ ἐξήτησα νὰ μοὶ ἀνακοινώσῃ τὸ σχέδιον τῆς μετὰ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος συνθήκης ὅπερ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν εἶχε διαβιβάσει εἰς τοὺς Πρέσβεις Γαλλίας, Ῥωσσίας καὶ Αὐστρίας. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοὶ ἀπήντησεν ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο δὲν ἦτον ὁριστικόν, οὐδ' ἠδύνατο νὰ ᾔναι τοιοῦτον καὶ νὰ κοινοποιηθῇ ἐπισήμως τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει πρὶν ἢ ἡ Ἀγγλία συνεννοηθῇ μετὰ τῶν ὑπογραψασῶν τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Νοεμβρίου Δυνάμεων. Παρετήρησα αὐτῷ ὅτι δὲν ἐζήτουν νὰ μοὶ κοινοποιηθῇ ἐπισήμως ἀπειναντίας, ἥλπιζα ὅτι πρὶν ἢ μοὶ κοινοποιηθῇ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω χαρακτῆρα, θὰ ὑφίστατο τὰς μεταβολὰς ἄνευ τῶν ὁποίων ἀδύνατος καθίστατο πᾶσα μεθ' ἡμῶν συνεννόησις ἡνόουν μόνον νὰ μοὶ δοθῇ ἀντίγραφον αὐτοῦ ὅπως ἀνεπιστήμως ἵνα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις γινώσκῃ ἀκριβῶς περὶ τίνος πρόκειται. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ εὗρε πολλὰς δυσκολίας ὡς πρὸς τοῦτο, μοὶ εἶπε δὲ ὅτι, ἐπειδὴ αἱ ἄλλαι Δυνάμεις εἰσέτι δὲν ἐξεφράσθησαν περὶ τοῦ εἰρημένου σχεδίου, πιθανὸν ἀπέβαινεν, συνεπεία τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν, νὰ ἐπενεχθῶσι τροποποιήσεις, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, προπάντων ἐὰν αἱ τροποποιήσεις ᾔσαν πρὸς βλάβην τῆς Ἑλλάδος, οὐδόπως ἤθελεν εἶσθαι εὐπρεπὲς νὰ γινώσκωμεν ὅτι αὕτη ἡ ἐκείνη ἢ ἀπόφασις ἐλήφθη κατόπιν, διότι οὕτω τὰ παράπονα ἡμῶν θὰ ἐπιπτον κατ' ἐκείνου ὅστις προεκάλεσε τὰς τροποποιήσεις. Ἀλλ' ἐπὶ τῇ ῥητῇ ὑποσχέσει ἣν ἔδωκα αὐτῷ, ὅτι τὸ ῥηθὲν σχέδιον δὲν θέλει δημοσιευθῇ ἐν Ἀθήναις, ἔλαβον παρὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ἀντίγραφον αὐτοῦ εἰς οὗ τὸ περιθώριον διέταξε τὸν ὑφυπουργὸν νὰ γράψῃ ὅτι μοὶ ἐδίδετο ἐμπιστευτικῶς.

Διαβιβάζων ὑμῖν τὸ ἀντίγραφον τοῦτο, σᾶς παρακαλῶ, νὰ λάβητε πρόνοιαν ἵνα ἡ πρὸς τὸν Λόρδον Ῥώσσελ ὑπόσχεσίς μου τηρηθῇ πιστῶς.

Μεθ' ὅσα ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοὶ εἶχεν εἰπεῖ προηγουμένως, καὶ ἐξ ἄλλων πηγῶν ἐγίνωσκον ὅτι περιελαμβάνετο ἐν τῷ σχεδίῳ ἡ διάταξις τῆς οὐδετερότητος, παραλειφθέντος μόνον τοῦ παραγράφου ὡς πρὸς τὸν περιορισμὸν τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων ἐν ταῖς νήσοις. Ὅθεν παρετήρησα αὐτῷ ὅτι, καίτοι ἡ παράλειψις αὕτη ἦτο πραγματικῶς σπουδαία, δὲν ἤρκει ὁμως πρὸς καθυσίχασιν τῶν πνευμάτων, ὅτι δὲ ὁλόκληρος ὁ περὶ οὐδετερότητος ὅρος ἔπρεπε νὰ ἐξαλειφθῇ.

Εἶπον αὐτῷ παρατήρησίν τινα ἣν μοὶ εἶχε κάμει ὁ Πρέσβης τῆς Ῥωσσίας, ὅτι δηλ. ἡ οὐδετερότης τῆς Κερκύρας ἦτον ἀναπόφευκτος διὰ τὴν Αὐστρίαν ἵνα δοθῇ αὐτῇ τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλλῃ ἰδίαις δυνάμεσι καὶ τῇ ἀρωγῇ τῶν συμμάχων τῆς πᾶσαν Δύναμιν, καὶ ἰδίως τὴν Ἰταλίαν, ἐὰν τυχὸν κατελάβανε τὴν Κέρκυραν. Ἐπειδὴ οὗτος εἶναι, προσέθηκα, ὁ μόνος εὐλογητὸς λόγος ὃν ἡ Αὐστρία δύναται νὰ προτάξῃ ἵνα ἐξηγήσῃ τὴν περὶ οὐδετερότητος ἐπιμονὴν αὐτῆς, νομίζω ὅτι ἀνεῦρον τρόπον ὅπως ἐξέλθωμεν τῆς παρουσιαζομένης δυσχερείας. Δυνάμεθα ν' ἀντικαταστήσωμεν τὸν ὅρον τῆς οὐδετερότητος διὰ διατάξεως ἀπαγορευούσης τὴν εἰς χεῖρας τρίτου μετάβασιν τῶν φρουρίων Κερκύρας, εἴτε δυνάμει παραχωρήσεως ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος, εἴτε διὰ καταλήψεως βιαίας. Εἰ καὶ αἱ ὁδηγίαι ὑμῶν τῆς 1/13 Νοεμβρίου μοὶ ἐπέτρεπον νὰ προβῶ εἰς τὴν προκειμένην διαδήλωσιν, προτιμότερον ἐθεώρησα νὰ ὑποβάλω τὴν ἰδέαν ταύτην ὡς ὅπως ἰδικὴν μου ἐξέφρασα ὁμως τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει τὴν παραδεχθῇ. Ὁ Λόρδος ἐφάνη

ἐκτιμῶν τὴν ιδέαν ταύτην, ἀλλὰ σκεφθεὶς ὀλίγον μοι εἶπεν ὅτι δὲν ἐπίστευε νὰ γίῃ δεκτὴ ὑπὸ τῆς Αὐστρίας. Τὸν παρεκάλεσα νὰ συστήσῃ τῇ εἰρηνικῇ Δυνάμει τὴν προκειμένην λύσιν, ἀλλὰ μοι ἀπεκρίθη ὅτι οὐδαμῶς ἤλπιζε νὰ εὐχαριστηθῇ εἰς αὐτὴν ἡ Αὐστρία.

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τοῦ Λόρδου Ρώσσελ, ἔλαβον κατὰ πρῶτον γνῶσιν τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης, ἕνεκα τοῦτου δὲ, ἐν τῇ μετὰ τῆς Αὐτοῦ Ἐξεχρήτητος συνεντεύξει μου, αἱ παρατηρήσεις μου εἶχον περιορισθῇ μόνον ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς οὐδετερότητος. Ἐὰν εἶχον τότε γνῶσιν τοῦ κειμένου τοῦ ρηθέντος σχεδίου, οὐδόλως ἤθελον παραλείψει νὰ παρατηρήσω τῷ Λόρδῳ Ρώσσελ ὅτι τὸ ἄρθρον τὸ ἀφορῶν τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἀνταπεκρίνετο εἰς ὅ,τι μοι εἶχεν εἰπεῖ περὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ν' ἀφήσῃ εἰς τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ὑποχρεώσεις τὸν πρόσκαιρον αὐτῶν χαρακτῆρα, ἀλλ' ἐκ τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου, ὁ χαρακτὴρ οὗτος δὲν ἐξάγεται. Ἐν τῷ μνησθέντι σχεδίῳ ὑπάρχουσιν ὡσαύτως διατάξεις ὅπως νέαι, μὴ ἐμπειρεχόμεναι δηλαδὴ οὔτε ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 14 Νοεμβρίου, οὔτε ἐν ταῖς προτάσεσι τῆς Ἰονίου Βουλῆς.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

29.

(Μετάφρασις.)

ΣΧΕΔΙΟΝ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

Δοθὲν ἐμπιστευτικῶς τῷ Κυρίῳ Τρικούπῃ τὴν 16 Δεκεμβρίου 1863 ν.

12 Δεκεμβρίου 1863 ν.

Ἀφοῦ ἡ μὲν Α. Μ. ἡ Βασιλίσσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλὴν τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ὅτι, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐνώσεως τῶν εἰρηνικῶν νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἦν ἐτοιμὴ νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν προστασίαν τῶν νήσων τούτων αἰτινες ἐνεπιστεύθησαν Αὐτῇ, διὰ τῆς μεταξὺ τῶν αὐτῶν τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, κατὰ τὴν 5 Νοεμβρίου 1815 ἐν Παρισίοις διαπραχθείσης Συνθήκης, ἐὰν ἡ ἄρσις τῆς προστασίας καὶ ἡ ἐνωσις συνῆδον πρὸς τὴν θέλησιν τῆς Ἰονίου Ἐπικρατείας, ἡ δὲ ρηθεῖσα Ἰόνιος Βουλὴ, δι' ὁμοφώνου ψηφίσματος τῆς 7/19 Ὀκτωβρίου 1863, ἐξέφρατε τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην, ἡ μὲν Αὐτῆς Βρετ. Μεγαλειότης, διὰ τοῦ 1 ἄρθρου τῆς κατὰ τὴν 14 Νοεμβρίου 1863 ν. συναφθείσης Συνθήκης μεταξὺ Αὐτῆς, τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων, τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσσίας καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, συνωμολόγησε τὸ καθ' ἑαυτὴν νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν εἰρηνικὴν προστασίαν ὑπὸ τινος ὅρους ἐν τῇ μνησθείσῃ Συνθήκῃ διαλαμβανομένους· αἱ δὲ Α. Α. Μ. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν συνεφώνησαν, διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, νὰ παραδεχθῶσιν ὑπὸ τοῦς αὐτοῦς ὅρους τὴν παραίτησιν τῆς προστασίας καὶ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος ν' ἀναγνωρίσωσι τὴν ἐνωσιν τῶν εἰρηνικῶν νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος· πρὸς δὲ ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης, διὰ τοῦ πέμπτου ἄρθρου τῆς ἐν Λονδίνῳ, κατὰ τὴν 13 Ἰουλίου 1863 ὑπογραφείσης Συνθήκης, συνεφώνησε μετὰ τῶν Α. Α. Μ. Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, ὅτι αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι, ἐὰν ὡς προέβλεπε τὸ ἄρθρον 4 τῆς αὐτῆς Συνθήκης, ἡνοῦντο μετὰ τῆς Ἑλλάδος, θὰ συμπεριλαμβανόντο, ἅμα ἡ ἐνωσις αὕτη ἀπετελεῖτο, ἐν τῇ δοθείσῃ ἐγγυήσει εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον ὑπὸ τῶν Αὐτῶν τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας δυνάμει τῆς ἐν Λονδίνῳ συμβάσεως τῆς 7 Μαΐου 1832.

Ὅθεν νῦν πρὸς ἐκτέλειν τῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης τῆς 13 Ἰουλίου 1863, ὡς καὶ τῆς διατάξεως τοῦ 6 ἄρθρου τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου 1863 καθ' ἣν αἱ αὐταὶ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας ὡς Δυνάμεις ἐγγυήτραι ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἐπιφυλάττονται νὰ συνάψωσι Συνθήκην μετὰ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὰς συμφωνίας αἱ ἡ ἐνωσις τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ καταστήσῃ ἀναγκασίαν, αἱ μνησθεῖσαι Αὐτῶν Μεγαλειότητες ἀπεφάνισαν νὰ ἔλθωσιν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἄνω εἰρημένων διατάξεων.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐξέπρασε τὴν προθυμίαν τοῦ νὰ διαπραγματευθῇ Συνθήκην πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν, αἱ εἰρημέναι Α. Α. Μ. Μ. διώρισαν ὡς Πληρεξουσίου τῶν, ἦτοι :

Ἄρθρον 1.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας ἐπιθυμοῦσα νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἐκφρασθεῖσαν θέλησιν περὶ ἐνώσεως τῶν Νήσων τούτων μετὰ τῆς Ἑλλάδος, συνήνεσε, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐνώσεως ταύτης καὶ ἐπὶ τοῖς ὅροις τοῖς παρακατιῶν ὀριζομένοις, νὰ ἄρῃ τὴν προστασίαν Αὐτῆς τὴν ἐπὶ τῶν Νήσων Κερκύρας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Λευκάδος, Ἰθάκης, Κυθήρων καὶ Παξῶν καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῶν, αἵτινες διὰ τῆς ἐν Παρισίοις ὑπογραφείσης Συνθήκης τῇ 5 Νοεμβρίου 1815, ὑπὸ τῶν Πληρεξουσίων τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, ἀπεφασίσθη ν' ἀποτελέσωσιν ἐν ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον Κράτος ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἡνωμένη Πολιτεία τῶν Ἰονίων Νήσων» καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ τῆς ἄμεσος καὶ ἀποκλειστικῆς προστασίας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, καὶ τῶν κληρονόμων καὶ διαδόχων Αὐτοῦ.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ Α. Βρετανικὴ Μεγαλειότης, ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσιῶν, ὡς συνυπογράψαντες τὴν Σύμβασιν τῆς 7 Μαΐου 1832, ἀναγνωρίζουσι τὴν ἑνωσιν ταύτην καὶ προσέτι συνομολογοῦσιν ἀλλήλοις ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν διαγραφομένων ὑπὸ τῆς συναρθείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν 21 Ἰουλίου 1832 συμβάσεως, μετὰ τῶν Αὐλῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Πύλης ἀφ' ἑτέρου, καὶ μετὰ τῆς προσθήκης τῶν Ἰονίων Νήσων, ἀναγνωρισθήσεται ὡς ἀποτελοῦσα, ὑπὸ τὸ σχῆπτρον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α' καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν εἰρημένων τριῶν Αὐλῶν, ἐν Κράτις Μοναρχικὸν ἀνεξάρτητον καὶ Συνταγματικόν.

Ἄρθρον 2.

Αἱ Α. Α. Μ. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσιῶν συναποφασίσαντες διὰ τοῦ 2ου ἁρθροῦ τῆς Συνθήκης τῆς ὑπογραφείσης ἐν Λονδίνῳ τὴν 14 Νοεμβρίου 1863 ὅτι αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι, μετὰ τὴν ἑνωσιν αὐτῶν μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, θέλουσιν ἀπολαύει τῶν πλεονεκτημάτων διηνεκοῦς οὐδετερότητος, συνεφώνησαν προσέτι νὰ σεβασθῶσι τὸ καθ' ἑαυτοὺς ἰδίως τὴν ἀρχὴν τῆς οὐδετερότητος ταύτης.

Ἡ δὲ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν οὕτω συνομολογηθεῖσαν ἀσφάλειν κατὰ πάσης ξένης ἐπιθέσεως διὰ τὸ μέρος τοῦ Ἑλλ. Βασιλείου τὸ τέως ἀπαρτίζον τὴν Ἡνωμένην Πολιτείαν τῶν Ἰονίων Νήσων, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ παρασχεῖν ταῖς ξένας Δυνάμεις πλήρη βεβαίωσιν κατὰ πάσης διαταράξεως τῆς τῶν ὁμόρων ἐπικρατειῶν εἰρήνης, δυνάμενης νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐπιγενομένης μεταβολῆς ἐν τῇ πολιτικῇ καταστάσει τῆς Ἰονίου Ἐπικρατείας ὡς ἐκ τῆς ἐνώσεως αὐτῆς μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἀναγνωρίζει καὶ ὑπόσχεται νὰ διατηρήσῃ τὴν οὐδετερότητα ταύτην.

Ἄρθρον 3

Ἡ ἑνωσις τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου οὐδεμίαν θέλει ἐπιφέρει μεταβολὴν εἰς τὰ πλεονεκτήματα τὰ παραχωρηθέντα εἰς τὸ ξένον ἐμπόριον καὶ τὴν ξένην ναυτιλίαν δυνάμει Συνθηκῶν καὶ συμβάσεων συνομολογηθεισῶν ὑπὸ ξένων Δυνάμεων μετὰ τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος ὡς Προστάτιδος τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων.

Πᾶσαι αἱ ἐκ τῶν εἰρημένων συναλλαγῶν ὡς καὶ ἐκ κανονισμῶν συνδεομένων πρὸς αὐτάς καὶ σήμερον ἐν ἰσχύϊ πηγάζουσας ὑποχρεώσεις, διατηρηθήσονται καὶ ἀκριβῶς ἐφαρμοσθήσονται, ὡς καὶ μέχρι τοῦ νῦν, συνωδὰ τοῖς τῶν εἰρημένων συμβάσεων ὁρισμοῖς.

Ῥητῶς προσέτι συνομολογεῖται ὅτι τὰ πλοῖα καὶ τὸ ἐμπόριον παντὸς ξένου Κράτους θέλουσιν ἐξακολουθεῖ ν' ἀπολαύωσι ἐν τοῖς Ἰονίοις λιμέσι πανθ' ὅσα πλεονεκτήματα δικαιοῦνται καὶ νῦν νὰ χαίρωσιν ἐν τοῖς εἰρημένοις λιμέσι ἐφ' ὅσον καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ πλοῖα τῶν εἰρημένων νήσων ἐξακολουθοῦσι ν' ἀπολαύωσιν πάντα τὰ πλεονεκτήματα εἰς ὅσα νῦν δικαιοῦνται ἀπὸ μέρους τῆς τοιαύτης ξένης Ἐπικρατείας.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἑνωσις τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος οὐδαμῶς θέλει παραβλάψῃ τὰς καθιερωμένας ἀρχὰς ὑπὸ τῆς ἐπικρατούσης Νομοθεσίας τῶν εἰρημένων νήσων ὡς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῶν λατρειῶν καὶ τὴν ἀνεξιθρησκείαν. Ἐπομένως τὰ θρησκευτικὰ δικαιώματα καὶ προνόμια τὰ

κανονιζόμενα ἐν τοῖς κεφαλαίοις 1 καὶ 2 τοῦ Συνταγματικοῦ Χάρτου τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων, καὶ ἰδίως ἡ ἀναγνώρισις τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐπικρατούσης θρησκείας ἐν ταῖς εἰρημέναις νήσοις, ἡ πλήρης θρησκευτικὴ ἐλευθερία ἣς ἀπολαύει ἡ ὑφισταμένη θρησκεία τῆς Προστάτιδος Δυνάμεως καὶ ἡ ἐντελής ἀνοχὴ ἡ ὑποσχεθεῖσα εἰς τὰ λοιπὰ χριστιανικὰ θρησκευτά, ἔσονται μετὰ τὴν ἔννοσιν ἐν πλήρει ἰσχύϊ καὶ ἐνεργείᾳ.

Ἡ ἰδιαιτέρα προστασία ἡ ἐγγυηθεῖσα εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν καθὼς καὶ τὰ πλεονεκτήματα ὧν νῦν ἀπολαύει ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἔσονται ἐπίσης ἐν ἰσχύϊ· οἱ δὲ ὑπήκοοι οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν θρησκείαν ταύτην θ' ἀπολαμβάνωσιν ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις τῆς αὐτῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τῆς ἐγγυηθείσης ὑπὲρ αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830.

Ἡ ἀρχὴ τῆς τελείας πολιτικῆς καὶ ἀστυκῆς ἰσότητος τῶν ὑπηκόων τῶν διαφόρων θρησκειῶν, ἣν καθιεροῖ ἐν Ἑλλάδι τὸ αὐτὸ πρωτόκολλον, θέλει ὡσαύτως ἰσχύει καὶ διὰ τὰς Ἰονίους Νήσους.

Ἄρθρον 5.

Ἐπειδὴ ἡ Βουλὴ τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἀπεφάσισε διὰ τῆς πράξεως αὐτῆς τῆς 7/19 Ὀκτωβρίου 1863, ὅτι τὸ ποσὸν δέκα χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν κατ' ἔτος θέλει καταβάλλεσθαι εἰς μηνιαίας δόσεις, πρὸς αὐξήσιν τῆς Βασιλικῆς χορηγίας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ὅτι δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει ἐπιβαρύνει πρῶτον τὰς Ἰονίους εἰσπράξεις, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἀνχλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

Ἄρθρον 6.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ ἱρλανδίας, ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν συμφωνοῦσι νὰ ἐγκαταλίπωσιν ἕκαστος ὑπὲρ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'. τέσσαρας χιλιάδας λιρῶν στερλινῶν κατ' ἔτος ἐκ τοῦ ποσοῦ ὅπερ τὸ Ἑλληνικὸν Ταμεῖον ὑπεχρεώθη ν' ἀποτίῃ ἐτησίως ἐκάστῳ Αὐτῶν σύμφωνα πρὸς τὴν διαπραχθεῖσαν ἐν Ἀθήναις συμφωνίαν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τῇ συμπράξει καὶ τῶν Ἑλλήνων Βουλῶν, κατὰ μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1860.

Ἐννοεῖται δὲ ῥητῶς ὅτι τὰ τρία ταῦτα ποσὰ ἀποτελοῦντα τὴν ὅλικήν ποσότητα δώδεκα χιλιάδων λιρῶν ἐτησίως, εἰσὶ προωρισμένα ν' ἀποτελέσωσι προῖωπικὴν προικοδότησιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'. πρὸς ἐπαύξησιν τῆς Βασιλικῆς χορηγίας τῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ Κράτους· ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ δὲ ἡ ἀνάβασις τῆς Α. Μ. εἰς τὸν Ἑλλ. Θρόνον οὐδεμίαν θὰ συνεπιφέρει μεταβολὴν ὡς πρὸς τὰς οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις ἃς ἡ Ἑλλὰς συνωμολόγησε διὰ τοῦ ἁρθροῦ 12 τῆς συμβάσεως τῆς 7 Μαΐου 1832 πρὸς τὰς ἐγγυηθείσας τὸ δάνειον Δυνάμεις, οὐδ' ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεώσεως ἣν ἡ Ἑλλ. Κυβέρνησις ἀνέλαβε κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1860 συνεπεῖα παραστάσεως τῶν τριῶν Αὐλῶν.

Ἄρθρον 7.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑπόσχεται ὅτι ἀναδέχεται πάσας τὰς συμφωνίας καὶ πάντα τὰ συμβόλαια ὅσα νομίμως συνῆψεν ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων νήσων περιβεβλημένη τὴν δέουσαν πρὸς τοῦτο ἐξουσίαν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τῶν νήσων, ἡ ὁ προστατὴς Ἡγεμὼν, ἐν ὀνόματι αὐτῶν, εἴτε μετὰ ξένων κυβερνήσεων, μετὰ ἐταιριῶν ἢ ἐταιρικῶν συλλόγων, εἴτε μετὰ ἰδιωτῶν, ἡ δὲ ἀναδοχὴ αὕτη εἶναι τόσῳ πλήρης καὶ τελεία ὡσανεὶ αἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ συμβόλαια ταῦτα συνωμολογοῦντο ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἢ ὑπὸ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως. Εἰς τὴν ἀνωτέρω κατηγορίαν ἰδίως ὑπάγονται : τὸ δημόσιον χρέος τῶν Ἰονίων νήσων· τὰ προνόμια τῆς Ἰονίου Τραπεζῆς, τὰ τῆς Ἀτμοπλοικῆς Ἑταιρίας τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἑταιρία τοῦ Αὐστριακοῦ Λόυδ, καὶ τὰ τῆς τοῦ ἀερόφωτος ἑταιρίας τῆς Μελίτης καὶ τῆς Μεσογείου.

Ἄρθρον 8.

Ἐπειδὴ κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐχορηγήθησαν συντάξεις εἰς Ἀγγλοὺς ὑπηκόους παρὰ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως ἵν' δὲ μέλλουσι νὰ δοθῶσι τοιαῦται συνεπεῖα τῶν ἰσχυόντων περὶ συντάξεων κανονισμῶν ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις· καὶ ἐπειδὴ τὸ ποσὸν τῶν εἰρημένων συντάξεων ἀναβαίνει εἰς λίρας στερλίνας 7322 1 σελ. 3. δ. ἐνιαυσίως, ὡς ἐμφαίνει ὁ προσαρτώμενος ὑπὸ στοιχ. Α. πίναξ, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων συνομολογεῖ ὅτι ἀφοῦ ἀφαιρεθῶσιν αἱ δέκα χιλιάδες λιρῶν κατ' ἔτος, αἱ μνημονευόμεναι ἐν τῷ 5ῳ ἁρθρῷ τῆς παρούσης Συνθήκης, τὸ ἀνωτέρω ποσὸν θέλει ἀποτελεῖ τὴν δευτέραν ὑποχρέωσιν τὴν ἐπιβαρύνουσαν τὰς εἰσπράξεις τοῦ τελωνείου Κερκύρας καὶ τῶν λοιπῶν Ἰονίων νήσων καὶ θέλει καταβάλλεσθαι εἰς ἑξαμηνιαίας δόσεις, εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Ἀγγλὸν Πρόξενον, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διανεμῶνται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὰ διάφορα πρόσωπα τὰ δικαιοῦμενα εἰς τὰς ἀνωτέρω συντάξεις.

Καὶ ἐπειδὴ ἀναγκαῖον κατέστη νὰ δοθῶσιν ἀποζημιώσεις εἰς τινὰ ἄλλα πρόσωπα διατελοῦντα νῦν ἐν τῇ

ὕπηρεσία τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, ἅτινα θέλουν ἀπολέσει τὰς θέσεις των συνεπεία τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων, αἱ δὲ ἀποζημιώσεις αὗται ἀναβαίνουν κατ' ἔτος εἰς λίρας στερλίνας 3,271, σελ. 12 ὡς ἐμφαίνει ὁ συντημένος ὑπὸ στοιχ. Β. πίναν, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων συννοοῦσιν ὅτι τὸ εἰρημένον ποσὸν θέλει ἐπιβαρύνει τὰ εἰσοδήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ θέλει καταβάλλεσθαι καθ' ἑξαμηνιαίας δόσεις εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλον Πρεσβευτὴν πρὸς τὴν σκοπὸν τοῦ νὰ διανεμηται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς ἔχοντας δικαιώματα ἐπὶ τῶν εἰρημένων χορηγιῶν.

Αἱ διάφοροι αὗται συντάξεις καὶ χορηγίαι θ' ἀρχίσωσι νὰ ἐπιβαρύνωσι τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ θὰ καταστῶσι πληρωτέαι παρ' αὐτῆς μετὰ τὴν παῦσιν καὶ ἐφεξῆς τῆς ἐπὶ τῶν Ἰονίων Νήσων Ἀγγλικῆς προστασίας. Ἐπομένως αἱ πρῶται καταβολαὶ γενήσονται εἰς τὸν Ἀγγλον Πρόξενον ἐν Κερκύρᾳ καὶ τὸν Ἀγγλον Πρεσβευτὴν ἐν Ἀθήναις δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς 31 Μαρτίου, τῆς 30 Ἰουνίου, τῆς 30 Ἰουλίου ἢ τῆς 31 Ὀκτωβρίου, τῆς ἀμέσως τυχὸν παρεπομένης μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς ἐν ταῖς Νήσοις Ἀγγλικῆς ἐξουσίας. Ἐφεξῆς δὲ αἱ πληρωμαὶ θέλουσι γίνεσθαι δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως ἐκάστης ἐπομένης ἑξαμηνίας.

Ἐπειδὴ δὲ διάφοροι Ἴονιοι ὑπὴκοοι λαμβάνουσι συντάξεις χορηγηθείσας αὐτοῖς δι' ὑπηρεσίας ὑπὸ τὴν Ἰόνιον Κυβέρνησιν, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἀναδέχεται ἵνα τὰ δικαιώματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν εἰρημένων συντάξεων ὧσιν ἀλύμαντα καὶ ἵνα ἐξακολουθῶσιν οὗτοι δεόντως νὰ λαμβάνωσιν αὐτάς. Ὁ ἐν Ἀθήναις Ἀγγλος Πρέσβυς, ἀφοῦ λάβῃ κατάλογον τῶν τοιούτων συντάξεων παρὰ τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, θέλει παραδῶται αὐτὸν εἰς τὸν Ἰπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐδεὶς Ἴονιος ὑπὴκοος θὰ δύναται νὰ ἔχῃ τινα ἀπαίτησιν παρὰ τῆς Α. Ἑλλ. Μ. λόγῳ συντάξεως διδομένης νῦν αὐτῷ, ἐκτὸς ἐὰν ἡ σύνταξις αὕτη περιλαμβάνεται ἐν τῷ ῥηθέντι καταλόγῳ.

ΠΙΝΑΞ ὑπὸ στοιχ. Α'.

Πρόσωπα δικαιούμενα εἰς συντάξεις ἐκ τῶν δημοσίων εἰσπράξεων τῶν Ἰονίων Νήσων.

Ὅνομα.

Ποσό ν.

	Λ.	Σ.	Διν.
Baker, Ἑρρίκος Henry	554.	3.	2.
Barr, E. F.	500.	0.	0.
Blain, Οὐίλλιαμ	710.	0.	0.
Boyd, A. F.	416.	0.	0.
Cologan, J. B.	135.	0.	0.
Colthurst, Λοχαγὸς	97.	10.	0.
Falcona, Ἰάκωβος	115.	6.	8.
Fraser, Σίρ J.	510.	0.	0.
Gisborne, T. J.	382.	10.	0.
Hunter, Ἰάκωβος	66.	13.	4.
Hunter, Ἰωάννης	200.	0.	0.
Kirkpatrick, Ἰωάννης	732.	10.	0.
Lawrence, Λοχαγὸς	150.	0.	0.
Marchis, Ἰωάννης	39.	10.	0.
Peas, Θωμάς	30.	0.	0.
Raquenean, Λοχαγὸς	351.	12.	3.
Reid, Λοχαγὸς	191.	12.	6.
Reid, Σίρ Ἰάκωβος	710.	0.	0.
Reynolds, W. L.	238.	6.	8.
Stenhouse, Ροβέρτος	190.	13.	4.
Stevens, G. A.	29.	5.	0.
Stevens, Γεώργιος	135.	0.	0.
Stevens, Ριχάρδος	158.	13.	4.
Thompson, Ἱπολοχαγὸς	16.	5.	0.
Wilson, J.	24.	0.	0.
Woodhouse, Ἰάκωβος	637.	10.	0.

Λίρ. Στερλ. 7,322. 1. 3.

ΠΙΝΑΞ Β'.

Πρόσωπα ὧν αἱ ἀποζημιώσεις λόγω ἀπωλείας θέσεως εἰσὶ πληρωτέαι παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλον Πρόσβνν.

Ὄνομα.

Ποσό ν.

Λ. Σ. Δ.ν.

Baker D ^r . B.	199.	6.	8.
Coccatto, Στέλιος	25.	0.	0.
Colquhoun, Sir P.	576.	13.	4.
Debiasi, Venerando	12.	2.	8.
Debiasi, Βιγκέντιος	13.	13.	0.
Dendin, Σταμάτιος	9.	2.	0.
Deverell, Ουίλλιαμ	66.	13.	4.
D'Evertton, Baron	283.	6.	8.
Farrest, Λοχαγός	60.	0.	0.
Guiffre, Dom	23.	8.	0.
Greenwood, Ιάκωβος	16.	13.	4.
Lanc, Cecil	166.	13.	4.
Lazzaro, Σπυρίδων	11.	14.	0.
Minari, Βασίλειος	12.	2.	8.
Murray, Λοχαγός	150.	0.	0.
Montanini, Λοχαγός	37.	10.	0.
Ongaro, Αλβέρτος	18.	15.	0.
Paoli, Ruggieri de	12.	2.	0.
Permis, Φερδινάνδος	13.	13.	0.
Quniland, Ιάκωβος	60.	0.	0.
Sargent, Σίρ Κάρολος	576.	13.	4.
Sella, Salvatore	12.	2.	8.
Stegni, Ιωσήφ	13.	13.	0.
Torrini, Ματθαῖος	75.	0.	0.
Wodehouse, Συνταγματάρχης Bonordle B.	250.	0.	0.
Wolf, Sir H. D.	576.	13.	4.

Λίρ. Στερλ. 3,272. 12. 0.

(Τὸ ποσὸν τῶν δύο Πινάκων δύναται κατὰ τι νὰ τροποποιηθῇ, συνεπεῖα πληροφοριῶν ἀποσταλίσαν ἤδη ἐκ Κερκύρας· ἀλλ' ἐὰν τυχὸν ἐπέλθῃ τροποποιήσις τις δὲν δύναται αὕτη νὰ μεταβάλλῃ τὸ ὅλικόν ποσὸν τῶν δύο Πινάκων πλειότερον τῶν 200 λιρῶν.)

ΣΗΜ. ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΣ. Οἱ Πίνakes A. B. δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀκριβεῖς.

Ἄρθρον 9.

Αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ καὶ αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις τῆς Α. Βρετ. Μεγαλειότητος θέλουσιν ἀποχωρήσει τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων τρεῖς μῆνας, ἢ καὶ ταχύτερον εἰ δυνατόν, μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς παρούσης Συνθήκης.

Ἄρθρον 10.

Ἡ παροῦσα Συνθήκη ἐπικυρωθήτεται, αἱ δὲ ἐπικυρώσεις ἀνταλλαχθήτονται ἐν Λονδίνῳ ἐντὸς ἐξ ἐβδομάδων, ἢ καὶ ταχύτερον, εἰ δυνατόν.

Πρὸς πίστωσιν κτλ.

Πρὸς τὸν Κ. Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 13/25 Δεκεμβρίου 1863

Χθὲς τὸ ἑσπέρας ἐλάβομεν τὰς ὑμετέρας ἀναφορὰς περὶ τοῦ ζητήματος τῆς Ἑπτανήσου καὶ διεξήλομεν μετ' ἐπιστασίας τὰ ἐν αὐταῖς περιεχόμενα.

Καιρὸν δὲν ἔχομεν σήμερον ἵνα σᾶς γνωστοποιήσωμεν παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν διαφόρων διατάξεων τοῦ Ἀγγλιστὶ συνημμένου σχεδίου, ὅπερ μᾶς ἐστείλατε, ἐνῷ ἄλλως τε οὐδ' εἰς μετάφρασιν ἔτι τὸ σχέδιον τοῦτο ὑπεβλήθη. Θέλομεν πράξει τοῦτο κατόπιν ἂν θεωρηθῇ ἀναγκαῖον.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἔχομέν τι νὰ σᾶς κοινοποιήσωμεν, καθόσον οὐδεμία περίστασις ἐπαρουσιάσθη μὴ προβλεπομένη ἀπὸ τὰς ὁδηγίας ὑμῶν καὶ τὰ κατόπιν αὐτῶν σταλέντα ὑμῖν ἡμέτερα ἔγγραφα.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 19/31 Δεκεμβρίου 1863.

Σᾶς διαβιβάζομεν ἥδε ἐν ἀντιγράφῳ, ἐπιστολὴν, ἣν πρὸ μικροῦ ἐλάβομεν παρὰ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος, ἀναγγέλλοντος ἡμῖν ὅτι ἐνῷ προπαρασκευαί σπουδαῖαι ἐνεργοῦνται ἐν Κερκύρᾳ πρὸς ἐκκένωσιν τοῦ τόπου, ἡ Ἀγγλικὴ προστασία προϋτίθετο νὰ προβῇ μετ' ὀλίγον εἰς τὸν ἀροπλισμὸν τῶν φρουρίων, ιδίως δὲ τοῦ Βίδου, καὶ εἰς τὴν καθαιρέσιν τῶν ἐπάλξεων αὐτοῦ.

Ἡ εἰδήσις αὕτη μᾶς ἐξέπληξε λίαν δυσαρέστως, καθότι ποτὲ δὲν ἐπιστεύομεν ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἤθελε προβῇ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων, ἔστω δὲ καὶ μόνος τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἐπάλξεων, ἐφ' ὅσον ἴστανται ἐκκρεμεῖς αἱ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὅρων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἀρξάμεναι ἤδη διαπραγματεύσεις.

Ἠλπίζομεν ὅτι ἡ παράστασις τῶν λόγων, ἔνεκα τῶν ὁποίων θεωροῦμεν ἡμεῖς τὴν κατεδάφισιν τῶν ἐν Κερκύρᾳ φρουρίων οὐ μόνον ὡς προσβάλλουσαν τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν φιλοτιμίαν, ἀλλὰ καὶ ὡς ὄλως περιττὴν καὶ ἀχρηστον εἰς τὴν Εὐρώπην, ἠλπίζομεν, λέγω, ὅτι αἱ παραστάσεις τῶν λόγων τούτων ἤθελον πείσει τὰς Δυνάμεις, καὶ ιδίως τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν, ὡς πρὸς τοῦτο, καὶ τὰς ἀποτρέψει τῆς πραγματοποιήσεως ἐνὸς μέτρου τοσοῦτον διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀλγεινοῦ.

Δυστυχῶς φαίνεται ὅτι σκοπὸς ὑπάρχει νὰ τελέσῃ τὸ ἔργον τῆς κατεδαφίσεως ἢ καὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἐπάλξεων πρὶν ἢ ἀρχίσῃ καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς μεταξὺ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος διαπραγματεύσεις, καὶ πρὶν ἢ ἔτι μᾶς κοινοποιηθῇ τὸ σχέδιον αὐτὸ νὰ παρουσιασθῇ τὸ τῶν φρουρίων ἔργον ὡς τετελεσμένον. Κατανοεῖτε βεβαίως πόσον σοβαρὸν καθίσταται τοῦτο δι' ἡμᾶς, καὶ πόσον ἐνδιαφερόμεθα εἰς τὸ νὰ προληφθῇ πᾶσα ἀρχὴ πραγματοποίησεως τῶν ὅρων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ὡς πρὸς τὰ φρούρια. Σᾶς παραγγέλλομεν ἐπομένως νὰ καταβάλλετε καὶ αὐθις πᾶσαν ἐφικτὴν προσπάθειαν ὅπως ἐκδοθῶσιν, εἰ δυνατόν, ἀμέσως ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως διαταγαὶ σαφεῖς καὶ ὀριστικαί, ὅπως ἀνασταλῇ πᾶν ἔργον ἐν Κερκύρᾳ ἀφορῶν εἴτε κατεδάφισιν φρουρίου οἰουδήποτε, εἴτε ἀφαίρεσιν ἐπάλξεων. Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἄλλως τε ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μὴ προβῇ εἰς κατεδαφίσεις ἢ καθαιρέσεις, ἢ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ.

Πρέπει νὰ παραστήσητε δεόντως εἰς τὸν Κόμητα Ρῶσσελ ὅτι οἰονδήποτε μέτρον ἂν θεωρῇ ὡς πρὸς τὰ φρούρια κατάλληλον, οἰονδήποτε τρόπον ἐφαρμογῆς τῶν ὅρων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἂν ἀπεράσισεν ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ὡς πρὸς τὰ φρούρια τῆς Κερκύρας, καὶ δίκαιον καὶ εὐλογον καὶ σύμφωνον πρὸς τοὺς κα-

νόνας τῆς ἀβροφροσύνης, οἵτινες πρέπει πάντοτε νὰ ἐπικρατῶσιν εἰς τὰς διεθνεῖς σχέσεις, ὅποτεν μάλιστα πρόκειται περὶ τοσοῦτον σοβαροῦ ἀντικειμένου, εἶναι, τὸ νὰ μᾶς κοινοποιήσῃ ἡ εἰρημένη Κυβέρνησις προηγουμένως τὸν τρόπον τοῦτον, καὶ τὸ ὅποῖον ἀπεφάσισε νὰ παραδεχθῇ σχέδιον, καὶ ν' ἀκούσῃ τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν.

Ἀναμένομεν, καὶ ἀναμένομεν τοῦτο τοσοῦτον μᾶλλον ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, καθόσον καὶ ἡμεῖς μὲν παρεστήσαμεν ἤδη αὐτῇ πόσον ἄδικον καὶ καθ' ὅλα ὀλέθριον διὰ τὴν Ἑλλάδα καθίσταται οἰονδήποτε μέτρον κατεδαφίσεως ἢ ἐξασθενίσεως τῶν φρουρίων, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν Ἰόνιοι κατέδειξαν ὅποια εἶχον καὶ ἔχουσιν ἐπὶ τῶν φρουρίων τούτων δικαιώματα.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

32.

(Συνημμένον τῷ ὑπ' ἀριθ. 31.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ, τὴν 16/28 Δεκεμβρίου 1863.

Σπεύδω νὰ φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι ὁ Στρατηγὸς ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐν ταῖς Νήσοις Ἀγγλικῶν δυνάμεων ἔλαβεν ἐκ Λονδίνου διαταγὴν ν' ἀρχίσῃ τὰς ἀναγκαστικὰς διὰ τὸν ἀφοπλισμὸν τοῦ Βίδου καὶ τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ ἀποτείσχισιν (démantèlement) ἐργασίας.

Μανθάνω ὅτι ἀπὸ πρωίας τὸ Μηχανικὸν ἤρξατο προπαρασκευάζον σιδηρὰν ὁδὸν χρησιμεύουσάν εἰς τὴν μεταβίβασιν τῶν τηλεβόλων εἰς τὴν παραλίαν ἐνθεν πρόκειται νὰ ἐπιβιβασθῶσιν.

Ἐφθασεν ὡσαύτως διαταγὴ νὰ ᾔναι ἕτοιμοι οἱ στρατιωτικοὶ κατάδικοι ἵνα μετενεχθῶσιν εἰς Μελίτην, διὰ φορτηγοῦ πλοίου, μέλλοντος ἐντός ὀλίγου ν' ἀφίχθῃ ἐνταῦθα ἵνα παραλάβῃ μέρος τοῦ ἐν Βίδῳ ὑλικοῦ. Ταυτοχρόνως τὰ συντάγματα τῆς γραμμῆς 4 καὶ 9 προσεκλήθησαν νὰ προετοιμασθῶσιν ἵνα μεταβιβασθῶσι τὸ ἐν εἰς Μελίτην καὶ τὸ ἕτερον εἰς Γιβραλτάρ. Ἀλλὰ καθὼς μοι εἶπεν ὁ Συνταγματάρχης Elmhirst, ἡ ἀναχώρησις αὕτη δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν πρὸ τοῦ τέλους Φεβρουαρίου.

Τὰς προπαρασκευαστικὰς τῆς ἐκκενώσεως τῶν Νήσων ἐργασίας λίαν εὐχαρίστως ἀποδέχεται τὸ κοινόν, ὅπερ ἐμψυχώθεν κατὰ τι ἀπὸ τὰς εἰδήσεις δι' ὧν δίδεται ἐλπίς τροποποιήσεώς τινος τῶν διατάξεων τῆς ἀφορώσης τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων καὶ τὴν οὐδετερότητα Συλήκης, συνεκένρωσεν ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐπιθυμίας εἰς τὴν ὅσον ἐνεστὶ τάχιον ἀποχώρισιν τῆς Προστασίας καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς νέας τῶν πραγμάτων τάξεως ὑπὸ τὴν ἐθνικὴν σημαίαν.

Ὁ Γενικὸς Πρόξενος,

Ν. ΒΙΤΑΛΗΣ.

33.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 19/31 Δεκεμβρίου 1863.

Ἐν τινι συνδιαλέξει ἣν ἔλαβον κατ' αὐτὰς μετὰ τοῦ Κυρίου Σκάρλετ, ὁ Πρέσβυς οὗτος μοι ἀνέφερεν ὅτι ὁ Κόμης Ρῶσσελ τῷ παρήγγειλε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν τε Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἄλλα πολιτικὰ τῆς Ἑλλάδος πρόσωπα, ἃν πιστιμῶμεν νὰ κηρυχθῇ ὁλόκληρον τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Ἰονίων νήσων, εἰς κατὰστασιν οὐδετερότητος ἀπέναντι τῶν ξένων, ὡς διατελεῖ σήμερον τὸ Βέλγιον, ἢ νὰ περιφραθῇ ἡ τοιαύτη οὐδετερότης εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ τὰ περὶ αὐτὴν μέρη. Ἀπέκρουσα ἀμέσως καὶ ἀδι-

στάκτως τὴν ἐξουδετέρωσιν ὁλοκλήρου τοῦ Βασιλείου καὶ παρέστησα τῷ Κ. Πρέσβει ὅτι τὸ τοιοῦτον ἤθελεν ἐν πάσῃ περιστάσει, ἀποκρούσει τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος μετ' ἀγανακτήσεως, καθότι ἡ τοιαύτη οὐδετερότης θεωρεῖται παρ' ἡμῶν ὡς πολιτικὸς θάνατος, τὸν ὁποῖον πώποτε θεβαίως δὲν ἠθέλομεν δεχθῆ. Τῷ προσέθηκα δὲ ὅτι ἠθέλομεν προτιμήσει θεβαίως ἀπειράκις τὴν ἐξουδετέρωσιν μόνης τῆς Κερκύρας ἀπέναντι τῶν ξένων ἂν ἡ Εὐρώπῃ μείνῃ ὡς πρὸς τοῦτο ἀμετάτρεπτος, ἐκλέγοντες μεταξὺ δύο κακῶν προκειμένων τὸ μὴ χεῖρον. Ἄλλως τε καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν τὸ πρῶτον συνήλθον καὶ συνεσκέφθησαν αἱ μεγάλαι Δυνάμεις περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ παγιώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, τὸ ζήτημα τῆς οὐδετερότητος διὰ τὴν Ἑλλάδα παρουσιάσθη, καὶ θεωρηθὲν ἀσύμφορον, ἀπεκρούσθη ἀμέσως καὶ ὁμοφώνως.

Ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ σᾶς εἰδοποιήσω περὶ τούτου, ἵνα ἀμέσως γνωστοποιήσῃτε τῷ τε Κόμητι Ρώσσελ καὶ τοῖς λοιποῖς Πληρεξουσίοις τῶν δύο ἄλλων Δυνάμεων, ὅτι δὲν πρέπει μηδὲ καὶ νὰ προτείνωσι τὸν ὅρον τῆς γενικῆς τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἐξουδετερώσεως, καθότι ἀδύνατον ἀπολύτως καθίσταται τὸ νὰ ληφθῇ καὶ ὑπ' ὅψιν τοιοῦτος ὅρος.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

34.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην. Εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 20 Δεκεμβρίου (1 Ἰανουαρίου) 1863.

Καί τοι μὴ ὄντος ὁριστικοῦ τοῦ σχεδίου συνθήκης, ὅπερ διὰ τοῦ τελευταίου ἀτμοπλοίου μᾶς ὑπεβάλετε, μηδὲ κοινοποιηθέντος ἔτι ἡμῖν ἐπισήμως, θεωροῦμεν οὐχ ἥττον ἐπ' ἀνάγκης νὰ γνωστοποιήσωμεν ὑμῖν τὰς δεούσας ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις, ὅπως ἦσθε εἰς θέσιν ν' ἀντικρούσητε τινὰς σπουδαίας αὐτοῦ διατάξεις, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αὗται συμπεριληφθῶσιν ἐν τῷ ὁριστικῷ σχεδίῳ, ὅπερ ἤθελον σᾶς κοινοποιήσῃ οἱ πληρεξούσιοι τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

Ἡθέλομεν παραδεχθῆ ὁλόκληρον τὸ προῖμιον τοῦ σχεδίου, ἂν δὲν ἐγίνετο ἐν αὐτῷ μνεία τῶν ὁρων τῆς συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ἐπειδὴ τοὺς ὁρους αὐτοὺς ἀπεκρούσαμεν ἀπολύτως καὶ δὲν δυνάμεθα παντάπασι νὰ συμφωνήσωμεν εἰς ἄλλους ἢ τοὺς ἐν τῇ Συνθήκῃ τῇ συνάφθησομένῃ μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν τριῶν εὐεργετῶν Δυνάμεων ὁρισθησομένων, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραδεχθῶμεν τὸ προῖμιον ὡς ἔχει εἰμὴ ἂν ἐξαλειφθῇ ἐντελῶς ἡ φράσις « ὑπὸ τινος ὁρους ἐν τῇ μνησθείσῃ συνθήκῃ διαλαμβανομένους » καὶ παρακατιὸν ἡ ἑτέρα φράσις « ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὁρους. »

Ἐπὶ τοῦ 1ου ἄρθρου οὐδεμίαν ἔχομεν παρατήρησιν.

Τὸ 2ον ἄρθρον δὲν δυνάμεθα παντάπασι νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ἔχει ἐν τῷ σχεδίῳ διὰ τοὺς ἰσχυροὺς λόγους τοὺς ἐν ταῖς ὁδηγίαις ὑμῶν περιεχομένους. Ὁφείλετε ἐπομένως νὰ τὸ ἀποκρούσητε ὅλαις δυνάμεσι, ἐκτὸς ἂν συνταχθῇ, ὡς εἶναι πιθανόν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὀρίζηται σαφῶς, ὅτι ἡ οὐδετερότης ἰσχύει ἀπέναντι τῶν ξένων Δυνάμεων καὶ οὐχὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ περιορίζεται εἰς μόνην τὴν νῆσον τῆς Κερκύρας. Ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει δὲν πρέπει ν' ἀποφανθῇτε ὅτι ὁ τοιοῦτος ὅρος γίνεται παρ' ἡμῶν παραδεκτός, ἀλλὰ θέλετε συγκατατεθῆ εἰς τὸ νὰ καταχωρισθῇ ἐν τῷ 2ῳ ἄρθρῳ τοῦ σχεδίου.

Αἱ δύο πρῶται παράγραφοι τοῦ τρίτου ἄρθρου ἔχουσι καλῶς, ὑπὸ τὸν ὅρον μόνον τοῦ νὰ προστεθῇ ῥητῶς ὅτι αἱ μεταξὺ τῶν Ἰονίων νήσων καὶ τῶν ξένων Δυνάμεων ὑπάρχουσιν αἱ τυχόν συμβάσεις καὶ συνθήκαι θέλουσιν ἰσχύει καὶ εἰς τὸ μέλλον, ἐφ' ὅσον χρόνον ὀρίζουσιν αἱ ἐν αὐταῖς μνημονευόμεναι προθεσμῖαι τῆς διαρκείας αὐτῶν.

Τὴν τρίτην ὅμως παράγραφον θέλετε ἀποκρούσει διὰ τῶν ἐν ταῖς ὁδηγίαις ὑμῶν ἀναφερομένων λόγων, ἀποδεικνύοντες τὸ ὅλως ἀνωφελές τῶν ἐν αὐτῇ διατάξεων.

Ἐπίσης περιττὸν εἶναι, ἐνῶ καὶ προσβλητικὸν καθίσταται πρὸς τὴν Ἑλλάδα, τὸ νὰ διατηρηθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ 4 ἄρθρου δι' οὓς λόγους σᾶς ἐξέθεσάμεν ἤδη. Τὸ ἄρθρον τοῦτο δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς πρώτης παραγράφου, ἔχον οὕτω: « Ἡ ἐνωσις τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ » τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος οὐδαμῶς θέλει παραβιάσῃ τὰς καθιερωμένας ἀρχὰς ὑπὸ τῆς ἐπικρατούσης νο-

» μοθεσίαις τῶν εἰρημένων νήσῳ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐλευθερίαν τῶν λατρειῶν καὶ τὴν ἀνεξιθρησκείαν. »

Νὰ τροποποιηθῇ δὲ ἡ δευτέρα παράγραφος ὡς ἀκολουθῶν :

« Οἱ εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἀνήκοντες θελοῦσιν ἀπολαύει ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις τῆς αὐτῆς θ. κατευ-
» τικῆς ἐλευθερίας τῆς ἐγγυηθείσης ὑπὲρ αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830. »

Ἡ τρίτη παράγραφος ἂν καὶ περιττὴ δύναται νὰ μείνῃ ὁλόκληρος.

Τὸ ἄρθρ. 5 πρέπει νὰ λείψῃ ἐντελῶς. Ἡ πρᾶξις τῆς Ἰονίου Βουλῆς ἀρκεῖ ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὴν κατὰ δέκα χιλιάδας λίρας αὐξήσιν τῆς Βασιλικῆς ἐπιχορηγήσεως· δὲν ἀρμόζει δὲ ποσῶς νὰ ὀρίζηται ἐν Συνθήκῃ ὅτι καὶ αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι θελοῦσι μετὰσχει τῆς ἐθνικῆς ταύτης δαπάνης. Αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι καὶ τὸ ἐνεστῶς Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος ἐνούμενα θελοῦσιν ἀποτελεῖ ἐν καὶ ἀδιάσπαστον Κράτος ἔχον κοινὰ καὶ τὰ πλεονεκτήματα καὶ τὰς δαπάνας. Μετὰ τὴν ἔωσιν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὰς Ἰονίους Νήσους ἴδιον δημόσιον ταμεῖον. Ἐν ταμεῖον ἔσται κοινὸν δι' ἀμφοτέρας τὰς χώρας. Ἐπομένως μετὰ τὴν ἔνωσιν μία νομοθετικὴ πρᾶξις θέλει ἐπαυξήσῃ τὴν ἀνακτορικὴν ἐπιχορήγησιν εἰς ποσὸν ἴσον τῶν δέκα χιλιάδων λίρῶν καὶ οὕτως ἐκπληροῦται νομίμως καὶ καταλλήλως ἡ ὑπὸ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως ἀπ' ἀρχῆς ἐμφρασθεῖσα περὶ τούτου ἰδέα· τότε δὲ μόνον δύναται νὰ μὲνῃ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐν τῇ Συνθήκῃ, ἂν ἐπιμένουν, ὅποταν ῥητῶς ἤθελεν ἐν αὐτῷ προστεθῇ, ὡς ἐπέζηγησις, ὅ,τι ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, ἥτοι ἡ ἐξῆς ὡς ἐγγιστα παράγραφος. « Ἐπομένως ἀμέσως » μετὰ τὴν ἔνωσιν νομοθετικὴ ἐν Ἑλλάδι πρᾶξις θέλει προσθέσει εἰς τὴν ἤδη νομοθετηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Συνε- » λεύσεως ἀνακτορικὴν ἐπιχορήγησιν τὸ ποσὸν τῶν δέκα χιλιάδων λίρῶν εἰς βάρος τοῦ ταμεῖου τοῦ Βασι- » λείου τῆς Ἑλλάδος. »

Ἐπὶ τοῦ 6ου ἄρθρου οὐδεμίαν ἔχομεν παρατήρησιν.

Ἐπὶ τοῦ 7ου μίαν μόνον παρατήρησιν ἐπιφέρομεν. Ἐπιθυμοῦμεν καὶ ἐνταῦθα νὰ προσεθῇ ὅτι τὰ συμβόλαια, αἱ ὑποχρεώσεις κλπ. τοῦ Ἰονίου Κράτους θελοῦσιν ἰσχύει καὶ τοῦ λοιποῦ ἐφ' ὅσον χρόνον ὀρίζουσιν αἱ ἐν αὐ- ταῖς προθεσμίαι.

Παραδεχόμεθα πληρέστατα τὴν ἀρχὴν τοῦ 8ου ἄρθρου καθόσον ἀφορᾷ τὰς συντάξεις. Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ πα- ραδεχθῶμεν τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει ἐν τῷ σχεδίῳ, καθότι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν δύναται νὰ γεννηθῶσιν οὐ μικραὶ δυσχερεῖαι. Τὸ ἄρθρον ἐπομένως πρέπει νὰ συνταχθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμφωνῇται ἀπλῶς ἡ ὑπὸ τῆς Ἑλ- λάδος ἀναγνώρισις ὅλων τῶν ὑπὸ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως δοθεισῶν μέχρι τοῦδε συντάξεων κατὰ τοὺς ἐν τῷ Ἰονικῷ Κράτει ἰσχύοντας νόμους.

Ἡ ἐπομένη σύνταξις ἐστὶ καθ' ἡμᾶς ἀρκοῦσα.

« Ἄπασαι αἱ μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τοὺς ἐν τῷ Ἰονίῳ Κράτει ἰσχύοντας νόμους » χορηγηθεῖσαι εἴτε εἰς Ἀγγλους, εἴτε εἰς Ἰονίους συντάξεις μένουσιν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος, αὐταὶ δὲ θελοῦν » πληρῶνεσθαι, ἀφ' ἧς ἡμέρας πραγματοποιηθῇ ἡ ἔνωσις, ὅπως ἐγένετο καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ. »

Τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀτόρων, στερηθησομένων ἕνεκα τῆς ἐνώσεως τῶν μισθῶν, οὓς λαμβάνουσι μέχρι τοῦδε, ἀρχὴν δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὡς μὴ στριζομένην ἐπὶ τοῦ δικαίου.

Αἱ θέσεις τῆς ὑπηρεσίας δὲν εἶναι ἰσόβιαι καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι οὔτε δίκαιον, οὔτε ὀρθὸν ν' ἀποζημιωθῇ τις κατέχων τοιαύτην θέσιν, διότι ἡ (ἐσις) παύει ὑπάρχουσα μετὰ τὴν ἔνωσιν, διὰ τὸν λόγον τοῦ ὅτι καὶ ἄνευ τοῦ γεγονότος τῆς ἐνώσεως ἡ Ἰονικὴ Κυβέρνησις ἠδύνατο νὰ παύσῃ αὐτὸν χωρὶς νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν ἀπόδοσιν ἀποζημιώσεως. Ὀφείλετε ἐπομένως ν' ἀποκρούσητε τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει ἐν τῷ σχεδίῳ, ὡς καὶ τοὺς προσηρητημένους αὐτῷ πίνακας καὶ νὰ προσπαθήσητε ν' ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς ἡμετέρας συντάξεως ἡ τις ἐστὶ καὶ λογικώτερα καὶ δικαιότερα. Θελετε δὲ παραστήσει εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν εὐφήμως καὶ ἐπιτηδεῖως ὅτι ἀδυνατοῦμεν ἀπολύτως νὰ παραδεχθῶμεν τὴν σύνταξιν τοῦ κειμένου τοῦ 8ου ἄρθρου ὡς ἔχει ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος σχεδίῳ.

Βεβαίως δὲν πρόκειται ἤδη νὰ συζητήσητε μετὰ τῶν Πληρεξουσίων τῶν τριῶν Δυνάμεων ἐπὶ τοῦ ρηθέντος σχεδίου, καθόσον τοῦτο δὲν εἶναι ὀριστικόν. Ἐνῷ ἄλλως τε εἰς λεπτομερῇ συζήτησιν δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε εἰμὴ ἀφοῦ ὑποβλήθῃ εἰς τὴν Ἑλλήν. Κυβέρνησιν τὸ ὀριστικὸν σχέδιον καὶ λάβητε παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῶν διαφόρων αὐτοῦ διατάξεων τὰς δεούσας ὁδηγίας. Τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ σᾶς κοινοποιή- σωμεν ἥδη ἐπὶ τῷ μόνῳ σκυπῷ τοῦ νὰ προσπαθήσητε νὰ τροποποιηθῇ κατ' αὐτὰς τὸ σχέδιον, εἰ δυνατόν, πρὶν ἢ σᾶς κοινοποιηθῇ ὡς ὀριστικόν.

Ἐν τούτοις καλὸν εἶναι νὰ παρατηρήσητε εἰς τοὺς Κυρίους Πρέσβεις τῶν Εὐεργετίδων Δυνάμεων, ὅτι ἡ ἐπὶ πολὺ ἔτι παράτασις τῆς λύσεως τοῦ προκειμένου ζητήματος δύναται ν' ἀποβῇ πρόξενος πολλῶν δυσχερεστῶν ἀποτελεσμάτων, καθότι ἡ μὲν ἐν Ἑπτανήσῳ ἐπικρατοῦσα ἤδη ταραχὴ καὶ ἀνησυχία τῶν πνευμάτων θέλει ἐπαυξήσῃ ἔτι πλέον, ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι ἡ ἀνυπομονησία τοῦ τε κοινοῦ καὶ τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως δύναται νὰ γεννήτῃ εἰς τὴν Β. Κυβέρνησιν ὀχι μικρὰς δυσχερείας.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως πέποιθε βεβαίως ὅτι ἡ φωνὴ αὐτῆς ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Ἑλλ. ἔθνους θέλει εὐρεῖ ἡχὼ εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἔσεται σύμφωνος πρὸς τε τὸ δίκαιον καὶ τὰς εὐχὰς ἡμῶν. Οὐχ' ἤττον ὅμως ἡ βραδύτης καθιστᾷ παρατεινομένη, καὶ θέλει ἔτι μᾶλλον καταστήσει τὴν διὰ πολλοὺς λόγους δύσκολον αὐτῆς θέσιν ἔτι μᾶλλον δυσχερῆ, διὸ καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν σύντομον αὐτῆς ἀποπεράτωσιν.

Ὁ Ὑπουργός,
Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

35.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 19/31 Δεκεμβρίου 1863.

Ἐπειδὴ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐνοήσωμεν καλῶς τὴν διάταξιν τοῦ 8ου ἄρθρου τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης δι' ἣς ὀρίζεται ὅτι θέλει πληρώσει ἡ Ἑλλάς ποσὸν τινῶν χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν εἰς τοὺς ὡς ἐκ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος μέλλοντας ν' ἀπωλέσωσιν τὰς ἐν Ἑπτανήσῳ θέσεις τῶν Ἀγγλοῦς ὑπαλλήλων, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐξετάσῃτε ἐπιτηδείως καὶ μᾶς γνωστοποιήσῃτε ἂν αἱ ἐν τῷ δευτέρῳ πίνακι τοῦ ῥηθέντος ἄρθρου σημειούμεναι ποσότητες ἐφ' ἅπαξ μόνον προτείνονται νὰ πληρωθῶσιν ἢ ἰσοβίως εἰς ἓνα ἕκαστον.

Ὁ Ὑπουργός,
Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

36.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 8/20 Δεκεμβρίου 1863.

Διεβίβασα ὑμῖν ἐμπιστευτικῶς, διὰ τοῦ τελευταίου Ταχυδρομείου, ἀντίτυπον τοῦ σχεδίου τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων Συνθήκης συνταχθέντος ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ, καὶ μέλλοντος νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις τῶν μετὰ τῶν Δυνάμεων διαπραγματεύσεων.

Ἀναγνούς τὸ σχέδιον τοῦτο ἔσπευσα νὰ μεταβῶ σήμερον εἰς Pembroke Lodge ἵνα μεταδώσω τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ τινὰς παρατηρήσεις, ἃς ἡ ἀνάγνωσις αὐτοῦ μοὶ ἐπέβαλε.

Εἶπον αὐτῷ ὅτι ἕως οὗ λάβω τὰς ὁδηγίας, ἃς ἡ Κυβέρνησις θέλει μοὶ δώσει βεβαίως, ἀφοῦ λάβῃ γνῶσιν τοῦ ῥηθέντος σχεδίου, ὧφειλον νὰ περιορίσω τὰς παρατηρήσεις μου εἰς τὰ ἄρθρα τὰ ἀφορῶντα τὰς διατάξεις τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ὅθεν παρεπονέθην διότι ἐνῷ ἀφ' ἐνὸς εἶχε καταχωρίσει ἐν αὐτῷ τὴν διάταξιν τὴν περιορίζουσαν τὰς ἐν ταῖς νήσοις Ἑλληνικὰς δυνάμεις τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, ἐπεβάρυνεν ἀφ' ἑτέρου τὸν ὅρον τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἐπιβάλλων τῷ Βασιλεῖ τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀναγνωρίσῃ καὶ τηρήσῃ τὴν οὐδετερότητα. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ παρεδέχθη ὅτι τοῦτο δὲν περιλαμβάνετο ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Μοὶ εἶπεν ὡσαύτως ὅτι τὸ ἐπ' αὐτῷ οὐδὲν ἀντέταττεν εἰς τὴν ἐξολοκλήρου ἀπάλειψιν τοῦ ὅρου τῆς οὐδετερότητος, διότι αἱ τρεῖς Δυνάμεις εἶχον, ὡς ἐγγυήτριαί τῆς Ἑλλάδος, μέσα ἀσφαλείας ἐπίσης ἀποτελεσματικὰ, ἀλλ' ὅτι ὁ λόγος οὗτος δὲν ἤρκει εἰς τὴν Αὐστροίαν, ἥτις μὴ οὔσα ἐγγυήτρια Δύναμις εἶχε ἰδιαίτερον συμφέρον νὰ ἐπιζητῇ τὸν ἐξασφαλιστικὸν ὅρον τῆς οὐδετερότητος. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργός μοὶ ἐγνωστοποίησε συγχρόνως, ὅτι ἡ Αὐστρία δὲν ἀπήντησεν εἰσέτι εἰς τὴν διακοίνωσιν δι' ἣς τὴν προσεκάλει νὰ συναίσῃ εἰς τινὰς παραχωρήσεις. Ὡς πρὸς τὴν συναίνεσιν μάλιστα τοῦ Ἀνακτοβουλίου τῆς Βιέννης ἐξέφρασε δισταγμούς τινας.

Μεταβαίνων κατόπιν εἰς τὸ ἄρθρον ὅπερ ἀφορᾷ τὰ πλεονεκτήματα τὰ προσγινόμενα εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ

τὴν ναυτιλίαν τῶν Δυνάμεων ἐν ταῖς νήσοις, παρετήρησα τῷ Λόρδῳ 'Ρῶσσελ ὅτι δὲν εὗρον πραγματοποιηθείσας τὰς προθέσεις ἃς μοι εἶχεν ἀναγγεῖλει. Μοι εἶχεν εἰπεῖ ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δὲν θὰ ὑποχρεωθῇ ἀενάως, καὶ ὅτι ἡδύνατο νὰ τροποποιήσῃ τὰς εἰρημένας ὑποχρεώσεις τιθέμενον εἰς αὐτὰς τέρμα σύμφωνα με τοὺς ὅρους καὶ τὰς προθεσμίας τὰς ὑπὸ τῶν Συνθηκῶν ὀριζομένης. Καὶ τῶντι αἱ τροποποιήσεις εἶχον γείνει κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην εἰς τὰς δύο πρώτας παραγράφους τοῦ ἄρθρου. Ἀλλ' ἡ τελευταία παράγραφος μὴ τροποποιηθεῖσα ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα θὰ εἶχε τὴν διαιωνισιν οὕτως εἰπεῖν τῶν νόμων τῶν ἤδη ἰσχυόντων ἐν ταῖς νήσοις ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν. Ὁ Λόρδος 'Ρῶσσελ μ' ἐβεβαίωσε ὅτι τοιοῦτος δὲν ἦτο ὁ σκοπὸς του, ὅτι ἀπεναντίας ἤθελε νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος τὸ δικαίωμα νὰ τροποποιήσῃ τοὺς εἰρημένους νόμους.

Ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν παρετήρησα τῷ Λόρδῳ 'Ρῶσελ, ὅτι πρὶν ἢ μᾶς κοινοποιηθῇ τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης, ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ πολλὰς τροποποιήσεις, καὶ χωρὶς νὰ ἐξετάσω τὴν ἀρχὴν τοῦ ζητήματος τῶν συντάξεων καὶ τῶν ἀποζημιώσεων, ἔφερον ὡς παράδειγμα ὅτι τὸ σχέδιον ὑπεχρέου τὴν Ἑλλάδα νὰ πληρῶνῃ ἐνιαυσίως πᾶν τι ποσὸν, ἐνῶ τὸ ποσὸν τοῦτο μετὰ τὸν θάνατον ἐκάστου τῶν δικαιούχων ἔπρεπε νὰ ἐλαττοῦται ἀναλόγως. Ὁ Λόρδος 'Ρῶσσελ ἀπεκρίθη ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸ τοιοῦτον ἦτο παράλειψις τοῦ συντάξαντος τὸ σχέδιον.

X. ΤΡΙΚΟΪΠΗΣ.

37.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΙΟΝΑΙΝΩ, τὴν 11/23 Δεκεμβρίου 1863.

Τὸ προσεχὲς Σάββατον 14/26 Δεκεμβρίου λήγει ἡ προθεσμία τῶν ἐξ ἐβδομάδων ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ ὑπὲρ τῶν Ἰονίων νήσων Συνθήκη τῶν 5 Δυνάμεων ἐπρόκειτο ν' ἀνταλλαχθῇ. Ὅλοι οἱ Πληρεξούσιοι, ἐκτὸς τοῦ Πρέσβεως τῆς Ῥωσσίας, ἔλαβον παρὰ τῶν Κυβερνήσεων αὐτῶν τὰ ἀνταλλαχθισόμενα ἔγγραφα. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀνταλλαγή δὲν δύναται νὰ γείνῃ εἰμὴ ἀφοῦ ὁ Βαρὼν Βρουνῶφ λάβῃ ὡσαύτως τὴν Συνθήκην, οἱ Πληρεξούσιοι θέλουσιν ὑπογράψαι τὸ προσεχὲς Σάββατον πρωτόκολλον, δι' οὗ θὰ παρατείνεται ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἐβδομάδας ἡ προθεσμία τῆς ἀνταλλαγῆς.

Βεβαιῶσιν ὅτι ἡ βραδύτης τοῦ Ἀνακτοβουλίου Πετροπόλεως εἶναι ὅλως τυχαία, καὶ ὅτι ἡ Συνθήκη ὅπως δῆποτε θὰ ἀνταλλαχθῇ, ἀλλ' ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι αἱ Δυνάμεις θὰ συναινέσωσι νὰ τὴν τροποποιήσωσι διὰ μεταγενεστέρως πράξεως.

Πραγματικῶς ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις κοινοποιήσασα τῇ Αὐστριακῇ τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης οὐ περ ἀντίτυπον ἐμπιστευτικῶς διεβίβασα ὑμῖν διὰ τοῦ τελευταίου ταχυδρομείου, συνώδευσεν αὐτὸ διὰ διακοινώσεως, δι' ἧς ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τοῦ Ἀνακτοβουλίου Βιέννης ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τῆς Ἑλλάδος κατὰ τινων διατάξεων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ἡ ἀπάντησις τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔφθασεν εἰσέτι, καὶ ἔκ τινων λόγων τοῦ Κόμητος Ἀππονύ πρὸς τὸν Γάλλον Πρεσβευτὴν, ἡ Αὐλή του οὐδ' ὅλως εἶναι διατεθειμένη ν' ἀσπασθῇ τὰς σκέψεις τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλ' ἡ ἐναρξὶς αὐτῇ τῶν διαπραγματεύσεων περὶ τῆς τροποποιήσεως τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου εἶναι ἤδη ἐν βῆμα ἐπὶ τὰ πρόσω.

Γινώσκετε ἄλλως τε ἐκ τῶν προηγουμένων ἐκθέσεων μου ὅτι ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας, συνεπεῖα τῶν ὀδηγιῶν ἃς ἐσχάτως ἔλαβε, φαίνεται ἐνδιαφερόμενος νὰ ἐπιτύχῃ ὑπὲρ ἡμῶν παραχωρήσεις ὡς πρὸς τὴν οὐδετερότητα.

Δειπνήσας σήμερον παρὰ τῷ Πρίγγηπι de LaTour d Auvergne ὡμίλησα μετ' αὐτοῦ ἐν ἐκτάσει περὶ τῶν ἡμετέρων πραγμάτων. Ὁ Πρίγκηψ εἶχεν ἐπισκεφθῇ μετὰ μεσημβρίαν τὸν Βαρῶνα Βρουνῶφ ἵνα συνεννοηθῇ μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ τί ἦτο δυνατόν νὰ γείνῃ ὡς πρὸς τὴν οὐδετερότητα, δὲν ἡδυνήθη δὲ νὰ ἴδῃ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργόν, διότι ἕνεκα τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγεννίων ὁ Λόρδος Ῥῶσσελ καὶ οἱ λοιποὶ Ὑπουργοὶ μένουσιν εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Ὁ Πρίγκηψ de La Tour μοι εἶπεν ὅτι εὔρε τὸν Βαρῶνα Βρουνῶφ ἄρκετὰ εὐδιάθετον πρὸς ἀποδοχὴν συνδιασμοῦ ἡττον δι' ἡμᾶς δυσαρέστου ἢ τὰ ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 2/14 Νοεμβρίου ὀριζόμενα.

Ὁ Πρίγκηψ de La Tour φαίνεται προτιμῶν συνδυασμὸν συνιστάμενον εἰς τὴν ἐπεξήγησιν τοῦ ὅρου τῆς οὐδετερότητος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἔχῃ οὗτος ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπαγόρευσιν εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν ὅλων τῶν Δυνάμεων, ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, νὰ προσεγγίζωσι τὰ Ἰόνια ὕδατα.

Ἀνεκοίνωσα τῷ Πρέσβει τῆς Γαλλίας πόσον μικρὴν σημασίαν ἐφαίνετο ὁ Λόρδος Ρῶσσελ ἀποδίδων εἰς τὴν οὐδετερότητα καὶ ἐξέφερον γνώμην ὅτι ἀντὶ νὰ ἐφευρίσκωμεν βεβιασμένας θεραπείας, αἵτινες πάντοτε παρουσιάζουσιν ἄτοπα, προτιμότερον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ἐκρίζωσωμεν πᾶσαν δυσχέρειαν καταργοῦντες ἐξ ὀλοκλήρου τὴν περὶ οὐδετερότητος διάταξιν. Κατέδειξα ἰδίως αὐτῷ ὅπως δύνανται εἶσθαι διὰ τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν τῶν ξένων Ἐπικρατειῶν νὰ διαπλέῃ τὰ Ἑλληνικὰ ὕδατα ὑπὸ τὸν ὑπ' αὐτοῦ προτεινόμενον περιορισμὸν. Εἶναι ἀληθές, εἶπον, ὅτι αἱ δυσχέρειαι αὗται θὰ ἦσαν μικρότεραι, ἐὰν ἡ ἀπαγόρευσις περιορίζετο εἰς τὰ ὕδατα τῆς Κερκύρας. Ἡ ὑπόθεσις ἦν ἐκφέρεται ἐν τῇ τελευταίᾳ παραγράφῳ τοῦ ἀπὸ 29 Νοεμβρίου (11 Δεκεμβρίου) ὑμετέρου ἐγγράφου, ἐπιβεβαιουῦνται πληρέστατα ἐκ τῶν παρατηρήσεών μου. Ὅθεν εἶπον τῷ Πρίγκηπι de La Tour, ὅτι ἤμην πεπεισμένος ὅτι ἐὰν τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης μᾶς ἐκοινοποιεῖτο ἄνευ τροποποιήσεως, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν οὐδετερότητα καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ δεχθῇ οὔτε ὡς βᾶσιν διαπραγματεύσεων.

Ἐκτὸς τοῦ ζητήματος τῆς οὐδετερότητος, ὁ Πρέσβυς τῆς Γαλλίας φαίνεται ἐπιθυμῶν ἑτεράς τινος τροποποιήσεως τοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν καταρτισθέντος σχεδίου Συνθήκης, π. χ. θεωρεῖ τὸ προοίμιον ὡς ἐλαττωματικόν· μοι ἔδωκε δὲ νὰ ἐννοήσω, ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του αἱ περὶ συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων διατάξεις, αἵτινες πρόκειται νὰ ἐπιβαρύνωσι τὸ Ἑλληνικὸν ταμεῖον, πρέπει ν' ἀποτελέσωσι ἰδίαν Συνθήκην μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἑλλάδος ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τῶν δύο ἐτέρων Δυνάμεων.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

38.

Πρὸν τὸν Κύριον X. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

EN ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 26 Δεκεμβρίου (7 Ἰανουαρίου) 1863.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ τελευταίου Γαλλικοῦ Ἀτμοπλοίου εἶδον τὸν Πρέσβυν τῆς Γαλλίας Κ. Βουρέ ὅστις μὲ διεβεβαίωσεν καὶ αὖθις, ἀλλ' ἤδη θετικῶς, περὶ τῶν πρὸς ἡμᾶς εὐμενεστάτων διαθέσεων τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως τῆς Γαλλίας ὡς πρὸς τὸ Ἑπτανησιακὸν ζήτημα· μοι ἐπέδειξε δὲ, ἵνα ἄρῃ πᾶσαν περὶ τούτου ἀμφιβολίαν, τὴν τε τελευταίαν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ Κ. Δρουέν Δελουῆ καὶ τὰς ὁδηγίας τούτου πρὸς τὸν αὐτόθι Πρέσβυν τῆς Γαλλίας Πρίγκηπα Κ. de La Tour d'Auvergne.

Αἱ ὁδηγίαι αὗται εἰσὶν ἀξιόλογοι καὶ τείνουσιν ἐντελῶς πρὸς ὑποστήριξιν τῶν παρατηρήσεων καὶ ἀξιώσεων ἡμῶν.

Ὁ Κ. Δρουέν Δελουῆ λέγει πρὸς τὸν Κύριον Βουρέ ὅτι ἡ Κυβέρνησις τοῦ Αὐτοκράτορος ἐστὶ ἐντελῶς διατεθειμένη εἰς τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ ἐν ταῖς περὶ συνάψεως Συνθήκης μεταξὺ τῶν τριῶν Εὐεργετιδῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος διαπραγματεύσεις, πᾶσαν εὐνοϊκὴν ὡς πρὸς ἡμᾶς τροποποίησιν ὡς πρὸς τε τὴν κατεδάφισιν τῶν ἐν Κερκύρᾳ φρουρίων καὶ τὴν οὐδετερότητα τῆς Ἑπτανήσου.

Παρατηρήθη προσέει εἰς τὸν ἐν Λονδίνῳ Πρέσβυν τῆς Γαλλίας, ὅτι καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελον ἀναγνώρισε ἐπιμόνως τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ τεθῇ ἡ Κέρκυρα εἰς κατάστασιν οὐδετερότητος, οὐδεμίᾳ ὁμῶς ἀνάγκη παρίσταται τοῦ νὰ ἐπεκταθῇ ἡ οὐδετερότης αὕτη καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων νήσων· ἐυστήθη δὲ αὐτῷ ἰδίως τὸ νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ τοιαύτη οὐδετερότης ὡς ἰσχύουσα μόνον ἀπέναντι τῶν ξένων Δυνάμεων, μένοντος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἐλευθέρου εἰς τὸ νὰ τοποθετῇ ἐν Ἑπτανήσῳ τὰς στρατιωτικὰς τε καὶ ναυτικὰς δυνάμεις του, ὡς καὶ εἰς τὰς ἀρχαίας τοῦ Βασιλείου του ἐπαρχίας, ἀναλόγως τῶν συμφερόντων αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπερασπίσεως τῶν νήσων τούτων κατὰ πάσης ἐπιδρομῆς ἐκ μέρους τῆς Ἀλβανίας.

Εἶδον ὡσαύτως ἐπιστολὴν σπουδαίαν καὶ ἐξ ἐπισήμου πηγῆς διαβεβαιούσαν, ὅτι ἡ Ῥωσικὴ αὐτόθι Πρεσβεία διάκειται ἤδη εὐνοϊκῶς ὑπὲρ ἡμῶν διατεθειμένη, καὶ παρέχουσιν μεγάλας ἐλπίδας, ὅτι ἐκ μὲν τῶν φρουρίων Κερκύρας μόνον τὸ Βίδο ἴσως ἀνατραπῇ, εἰς τρόπον μόνον, ὥστε νὰ καθίσταται τοῦ λοιποῦ ἀκατάλληλον πρὸς πόλεμον, ἡ δὲ οὐδετερότης νὰ περιορισθῇ εἰς μόνην τὴν Κέρκυραν καὶ τὰ περὶ αὐτὴν μέρη, ἰσχύουσα δὲ μόνον ἀπέναντι τῶν ξένων.

Τὰ δύο ταῦτα οὐσιωδέστατα ἔγγραφα ἐνίσχυσαν οὐ μικρὸν τὰς προσδοκίας ἡμῶν. Ἀφοῦ μέχρι τοῦδε ἐκερδίσαμεν τοσοῦτον, ὥστε νὰ περιορισθῶσι οὐσιωδῶς οἱ ἐπαχθεῖς πρὸς ἡμᾶς ὅροι τῆς συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, δὲν εἶναι ἴσως ἀπίθανον νὰ κερδίσωμεν περισσότερα ἔτι ἐξακολουθοῦντες μετὰ τῆς αὐτῆς δραστηριότητος, ἐπιδεξιότητος καὶ ἐπιμονῆς τὰς ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων προσπάθειάς ἡμῶν.

Γινώσκοντες ἤδη τὰ ἀνωτέρω, προσπαθήσετε νὰ πλησιάσῃτε ὅσον τὸ δυνατόν τὸν Πρίγκηπα de La Tour d'Auvergne καὶ νὰ τὸν προτρέψῃτε νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ δίκαια ἡμῶν ὅσον ἐνεστὶν ἐνθέρμως, βεβαιοῦντες αὐτὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως ἐρείδεται μεγάλως εἰς τὰς ὑπὲρ ἡμῶν ἐνεργείας τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως. Προσπαθήσετε δὲ συνάμα νὰ ἐλκύσῃτε ὅσον τὸ δυνατόν καὶ τὸν Κ. Βρουνῶρ, πείθοντες αὐτὸν ὡσαύτως ὅτι ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως ἀναμένει μέγала ἐκ τῆς ὑποστηρίξεώς του. Μὴ παρμελήσῃτε δὲ νὰ περιποιηθῇτε πρὸς τοῦτο καὶ τὸν Πρέσβυν τῆς Πρωσσίας, καθ' ἃ ἤδη σᾶς ἐγράψαμεν.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

39.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 14/26 Δεκεμβρίου 1863.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 6/18 Δεκεμβρίου ὑμετέρου ἐγγράφου (α) μὲ προσκαλεῖτε νὰ ἔλθω εἰς ἰδίαν συνεννόησιν μετὰ τοῦ Πρέσβους τῆς Πρωσσίας ἵνα πείσω αὐτὸν νὰ βοηθήτῃ ἡμᾶς εἰς τὰς περὶ τοῦ Ἰονίου ζητήματος διαπραγματεύσεις.

Ἡ ἀπὸ 2/14 Δεκεμβρίου ἔκθεσίς μου περιῆλθε βεβαίως ὑμῖν προχθές, ἐν αὐτῇ δὲ παρετηρήσατε πόσον ἀντίθετοι τῶν ἡμετέρων ἐλπίδων εἰσὶν αἱ τοῦ Κόμητος Βερνστόρφ διαθέσεις.

Καίτοι ἡκιστα ἐνδιαφέρεται εἰς τὸ Ἰόνιον ζήτημα, πλείστοι λόγοι διαθέτουσι τὴν Πρωσσικὴν Κυβέρνησιν ἵνα συμβαδίσῃ μετὰ τοῦ Ἀνακτιβουλίου Βιέννης.

Αἱ μεταξὺ Πρωσσίας καὶ Αὐστρίας σχέσεις οὐδόλως εἰσὶν ἀληθῶς ἐγγάρδιοι· ἀλλ' ὡς ἐκ τούτου ἐν τοῖς πολυπληθεσὶ ζητήμασιν ἅπερ ἀπὸ κοινοῦ ὀφείλουσι νὰ λύσωσι, διατηροῦσιν οὕτως εἰπεῖν ἐν εἰδος ἰσολογισμοῦ ἀμοιβαίων παραχωρήσεων. Δίδουσα τῇ Αὐστρίᾳ, ἄνευ ἰδίας ζημίας, τὴν συνδρομὴν τῆς ἐν τῷ Ἰονίῳ ζητήματι, ἡ Πρωσσία ἀποκτᾷ τίτλον ἵνα ζητήσῃ παρ' ἐκείνης ὡς ἀντάλλαγμα, ἐν τινὶ ἄλλῳ ζητήματι, ὑπηρεσίαν ἀνάλογον.

Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡ ἔνωσις τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα τὴν πηγὴν τῆς ἐν τῇ καταλύσει τῆς Βαυαρικῆς Δυναστείας, πάντῃ δυσμενῶς ἐθεωρήθη ἐν Γερμανίᾳ, ἐν στιγμῇ πρὸ πάντων καθ' ἣν ὁ λαὸς ἦν ἐξεγειγερμένος κατὰ τοῦ Βασιλικοῦ τῆς Δανιμαρκίας Οἴκου. Ὅθεν πάντῃ ὅρον σμικρύνοντα τὴν ἐκ τῆς προσκλήσεως τῶν Νήσων ἀξίαν, ἄσμενοι καὶ μετ' ἀνυποκρίτου χαρᾶς ἀποδέχονται οἱ Γερμανοί.

Ἄλλως τε ὁ Πρέσβυς τῆς Πρωσσίας ἀνέκει εἰς πολιτικὴν μερίδα ἀπαρεσκομένην εἰς τοὺς νεωτερισμοὺς, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν πίστιν τῶν Συνθηκῶν. Κατ' αὐτὸν ἤθελεν εἶσθαι ὀλέθριον παράδειγμα νὰ προδῶτιν αἱ Δυνάμεις εἰς διαπραγματεύσεις περὶ τροποποιήσεως τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, πρὶν ἢ ἔτι αὕτη ἀνταλλαγῇ.

Ἡ αὕτη παρατήρησις ὡς πρὸς τὸ ὀφειλόμενον σέβας εἰς τόσῳ πάνδημον διεθνῇ πράξιν οἷον ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου μοι ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Βαρῶνος Βρουνῶρ καὶ τοῦ Κόμητος Ἀππονύϊ. Ἀλλ' εἰς τὸ ἐπιχείρημα αὐτὸ ἀντέταξα ὅτι ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἦτον ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς δεκτικὴ τροποποιήσεων. Δυνάμει αὐτῆς προσεκαλούμεθα νὰ συνομολογήσωμεν πράξιν συμπληρωματικὴν, ἡ δὲ πρόσκλησις αὕτη ἐχορήγει ἡμῖν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκθέσωμεν οἷας εἴχομεν παρατηρήσεις, ἐπιβάλλουσα σύγχρόνως ταῖς Δυνάμεσι τὴν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν νὰ λάβωσι σπουδαίως ὑπ' ὄψιν τὰς ἡμετέρας ἀντιρρήσεις καὶ ἱκανοποιήσωσιν αὐτάς ἐὰν ᾧσι σπουδαῖαι. Ἐνεργῶσαι ἄλλως αἱ Δυνάμεις, θὰ προσεφέροντο πρὸς ἡμᾶς χεῖρον ἢ ὅτι πρὸς δορυάλωτον χώραν.

Ὅπως δὴ ποτε, καίτοι οὐδόλως ἐλπίζω τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Πρέσβους τῆς Πρωσσίας, ἔσπευσα τὴν ἐπαύριον τῆς εἰς Λονδίνον ἀφίξεώς μου, ν' ἀνανεώσω τὰς μετ' αὐτοῦ προσωπικὰς σχέσεις μου ἃς ὁλονὲν καλλιεργῶ.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

(α) Ὅρα αὐτὸ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 19.

40.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 19/31 Δεκεμβρίου 1863.

Ἐφθασε τέλος ἡ ἀπάντησις τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς προτάσεις τοῦ Λόρδου Ρώσσελ ὡς πρὸς τὴν μεταξὺ τῶν τριῶν Ἑγγυητριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκην. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς εὐρίσκεται ἐν Ὁσβόρνῃ, παρὰ τῇ Βασιλίσσει, αὐρὶν δὲ μόνον θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Pembroke Lodge. Ὡστε κατὰ τὴν συνέντευξιν, ἣν σκοπεύω νὰ λάβω μετ' αὐτοῦ ἅμα ἐπιστρέψῃ, θὰ μάθω ἀκριβῶς πῶς ἐθεώρησε τὸ Ἀνακτοβούλιον Βιέννης τὰς συνδιαλλακτικὰς διαθέσεις τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν τούτοις ἔμαθον παρὰ τοῦ Βαρῶνος Βρουνώφ, ὃν ἐπισκέψθην σήμερον, ὅτι αἱ νέαι ὁδηγαί τοῦ Κόμητος Ἀππονύϊ ἐπιτρέπουσιν ἵνα ἡ μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκη τῶν τριῶν Δυνάμεων συνταχθῇ εἰς τρόπον ἱκανοποιούντα ἐν μέρει τὰς ἀπαιτήσεις μας. Καθὰ μοι εἶπεν ὁ Βαρὼν Βρουνώφ, ὁ Κόμης Ἀππονύϊ εἶναι διατεθειμένος νὰ φανῇ ἀρκούντως συνδιαλλακτικὸς ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ ζητήματα, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐξοσφαιζῶνται ὑπὸ τῆς Συνθήκης καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὰ πλεονεκτήματα, ὧν μέχρι τοῦδε ἀπῆλαυνεν ἡ Ἑταιρία τοῦ Λόυδ.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ Πρέσβυς τῆς Ῥωσσίας δὲν μοι εἶπε τίνες ἦσαν αἱ παρτηχωρήσεις εἰς αὐτὴν ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἦτον ἐτοίμη νὰ συναινέσῃ, ἄλλως δὲ θεωρεῖ τὸ ζήτημα ὁ Βαρὼν Βρουνώφ καὶ ἄλλως τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, οὐδόλως ἀπίθανον, ὅταν μάθωμεν αὐτάς, νὰ μὴ τὰς εὕρωμεν ὅσον ἐπιθυμοῦμεν συνδιαλλακτικὰς.

Ὁφείλω τοσοῦτον μᾶλλον νὰ κάμω τὴν παρατήρησιν ταύτην, ἐφ' ὅσον ὁ Βαρὼν Βρουνώφ εἰς ὃν ἐξέφρασα τὴν ἐλπίδα τῆς ὑπὸ τῶν πέντε Δυνάμεων ὑπογραφῆς πρωτοκόλλου, ἐπεξηγοῦντος τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Νοεμβρίου, σφοδρῶς μὲ προέτρεψε νὰ μὴ φαντασιοκοπῶ καὶ νὰ μὴ δίδω τῇ Κυβερνήσει μου ἐλπίδας ἀπραγματοποιήτους. Ὁ Πρέσβυς τῆς Ῥωσσίας, σύμφωνος ὡς πρὸς τοῦτο, καθὰ μοι εἶπε, μετὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Αὐστρίας, φρονεῖ ὅτι ἡ ἀξιοπρέπεια τῶν Δυνάμεων οὐδόλως ἐπιτρέπει αὐταῖς νὰ δώσωσι δείγμα τόσῳ τρανὸν ἀσταθείας.

Ὁ Βαρὼν Βρουνώφ μοι ἀνέγνω ὡσαύτως τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην Γαλλιστὶ μετάφρασιν τοῦ Ἀγγλικοῦ κειμένου τῆς μεταξὺ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκης. Συνώδευσε δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πλείστων παραγράφων διὰ παρατηρήσεων πλήρους ἐπιδοκιμασίας. Οὐχ ἦττον ἐφάνη παραδεχόμενις τροποποιήσεις τινὰς ὡς ἐφικτάς.

Ὅταν μάθω παρὰ τοῦ Λόρδου Ρώσσελ τὰς ἀληθεῖς διαθέσεις τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως, θέλω ἔλθαι εἰς συνέντευξιν μετὰ τοῦ Κόμητος Ἀππονύϊ.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

41.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 22 Δεκεμβρίου (3 Ἰανουαρίου) 1863.

Ἐλαβον σήμερον συνέντευξιν μετὰ τοῦ Λόρδου Ρώσσελ εἰς Pembroke Lodge.

Δὲν εἶχεν οὗτος πρόχειρον τὸ Ἰπόμνημα δι' οὗ ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἀπῆντα εἰς τὰς προτάσεις τῆς Ἀγγλικῆς· ἀλλὰ μοι εἶπεν ὅτι αἱ ἀντιρρήσεις τοῦ Ἀνακτοβουλίου Βιέννης περιστρέφοντο κυρίως εἰς τὰς τροποποιήσεις τὰς ἐπὶ τοῦ περὶ ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας ἄρθρου. Εἰ καὶ ὁ Λόρδος Ρώσσελ θεωρεῖ συνδιαλλακτικὰς τὰς διαθέσεις τῆς Αὐστρίας, οὐχ ἦττον ἐξ ὧν μοι εἶπε συνάγεται ὅτι ἐν Βιέννῃ ἐπι-

μένουσιν ἵνα ἡ οὐδετερότης ἢ ὑποχρεωτικὴ οὐ μόνον ἀπέναντι τῶν Δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι τῆς Ἑλλάδος. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς κατ' ἐπανάληψιν μοι ἐξεδήλωσεν ὅτι θέλει ἐπιμένει, ἵνα ὁ ὑποχρεῶν τὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ὁρος τοῦ ἀναγνωρίσαι καὶ διατηρεῖν τὴν οὐδετερότητα, διατηρηθῇ ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν τριῶν Δυνάμεων. Θεωρεῖ ὡς ἀρκούσαν δι' ἡμᾶς παραχώρησιν τὴν παράλειψιν οἰαςδήποτε μνείας ὡς πρὸς τὰς δυνάμεις ἃς ἐπιτέτραπται τῷ Βασιλεῖ νὰ μεταχειρίζηται ἐν ταῖς νήσοις. Μ' ἐβεβαίωσε δὲ ὅτι οἱ Πρέσβεις τῆς Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας ἦσαν ὡς πρὸς τοῦτο μετ' αὐτοῦ σύμφωνοι, τοῦθ' ὅπερ ἀδυνατῶ νὰ πιστεύσω ὡς πρὸς τὸν πρῶτον. Ἀπήντησα ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν δυνάμεθα νὰ ὑπογράψωμεν τὴν Συνθήκην. Ἀλλ' ἡένωσις τότε δὲν γίνεται, εἶπεν ὁ Λόρδος.

Ἀλλ' ἐὰν ἐφάνη ὡς πρὸς τοῦτο ἄκαμptos ὁ Λόρδος Ῥώσσελ, ἔδειξε διάθεσιν νὰ περιορισθῇ ἡ οὐδετερότης εἰς μόνην τὴν Κέρκυραν. Μοι ὑπεσχέθη δὲ νὰ μελετήσῃ ἐκ νέου τὸ περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας ἄρθρον τοῦ σχεδίου, ἵνα ἴδῃ ἐὰν πράγματι ὑπεχρέου τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν πλεיותרον ἢ ὅτι ἐνόουν, νὰ διορθώσῃ δ' αὐτὸ ἐν ἀνάγκῃ.

Μοι εἶπε συγχρόνως, ὅτι τὴν 25 Δεκεμβρίου (6 Ἰανουαρίου) συνέρχονται οἱ πληρεξούσιοι τῶν τριῶν Ἑγ-
γυητριῶν Δυνάμεων ἵνα συσχεθῶσι περὶ τοῦ ὑποβληθησομένου τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει σχεδίου Συνθήκης. Ὅθεν ἤλπιζε νὰ δυνηθῇ νὰ μοι δώσῃ ἐγκαίρως ἀντίτυπον τοῦ κειμένου ὅπερ γενήσεται καὶ ὑπὸ τῶν τριῶν παραδεκτὸν, ἵνα διαβιβάσω αὐτὸ εἰς Ἀθήνας διὰ τοῦ προσεχοῦς ταχυδρομείου. Ἀφοῦ λάβω τὰς ἐπὶ τοῦ κει-
μένου τούτου ὁδηγίας μου, θὰ γίνῃ ἡ πρώτη μετὰ τῶν Πληρεξουσίων τῶν τριῶν αὐτῶν καὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος συνδιάσκεψις.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι ἀνήγγειλεν ὅτι χθὲς ἀντηλλάγη ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἐλαχίστην δ' ἔδειξε διάθεσιν ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τῶν συναδέλφων του πρὸς ὑπογραφὴν πρωτοκόλλου ἐπεξηγουῦντος αὐτήν. Ἀλλὰ μόνον μετὰ τὴν σύσκεψιν τῆς 25 Δεκεμβρίου (6 Ἰανουαρίου) τὰ πράγματα θὰ διευκρινισθῶσι καὶ οὕτω θὰ δυνηθῶμεν νὰ κρίνωμεν περὶ τοῦ πρακτέου.

Καὶ σήμερον καὶ ἄλλοτε πολλάκις ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ παραπονεθῇ μετὰ πικρίας κατὰ τῆς ἀχαριστίας τῶν Ἰονίων νήσων ὡς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν. Ὅσάκις τῷ ἔλεγον ὅτι δι' αὐτῶν ἢ ἐκείνων τῶν πα-
ραχωρήσεων θὰ ἐκέρδιζον τὴν κοινὴν γνώμην ἐν Ἑπτανήσῳ, μοι ἀπήντα ὅτι οὐδεμία παραχώρησις δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν ἐν αὐτῇ, ὅτι τὰ πάντα πηρεμορφοῦντο, τὰ πάντα ἐδίδον ἀφορμὴν εἰς συκοφαντίας. Ὡς παράδειγ-
μα μοι ἔφερε τὴν διαγωγὴν τινῶν Βουλευτῶν Ἰονίων τὴν ἐπαύριον ἔτι καθ' ἣν ἡ Βασίλισσα ἐξεδήλωσε τὴν πρόθεσιν αὐτῆς νὰ ἄρῃ τὴν Προστασίαν. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ, αἱ ἐκφραστῆσαι τότε δυσ-
πιστίαι δὲν ἦσαν εἰλικρινεῖς, ὅπως δὲν θὰ ᾤσιν εἰλικρινεῖς αἱ ἀναφανησόμεναι δυσπιστίαι εἰς πᾶν νέον δείγμα εὐνοίας τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὰς νήσους.

X. ΤΡΙΚΟΠΗΣ.

42.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ τὴν 26 Δεκεμβρίου 1863 (7 Ἰανουαρίου 1864.)

Διὰ τῆς ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου (3 Ἰανουαρίου) ἐκθέσεώς μου ἀνήγγειλα ὑμῖν ὅτι ὁ Λόρδος Ῥώσσελ προὔτι-
θετο νὰ ἔλθῃ χθὲς εἰς συνδιαλέξιν μετὰ τῶν Πρέσβειων Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας ὅπως συνεννοηθῇ μετ' αὐτῶν ἐπὶ
τοῦ ὑποβληθησομένου ἡμῖν σχεδίου Συνθήκης. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἐθεώρει εὐκολον τὴν συνεννόησιν καὶ μοι εἶ-
πεν ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν συνέντευξιν αὐτοῦ μετὰ τῶν Πρέσβειων, θὰ δέταττε ν' ἀντιγραφῇ ἡ Συνθήκη καὶ θὰ
μοι ἔπεμπεν ἀντίτυπον αὐτῆς ἵνα τὸ διαβιβάσω εἰς Ἀθήνας δ' αὐτοῦ ταχυδρομείου τῆς παρούσης ἐσπέρας.

Ἐπειδὴ οὔτε χθὲς τὸ ἐσπέρας οὔτε σήμερον τὴν πρωτὰν εἶχον λάβει τι ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερι-
κῶν, μετέβην εἰς αὐτὸ πρὸ ὀλίγου ἵνα μάθω τὸ αἶτιον. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ εὗρίσκετο εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἀπὸ τῆς
ὁποίας αὐριον μόνον πρόκειται νὰ ἐπιστρέψῃ, δι' ἃ εἶδον τὸν ὑφυπουργὸν Κ. Ἀμμοῦνδ, ὅστις μοι εἶπεν ὅτι ὁ
Λόρδος Ῥώσσελ τὸν ἐπεφόρτισε νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ ὅτι τὸ κείμενον τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης δὲν ἀπεφατίσθη
εἰσέτι, καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο οὕτω νὰ κοινοποιηθῇ ἡμῖν ἔτι.

Μετέβην παρὰ τῷ Πρέσβει τῆς Γαλλίας ἵνα μάθω τὰς λεπτομερείας τῆς χθεσινῆς συνεντεύξεως, ἀλλ' εὔρον αὐτὸν ἀπόντα. Ἐπειδὴ δὲν μοὶ μένει καιρὸς νὰ ὑπάγω σήμερον εἰς Richmond, ὀφείλω ν' ἀναβάλω μέχρι τοῦ προσεχῶς ταχυδρομείου τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου πληροφορίας.

Χ. ΤΡΙΚΟΠΗΣ.

43

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικοίπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 3/15 Ἰανουαρίου 1864.

Διὰ τοῦ Γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος, ἐπὶ τρεῖς ὅλας ἡμέρας καθυστερήσαντος, ἐλάβομεν τὰς ἀναφορὰς ὑμῶν ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 37—40.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 23 ἦν μνημονεύετε ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 38 δὲν περιῆλθε ποτὲ εἰς χεῖρας ἡμῶν, ὥστε ἄγνωστον ἡμῖν ἦτο τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ὅτε κατ' ἐπανάληψιν σὰς προετρέπομεν νὰ προσπαθήσητε νὰ ἐφελκύσητε ὑπὲρ ἡμῶν τὸν αὐτόθι Πρέσβυν τῆς Πρωσσίας ἐπὶ τοῦ Ἑπτανησιακοῦ ζητήματος.

Κατανοοῦμεν βεβαίως τοὺς παρ' ὑμῶν ἐκτιθεμένους λόγους, ἔνεκα τῶν ὁποίων ἡ Πρωσσία διατίθεται μᾶλλον εἰς τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς προτάσεις τῆς Αὐστρίας. Ἀλλ' ὅπωςδήποτε ἐπειδὴ ἡ Δύναμις αὕτη οὐδὲν ἔχει ἰδιον συμφέρον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, δὲν πρέπει ν' ἀπαυδῇσωμεν προσπαθοῦντες ἵνα τὴν ἐφελκύσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν ὑπὲρ ἡμῶν· πρέπει ἐπομένως νὰ ἐξακολουθήσητε ἐνεργοῦντες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ κατὰ δύναμιν.

Σὰς ἐγράψαμεν προηγουμένως ὅτι ἐπιθυμοῦμεν νὰ μᾶς γνωστοποιήσητε ὁποῖα πλεονεκτήματα ὑπὲρ τῆς Ἀτμοπλοϊκῆς Ἑταιρίας τοῦ Loyd ἀξιοῖ ἡ Αὐστρία ἐν Ἑλλάδι. Ὑπενθυμίζοντες ὑμῖν καὶ ἤδη τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἀναμένομεν ὅσον οὔπω τὴν ὑμετέραν ἀπάντησιν.

Διὰ τοῦ πρὸ μικροῦ σήμερον ἀφιχθέντος Γαλλικοῦ, ἐλάβομεν καὶ τὰς τελευταίας ὑμῶν ἀναφορὰς ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 40—44.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

44.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 27 Δεκεμβρίου 1863 (8 Ἰανουαρίου 1864.)

Διὰ τοῦ χθεσινοῦ ταχυδρομείου ἐγνωστοποίησα ὑμῖν ὅτι τὴν προτεραίαν εἶχον συνέλθει ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ οἱ Πληρεξούσιοι τῶν τριῶν Δυνάμεων ἵνα συμφωνήσωσιν ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης, προσέθηκα δ' ὅτι ἡ σύσκεψις αὕτη δὲν ἀπέληξεν εἰς ὀριστικὸν ἀποτέλεσμα.

Σήμερον εἰμὶ εἰς στάσιν νὰ συμπληρώσω τὰς εἰρημένους πληροφορίας.

Γινώσκετε ἐκ τῆς ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου (3 Ἰανουαρίου) ἐκθέσεώς μου ὅτι ὁ Λόρδος Ρῶσσελ μοὶ εἶχε ρητῶς εἰπεῖ ὅτι ἐπέμενεν ἵνα ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεωθῇ διὰ τῆς Συνθήκης ν' ἀναγνωρίσῃ καὶ τηρῇ τὴν οὐδετερότητα, ὅτι δ' ἀφ' ἑτέρου εὐδιάθετος ἦν νὰ περιορίσῃ αὐτὴν εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ τὰ παραρτήματα αὐτῆς. Μοὶ ὑπεσχέθη ὡσαύτως νὰ ἐκφράσῃ σαφῶς ἐν τῷ περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας ἄρθρῳ, τὴν ιδέαν ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐκτείνονται πέραν τῶν ὑπὸ τῶν Συνθηκῶν ὀριζομένων προθεσμιῶν.

Αἱ ἐπενεχθεῖσαι τροποποιήσεις εἰς τὸ πρῶτον σχέδιον ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῶν τριῶν Πληρεξουσίων εἰσὶ σύμφωνοι πρὸς τὰ λεχθέντα μοι ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ρώσσελ.

Ἡ οὐδετερότης περιωρίσθη εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ τοὺς Παξοὺς, τὸ δὲ περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας ἄρθρον ἐγένετο σαφέστερον διὰ τῆς προσθήκης ἐπεξηγητικοῦ παραγράφου.

Ὁ Πρέσβυς τῆς Γαλλίας, ἐνεργῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁδηγιῶν του, ἐπεθύμει ἵνα σχφῶς ἐξηγηθῇ ἐν τῇ Συνθήκῃ ὅτι ἡ οὐδετερότης ὑπεχρέου μόνον τὰς ξένας Δυνάμεις, ἀλλὰ μὴ γενομένης δεκτῆς τῆς προτάσεως αὐτοῦ, ἐδέησε ν' ἀναφέρῃ εἰς τὴν Κυβέρνησίν του πρὶν ἢ συναινέσῃ εἰς τὴν ἐνεστῶσαν σύνταξιν τοῦ περὶ οὐδετερότητος ἁρθρου.

Ὡς πρὸς τὰς συντάξεις καὶ ὁποζημιώσεις ἀπεφασίσθη ὅτι μόνον ἡ ἀρχὴ αὐτῶν θὰ μνημονευθῇ ἐν τῇ Συνθήκῃ, ἐπιφυλαττομένη τῆς Ἀγγλίας νὰ συνομολογήσῃ συγχρόνως μετὰ τὴν Συνθήκην, εἰδικὴν περὶ τούτου μετὰ τῆς Ἑλλάδος σύμβασιν.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προχθεσινῆς συνδιασκέψεως ἐκοινοποιήθη ταῖς Κυβερνήσεσιν Αὐστρίας καὶ Πρωσίας, μετὰ βεβαιούσιν ὅτι ὁ Κόμης Ἀππονύϊ οὐδόλως ἐξ αὐτῶν εὐχαριστήθη καὶ ἐτοιμάζεται ν' ἀντικρούσῃ τὰ ὑπὸ τῶν Δυνάμεων ἀποφασισθέντα ἐν ὀνόματι τῆς Αὐλῆς του, φρονῶν ὅτι αὐτὰ παραβιάπτουσι δικαιώματα ἀπερ' ἐκτήσατο ἡ Αὐστρία δυνάμει τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου.

Ἀντικρούω καὶ γὰρ τὸ περὶ οὐδετερότητος ἄρθρον ἐπιμένων ἵνα διευκρινισθῇ ὅτι ἡ οὐδετερότης μόνον τὰς ξένας Δυνάμεις ὑποχρεοῖ. Θέλω ὡσαύτως, εἰ δυνατόν, προσπαθήσῃ, νὰ ἐπιτύχῃ τὴν τροποποίησιν τοῦ προοιμίου τῆς Συνθήκης.

Χ. ΤΡΙΚΟΫΠΗΣ.

45.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 30 Δεκεμβρίου 1863 (11 Ἰανουαρίου 1864).

Ὁ τελευταῖος ταχυδρόμος τῶν Ἀθηνῶν ἐβράδυνεν ἄστε σήμερον μόνον ἔλαβον τὰ ὑμέτερα ἔγγραφα τῆς 19/31 Δεκεμβρίου.

Περιέμενον ἀνυπομόνως τὰς ὑμετέρας παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης ἵνα οὕτω δυνηθῶ νὰ κοινοποιήσω αὐτάς τοῖς Πληρεξουσίοις πρὶν ἢ συνταχθῇ τὸ ὁριστικὸν σχέδιον. Ὅθεν ἅμα λαβὼν σήμερον τὸ πρῶτ' τὸ ἀπὸ 19/31 Δεκεμβρίου ὑμέτερον ἔγγραφον μετέβην εἰς Richmond πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ Λόρδου Ρώσσελ, ὃν εὗρον εὐκαιρον καὶ ἔσχον μετ' αὐτοῦ μακρὰν συνδιάλεξιν.

Λαβὼν ἀνὰ χεῖρας τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης, τῷ ἀνεκοίνωσα τὰς ἀντιρρήσεις ὑμῶν κατὰ τῶν ἐξῆς φράσεων τοῦ προοιμίου. « Ὑπὸ τινος ὅρου· ἐν τῇ μνησθείσῃ Συνθήκῃ διαλαμβανομένους » καὶ παρακατιὸν αὐτὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους. » Δὲν ἐλάλουν τώρα κατὰ πρῶτον τῷ Λόρδῳ Ρώσσελ περὶ τοῦ προοιμίου, ὅπως γινώσκετε ἐκ τῶν προγενεστέρων ἀναφορῶν μου. Ἀλλ' ἐπανελάβον αὐτῷ σήμερον τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν νὰ μὴ γίνῃ ἐν τῷ προοιμίῳ μνηεῖα τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, προσθεῖς ὅτι ἐὰν ἡ σύνταξις αὐτοῦ καθίστα ἀναπόφευκτον τὴν μνηεῖαν αὐτῆς, ἡδυνάμεθα ἴσως νὰ εὐχαριστηθῶμεν διὰ μόνης τῆς ἀπαλείψεως τῶν δύο ἀνωτέρω φράσεων.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἐφάνη διατεθειμένος νὰ παραδεχθῇ τὴν ἡμετέραν αἴτησιν.

Ἐλθόντες εἰς τὸ δεύτερον ἄρθρον, ὠμιλήσαμεν περὶ τῆς νέας αὐτοῦ συντάξεως περὶ ἧς εἶχον οἱ Πληρεξούσιοι ἀσχοληθῇ ἐν τῇ συνδιασκέψει αὐτῶν τῆς 25 Δεκεμβρίου (6 Ἰανουαρίου). Ὁ Λόρδος Ρώσσελ, ἀπαντῶν εἰς τὰς παρατηρήσεις μου, εἶπεν ὅτι δὲν ἐθεώρει εὐλόγους τὰς ἡμετέρας ἀντιρρήσεις κατὰ μέτρον ὅπερ οἱ Βέλγαι ὡς εὐεργέτημα ἀπεδέχοντο. Προσεπάθησα νὰ τῷ καταδείξω τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς οὐδετερότητος, ὅπως τὴν ἐννόουν ἐν Βελγίῳ, καὶ ἐκείνης ἣν ἠθέλησαν νὰ ἐπιβάλωσιν ἡμῖν. Ἡ οὐδετερότης τοῦ Βελγίου, εἶπον, ἀπέβλεπε μόνον τὰς ξένας Δυνάμεις, οὐδαμῶς δὲ τὴν ἐγχώριον Κυβέρνησιν, ἐνῷ ἡ οὐδετερότης τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου περιώριζε τὰ ἐν ταῖς νήσοις δικαιώματα τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἀπεκρίθη ὅτι ἔμελλε νὰ ἐκλείψῃ, κατὰ κοινὴν τῶν πέντε Δυνάμεων συγκατάθεσιν, ὁ περιοριστικὸς τῶν ἐλληνικῶν δυνάμεων ὅρος, ὥστε ἡ οὐδετερότης δὲν εἶχε πλέον τὸν ἀνωτέρω χαρακτῆρα. Παρετήρησα τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑ-

πουργῶ ὅτι ναὶ μὲν ἡ περιοριστικὴ διάταξις δὲν περιλαμβάνετο ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Συνθήκῃ, οὐδεμία ὁμῶς πράξις τὴν κατήργησεν ἐν τῇ πρώτῃ. αἱ δὲ Δυνάμεις ἠδύναντο νὰ ἐπικαλεσθῶσι κατόπιν τὴν ἐρμηνείαν τῆς λέξεως οὐδετερότης σύμφωνα πρὸς τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἵνα διαμφισβητήσωσι τῷ Βασιλεῖ τὸ δικαίωμα τοῦ πέμπειν εἰς τὰς νήσους ὅσας ἤθελε θεωρήσει ἀναγκαίας δυνάμεις. Ἐξέφρασα δὲ τὴν γνώμην ὅτι αἱ Δυνάμεις ὤφειλον νὰ τροποποιήσωσι, διὰ δημοσίου ἐγγράφου, τὸ περὶ οὐδετερότητος ἄρθρον τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἀναγνωρίζουσαι ὅτι παρητοῦντο τῆς περιοριστικῆς τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων διατάξεως, καὶ ὅτι τὰ δικαιώματα ἅπερ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων δύναται νὰ ἐξασκῇ ἐν ταῖς νήσοις, εἰςὶ πάντα ὅμοια ἐκείνοις ἅτινα ἠδύναντο νὰ ἐξασκῇ ἐν οἰαδήποτε ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ τοῦ Βασιλείου Του, οὕτως ὥστε ἡ οὐδετερότης μόνον ὡς πρὸς τὰς ξένας Δυνάμεις νὰ ἔχῃ ὑποχρεωτικὰς συνεπείας. Ὁ Λόρδος Ρῶσσελ μοι ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἐδύνάτο πλέον νὰ τροποποιήσῃ τὴν νέαν τοῦ ἁρθροῦ σύνταξιν· ἀλλ' οὐχ ἥττον μοι ἐφάνη ἀμφιρρέπης. Ἐξηγῶν μοι τοὺς λόγους δι' οὓς ὤφειλε νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν τελευταίαν σύνταξιν, μοι εἶπεν ὅτι πᾶσα ἐκ μέρους τοῦ παραχώρησις ἐδίδεν ἡμῖν ἀφορμὴν νέων ἀπαιτήσεων, καὶ ὡς παράδειγμα ἀνέφερεν ὅτι εἶπετε τῷ Κυρίῳ Σκάρλετ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει εὐχαριστηθῇ περιοριζομένης τῆς οὐδετερότητος εἰς τὴν Κέρκυραν. Τῷ ἀπάντησα ὅτι διὰ τούτου θεοχίως ἡννοεῖτε οὐδετερότητα τὰς ξένας μόνον ὑποχρεοῦσαν Δυνάμεις.

Ὁ περιορισμὸς τῆς οὐδετερότητος εἰς τὰς νήσους Κερκύρας καὶ Παξῶν θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν ἐνδεχομένην συναίνεσιν τῆς Αὐστρίας εἰς ἐγγράφον τι ἐπεξηγηματικὸν τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, διότι ἡ Δύναμις αὕτη θεωρεῖ ὡς προσβολὴν κατὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς ἀξιοπρεπείας καὶ ὡς ὀλέθριον διὰ τὴν πίσιν τῶν Συνθηκῶν νὰ τροποποιήσωσιν αἱ τρεῖς Δυνάμεις μόναι, καὶ ἄνευ τῆς συναίνεσεως αὐτῆς καὶ τῆς Πρωσίας, ἐν ταῖς μετὰ τῆς Ἑλλάδος συμβάσεσιν αὐτῶν, τὰς διατάξεις τὸσφ προσφάτου Συνθήκης. Ἐνεκὰ τούτου, καὶ μετὰ τὴν ἀντίστασιν, προτιμᾷ νὰ συμμετάσχῃ μετὰ τῆς Πρωσίας τροποποιήσεων ἀναποφεύκτων, ἢ νὰ ἴδῃ αὐτὰς γινομένας δεκτὰς μεθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἀντιρρήσεις καὶ εἰς τὸ πείσμα τοῦ δικαίου της. Οἱ Πρέσβεις τῆς Ρώσσίας καὶ Γαλλίας οὐδαμῶς θεωροῦσι συνᾶδον πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν πέντε Δυνάμεων νὰ τροποποιήσωσι διὰ μιᾶς πράξεως Συνθήκην μόλις ὑπ' αὐτῶν ὑπογραφείσαν, διὸ ἀντὶ ἐπεξηγητικοῦ πρωτοκόλλου τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, θέλουν νὰ γίνῃ μινεῖα ἐν τῷ περὶ οὐδετερότητος ἁρθρῷ ὅτι ὁ εἰς μόνας τὰς δύο νήσους περιορισμὸς τῆς οὐδετερότητος ταύτης ἐγένετο τῇ συναίνεσει τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Πρωσίας.

Τὸ κατ' ἐμὲ ὡς προτιμότερον θεωρῶ τὸ ἐπεξηγητικὸν πρωτόκολλον, τὴν δὲ γνώμην ταύτην ἀνεκοίνωσα τῷ Λόρδῳ 'Ρῶσσελ, λέγων ὅτι οὕτω δίδεται ἱκανοποίησις τις τῷ Βασιλεῖ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀποδεικνύεται εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὅτι αἱ κατὰ τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἀντιρρήσεις Αὐτοῦ ἐπὶνεγκον τὴν τροποποίησιν τῆς Συνθήκης ταύτης διὰ μεταγενεστέρας πράξεως. Ὁ Λόρδος 'Ρῶσσελ ἐξετίμησε τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἐπεξηγητικοῦ πρωτοκόλλου, μένει δὲ νὰ ἴδωμεν ἂν οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ τῆς Γαλλίας καὶ 'Ρωσσίας παραδεχθῶσιν αὐτό.

Γινώσκετε ἐκ τῆς προηγουμένης ἀναφορᾶς μου τὰς ὑπὸ τῶν τριῶν Πληρεξουσίων ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ 3 ἁρθροῦ αἵτινες εἰςὶ σύμφωνοι πρὸς τὰς ὑμετέρας παρατηρήσεις. Ἡ τρίτη παράγραφος δὲν ἐξηλείφθη ἀλλ' ἐξηγήθη, διὸ ἐπανελάβον τῷ Λόρδῳ 'Ρῶσσελ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐξαλειφθῇ. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὰς τροποποιήσεις ταύτας σοβαρόταται προκύπτουσι δυσχέρειαι. Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις, στηριζομένη ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου δικαιωμάτων αὐτῆς, δι' ὅσους ἔχει ὅτι αἱ τροποποιήσεις αὗται οὐδόλως δύνανται νὰ τὴν παραβιάψωσιν, ἐξαιτεῖται δὲ νὰ συνταχθῇ πρωτόκολλον ἀναγνωρίζον ὅτι τὰ δικαιώματα αὐτῆς μένου ἀπαραιμείωτα. Προτείνει δὲ νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἁρθρῷ ἡ διάταξις ὅτι ἡ ἐνεστῶσα κατάστασις θέλει ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα ἀπέναντι ὅλων τῶν ξένων Δυνάμεων μέχρις οὗ νέα μεθ' ἐκάστης αὐτῶν Συνθήκη ἀντικαταστήσῃ τὴν προϋπάρχουσαν.

Τὰς δυσκολίας ταύτας ἐγείρει ἡ Αὐστρία χάριν τῆς Ἑταιρίας τοῦ Λόυδ, ἧς αἱ ζημίαι, καθὰ ὑπολογίζει ὁ Κόμης Ἀππονύϊ, θ' ἀνέξαινον εἰς ἐξήκοντα χιλιάδας λιρῶν στερλινῶν, ἂν ἐστερεῖτο τῶν πλεονεκτημάτων, ὧν σήμερον ἀπολαύει ἐν ταῖς Νήσοις.

Ἡ περὶ τοῦ Λόυδ Σύμβασις ἐλήξεν, ἡ δὲ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις δι' ὅσους ἔχει ὅτι δὲν ἀνενέωσεν αὐτήν, βεβαία οὖσα ὅτι ἠδύναντο νὰ τὸ πράξῃ ἅμα ἠθελεν, ἐνῷ σήμερον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν εἶναι ἴσως διατεθειμένη νὰ συναινέσῃ εἰς Σύμβασιν τὸσφ ἐπωφελῇ.

Ὡς πρὸς τὸ περὶ λατρείων ἄρθρον 4, ὁ Λόρδος 'Ρῶσσελ μοι εἶπεν ὅτι ἀροῦ ἐγένοντο ἐπιφυλάξεις ὑπὲρ τῆς Καθολικῆς Θρησκείας, ἔπρεπε νὰ γίνωσιν τοιαῦται καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν Δικμαρτυρομένων. Τῷ παρέστησα ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο περιεῖχε μόνον λέξεις κενὰς καὶ ὅτι ἐπιθυμητὸν ἦν ἵνα μηδὲν μείνῃ ἐν τῇ Συνθήκῃ ἐμφαίνον τὴν ὑπαρξίν διαφόρου ἐν ταῖς Νήτοις νομοθεσίας ἢ ἐν τῷ λοιπῷ Βασιλείῳ, τούθ' ὅπερ ἀπέβαινεν εὐχερέστατον εἰς τὰς Δυνάμεις ἀφοῦ ἡ περὶ θρησκευμάτων Ἑλληνικὴ νομοθεσία εἶναι μᾶλλον τῆς Ἰονίου ἐλευθέρου.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ συνήνεσε νὰ ἐξαλείψῃ ὁλοσχερῶς ἐκ τῆς Συνθήκης τὸ ἄρθρον 5 ἀφορῶν εἰς τὰς προστε-
θησομένας τῇ βασιλικῇ χορηγίᾳ 10,000 λιρῶν. Ἡ συναίνεσις αὐτοῦ περιττὸν καθίστα νὰ προτείνω τὴν
προσθήκην τοῦ συμπληρωτικοῦ παραγράφου ὃν μοὶ ὑπεδείξατε ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀπαράδεκτος θ' ἀπέ-
βαιεν ἡ παράλειψις.

Ἡ εἰς τὸ ἄρθρον 7 προσθήκη τῆς παρ' ὑμῶν προτεινομένης ἐπεξηγήσεως ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῶν συμ-
φωνητικῶν ἔτυχε τῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ὑφίστανται ἐκ μέρους τῆς Αὐ-
στρίας αἱ αὐταὶ δυσχέρειαι οἷαι καὶ ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 3.

Διὰ προγενεστέρας ἀναφορᾶς μου ἐγνωστοποίησα ὑμῖν, ὡς πρὸς τὰς συντάξεις καὶ ἀποζημιώσεις, ὅτι ἡ
ἀρχὴ αὐτῶν μόνον καθιερωθήσεται ἐν τῇ Συνθήκῃ, αἱ δὲ αἱ λεπτομέρειαι κανονισθήσονται δι' ἰδίας με-
ταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀγγλίας Συμβάσεως σὺν τῇ Συνθήκῃ συνομολογηθησομένης. Εἶπον τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ
ὅτι ὡς πρὸς τὰς συντάξεις ἐπιθυμητὸν ἦτο νὰ παραλειφθῶσιν αἱ λεπτομέρειαι ἐν τῇ Συνθήκῃ ἐν ᾗ
ἤρκει νὰ καθιερωθῇ σαφῶς ἡ ἀρχὴ αὐτῶν. Τῷ ἀνέφερον δὲ τὰς ἡμετέρας ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς ἀρχῆς τῶν
ἀποζημιώσεων. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ οὐδόλως μοὶ ὑπέκρυπεν ὅποσον ὁ ἴδιος ἀμφίβαλλε περὶ τοῦ δικαίου τῶν
εἰς οὓς αὐταὶ ἐδίδοντο ὑπαλλήλων, ἀλλὰ μοὶ εἶπεν ὅτι ὑπῆρχεν ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ συνήθεια τῆς ἀποζημιώσεως
τῶν ὑπαλλήλων ὅσοι ἐστεροῦντο τῶν θέσεων αὐτῶν ἔνεκα καταργήσεως ὑπηρεσίας μὴ οὔσης ἐκ τῆς φύσεώς
τῆς προσκαίρου. Οὐχ' ἦττον ἀνεγνώρισεν ὅτι ἡ συνήθεια αὕτη δὲν ἦτον εἰς ὅλους τοὺς τόπους ὑποχρεωτική.
Ὁφείλω, μοὶ πρεσέθηκεν ὁ Λόρδος Ῥώσσελ, νὰ μὴ ἀρήσω ἀπροστατεύτους τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, νὰ ἐπιβλέ-
ψω ἵνα δικαιοσύνη ἀποδοθῇ αὐτοῖς. Οὐδὲν πλέον ἐπιθυμῶ.

Συνέστησα θερμῶς τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ νὰ ἐπισπεύσῃ ὅσον ἔνεστι τὸ τέρμα τῶν διαπραγματεύσεων, δίδων
ἀφ' ἐνός αὐταῖς δραστηριωτέραν ὥθησιν καὶ παραδεχόμενος ἀπὸ τοῦδε τὰς παραχωρήσεις ἄνευ τῶν ὁποίων
ἀδύνατον ἀπεβαιεν ἡμῖν νὰ υπογράψωμεν τὴν Συνθήκην. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μ' ἐβεβαίωσε ὅτι καὶ αὐτὸς ἐπε-
θύμει σφόδρα νὰ διευθετήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ὅτι αἱ διαπραγματεύσεις ἔβαινον δραστηρίως, καὶ αὐριον
περιέμενε τὴν ἐπὶ τοῦ νέου σχεδίου ἀπάντησιν τῆς Γαλλίας, ἀλλ' ὅτι αἱ ἀπαντήσεις τῆς Αὐστρίας καὶ Πρωσ-
σίας ἠδύναντο νὰ θραδύνωσιν. Ὡς ἐκ τούτου δὲν ἤλπιζε νὰ δυνηθῇ νὰ μοὶ κοινοποιήσῃ τὸ ὁριστικὸν σχέδιον
πρὸ τῶν μέσων τῆς προσεχυῆς ἐβδομάδος, ἐν καιρῷ ἴσως διὰ τὸ ταχυδρομεῖον τῆς ἐπιούσης Πέμπτης.

Αὐριον θὰ λάβω συνέντευξιν μετὰ τῶν Πρέσβεων Γαλλίας, Ρωσσίας καὶ Αὐστρίας.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

46.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 30 Δεκεμβρίου 1863 (11 Ἰανουαρίου 1864.)

Ἐν τῇ σημερινῇ μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ συνεντεύξει μοὶ τῷ ἐκοινοποίησα τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀπὸ
19/31 Δεκεμβρίου ὑμετέρου ἐγγράφου ὡς πρὸς τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Ὑπουργὸς μὲ διεβεβαίωσε ὅτι οὐδόλως ἤρξατο ἐτι ἡ κατεδάφισις, λέγων μοὶ ὅτι
ἀπεκόμιζον τροφὰς καὶ ἐνέργουν προετοιμασίας τινὰς δι' ἀναχώρησιν, ἀλλ' ὅτι εἰς τὴν κατεδάφισιν θὰ προ-
βῶσι μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκης.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ὑμετέραν αἵτησιν τοῦ νὰ κοινοποιηθῶσι τὰ σχέδια τῆς κατεδάφισεως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν
Κυβέρνησιν πρὶν ἢ τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν, ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀπήντησε μετὰ τινὰς ἀπαρσεχείας ὅτι ἐν τοιαύτῃ
περιπτώσει ὀφείλε νὰ κοινοποιήσῃ αὐτὰ καὶ τῇ Αὐστριακῇ Κυβερνήσει ἥτις ἐδικαιούτο νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν τὰ εἰρη-
μένα σχέδια ἀνταπεκρίνοντο εἰς τὸ πνεῦμα τῆς συνθέκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Παρατήρησα τῷ Λόρδῳ Ῥώσ-
σελ ὅτι ἡ ὑμετέρα ἐπιθυμία ἦ, λίαν εὐλογος καὶ ὅτι ἀδίκως αὕτη τὸν δυσχερῆσαι· ἐφ' ᾧ μοὶ ἀπήντησεν ὅτι
δὲν ἠδύνατο εἰσέτι νὰ κοινοποιήσῃ τὰ σχέδια ὡς μὴ ὄντα ἔτοιμα. Ἐζήτησα νὰ μοὶ τὰ κοινοποιήσῃ ὅταν
ἔτοιμασθῶσι. Χωρὶς ν' ἀρνηθῇ, ὑπεξέφυγε ν' ἀπαντήσῃ καταφατικῶς.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

47.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 30 Δεκεμβρίου 1863 (11 Ἰανουαρίου 1864).

Ἀνεκοίνωσα σήμερον τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀπὸ 19/31 Δεκεμβρίου ὑμετέρου ἐγγράφου ὡς πρὸς τὴν, μέσῳ τοῦ Κυρίου Σκάρλετ, γενομένην ὑμῖν πρότασιν περὶ ἐξουδετερώσεως τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μ' ἐβεβαίωσε ὅτι ὁ σκοπὸς του δὲν ἦτο νὰ πράξῃ τι ἀπαρέσκον ἡμῖν, ἀλλ' ὅτι ὑποβληθείσης αὐτῷ τῆς ιδέας ταύτης ὑπὸ τινος, ἠθέλησε νὰ μάθῃ τὴν ἡμετέραν γνώμην. Ἄμα ὁμῶς ἀποκρούωμεν αὐτήν, οὔτε καὶ λόγος πλέον θὰ γίνῃ περὶ τούτου.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

48.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 30 Δεκεμβρίου 1863 (11 Ἰανουαρίου 1864.)

Διὰ τοῦ ἀπὸ 19/31 Δεκεμβρίου ὑμετέρου ἐγγράφου προσκαλοῦμαι νὰ γνωστοποιήσω ὑμῖν ἂν αἱ ἐν τῷ ὑπὸ στοιχ. Β. Πίνακι τοῦ 8 ἄρθρου τοῦ Σχεδίου τῆς Συνθήκης ὀριζόμεναι ἀποζημιώσεις θέλουσιν ἀπαξ πληρωθῇ ἐκ τοῦ δημοσίου Ταμείου, ἢ ἂν τὸ ποσὸν αὐτῶν θέλει πληρῶνεσθαι ἐνιαυσίως.

Οὐδένα δισταγμὸν ἀφίνει ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ἄρθρον 8, διότι ἐν αὐτῷ λέγεται ὅτι τὸ «εἰρημένον ποσὸν ἀναβαίνει εἰς λίρας στερλίνας 3,272:12:0 κατ' ἔτος, ὅπως προκύπτει ἐκ τοῦ συνημμένου ὑπὸ στοιχ. Β. Πίνακος.»

Συμμορφούμενος, ἐν τούτοις, κατὰ γράμμα πρὸς τὴν ὑμετέραν ἐπιθυμίαν, ὠφελήθην ἐκ τῆς σημερινῆς μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ὁμιλίας μου περὶ τῶν συντάξεων ἵνα τῷ ἀπευθύνω ἐν παρόδῳ τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν. Μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι βεβαίως τὰ εἰρημένα ποσὰ θὰ ἦναι πληρωτέα κατ' ἔτος.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

49.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1863 (12 Ἰανουαρίου 1864).

Ἀπελθὼν ἐκοινοποίησα σήμερον τὰς ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης ὑμετέρας παρατηρήσεις εἰς τοὺς Πρέσβεις τῆς Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας. Εἰς τὸν Πρέσβην τῆς Γαλλίας ἀνηγγέλθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς του ἡ συναίνεσις αὐτῆς εἰς τὴν νέαν σύνταξιν τοῦ περὶ οὐδετερότητας ἄρθρου. Τὸ περὶ τούτου ἐγγράφον μοὶ ἀνέγνω ὁ Πρίγκηψ de La Tour. Ὁ Κ. Δρουὲν Δε Λουὶ δικαιολογεῖ τὴν συναίνεσιν ταύτην, λέγων ὅτι ἡ ἐξουδετέρωσις, ὅπως ἐκτίθεται ἐν τῷ εἰρημένῳ ἄρθρῳ, μόνον τὰς ξένας Δυνάμεις ὑποχρεοῖ. Παρατήρησα τῷ Πρίγκηπιν ὅτι οὐσιῶδες ἦτο νὰ ἐκφρασθῇ σαφῶς ἡ ἰδέα αὕτη, διότι ὅσοι ἔλαβον μέρος ἐν ταῖς διαπραγματεύσεσιν ἠδύναντο νὰ ἐννοῶσι τὸ ἄρθρον ὅπως καὶ ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις, ἀλλὰ τὸ κοινὸν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἑπτα-

νήσω δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ ἐλάβῃ οὕτω. Ὁ Πρίγκηψ φρονεῖ ὅτι πρέπει ν' ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν σύνταξιν ταύτην. Τὸν ἐβεβαίωσα ὅτι δὲν δυνάμεθα. Τὸν εἶδον ἐκ νέου τὸ ἐσπέρας, κατόπιν συνεντεύξεως ἣν ἔσχε μετὰ τοῦ Λόρδου 'Ρῶσσελ, καὶ μοι εἶπεν ὅτι οὐδόλως ἐστὶν ἀδύνατον νὰ γείνη νέα τις τροποποίησις σύμφωνα πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν μας.

Ἀνεκοίνωσα τῷ Πρέσβει τῆς Γαλλίας τὰς ὑμετέρας παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης, τῷ ὁμίλῳ δὲ ἐκ νέου περὶ τοῦ ἐπεξηγητικοῦ πρωτοκόλλου τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ἀλλὰ προτιμᾷ νὰ γείνη ἐν τῷ ἄρθρῳ μνεῖα τῆς συναινέσεως τῆς Αὐστρίας καὶ Πρωσίας ὡς πρὸς τὸν περιορισμὸν τῆς οὐδετερότητος εἰς τὰς δύο νήσους, καὶ, εἰ δυνατόν, ὡς πρὸς τὴν βεβαίωσιν ὅτι ἡ οὐδετερότης οὐδόλως παραβλάπτει τὸ δικαίωμα τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων τοῦ διοικεῖν τὰς νήσους ὅπως τὸ ἐννοεῖ καὶ τοῦ στέλλειν ἐν αὐταῖς ὅσας ἂν ἤθελε δυνάμεις.

Ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τῆς Καθολικῆς θρησκείας, ὁ Πρέσβυς τῆς Γαλλίας εἶναι ἀκατάπειστος. Οὐδεμίαν ὡς πρὸς αὐτὰ δέχεται τροποποίησιν καὶ μὲ προτρέπει θερμῶς νὰ παραιτήσω οἵανδήποτε ὡς πρὸς τοῦτο ἀξίωσιν.

Ὁ Πρέσβυς τῆς 'Ρωσσίας οὐδεμίαν τῶν ὑμετέρων παρατηρήσεων ἐπέδοκίμασε. Φρονεῖ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπιδιώκει μεταβολὰς ἄνευ πρακτικοῦ ἀποτελέσματος, ἀλλ' ἵνα φανῇ μόνον ὅτι ἐτροποποίησε τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ἐκ τῶν τριῶν Πληρεξουσίων, αὐτὸς μόνον ἀντέτεινεν εἰς τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἄρθρου 5 ὡς πρὸς τὰς 10,000 λίρας τὰς προσθετέας τῇ Βασιλικῇ χορηγίᾳ. Ἐὰν ἐξακολουθήσετε ἀφαιροῦντες οὕτως, εἶπε, οὐδὲν πλέον θὰ μείνῃ ἐκ τῆς Συνθήκης. Ὁ Βαρὼν Βρουνῶφ φρονεῖ ἐξ ἐναντίας ὅτι ἔπρεπε ἡ Συνθήκη νὰ ᾔται λεπτομερεστέρα ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνώσεως. Ἐπεθύμει τοῦλάχιστον εἰδικὸν ἄρθρον νὰ κανονίσῃ τίνες ἀρχαὶ θὰ ᾔσαν ἀρμόδιοι ν' ἀσχοληθῶσι διὰ τὰ κατόπιν περὶ ἐνώσεως μέτρα. Διότι ἡ Συνθήκη ἔθετε μὲν τῆς ἐνώσεως τὴν ἀρχήν, δὲν ὥριζεν ὅμως πῶς αὕτη ἤθελε πραγματοποιηθῇ. Εἶπον αὐτῷ ὅτι τοῦτο ἐγίνωσκον κάλλιστα ἐν 'Ελλάδι καὶ Ἑπτανήσῳ, ὃ ἐστὶν αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι θέλουσιν ἀποστείλει εἰς τὴν ἔθνοςυνέλευσιν τοὺς Πληρεξουσίους των, ἥτις, ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, θὰ προέβαινεν εἰς τὴν συγχώνευσιν τῶν δύο χωρῶν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς τὴν θρησκείαν ἀφορῶντος ἄρθρου ὁ Βαρὼν Βρουνῶφ μοι εἶπεν, ὅτι ἀφ' ἧς τὰ δικαιώματα τῆς καθολικῆς θρησκείας ἀνεφέροντο, ὥφειλε νὰ ἐπιμείνη ἵνα γείνη μνεῖα καὶ τῆς 'Ελληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὡς ἐπικρατούσης. Ἐπὶ τοσοῦτον δ' ὥφειλε νὰ ᾔται προσεκτικὸς ὡς πρὸς τοῦτο, καθόσον ὁ ἴδιος ἦτο διαμαρτυρούμενος.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

50.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 31 Δεκεμβρίου (12 Ἰανουαρίου) 1864.

Ἐκιοινοποίησα ὑμῖν, διὰ τῆς ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου ἐκθέσεώς μου, τὰς ἀντιρρήσεις τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως κατὰ τῶν τροποποιήσεων, ἃς αἱ τρεῖς Δυνάμεις προτίθενται νὰ ἐπιφέρωσιν ἐπὶ τῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ὡς πρὸς τὴν οὐδετερότητα συναινέει ἵνα ἡ διάταξις περὶ τῆς ἐνόπλου δυνάμεως, ἣν θὰ ᾔται ἐπιτετραμμένον τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει νὰ μεταχειρίζεται ἐν ταῖς νήσοις ἀπαλειφθῇ ἐκ τῆς νέας Συνθήκης· ἀλλὰ σφοδρῶς ἀνθίσταται εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς οὐδετερότητος εἰς μόνας τὰς νήσους τῆς Κερκύρας καὶ τῶν Παξῶν, διότι ὁ περιορισμὸς οὗτος θὰ ἀπειτέλει ρητὴν παράβασιν τῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὅτι ἂν αἱ τρεῖς Δυνάμεις συμφωμολόγουν τὸν περιορισμὸν τοῦτον ἐν τῇ μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκῃ αὐτῶν, θὰ παρεβιάζον τὰς ἀπέναντι τῆς Αὐστρίας καὶ Πρωσίας ὑποχρεώσεις των, ἡ δὲ διαγωγὴ των ὡς πρὸς αὐτάς θὰ ᾔται ἀδικαιολόγητος. Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις προτιμᾷ ἴσως νὰ συναινέσῃ ῥητῶς εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦτον μάλλον, ἢ νὰ τὸν ἴδῃ γινόμενον δεκτὸν, ἐναντίον τῶν δι-

καιωμάτων, ἅπερ τῇ χορηγεῖ ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου, καὶ μετ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἀντίστασιν. Οἱ πληρεξούσιοι τῶν τριῶν Δυνάμεων προέτειναν, ἵνα κατορθωθῇ συνεννόησις τις, νὰ γείνη μνεία ἐν τῷ ἄρθρῳ τῆς Συνθήκης ὅτι ὁ περιορισμὸς οὗτος γίνεται τῇ συναινέσει τῶν δύο ἄλλων Δυνάμεων, περιμένουσι δ' ὡς πρὸς τοῦτο ἀπάντησιν ἐκ Βιέννης καὶ Βερολίνου.

Ἡ ἀντίπραξις τοῦ Ἀνακτοβουλίου Βιέννης κατὰ τῆς τροποποιήσεως τῶν περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας διατάξεων εἶναι πολὺ σπουδαιότερα. Ἀποφασισμένον εἶναι νὰ διατηρήσῃ τὰ πλεονεκτήματα ἅτινα ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἐχορήγησε τῇ ἐταιρίᾳ τοῦ Λούδ καὶ ἐξαιτεῖται ἵνα αἱ Δυνάμεις ὑπογράψωσι Πρωτόκολλον, δηλοῦν τὰς ἐπιφυλάξεις τῆς Αὐστρίας, ἥ νὰ προστεθῇ τοῦλάχιστον εἰς τὸ περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας ἄρθρον παράγραφος ἀσφαλίζουσα εἰς τὰς ὑπαρχούσας Συνθήκας ἅπασαν αὐτῶν τὴν ἰσχὺν μέχρις οὗ διὰ νέων ἀντικατασταθῶσι.

Τοιαύτης οὔσης τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων καλὸν ἐθεώρησα νὰ λάβω συνέντευξιν μετὰ τοῦ Κόμητος Ἀππονύϊ.

Μετ' ἐξηγήσεις τινὰς ἃς ἐδῶκαμεν ἀλλήλοις περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, ὡς ἄνωτέρω, εἶπον τῷ Κ. Πρεσβευτῇ τῆς Αὐστρίας ὅτι γινώσκων πόσον σπουδαῖον ἐθεώρει ἡ Αὐλή του νὰ διατηρήσῃ μετὰ τὴν ἐνωτικὴν τῶν Νήσων τὰ πλεονεκτήματα, ὧν ἡ ἐταιρία τοῦ Λούδ μέχρι τοῦδε ἀπῆλαυνεν ἐν αὐταῖς, ἐφρόνονιν ὅτι ἡδυνάμεθα ἴσως νὰ καταλήξωμεν εἰς συνεννόησιν τινα μετὰ τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν Συνθήκην, προβαίνοντες τὸ ἐφ' ἡμῖν εἰς τινὰς ὑπὲρ τοῦ Λούδ παραχωρήσεις, ἐξαιτούμενοι δὲ ὡς ἀνταλλαγὴν νὰ παραιτηθῇ ἡ Αὐστρία τῶν περὶ οὐδετερότητος ἀπαιτήσεων της. Προσέθηκα δὲ αὐτῷ ὅτι ἐζήτησα ὡς πρὸς τοῦτο τὴν ὑμετέραν γνώμην καὶ ὅτι μοὶ ἀπηντήσατε ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἦν εὐδιάθετος νὰ φανῇ ἐλευθέριος εἰς τὴν ἐταιρίαν τοῦ Λούδ, ἀλλ' ὅτι οὐδὲν θετικὸν ἡδύνασθαι εἶναι νὰ μοὶ εἴπητε πρὶν ἢ συνεννοηθῇτε μετὰ τῶν ὑμετέρων συναδέλφων. Συμπεραίνων εἶπον ὅτι ἐὰν ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἡσπάζετο τὴν ὑπ' ἐμοῦ ἐκφρασθεῖσαν ιδέαν, τὸ καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ δώσῃ ὁδηγίαν τῷ Βαρῶνι Τέστα ἵνα διαπραγματευθῇ καὶ συνομολογήσῃ ἐν Αθήναις τὴν περὶ τούτου συμφωνίαν. Ὁ Κόμης Ἀππονύϊ ἀπήντησεν ὅτι δὲν πιστεύει νὰ ὑποχωρήσῃ ἡ Κυβέρνησις του ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς οὐδετερότητος, ἵνα οὕτως ἐξασφαλίσῃ δὴθεν τὰ τοῦ Λούδ πρινόμια, διότι ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἐξασφάλισεν ἤδη αὐτά. Ὁ Κόμης Ἀππονύϊ ἐπέμενεν ὡς πρὸς τοῦτο, διὸ καὶ εἶπον αὐτῷ ὅτι ἡδύναντο ἴσως ν' ἀντικαταστήσωσι τὴν περὶ οὐδετερότητος διάταξιν δι' ἐτέρας ἀπαγορευούσης τὴν εἰς χεῖρας ξένης Δυνάμεως μεταβίβασιν ὁλοκλήρου ἢ μέρους τῆς νήσου Κερκύρας καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῆς, εἴτε δι' ἐκουσίας παραχωρήσεως, εἴτε διὰ βιαίας καταλήψεως. Ὁ Πρέσβυς τῆς Αὐστρίας φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις του δὲν θὰ συναινέσῃ εἰς τοιαύτην τροποποίησιν· ἦτον ὅμως ἔτοιμος νὰ μεταδώσῃ τὴν ιδέαν μου εἰς Βιέννην καὶ μετὰ πειστικὰς ἐκθέσεις αὐτὴν ἐγγράφως· ἀλλ' ἠρνήθη ἐὺσχημῶς ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὕτω θὰ μετεβάλλετο ὁ χαρακτήρ τῆς κοινοποιήσεώς μου, ἥτις μόνον ἐσκόπει νὰ διευκολύνῃ ἀπ' εὐθείας τινα διαπραγματεύσεις μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων τῆς Βιέννης καὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἐὰν ἡ πρώτη εἴχῃ πρὸς τοῦτο διάθεσιν. Ὁ Κόμης Ἀππονύϊ ἐπέμεινε κατ' ἐπανάληψιν νὰ τῷ ἀπευθύνω ἰδίαιτάν ἐπιστολήν, προφασιζόμενος ὅτι δὲν ἡδύνατο νὰ ἐκφράσῃ τὴν ιδέαν μου ἐπίσης σαφῶς ὡς ἐγὼ, ἀλλὰ καὶ ἐκ δευτέρου ἀπήντησα δι' ὑπεκφυγῆς.

Ἠμίλησα χθὲς τῷ Λόρδῳ Ρώσσελ ὅτι ἐσκόπουν νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν Κόμητα Ἀππονύϊ, καὶ ἐζήτησα ἵνα ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ Αὐστρία συναινέσει νὰ παραιτηθῇ τῶν περὶ οὐδετερότητος ἀξιωσέων της, νὰ συναινέσῃ καὶ ἡ Ἀγγλία. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἀπεκρίθη, ὅτι ἂν δὲν ἐπέμενεν ἡ Αὐστρία, τὸ κατ' αὐτὸν, οὐδὲν ἐζήτηι.

Αἱ περὶ ἐρχόμεναι ἐν τῇ ἐκθέσει μου ταύτῃ πληροφορίες χρησιμεύουσι ὡς ἀπάντησις εἰς τὴν ὑποβληθεῖσάν μοι ἐρώτησιν ὡς πρὸς τὰ πλεονεκτήματα ἅπερ ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἐπεθύμει νὰ τῇ χορηγηθῶσιν ὑπὲρ τοῦ Λούδ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ζητεῖ νὰ ἐξασφαλισθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι τὰ πλεονεκτήματα ὧν μέχρι τοῦδε ἀπολαύει ὡς πρὸς τὸ μεταξὺ τῶν Ἰονίων λιμένων ἐμπόριον καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον μεταξὺ τῶν λιμένων τούτων καὶ τῶν Ἑλληνικῶν. Διΐσχυρίζεται ἀληθῶς ὅτι ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἐγγυᾶται αὐτῇ τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα, ἀλλ' ἀμφίβολον ἀποβαίνει ἐὰν αἱ ἄλλαι Δυνάμεις ἐννόησαν νὰ δώσωσιν εἰς τὸ περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας ἄρθρον τὴν ἐννοίαν ἐφ' ἣς τὸ Ἀνακτοβούλιον Βιέννης στηρίζει τὰς ἀξιώσεις του, εἰ καὶ τὸ κείμενον τῆς Συνθήκης δίδει δυστυχῶς ἀφορμὴν εἰς τοιαύτην ἐρμηνείαν. Ἐὰν τὸ εἰρημένον ἄρθρον ὑψηρπᾷσθῃ, οὕτως εἰπεῖν, τὸ δικαίωμα τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ἀποβαίνει προβληματικόν, καὶ θὰ προτιμήσῃ ἴσως νὰ τὸ ἐξασφαλίσῃ ἀκριβέστερον δι' ἰδίας συμβάσεως μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 9/21 Ἰανουαρίου 1864.

Οὐδὲν νεώτερον ἔχω ν' ἀναγγείλω ὑμῖν διὰ τοῦ Ταχυδρομείου τούτου. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ με προσεκάλεσε νὰ μεταβῶ αὐριον παρ' αὐτῷ, ἐπειδὴ δὲ ὁ ταχυδρόμος τῶν Ἀθηνῶν ἀναχωρεῖ σήμερον δὲν θὰ δυνηθῶ πρὸ τοῦ προσεχοῦς ταχυδρομείου νὰ ἐκθέσω ὑμῖν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἡμετέρας συνεντεύξεως.

Θὰ ὠφεληθῶ ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης ἵνα ἐπανειλημμένως ζητήσω νὰ κοινοποιηθῇ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει τὸ σχέδιον τῆς κατεδαφίσεως τῶν ὀχυρωμάτων Κερκύρας. Τὸ σχέδιον τοῦτο πρέπει νὰ ᾔῃαι σήμερον τετελεσμένον, ἐπειδὴ ὁ συνταγματάρχης Wynne, ὅστις εἶχε προσκληθῇ ἐνταῦθα ἵνα συμμετάσχη τῆς προπαρασκευῆς αὐτοῦ, ἀνεχώρησεν ἤδη ἐπιστρέφων εἰς Κέρκυραν. Διετάχθη δὲ νὰ ποιήσῃ ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν του ἅμα τῇ ἐκεῖσε ἀφίξει του πρὸς συμπλήρωσιν τῶν προπαρασκευαστικῶν ἔργων τῆς κατεδαφίσεως, ἀλλὰ νὰ μὴ ἀρχίσῃ αὐτὴν τὴν κατεδάφισιν πρὶν ἢ ἀναφέρει εἰς τὴν Κυβέρνησιν του. Ὁ συνταγματάρχης Wynne φρονεῖ ὅτι αἱ προπαρασκευαὶ αὗται θέλουσιν ἀποπερατωθῇ περὶ τὴν 8/20 Φεβρουαρίου.

Εὐχαριστῶ ὑμῖν ἐπὶ ταῖς πληροφορίαις ἃς εὐηρεστήθητε νὰ μοι δώσητε διὰ τοῦ ἐμπιστευτικοῦ ἐγγράφου τῆς 26 Δεκεμβρίου. (α)

Δὲν πρόκειται νὰ κατεδαφισθῶσι μόνον τὰ ὀχυρώματα τοῦ Βίδου, ἐξεναντίας, ἀν' ἐπιμείνωσι φρονούντες ὡς σήμερον, καὶ τὸ φρούριον Ἀβραάμ δὲν θὰ μείνῃ ἄθικτον. Ἡ ἑτέρα εἰδησις χρήζει ἐπιβεβαιώσεως. Ἀπεφασίσθη τῶντι νὰ περιορισθῇ ἡ οὐδετερότης εἰς μόνας τὰς νήσους τῆς Κυρκύρας καὶ τῶν Παξῶν, ἀλλὰ δὲν ὑπονοεῖται ἔτι ὅτι θ' ἀφορᾷ μόνον τὰς ξένας Δυνάμεις.

Μοὶ συνιστᾶται νὰ ἔλθω εἰς στενὰς σχέσεις μετὰ τοῦ Πρίγκηπος de La Tour d'Auvergne καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶ ὡσαύτως τὴν ὑποστήριξιν τῶν Πρέσβων τῆς Ρωσσίας καὶ Πρωσσίας. Γινώσκετε ἐκ τῶν ἐκθέσεών μου ὅτι ἐνῆργησα, ἅμα ἀφικόμενος εἰς Λονδίνον, σύμφωνα πρὸς τὰς ὑμετέρας συστάσεις. Μετὰ τοῦ Πρίγκηπος de La Tour d'Auvergne ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ ἀνωτέρου καθήκοντος ἦν τοσοῦτον μᾶλλον εὐχερὴς καὶ εὐχάριστος, ὅσον ὁ Κ. Πρέσβυς τῆς Γαλλίας αἰείποτε ἐδείχθη εὐμενέστατος πρὸς ἐμὲ, σπεύδων αὐτὸς πρῶτος νὰ μοι προσφέρῃ τὴν συνδρομὴν του.

ἔσχον συνδιαλέξεις καὶ μετὰ τοῦ Πρέσβους τῆς Πρωσίας περὶ τοῦ Ἰονίου ζητήματος, συνεπεῖα δὲ τῆς ὑμετέρας ἀπὸ 6/18 Δεκεμβρίου διαταγῆς, ἐθεώρησα καθήκόν μου νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ ἐντονώτερον. Μοὶ ἐφάνη ὅτι, οὕτω πράττων, ἀν' δὲν ἐπετύγχανον ἄλλο, θὰ ἔδιδον τοῦλάχιστον τῷ Κόμητι Bernstorff δεῖγμα τῶν πρὸς τὴν αὐλὴν αὐτοῦ διαθέσεων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ὅθεν ἐπισκεψάμενος αὐτὸν τῷ εἶπον ὅτι διετάχην νὰ ἐπικαλεσθῶ ἐπισήμως τὴν μεσιτείαν αὐτοῦ πρὸς ἐξομαλισμὸν τῶν δυσχερειῶν ἃς παρουσίαζεν ἡ διάπραξις Συνθήκης εὐαρέστου. Ὁ Κ. Πρέσβυς τῇ Πρωσσίας ἄσμενος ἐδέξατο τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην εἰπὼν μοι ὅτι, ὡς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν αὐτοῦ, τὸ μόνον ζήτημα ἐφ' οὗ ἐπέμενεν ἦν ἡ διατήρησις τῶν δικαιωμάτων ἃπερ προέκυπτον ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν.

Ἐγνωστοποίησα ἤδη ὑμῖν ὅτι ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις εἶχεν ἀπόφασιν νὰ ἐπιφυλάξῃ ἑαυτῇ διὰ πρωτοκόλλου εἰδικοῦ τὰ πλεονεκτήματα ἃπερ ἡ εἰρημένη Συνθήκη τῇ ἐχορήγει. Εἶδον ἐν μέρος τοῦ σχεδίου τοῦ πρωτοκόλλου τούτου, ἡ δὲ μόνη παραχώρησις ἣν ἡ Αὐλὴ τῆς Βιέννης κηρύττεται ἐτοίμη νὰ παραδεχθῇ εἶναι νὰ διατηρηθῶσι τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα, μέχρι τῆς διαπραξέως νέας μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Ἑλλάδος Συνθήκης πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν μετὰ τῶν Ἰονίων νήσων συμβάσεων αὐτῆς. Ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ πρωτοκόλλου τούτου ἡ Πρωσσικὴ Κυβέρνησις προσέθηκε παράγραφον δι' ἧς ἐπιφυλάττει ἑαυτῇ τὰ ἐκ τῆς μετὰ τῶν Ἰονίων νήσων συνθήκης τῆς δικαιώματα. Παρατήρησα τῷ Κόμητι Bernstorff ὅτι οὐδὲν πρακτικὸν συμφέρον ἔχει ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἡ Κυβέρνησις του, διὸ ἀνωφελεῖς ἦσαν αἱ ἐπιφυλάξεις αὗται, καὶ τὸν παρεκάλεσα ν' ἀναφέρῃ περὶ τούτου εἰς τὴν Αὐλὴν του. Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ ὁ Κόμης de Bernstorff, μοι εἶπεν ὅτι ἡ Αὐλὴ του θὰ ἐδέχετο τὰς προτάσεις τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως ἀν' αἱ τροποποιήσεις τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου δὲν

(α) Ὅρα αὐτὸ ἀνωτέρω ὑπὸ τὸν ἀρ.θ. 38.

εἶναι πολυπληθεῖς καὶ γίνωσιν ὅσον ἔνεστι μετ' εὐλαβείας πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν ὑπογραψασῶν τὴν Συνθήκην Δυνάμεων.

Διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐκθέσεων μὲν ἔθετα ὑμᾶς εἰς στάσιν νὰ κρίνητε πῶς διάκειται ὁ Πρέσβυς τῆς Ῥωσσίας· οὐδεμίαν πρωτοβουλίαν λαμβάνει ὑπὲρ ἡμῶν, ἐν γένει ὅμως ὅσας τις πρότασις τις εὐνοϊκὴ προτείνεται ὑπὸ τινος τῶν δύο ἄλλων Δυνάμεων, δὲν τὴν ἀποκρούει.

Ἄλλ' ἐνῷ ἐπιδιώκω νὰ ἐπωφεληθῶ ἐκ τῶν συμπαθειῶν τῶν Πρέσβων τῶν μεγάλων Δυνάμεων, οὐδόλως λησμονῶ ὅτι ὁ κύριος μοχλὸς τοῦ ζητήματος ἐστὶν ἡ Ἀγγλία, καὶ ὅτι εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Λόρδου Παλμερσῶνος καὶ Λόρδου Ῥῶσσελ νὰ θεραπεύσωσιν ἐν μέρει τὸ ἐπαχθὲς τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ὀφείλομεν ἰδίως τὰς παραχωρήσεις ἃς μέλλομεν ν' ἀποκτήσωμεν.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

52.

Πρὸς τὸν Κύριον Χαρίλαον Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 16/28 Ἰανουαρίου 1864.

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν, 12/24 Ἰανουαρίου, ἐλάβομεν τὰς διὰ τοῦ καθυστερήσαντος Γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος σταλείσας ἀναφορὰς ὑμῶν.

Αἱ δι' αὐτῶν διδόμεναι πληροφορίαι ἐνίσχυσαν ἤδη εἰς τρόπον θετικώτερον τὰς ὁποίας εἶχομεν ἐλπίδας, περὶ οὐσιωδῶν τροποποιήσεων τῶν ἐπαχθῶν ὅρων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ ὀρθὴ κρίσις τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ, ἰδίως, αἱ πρὸς τὴν Ἑλλάδα τοσοῦτον εὐμενεῖς διαθέσεις τῶν τριῶν Ἑυεργετῶν, ἤθελον μεγάλως συντείνει εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν σπουδαίων λόγων καὶ παρατηρήσεων ἃς ὑπεβάλομεν αὐταῖς.

Συμπεραίνετε, βεβαίως, μὲ ὁποῖαν ἀνυπομονησίαν τὸ κοινὸν, ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ, ἀνέμενε τὴν ἀφίξιν τοῦ τελευταίου γαλλικοῦ Ἀτμοπλοίου. Ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησεν, ἐπομένως, ἀναγκαῖον νὰ δώσῃ δημοσίως νύξιν τινὰ περὶ τῶν εὐαρέστων εἰδήσεων, ἃς δι' αὐτοῦ ἐλάβομεν διὸ καὶ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 13/25 Ἰανουαρίου ἔδωκα εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τινὰς περὶ τῆς προόδου τῶν διαπραγματεύσεων πληροφορίας, αἵτινες εὐκρέστησαν οὐ μικρὸν καὶ καθησύχασαν ἐπαισθητῶς τὰ πνεύματα.

Σὰς διαβιβάζω ὧδε ἀντίγραφον τῆς ἀγορεύσεώς μου ταύτης.

Σήμερον ἐλάβομεν καὶ τὰς τοῦ γαλλικοῦ τῆς τρεχούσης ἐβδομάδος ἀναφορὰς ὑμῶν.

Βεβαίως, τὸ μέτρον τοῦ νὰ καθιερωθῶσι διὰ εἰδικοῦ πρωτοκόλλου αἱ εἰς τινὰς διατάξεις τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἀποφασισθεῖσαι ὑπὸ τῶν τριῶν Ἑυεργετῶν Δυνάμεων τροποποιήσεις ἐστὶ τὸ τακτικώτερον καὶ τὸ καταλληλότερον. Ἄλλ' ἂν ἀπαρέσκη τοσοῦτον εἰς τὴν Αὐστροίαν, ὥστε νὰ ἐπιμένῃ αὕτη προτιμῶσα τὸ ἕτερον μέτρον, ἥτοι τὸ νὰ μνημονευθῇ ἐν τῇ μεταξὺ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκῃ ὅτι αἱ τροπολογίαι ἀπεφασίσθησαν τῇ προηγουμένῃ συναινέσει τῆς Αὐστρίας καὶ Πρωσσίας, δι' ἡμᾶς τὸ πρᾶγμα δὲν φαίνεται ἀδιάφορον, καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐπιμείνητε ὅσον ἔνεστι εἰς τὴν διὰ εἰδικοῦ πρωτοκόλλου ἐξήγησιν· τότε δὲ μόνον νὰ μὴ ἀντιστῇτε περαιτέρω, ἀλλὰ ν' ἀρκεσθῇτε νὰ γενῇ ἐν τῷ σχεδίῳ ἡ μνεία περὶ ἧς ὁ λόγος ἀνωτέρω, ὅταν ἀπολύτως ἐπιμείνη εἰς τοῦτο ἡ Αὐστρία. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ μνεία αὕτη πρέπει νὰ ἐπιμείνητε εἰς τὸ νὰ καταχωρισθῇ σαφῶς ἐν τῷ σχεδίῳ.

Ὡς καὶ ἐν ταῖς ὁδηγίαις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς κατόπιν σταλείσιν ὑμῖν ἐγγράφοις σὰς ὑπεδείξαμεν, ἡ οὐδετερότης τῶν Ἰονίων Νήσων, οὐ μόνον περιττὴ ὅλως καθίστατο, ἀλλὰ καὶ προσβλητικὴ ἐφαίνετο πρὸς τὴν Ἑθνικὴν ἡμῶν ἀξιοπρέπειαν, καὶ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἰονίων νήσων καθίστα ἀδύνατον, καὶ ὅλως πρωτοφανὲς ἐπαρουσιάζετο καὶ καθιερῶτο ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Τοιαύτην λοιπὸν οὐδετερότητα ἦν ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ δεχθῶμεν. Ἄλλ' ἂν αἱ Δυνάμεις θεωροῦσαι ἐαυτὰς κατὰ τοῦτο δεσμευμένας ἕνεκα τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, δὲν δύνανται νὰ ἐξαλείψωσιν ἐντελῶς τὸν ὅρον τοῦτον ἐν τῇ νέᾳ μεθ' ἡμῶν συνθήκῃ, — μολονότι ἡ ἱστορία παρουσιάζει ἀπείρους περιστάσεις καθ' ἃς ὅροι συνθηκῶν προσφάτων ἐτροποποιήθησαν μετ' οὐ πολὺ οὐσιωδῶς καὶ ἀνετράπησαν διὰ νέων συνθηκῶν, — δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τὸν ὑπ' αὐτῶν προτεινόμενον ὅρον τοῦ νὰ περιορισθῇ ἡ οὐδετερότης εἰς μόνους τὰς νήσους τῆς Κερκύρας καὶ τῶν Παξῶν, καὶ ἀπέναντι μόνον τῶν ξένων Δυνάμεων, μενούσης πάντῃ ἐλευθέρως τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ νὰ διαθέτῃ ἐν

αὐταῖς τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις τῆς ὡς ἤθελε τὰς διαθέσει καὶ εἰς ὁποιοδήποτε ἄλλο μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Ἡ ἐκ μέρους ἡμῶν παραχώρησις αὕτη ἐστὶν οὐσιωδὲς τῇ τὴν κάμνομεν δὲ καὶ διότι ἐκτιμῶμεν τὰς πρὸς ἡμᾶς εὐνοϊκὰς διαθέσεις τῶν Εὐεργετίδων Δυνάμεων, τὰς ὁποίας θέλομεν ν' ἀπαλλάξωμεν τῆς δυσχερείας εἰς ἣν αὐταὶ εὐρίσκονται ἕνεκα τοῦ ζητήματος τούτου, καὶ ἵνα μὴ πικτείνωμεν περισσότερον τὴν λύσιν ζητήματος ὅπερ τοσούτον ἐνδιαφέρει τὴν ἐδραίωσιν τῆς νέας τῶν πραγμάτων καταστάσεως ἐν Ἑλλάδι.

Ἀλλ' ἵνα ἡ περιορισμένη αὕτη οὐδετερότης ἀποβῇ ἀνεκτὴ καὶ καταστάθῃ παραδεκτὴ, πρέπει νὰ σαφηνισθῇ ἀρκούντως ὅτι ἀφορᾷ μόνον τὰς ξένας δυνάμεις καὶ δὲν ἐπιβάλλει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν περιορισμοὺς οἵοι ὀρίζονται ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ἡ ἐν τῇ νέᾳ Συνθήκῃ ἀποσιώπησις τῶν τοιούτων περιορισμῶν, δὲν ἀρκεῖ ἵνα καταστήσῃ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τὰ δικαιώματα ἀναμφισβήτητα, μενούσης ἐντελῶς ἀμεταβλήτου κατὰ τοῦτο τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἥτις, ἐν πάσῃ περιπτώσει, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ, εἰς τὸν θέλοντα ν' ἀμφισβητήσῃ αὐτὰ ἐν τῷ μέλλοντι, ὡς ἐρμηνεία τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων Συνθήκης.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οὐδαμοῦ, ἐν τοῖς περὶ διεθνoὺς δικαίου συγγράμμασιν ἅτινα διετρέξαμεν, ἀπηντήσαμεν ὅτι ἡ οὐδετερότης Κράτους τινος, ἡ ἐνὸς μέρους τοῦ Κράτους τούτου περιορίζει τὴν Κυβέρνησιν αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν στρατιωτικῶν ἢ ναυτικῶν δυνάμεων τὰς ὁποίας δύναται νὰ μεταχειρισθῇ ἐν αὐτῷ. Ἄν λοιπὸν δὲν ὑπῆρχεν ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου, δὲν ἠθέλομεν ἰσως διατάσει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν διὰ γενικῶν ἐκφράσεων οὐδετερότητα τῆς Κερκύρας καὶ τῶν Παξῶν· ἀλλ' ἀπέναντι τῆς Συνθήκης ταύτης, καθίσταται ἀναπόφευκτος ἐξήγησις τις διδομένη διὰ τρόπου ἐπισήμου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Κόμης Ρώσσελ σῆς εἶπεν ὅτι, οὕτω διαγραφομένης τῆς οὐδετερότητος ἐν τῇ νέᾳ Συνθήκῃ, δὲν περιορίζεται ποσῶς ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις εἰς τὴν κίνησιν τῶν στρατευμάτων καὶ τῶν ναυτικῶν δυνάμεων τῆς, ἂν δυσκολεύονται αἱ Δυνάμεις νὰ δώσωσι τὴν τοιαύτην ἐξήγησιν ἐν τῷ σώματι τῆς Συνθήκης, ἃς τὴν δώσωσι τοῦλάχιστον, εἴτε διὰ χωριστοῦ πρωτοκόλλου, εἴτε καὶ δι' ἐγγράφου τινὸς πρὸς ἡμᾶς διακοινώσεως. Ἄν δὲ καὶ ὡς πρὸς τοῦτο εὕρωσι δυσκολίας, δύνανται, φρονοῦμεν, νὰ παραδεχθῶσιν ἕτερόν τι μέτρον, καθ' ἡμᾶς, καταλληλότερον. Ἐν τῇ διασκέψει ἥτις θέλει λάβει χώραν μεταξὺ ὑμῶν καὶ τῶν πληρεξουσίων τῶν τριῶν Δυνάμεων πρὸς συζήτησιν τοῦ νέου σχεδίου, νὰ ζητήσητε ὑμεῖς νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως καὶ τῆς διασκέψεως, ὅτι ἐννοεῖται ὅτι ἡ οὐδετερότης ἰσχύει μόνον ἀπέναντι τῶν ξένων Δυνάμεων καὶ ὅτι δὲν συνεπάγεται οἰονδήποτε περιορισμὸν ὡς πρὸς τὰ μέσα τῆς διοικήσεως ἢ τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις, ἃς δύναται ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ μεταχειρίζηται ἐν ἀνάγκῃ εἰς τὰς ῥηθείσας νήσους. Τὸ μέσον τοῦτο θεωροῦμεν ἡμεῖς καταλληλότερον· προσπαθήσατε ἐπομένως νὰ γενῇ δεκτὸν ἐν ἀποτυχίᾳ σαφεστέρων καὶ ἐπισημοτέρων διασαφήσεων, καθότι ὅπωςδήποτε μία ἐξήγησις τοῦ ὅρου τῆς οὐδετερότητος ἐστὶν ἀναπόφευκτος πρὸς ἀποφυγὴν περιπλοκῶν εἰς τὸ μέλλον.

Ἡ πρότασις τῆς Αὐστρίας τοῦ νὰ καταχωρισθῇ ἐν τῇ νέᾳ Συνθήκῃ ὅτι αἱ μέχρι τοῦδε μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν Ἰονίων ἰσχύουσαι συμφωνίαι περὶ ναυτιλίας καὶ τῶν προνομίων τοῦ Lloyd, θέλουσιν ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσαι καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν, μεχριστοῦ συναφθῇ νέα περὶ τούτων συνθήκη μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν διαιώνισιν τῶν ἀνωτέρω συμφωνιῶν καὶ δεσμεύει ἐντελῶς τὴν Ἑλλάδα εἰς τὰς πρὸς σύμβασιν νέας συνθήκης διαπραγματεύσεις τῆς, καθότι ἀρκεῖ εἰς τὴν Αὐστρίαν τὸ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐλάχιστην τροποποίησιν ἢ νὰ μὴ δεχθῇ τὸν ἐλάχιστον νεωτερισμὸν ἵνα καταστήσῃ ἀνέφικτον νέαν συνθήκην καὶ καθιερώσῃ τὰς παλαιὰς εἰς τὸ ἐπάπειρον. Εἶναι καλὸν λοιπὸν νὰ ἐμμείνητε εἰς τὸ νὰ μείνῃ ἐντελῶς κατὰ μέρος τὸ τοιοῦτον δηλαδὴ νὰ μὴ καταχωρισθῇ ἐν τῇ συνθήκῃ. Τότε μόνον δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τὴν τοιαύτην πρότασιν, ὁπόταν ῥητῶς ὀρισθῇ ἐν τῇ συνθήκῃ ὅτι αἱ μέχρι τοῦδε ἰσχύουσαι μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Ἰονίων νήτων συνθήκαι περὶ ναυτιλίας κλπ. θέλουσιν ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσαι καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν ἐπὶ τρεῖς ἢ ἑξ μῆνας ἢ καὶ ἐν ἔτος, ἐντὸς τῆς ὁποίας προθεσμίας ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Αὐστρία, δύνανται νὰ συνεννοηθῶσιν ὅπως συνάψωσι νέαν συνθήκην. Ἡ ἐκ μέρους ἡμῶν παραχώρησις αὕτη ἐστὶ τοσοῦτον μᾶλλον σπουδαία καθόσον, ὡς καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ γινώσκετε, ἡ προθεσμία τῶν μεταξὺ τοῦ Ἰονικοῦ κράτους καὶ τῆς Αὐστρίας συνθηκῶν ἔληξεν ἤδη.

Δύνασθε, ἐν τούτοις, νὰ διαβεβαιώσητε προφορικῶς καὶ αὐθις τὸν Κύριον Πρέσβυν τῆς Αὐστρίας, ὅτι ἂν ἡ Κυβέρνησις τοῦ φανῇ, κατὰ τὰς λοιπὰς τροποποιήσεις τῶν ὅρων τῆς συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἥττον δύσκολος, θέλει εὑρεῖ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν εὐκολον εἰς τὸ νὰ συνεννοηθῇ μετ' αὐτῆς ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ Lloyd.

Περὶ τοῦ 4 ἄρθρου τοῦ σχεδίου δὲν ἔχομεν ἤδη τί νὰ σᾶς προσθέσωμεν· ἂν δὲν κατορθωθῇ ν' ἀφαιρεθῇ ἐντελῶς, ἃς συνταχθῇ ὁμῶς εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ φαίνεται ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἡ λατρεῖς τῶν ξένων θρησκευμάτων δὲν ἐξακολουθεῖ νὰ ᾔναι ἀσφαλὴς ἄνευ συνθηκῶν.

Μετ'εὐχαριστήσεως ἔγνωμεν ὅτι ὁ Κόμης Ρώσσελ παρεδέχθη εὐμενῶς τὰς ἐπὶ τῶν ἀρθρ. 5 καὶ 7 περὶ συντάξεων καὶ μισθῶν παρατηρήσεις ἡμῶν.

Καθόσον ἀφορᾷ τὸ ἀντικείμενον τῆς κατεδάφισεως τῶν φρουρίων, ἐπειδὴ τοῦτο ἀφέθη ἐντελῶς εἰς τὴν διάκρισιν τῆς Ἀγγλίας, ἀναμένομεν μετὰ πεποιθήσεως ὅτι θέλει αὕτη τὴν ἐνεργήσει εἰς τρόπον ὥστε οὔτε ἡ ἐθνικὴ τῆς Ἑλλάδος ἀξιοπρέπεια νὰ προσβληθῇ, οὔτε ἡ φιλοτιμία τῶν ἀδελφῶν Ἑπτανησίων νὰ ἐγγιχθῇ οὐσιωδῶς, οὔτε ζημία μεγάλη νὰ ἐπέλθῃ· ἡ δὲ πεποίθησις ἡμῶν αὕτη ἐρείδεται οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῶν εὐνοϊκῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα διαθέσεων τῆς Ἀγγλίας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν λόγων αὐτῶν τοῦ Λόρδου Ρώσσελ εἰπόντος ὅτι, οὔτε τὴν κατεδάφισιν τῶν ἐν Κερκύρα φρουρίων, οὔτε τὴν οὐδετερότητα θεωρεῖ ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ὡς ἀναγκαίαν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην.

‘Ο Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

53.

(Μετάφρασις.)

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 15/27 Ἰανουαρίου 1864.

Ἀπόρρητον. Οἱ πληρεξούσιοι τῶν πέντε Δυνάμεων ὑπέγραψαν, τὴν δευτέραν, πρωτόκολλον δι' οὗ παραδέχονται τὸν περιορισμὸν τῆς οὐδετερότητος εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ τοὺς Παξοὺς καὶ τὴν παράλειψιν τοῦ περὶ ἐνόπλου δυνάμεως περιορισμοῦ.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

54.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 24 Ἰανουαρίου (5 Φεβρουαρ.) 1864.

Χθὲς μόνον ἐλάβομεν τὸ ἀπὸ 15/27 Ἰανουαρίου κρυπτογραφικὸν ὑμῶν τηλεγράφημα.

Ἡ βραδύτης αὕτη προῆλθεν ἐκ τῆς πρὸ μικροῦ διακοπείσης τηλεγραφικῆς μεταξὺ Καλλιπόλεως, Χίου καὶ Σύρου συγκοινωνίας.

Ἐκ τούτου ἐπεβεβαιώθη ὅ,τι ἤδη εὐχαρίστως εἶχομεν μάθει ἐκ τηλεγραφήματος, ληφέντος πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κυρίου Σκάρλετ, ὅτι δηλαδὴ διὰ πρωτοκόλλου τῶν Πληρεξουσίων τῶν πέντε Μεγάλων Δυνάμεων περιωρίσθη ἡ οὐδετερότης εἰς μόνον τὴν Κέρκυραν καὶ τοὺς Παξοὺς, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ μὴ ὀρισθῇ ἐν τῇ μεταξὺ τῶν τριῶν Εὐεργετίδων Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκῃ περιορισμὸς τις ὡς πρὸς τὰς στρατιωτικὰς καὶ ναυτικὰς δυνάμεις ἃς ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δύναται, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ μεταχειρισθῇ εἰς τὰς ῥηθείσας δύο νήσους.

Ἐπιθυμητὸν εἶναι, ὡς παρατηρήσαμεν ἤδη, νὰ σαφηνισθῇ τὸ μέρος τοῦτο εὐκρινέστερον δι' ἰδίου πρωτοκόλλου, ἢ τοῦλάχιστον νὰ καταχωρισθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῶν συσκέψεων ὑμῶν καὶ τῶν Πληρεξουσίων τῶν τριῶν Δυνάμεων, ὅτι ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐξουδετέρωσις αὕτη δὲν θέλει ἀρροᾷ εἰμὴ τὰς ξένας Δυνάμεις, ἢ ὅτι δὲν συνεπάγεται οὐδένα περιορισμὸν ὡς πρὸς τὴν διοικητικὴν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως, ἢ ὡς πρὸς τὴν κίνησιν τῶν δυνάμεων της, καθ' ἃ σᾶς ὑπεδείξαμεν ἐν ταῖς τελευταίαις ἀπὸ 16/28 Ἰανουαρίου ὁδηγίαις.

Οὐδόλως ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλετε καταβάλλει πρὸς τοῦτο πᾶσαν ἐφικτὴν προσπάθειαν, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ἐπὶ τέλους αἱ Δυνάμεις θέλουσι συναινέσει εἰς ἀξίωσιν τοσοῦτον εὐλογον καὶ δικαίαν.

Μέχρι τῆς σήμερον δὲν ἀφίχθη ἔτι τὸ Γαλλικὸν ἀτμόπλοιον ὅπερ ἀπὸ χθὲς περιμένομεν· στερούμεθα ἐπομένως τῶν ἀναφορῶν ἃς δι' αὐτοῦ βεβαίως μᾶς ἐπέμψατε.

‘Ο Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

55.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 10/22 Ἰανουαρίου 1864.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ μοι ἐγνωστοποίησεν, ἐν τῇ σημερινῇ μετ' αὐτοῦ συνδιαλέξει μου, ὅτι οἱ Πληρεξούσιοι τῶν πέντε Μεγάλων Δυνάμεων θὰ συνέλθωσι τὴν προσεχῇ δευτέραν ἵνα συνεννοηθῶσι περὶ τῶν παραχωρήσεων αἱ ἡδύναντο νὰ κάμωσιν ὡς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἐὰν συμφωνήσωσι, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνδιασκέψεως θὰ ἀναγραφῇ ἐν πρωτοκόλλῳ. Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ θέλουσι μόνον δυνηθῇ οἱ πληρεξούσιοι τῶν τριῶν Αὐλῶν νὰ μοι κοινοποιήσωσι τὸ σχέδιον νῆς Συνθήκης.

Ὁ περιορισμὸς τῆς οὐδετερότητος εἰς τὰς νήσους τῆς Κερκύρας καὶ τῶν Παξῶν κατέστησεν ἀναγκαῖον τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, κατὰ τὴν γνώμην τῶν Αὐλῶν Αὐστρίας καὶ Πρωσσίας· ὅθεν ἐθεώρησα καθήκόν μου νὰ ἐνεργήσω νὰ γείνη ὡσαύτως ἐν αὐτῷ μνεία ὅτι κατὰ κοινὴν συνεννόησιν τῶν πέντε Αὐλῶν ἡ περὶ περιορισμοῦ τῶν ἐν ταῖς νήσοις Ἑλληνικῶν δυνάμεων διάταξις τοῦ ἄρθρου δευτέρου τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου δὲν θέλει συμπεριληφθῇ ἐν τῇ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων Συνθήκῃ. Τὸ πρῶτον, εὕρισκον πολλὰς ὡς πρὸς τοῦτο ἀντιρρήσεις. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἔλεγεν ὅτι ὀφείλομεν ν' ἀρκεθῶμεν εἰς τὴν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Συνθήκῃ παράλειψιν τῆς εἰρημένης διατάξεως, καὶ νὰ μὴ ζητῶμεν νὰ γείνη μνεία ὅτι ἡ παράλειψις αὕτη ἐγένετο ἐκ προμελέτης, ἀλλ' εὔρον αὐτὸν σήμερον κλίνοντα μᾶλλον νὰ παραδεχθῇ τὴν ἡμετέραν ἀπαίτησιν.

Αἱ ἐγερθεῖσαι ὑπὸ τῆς Αὐστρίας δυσκολίαι ὡς πρὸς τὸ περὶ ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας ἄρθρον πολλὰ παρέσχον πράγματα τοῖς πληρεξουσίοις τῶν τριῶν Δυνάμεων. ἔσχον τὴν τιμὴν ν' ἀνακοινώσω ὑμῖν διὰ τῶν παρελθόντων ταχυδρόμων ὅτι ἡ Αὐστριακὴ Αὐλὴ ἀξιοῖ νὰ διατηρήσῃ ἐν τῷ μέλλοντι ὑπὲρ τοῦ Λόυδ τὰ πλεονεκτήματα ὧν σήμερον ἀπολαύει. Ὡς μόνον ὅρον συναινέι ν' ἀποδεχθῇ τὸν ἑξῆς· ἡ ἐνεστῶσα τῶν πραγμάτων κατάστασις νὰ διαρκέσῃ μεχρὶς αἱ Αὐλαὶ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας συνομολογήσωσι νέαν Συνθήκην.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἀντεπρότεινε νὰ μὴ διαρκέσῃ ἡ σημερινὴ κατάστασις πέραν τῶν πέντε ἐτῶν κατὰ μέγιστον ὅρον· ἀλλὰ κρίνων ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Κόμητος Ἀππονύϊ ἐκδηλουμένων διαθέσεων, θεωρῶ βεβαίαν τὴν ἀπόρριψιν τοῦ συμβιβαστικοῦ αὐτοῦ ὅρου ὑπὸ τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως. Τότε δὲ ἡ ἡμετέρα θέσις ἔσεται δυσχερὴς ἐνεκα τῶν ὑπὸ τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἐπιβεβλημένων ταῖς τρισὶ Δυνάμεσι ὑποχρεώσεων.

Συνωμίλησα μετὰ τοῦ Λόρδου Ρώσσελ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ἰδίως δὲ περὶ τῆς τῶν ὑπαλλήλων ἀποζημιώσεως, καὶ ἐξέφρασα τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις θ' ἀνεδέχετο τὴν δαπάνην ταύτην. Πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ιδέας ταύτης ἀνέφερον πολλὰ ἐπιχειρήματα ἅπερ περιττὸν ἤθελεν εἶσθαι ν' ἀπαριθμήσω ἐνταῦθα. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ οὐδὲν ἠθέλησε νὰ μοι ὑποσχεθῇ· θὰ ἐπανέλθω ὁμως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, οὐ μόνον παρ' αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ παρὰ τισιν ἄλλοις ὑπουργοῖς.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

56.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 10/22 Ἰανουαρίου 1864.

Ἰπέμνησα σήμερον τῷ Λόρδῳ Ρώσσελ τὴν ὑποβληθεῖσαν αὐτῷ ὑπ' ἐμοῦ αἴτησιν ὡς πρὸς τὰ σχέδια τῶν ἐν Κερκύρᾳ κατεδαφίσεων, ὑπαινιττόμενος δὲ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Συνταγματάρχου Wynne, ἐξ ἧς συνήγαγον ὅτι αὐτὰ ἦσαν βεβαίως ἑτοιμα, ἐζήτησα νὰ μοι κοινοποιηθῶσι. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἐδυσχέρανεν ἐπὶ τούτῳ, μετὰ τινα δὲ δισταγμὸν μοι εἶπεν ὅτι δὲν ἡδύνατο νὰ κοινοποιήτῃ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει τὰ ρηθέντα σχέδια,

διότι ἄλλως θὰ ὑπεχρέου τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ τροποποιήσῃ αὐτὰ, ἐνῶ ὁ Συνταγματάρχης Wynne διετάχθη νὰ προβῇ εἰς νέας ἐρεῦνας ὡς πρὸς ἐν μέρος τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει προμαχώνων. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἠλπίζε καὶ ἐπεθύμει νὰ μὴ ἐπεκταθῇ, μετὰ τὰς νέας ἐρεῦνας, τὸ ἔργον τῆς κατεδαφίσεως, ἥτις κατὰ τὸ σημερινὸν σχέδιον περιλαμβάνει τὸ νησιδίον τοῦ Βίδου καὶ τὸ φρούριον Ἀβραάμ. Δὲν ἠδύνατο οὐχ' ἦττον νὰ δεσμεύσῃ τὴν Βρετανικὴν Κυβέρνησιν.

Παρέστησα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ ὅτι ἀδύνατον ἦν νὰ δοθῇ εἰς τὴν κατεδάφισιν πλειοτέρα ἑκτασις, ἀφοῦ τὸ ἀνωτέρω σχέδιον ἐγένετο τοῖς πᾶσι γνωστόν. Τὸν παρεκάλεσα νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν καὶ μοὶ κοινοποιήσῃ αὐτὸ ὅ,τι τάχιον. Ἐν πᾶσι περιπτώσει, εἶπον αὐτῷ, ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις οὐδόλως δύναται νὰ προβῇ εἰς κατεδαφίσεις πρὶν ἢ γείνῃ ἡμῖν ἡ ἀνωτέρω κοινοποίησις ἀφοῦ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τὴν ἐζήτησε.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

57.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩι, τὴν 15/27 Ἰανουαρίου 1864.

Οἱ πληρεξούσιοι τῶν πέντε Μεγάλων Δυνάμεων συνήλθον προχθὲς ἐν συμβουλίῳ, ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ, καὶ ὑπέγραψαν πρωτόκολλον ἐμφαίνον τὴν συναίνεσιν αὐτῶν ὡς πρὸς τὸν περιορισμὸν τῆς οὐδετερότητος εἰς τὰς νήσους τῆς Κερκύρας καὶ τῶν Παξῶν καὶ τὴν παράλειψιν, ἐν τῇ μετὰ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκῃ, τῆς περιοριζούσης τὰς ἐν ταῖς νήσοις Ἑλληνικὰς δυνάμεις διατάξεως. Τὸ πρωτόκολλον περιέχει ὡσαύτως σημείωσιν τοῦ ἐν τῇ Συνθήκῃ ταύτῃ καταχωρισθησομένου περὶ τῆς οὐδετερότητος ἀρθροῦ.

Δὲν ἔχω τὸ καίμενον τοῦ πρωτοκόλλου τούτου, ὅπερ μοὶ ἀνεγνώσθη ἀπορρήτως παρὰ τοῦ Πρέσβειος τῆς Γαλλίας, λέγοντος ὅτι εἶναι εὐχαριστημένος ἐκ τῆς συντάξεως αὐτοῦ. Κατ' αὐτὸν, ἡ σύνταξις αὕτη ἐκφράζει σαφῶς τὴν ιδέαν ὅτι ἡ οὐδετερότης μόνον τὰς ξένας δυνάμεις ὑποχρεοῖ, ἀφοῦ μόνον περὶ τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῆς γίνεται ὡς πρὸς ἡμᾶς λόγος. Ἐὰν δ' ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεοῦται νὰ διατηρήσῃ τὴν εἰρημένην οὐδετερότητα, τοῦτο σημαίνει ὅτι ὀφείλει νὰ καταστήσῃ αὐτὴν σεβαστὴν ἐκ μέρους τῶν ξένων Δυνάμεων.

Ἡ Αὐλὴ τῆς Αὐστρίας δὲν ἠθέλησε ν' ἀποδεχθῇ, ὡς πρὸς τὰ κεκτημένα ὑπὸ τοῦ ξένου ἐμπορίου καὶ τῆς ξένης ναυτιλίας προνόμια, τὴν συμβιβαστικὴν πρότασιν τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ περὶ τῆς πενταετοῦς αὐτῶν παρατάσεως, φοβοῦμαι δὲ μὴ διὰ τῶν δυνάμεων οὐδὲν κατορθώσωμεν παρ' αὐτῇ ὡς πρὸς τοῦτο.

Σήμερον τὸ πρῶτ' ἐξαπέστειλα ὑμῖν τηλεγράφημα ἀναγγέλλον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πρωτοκόλλου. Ἐν αὐτῷ προσέθηκα τὴν λέξιν « ἀπορρήτον » διότι τὸ ἐν λόγῳ πρωτόκολλον δὲν ἐκοινολογήθῃ, μοὶ ἀνεκοινώθη δὲ ὑπὸ τὸν ῥητὸν τῆς ἐχεμυθίας ὅρον.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

58.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩι, τὴν 15/27 Ἰανουαρίου 1864.

Προσεκλήθην ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ νὰ μεταβῶ αὔριον, τὴν 4 μετὰ μεσημβρίαν, εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον, ἐνθα θέλω εὑρεῖ συνηγμένους τοὺς Πληρεξουσίους τῶν τριῶν Δυνάμεων οἵτινες θέλουσι μοὶ κοινοποιήσῃ τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης.

Τὸ ταχυδρομεῖον ἀναχωρεῖ αὐρῖον, ἀλλὰ θὰ ᾔηται κεκλεισμένον πρὶν ἢ ἐπιστρέψω ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ὥστε μόνον διὰ τοῦ ὀκτώ ἡμέρας μετὰ τὴν αὐρῖον ἀναχωροῦντος ταχυδρόμου θέλω δυνῆθαι ν' ἀποστείλω ὑμῖν τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης ἐξαιτούμενος καὶ τὰς ὑμετέρας ὁδηγίας.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

59.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 16/28 Ἰανουαρίου 1864.

Μόλις ἐπιστρέψας ἐκ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου, ὠφελοῦμαι ἐκ τῶν ὀλίγων στιγμῶν αἰτίνες μοὶ μένουσι πρὶν ἢ κλείσῃ τὸ ταχυδρομεῖον ἵνα διαβιβάσω ὑμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ἐγχειρισθέντα μοι τέσσαρα ἔγγραφα, ἥτοι·

α.) Τὸ Σχέδιον τῆς Συνθήκης·

β.) Τὸ σχέδιον τῆς μετὰ τῆς Ἀγγλίας Συμβάσεως·

γ.) Τὸ ὑπὸ στοιχ. Α. Πρωτόκολλον τοῦ κατὰ τὴν 13/25 Ἰανουαρίου γενομένου ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ Συμβουλίου.

δ.) Τὸ ὑπὸ στοιχ. Β. Πρωτόκολλον τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου.

Ὁ χρόνος μοὶ ὑπολείπεται ὅπως εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας. Ἀναμένω ἀνυπομόνως τὰς ὑμετέρας ὁδηγίας.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀποστέλλει σήμερον εἰς Ἀθήνας ὑπάλληλον τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου ἵνα κομίσῃ τῷ Κυρίῳ Σκάρλεττ τὸ Σχέδιον τῆς Συνθήκης καὶ δώσῃ αὐτῷ τὰς ἀναγκαίαις διασαφήσεις.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

60.

(Μετάφρασις.)

ΣΧΕΔΙΟΝ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

Τῇ 25 Ἰανουαρίου 1864 (ν.)

Προοίμιον.

Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλὴν τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων, ὅτι, ὅπως ἐνώσῃ τὰς νήσους μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἦν πρόθυμος, ἐὰν ἐξέφραζεν τοιαύτην εὐχὴν ἡ Ἰόνιος Βουλὴ, νὰ ἐγκαταλίπη τὴν προστασίαν τῶν νήσων τούτων, ἧτις εἶχεν ἀνατεθῇ εἰς τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα διὰ τῆς ἐν Παρισίοις τῇ 5 Νοεμβρίου 1815 (ν) μεταξὺ τῶν Αὐλῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Ῥωσίας συνομολογηθείσης συνθήκης. Τῆς εὐχῆς ταύτης ἐκδηλωθείσης διὰ ψηφίσματος τῆς ῤηθείσης Βουλῆς, παμψηφεί ἐκδοθέντος τῇ 7/19 Ὀκτωβρίου 1863, ἡ Αὐτῆς Βρεττανικῆ Μεγαλειότης συνήνεσε, διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς Συνθήκης τῆς συνομολογηθείσης τῇ 14 Νοεμβρίου 1863 μεταξὺ τῶν Αὐτῶν Μεγαλειότητων τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων, τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσίας καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν νὰ παραιτήσῃ τὴν προστασίαν ταύτην ὑπὸ τινος ὅρους ἐν τῇ μνησθείσῃ Συνθήκῃ διαλαμβανομένους.

Αἱ δὲ Αὐτῶν Μεγαλειότητες, ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, συνήνεσαν, διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς

ὅρους, νὰ παραδεχθῶσι τὴν παραίτησιν ταύτην, καὶ νὰ ἀναγνωρίσωσιν, μετὰ τῆς Αὐτῆς Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος, τὴν μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἔνωσιν τῶν εἰρημένων νήσων.

Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ἐν Λονδίνῳ τῇ 13 Ἰουλίου 1863 ὑπογραφείσης Συνθήκης, συνεφωνήθη πρὸς τοῦτοις ὁμοφώνως μεταξὺ τῆς Αὐτῆς Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος καὶ τῶν Αὐτῶν Μεγαλειότητων τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, ὅτι αἱ Ἰόνιοι νῆσοι, ὅταν ἡ μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἔνωσις τῶν τελεσθῇ, ὡς προεῖδε τὸ ἄρθρον 4 τῆς αὐτῆς Συνθήκης, θέλουσι συμπεριληφθῇ ἐν τῇ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος συνομολογηθείσῃ ἐγγυήσει ὑπὸ τῶν Αὐλῶν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας διὰ τῆς ἐν Λονδίνῳ τῇ 7 Μαΐου 1832 ὑπογραφείσης συνθήκης.

Ἐπομένως, σύμφωνα πρὸς τοὺς ὅρους τῆς Συνθήκης τῆς 1/13 Ἰουλίου 1863 καὶ πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 5' τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, δι' οὗ αἱ Αὐλαὶ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, ὡς Δυνάμεις ἐγγυήτραι ὑπὲρ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἐπεφυλάξαντο νὰ συνάψωσι συνθήκην μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὡς πρὸς τὰς συμφωνίας, αἱ ἔνωσις τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος, δύναται νὰ καταστήσῃ ἀναγκαίαν, αἱ ῥηθεῖσαι Αὐτῶν Μεγαλειότητες ἀπεφάσισαν νὰ προβῶσιν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀνωτέρω μνημονευθεισῶν διατάξεων.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων συγκατετέθη εἰς τὴν διάπραξιν τῆς Συνθήκης ταύτης, αἱ ῥηθεῖσαι Αὐτῶν Μεγαλειότητες διώρισαν πληρεξουσίους Αὐτῶν, ἦτοι

Ἄρθρον 1.

Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρεττανίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας, ἐπιθυμοῦσα νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν εὐχὴν, ἣν ἡ Βουλὴ τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἐξέφρασεν ὑπὲρ τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεώς των, συνήνεσεν, ὑπὸ τοὺς παρακατιὸν διαλαμβανομένους ὅρους, νὰ παραίτησῃ τὴν προστασίαν τῶν νήσων τῆς Κερκύρας, Κεραλληνίας, Ζακύνθου, Λευκάδος, Ἰθάκης, Κυθήρων Παξῶν μετὰ τῶν παραρτημάτων αὐτῶν, αἵτινες διὰ τῆς ἐν Παρισίοις τῇ 5 Νοεμβρίου 1815 ὑπογραφείσης συνθήκης ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, συνέστησαν ἐν καὶ μόνον ἐλεύθερον Κράτος ὑπὸ τὸ ὄνομα α Ἡνωμένη Πολιτεία τῶν Ἰονίων Νήσων » τεθὲν ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἀποκλειστικὴν προστασίαν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρεττανίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας, τῶν κληρονόμων καὶ διαδόχων Αὐτοῦ.

Ἐπομένως, ἡ Αὐτῆς Βρεττανικῆς Μεγαλειότης, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, ὡς ὑπογράψαντες τὴν Συνθήκην τῆς 7 Μαΐου 1832 ἀναγνωρίζουσι τὴν ἔνωσιν ταύτην, καὶ διακηρύττουσιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν διαγραφομένων ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεταξὺ τῶν Αὐλῶν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας ἀφ' ἐνὸς καὶ τῆς Ὑψ. Πύλης ἀφ' ἑτέρου διαπραχθείσης συμβάσεως τῇ 21 Ἰουλίου 1832, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Ἰονίων Νήσων, ἀποτελέσει ἐν Κράτος Μοναρχικόν, ἀνεξάρτητον καὶ Συνταγματικόν, ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν τριῶν Αὐλῶν.

Ἄρθρον 2.

Αἱ Αὐλαὶ τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρεττανίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, ὡς Δυνάμεις ἐγγυήτραι ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, διακηρύττουσι, τῇ συναινέσει τῶν Αὐλῶν τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Πρωσσίας ὅτι αἱ νῆσοι τῆς Κερκύρας καὶ τῶν Παξῶν, ὡς καὶ τὰ σὺν αὐταῖς, μετὰ τὴν ἔνωσιν αὐτῶν μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, θέλουσιν ἀπολαύει τῶν πλεονεκτημάτων διηνεκοῦς οὐδετερότητος.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεοῦται, τὸ καθ' ἑαυτὸν, νὰ τηρήσῃ τὴν οὐδετερότητα ταύτην.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἔνωσις τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος οὐδεμίαν θέλει ἐπιφέρει μεταβολὴν εἰς τὰ πλεονεκτήματα τὰ παραχωρηθέντα εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν τῶν ἀλλοδαπῶν, δυνάμει Συνθηκῶν καὶ Συμβάσεων συναφθεισῶν ὑπὸ ξένων Δυνάμεων μετὰ τῆς Αὐτῆς Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος, ὡς Προστάτιδος τῶν Ἰονίων νήσων. Πᾶσαι αἱ ἐκ τῶν εἰρημένων συναλλαγῶν, ὡς καὶ ἐκ κανονισμῶν συνδεδεμένων πρὸς αὐτάς καὶ σήμερον ἐν ἰσχύϊ, πηγάζουσαι ὑποχρεώσεις διατηρηθήσονται καὶ ἀκριβῶς ἐφαρμοσθήσονται ὡς καὶ μέχρι τοῦδε.

Ἐπομένως ῥητῶς συνομολογεῖται ὅτι τὰ πλοῖα καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν ἀλλοδαπῶν ἐν τοῖς Ἰονίοις λιμέσιν, ὡς καὶ ἡ μετὰ τῶν Ἰονίων λιμένων καὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος ναυστολία, θέλουσι τυγχάνει τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως καὶ ἔσονται ἐν τῇ αὐτῇ μοίρᾳ ὡς καὶ πρὸ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοῦτο μέχρι τῆς διαπράξεως νέων Συνθηκῶν, ἢ Συμβάσεων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ κανονισθῶσι μετὰ τῶν

ἐνδιαφερομένων μερῶν τὰ περὶ ἐμπορίας, ναυτιλίας καὶ τῆς τακτικῆς ὑπηρεσίας τῶν ταχυδρομικῶν συγκοινωνιῶν ζητήματα.

Ἄρθρον 4.

Ἡ μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἔνωσις τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων οὐδαμῶς ἀκυρώσει τὰς ὑπὸ τῆς ὑπαρχούσης νομοθεσίας τῶν νήσων καθιερωμένας ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας καὶ τῆς ἀνεξιθρησκείας· ἐπομένως τὰ καθιερωθέντα θρησκευτικὰ δικαιώματα καὶ προνόμια ὑπὸ τοῦ Α΄. καὶ Ε΄. κεφαλαίου τοῦ Συνταγματικοῦ Χάρτου τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων νήσων, καὶ ἰδίως ἡ ἀναγνώρισις τῆς ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ὡς Ἐκκλησίας ἐπικρατούσης ἐν ταῖς νήσοις, ἡ ἀπόλυτος ἐλευθερία τῆς λατρείας ἡ χορηγουμένη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κράτους τῆς Προστάτιδος Δυνάμεως, καὶ ἡ πλήρης ἀνεξιθρησκεία ἡ πρὸς τὰς ἄλλας χριστιανικὰς κοινότητας ὑποσχεθεῖσα, διατηρήονται καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ ἰσχύϊ.

Ἡ εἰδικὴ προστασία, ἡ ἐγγυηθεῖσα πρὸς τὴν Καθολικὴν ἐκκλησίαν, ὡς καὶ τὰ πλεονεκτήματα ὧν αὕτη ἤδη ἀπολαύει, διατηρηθήσονται ἐπίσης· καὶ οἱ εἰς τὸ δόγμα τοῦτο ἀνήκοντες ὑπήκοοι θὰ ἀπολαύωσιν ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις τῆς αὐτῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τῆς ἀναγνωρισθείσης ὡς πρὸς αὐτοὺς ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀπολύτου ἀστικῆς καὶ πολιτικῆς ἰσότητος μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τῶν διαφόρων δογμάτων, καθιερωμένη ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πρωτοκόλλου, θέλει ἐπίσης ἰσχύει ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις.

Ἄρθρον 5.

Ἐπειδὴ ἡ Βουλὴ τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἐθέσπισε, διὰ ψηφίσματος ἐκδοθέντος τῇ 7|19 Ὀκτωβρίου 1863, ἵνα τὸ ποσὸν τῶν δέκα χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν προσδιορισθῇ ἑτησίως εἰς αὐξήσιν τῆς ἀνακτορικῆς χορηγίας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, κατὰ μῆνα ἐκ διαλειμμάτων καταβαλλόμενον, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀποτελέσῃ τὸν πρῶτον εἰσπρακτέον φόρον ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν Ἰονίων νήσων, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεοῦται νὰ ἐφαρμόσῃ δεόντως τὸ ψήφισμα τοῦτο.

Ἄρθρον 6.

Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ἱρλανδίας, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν συνεφώνησαν ὅπως παραιτήσωσιν, ὑπὲρ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α΄. ἕκαστος τέσσαρες χιλιάδας λιρῶν στερλινῶν ἑτησίως, ἐκ τῶν ποσῶν αἱ τὸ Ἑλληνικὸν ταμεῖον ὑπεχρεώθη ν' ἀποτίνῃ ἑτησίως ἕκαστῳ αὐτῶν, δυνάμει τῆς συμφωνίας τῆς ἐν Ἀθήναις γενομένης ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τῇ συμπράξει τῶν Ἑλληνικῶν Βουλῶν, κατὰ μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1860.

Ῥητῶς ὀρίζεται ὅτι τὰ τρία ταῦτα ποσά, ἀποτελοῦντα κεφάλαιον δώδεκα χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν ἑτησίως, προσδιορίζονται εἰς προσωπικὴν προίκισιν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α΄. πρὸς τὴν ἀνακτορικὴν χορηγίαν ἣ ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ Κράτους ὀριζομένη. Ἡ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Θρόνον ἀνάβασις τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος οὐδεμίαν ἄλλως τε θέλει ἐπιφέρει μεταβολὴν εἰς τὰς οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις, αἱ ἡ Ἑλλὰς συνῆψε διὰ τοῦ ἁρθροῦ IB' τῆς Συμβάσεως τῆς 7 Μαΐου 1832 πρὸς τὰς Δυνάμεις, τὰς ἐγγυηθείσας τὸ δάνειον, οὔτε εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεώσεως ἣν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβε κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1860 μετὰ τὰς παραστάσεις τῶν τριῶν Αὐλῶν.

Ἄρθρον 7.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεοῦται ν' ἀναδεχθῇ εἰς ἑᾶς Αὐτοῦ πάσας τὰς ὑποχρεώσεις καὶ συμβάσεις τὰς νομίμως συναφθείσας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἢ ἐπ' ὀνόματι αὐτῆς ὑπὸ τῆς Προστάτιδος Δυνάμεως τῶν νήσων, συνωδὰ τῷ Συντάγματι τῶν Ἰονίων Νήσων, εἴτε μετὰ τῶν ξένων Κυβερνήσεων, εἴτε μετὰ ἐταιριῶν ἢ ἐταιρικῶν συλλόγων, εἴτε μετ' ἰδιωτῶν, καὶ ὑπισχνεῖται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς βηθείσας ὑποχρεώσεις καὶ συμβόλαια καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἑκτασιν, ὡσανεὶ εἶχον συναφθῇ ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ἢ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται ἰδίως τὸ δημόσιον χρέος τῶν Ἰονίων νήσων. καὶ τὰ εἰς τὴν Ἰόνιον Τράπεζαν, εἰς τὴν θαλασσίαν ἐταιρίαν, τὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα « Αὐστριακὸς Λόυδ » γνωστὴν, συμφώνως πρὸς τὴν ταχυδρομικὴν σύμβασιν τῆς 1 Δεκεμβρίου 1853, καὶ εἰς τὴν ἐταιρίαν τοῦ ἀερόφωτος τῆς Μερίτης καὶ τῆς Μεσογείου, χορηγηθέντα πλεονεκτήματα.

Ἄρθρον 8.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑπισχνεῖται νὰ ἀναδεχθῇ εἰς ἑᾶς ἑαυτοῦ:

1. Τὰς χορηγηθείσας συντάξεις εἰς Βρετανούς ὑπηκόους ὑπὸ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, συμφώνως πρὸς τοὺς περὶ συντάξεων ἰσχύοντας νόμους ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις.

2. Τὰς ὀφειλομένας ἀποζημιώσεις εἰς τινὰ ἄτομα, διατελοῦντα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, ἅπερ στερηθήσονται τῶν θέσεών των ἔνεκα τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως τῶν νήσων.

3. Τὰς συντάξεις, ὧν ἀπολούουσι πολλοὶ ὑπήκοοι Ἰόνιοι, πρὸς ἀμοιβὴν ὑπηρεσιῶν προσενεχθεισῶν εἰς τὴν Ἰόνιον Κυβέρνησιν.

Εἰδικὴ σύμβασις, συνομολογηθεσμένη μετὰ τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος καὶ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ὀρίσει τὸν ἀριθμὸν τῶν διαφορῶν τούτων συντάξεων, καὶ κανονίσει τὸν τρόπον τῆς ἀποτίσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 9.

Αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ καὶ αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, θέλουσιν ἀποχωρήσει ἐκ τῆς χώρας τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων νήσων ἐντὸς τριῶν μηνῶν, ἢ πρότερον, εἰ δυνατόν, μετὰ τὴν κύρωσιν τῆς παρούσης Συνθήκης.

Ἄρθρον 10.

Ἡ παροῦσα Συνθήκη ἐπικυρωθήσεται, αἱ δ' ἐπικυρώσεις ἀνταλλαχθήσονται ἐν Λονδίνῳ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ἐξ ἐβδομάδων ἢ καὶ πρὸ αὐτῆς, εἰ δυνατόν.

Πρὸς πίστωσιν τούτων κτλ.

61.

(Μετάφρασις.)

ΣΧΕΔΙΟΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ.

Τῇ 28 Ἰανουαρίου 1864 (ν.)

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ ἱρλανδίας, καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἐπιθυμοῦντες νὰ συνεννοηθῶσιν ὡς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν Ἀγγλῶν ὑπηκόων καὶ ἄλλων συνεπειᾶ τῶν ὑπηρεσιῶν, ἃς οὗτοι προσήνεγκον τῇ Κυβερνήσει τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων καθ' ὃν καιρὸν αἱ Νῆσοι αὗται διετέλουν ὑπὸ τὴν Προστασίαν τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, συμφώνησαν νὰ συνομολογήσωσιν ἐπὶ τούτῳ Σύμβασιν, καὶ διώρισαν ὡς Πληρεξουσίου των, ἡ μὲν Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας τὸν ὁ δὲ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος τὸν οἵτινες κοινοποιήσαντες ἀλλήλοις τὰ πληρεξουσία των, εὐρεθέντα ἐν καλῇ τάξει, συνεψώνησαν καὶ συνωμολόγησαν τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

Ἄρθρον 1.

Ἐπειδὴ κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐχορηγήθησαν συντάξεις εἰς Ἀγγλοὺς ὑπηκόους παρὰ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως, καὶ νῦν δὲ πρόκειται νὰ δοθῶσι τοιαῦται, συνεπεία τῶν ἐπικρατούντων κανονισμῶν ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις ὡς πρὸς τὰς συντάξεις· καὶ ἐπειδὴ τὸ ποσὸν τῶν εἰρημένων συντάξεων ἀναβαίνει κατ' ἔτος εἰς λίρας στερλίνας 7,403 8σελ. 3δην., ὡς ἐμφαίνει ὁ συνημμένος ὑπὸ στοιχ. Α. πίναξ, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων συνομολογεῖ ὅτι ἀφοῦ ἀφαιρεθῶσιν αἱ δέκα χιλιάδες λιρῶν κατ' ἔτος, αἱ μνημονευόμεναι ἐν τῷ 5ῳ ἄρθρῳ τῆς σήμερον ὑπογραφείσης Συνθήκης μετὰ τῶν Α. Α. Μ. Μ. τῆς Βασίλισσας τῆς Ἀγγλίας, τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν ἀφ' ἑνὸς, καὶ τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἀφ' ἑτέρου, τὸ ἀνωτέρω ποσὸν θέλει ἀποτελέσει τὴν δευτέραν ὑποχρέωσιν, τὴν ἐπιβαρύνουσαν τὰς εἰσπράξεις τοῦ τελωνείου Κερκύρας καὶ τῶν λοιπῶν Ἰονίων Νήσων, καὶ θέλει καταβάλλεσθαι εἰς ἑξαμηνιαίας δόσεις εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Ἀγγλὸν Πρόξενον, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διανέμηται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὰ διάφορα πρόσωπα τὰ δικαιούμενα εἰς τὰς ἀνωτέρω συντάξεις.

Ἐπειδὴ δὲ ἀναγκαῖον κατέστη νὰ δοθῶσιν ἀποζημιώσεις εἰς τινὰ ἄλλα πρόσωπα διατελοῦντα μὲν νῦν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, ἀλλὰ μέλλοντα ν' ἀπολέσωσι τὰς θέσεις των συνεπεία τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων, αἱ δ' ἀποζημιώσεις αὗται συμποσοῦνται κατ' ἔτος εἰς λίρας στερλίνας 3,271 12σελ. ὡς ἐμφαίνει ὁ συνημμένος ὑπὸ στοιχ. Β. πίναξ, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων συνομολογεῖ ὅτι τὸ εἰρημένον ποσὸν θέλει ἐπιβαρύνει τὰ εἰσοδήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ θέλει καταβάλλεσθαι καθ' ἑ-

ξαμηνιαίας δόσεις εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλον Πρέσβυν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διανεμηται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς ἔχοντας δικαιώματα ἐπὶ τῶν εἰρημένων ἀποζημιώσεων.

Αἱ διάφοροι αὗται συντάξεις καὶ ἀποζημιώσεις ἄρξονται ἐπιβαρύνουσαι τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ καταστήσονται πληρωτέαι παρ' αὐτῆς μετὰ τὴν παῦσιν τῆς Ἀγγλικῆς Προστασίας ἐπὶ τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ εἰς τὸ ἐξῆς. Ἐπομένως αἱ πρῶται καταβολαὶ γενήσονται εἰς τὸν Ἀγγλον Πρόξενον, ἐν Κερκύρα, καὶ τὸν Ἀγγλον Πρεσβευτὴν, ἐν Ἀθήναις, δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς 31 Μαρτίου, ἢ τῆς 30 Ἰουνίου, ἢ τῆς 30 Σεπτεμβρίου, ἢ τῆς 31 Δεκεμβρίου τῆς εὐθὺς παρεπομένης μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς Ἀγγλικῆς ἐξουσίας ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις. Ἐφεξῆς δὲ αἱ πληρωμαὶ θέλουν γίνεσθαι δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως ἐκάστης ἐπομένης ἐξαμηνίας.

Ἐπειδὴ δὲ διάφοροι Ἰόνιοι ὑπήκοοι λαμβάνουσι συντάξεις χορηγηθείσας αὐτοῖς δι' ὑπηρεσίας ὑπὸ τὸ κράτος τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἀναδέχεται ἵνα τὰ δικαιώματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν εἰρημένων συντάξεων ἀναγνωρισθῶσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐξακολουθήσωσιν οὗτοι δεόντως λαμβάνοντες αὐτάς. Ὁ ἐν Ἀθήναις Ἀγγλος Πρέσβυς, ἀφοῦ λάβῃ κατάλογον τῶν τοιούτων συντάξεων παρὰ τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ τῆς Α. Βρ. Μεγαλειότητος θέλει παραδώσει αὐτὸν εἰς τὸν Ἰπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐδεὶς Ἰόνιος ὑπήκοος θὰ δύναται νὰ ἔχῃ τινὰ ἀπαίτησιν παρὰ τῆς Α. Ἑλλ. Μεγαλειότητος ἐπὶ λόγῳ συντάξεως διδομένης νῦν αὐτῷ, ἐκτὸς ἂν ἡ σύνταξις αὕτη περιλαμβάνηται ἐν τῷ ρηθέντι καταλόγῳ.

ΠΙΝΑΞ ὑπὸ στοιχ. Α'.

Πρόσωπα δικαιούμενα εἰς συντάξεις ἐκ τῶν προσόδων τῶν Ἰονίων Νήσων.

Ὄνομα.

Ποσό.

Λίρ. σερ. σελ. δην.

Baker, Ἐρρίκος	554.	3.	2.
Barr, E. F.	500.	0.	0.
Blair, Οὐλλιαμ.	710.	0.	0.
Boyd, A. F.	416.	13.	4.
Cologan, J. B.	135.	0.	0.
Colthurst, Λοχαγός	97.	10.	0.
Falcona, Ἰάκωβος	115.	6.	8.
Fraser, Σίρ J.	510.	0.	0.
Gisborne, T. J.	382.	10.	0.
Hatton, Κάρολος	80.	13.	9.
Hunter, Ἰάκωβος	66.	13.	4.
Hunter, Ἰωάννης	200.	0.	0.
Kirkpatrick, Ἰωάννης	732.	10.	0.
Lawrence, Λοχαγός	150.	0.	0.
Marchis, Ἰωάννης	39.	10.	0.
Peas, Θωμᾶς	30.	0.	0.
Raqueneau, Λοχαγός	351.	12.	3.
Reid, Λοχαγός	191.	12.	6.
Reid, Σίρ Ἰάκωβος	710.	0.	0.
Reynolds, W. L.	238.	6.	8.
Stenhouse, Ροβέρτος	190.	13.	4.
Stevens, G. A.	29.	5.	0.
Stevens, Γεώργιος	135.	0.	0.
Stevens, Ριχάρδος	158.	13.	4.
Thompson, Ὑπολοχαγός	16.	5.	0.
Wilson, J.	24.	0.	0.
Woodhouse, Ἰάκωβος	637.	10.	0.

Λίραι στερλ. 7,403. 8. 4.

ΠΙΝΑΞ ὑπὸ στοιχ. Β'.

Πρόσωπα ὧν αἱ ἀποζημιώσεις ἔνεκα ἀπώλειας τῆς θέσεώς των εἰσὶ πληρωτέαι παρὰ τῆς
 'Ελλ. Κυβερνήσεως πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλον Πρέσβυν.

Ὄνομα.

Ποσό ν.

Λίρ. σελ. δην.

Baker, D ^r . B.	199.	6.	8.
Coccatto, Στέλιος	25.	0.	0.
Colquhoun, Σίρ P.	576.	13.	4.
Debiasi, Venerando	12.	2.	8.
Debiasi, Βικέντιος ..	13.	13.	0.
Dendin, Σταμάτιος ..	9.	2.	0.
Deverell, Ούίλλιαμ ..	66.	13.	4.
D'Everton, Βαρών (Κάρολος Sebright) ..	283.	6.	8.
Forrest, Λοχαγός ..	60.	0.	0.
Guiffre, Dom ..	23.	8.	0.
Greenwood, Ιάκωβος ..	16.	13.	4.
Lane, Cecil ..	166.	13.	4.
Lazzaro, Σπυρίδων ..	11.	14.	0.
Minari, Βασίλειος ..	12.	2.	8.
Murray, Λοχαγός ..	150.	0.	0.
Montanini, Λοχαγός ..	37.	10.	0.
Ongaro, Αλβέρτος ..	18.	15.	0.
Paoli, Ruggieri de ..	12.	2.	8.
Permis, Φερδινάνδος ..	13.	13.	0.
Quinland, Ιάκωβος ..	60.	0.	0.
Sargent, Σίρ Κάρολος ..	576.	13.	4.
Sella, Salvatore ..	12.	2.	8.
Stegni, Ιωσήφ ..	13.	13.	0.
Torrini, Ματθαῖος ..	75.	0.	0.
Wodehouse, Συνταγματάρχης ἔντιμος B.	250.	0.	0.
Wolf, Σίρ H. D.	576.	13.	4.

Λίραι στερλ. 3,272. 12. 0.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐνιαυσίων ἀποζημιώσεων θέλει δοθῇ εἰς τὰ κατωτέρω πρόσωπα, ὡς ἀποζημιώσεις ἔνε-
 κα τῆς ἀπώλειας τῶν θέσεών των, τὸ ποσὸν τῆς μισθοδοσίας των ἐπὶ ἓν ἔτος, ἦτοι:

Alexandre, Ὁδων ..	52	Λίρ.
Bulwer, Ἑρρίκος ..	300	»
Thomas ..	78	»
	<u>430</u>	»

Ἄρθρον 2.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις θέλει ἐπικυρωθῇ καὶ αἱ ἐπικυρώσεις ἀνταλλαχθῇ ἐν Λονδίῳ συγχρόνως μετὰ τῆς ἀν-
 ταλλαγῆς τῆς σημερινῆς Συνθήκης.

Πρὸς πίστωσιν κτλ.

(Μετάφρασις).

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ Α'.

Τοῦ κατὰ τὴν 25 Ἰανουαρίου 1864 ν. γενομένου ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ
τῆς Ἀγγλίας Συμβουλίου.

Παρόντες :

Οἱ Πληρεξούσιοι τῆς Αὐστρίας,
τῆς Γαλλίας,
τῆς Μεγάλης Βρετανίας,
τῆς Πρωσίας, καὶ
τῆς Ῥωσίας.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, συνεννοηθεὶς μετὰ τῶν Πληρεξουσίων τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσίας, ἀνήγγειλεν ὅτι αἱ τρεῖς προστατίδες Αὐλαὶ φρονοῦσιν ἀπὸ κοινοῦ:

Α'. Ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐπιμείνωσιν εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν ναυτικῶν καὶ στρατιωτικῶν δυνάμεων ἃς ἡ Ἑλλάς θέλει διατηρεῖ ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις, ὅπως διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 2 τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου.

Β'. Ὅτι τὰ πλεονεκτήματα τῆς οὐδετερότητος ἅπερ καθιεροῖ τὸ εἰρημένον ἄρθρον ὑπὲρ τῶν ἐπτὰ Νήσων, ἐφαρμοσθήσονται εἰς μόνας τὰς νήσους τῆς Κερκύρας καὶ τῶν Παξῶν ὡς καὶ εἰς τὰ παραρτήματα αὐτῶν.

Ὅθεν πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς προθέσεως τῶν ὑπογραφασῶν τὴν Συνθήκην τῆς 14 Νοεμβρίου Δυνάμεων, ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς φρονεῖ ὅτι ἀρκεῖ νὰ καταχωρισθῇ ἐν τῇ μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκῃ ἄρθρον συντεταγμένον οὕτως :

« Αἱ Αὐλαὶ τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ῥωσίας, ὡς ἐγγυήτραι τῆς Ἑλλάδος Δυνάμεις, διακηρύττουσι, τῇ συναινέσει τῶν Αὐλῶν τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Πρωσίας, ὅτι αἱ νῆσοι τῆς Κερκύρας καὶ τῶν Παξῶν, ὡς καὶ τὰ παραρτήματα αὐτῶν, θέλουσιν, ἀφοῦ ἐνωθῶσι μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἀπολαύει τῶν πλεονεκτημάτων διηνεκρῶς οὐδετερότητος.

« Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεοῦται, τὸ καθ' ἑαυτὸν, νὰ τηρῇ τὴν οὐδετερότητα ταύτην. »

Οἱ Πληρεξούσιοι τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Πρωσίας ἔδωκαν τὴν ἑαυτῶν συναίνεσιν εἰς τὰς δύο ἀνωτέρω τροποποιήσεις, ὡς καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὑπὸ τῶν Πληρεξουσίων τῶν τριῶν προστατίδων Δυνάμεων προτεινομένου ἄρθρου.

(Ὑπογ.) ΑΠΠΟΝΥΪ,
ΛΑΤΟΥΡ Δ'ΩΒΕΡΝ,
ΡΩΣΣΕΛ,
ΒΕΡΝΣΤΟΡΦ,
ΒΡΟΥΝΩΦ.

(Μετάφρασις.)

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ Β'.

Τοῦ κατὰ τὴν 25 Ἰανουαρίου 1864 ν. γενομένου ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ τῆς Ἀγγλίας Συμβουλίου.

Παρόντες :

Οἱ Πληρεξούσιοι τῆς Αὐστρίας,
τῆς Γαλλίας,
τῆς Μεγάλης Βρετανίας,
τῆς Πρωσσίας, καὶ
τῆς Ῥωσσίας.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Σχέσεων Ὑπουργὸς τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, ἐναρξιν ποιούμενος τῆς συνεδριάσεως, ἀνήγγειλεν, ὅτι οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Αὐτῶν τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, συμφώνως πρὸς τὸ κείμενον τοῦ ἀρθροῦ 6 τῆς ἐν Λονδίνῳ τῇ 14 Νοεμβρίου 1863 διαπραχθείσης Συνθήκης, ἤρχισαν ἤδη διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν συμφωνιῶν ἃς δυνατόν ν' ἀπαιτήσῃ ἢ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔνωσις τῶν Ἰονίων Νήσων.

Ὅπως καταστήσῃ εὐχερεστέραν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς διαπραγματεύσεως ταύτης, ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς κατέδειξεν ὅτι δέον νὰ συμπληρωθῶσι δι' ἐπεξηγητικῶν Πρωτοκόλλου οἱ ἐν τῷ ἀρθρῷ 4 ὑπάρχοντες ὅροι, ἵνα διὰ τῆς ἀκριβοῦς αὐτῶν ἐξηγήσεως, προληφθῇ πᾶσα ψευδὴς ἐρμηνεία.

Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ παρέστησεν, ὅτι τὰ χορηγηθέντα πλεονεκτήματα εἰς τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν ἁλλοδαπῶν, διὰ Συνθηκῶν συνομολογηθεισῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, ὡς προστάτιδος τοῦ Ἰονίου Κράτους, δὲν εἶναι διηνεκῇ ἀλλ' ἔχουσι περιορισμένην τὴν διάρκειαν. Ἐπομένως δέον ν' ἀνανεωθῶσι ἢ μεταρρυθμισθῶσι διὰ νέων κανονισμῶν, καθ' ἃν ἐποχὴν αἱ συμβάσεις, δυνάμει τῶν ὁποίων τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα παρεχωρήθησαν, λήξωσι, μετὰ τὰς εἰθισμένους γνωστοποιήσεις.

Κατὰ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας ταύτης, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δύναται νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν ξένων Δυνάμεων περὶ τῶν συναπτέων ἀπὸ κοινοῦ Συμβάσεων, πρὸς κανονισμὸν τῶν ἐμπορικῶν, τελωνιακῶν, ναυτιλιακῶν καὶ ταχυδρομικῶν ζητημάτων κτλ. εἰς τρόπον συντελοῦντα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν. Ταῦτα ἐκθεῖς ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς προσεκάλεσε τοὺς Πληρεξούσιους, ἐν Συμβουλίῳ συνηθροισμένους, νὰ ἀνακοινώσωσιν ἀλλήλοις τὰς ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν, ἃς ὑπέβαλεν εἰς τὴν ἐξέτασίν των, ιδέας αὐτῶν.

Ὁ Κύριος Πρέσβευτὴς τῆς Αὐστρίας ἐξέφρασεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεώς του, ὡς ἑξῆς: Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις, συγκατανεύσασα εἰς τὴν μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἔνωσιν τῶν Ἰονίων Νήσων, ἐνόμισε δέον νὰ φροντίσῃ μετ' ἐπιμελείας, ὅπως ἡ μεταβολὴ αὕτη, ἢ εἰς τὴν πολιτικὴν ὑπαρξίν τοῦ Ἑπτανησιακοῦ Κράτους ἐπιγενομένη, μὴδαμῶς παραβλάψῃ τὰ εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς ὑπηκόους ἀσφαλισθέντα πλεονεκτήματα διὰ Συνθηκῶν καὶ Συμβάσεων συναφθεισῶν καὶ ἤδη ἰσχυουσῶν ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν.

Πρὸς τοῦτο, ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἰδίως προσεπάθει, νὰ διαφυλάξῃ τὴν διατήρησιν τῶν νομίμως ἀπονεμηθεισῶν εἰς τὴν Αὐστριακὴν Ἑταιρίαν τοῦ Λεῦδ προνομιῶν. Αἱ προνομίαι δὲ αὗται κυρίως ἀφορῶσιν εἰς τὰς εὐκολίας τὰς χορηγηθείσας εἰς τὴν ναυτιλίαν τῆς Ἑταιρίας τοῦ Λεῦδ, συνίστανται δὲ ἰδίως εἰς τὴν ἐλευθέραν κοινωνίαν, καὶ εἰς τὴν ἀπὸ τῶν λιμενικῶν φόρων ἀτέλειαν, ὧν ἡ Ἑταιρία αὕτη ἀπολαύει εἰς τοὺς Ἰονίους λιμένας, δυνάμει τῆς ταχυδρομικῆς συμβάσεως τῆς συνομολογηθείσης τῇ 1 Δεκεμβρίου 1853.

Ἡ μετὰ τὴν Αὐστρίαν καὶ Ἑλλάδα Ἐμπορικὴ Συνθήκη οὐδαμῶς παραχωρεῖ τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα εἰς τὴν Αὐστριακὴν ναυτιλίαν. Ἐκ τούτου δ' ἐπεταὶ ὅτι ἐὰν τοῦ λοιποῦ τὰ Αὐστριακὰ ἀτμόπλοια, ἐρχόμενα εἰς τοὺς Ἰονίους λιμένας, ὑποβληθῶσιν εἰς τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντας κανονισμοὺς, ἐπαισθητὴν ὑποστήσονται ζημίαν.

Πρὸς δὲ τούτῳ, τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀκτοπλοίας εἰς μόνον τοῦ τόπου τὰ πλοῖα οὐσης ἐπιτετραμμένης, δυνατόν, ὅταν οἱ Ἰόνιοι λιμένες καταστῶσιν Ἑλληνικοί, ν' ἀμφισβητήσῃ ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ πλοῖα τῆς Ἑταιρίας τοῦ Λόϋδ τὸ δικαίωμα τοῦ πλέειν τακτικῶς, ὅπως ἤδη, μεταξὺ τῶν Ἰονίων λιμένων καὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἀρθροῦ 4 τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου π. ε. σκοπὸν εἶχε νὰ προλάβῃ τὸ ἄτοπον τοῦτο.

Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὴν πλήρη καὶ ἀπόλυτον ἐφαρμογὴν τῆς εἰρημένης παραγράφου ὑπὲρ τῶν ἀκτοπλοίων τῆς Ἑταιρίας τοῦ Λόϋδ. Συναινεῖ ἐν τούτοις, παραχώρησιν οὕτω ποιουμένη, ὅπως αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου ταύτης μείνωσιν ἐν ἰσχύϊ μόνον μέχρι τῆς συνάψεως νέων ἐπισημῶν Συμβάσεων ἢ συμβολαίων πρὸς κανονισμόν τῶν ζητημάτων τῆς ἐμπορίας, τῆς ναυτιλίας, ὡς καὶ τῆς τακτικῆς ὑπηρεσίας τῶν ταχυδρομικῶν συγκοινωνιῶν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν.

Ἐπίσης τὸ Αὐτοκρατορικὸν μυστικοσυμβούλιον ἀναγνωρίζει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔχει τὸ σύμφυτον παντὶ ἀνεξαρτήτῳ Κράτει δικαίωμα τοῦ αὐξάνειν ἢ ἐλαττοῦν τὰ τελωνιακὰ τέλη διὰ νόμου ἐσωτερικοῦ τοῦ Κράτους.

Ὁ Κύριος Πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρίας ἐπέμεινεν εἰς τὸ νὰ παραστήσῃ, κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐλῆς του, ὅτι ἡ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔνωσις τῶν Ἰονίων Νήσων, οὐδαμῶς δύναται νὰ παραβιάσῃ τὰ κεκτημένα ὑπὸ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας τῆς Αὐστρίας δικαιώματα, δυνάμει συνθηκῶν ἐν ἰσχύϊ ἤδη ὑπαρχουσῶν, ἐφόσον νέαι περὶ τούτων συμβάσεις δὲν συνομολογηθῶσι μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν. Ἐθεώρησε δὲ ὅτι δύναται νὰ ἐπιμείνῃ τοσούτῳ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὅσῳ ἡ Κυβέρνησις αὐτοῦ εἶχε τὸ ἀδιαφιλονείκητον δικαίωμα νὰ ἐμμεῖνῃ ἀπλῶς εἰς μόνον τὰς διατάξεις τῆς Συνθήκης τῆς 14 τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου.

Ὁ Κύριος Πρεσβευτὴς τῆς Πρωσίας συνήνεσε πληρέστατα εἰς τὴν ἀνωτέρω δήλωσιν, βεβαιῶν ἐπίσης, κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐλῆς του, ὅτι ἡ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔνωσις τῶν Ἰονίων Νήσων οὐδεμίαν δύναται νὰ ἐπαγάγῃ ζημίαν εἰς τὰ κεκτημένα δικαιώματα ὑπὸ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας τῆς Πρωσίας καὶ τῶν ἄλλων Κρατῶν τοῦ Γερμανικοῦ τελωνιακοῦ συνδέσμου (Zollverein) δυνάμει συνθηκῶν ἐν ἰσχύϊ ἤδη ὑπαρχουσῶν.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, ὡς καὶ οἱ Πρέσβεις τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας ἔκριναν ὀρθὰς τὰς διασαφέςεις ταύτας, καὶ ἐξέφρασαν τὸν σκοπὸν νὰ λάβωσιν αὐτὰς ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς διαπραγματεύσεως, ἣν ἀνεδέξαντο.

Ἐπὶ τούτῳ, ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος ἐπετράπη, ἐν ὀνόματι τοῦ Συμβουλίου, ν' ἀνακοινώσῃ τὸ παρὸν πρωτόκολλον εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Ἀθηνῶν.

(Ὑπογρ.)

ΑΠΘΟΝΥΪ.

ΛΑΤΟΥΡ Δ'ΩΒΕΡΝ.

ΓΩΣΣΕΛ.

ΒΕΡΝΣΤΟΡΦ.

ΒΡΟΥΝΩΦ.

64.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 17/29 Ἰανουαρίου 1864.

Ἐξαπέστειλα ὑμῖν διὰ τοῦ χθεσινοῦ ταχυδρομείου τὰ ἐγχειρισθέντα μοι ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ἔγγραφα ἢτοι τὰ σχέδια τῆς Συνθήκης καὶ τῆς μετὰ τῆς Ἀγγλίας Συμβάσεως καὶ τὰ δύο πρωτόκολλα τῆς 25 Ἰανουαρίου. Δὲν ἐπρόφθασα νὰ προσθέσω τι περὶ τῆς μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ συνεντεύξεώς μου.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μὲ ἐδέχθη μόνος, μοι εἶπε δὲ ὅτι μοι κοινοποιεῖ τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα ἐν ὀνόματι αὐ-

τοῦ, καὶ τῶν συναδέλφων του τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας. Ἀνακεφαλαιῶν ὅσα εἶχε πράξει ὅπως πείσῃ τὴν Αὐστρίαν νὰ φανῇ συνδιαλλακτικωτέρα ἔχαιρεν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ του ὡς πρὸς τὴν οὐδετερότητα, καὶ ἐξέφρασε τὴν λύπην του διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν· μοὶ ὑπέμνησεν ὁποίους εἶχε καταβάλει κόπους ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο καὶ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ πρότασιν περὶ τῆς πενταετοῦς μόνον διαρκείας τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως, ἀλλὰ μοὶ εἶπεν, ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑπερνικήσῃ τὴν ἐπιμονὴν τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ἐνώπιον τῆς ὀπίας ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ ἵνα λάβῃ τὴν συναίνεσιν αὐτῆς ὡς πρὸς τὰς παραχωρήσεις τῆς οὐδετερότητος. Σενεμερίσθη τὴν λύπην τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ διὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ὡς πρὸς τὸ περὶ ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας ἄρθρον καὶ τὸν ἐβεβαίωσα ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τὸ ἄρθρον ὅπως εὐρίσκεται ἐν τῷ σχεδίῳ τῆς Συνθήκης. Κατ'ἐμὴν γνώμην, εἶπον, ἀναπόφευκτον ἦτον ἢ νὰ συνομολογηθῇ, συγχρόνως μετὰ τῆς Συνθήκης, καὶ Σύμβασις μετὰ τῆς Αὐστρίας περὶ τῆς ἐταιρίας τοῦ Λόυδ κατόπιν τῆς ὁποίας τὸ ἄρθρον ἀπέβαινε περιττόν, ἢ τοῦλάχιστον νὰ τεθῇ περιοριστικὴ προθεσμία, ἃν οὐχὶ πλέον πέντε, ἔστω καὶ δέκα ἢ καὶ πλειοτέρων ἐτῶν. Διότι ὅπωςδήποτε ἂν αὐτὸν ἡμῖν ἀπέβαινε νὰ ποδεχθῶμεν τὴν διαιώνισιν τῆς προκειμένης ὑποχρεώσεως. Αἱ παρατηρήσεις αὗται ἐγένοντο ἐν παρόδῳ, διότι πᾶσα μετέπειτα διαπραγματεύσις ἀνεβλήθη μεχριστοῦ λαβόντες γνῶσιν τοῦ σχεδίου μ' ἐφοδιάσθητε μετὰ τὰς ὑμετέρας ὁδηγίας.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοὶ εἶπεν ὡσαύτως ὅτι δὲν ἀπέσβεσε τὸ περὶ τῶν προσθετέων ἐκ τοῦ Ἰονίου ταμείου τῇ Βασιλικῇ χορηγίᾳ δέκα χιλιάδων λιρῶν στερελινῶν ἄρθρον, συνεπεία τῶν παραστάσεων τοῦ βαρῶνος Βρουνῶφ, ὅστις ἐπέμεινε νὰ διατηρηθῇ αὐτό. Εἰς τούτῳ τὴν λύπην μου εἰς τὸν Λόρδον Ῥώσσελ καὶ παρετήρησα αὐτῷ ὅτι ἐὰν ἡ ἀπόφασις αὕτη ᾖ ἀμετάκλητος ἔπρεπε νὰ προστεθῇ παράγραφος ἀνάλογος τῷ ὑπὸ τῆς Ἰονίου Βουλῆς ψηφισθέντι, ἐμφαίνουσα ὅτι μετὰ τὴν ἔνωσιν ἡ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ψηφισθεῖσα Βασ. χορηγία θέλει διὰ νέου νόμου αὐξηθῇ κατὰ δέκα χιλιάδας λίρας πληρωτέας ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ταμείου. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἐφρόνει νὰ ὑπάρχῃ ἀντίρρησης ὡς πρὸς τοῦτο.

Θέλετε παρατηρήσει ὅτι τὸ προοίμιον δὲν ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ὑποδειχθεῖσάν μοι ἔννοιαν ἐν τῷ ἀπὸ 19/31 Δεκεμβρίου ὑμετέρῳ ἐγγράφῳ. Βεβαίως ἐν ταῖς νέαις μου ὁδηγίαις θέλει μοὶ δοθῇ διαταγὴ νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὑπάρχει δ' ἐλπίς ὅτι ἡ ὑμετέρα ἐπιθυμία νὰ ἐξαλειφθῇ πᾶσα μνεία τῶν ὅρων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου θέλει εἰσακουσθῇ.

Χ. ΤΡΙΚΟΠΗΣ

65.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 20 Ἰανουαρίου (1 Φεβρουαρίου) 1864.

Ὁφελήθην ἐκ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς Λονδίνον τοῦ Κυρίου Γλάδστωνος ἵνα ἔλθω μετ' αὐτοῦ εἰς συνδιάλεξιν ὡς πρὸς τὸ Ἰόνιον ζήτημα.

Ὁ Κ. Γλάδστων ἐξεφράσθη σφοδρώτατα κατὰ τῶν ἀξιώσεων τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ Ἰονίου ζητήματος, θεωρήσας πρὸς τοῖς ἄλλοις ὡς τερατώδη τὴν ἀξίωσιν αὐτῆς νὰ θέτῃ ὅρους πρὸς ὄφελος τοῦ Λόυδ. Εἰς ὅλων τῶν ἐπιβαρυνόντων τὴν ἔνωσιν τῶν Νήσων ὅρων, ὁ μόνος εὐλογος, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Κ. Γλάδστωνος, εἶναι ὁ τῆς ἐξουδετερώσεως τῆς Κερκύρας καὶ τῶν Παξῶν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον βεβαίως ἡ ἐξουδετέρωσις αὕτη δὲν ἠθέλε το παράπαν περιορίζει τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

Παρεκάλεσα τὸν Κ. Γλάδστωνα νὰ λαλήσῃ εἰς τοὺς λόρδους Ῥώσσελ καὶ Παλμερστῶνα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ περιορισθῶσιν ἐτι μᾶλλον αἱ σκοπούμεναι κατεδάφσεις. Μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι ἐὰν ἐξήρτητο ἀπὸ αὐτὸν, οὐδεμίαν θὰ ἔπραττον κατεδάφσιν, διότι ἐθεώρει τὸ μέτρον τοῦτο ὡς παράλογον· ἀλλ' ὅτι τὸ ζήτημα ὑπεξέφευγε τὴν ἀρμοδιότητά του. Οὐχ ἦττον ἐὰν παρουσιασθῇ περίστασις, θέλει ἐκφράσῃ τὴν γνώμην του ὡς ἀνωτέρω.

Τῷ ἐλάλησα ὡσαύτως περὶ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ὑπαλλήλων ὅσοι δὲν ἐδικαιοῦντο εἰς σύνταξιν, παρα-

καλέσας αὐτὸν νὰ καταλογίσῃ εἰς θάρος τοῦ Ἀγγλικοῦ ταμείου τὴν προκειμένην δαπάνην. Ὁ Κ. Γλάδστων ἀπεκρίθη ὅτι τὸ Κοινοβούλιον δὲν θὰ ἐπιψήφισε τὴν ἐπὶ τούτῳ πίστωσιν· ἀλλ' ἐφρόνει ὅτι τὸ ἐκ ταύτης ποσὸν ἠδύνατο νὰ ἐλαττωθῇ συνομολογουμένου ὅτι ἡ πληρωμὴ τῆς ἀποζημιώσεως θὰ παύῃ ἅμα ἕκαστος δικαιοῦχος ἐδέχετο ἔμμισθον θέσιν παρὰ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως.

Ἐλάλησα προχθὲς περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου εἰς τὸν λόρδον Παλμερστὼνα ὅστις μοι ἔδωκε τὴν αὐτὴν ὡς ὁ Κ. Γλάδστων ἀπάντησιν.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

66.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 31 Ἰανουαρίου (12 Φεβρουαρίου) 1864.

Χθὲς περὶ τὸ ἐσπέρας ἀφίχθη τὸ τῆς τρεχούσης ἐβδομάδος Γαλλικὸν ἀτμόπλοιον κομίσαν καὶ τὰ ἔγγραφα τοῦ τῆς παρελθούσης, ὅπερ ἐντελῶς καθυστέρησε.

Δι' αὐτοῦ ἐλάβομεν τὰς ἀναφορὰς ὑμῶν ὡς καὶ τὰ κοινοποιηθέντα ἡμῖν σχέδια συνθηκῶν καὶ τὰ ἐντυπα δύο πρωτοκόλλων.

Δὲν εἶχομεν βεβαίως σήμερον ὅλον τὸν ἀπαιτούμενον ὑλικὸν καιρὸν ἵνα ἐξετάσωμεν μ' ὅλην τὴν ἀκρίβειαν τῶν σπουδαίων τούτων ἐγγράφων τὰ καθ' ἕκαστον, καὶ φέρωμεν ἐν λεπτομερείᾳ τὰς σκέψεις ὑμῶν καὶ ὁμῶς ἐπειδὴ κατεπείγει μεγάλως ἡ ὀριστικὴ λύσις τοῦ σοβαροῦ τούτου ζητήματος καὶ μετ' ἀνυπομονησίας περιμένει ταύτην τό τε κοινὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑπτανήσου, διότι κατὰ μέγα μέρος ἐξ αὐτῆς ἐξήρτηται ἡ ὀριστικὴ τῶν πραγμάτων ὑμῶν ἀποκατάστασις, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠθέλησεν οὐδ' ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα νὰ βραδύνη τὴν ἀποστολὴν τῶν πρὸς ὑμᾶς ὀριστικῶν ὁδηγιῶν.

Ἄν εἶχομεν καιρὸν ἔτι νὰ συζητήσωμεν, ἂν ἡ ἐλαχίστη ἀκόμῃ βραδύτης δὲν ἦτον ἐπικίνδυνον νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἀκαταλόγιστος συνεπειάς, ἡ ἐλόμεν βεβαίως ἔλθει εἰς πολλὰς ἀναπτύξεις ἐπὶ διαφόρων ὅρων τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης, καὶ ἐσμὲν πεπεισμένοι ὅτι ἐπὶ τέλους ἠθέλομεν πείσει τὰς Δυνάμεις περὶ τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου τῶν σκέψεων καὶ τῶν ἀξιώσεων ὑμῶν. Ἀλλὰ χάριν ἄλλων σπουδαιοτάτων ἐθνικῶν συμφερόντων ἀναγκάζομεθα νὰ παραλείψωμεν τινὰ δευτερεύοντα ζητήματα ἐκ τῶν ἐν τῷ σχεδίῳ, καὶ νὰ περιορισθῶμεν μόνον εἰς τὴν ἔρευναν ὀλίγων τινῶν, τῶν σπουδαιοτέρων, καὶ τῶν δυναμένων, εἴτε νὰ ἐπιβαρύνωσιν, γενομένων δεκτῶν ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ σχεδίῳ, τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ἢ νὰ φέρωσιν ἀνωμαλίας εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν νομοθεσίαν αὐτοῦ.

Δυστυχῶς δὲν εἴχετε λάβει τὰς ἀπὸ 24 Ἰανουαρίου (5 Φεβρουαρίου) ὁδηγίας ὑμῶν πρὶν ἢ σὺς κοινοποιηθῇ τὸ σχέδιον, καθότι ἠθέλετε εἶσθαι εἰς θέσιν ν' ἀντικρούσητε τὰς διατάξεις περὶ ὧν ποιῶμαι λόγον ἀνωτέρω καὶ ἠθέλετε ἴσως ἐπιτύχει καὶ αὐτῶν τὴν τροποποίησιν.

Ἀρχόμενοι ἐκ τοῦ προοιμίου παρατηροῦμεν ὅτι τὸ μέτρον τοῦ νὰ μνημονεύωνται ἐν αὐτῷ οἱ ὅροι τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἐνῶ οὐσιωδῶς οὗτοι μετερρύθμισθησαν, ἦτον ὅλως περιττὸν διὰ τοὺς ἄλλους, ἐνῶ ἡμεῖς τὸ θεωροῦμεν καὶ ἐπιβλαβὲς καὶ ἐπιζήμιον, καθόσον μάλιστα ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα ν' ἀναγνωρίσωμεν, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου (1 Ἰανουαρίου) ἡμετέρῳ ἐγγράφῳ σὰς παρατηρήσαμεν, ἄλλους ὅρους, ἢ τοὺς ἐν τῇ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων Συνθήκῃ ὀριζομένους. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπιμείνητε ὅλαις δυνάμει ν' ἀραιεῖται ἡ φράσις ἀπὸ τινος ὅρου ἐν τῇ μνηθείσῃ συνθήκῃ ὀριζομένους. Τὸ λοιπὸν τοῦ προοιμίου δύναται νὰ μείνῃ ὡς ἔχει.

Ἐπὶ τοῦ Α'. ἄρθρου οὐδεμίαν παρατήρησιν ἔχομεν. Περαιτούμεθα πάσης περαιτέρω παρατηρήσεως ἐπὶ τοῦ Β', μετὰ τὸ πρωτόκολλον τῆς 13/25 Ἰανουαρίου.

Τὸ ἄρθρον 3ον παρουσιάζει ἀληθῶς τὴν μεγαλητέραν δυσκολίαν, καὶ ὅσον ἂν αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ διευκολύνωμεν τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος περὶ οὗ ἐν αὐτῷ ὁ λόγος, δὲν δυνάμεθα ὁμῶς ν' ἀποσιωπήσωμεν ὅτι ὡς εἶναι συντεταγμένον τὸ ἄρθρον οὐ μόνον παραβιάζονται οἱ γενικοὶ κανόνες τῶν διεθνῶν συμφωνιῶν, οὐ μόνον ἐπιβάλλεται δέσμευσις σκληρὰ καὶ αἰώνιος οὕτως εἰπεῖν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὡς πρὸς τὴν Ἀτμοπλοικὴν Ἑταιρίαν τοῦ Δούδ, ἀλλὰ καὶ καθιεροῖ τὴν δέσμευσιν ταύτην γενικὴν καὶ πρὸς ὅλγας τὰς Δυνάμεις, μεθ' ὧν συνέθετο οἰκισθῆποτε συμβάσεις ἡ Ἰονικὴ Κυβέρνησις, καθότι οὐδαμῶς ὀρίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ ὅτι

αἱ συμβάσεις αὗται θέλουσιν ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύωσι καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν κατὰ τὴν διάρκειαν μόνον τῶν ἐν αὐταῖς ὀριζομένων προθεσμιῶν.

Πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν ὅρων τούτων τοῦ ῥηθέντος ἄρθρου οὐδὲν ἄλλο καταλληλότερον ἐπιχείρημα ἡδυνάμεθα νὰ φέρωμεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἢ αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς λόγους δι' ὧν ὁ Κόμης Ῥώσσελ ὑπεστήριξε τὴν ἀρχὴν, ἣν ἡμεῖς ἀξιοῦμεν, καὶ οἵτινες εἰσὶ καταχωρισμένοι ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῆς 25 Ἰανουαρίου. Δυστυχῶς τὸ συμπέρασμα τοῦ πρωτοκόλλου τούτου ἐστὶν ὅλως ἀντίθετον τῶν ὑπὸ τοῦ Κόμης Ῥώσσελ ἐκτεθεισῶν ἀρχῶν, καὶ ἀποροῦμεν ἀληθῶς πῶς αἱ Δυνάμεις ἀπεφάσισαν νὰ ὑποσχεθῶσι τὴν ὑποστήριξιν τῶν τοσοῦτον ἀδίκων καὶ τοσοῦτον ἀπαδουσῶν πρὸς τὴν λογικὴν ἀξιώσεων τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως. Οἱ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν τοιούτων ἀξιώσεων ἀναφερόμενοι ὑπὸ τῆς Αὐστρίας λόγοι εἰσὶ τοσοῦτον ἀσθενεῖς ὥστε οὐδὲ συζητήσεως σπουδαίας καθίστανται ἐπιδεκτικοί. Οὐδὲν ἄλλο παρατηρεῖ τις ἐν τοῖς λόγοις οὓς ἐξέθηκεν ὁ Πρέσβυς τῆς Αὐστρίας, εἰμὴ τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀνταλλάξῃ τὴν εἰς τὴν ἔνωσιν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος συναίνεσίν του διὰ τερατώδους προνομίου τὸ ὁποῖον πρωτοφανὲς ὅλως παρουσιάζεται εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν διεθνῶν σχέσεων καὶ συμφωνιῶν. Ἡ καθιέρωσις τῆς εἰς τὸ ἐπάπειρον ἰσχύος συνθηκῶν προσωρινῶν καὶ μάλιστα ἐκπνευσασῶν ἤδη, ὡς βεβαιοῦται, εἶναι ὑποχρέωσις σκληροτάτη ἣν δυσκόλως θέλομεν δυνήθῃ νὰ ὑποφέρωμεν. Πρέπει ἐπομένως νὰ τὴν ἀντικρούσητε ἰσχυρῶς καὶ νὰ προσπαθήσητε τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ συνταχθῇ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπὸ 24 Ἰανουαρίου (5 Φεβρουαρίου) ἡμετέρου ἐγγράφου. Ἡθέλομεν ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ, προτιμήσει, οἷαν-δήποτε παράτασιν προθεσμιῶν, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀκόμη, τῆς ἀορίστου ἰσχύος. Δύσασθε ἐπομένως νὰ δεχθῆτε τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς ἰσχύος τῶν μετὰ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως συμφωνιῶν τοῦ Λόυδ καὶ πέραν τῶν πεντε-ἑτῶν, ἂν παρατηρήσητε ὅτι οὕτω δύναται νὰ κατορθωθῇ ἡ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅμως τοῦ νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ῥητῶς ἡ ἐξήγησις ὅτι ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς τὰς μετὰ τῶν ἄλλων Δυνάμεων Συνθήκας ἡ ἰσχύς αὐτῶν διαρκεῖ ἐφ' ὅσον χρόνον ὀρίζεται ἡ διάρκεια ἐκάστης τούτων.

Ἄν τυχὸν ἄπασαι ὑμῶν αἱ προσπάθειαι ἀποβῶσιν ὅλως μάταιαι, πρέπει τότε νὰ ζητήσητε ν' ἀπαλειφθῇ ἐντελῶς τὸ ἄρθρον 3 ἀπὸ τῆς Συνθήκης, καὶ ἂν ἡ Αὐστρία φρονῇ ὅτι ἔχει δικαιώματα κεκτημένα δυνάμει τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἃς διεκδικήσῃ αὐτά.

Καὶ τοι θεωροῦντες ὅλως περιττὰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 δι' οὓς σὰς ἐξεθέσαμεν δι' ἄλλων ἐγγράφων λόγους, παραιτούμεθα πάσης παρατηρήσεως ἐπ' αὐτοῦ.

Καλὸν εἶναι νὰ προσπαθήσητε νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ ἄρθρον 5 ὡς ὅλως περιττὸν καὶ μὴ τείνον εἰς ἄλλο, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ θέτῃ μόνον εἰς ἀμφιβολίαν τὴν ἀπόλυτον καὶ ἐντελῇ συγχώνευσιν τῶν δύο χωρῶν. Βεβαίως μετὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Ἑπτανήσου ἐν μόνον ταμεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου θὰ ὑπάρχῃ καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνου θὰ διδῇται εἰς τὸν Βασιλέα ἡ ἐπιχορήγησις Του, αὐξηθησομένη ἀναμφιβόλως μετὰ τὴν ἔνωσιν κατὰ 10,000 λίρας Ἀγγλικᾶς. Ἄν ὅμως ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἐπιμείνῃ ἀπολύτως εἰς τὴν τήρησίν του, μὴ παρατείνητε τὴν ἀντίστασιν ὑμῶν· προσπαθήσατε μόνον τότε νὰ γείνῃ δεκτὴ ἡ προσθήκη ἐν τῷ ἄρθρῳ αὐτῷ ἡ παρ' ὑμῶν προτεινομένη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 62 καὶ ἀπὸ 17/29 Ἰανουαρίου ἀναφορᾶς σας, καὶ τὴν ὁποίαν προσθήκην ὁ Κόμης Ῥώσσελ παραδέχεται, ὡς σὰς εἶπε, δηλαδὴ νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον εἰς παράγραφον ὀρίζων ὅτι μετὰ τὴν ἔνωσιν ἡ ἀνακτορικὴ χορήγησις, ἡ ἥδη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ψηφισθεῖσα, θέλει αὐξήθῃ διὰ νόμου μὲ τὸ ἀνωτέρω ποσῶν τῶν δέκα χιλιάδων λιρῶν εἰς βάρος τοῦ ταμεῖου τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τῶν ἄρθρ. 6 καὶ 7 δὲν ἐπιφέρωμεν παρατηρήσεις· καλὸν μόνον εἶναι νὰ προσπαθήσητε ν' ἀφαιρεθῇ εἰ δυνατόν, ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ 7 ἄρθρου ὡς ὅλως περιττὴ, καθότι ἐνῶ συμφωνεῖται ὅτι ὅλας ἐν γένει τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰς συμφωνίας ὅσας συνέθετο νομίμως ἡ Ἰονικὴ Κυβέρνησις μετὰ Κυβερνήσεων, Ἑταιριῶν, ἢ ἀτόμων ἀναδέχεται καὶ ἀναγνωρίζει ἡ Ἑλληνικὴ, τίς ἡ ἀνάγκη νὰ μνημονεύωνται ἰδίως τινὲς τοιαῦται συμφωνίαι;

Τὸ ἄρθρον 8 δὲν ἔχει παντελῶς χώραν ἐν τῇ Συνθήκῃ ταύτῃ. Τὰ περὶ συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων κανονισθήσονται δι' ἰδίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Μεγάλης Βρετανίας Συμβάσεως. Ἐπειδὴ διὰ λόγους οὓς ἐκτιθέμεθα ἐν ἰδίῳ ἐγγράφῳ καθίσταται ἀδύνατον νὰ παραδεχθῶμεν τινὰς ὅρους τοῦ σχεδίου συμβάσεως τοιαύτης οἷαν ἐκοινοποίησεν ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις, δὲν δυνάμεθα ἤδη νὰ συναίνεσωμεν εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ 8ου ἄρθρου. Πρέπει λοιπὸν νὰ ζητήσητε ἐπιμόνως ἢ τὴν ἀπάλειψιν αὐτοῦ, ἢ τὴν τροποποίησίν του εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὀρίζεται μόνον ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς συντάξεις ἢ ἄλλας ἀξιώσεις ἀποζημιώσεως, ταῦτα κανονισθήσονται δι' ἐιδιχῆς συμβάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Μεγάλης Βρετανίας.

Τὸ ἀκροτελεύτιον ἄρθρον ἐστὶν ἀνεπίδεκτον παρατηρήσεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατηρεῖτε ὅτι ἐπὶ τριῶν κυρίως ἄρθρων ἐπιφέρωμεν σπουδαίας παρατηρήσεις καὶ αὐτῶν κυρίως τὴν τροποποίησιν ἐπιθυμοῦμεν, ἥτοι ἐπὶ τοῦ προοιμίου, ἐπὶ τοῦ 3ου ἄρθρου καὶ ἐπὶ τοῦ 8ου.

Ἄμα λοιπὸν λάβετε τὰς παρούσας ὁδηγίας, πρέπει νὰ ἐπισπεύσητε τὰς μετὰ τῶν Πληρεξουσίων τῶν τριῶν μεγάλων Δυνάμεων διαπραγματεύσεις ὑμῶν καὶ νὰ συζητήσητε τὰ διάφορα ἀντικείμενα, περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνωτέρω· ὀφείλετε νὰ ὑποστηρίξητε καὶ ζητήσητε μετ' ἐπιμονῆς τὴν τροποποίησιν τῶν τριῶν κυρίως ὅρων.

Ἄν ἀφοῦ ἐξαντλήσητε ὅλας ὑμῶν τὰς προσπάθειάς καὶ τὰς ἐνεργείας, παρρηγήνητε καὶ πεισθῆτε ὅτι ἀδύνατον ἀπολύτως καθίσταται νὰ κατορθώσητε τὰς ὁποίας ἐπιζητοῦμεν μεταβολάς, πρέπει νὰ ἐνταμώσητε ἰδίως ἓνα ἕκαστον τῶν τριῶν πληρεξουσίων, καὶ προσπαθήσητε νὰ πληροφορηθῆτε ἂν ὑπάρχῃ ἐλπίς τις ἵνα μᾶς παραχωρηθῶσιν αἱ προτεινόμεναι τροποποιήσεις· ἂν δὲ καὶ οὗτοι ἐν ταῖς ἰδιαιτέrais συνετεύξῃσι σᾶς ἀπελπίσωσι, τότε ἡ Β. Κυβέρνησις ἰν' ἀποφύγῃ πᾶσαν πρᾶταιν τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος· ἥτις δύναται πολυειδῶς ν' ἀποβῇ ἐπιβλαβεστάτη εἰς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, σᾶς ἐπιτρέπει νὰ ὑπογράψῃτε τὴν Συνθήκην ὡς ἔχει τὸ ὑποβληθὲν ἡμῖν σχέδιον, ἐκτὸς ὅμως τοῦ ἄρθρου 8, τοῦ ὁποίου ὀφείλετε ἀνεκδοτῶς νὰ ζητήσητε ἢ τὴν ἐξάλειψιν ἢ τὴν τροποποίησιν κατὰ τὸν ὑποδειχθέντα ἀνωτέρω λόγον.

Ἄν ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἐπιμείνη μὴ συγκατατιθεμένη νὰ ὑπογράψῃ Συνθήκην ἀνευ τοῦ 8ου ἄρθρου, δύνασθε μὲν ν' ἀναβάλῃτε ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης καὶ νὰ γνωστοποιήσητε εἰς τοὺς λοιποὺς πληρεξουσίους ἰδίως, ὅτι εἴσθε ἑτοιμοὶ νὰ ὑπογράψῃτε αὐτὴν ἀνευ τοῦ 8ου ἄρθρου, ὅπερ οὐδὲν κρινὸν ἔχει μετ' αὐτὴν, νὰ τοὺς παρακαλέσητε δὲ νὰ μεσολαβήσωσι παρὰ τῇ Ἀγγλικῇ Κυβερνήσει νὰ μὴ ἐπιμείνη εἰς τοῦτο περισσότερο, παριστῶντες αὐτοῖς ὅτι εἶναι ἄδικον τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, τὸ ὑπὸ τοσούτων ἀναγκῶν περιστοιχούμενον, νὰ ὑποχρεωθῇ οὕτως εἰπεῖν ν' ἀναδεχθῇ ἀνεξετάστως καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐρεῦνης ἢ συζητήσεως τοιαῦτα θέματα.

Ἄν δὲ καὶ ἡ τῶν δύο ἐτέρων πληρεξουσίων μεσολαβήσις ἀποβῇ ἄκαρπος, σᾶς ἐκφράσωσι δὲ οὗτοι τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ δεχθῆτε τὸν ὅρον ὡς ἔχει, ὑπογράψατε τὴν Συνθήκην καὶ μετὰ τοῦ 8ου ἄρθρου, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὰς λεπτομερείας τῆς χωριστῆς μετὰ τῆς Ἀγγλίας συμβάσεως καὶ τὰ πρόσωπα περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν αὐτῇ θέλουσι γείνει κατόπιν διαπραγματεύσεις· ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη δύναται νὰ μνημονευθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς τελευταίας ὑμῶν συνεδριάσεως μετὰ τῶν τριῶν πληρεξουσίων.

Ἄμα ὑπογράψατε, πρέπει νὰ μᾶς τὸ ἀναγγείλῃτε πᾶχυτα διὰ τοῦ τηλεγράφου, γνωστοποιούντες ἡμῖν συνάμα διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου καὶ τὰς μεταβολάς ἐν περιλήψει, ἃς ἠθέλετε τυχὸν ἐπιτύχει.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

67

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 31 Ἰανουαρίου (12 Φεβρουαρίου) 1864.

Διεξήλθομεν μετὰ προσοχῆς τό τε προοίμιον, τὰ δύο ἄρθρα καὶ τοὺς πίνακας τοῦ σχεδίου τῆς εἰδικῆς συμβάσεως ὅπερ μοι ἐπέμψατε καὶ ἥτις ἀφορᾷ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἐξασφάλισιν τῆς πληρωμῆς, εἰς διαφόρους Ἀγγλους ἐν Ἑπτανήσῳ ὑπηρετήσαντας, συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων.

Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς συντάξεις, ἀφοῦ αὗται στηρίζονται ἐπὶ νόμων καὶ ἡμεῖς ἀπ' ἀρχῆς εἶπομεν ὅτι παραδεχόμεθα νὰ τεθῇ ἐν τῇ ἄλλῃ συνθήκῃ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναγνώρισεως ἐκ μέρους ἡμῶν τῶν κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ ἐν Ἑπτανήσῳ νόμους ἀπονεμηθεῖσιν συντάξεων, δὲν ἔχομεν ἄλλο τι ν' ἀντιτάξωμεν εἰμὴ ὅτι ἦτον περιττὸν νὰ συνομολογηθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον σύμβασις εἰδική, μνημονεύουσα τῶν ὀνομάτων τῶν συνταξιούχων, ἐνῶ τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν τοιούτων εἶναι θεδαίως καταγεγραμμένα εἰς τὰ βιβλία τοῦ ταμείου τῶν συντάξεων, καὶ ἐνῶ οὗτοι δὲν ἔχουν, ἄπαξ τῆς ἀρχῆς καθιερωθείσης ἐν τῇ ἄλλῃ συνθήκῃ, ἢ νὰ παρουσιάζουν ἐκάστοτε τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τοὺς τίτλους τῶν ὅπως λαμβάνωσι τακτικῶς τὴν σύνταξίν των. Προκειμένου λοιπὸν νὰ μὴ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀρχῆς τῆς καθιερουμένης ἐν τῷ ἄρθρῳ τῆς κυρίας Συνθήκης, ἀνάγκη πᾶσα τότε, ἂν ἐπιμένῃ ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις νὰ καταχωρισθῇ ῥητῶς ὀνόματα δικαιούχων εἰς εἰδικὴν σύμβασιν, νὰ γράψωμεν εἰς τὴν Ἑπτανήσον καὶ προσκαλέσωμεν τὸν ἐκείσε ἡμέτερον Γεν. Πρόξενον νὰ ζητήσῃ οὗτος καὶ λάβῃ ὑπὸ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως σημείωσιν ἀκριβῆ τῶν τε προσώπων τῶν δικαιουμένων νὰ λαμβάνωσι σύνταξιν καὶ τῶν τίτλων, ἐφ' ὧν αὗται στηρίζονται, ἥτοι τῶν νόμων ἢ ἄλλων ἰσχύον νόμου ἔχουσιν πρὸς τοῦτο διατάξεις· ἄλλως τε ἠθέλομεν ἐπισύρει μεγάλην εὐθύνην ἐφ' ἡμῶν πρ-

ραδεχόμενοι, ἄνευ τῆς ἀνωτέρω ἐξακριβώσεως, κατάλογον ἔντυπον ὀνομάτων καὶ ποτῶν σημαντικῶν καὶ ὑπογράφοντες αὐτὸν ἐν συνθήκῃ καταχωρισμένον. Τὸ πρῶτον βεβαίως τὸ ὁποῖον, ὅταν μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης, ὑποβάλωμεν πάντα τὰ ἔγγραφα εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ ζητήσωμεν τὴν κατὰ τὸ σύνταγμα ἡμῶν ἀπαιτούμενην συγκατάθεσιν τοῦ σώματος τούτου, ἀναπληροῦντος τὴν σήμερον τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν, τὸ πρῶτον, λέγομεν, ὅπερ θέλουσι μᾶς εἶπει εἶναι ἐπὶ τίνων τίτλων καὶ ἐγγράφων ἐπισήμων στηριχθέντες, παρεδέχθημεν τὰ τε ὀνόματα καὶ τὰ ἀντικρυ αὐτῶν ποσὰ ὡς ἀναμφισβήτητα. Ἐσπεύσαμεν λοιπὸν νὰ γράψωμεν περὶ τούτου τὰ δέοντα πρὸς τὸν ἡμέτερον Γεν. Πρόξενον.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἀποζημιώσεις ἢ ἐπιχορηγήσεις τὰς ὀριζομένας ὑπὲρ προσώπων διαφόρων Ἀγγλῶν διατελούντων μὲν ἤδη ἐν ὑπηρεσίᾳ εἰς τὴν Ἑπτανήσον, μελλόντων δὲ ν' ἀπολέσωσι τὰς θέσεις των ὡς ἐκ τῆς ἐνώσεως καὶ ἀμέσως μετ' αὐτὴν, ἐπιχορηγήσεις αἵτινες τείνουσι νὰ ἐξασφαλίσωσιν εἰς τοὺς ῥηθέντας ὑπαλλήλους ἰσὸβιον τὴν μισθοδοσίαν των καὶ νὰ ἐπιβαρύνωσιν οὕτω τὸ ταμεῖον τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ ὀγκῶδες ἐτήσιον ποσὸν λιρῶν στερλινῶν 3,271, ἀφ' οὗ ἤδη τοῦτο θέλει ἐπιβαρυνθῆ μὲ ποσὸν συντάξεων, πρὸς μὲν Ἀγγλους ἐκ λιρῶν στερλινῶν 7,403, πρὸς δὲ Ἰονίους μὲ ποσὸν ἄλλο εἰσέτι ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ, λέγομεν, τὰς τοιαύτας διαρκεῖς ἀποζημιώσεις καὶ ἐπιχορηγήσεις, ἀμέσως ὅτε τὸ πρῶτον ἐλάβομεν γνῶσιν αὐτῶν, πολλὰς καὶ σπουδαίας, ὡς ἐνθυμείσθε βεβαίως, ἐπεφέρομεν παρατηρήσεις, καὶ ὑμεῖς εἰς αὐτάς ἀπαντῶντες μᾶς ἐβεβαίωσατε ὅτι αἱ παρατηρήσεις μας ἐκεῖ· αἱ ὑποβληθεῖσαι εἰς τὸν Κόμητα Ρῶσσελ, τῷ ἀφῆκαν ἐντύπωσιν, καὶ ὅτι σᾶς εἶπεν ἐπὶ τέλους ὅτι εἰσέγαγε τὴν πρότασιν ταύτην πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι ἦτον εἰς αὐτὸν δυνατὸν ὑπὲρ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ὑπαλλήλων. Ὑπεθέτομεν λοιπὸν μετὰ τὴν τοιαύτην πρὸς ὑμᾶς ἐξήγησιν τοῦ εὐγενοῦς Λόρδου ὅτι δὲν ἤθελε καταχωρισθῇ πλέον αὐτὸς ὁ ὅρος εἰς σχέδιον Συνθήκης προτεινόμενον εἰς ἡμᾶς. Ἐπαναλαμβάνομεν λοιπὸν καὶ ἤδη νὰ σᾶς προσκαλέσωμεν νὰ φέρητε ἐκ νέου ὑπ' ὄψιν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως τοὺς λόγους δι' οὓς δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐπιμένῃ εἰς τοιαύτην ἀπαίτησιν. Ἄλλως τε ὁπότεν ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς προστασίας ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν τῆς Ἑπτανήσου τοὺς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐκήρυττεν αὕτη ὅτι δέχεται νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἑνωσιν, οὐδαμοῦ αὐτῶν ὑπάρχει ὅτι ὀφείλεν ἡ Ἑπτανήσος ν' ἀποζημιώσῃ, δι' ἰσὸβίου παραχωρήσεως τοῦ μισθοῦ των, τοὺς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς πολιτείας ἐκείνη· Ἀγγλους ὑπαλλήλους. Ὅτι λοιπὸν τότε δὲν ἐζητήθη οὐτ' ἀπεφασίσθη, πῶς ἡμεῖς ν' ἀναλάβωμεν ἤδη καὶ νὰ καθιερώσωμεν, χωρὶς νὰ ἐκτεθῶμεν ὕστερον εἰς μεγάλην κατακραυγὴν καὶ ἐνταῦθα καὶ εἰς Ἑπτανήσον ;

Μέχρις οὗ λοιπὸν λάβωμεν ἐκ Κερκύρας τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἐκείθεν, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, ζητοῦμεν ἀμέσως σήμερον περὶ τῶν συνταξιούχων Ἀγγλῶν, θέλει παρέλθῃ ὀλίγος χρόνος, καθ' ὃν προσπαθήσατε καὶ ὑμεῖς ν' ἀποσύρῃ ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις τὴν περὶ τῶν διαρκῶν ἀποζημιώσεων πρότασιν καὶ γράψετε μας μὲ πρῶτον περὶ τούτου. Τὰ ζητήματα δὲ ταῦτα παντελῶς δὲν κωλύουσι τὴν πρόοδον τῶν διαπραγματεύσεων καὶ τὴν συνομολόγησιν τῆς κυρίας Συνθήκης.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

68.

Πρὸν τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 1/13 Φεβρουαρίου 1864.

Κατόπιν τῶν ὑπὸ χθесινὴν ἡμερομηνίαν ἡμετέρων ἐγγράφων, σᾶς πέμπομεν ἔδω το πληρεξούσιον τοῦ Βασιλέως, δυνάμει τοῦ ὁποίου θέλει ὑπογράψῃ τὴν μεταξὺ τῶν τριῶν Εὐεργετίδων Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκην περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου.

Κρίνομεν δ' ἐν τούτοις ἐπάναγκες νὰ προσθέσωμεν εἰς ὅσα χθὲς σᾶς ἐγράψαμεν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐπὶ ἀποζημιώσεις διαφόρων ὑπαλλήλων Ἀγγλῶν ἐν Ἑπτανήσῳ ἀξιώσεις τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ἐκτὸς τῶν ἄλλων λόγων τῶν ἐκτιθεμένων ἐν ταῖς χθесינוῖς ἐγγράφοις πρέπει νὰ παραστήσητε καὶ τοὺς ἀκολουθοῦς.

Οἱ ὑπάλληλοι ὑπὲρ ὧν ζητεῖται τὴν σήμερον ὡς ἀποζημιώσεις διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν θέσεών των ἢ ἰσὸβίως πρὸς αὐτοὺς ἀπότισις τῶν μισθῶν, οὓς μέχρι τοῦδε λαμβάνουσιν, οὔτε ἰσὸβιοι ἦσαν εἰς τὰς θέσεις ταύτας, οὔτε τὸν νεινομισμένον χρόνον ὑπηρεσίας ἔχουσιν ἵνα ἀξιώσι δικαίωμα συντάξεως.

Ἄν λοιπὸν γενῇ δεκτὸς παρ' ἡμῶν ὁ ὅρος τῆς εἰς αὐτοὺς ἀπονομῆς ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ των, οἱ ὑπάλλ-

ληλοι οὗτοι τίθενται ἀναμφιβόλως εἰς θέσιν πολλῶν κρείττονα τῆς τῶν συναδέλφων αὐτῶν τῶν ἐχόντων κεκτημένα τὰ πρὸς σύνταξιν προσόντα, καθότι οὗτοι μὲν, οἱ πλείονες ὑπηρεσίας ἔχοντες, θέλουσι λαμβάνει σύνταξιν κατωτέραν βεβαίως τοῦ κυρίου μισθοῦ των, ὡς ἀπανταχοῦ γίνεται, ἐνῶ οἱ πρῶτοι, οἱ ἥττον ὑπηρετήσαντες, θέλουσι λαμβάνει ἰσοβίως ὁλοσχερῇ τὴν μισθοδοσίαν των.

Ἐκτὸς τῆς ἀνωμαλίας ἣν παρουσιάζει τὸ τοιοῦτον μέτρον, καθίσταται ὅλως ἄδικον, καὶ ἐπιβαρύνει ἄνευ λόγου ἰσχυροῦ τὸ δημόσιον τῆς Ἑλλάδος ταμεῖον.

Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἀνωμαλία αὕτη καὶ ἡ ἀδικία προσηκόντως παριστώμεναι παρ' ὑμῶν θέλουσιν ἐπιφέρει ἐντύπωσιν εἰς τὸν Λόρδον Ῥώσσελ καὶ εἰς τοὺς Πληρεξουσίους τῶν δύο ἄλλων Δυνάμεων, εἰς οὓς πρέπει νὰ κοινοποιῇτε ἀκριβῶς, καὶ μεθ' ὅλης τῆς προσηκούσης λεπτότητος, τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διαπραγματεύσεις ὑμῶν μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

69.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 1/13 Φεβρουαρίου 1864.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ σχέδιον τῆς καταδαφίσσεως τῶν ἐν Κερκύρᾳ φρουρίων περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν τῇ ἀπὸ 10/22 Ἰανουαρίου ὑμετέρᾳ ἀναφορᾷ, σὰς παρατηροῦμεν ὅτι καὶ τοι τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἀνατεθείσης ἐντελῶς εἰς τὴν διάκρισιν καὶ ἐκτίμησιν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, πρέπει οὐχ ἥττον νὰ καταβάλητε πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα περιορισθῇ ἡ κατεδάφισις, ἂν ἦναι ἀνάγκη νὰ γενῇ τι τοιοῦτον, εἰς μόνον τὸ Βίδον. Θέλετε παραστήσει εἰς τὸν Λόρδον Ῥώσσελ ὅτι ἀφ' οὗτο τοῦ κοινὸν ἐν Ἑλλάδι ἐπληροφορήθη ὅτι ἡ Ἀγγλία μόνη δύναται νὰ πράξῃ ὡς πρὸς τοῦτο ὅ,τι βούλεται, ἐσχημάτισε τὴν πεποίθησιν τοῦ ὅτι μικρά τις κατεδάφισις θέλει γενῇ εἰς μόνον τὸ Βίδο, ἡ δὲ πεποίθησις αὕτη ἐνισχύθη ἔτι μᾶλλον μετὰ τὸν χαρακτῆρα ὅστις ἐδόθη εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῆς Κερκύρας, ἐξουδετέρωσιν ἣτις καθιστᾷ πλέον ὅλως περιττὴν καὶ ἀνωφελῆ οἰανδήποτε κατεδάφισιν φρουρίων, καθ' ὅσον μάλιστα ταῦτα δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν οὐ μικρὸν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς οὐδετερότητος ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος, καθ' ἣν ὑποχρέωσιν μέλλει νὰ λάβῃ, διὰ τῆς συνθήκης, ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων τοῦ νὰ καταστήσῃ δηλ. αὐτὴν σεβαστὴν ἀπέναντι τῶν ξένων.

Ἄν λοιπὸν τὴν σήμερον ἡ κατεδάφισις παρεκταθῇ καὶ ἐπὶ ἄλλων φρουρίων, ἐκτὸς τοῦ βράχου τοῦ Βίδου, θέλει προξενήσῃ ἐντύπωσιν ὀδυνηράν.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

70.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον..

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 1/13 Φεβρουαρίου 1864.

Μετὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Γαλλίας Κ. Βουρὲ ἔσχον μακρὰν συνδιάλεξιν περὶ τῶν αὐτόθι διαπραγματεύσεών μας· ἐφάνη σύμφωνος πρὸς τὰς σκέψεις ἡμῶν ἐπὶ τοῦ τρίτου ἄρθρου τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης, μ' ἐβεβαίωσε δὲ ὅτι ἔγραψε κατὰ τὴν ἔννοιαν τούτων εἰς τὴν Κυβέρνησίν του, καὶ μοι ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν τοῦ ὅτι αὕτη θέλει ἰσχυρῶς ὑποστηρῇ τὰς ἀξιώσεις ἡμῶν ὡς δικαίας. Ὁμίλησα μετ' αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ ἄρθρου 8, καὶ κατὰ τοῦτο ἐφάνη συμμεριζόμενος ἐντελῶς τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν, καὶ μοι ὑπεσχέθη νὰ γράψῃ καὶ περὶ τούτου πρὸς τὴν Κυβέρνησίν του. Ἐλπίζομεν ἐπομένως ὅτι θέλετε ἔχει πλήρη τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Πληρεξουσίου τῆς Γαλλίας, μεθ' οὗ πρέπει ἰδίως νὰ συνεννοηθῇτε ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἀντικειμένων τούτων.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 1/13 Φεβρουαρίου 1864.

Σήμερον ἔλαβον σπουδαίαν καὶ μαρὰν συνδιάλεξιν μετὰ τοῦ Πρέσβευος τῆς Μεγάλης Βρετανίας Κ. Σκάρλετ· τῷ παρέστησα πόσον ἄδικος καὶ τερατώδης ἐστὶν ἡ ἀξίωσις ἣν προσπαθεῖ ἡ Αὐστρία νὰ καθιερώσῃ ἐν τῷ 3 ἄρθρῳ τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης, καὶ τῷ ἐξέφρασα τὴν ἀπορίαν μου διὰ τὴν ὑποσχεθεῖσαν αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ καὶ τῶν Πληρεξουσίων τῶν ἐτέρων δύο Δυνάμεων κατὰ τοῦτο ὑποστήριξιν, ἐνῶ ὁ ἴδιος Λόρδος Ῥώσσελ κατεδίκασε τὴν τοιαύτην ἀξίωσιν διὰ τῶν ἐκτιθεμένων ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῆς 25 Ἰανουαρίου λόγων, καὶ τῷ ἀνέπτυξα ὅλους τοὺς λόγους καὶ ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα, ἅτινα σὰς ἐξεθέσαμεν ἐν ταῖς ὑπὸ χθεσινήν ἡμερομηνίαν σταλείσαις ὑμῖν ὁδηγίαις.

Ὁ Κ. Σκάρλετ ἐφάνη ἀγανακτῶν οὕτως εἰπεῖν διὰ τὴν ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἀδίκου ὁλως καὶ παραλόγου ἀξιώσεως ἐπιμονὴν τῆς Αὐστρίας· ἐξέφρασε πλήρη ἐπιδοκιμασίαν τῶν λόγων οὓς ὑπέβαλον αὐτῷ, καὶ μὲν ἐβεβαίωσεν ὅτι καὶ ἔγραψεν ἤδη καὶ θέλει γράψῃ καὶ σήμερον τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ κατὰ τὴν ἐννοιαν αὐτοῦ. Ὁ Κ. Σκάρλετ οὐ μόνον ἐφάνη ἐπιδοκιμάσας τὸ μέτρον τῆς μακρᾶς προθεσμίας ἣν παρεχωρήσαμεν εἰς τὰς ἤδη ἰσχυρούσας συνθήκας τῆς Αὐστρίας μετὰ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ εὐχαριστήθη ἀκούσας παρ' ἐμοῦ ὅτι ἀφίνημεν εἰς τὸν Λόρδον Ῥώσσελ νὰ ὀρίσῃ οἰανδήποτε ἤθελε νομίσει ἀρκοῦσαν καὶ εὐλογον προθεσμίαν, ἀρκεῖ μόνον ν' ἀφαιρεθῇ ἡ ἐπ' ἀόριστον ἰσχὺς τῶν συνθηκῶν, ἣτις ἐπιβάλλει εἰς τὴν Ἑλλάδα τερατώδεις ὑποχρεώσεις καὶ εἶναι ἀνήκουστος εἰς τὰ χρονικὰ τῶν διεθνῶν σχέσεων. Μ' ἐνίσχυσε δὲ εἰς τὸ νὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, ἐκφράζων μοι τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐπὶ τέλους ὁ Λόρδος Ῥώσσελ θέλει κατορθώσῃ τὴν παραδοχὴν τῆς.

Ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ σὰς γνωστοποιήσωμεν ὅλα ταῦτα ἵνα ρυθμίσητε ἀναλόγως τὰς αὐτόθι ἐνεργείας ὑμῶν, καὶ εἶπητε εἰς τὸν Λόρδον Ῥώσσελ ὅτι ἀντὶ τῆς ἐνεστώσης συντάξεως τοῦ 3 ἄρθρου προτιμῶμεν νὰ παραχωρήσωμεν οἰανδήποτε προθεσμίαν ὀρίσῃ πρὸς τοῦτο ἡ ἐξουχότης του.

Ἠμίλιστα μετὰ τοῦ Κ. Σκάρλετ καὶ περὶ τοῦ ἄρθρου 8ου, καὶ τῷ παρέστησα τὸ ἄδικον τοῦ βάρους ὅπερ δι' αὐτοῦ μᾶς ἐπιβάλλεται, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἰσοβίως ἀπονομὴν τῶν μισθῶν τῶν ἐν τῇ Ἑπτανήσῳ ὑπαλλήλων Ἀγγλων, ἀναπτύξας αὐτῷ τοὺς ἐν ταῖς ὁδηγίαις ὑμῶν ἐκτιθεμένους λόγους. Ὁ Κ. Σκάρλετ καὶ τοι μὴ δυνάμενος νὰ ὑποστηρίξῃ ἰσχυρῶς τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος ἄρθρου, ἐξέφρασε ὁμῶς τὴν γνώμην ὅτι δὲν συμφέρει εἰς τὴν Ἑλλάδα ν' ἀμφισβητήσῃ τόσον σφοδρῶς τὰ ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας ζητούμενα, καὶ νὰ δυσχρεωτήσῃ κατὰ τοῦτο τὴν εὐεργέτιδα ταύτην Δύναμιν, παρ' ἧς δυνάμεθα πολλὰ ἄλλα πλεονεκτήματα νὰ ἐλπίσωμεν. Εἶπον τῷ Κ. Σκάρλετ ὅτι ἔχοντες κατὰ τοῦτο βαρεῖαν εὐθύνην δὲν δυνάμεθα ν' ἀποσιωπήσωμεν τοὺς ἰσχυροὺς λόγους οἵτινες ἀποκρούουσι τοιαύτην διάταξιν· ἀλλ' ὅτι περὶ πολλοῦ ποιούμενοι ἀληθῶς τὴν εὐνοιαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἡδυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν μᾶλλον, ἀντὶ τῆς ἰσοβίου ἐξακολουθήσεως τῶν μισθῶν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ὑπαλλήλων Ἀγγλων, μίαν πρὸς αὐτοὺς ἀποζημίωσιν ἐφ' ἅπαξ ἢ κατὰ προθεσμίαν. Ὁ Κ. Σκάρλετ δὲν ἀπέκρουσεν ἰσχυρῶς τὴν ἰδέαν ταύτην· καὶ τοι δὲ μὴ ὑποσχεθεῖς ὅτι θέλει τὴν ὑποστηρίξει, εἰμὶ βέβαιος ὅτι θέλει γράψῃ περὶ τούτου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν του.

Ἄν λοιπὸν ἀποβῇ ἀδύνατον νὰ παραιτήσῃ ἐντελῶς ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8ου, κατὰ τὸ ἀφορῶν τοὺς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων μέρος, προτείνετε τὴν ἀποζημίωσιν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα, καὶ προσπαθήτετε ὅσον τὸ δυνατόν νὰ γενῇ αὕτη παραδεκτή.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Πρὸς τὸν Κύριον Ν. Βιτάλην, Γενικὸν Πρόξενον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος
ἐν Κερκύρᾳ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 1 Φεβρουαρίου 1864.

Προσκαλεῖσθε νὰ ζητήσητε παρὰ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως καὶ μᾶς πέμψητε ὅτι τάχιον κατάλογον ἀκριβῆ τῶν προσώπων ὅσα δικαιοῦνται ἐν Ἑπτανήσῳ νὰ λάβωσιν ἢ καὶ λημβάνουσιν ἤδη σύνταξιν, ὥς καὶ τοὺς

τίτλους ἐφ' ὧν αἱ τοιαῦται συντάξεις στηρίζονται, ἤτοι τοὺς νόμους ἢ ἄλλας ἰσχὺν νόμου ἐχούσας διατάξεις.

Ἐπιθυμοῦμεν δὲ προσέτι νὰ προσπαθήσητε νὰ λάβητε καὶ μᾶς διαβιβάσητε κατάλογον τῶν Ἀγγλῶν ὅσοι τὴν σήμερον διατελοῦσιν εἰς δημόσιον ὑπηρεσίαν ἐν Ἑπτανήσῳ, νὰ σημειοῦται δὲ ὅσον οἷόν τε ἀκριβῶς ἐν τῷ καταλόγῳ ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας ἐκάστου.

Τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα μᾶς ἀναγκαιοῦσι μεγάλως, διὸ καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θέλετε προσπαθήσει νὰ λάβητε καὶ μᾶς διαβιβάσητε ταῦτα τὸ ταχύτερον.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

73.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 25 Ἰανουαρίου (6 Φεβρουαρίου) 1864.

Ἐλαβον σήμερον τὸ ἀπὸ 16/28 Ἰανουαρίου ὑμέτερον ἔγγραφον.

Αἱ ἐκθέσεις μου μεθ' ὧν τὸ εἰρημένον ἔγγραφον διεσταυρώθη καθ' ὁδὸν ἀναφέρουσι τί ἐγένετο ὡς πρὸς τὰ ἐν αὐτῷ ὑποδεικνύμενα ζητήματα. Σήμερον ἔχετε ὅλας τὰς πληροφορίες ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα εἰς ἃ ἀπέλξε τὸ ζήτημα τῆς οὐδετερότητος.

Ὡς πρὸς τὸ ξένον ἐμπόριον καὶ τὴν ξένην ναυτιλίαν προτείνετε παράτασιν τῆς σημερινῆς καταστάσεως ἐπὶ τρεῖς ἢ ἕξ μῆνας ἢ καὶ ἐπὶ ἓν ἔτος· ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκθέσεών μου ἐμάθετε ἤδη ὅτι ὁ Λόρδος Ρῶσσελ ἐπρότεινε τῇ σιωπηρᾷ ἐμοῦ συναινέσει πενταετῇ παράτασιν, ἣν ἐπιμόνως ἀπέκρουσεν ἡ Αὐστρία.

Πρέπει λοιπὸν ἢ νὰ προστρέξωμεν εἰς ἕτερόν τινα συνδυασμὸν, ἢ νὰ προτείνωμεν μακροτέραν προθεσμίαν.

Χαίρετε ἐπὶ τῇ ἀποδοχῇ ἧς ἔτυχον παρὰ τῷ Λόρδῳ Ρῶσσελ αἱ ὑμέτεραι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἄρθρων 5 καὶ 7 τοῦ πρώτου σχεδίου. Ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 5 γινώσχετε ἐκ τῆς ἀπὸ 17/29 Ἰανουαρίου ἐκθέσεώς μου ὅτι δὲν ἀπηλείφθη συνεπεία ἐνστάσεως τοῦ Βαρῶνος Βρουννώφ, ἀλλ' ὁ Λόρδος Ρῶσσελ εἶναι εὐδιάθετος νὰ τὸ τροποποιήσῃ κατὰ τὸν ὑφ' ὑμῶν ὑποδεικνύμενον τρόπον.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Λόρδος Ρῶσσελ φαίνεται ἐκτιμῶν τὰς ὑμέτερας πικρατηρήσεις ὡς πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ὑπαλλήλων ζητούμενας ἀποζημιώσεις, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι πάντοτε μοὶ εἶπε, ὅπως εἶχον τὴν τιμὴν νὰ γνωστοποιήσῃ ὑμῖν, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς ἐγκαταλείπῃ καὶ ὅτι ὤφειλε νὰ ἐπιμείνῃ νὰ δοθῇ αὐτοῖς δικαιοσύνη.

Αἱ ἐνέργειαι μου ἵνα αἱ ἀποζημιώσεις αὗται ἐπιβαρύνωσι τὸ Ἀγγλικὸν ταμεῖον δὲν πιστεύω νὰ ἐπιτύχωσι.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

74.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 16 Φεβρουαρίου (ν) 1864.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσω εἰς τὴν Υ. Ε. τὸ συνημμένον ὑπόμνημα, ὃπερ ἐξηγεῖ τοὺς ὅρους ὑφ' οὗς ἡ Μεγάλη Βρετανία δύναται νὰ παραιτηθῇ τῆς τῶν Ἰονίων Νήσων προστασίας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐνώσεως αὐτῶν μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἐχω ἐπίσης τὴν τιμὴν νὰ πέμψω ὑμῖν ἀντίτυπον τοῦ σχεδίου τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν τριῶν προστατίδων Δυνάμεων Συνθήκης, ὡς καὶ τῆς Συνθήκης τῆς συνομολογητέας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς Μεγάλης

Βρετανίας, ἥτις μετὰ τῶν ᾗδε συνημμένων πρωτοκόλλων ἀπαρτίζει τὸ ἀποτέλεσμα τῶν περὶ προσαρτήσεως τῶν Ἰονίων Νήσων εἰς τὴν Ἑλλάδα διαπραγματεύσεων.

Ἐξαιρουμένου τοῦ ὑπὸ στοιχ. Γ'. συνημμένου πρωτοκόλλου, ἀντίγραφα τῶν ἐγγράφων τούτων δεξιβάθησαν ἀντιμυθολῶς εἰς τὴν Γ. Ε. παρὰ τοῦ Κ. Τρικούπη, καὶ ἐλήφθησαν παρ' ὑμῶν εἰς σκέψιν.

Ἡ Γ. Ε. γινώσκει ἄρα ἐντελῶς τοὺς περιεχομένους ἐν αὐτῇ ὅρους ὡς καὶ τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ παρὰβῇ αὐτοὺς ἡ Κυβέρνησις τῆς Βασιλείας.

Τούτων οὕτως ἐχόντων πιστεύω, ὅτι ἡ Γ. Ε. θὰ δυνήθῃ νὰ μὲ πληροφορήσῃ ἐπιτήμως καὶ ἄνευ ἀναβολῆς ὅτι αἱ ἀναγκαῖαι ὁδηγαὶ ἐδόθησαν εἰς τὸν Κ. Τρικούπην, ὅπως δεχθῇ τὰς προτεινομένας συμφωνίας, ὑπογράφων ἀμφοτέρως τὰς Συνθήκας.

Εἰμὶ κ' λ.

Π. Κ. ΣΚΑΡΛΕΤ.

75.

(Μετάφρασις.)

(Συνημμένον ἀριθ. 74).

ΥΠΟΜΝΗΜΑ.

Ἀφ' ἧς ἐποχῆς κατὰ πρῶτον συνελήφθη ἡ ἰδέα τῆς παραχωρήσεως τῶν Ἰονίων νήσων εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐθεωρήθη πάντοτε ὡς ἐβέβαιον, ὅτι ἡ Μεγάλη Βρετανία δὲν ἠδύνατο ν' ἀπαλλαγῇ τῆς προστασίας, ἣν ἀνέλαβε συνεπείᾳ πανδήμων διεθνῶν συμφωνιῶν, εἰμὴ διὰ Συνθήκης μετὰ τῶν ἄλλων Δυνάμεων, ὑφ' ὧν ἡ προστασία ἀνετέθη αὐτῇ, ὅτι δὲ αἱ Δυνάμεις αὗται, αἵτινες δι' εἰδικούς λόγους ἀνέθηκαν τὴν προστασίαν εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν, εἶχον δικαίωμα ν' ἀξιώσωσιν ὅπως μὴ παροραθῶν ἐν τῇ νέᾳ συμβάσει τὰ εἰδικὰ συμφέροντα, εἰς ὧν τὴν ἀσφάλισιν ἀπέβλεπεν ἡ Συνθήκη τοῦ 1815.

Ἡ Δύναμις ἥτις ἦν πιθανώτατον νὰ προσβληθῇ ἐκ τῆς ἐν τῷ Ἀδριατικῷ μεταβολῆς τῆς κυριότητος ἦν ἡ Αὐστρία· καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς ἡ τε Ῥωσσία καὶ ἡ Πρωσσία ἀπὸ κοινοῦ ἐπεζήτησαν ἀμφοτέρωθεν σύμβασιν, ἀσφαλιζούσαν αὐτὴν ἀπὸ τῶν κινδύνων, οὓς ἐφοβεῖτο ἐκ τῆς τῶν νήσων τούτων εἰς τὴν Ἑλλάδα μεταβιβάσεως.

Ἡ Αὐστρία διὰ πολλοὺς λόγους ἦν ἐναντία εἰς τὴν μεταβολὴν τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως· ἐφοβεῖτο μὴ προέλθῃ κίνδυνος δι' αὐτὴν πολιτικῶς ἐκ τῆς εἰς ἕτερόν τι Κράτος παραχωρήσεως φρουρίου ὀχυροῦ ὡς ἡ Κέρκυρα, κεμένου ἐν αὐτῷ τῷ οὐδῷ τῶν θαλασσιῶν αὐτῆς μεθορίων, καὶ δυνάμενου ἐν τῇ ἐνεστώσῃ αὐτοῦ καταστάσει, ν' ἀποβῇ ἡ βία στρατιωτικῶν ἐπιχειρημάτων κατ' αὐτῆς ταύτης, ἡ κατὰ τῶν γειτονικῶν τῆς Τουρκίας ἐπαρχιῶν, ὧν μεγάλως συνέφερεν αὐτῇ ν' ἀσφάλισις τῆς ἡσυχίας. Ἐφοβεῖτο νὰ ἴδῃ τὰς νήσους ταύτας παραχωρουμένας εἰς Κράτος λίαν ἀσθενὲς ὥστε νὰ δυνήθῃ νὰ φυλάξῃ αὐτάς· ἐναντίον ἰσχυρῆς τινος Δυνάμεως ἐν περιπτώσει Εὐρωπαϊκοῦ τινος πολέμου. Ἐφοβεῖτο πρὸς τούτοις μὴ πάθωσι τὰ ἐμπορικὰ αὐτῆς συμφέροντα διὰ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα προσαρτήσεως τῶν Ἰονίων νήσων ἐν αἷς ἡ ναυτιλία αὐτῆς ἀπῆλauen εἰδικῶν προνομίων, καὶ ὧν ἡ ὑπαρξίς ὡς χώρος ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀνεξαρτήτου καθίστων δυνατὸν εἰς τὰ Αὐστριακὰ πλοῖα νὰ μετέρχωνται τὸ ἐμπόριον ἐν τοῖς λιμέσι τῶν δύο ἐπικρατειῶν ὡς μεταξὺ τῶν ξένων ἐπικρατειῶν ἐν γένει, ἐνῶ μετὰ τὴν συσσωμάτωσιν τῶν νήσων μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, τὸ τοιοῦτον ἐμπόριον ἠδύνατο νὰ ὑποβληθῇ εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοὺς συνήθως ἐπιβαλλομένους εἰς τὴν ἀκτοπλοΐαν.

Οὗτοι ἦσαν οἱ κυριώτεροι λόγοι οἵτινες ἔσχον, ὡς φαίνεται, ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς πολιτείας τῆς Αὐστρίας κατὰ τὰς προηγηθείσας τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου διαπραγματεύσεις, καὶ οἵτινες ἐδοθήσαν αὐτὴν εἰς τὸ νὰ κερδίσῃ τὴν σύμπραξιν τῶν δύο Δυνάμεων πρὸς ἐπίτευξιν τῆς συμβάσεως ἣν ἐπεθύμει καὶ ἣν ἀπήτησεν ὡς ὅρον τῆς εἰς τὴν συνθήκην συμμετοχῆς αὐτῆς.

Ἐπομένως ἡ Συνθήκη αὕτη δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συνχωθῇ ἄλλως εἰμὴ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ καταχωρισθέντας ὅρους, ἥτοι ἅ τὴν κατεδάφισιν τῶν ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις φρουρίων, β'. τὴν καθιέρωσιν τῆς τῶν νήσων τούτων οὐδετερότητος ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων Δυνάμεων ἀναλαμβάνουσῶν νὰ τηρήσωσι μὲν πρὸς ἀλλήλας τὴν τοιαύτην οὐδετερότητα, ν' ἀσφαλίσωσι δὲ αὐτὴν διὰ τῆς ἐπιβολῆς περιορισμῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς πρὸς τὰς ναυτικὰς καὶ στρατιωτικὰς δυνάμεις, ας θὰ ἠδύνατο νὰ διατηρῇ ἐν αὐταῖς, ἀφοῦ συσσωματοθῶσι μετὰ τοῦ Βασιλείου, καὶ γ'. τὴν διηνεκῇ διάρκειαν τῶν εἰδικῶν ἐμπορικῶν προνομίων, ὧν ἀπολαύει τὸ Αὐστριακὸν ἐμπόριον ἐν ταῖς νήσοις.

Ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις ὥφειλε νὰ ἐκλέξῃ δυοῖν θάτερον ἢ νὰ παραδεχθῇ τοὺς ὅρους τούτους, ἢ νὰ παραι-

τηθῇ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἐγκαταλίπη τὴν ἐπὶ τῶν Ἰονίων νήσων προστασίαν, ὅπως αὐταὶ συσσωματωθῶσιν μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Ἀλλ' ὅσοι καὶ ἂν ἐφαίνοντο οἱ ὅροι ἐπαχθεῖς, τὸ καθ' ἡμᾶς οὐδεμίαν εἶχομεν ἀμφιβολίαν, ὅτι πρακτικῶς οὐδὲν μέγα βάρος, οὐδὲ ἐνόχλησιν θὰ παρῆχον οὗτοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὐδὲν βεβαίως τοιοῦτον βάρος μὴ ἀντισηκούμενον πληρέστατα ὑπὸ τοῦ μεγάλου ὠφελήματος τοῦ προκύψοντος διὰ τὸ Βασίλειον ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς χώρας, καὶ ἐκ τῶν πόρων οἵτινες θὰ παρήγοντο ἐκ τῆς εἰς αὐτὸ προσαρτήσεως τῶν Ἰονίων νήσων.

Οὐδὲν ἦττον ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις ζωηρῶς ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως περὶ μετριασμοῦ τῶν ἐπιβεβλημένων διὰ τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου ὅρων εἰς τὴν παραχώρησιν τῆς Ἐπτανήσου, προσεπάθει ἅμα τῇ διαπραξίᾳ τῆς συνθήκης ταύτης νὰ πείσῃ τὴν Αὐστριακὴν Κυβέρνησιν ὅπως συγκατατεθῇ εἰς τινὰς τροποποιήσεις τῶν ὅρων οὓς ἔθετο, καὶ οἵτινες ἐθεωρήθησαν ὡς οἱ ἐπιβλαβέστεροι διὰ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀνωφελὲς ἦν ἡ ἀπόπειρα τοῦ νὰ πείσῃ τις τὴν Αὐστριακὴν Κυβέρνησιν νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ὀχυρωμάτων τῆς Κερκύρας.

Ἡ κατεδάφισις τῶν ὀχυρωμάτων τούτων, ὡς ἐπιμόνως ἀπητήθη ἀπ' ἀρχῆς τῶν διαπραγματεύσεων, καὶ ὡς ὠρίσθη διὰ τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου, ἐτέθη παρὰ τῆς Αὐστρίας ὡς ὅρος ἀπαραίτητος τῆς συγκαταθέσεως αὐτῆς εἰς οἰανδήποτε τροποποίησιν τῶν ἄλλων ῥητρῶν τῆς Συνθήκης· ὡς πρὸς τοῦτο δὲ ἡ Αὐστρία ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Ῥωσίας.

Ἀλλὰ τοῦ ὕλικου τούτου ἀντικειμένου κατὰ τὴν ἐποψιν αὐτῆς ἀσφαλισθέντος, ἡ Αὐστρία ἦν ὀλιγώτερον ἐναντία εἰς τὸ νὰ παραδεχθῇ τροποποιήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὰ δύο ἄλλα ἀντικείμενα, ἐρῶν ἐπέμεινεν ἐν ταῖς διαπραγματεύσεσι ταῖς προηγηθείσαις τῆς Συνθήκης τοῦ Νοεμβρίου.

Ἐπομένως μετὰ πολλὴν διαπραγματεύσιν ἡ Αὐστρία ἐπείσθη ν' ἀρκεσθῇ εἰς διὰ ταξίν τινα, δι' ἧς ἀντ' ἐκείνης καθ' ἣν πᾶσαι αἱ Ἰόνιοι νῆσοι περιελαμβάνοντο ἐν τῇ ζώνῃ τῆς οὐδετερότητος, αἱ νῆσοι Κέρκυρα καὶ Παξοὶ μετὰ τῶν διαφόρων αὐτῶν παραρτημάτων διακηρύττονται οὐδέτεραι· παρήτησε δ' ἐντελῶς τὸν ἐν τῇ Συνθήκῃ τοῦ Νοεμβρίου περιεχόμενον περιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῆς θαλασσίας καὶ τῆς κατὰ ξηρὰν στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἣν θὰ ἦν ἔξον τῇ Ἑλλάδι εἰς τὸ μέλλον νὰ διατηρῇ ἐν ταῖς νήσοις.

Ἐὰν ἀνυπολογισθῇ τις τὴν γεωγραφικὴν τῆς Αὐστρίας θέσιν ὡς πρὸς τὰς Ἰονίους νήσους, καὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐν τῇ Ἀδριατικῇ συμφερόντων αὐτῆς πείθεται, ὅτι αὐταὶ εἰσι μεγάλαι παραχωρήσεις ὑπὸ τῆς Αὐστρίας ὑπὲρ τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὅτι εἶναι ὅλως μάταιον νὰ ἐλπίζῃ τις, ὅτι ἡ Αὐστρία θὰ πεισθῇ νὰ συγκατατεθῇ εἰς μεζονας παραχωρήσεις.

Ἡ Αὐστρία συγκατατέθη πρὸς τοῦτοις εἰς τὴν τροποποίησιν τῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου, ὅπως τεθῇ ἐκποδὼν πᾶσα ἐνστασις δυνάμενη νὰ προκύψῃ ἐξ αὐτῶν ὡς πρὸς τὸν περιορισμὸν τῆς εἰς τὸ μέλλον ἐνεργείας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, μετὰ τὴν λήξιν τῶν συμβάσεων, καθ' ἃς τὸ μετὰ τῶν Ἰονίων νήσων Αὐστριακὸν ἐμπόριον ἀπολαύει εἰδικῶν προνομίων.

Δυνατὲν νὰ παρατηρήσῃ τις, ὅτι ἡ Μεγάλη Βρετανία ἠδύνατο νὰ περὶδῇ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Αὐστρίας, καὶ νὰ μὴ θεωρήσῃ ὡς ἀναγκαίαν τὴν εἰς τὴν Συνθήκην συμμετοχὴν αὐτῆς.

Ἀλλ' εἶναι περιττὸν νὰ καταδειχθῇ ὁ κίνδυνος τῆς Ἑλλάδος ἐὰν ἡ Αὐστρία διεμαρτύρετο κατὰ τῆς παραχωρήσεως τῶν νήσων καὶ διεκήρυττεν, ὅτι δὲν ἐθεώρει ἑαυτὴν ὑπόχρεωσαν διὰ τινος συμβάσεως οὐδὲ ἀνεγνώριζε τὴν κυριότητα τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν νήσων.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις πειθίσσεται, ὡς ἐλπίζεται, ὅτι ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις ἔπραξε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο, ὡς εἶχον τὰ πράγματα, ὅπως πληρώσῃ τὰς ἐπιθυμίας τῆς Ἑλλάδος περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ ὅπως καταστήσῃ ὅσον οἷόν τε ὠφέλιμον τὴν μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἔνωσιν τῶν νήσων· ὅτι δὲ εἶναι ὅλως μάταιον νὰ προσδοκᾷ ὅτι δύναται ἤδη νὰ προταθῶσι νέαι τινες τροποποιήσεις τῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης τοῦ Νοεμβρίου εἰς ἃς θὰ ἦναι δυνατὸν νὰ συγκατατεθῇ ἡ Αὐστρία.

Ἐπειδὴ ἡ Μεγάλη Βρετανία δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ μόνη ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἀλλ' ἦν ἀναγκαίως δεδεμένη διὰ προϋπαρχουσῶν συμβάσεων μετ' ἄλλων δυνάμεων, ἡ μόνη αἴρεσις ἣτις ὑπελείπετο αὐτῇ ἦν νὰ παραδεχθῇ τοὺς ὅρους, εἰς οὓς αἱ ἄλλαι δυνάμεις ἠδύναντο νὰ συγκατατεθῶσιν, ἢ νὰ παραιτήσῃ ἐντελῶς τὸ σχέδιον τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἐδείκνυεν ἀληθῆ ζῆλον διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἢ σεβασμὸν πρὸς τὰς ἐπιθυμίας τοῦ Ἰονίου Κράτους, ὡς ἐξεφράσθησαν ὑπὸ τῆς Ἰονίου Βουλῆς, ἐὰν παρήτει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς τοῦ νὰ ἴδῃ τὸ Ἰόνιον Κράτος συσσωματούμενον μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ τύχῃ τοῦ σκοποῦ τούτου ἐὰν δὲν ἐνέδιδεν ὡς πρὸς τινὰ εἰς τὰς ἐπιθυμίας καὶ τοὺς φόβους τῶν

ἄλλων Δυνάμεων, ὧν ἡ συγκατάθεσις ἦν ἀναπόφευκτος πρὸς τοῦτο. Εὐελπιστεῖ δὲ ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος, ὅτι ἡ Ἑλληνική, οἰανδήποτε καὶ ἂν ᾖσθάνθη θλίψιν ἐπὶ τοῖς ὅροις οὓς συνεπάγεται ἡ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔνωσις τῶν Ἰονίων νήσων, πεισθήσεται μετ' ἀπαθῆ σκέψιν, ὅτι τὸ ὄφελος ὅπερ ἡ Ἑλλὰς καρπωθήσεται ἐκ τῆς εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Βασιλεῖον προσθήκης ἀξιολόγου καὶ σημαντικῆς χώρας, καὶ ἐκ τῶν πόρων οἵτινες παραχθήσονται ἀπ' αὐτῆς, ἀντισταθμήσει πληρέστατα πᾶσαν φαινομένην τραχύτητα ἐν τοῖς ὅροις περὶ ὧν ἄρτι ὁ λόγος.

76.

(Μετάφρασις).

(Συνημμένον ἀριθ. 74)

Στοιχ. Γ'.

Πεφυλαγμένον πρωτόκολλον τοῦ ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ τῆς Ἀγγλίας συγκροτηθέντος Συμβουλίου τὴν 25 Ἰανουαρίου 1864 ν.

Παρόντες·

Οἱ Πληρεξούσιοι τῆς Αὐστρίας,

τῆς Γαλλίας,

τῆς Μεγάλης Βρετανίας,

τῆς Πρωσσίας, καὶ

τῆς Ῥωσσίας.

Ὑπογράφων τὸ σημερινὸν Πρωτόκολλον (ὑπὸ Στοιχ. Α') ὁ πληρεξούσιος τῆς Αὐστρίας ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ συναίνεσις τῆς Αὐλῆς του ἐξήρτητο ἐκ τῆς δοθησομένης ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τελείας συγκαταθέσεως εἰς τὸ ἐπεξηγητικὸν πρωτόκολλον (ὑπὸ Στοιχ. Β') καὶ εἰς τὰς αἰτήσεις τῆς Αὐστριακῆς Αὐλῆς ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις ἐν τοῖς ἀρθροῖς 3 καὶ 7 τοῦ σχεδίου τῆς μεταξὺ τῶν ἐγγυητριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος διαπραχθησομένης Συνθήκης.

ΑΠΠΟΝΥΪ.

ΛΑΤΟΥΡ Δ' ΩΒΕΡΝ.

ΡΩΣΣΕΛ.

ΒΕΡΝΣΤΟΡΦ.

ΒΡΟΥΝΩΦ.

77.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἔντιμον Π. Κάμπελλ Σκάρλετ, Πρεσβευτὴν τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος ἐν Ἑλλάδι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 7/19 Φεβρουαρίου 1864.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναγγείλω ὑμῖν ὅτι ἔλαβον τὴν ἀπὸ 4/16 τρέχοντος ὑμετέραν διακοίνωσιν μετὰ τῶν συνημμένων αὐτῇ καὶ ἐπιφυλάττομαι ν' ἀπαντήσω ὅσον οὕπω εἰς τὴν σπουδαίαν ταύτην ἀνακοίνωσιν.

Δέξασθε κλπ.

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

78.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 7/19 Φεβρουαρίου 1864.

Ἐλάβομεν διὰ τοῦ τῆς τρεχούσης ἐβδομάδος Γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου τὰς ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 68—70 ἀναφορὰς ὑμῶν.

Συγχρόνως σχεδὸν ὁ ἐν Ἀθήναις Κύριος Πρέσβυς τῆς Μεγάλης Βρετανίας μᾶς ἀπηύθυνε διὰ διακοινώσεως ἐγγράφου τὰ σχέδια τῶν συνθηκῶν καὶ τρία πρωτοκόλλα συνοδεύων ταῦτα δι' ὑπομνήματος δι' οὗ παρίσταται ὅτι ἡ Ἀγγλία δὲν ἠδύνατο νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ὑπ' αὐτῆς ὑποσχεθεῖσαν ἔνωσιν τῆς Ἑπτανήσου ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν λοιπῶν τεσσάρων Μεγάλων Δυνάμεων, ὅτι αἱ τρεῖς ἐξ αὐτῶν, ἅτοι ἡ Αὐστρία, ἡ Πρωσσία καὶ ἡ Ῥωσσία δὲν συγκατετίθεντο εἰς τοῦτο ἄνευ τῶν ὄρων τῶν περιεχομένων ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 2/14 Νοεμβρίου, καὶ ὅτι, διὰ τῶν προσπαθειῶν αὐτῆς ἵνα ἱκανοποιησῇ, ὅσον ἐνεστί, τὰς πραραστάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κατωρθώθη ἡ τροποποίησις τινῶν ἐκ τῶν ὄρων τούτων, καθόσον ἀφορᾷ ἰδίως τὴν οὐδετερότητα, ἀλλ' ὅτι οἱ λοιποὶ εἰσὶν ἀναπόφευκτοι καθότι ἄλλως ἡ ἔνωσις ἦν ἀδύνατον νὰ πραγματοποιηθῇ· προτρέπει δὲ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν νὰ παραδεχθῇ ἀνυπερθέτως τὸ προταθὲν σχέδιον, καθότι ἀνέφικτος καθίσταται πᾶσα ἄλλη τροποποίησις τούτου, καὶ ἐπομένως πᾶσα τῆς Ἑπτανήσου ἔνωσις μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν τῷ ὑπομνήματι γίνεται ἰδίως λόγος περὶ τῶν προνομίων τοῦ Δούδ, καὶ παρίσταται ἡ πρὸς τοῦτο ἐπιμονὴ τῆς Αὐστρίας ὡς ἀκράδαντος. Τὸ ὑπόμνημα δὲ συνοδεύεται καὶ μὲ ἐν ἀντίτυπον πρωτοκόλλου ὑπὸ στοιχ. Γ'. ὅπερ ὑμεῖς δὲ μᾶς ἐπέμψετε, καὶ ἐν ᾧ ῥητῶς καταχωρίζεται ὅτι, καθ' ἃ ἐδήλωσεν ὁ Πληρεξούσιος τῆς Αὐστρίας, ἡ εἰς τὴν ἔνωσιν συγκατάθεσις τῆς Κυβερνήσεώς του γίνεται ἐπὶ τῷ ἀμετατρέπτῳ ὄρῳ τοῦ νὰ γενῇ δεκτὸν ἄνευ τροποποιήσεως τινὲς ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τὸ συμπέρασμα τοῦ ὑπὸ στοιχ. Β. πρωτοκόλλου καὶ αἱ τῇ αἰτήσῃ τῆς Αὐστρίας ἐπενεχθεῖσαι εἰς τὰ ἄρθρα 3 καὶ 7 τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης τροποποιήσεις.

Τὰ ἐν τε τῇ ἀνωτέρῳ διακοινώσει καὶ τῷ ὑπομνήματι ἐκτιθέμενα δεικνύουσιν ὅτι τὸ κοινοποιηθὲν ἡμῖν σχέδιον συνθήκης ἐστὶν ὀριστικὸν καὶ ἀμετάτρεπτον.

Μ' ὅλα ταῦτα ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι ἡ ὀριστικὴ αὕτη πρόσκλησις τοῦ νὰ παραδεχθῶμεν καὶ υπογράψωμεν τὸ εἰρημένον σχέδιον, δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀποδειλιάσῃ καὶ ἀποτρέψῃ τοῦ νὰ καταβάλωμεν πᾶσαν προσέτι ἐφικτὴν προσπάθειαν ὅπως ἐπενεχθῶσιν ἔτι τινες τροποποιήσεις, καθ' ἃς σᾶς ἐδώκαμεν διὰ τοῦ τελευταίου ἀτμοπλοίου ὁδηγίας, ἰδίως δὲ ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα τῶν προνομίων τοῦ Δούδ καὶ τῶν συντάξεων τῶν Ἀγγλῶν ὑπαλλήλων.

Ὁφείλατε ἐπομένως νὰ ἐεργήσῃτε μετὰ πάσης ἐπιμελείας τὰ ἐν ταῖς τελευταίαις ἡμῶν ὁδηγίαις ἐκτιθέμενα, καὶ νὰ συμμορφωθῇτε ἀκριβῶς πρὸς αὐτά, μόνον δὲ, ἐπαναλαμβάνομεν, ἀφοῦ ἐξαντλήσῃτε ἐπὶ ματαίῳ ὅλας ὑμῶν τὰς προσπάθειας καὶ ἐνεργείας καὶ ὅλα τὰ μέσα ὧν ἠθέλετε κάμει πρὸς τοῦτο χρῆσιν, ὀφείλατε ἐν παντελῇ ἀπελπισία, νὰ υπογράψῃτε τὴν συνθήκην καθ' ἃ ἐνετείλαμεν ὑμῖν.

Ἡ ἀξίωσις τῆς Αὐστρίας ὡς πρὸς τὰ προνόμια τοῦ Δούδ μᾶς φαίνεται ὑπέρογκος ἢ μᾶλλον τερατώδης. Εἶναι πικρὸν δι' ἡμᾶς τὸ νὰ ὑποχρεωθῶμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν εἰς τὴν Δύναμιν αὐτὴν αἰωνίως πρηνόμια ἅτινα εἰσὶ καθιερωμένα διὰ συνθήκης μικροτάτης διάρκειας, καθότι ἡ μεταξὺ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Αὐστρίας Συνθήκη ἥς μᾶς διεβιβάσατε πρὸ μικροῦ ἀντίτυπα ὀρίζει διάρκειαν ἰσχύος πέντε μόνον ἐτῶν.

Τοιοῦτος ὅρος ὡς σᾶς παρεστήσαμεν ἤδη ἐστὶν ὅλως πρωτοφανὴς καὶ παράδοξος εἰς τὰς διεθνεῖς σχέσεις· προτιμῶμεν μᾶλλον πολυετὴ τῆς Αὐστροῖονικῆς Συνθήκης διάρκειαν, ὅσον μακρὰ καὶ ἂν προσδιορισθῇ αὕτη, καὶ εἰς τοῦτο πρέπει νὰ τείνωσιν ἅπασαι ὑμῶν αἱ προσπάθειαι. Δὲν ἀπελπιζόμεθα ἐντελῶς ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν τοιούτων προσπαθειῶν καθ' ὅσον καὶ ὁ Πρέσβυς τῆς Γαλλίας Κ. Βουρὲ μᾶς ὑπέσχεθῃ νὰ προτρέψῃ τὴν Κυβερνήσιν του ἵνα μᾶς ὑποστηρίξῃ, καὶ αὐτὸς ὁ Κ. Σκάρλετ μᾶς εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ γράψῃ κατὰ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν πρὸς τὸν Λόρδον Ῥώσσελ, καθὰ ἤδη σᾶς ἐγράψαμεν.

Ἡ αὕτη προσπάθεια πρέπει νὰ καταβληθῇ καὶ ὡς πρὸς τὰς Ἀγγλικὰς ἀποζημιώσεις. Τὸ βάρος ὅπερ τὸ σχέδιον τῆς Ἀγγλοελληνικῆς συνθήκης μᾶς ἐπιβάλλει ἐστὶ μέγα καὶ δυσανάλογον, μὴ δικαιολογούμενον δὲ παντάπασιν ὑπὸ τῆς ἀπολύτου δικαιοσύνης.

Ἄν δὲν δυνηθῇτε ν' ἀποφύγητε ἐντελῶς τὴν τοιαύτην ὑποχρέωσιν, προσπαθήσατε τοῦλάχιστον νὰ περιορί-

σθῇ ἡ ἀπαίτησις εἰς ἀποζημίωσιν ἐφ' ἅπαξ ὠρισμένην καὶ πληρωτέαν κατὰ προθεσμίαν. Πρὸ πάντων δὲ πρέπει ἀπολύτως νὰ προσπαθήσῃτε ν' ἀναβληθῇ ἡ ὑπογραφή τῆς τοιαύτης Συνθήκης ἵνα ὦμεν εἰς στάσιν νὰ ἐξετάσωμεν καὶ συζητήσωμεν τὰ δικαιώματα τῶν πρὸς τοιαύτην σύνταξιν προτεινομένων προσώπων. Δὲν βλέπομεν παντάπασιν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συναφθῇ καὶ ὑπογραφῇ ἡ Συνθήκη αὕτη συγχρόνως μὲ τὴν γενικὴν, ἥτις ἐστὶν ὅλως ἀνεξάρτητος αὐτῆς. Ἐλπίζομεν νὰ ἔχετε πρὸς τοῦτο τὴν συνδρομὴν καὶ ἀρωγὴν τῶν δύο ἄλλων πληρεξουσίων τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσσίας.

Ὁ Ὑπουργός,

II. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

79.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἔντιμον Π. Κάμπελλ Σκάρλετ Πρέσβευτὴν τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος ἐν Ἑλλάδι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 13/25 Φεβρουαρίου 1864.

Ἀναγγεῖλας ὑμῖν, διὰ τῆς ἀπὸ 7/19 τοῦ τρέχοντος διακοινώσεώς μου, τὴν λήψιν τῶν διαφόρων ἐγγράφων ἅπερ εὐηρεστήθητε νὰ μοὶ διαβιβάσῃτε διὰ τῆς ὑμετέρας ὑπὸ χρονολογίαν 16 τοῦ αὐτοῦ μηνός, κατὰ διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως ὑμῶν, ἐπιφυλαξάμεν ν' ἀνακοινώσω ὑμῖν τὰς παρατηρήσεις, ἃς ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐγγράφων τούτων καὶ ἰδίως τοῦ Ἱπομνήματος, δι' οὗ ἐξηγοῦνται οἱ ἀναγκάσαντες τὴν Μεγάλην Βρετανίαν λόγοι νὰ συνάψῃ τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 9βρίου 1863, ὑπηγόρευσε εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Βασιλέως.

Ἐκπληρῶν σήμερον τὴν ὑπόσχεσίν μου ταύτην, θεωρῶ καθήκόν μου νὰ παρατηρήσω εἰς ὑμᾶς ἐκ προοιμίων, Κύριε Πρεσβευτά, ὅτι τὰ ἐν τῷ ὑπομνήματι τούτῳ περιεχόμενα ἐτιχειρήματα δὲν ἴσχυσαν νὰ κλονίσωσιν τὴν πεποίθησιν ἣν ἀπ' ἀρχῆς ἡ τοῦ Βασιλέως Κυβέρνησις ἐσχημάτισε περὶ τοῦ ἀνωφελοῦς καὶ τοῦ ἀτόπου τῶν ἐπαχθῶν ὅρων οὓς ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἐθηκεν εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῆς τῶν Ἰονίων νήσων ἐνώσεως μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ δοθεῖσαι εἰς τὸν ἡμέτερον ἐν Λονδίῳ Πληρεξούσιον ὁδηγίαι ἐπέταττον αὐτῷ νὰ ἐφελκύσῃ τὴν σύντονον προσοχὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων Ἱπουργοῦ τῆς Αὐτῆς Βρετ. Μεγαλ. ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπανορθωτικὴν αὐτοῦ ἐνέργειαν.

Ὁ Κ. Χ. Τρικούπους δὲν ἡμέλησε νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ὁδηγίας ταύτας· εὐχαρίστως δὲ εἶδομεν, ὅτι αἱ παραστάσεις ἡμῶν ἔτυχον παρὰ τῷ Λόρδῳ Ρώσσελ εὐμενοῦς ὑποδοχῆς.

Ἀλλὰ δὲν δύναμαι ν' ἀποκρύψω ὑμῖν τὴν ἄκρην λύπην τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασ. λέως διὰ τὸ ὅτι μετὰ σπουδῆς ἐγένετο ἡ διάπραξις τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 9βρίου πρὸ τῆς εἰς Λονδίνον ἀφίξεως τοῦ ἡμετέρου Πληρεξουσίου.

Ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος φρονεῖ, ὅτι οἱ λόγοι οὓς οὗτος κατὰ διαταγὴν αὐτῆς ἐξέθηκε πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἀνωφελοῦς, τοῦ ἀτόπου καὶ τοῦ ἀδίκου προσέτι τῶν διατάξεων περὶ κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας, περὶ οὐδετερότητος τῶν Ἰονίων νήσων, περὶ περιορισμοῦ τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεων ἃς ἡ Ἑλλάς θὰ δύναται νὰ διατηρῇ ἐν αὐταῖς, περὶ διηνεκοῦς διαρκείας τῶν μεταξὺ τοῦ Ἰονίου Κράτους καὶ τῶν ξένων Δυνάμεων συναφθεισῶν συμβάσεων θὰ εἶχον ἴσως ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν πληρεξουσίων, ἐὰν ἐν καιρῷ ἀνεκοινοῦντο αὐτοῖς.

Τόσῳ δὲ μᾶλλον πιθανὸν εἶναι ὅτι ἡ τοιαύτη ἀμοιβαία τῶν φρονημάτων διακοίνωσις κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαπραγματεύσεων αἵτινες προηγήθησαν τῆς διαπράξεως τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 9βρίου ἰδύνατο νὰ ἐπαγάγῃ τὸ εὐάρεστον τοῦτο ἀποτέλεσμα, ὅσῳ ὅτε βραδύτερον παρестήσαμεν τῇ Κυβερνήσει τῆς Αὐτῆς Βρετ. Μεγαλ. ὅπόσον κυρίως οἱ περὶ κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας, περὶ οὐδετερότητος τῶν Ἰονίων νήσων καὶ περὶ περιορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως ἣν ἡ Ἑλλάς θὰ ἠδύνατο νὰ διατηρῇ ἐν αὐταῖς, ὅροι ἦσαν δυσάρεστοι διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἡ Μεγάλη Βρετανία γενναιοφρόνως εἰργάσθη ὅπως ἐπιφέρῃ, ἂν μὴ τὴν ἐντελῆ παραδοχὴν τῶν δικαίων ἡμῶν ἀπαιτήσεων, τοῦλάχιστον τὴν τροποποίησιν τινων ἐκ τῶν ὁρων τούτων.

Ἀλλ' ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποπτεύσῃ, ὅτι τοιοῦτοι ὅροι θὰ τῇ ἐπεβάλλοντο διὰ τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 9βρίου.

Οὕτε αἱ πρὸς τὴν Προσωρινὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἰονικὴν Βουλὴν γενόμεναι ἀνακοινώσεις, οὕτε ἡ γλῶσσα τοῦ Κ. Ἐλλίουτ ἐν Ἀθήναις, οὕτε ἡ τοῦ Λόρδου Ρώσσελ αὐτοῦ, εἴτε ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ ἣν ἀπηύθυνε πρὸς τὰς ὑπογραψάσας τὴν Συνθήκην τοῦ 1815 Δυνάμεις, εἴτε ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων, δὲν προεμήνουν, ὅτι ἡ οὐδετερότης τῶν Ἰονίων νήσων καὶ ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας ἔμελλον νὰ προταχθῶσιν ὡς ὅρος ἀπαραίτητος τῆς τῶν νήσων τούτων μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως.

Ἀπ' ἐναντίας ἡ Α. Ε. ἐπερω-ηθεῖσα ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων περὶ τῶν φρουρίων τούτων καθαρῶς ὑπέδειξεν ὅτι δὲν ὑπῆρχε πρόθεσις περὶ κατεδάφισεως αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι ἡ Ἑλλάς θὰ συνεβουλεύετο μόνον νὰ πράξῃ τοῦτο.

Ὅθεν μεγάλη ὑπῆρξε καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν ταῖς Ἰονίοις νήτοις ἡ θλίψις ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ τῶν κοινῶν ἐλπίδων, ὅτε ἐγνώσθησαν αἱ διατάξεις τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 9βρίου.

Ἐχρειάζετο ὅλη ἡ δημοτικότης ὑφ' ἧς ὁ νέος Ἡγεμὼν περιστοιχίσθη ἅμα ἐλθὼν ἐν Ἑλλάδι, ἐχρειάζετο ἡ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ πεποίθησις εἰς τὰ εὐμενῆ αἰσθήματα τῆς τε Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῶν δύο ἐτέρων Εὐεργετίδων Δυνάμεων, ὅπως κατευνασθῇ μὲν ἡ ἐπελθοῦσα εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων ταραχὴ, ἀποσβεθῇ δὲ ὁ δυνάμενος νὰ προέλθῃ ἐκ τούτου κίνδυνος ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς διατηρήσεως τῆς ἡσυχίας ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ καθόλου.

Οἱ πάντες εἶπον καθ' ἑαυτοὺς, ὅτι ἡ Μεγάλη Βρετανία, ἥτις ἐν λόγῳ βεβαίως τιθεμένη τὴν εἰρηνικὴν καὶ συντηρητικὴν τῆς Ἑλλάδος πολιτείαν μετὰ τὰ συμβάντα τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1862, ὡς καὶ τὸ εὐγενὲς αἰσθημα ὑφ' οὗ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὁρμώμενος εἶχεν ἐνθουσιωδῶς ἐμπιστευθῇ τὰς τύχας αὐτοῦ εἰς τὸν Βασιλόπαιδα Ἀλφρέδον, ἀπεφάσισε νὰ παραιτήσῃ τὴν προστασίαν τῶν Ἰονίων νήσων, δὲν θὰ κατέλιπεν ἀτελὲς τὸ ἔργον αὐτῆς.

Τὸ ὑπόμνημα ὅπερ μοι ἐκοινοποιήσετε πειράται ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ Μεγάλη Βρετανία ἐπιθυμοῦσα ὅπως ἡ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνωσις τῶν Ἰονίων νήσων περιβληθῇ τὴν κύρωσιν παστῶν τῶν ὑπογραψασῶν τὴν Συνθήκην τοῦ 1815 Δυνάμεων ἠναγκάσθη νὰ παραδεχθῇ τοὺς ὅρους, οὓς ἡ Αὐστρία, μία τῶν Δυνάμεων τούτων ὑποστηριζομένη παρὰ τε τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Ρωσίας ἔθηκεν εἰς τοῦτο.

Οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ὅροι ἦσαν ἐν πρώτοις, ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας, θεωρουμένων ὑπὸ τῆς Αὐστρίας ὡς ἐπικινδύνων διὰ τε αὐτὴν καὶ διὰ τὴν ἡσυχίαν τῶν ὁμόρων Ὄθωμανικῶν ἐπαρχιῶν, ἐὰν παρεδίδοντο ἀνέπαφα εἰς τὴν Ἑλλάδα, δεύτερον δὲ ἡ οὐδετερότης τῶν Ἰονίων νήσων καὶ ἡ διηνεκὴς διάρκεια τῶν μεταξὺ τοῦ Ἰονίου Κράτους καὶ τῶν ξένων Δυνάμεων συναφθεῖσων συμβάσεων.

Ἀπέχω τοῦ νὰ πραγματευθῶ ἐνταῦθα περὶ τοῦ κινδύνου ὅστις θὰ προέκυπτε διὰ τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ ὑπόμνημα, ἐὰν ἡ Αὐστρία διεμαρτύρετο κατὰ τῆς παραχωρήσεως τῶν Ἰονίων νήτων εἰς τὴν Ἑλλάδα. καὶ ἐὰν δ' ἐκήρυττεν, ὅτι δὲν ἐθεώρει ἑαυτὴν ὑπόχρεω νὰ τὴν σεβασθῇ δυνάμει διεθ. οὓς τινος συμβάσεως.

Βεβαίως ὑπὸ τὴν πρακτικὴν ἐποψὴν εἶναι ἀναμφισβήτητος ἡ ἀξία τῆς παρὰ τῆς Αὐστρίας ἀναγνωρίσεως τῆς τοιαύτης παραχωρήσεως.

Ἀλλ' ἐὰν τυχὼν ἡ Αὐστρία προέταττεν ἀξιώσεις ἀσυμβιβάστους πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τῶν τε γενναίων προθέσεων τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῶν πανδήμως ἐκφρασθέντων πόθων ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἰονίων, τὸ καλῶς ἢ κακῶς ἐννοούμενον συμφέρον, ἢ ἡ ἰδιοτροπία τῆς Δυνάμεως ταύτης ἢ ἄλλης τινός, ἔπρεπεν ἄρᾳ γε νὰ καταστῇ ἐμπόδιον ἀνυπέρβλητον;

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς τῆς Α. Βρετ. Μ. ἀνεγνώρισεν οὐ πρὸ πολλοῦ εἰς ἄλλους λαοὺς τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ὦσιν ἐλεύθεροι καὶ ἀνεξάρτητοι, τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μὴ ἀνήκωσιν ἢ εἰς ἑαυτούς.

Ἄρᾳ γε θὰ ἐδυσκολεύετο ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ αὐτὸ δικαίωμα καὶ εἰς τοὺς Ἰονίους καὶ καθ' ἣν ἔτι περίπτωσιν ἀντίστατο εἰς τοῦτο ἡ Αὐστρία; Ἡ τοιαύτη δὲ ἀντίστασις ἢ καὶ ἡ διαμαρτύρησις τῆς Δυνάμεως ταύτης θὰ ἐδύνατο νὰ κατισχύσῃ τοῦ δικαιώματος ὅπερ ὁ Ἰονικὸς λαὸς εἶχε καὶ ἔχει τοῦ νὰ ᾔναι ἐλεύθερος, ἀποῦ ἅπαξ ἡ Μεγάλη Βρετανία εἶχε διακηρύξει, ὅτι ἦν πρόθυμος νὰ παραιτήσῃ τὴν ἐπὶ τῶν Ἰονίων νήσων προστασίαν αὐτῆς πρὸς ὄφελος τῆς Ἑλλάδος; Ἀλλ' ἡ πλήρης καὶ ἐντελής τοῦ δικαιώματος τούτου ἐξάσκησις συνεπάγεται ἀναγκαιῶς τὴν διατήρησιν τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας, ἅπερ οἱ κάτοικοι τῆς χώρας θεωροῦσιν εὐλόγως ὡς τὴν ὠραιότεραν αὐτῶν ἰδιοκτησίαν.

Πλὴν ἡ παρατήρησις αὕτη ἤδη δὲν ἔχει εἰμὴ θεωρητικὴν ἀξίαν, καθὼς εἰς τὸ παρελθὼν ἀναφερομένη. Διὸ περὶ τὸν κρίνω νὰ ἐνδιατρίψω πειρσσότερον εἰς αὐτήν.

Δὲν θεωρῶ ἐπίσης ἀναγκαῖον νὰ ἐξετάσω ἐὰν ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας ᾔναι πράξις σύμφωνος πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ διεθνοῦς δικαίου, τῆς δικαιοσύνης.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλύθη οὐ μόνον ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίᾳ.

Ἡ μὲν Βουλὴ τῶν Ἑπτανησίων ἀποχρώντως ἀπέδεξε, τὰ δὲ κυριώτερα ὄργανα τοῦ Ἀγγλικοῦ τύπου δὲν ἐδίστασαν ν' ἀναγνωρίσωσιν, ὅτι τὰ φρούρια ταῦτα εἰσὶν ἡ ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησία τοῦ Ἰονικοῦ Κράτους, ἀναλώμασι τοῦ ὁποίου κατὰ μέγα μέρος ἀνηγέρθησαν καὶ ἐξωπλίθησαν.

Θὰ περιορισθῶ μόνον εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος ἐὰν ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας ᾖ ἀληθῶς μέτρον ἀπολύτως ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὁμόρων ἐπαρχιῶν τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Τουρκίας.

Ἡ ἀδυναμία τῆς Ἑλλάδος ὡς εὐρωπαϊκοῦ Κράτους ἀντετάχθη ὡς λόγος, δι' ὃν δὲν ἔπρεπε νὰ παραδοθῶσιν αὐτῇ φρούρια τοσοῦτον ὄχυρά ὥστε δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ φυλάξῃ καὶ ἄπερ περιερχόμενα εἰς χεῖρας ἄλλου τινὸς ἠδύνατο νὰ καταστῶσι λίαν ἐπικίνδυνα διὰ τὴν ἡσυχίαν τῆς Εὐρώπης ἐν γένει καὶ τῶν γειτόνων αὐτοκρατοριῶν τῆς Αὐστρίας καὶ Τουρκίας ἰδίως.

Ἐρρέθη ἐπίσης ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐξουσιάζουσα φρούριον τοιοῦτον οἷον ἡ Κέρκυρα ἠδύνατο νὰ ὁρμηθῇ εἰς ἐπιχειρήματα ἐχθρικά κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας.

Δὲν διστάζω νὰ εἰπῶ ὅτι ἔσφαλον ὑπ' ἀμφοτέρας τὰς ἐπόψεις ὅσοι ἐμεγάλυναν ὑπερμέτρως τοὺς δυναμένους νὰ προκύψωσιν ἐκ τῆς ὑπάρξεως τῶν φρουρίων κινδύνους.

Ἀναμφισβήτητον εἶναι, ὅτι τὰ φρούρια ταῦτα καὶ ἐὰν κατεῖχοντο ὑπὸ ἰσχυροῦ τινος Κράτους θὰ ἐχρησίμευον ὡς μέσον ἀμύνης μᾶλλον ἢ ἐπιθέσεως. Ἡ ἱστορία τῶν μεγάλων πολέμων Ναπολέοντος τοῦ Α' ἀποδεικνύει τοῦτο.

Εἶναι οὐχ ἥττον ἀληθές, ὅτι ἡ κατοχὴ τοῦ φρουρίου τῆς Κερκύρας εἶναι σπουδαιοτάτη διὰ μεγάλην τινὰ ναυτικὴν Δύναμιν, ἣτις θὰ εἶχεν ἀνάγκην αὐτοῦ ὅπως ἀσφαλίζῃ πρὸ αὐτῆς τοὺς ἐαυτῆς στόλους.

Ἐὰν ἡ Ἑλλὰς ᾖ ναυτικὴ δύναμις ἔστω καὶ δευτέρας τάξεως, ἐδύνατό τις νὰ φοβηθῇ μὴ μεταχειρισθῇ τὸ φρούριον τοῦτο ὡς ὁρμητήριον διὰ στρατιωτικὰ ἐπιχειρήματα.

Ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει πολεμικὸν ναυτικὸν καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον δὲν θὰ ἔχῃ τοιοῦτον. Ἄρα τοῦτο εἶναι μάλιστα λόγος δι' ὃν τὰ κυριώτερα ὄχυρά της Κερκύρας, ὥστε μέλλουσιν ὡς φαίνεται νὰ κατεδαφισθῶσιν ἢ καθαιρεθῶσιν, ἔπρεπε νὰ παραδοθῶσιν αὐτῇ ἀνέπαφα ὅπως αὕτη δύναται πάντοτε ν' ἀποκρούσῃ τὴν ἀπόπειραν ἄλλης τινὸς Δυνάμεως, ἣτις τυχὸν ἤθελε νὰ τὰ ἐξουσιάζῃ ἵνα εὐκολύνῃ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐχθρικών αὐτῆς προθέσεων εἴτε κατὰ τῆς Ἑλλάδος αὐτῆς, εἴτε κατὰ τῆς Τουρκίας ἢ τῆς Αὐστρίας.

Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει, ὅτι ἂν ἡ Μελίτη ᾖ ἀμεινον πεφρουρημένη ὑπὸ τῶν ἱπποτῶν αὐτῆς, ἐὰν τὰ ὄχυρά της αὐτῆς ἦσαν κατὰ τὸ 1798 ἐν ᾗ καταστάσει εὐρίσκονται σήμερον, Ναπολέον ὁ Α' οὐδέποτε θὰ ἠδύνατο νὰ τὴν καταλάβῃ διὰ τοῦ μὲν ἐφόδου, καὶ μάλιστα καθ' ἡν ἐποχὴν ἡ Ἀγγλία ᾖ νικητρία κατὰ θάλασσαν.

Ἡ κατοχὴ τῆς Κερκύρας εἶναι σπουδαιοτάτη οὐ μόνον ἕνεκα τῶν φρουρίων αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῆς θέσεως αὐτῆς εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ἀδρίου.

Ἐκ τούτου ἔπεται, ὅτι ἐν περιπτώσει πολέμου ἐκάτερος τῶν διαμαχομένων θὰ ἐπιδιώξῃ ἀναμφιβόλως τὴν κατάληψιν τοιαύτης στρατηγικῆς θέσεως.

Τὸ συμφέρον ἄρα τῆς Εὐρώπης ὑπαγορεύει ἵνα μὴ ἡ νῆσος αὕτη τυγχάνῃ ἐστερημένη τῶν ἀπαιτουμένων ἀμυντικῶν μέσων διὰ τὴν ἀποκρούσιν αἰφνιδίας τινὸς προσβολῆς.

Ἐὰν, ὃ μὴ γένοιτο, ἐκραγῇ πόλεμος μεταξὺ τῶν μεγάλων ναυτικῶν τῆς Εὐρώπης Δυνάμεων δυνατόν ἢ μία ἐξ αὐτῶν νὰ νομίσῃ ἀπαραίτητον τὴν κατάληψιν τῆς Κερκύρας καὶ τοῖς αὐδετέρας.

Δὲν θὰ ᾖ τοῦτο τὸ πρῶτον παράδειγμα παραβιάσεως τῆς οὐδετερότητος τόπου τινος.

Ὅποια θὰ ᾖ τότε τῆς Ἑλλάδος ἡ θέσις; Δὲν θὰ συνησθάνετο μεγάλως τὴν προσβολὴν ταύτην τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τὴν παραβίασιν τῆς χώρας αὐτῆς; Δὲν θὰ εὐρίσκετο ἀναγκασμένη ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὸν πόλεμον, ἀποκρούουσα τὸν κατακτητὴν, ἀπαρallάκτως ὡς καὶ ἄλλα μικρὰ κράτη εὐρέθησαν ἀναγκασμένα νὰ πράξωσι τοῦτο; ὅποιον θλιβερὸν δέλημα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διὰ τὴν πατρίδα ἡμῶν;

Ἀλλὰ τὰ ἄτοπα ταῦτα θὰ ἐξέλειπον ἐὰν τὰ ὄχυρά της Κερκύρας παρεδίδοντο ἀνέπαφα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἣτις θὰ ἐφρόντιζε νὰ φρουρήσῃ αὐτὰ δι' ἀποχωρήσεως στρατιωτικῆς δυνάμεως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστήσῃ ἀδύνατον τὴν ἐξ ἐφόδου ἄλωσιν αὐτῶν.

Ἀφ' ἐτέρου δὲ, ἡ καθαίρεσις τῶν ὄχυρμάτων τούτων δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ εἰς τὸ μέλλον ἐκείνους ὅσοι ἀπῆλθον αὐτήν, διότι κατόπιν ἡ Ἑλλὰς δύναται νὰ τὰ ἀνεγείρῃ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ καθαίρεσις δὲν θὰ εἶχεν ἄλλο ἀποτέλεσμα ἢ νὰ προσβάλλῃ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν φιλοτιμίαν καὶ νὰ γείνῃ εἰς ἡμᾶς πρόξενος χρηματικῆς ζημίας.

Εἶπον ἀνωτέρω, ὅτι ἐμεγαλύνθη καθ' ὑπερβολὴν ὁ δυνάμενος νὰ προκύψῃ κίνδυνος διὰ τὴν Τουρκίαν ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος κατοχῆς τῶν φρουρίων τούτων.

Καὶ ὅντως ἐν περιπτώσει πολέμου μεταξύ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας δύνανται πολλῶ ἐυκολώτερον νὰ προσβληθῶσι διὰ ξηρᾶς ἢ ἀπὸ τῆς Κερκύρας.

Ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς εἰς δὲν δύναται ν' ἀπαρνηθῇ τὸ παρελθὸν αὐτῆς, δὲν εἶναι παράτολμος, καὶ τοῦτο ἀπέδειξε διὰ τῆς πολιτείας αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ἐφεξῆς.

Οὕτως ἡ καθαίρεσις τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας, εἶναι μέτρον ἀνωφελὲς καὶ ἄδικον ὑπὸ τε τὴν πολιτικὴν ἔποψιν καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ δικαίου.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως ἤλπιζε πάντοτε ὅτι ἡ Αὐτῆς Βρετ. Μεγαλειότης ἀναγνωρίζουσα τὸ ὀρθὸν τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων, αἵτινες ἐν καιρῷ ὑπεβλήθησαν αὐτῇ διὰ τοῦ Κ. Τρικούπη, θὰ εὐηρεστεῖτο νὰ εἰσακούσῃ πάσας τὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εὐχὰς ἡμῶν πρὸς τὸ συμφέρον οὐ μόνον τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἰσορροπίας.

Ἀπόφασις τόσῳ εὐμενῆς ἐκ μέρους αὐτῆς, ἐν ᾧ θὰ ἦτο νέον εὐεργέτημα προστιθέμενον εἰς ὅσα τῇ ὀφείλομεν ἤδη, θὰ ἐξήλειπε τὴν ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν, ἣν τὰ περὶ κατεδαφίσεως σχέδια ἐνεποίησαν εἰς τὸ ἔθνος. Δυστυχῶς μαθηάνομεν ὅτι αἱ ἐργασίαι ἤρχισαν. ἤδη καὶ ὅτι δὲν περιορίζονται εἰς τὴν Πτυχίαν, ἐνῶ μόνον ἐὰν οὐσιωδῶς περιοριζέτο κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τὸ δυσάρεστον τοῦτο μέτρον, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ μετὰ μείζονος ὑπομονῆς τὴν θλίψιν ἣν βαθεῶς ἡσθάνθη ἅμα μαθὼν τὴν τοσοῦτον σκληρὰν ταύτην ἀπόφασιν.

Μετὰ τὴν παρὰ τῶν Πληρεξουσίων τῶν πέντε μεγάλων Δυνάμεων ὑπογραφὴν τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 13/25 τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου περιττὸν ἀποδίδει νὰ πραγματευθῶ ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ θέματος τῆς οὐδετερότητος.

Ὁ ἐν Λονδίνῳ Πληρεξούσιος ἡμῶν εἶχε διαταχθῇ νὰ παραστήσῃ τὸ ἀσυμβίβαστον τῆς οὐδετερότητος τῶν νήσων τούτων ὅπως ἀρχικῶς εἶχεν ὀρισθῇ διὰ τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου 1863 πρὸς τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος τελείαν αὐτῶν ἑνωσιν.

Εὐχαρίστως εἶδομεν, ὅτι αἱ περὶ τούτου παραστάσεις ἡμῶν, ὡς καὶ αἱ προσπάθειαι τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἐπ' ἡνεγκον τὸν περιορισμὸν τῆς οὐδετερότητος εἰς μόνους τὰς νήσους Κέρκυραν καὶ Παξούς.

Τὸ καθ' ἡμᾶς προθύμως θὰ ἐςερούμεθα καὶ τῶν τῆς τοιαύτης οὐδετερότητος ὑποτιθεμένων πλεονεκτημάτων.

Μεταβαίνων εἰς τὸ ζήτημα τῆς διηνεκοῦς διαρκείας τῶν συναφθεισῶν συμβάσεων μεταξὺ τοῦ Ἰονίου Κράτους καὶ τῶν ξένων Δυνάμεων, δὲν δύναμαι ν' ἀποκρύψω ὑμῖν, Κύριε Πρεσβευτὰ, ὅτι ἡ ἀξίωσις τῆς Αὐστρίας προϋξένησεν ἡμῖν μεγίστην ἐκπληξιν.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τῆς Συνθήκης ζητεῖται νὰ ἐπιβληθῇ ἡμῖν ἀληθὴς δουλεία.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως τόσῳ μᾶλλον ἐλυπήθη διὰ τοῦτο ὅσῳ εἶχε λόγους νὰ πιστεύῃ, ὅτι διάφορος σύνταξις τοῦ εἰρημένου ἄρθρου θὰ προετιμᾶτο.

Οἱ λόγοι ἐφ' ὧν ἡ Αὐστρία στηρίζει τὴν ἀξίωσιν αὐτῆς εἰς τόσῳ ἀσθενεῖς, ὥστε δὲν εἶναι δεκτικοὶ σπουδαίας συζητήσεως.

Ὅπως καταπολεμήσωμεν τὰς διχτάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ σχεδίου ἀρκεῖ νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὰς αὐτὰς παρατηρήσεις, ἃς ὁ Κόμης Ρῶσσελ ἐξέφρασεν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς ἣν ὑπερασπιζόμεθα καὶ αἵτινες περιέχονται ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῆς 13/25 Ἰανουαρίου.

Δυστυχῶς τὸ συμπέρασμα τοῦ πρωτοκόλλου εἶναι ἐκ διαμέτρου ἐναντίον πρὸς τὰς τεθείσας ἀρχὰς παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ τῆς Α. Βρ. Μεγαλειότητος.

Ὅτι δὲ μοι ἐφάνη παράδοξον εἶναι ὅτι τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἀντιφάσκει πρὸς τὴν διδομένην περὶ τούτου διαβεβαίωσιν ἐν τῷ ὑπομνήματι.

Ἀληθῶς ἐν αὐτῷ λέγεται, ὅτι « ἡ Αὐστρία συγκατετέθη ἐπίσης εἰς τὸ νὰ τροποποιηθῶσιν οἱ ὅροι τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου εἰς τρόπον ὥστε νὰ διασκεδασθῇ πᾶσα ἐνστάσις ἣτις θὰ ἠδύνατο ν' ἀντιταχθῇ » κατὰ τῶν ὅρων τούτων ὡς περιοριζόντων τὴν εἰς τὸ μῖλλον ἐνέργειαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως μετὰ τὴν λήξιν τῶν συμβάσεων, δίδων τὸ Αὐστριακὸν ἐμπόριον ἀπολαύει εἰδικῶν προνομίων ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις. »

Ἀλλὰ δυστυχῶς οὔτε τὸ γράμμα οὔτε τὸ πνεῦμα τῶν ἄρθρων τῆς Συνθήκης ἣν προσκαλούμεθα νὰ ὑπογράψωμεν δὲν εἶναι τοιαῦτα.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως δὲν ἠδύνατο ἢ ν' ἀποκρούσῃ ὅλαις δυνάμεσι τὴν τοιαύτην τῆς Αὐστρίας ἀξίωσιν, καὶ προσεκάλεσε τὸν ἐν Λονδίνῳ Πληρεξούσιον αὐτῆς νὰ ζητήσῃ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 3.

Διέταξεν ἐπίσης αὐτὸν νὰ ζητήσῃ τὴν τροποποίησιν καὶ ἄλλων τινῶν δευ. ερευνόντων τῆς Συνθήκης ὅρων.

Ανακοινῶν ὑμῖν τ' ἄνωτέρω δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἐμπνευμένη πάντοτε ὑπὸ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα αἰσθημάτων ἔσται πρόθυμος νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς παραστάσεις τοῦ Πληρεξουσίου ἡμῶν καὶ νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ πέρας τῶν ἀρξαμένων διαπραγματεύσεων διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης.

Πέπεισμαι ἐπίσης καὶ ὅτι ὑμεῖς θὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ ἐνεργήσητε τὰ δέοντα κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα.

Δέξασθε κτλ.

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

80.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 5/17 Φεβρουαρίου 1864.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνωστοποιήσω ὑμῖν ὅτι ἔλαβον τὰ δύο ἀπὸ 24 Ἰανουαρίου (5 Φεβρουαρίου) ὑμέτερα ἔγγραφα.

Αἱ διαπραγματεύσεις τοῦ Ἰονίου ζητήματος διεκότηταν μεχριστοῦ μοὶ περιέλθωσιν αἱ ὑμέτεραι ὁδηγίαι ὡς πρὸς τὸ τῆς Συνθήκης Σχέδιον, ἀσχολοῦμαι δὲ μετὰ σπουδῆς προπαρασκευάζων τὴν ὁδὸν ὥστε νὰ γίνωσι δεκταὶ αἱ ἀντιπροτάσεις αἱ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως θέλει βεβαίως θεωρήσει ἐπάναγκες ν' ἀντιτάξῃ εἰς αὐτό.

Οὐσιῶδες ζήτημά ἐστὶ τὸ περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας, ἃσμενος δὲ παρετήρησα ὅτι ἡ ἀξίωσις τῆς Λυσριακῆς Κυβερνήσεως ν' ἀποκτήσῃ δυνάμει τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου διηνεκῇ πλεονεκτήματα ἐθεωρήθη ὑπέρμετρος ὑπὸ πάντων. Οὕτω πως φρονεῖ καὶ ὁ Λόρδος Παλμερστὼν.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

81.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑΙ, τὴν 3/15 Φεβρουαρίου 1864.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνωστοποιήσω ὑμῖν ὅτι ὁ γενικὸς ἀφοπλισμὸς ὅλων τῶν ὁχυρωμάτων προχωρεῖ ἐνταῦθα ταχέως, ὑπολογίζουσι δ' ὅτι τὸ βάρος τῶν κανονίων καὶ ἀπαντος τοῦ ἀποκομισθητομένου ὑλικοῦ ἀναβαίνει εἰς ἐβδομήκοντα χιλιάδας τόνων, διὸ καὶ περὶ τὰ πενήκοντα μεγάλα φορτηγὰ πλοῖα ἀπαιτοῦνται πρὸς ἀποκόμισιν αὐτοῦ.

Ὁ ἀφοπλισμὸς τῶν φρουρίων τῶν ἐτέρων Νήσων ἐγένετο ὡσαύτως κατ' αὐτάς.

Τὰ πάντα προητοιμάσθησαν ἤδη πρὸς κατεδάφισιν τῶν ὁχυρωμάτων τοῦ Βίδου. Ἡ φρουρὰ μεθ' ἀπάσης τῆς ἀποσκευῆς αὐτῆς ἐγκατέλιπε τὸ νησιδίον τοῦτο, καὶ λέγεται ὅτι σήμερον τίθεται ἡ βαμβάκοπυρῆτις ἐν ταῖς ὑπονόμοις δι' ὧν πρόκειται ν' ἀνατραπῶσιν ἐκ βάθρων τὰ ὁχυρώματα αὐτοῦ.

Ὁ Γενικὸς Πρόξενος,

Ν. ΒΙΤΑΛΗΣ.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπη, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 13/25 Φεβρουαρίου 1864.

Ἐκ Κερκύρας μανθάνομεν ὅτι ἡ ἀπὸ τινος ἤδη χρόνου ἀρξαμένη τοῦ Βίδου ἀφοπλισίς ἐπεκτείνεται, οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῶν λοιπῶν τῆς νήσου ὀχυρωμάτων, καὶ τῆς ἀκροπόλεως συμπεριλαμβανομένης, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀπάντων τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις Ἰονίοις νήσοις ὀχυρωμάτων.

Ἄν ἡ εἰδησις αὕτη ᾖ βεβαία, τὸ μέτρον τοῦτο ἀπάδει ὅλως πρὸς τὰς ἐν γένει παραδεδεγμένας ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων ἀρχάς, καὶ ἀνεξαρτήτως πάσης σκέψεως ἐπὶ τῶν ἐν Ἑπτανήτῳ κηρυχθέντων καὶ δημοσιευθέντων περὶ τῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὐρίσκοντο, καθόσον ἀφορᾷ τὸν ὀπλισμὸν, τὰ ἐν τοῖς διαφόροις νήσοις φρουρία, καθ' ἣν ἐποχὴν ἀνετέθη ἡ προσιασίς τοῦ τύπου τούτου εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀνεξαρτήτως, λέγω, πάσης τοιαύτης σκέψεως, τὸ αἶσθημα τοῦ δικαίου καὶ ἡ πρὸς τὴν Ἑλλάδα συμπάθεια ὑπαγορεύουσι τῇ Κυβερνήσει τῆς Μεγάλης Βρετανίας τὴν παραίτησίν της ἀπὸ παντὸς τοιούτου μέτρου.

Δυνάμεθα τῷ ὄντι καλῶς νὰ ἐννοήσωμεν καὶ τὸν ἀφοπλισμὸν καὶ τὴν ἐντελῆ ἀπογύμνωσιν παντὸς φρουρίου εἴτε προμαχῶνος ἢ ὀχυρώματος οἰουδήποτε, ὁπότεν ταῦτα εἰσὶ καταδεδικασμένα εἰς τελείαν κατεδάφισιν ἢ καθαίρεσιν, ἀλλ' ὅχι βεβαίως τὴν ἀφοπλισίν τῶν φρουρίων ἢ ὀχυρωμάτων ἐκείνων ἃτινα πρόκειται νὰ μείνωσιν ἀνέπαφα, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῶν ἀφαίρεσιν παντὸς τοῦ ὕλικου.

Σπεύσατε λοιπὸν νὰ ὑποβάλητε τὰς παρατηρήσεις ταύτας εἰς τὸν Κόμητα Ῥώσσελ καὶ τὸν παρακαλέσητε νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δέον ὅπως ἡ Κυβέρνησις τῆς Βασιλείας παραιτηθῇ πρὸς χάριν μας τοῦ σχεδίου τοῦ γενικοῦ, ὡς φαίνεται, ἀφοπλισμοῦ, σχεδίου, ὅπερ ἂν τῷ ὄντι πραγματοποιηθῇ, πολυειδῶς ζημιώσῃ τὴν Ἑλλάδα.

Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γράφω σήμερον καὶ πρὸς τὸν ἐνταῦθα πρεσβευτὴν τῆς Ἀγγλίας Κ. Σκάρλετ καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ υποβάλῃ καὶ οὗτος τὰ δέοντα εἰς τὴν Κυβερνήσιν του πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἡμετέρας αἰτήσεως.

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.]

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἑντιμον Κύριον Π. Κάμπελλ Σκάρλετ, Πρέσβυν τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος ἐν Ἑλλάδι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 13/25 Φεβρουαρίου 1864.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ κοινοποιήσω ὑμῖν ὧδε μετάφρασιν ἐγγράφου ὅπερ ἀπευθύνω τῷ ἐν Λονδίῳ ἡμέτέρῳ Πληρεξουσίῳ Κυρίῳ Χ. Τρικούπῃ προσκαλὼν αὐτὸν νὰ υποβάλῃ ἀνευ ἀναβολῆς εἰς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Κόμητα Ῥώσσελ παρατηρήσεις τινὰς καὶ παρακλήσεις ὡς πρὸς τὸν ἐνεργούμενον ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις ἀφοπλισμὸν.

Παρακαλῶ ὑμᾶς συνάμα, Κ. Πρέσβυ, ἐν ὀνόματι τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλέως, ἵνα εὐαρεστούμενοι χορηγήσητε ἡμῖν τὴν εὐμενῇ συνδρομὴν σας κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην συνηγοροῦντες ὑπὲρ τῆς αἰτήσεως ἡμῶν παρὰ τῇ ὑμετέρᾳ Κυβερνήσει.

Δέξασθε κτλ.

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

84.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ, τὴν 7 Φεβρουαρίου 1864.

Ἄμα λαβὼν τὴν ἀπὸ 1ης ἐνεστῶτος ὑμετέραν διαταγὴν ἔσπευσα νὰ παρακαλέσω ἐπισήμως τὸν Ἀρμοστὴν ἵνα εὐαρεστηθῇ καὶ μοὶ προμηθεύσῃ τοὺς καταλόγους, περὶ ὧν διαλαμβάνει ἡ ἄνω ῥηθείσα διαταγή. Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης μὲ παρεκάλεσε νὰ μεταβῶ εἰς τὸ γραφεῖόν της καὶ μετὰ πάσης ἀδροφροσύνης μοὶ εἶπε προφορικῶς ὅτι λυπεῖται μὴ δυνάμενος νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ αἵτησιν, ὡς ἄλλοτε ἐπὶ ἄλλων ὑποθέσεων μεθ' ὅλης τῆς προθυμίας μὲ συνέδραμεν. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ διεθνῶν διακοινώσεων, μοὶ εἶπεν, παρακαλεῖ τὸν Κύριον ὑπουργὸν ν' ἀποταθῇ εἰς τὴν αὐτόθι Ἀγγλικὴν Πρεσβείαν, ὅπως διὰ τοῦ μέσου αὐτοῦ προσκληθῇ ὁ ἐνταῦθα Ἀρμοστὴς νὰ ἐνεργήσῃ παρὰ τῇ Ἰονικῇ Κυβερνήσει.

Ὁ Γενικὸς Πρόξενος,

N. ΒΙΤΑΛΗΣ.

85.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ, τὴν 10/22 Φεβρουαρίου 1864.

Πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἡ κοινὴ γνώμη θαθέως συνεκινήθη ἐνταῦθα ὡς ἐκ τῆς διαδοθείσης φήμης ὅτι ἡ συν-ομολογηθητομένη μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀγγλίας σύμβασις περὶ παραδόσεως τῆς Ἑπτανήσου περιέχει δῆθεν διάταξιν ἐξασφαλίζουσαν συντάξεις εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς Τοποτηρητὰς (Résidents) τῶν νήσων, εἰς τοὺς δύο δικαστὰς τοῦ ἀνωτάτου Συμβουλίου, εἰς τὸν πρῶτον γραμματέα τοῦ Ἀρμοστοῦ καὶ εἰς δύο ὑπαλλήλους τοῦ γραφείου του. Ἄν τοῦτο ᾔηται ἀληθὲς ὀφείλω νὰ γνωστοποιήσω τῇ Κυβερνήσει τοῦ Βασιλέως ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐν ἰσχύϊ Ἰονίου Νόμου, οἱ Τοποτηρηταὶ ῥητῶς ἐξαιροῦνται τῆς κατηγορίας τῶν δικαιουμένων εἰς σύνταξιν προσώπων, ὡς πρὸς δὲ τοὺς δύο Δικαστὰς καὶ τὸν γραμματέα τοῦ Ἀρμοστοῦ ὅτι δὲν συνεπλήρωσαν οὗτοι τὸν πρὸς σύνταξιν ἀπαιτούμενον χρόνον ὑπηρεσίας.

Ὅπως ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ κοινοποιήσω ὑμῖν διὰ τῆς ἀπὸ 7 Φεβρουαρίου ἀναφορᾶς μου, ὁ Ἀρμοστὴς μὲ παρεκάλεσε νὰ μεταβῶ παρ' αὐτῷ ἵνα μοὶ εἶπῃ προφορικῶς ὅτι ἐλυπεῖτο μὴ δυνάμενος νὰ μοὶ χορηγήσῃ τὸν κατάλογον τῶν συνταξιούχων εἰμὴ τῇ αἰτήσει τοῦ προϊσταμένου μου Ὑπουργείου γενομένη διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ, δηλαδὴ μέτῳ τοῦ Κυρίου Σκάρλετ.

Ὁ Γενικὸς Πρόξενος,

N. ΒΙΤΑΛΗΣ.

86.

Πρὸς τὸν Κ. Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 14/26 Φεβρουαρίου 1864.

Ἐλάβομεν διὰ τοῦ χθὲς ἀφιχθέντος Γαλλικοῦ τὴν ἀπὸ 5/17 Φεβρουαρίου ἀναφορὰν ὑμῶν.

Ἔχετε βεβαίως ᾔδη τὰς τελευταίας ἐπὶ τοῦ ὀριστικοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης ὁδηγίας καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἐσπεύσετε νὰ ἐπαναλάβητε τὰς διαπραγματεύσεις κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν.

Ἡ ῥηθείσα ἀναφορὰ ὑμῶν ἐνισχύει τὰς πρὸς ἐπιτυχίαν προσδοκίας ἡμῶν ὡς πρὸς τὸ 3 ἄρθρον τῆς Συνθήκης τὸ ἀφορῶν τὰ προνόμια τῆς Ἑταιρίας Δούδ.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 7/19 μεσοῦντος ἡμετέρου ἐγγράφου σᾶς ἐγνωστοποιήσαμεν ἐν περιλήψει τὴν τελευταίαν πρὸς ἡμᾶς διακοινώσιν τοῦ Κυρίου Πρέσβευς τῆς Μεγάλης Βρετανίας περὶ τῆς πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου Συνθήκης καὶ τὸ συνοδεύον αὐτὴν Ἱπόμνημα.

Σᾶς διαβιβάζομεν ἤδη ἐν ἀντιγράφῳ τὴν ἀπάντησιν ἣν ἐπέμψαμεν χθὲς πρὸς τὸν Κ. Σκάρλετ, ὁμοῦ καὶ ἀντίγραφον ἐτέρας πρὸς αὐτὸν διακοινώσεως ἡμῶν δι' οὗ τῷ διεβιβάσαμεν, ἐν ἀντιγράφῳ, τὸ ὑπὸ χθεςινῆν ἡμερομηνίαν ἡμέτερον ἐγγράφον πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ παντελοῦς ἀφοπλισμοῦ ὄλων τῶν κατὰ τὰς Ἰονίους Νήσους φρουρίων.

Ὅτε συνετάττετο ἡ πρὸς τὸν Κ. Σκάρλετ ἀπάντησις ἡμῶν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀνωτέρω, ἐλάβομεν, διὰ τῆς ἐν ἀντιγράφῳ ἐπισυνημμένης ἀναφορᾶς τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Γεν. Προξένου (α) τὴν εἰδήσιν τοῦ ὅτι τὰ ἔργα τῆς κατεδαφίσεως ἤρξαντο καὶ ἐξακολουθοῦσιν ἐν Κερκύρᾳ οὐ μόνον εἰς τὸ Βίδο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ φρουρίου Ἀβραάμ καὶ ἐπὶ τῶν παραλίων ὀχυρωμάτων τῶν κατὰ τὸ ἄκρον τοῦ καλουμένου Νέου φρουρίου (Fort-neuf) κειμένων.

Δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἀποκρύψωμεν εἰς τὸν Κ. Πρέσβυν τῆς Μεγάλης Βρετανίας τὴν ἐν τῇ διακοινώσει ἡμῶν ταύτῃ ἐκφρασίαν τῆς ὀδυνηρᾶς ἐντυπώσεως ἣν ἐπέφερεν ἡμῖν τοιαύτη ἀπροσδόκητος εἰδήσις. Λέγομεν ἀπροσδόκητος, καθότι πάντοτε ἠλπίζομεν μετὰ πεποιθήσεως ὅτι οἱ Ἱπουργοὶ τῆς Μεγάλης Βρετανίας, οἵτινες ὡμολόγησαν οἱ ἴδιοι ὅτι, κατὰ τὰς ἐνδομύχους αὐτῶν πεποιθήσεις, δὲν ἐθεώρουν ἀπολύτως ἀναγκαίαν τῶν ἐν Κερκύρᾳ φρουρίων τὴν κατεδάφισιν καὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι ἤθελον περιορίσει ταύτην ὅσον τὸ δυνατόν, ἀνεμένοντες, ἐπαναλαμβάνω, μετὰ πεποιθήσεως ὅτι ἤθελον περιστείλει αὐτὴν τὸ πολὺ εἰς μόνον τὸ ἐπιθαλάσσιον φρούριον τοῦ Βίδου, καθόσον μάλιστα ἔχοντες, διὰ τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, πλήρη πρὸς τοῦτο ἰσχὺν, δὲν ὑπεχρεοῦντο νὰ δώσωσι λόγον τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πράξεών των εἰς οὐδένα. Δυστυχῶς ἡ τελευταία αὕτη ἐλπίς ἐξέλειπε. Πρέπει, Κ. Ἀπεσταλμένε, νὰ ἐκφράσῃτε ἐπὶ ταύτῃ τὴν ἐπαθείαν τῆς Β. Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους λύπην εἰς τὸν Λόρδον Ῥώσσελ καὶ τῷ παραστήσῃτε ὅτι ποτὲ δὲν ἀνεμένοντες τοιαύτην ἐφαρμογὴν τῶν ἐπαχθῶν ὄρων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, οὐδὲ τὴν ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν τῆς κατεδαφίσεως πρὸ τῆς ὑπογ. αἰτῆς τῆς μεταξὺ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκης, καθότι, ὡς μᾶς ἐγράψετε, πολλάκις ὁ Λόρδος Ῥώσσελ σᾶς εἶπεν ὅτι οὐδεμίαν ἐργασίαν κατεδαφίσεως θέλει τελεσθῇ πρὸ τῆς συνομολογήσεως τῆς εἰρμένης Συνθήκης.

Ἐπειδὴ δὲ πιθανὸν νὰ προληφθῇ ἔτι, ἐν μέρει τοῦλάχιστον, ἡ πρόοδος τῶν ἐργασιῶν τῆς κατεδαφίσεως ἐπὶ τοῦ φρουρίου Ἀβραάμ καὶ τοῦ Νέου φρουρίου, πρέπει νὰ παρακαλέσῃτε ἐνθέρμως τὸν Λόρδον νὰ ἐκδώσῃ, εἰ δυνατόν, τηλεγραφικὰς ὁδηγίας ἵνα καταπαύσωσιν αὗται, παριστῶντες αὐτῷ ὅτι ἡ τῶν εἰρημένων φρουρίων ἐντελής κατεδάφισις, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐστὶν ὄλως περιττή, θέλει ἀφήσῃ εἰς τε τὰς Ἰονίους Νήσους καὶ τὴν Ἑλλάδα ὀλόκληρον ἀνεξάλειπτους καὶ ὀδυνηρὰς ἐντυπώσεις. Δὲν ἀμφιβιάλλομεν ὅτι θέλετε καταβάλλει πρὸς τοῦτο πᾶσαν ἐφικτὴν προσπάθειαν.

Ἐν ἐτέρᾳ ἀναφορᾷ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Γεν. Προξένου θέλετε παρατηρήσει προσέτι δύο τινὰ λίαν οὐσιώδη ἄ. ὅτι διὰ ῥητοῦ νόμου οἱ Ἀγγλοὶ διοικηταὶ τῶν διαφόρων τοῦ Ἰονικοῦ Κράτους νήσων ἀποκλείονται ἐντελῶς παντὸς δικαιώματος εἰς σύνταξιν καὶ ὅτι ἕτεροὶ τινες ὑπάλληλοι Ἀγγλοὶ διατελοῦντες σήμερον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἰονίου πολιτείας οὐδόλως συνεπλήρωσαν τὸν χρόνον τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενον πρὸς σύνταξιν β'. δὲ ὅτι ὁ Ἀρμοστής τῶν Ἰονίων νήσων ἠρνήθη νὰ μᾶς δώσῃ ἀμέσως τὸν παρ' αὐτοῦ ζητιθέντα κατάλογον τῶν συνταξιούχων, ἢ τῶν ἐχόντων δικαίωμα εἰς σύνταξιν.

Θέλετε δὲ συνάμα πληροφορηθῇ ἐκ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς ὁπόσον συνεκίνησε τὸ κοινὸν τῆς Ἑπτανήσου ἡ διδοθεῖσα φήμη περὶ τοῦ ὅτι ζητεῖ ἡ Ἀγγλία νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐν ὅλῳ τὸν ὅποιον λαμβάνουσι τὴν σήμερον μισθὸν ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις πρόσωπα οὐδὲν ἀπολύτως ἔχοντα δικαίωμα οὐδ' εἰς ἐλαχίστην σύνταξιν.

Καθίσταται ἐπ' ἀνάγκης νὰ φέρετε ταῦτα εἰς γνῶσιν τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ καὶ νὰ προσπαθήσῃτε νὰ πείσῃτε αὐτὸν νὰ παραιτήσῃ ἐντελῶς πᾶσαν τοιαύτην ἀδικαιολόγητον ἀξίωσιν.

Ἄν δὲ τυχὸν τοῦτο δὲν κατορθωθῇ, πρέπει τότε νὰ καταδείξῃτε αὐτῷ ὅτι τὸ πρᾶγμα χρήζει καὶ μελέτης καὶ ἐρεῦνης ἐμβριθοῦς καὶ ὅτι ἐπομένως πρέπει ν' ἀναβληθῇ ἀφεύκτως ἡ συνομολόγησις τῆς ἰδιαιτέρας μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἑλλάδος συνθήκης ἵνα συνεννοηθῶμεν κατόπιν ἀνέτως καὶ προσπαθήσωμεν νὰ εὕρωμεν ἐκ συμφώνου τινὰ καταλληλότερον καὶ δικαιοτέρον τρόπον λύσεως τοῦ ζητήματος.

Πρέπει δὲ ν' ἀναφέρῃτε τὰ δέοντα καὶ πρὸς τοὺς πληρεξουσίους τῶν δύο ἐτέρων Δυνάμεων, καὶ ζητήσῃτε κατ' ἐπανάληψιν τὴν φιλικὴν τούτων μεσολάησιν παρὰ τῷ Λόρδῳ ἵνα παραδεχθῇ τὴν τοσοῦτον δικαίαν ταύτην ἀξίωσιν ἡμῶν, βεβαιῶντες αὐτοὺς ὅτι ἄλλως καθίσταται δι' ἡμᾶς ἀδύνατον νὰ ὑπογράψωμεν τοιαύτην

(α) Ὅρα αὐτὴν ἀνωτέρω ὑπὸ τὸν ἀριθ. 81.

συνθήκην καὶ μάλιστα τοσοῦτον ἐσπευσμένως, ἀπέναντι τῶν πληροφοριῶν αἵτινες μᾶς δίδονται σήμερον ἐκ Κερκύρας καὶ ἐνῷ στερούμεθα ὅλων τῶν στοιχείων ἅτινα εἶναι εἰς ἡμᾶς ἀναγκαιοτάτα ἵνα ἐξετάσωμεν τὴν κοινωνικὴν θέσιν καὶ τὰ δικαιώματα ἐνὸς ἐκάστου τῶν προσώπων ὑπὲρ ὧν ζητεῖται τοιαύτη ἰσόβιος καὶ ὅλως ἀσυνήθης ἀμοιβή.

Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ πληρεξούσιοι τῶν τριῶν μεγάλων Δυνάμεων θέλουσι πεισθῇ εἰς τὴν καταφανῶς δικαιοτάτην ταύτην ἀξίωσιν ἡμῶν, καὶ θέλουσι σᾶς παρέξει πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς, ὅλην τὴν τὴν συνδρομὴν, ὅποταν τοῖς παραστήσητε ἰδίως ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος εἰδικὴ σύμβασις ἐστίν, ὡς σᾶς ἐγράψαμεν ἤδη, ὅλως ἀνεξάρτητος τῆς γενικῆς, καὶ ὅτι εἶναι λυσιτερὸν καὶ ἀσύμφορον μάλιστα, ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις θεωρουμένου τοῦ πράγματος, ν' ἀναβληθῇ ἡ ὁριστικὴ συνομολόγησις ταύτης μόνον καὶ μόνον ἐνεκα τῶν ἀνυπερβλήτων δυσκολιῶν αἵτινες καθιστῶσι ἀνέφικτον τὴν σύγχρονον ὑπογραφὴν τῆς πρώτης.

‘Ο Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

87

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδινον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 14/26 Φεβρουαρίου 1864.

Εἶχον ὑπογράψῃ τὸ ἕτερον σημερινὸν ἔγγραφόν μου, ὅτε ἐκλήθην κατεπειγόντως εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ἵνα ὁπαντήσω εἰς ἐπερωτήσεις ἐπὶ τοῦ Ἑπτανησιακοῦ ζητήματος.

Ἵπακούσας εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην εὗρον τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν εἰς σφοδρότατην συγκίνησιν προελθοῦσαν ἐκ τῆς διαδοθείσης σήμερον ἐξ ἰδιωτικῶν ἀλληλογραφικῶν φήμης τῆς ἐνάρξεως τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων, καὶ τῆς ὑποχρεώσεως ἥτις ἐπρόκειτο νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν Βασιλικὴν Κυβέρνησιν τοῦ ν' ἀναγνωρίσῃ ἀδράς ἀποζημιώσεις εἰς ὑπαλλήλους Ἀγγλοὺς οὐδὲν ἔχοντας εἰς αὐτὰς δικαίωμα.

Ἡ φήμη τῆς ἐνάρξεως τῶν πρὸς κατεδάφισιν ἔργων διέδιδε μὲν εἴδησιν δυστυχῶς ἀληθῆ, ἀλλ' ἐβεβαίουν καὶ ὑπερβολὰς, αἵτινες εἶχον παροξύνει τὰ πνεύματα ὅλα εἰς τὸν ἐσχατον βαθμὸν, καθίτι διεδόθη ὅτι οὐ μόνον τὰ φρούρια ὅλα τῆς Κερκύρας, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἅπαντα τὰ εἰς τὰς ἄλλας νήτους κείμενα κατεδαφίζοντο.

Ἐσπευσα νὰ διαψεύσω ὡς μὴ ἀληθῆ τὴν δυσάρεστον ταύτην εἴδησιν, καὶ προσεπάθησα νὰ καταπραύνω ὅσον τὸ δυνατόν τὸν παροξυσμὸν, ἐκφράσας πάλιν τὴν ἐλπίδα τοῦ ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις θέλει περιορισθῇ ὅσον ἔνεστι εἰς μόνην τινὼν ἐκ τῶν ὀχυρωμάτων τῆς Κερκύρας τὴν καταστροφὴν.

Ἡ ἀγόρευσίς μου αὕτη καὶ τοι εὐχαριστήτασα ὅπως οὖν τοὺς πλείονας, δὲν ἤρκεσεν ὅμως ἵνα κατευνάσῃ τὴν δικαίαν ἀθυμίαν τοῦ συνόλου τῶν Πληρεξουσίων. Ἀλλ' ὅπερ ἔθεσε τὴν Κυβέρνησιν εἰς δυσχερεστάτην θέσιν, ἦτο ἰδίως τὸ ζήτημα τῶν ἀποζημιώσεων τῶν Ἀγγλῶν, καθότι ἡ βάση τῆς τοιαύτης ἀποζημιώσεως ἦτον ἐντελὴς ἀδικαιολόγητος.

Τινὲς τῶν Πληρεξουσίων ἀπήτουν ν' ἀπαγορευθῇ ἀπολύτως εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ νὰ παραδεχθῇ τοιοῦτον ὅρον. Δυστυχῶς δὲν ἠδυνάμην νὰ εἶπω τί ἐπράξαμεν καὶ τί πράττομεν, καθότι αἱ περὶ τούτου διαπραγματεύσεις εἶναι ἐκκρεμεῖς· ἀλλὰ μόλις κατωρθώθη νὰ μὴ προβῇ ἡ συζήτησις περαιτέρω.

Πρέπει ν' ἀναφέρητε εἰς τὸν Λόρδον Ῥώσσελ καὶ τοὺς λοιποὺς Πληρεξουσίους τ' ἀνωτέρω καὶ τοῖς παραστήσητε τὴν ἀνάγκην τὴν ἀναπόφευκον τοῦ νὰ ἀναβληθῇ ἀνυπερθέτως ἡ μετὰξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀγγλίας περὶ τούτου Συνθήκη, καθότι ἄλλως καθίσταται ἀδύνατον ἀπολύτως εἰς ἡμᾶς νὰ ὑπογράψῃτε αὐτὴν ἤδη σὺν τῇ ἐτέρᾳ.

Ὁ καιρὸς κατεπείγει καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκτανθῶμεν σήμερον περισσύτερον.

‘Ο Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

88.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἑντιμον Κύριον Π. Κάμπελ Σκάρλετ, Πρέσβυν τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς
Μεγαλειότητος ἐν Ἑλλάδι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 17/29 Φεβρουαρίου 1864.

Μεταξὺ τῶν ὄρων τοῦ σχεδίου τῆς μεταξὺ τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος συνομολογηθεσ-
μένης Συνθήκης ὡς πρὸς τὴν ἑνωσιν τῶν Ἰονίων νήσων, ὑπάρχει καὶ τις ὑποχρεὼν τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρ-
νησιν ν' ἀναγνωρίσῃ ἐν τῷ μέλλοντι τὰς συντάξεις καὶ τοὺς μισθοὺς τοὺς ἤδη χορηγηθέντας εἰς διάφορα
πρόσωπα ἐν Ἑπτανήσῳ. Συναισθανθεὶς τὴν ἀνάγκην νὰ συλλέξῃ ὡς πρὸς τοῦτο πληροφορίας τινάς, προσεκά-
λεσα τὸν ἐν Κερκύρᾳ Γενικὸν Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Ἀρμοστοῦ τῆς Ἑπτα-
νήσου ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν συνταξιούχων τῆς Ἰονίου Πολιτείας καὶ τῶν τίτλων ἐν ᾧ τὰ δικαιώμα-
τα αὐτῶν στηρίζονται, συνάμα δὲ σημείωσιν τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας ἐκάστου τῶν νῦν ἐν ἐνεργείᾳ Ἀγγλῶν
ὑπαλλήλων ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις.

Ὁ Κύριος Βιτάλης μοὶ ἐγνωστοποίησεν, εἰς ἀπάντησιν, ὅτι ὁ Ἀρμостὴς, παρ' οὗ ἔσπευτε νὰ ζητήσῃ τὰς ἀ-
νωτέρω πληροφορίας, δὲν ἐθεώρησε δέον νὰ εἰσακούσῃ τὴν αἴτησιν ταύτην ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἐπεθύμει νὰ τῷ ὑ-
ποβληθῇ διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ.

Ὅθεν προστρέχω εἰς τὴν εὐμενῇ ὑμῶν μεσιτείην, παρκαλῶν ὑμᾶς, Κύριε Πρέσβυ, ἵνα εὐαρεστούμενος ζη-
τήσητε παρὰ τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ τὰ μνησθέντα ἔγγραφα καὶ μοὶ διαβι-
βάσητε αὐτὰ ὅτι τάχιον.

Ἐκφράζων ὑμῖν ἐκ προοιμίων τὰς ἐπὶ τούτῳ εὐχαριστίας μου, εἰμὶ κτλ.

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

89.

(Μετάφρασις.)

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Ληφθὲν δι' ἀτμοπλοίου μέσῳ Καλλιπόλως.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 10/22 Φεβρουαρίου 1864.

Ἐλαβον σήμερον τὰς ὑμετέρας ὁδηγίας τῆς 31 Ἰανουαρίου (α). Ὁ Λόρδος Ρώσσελ μοὶ ἐξεδήλωσε ῥητῶς ὅτι
δὲν ὑπογράφει τὴν κυρίαν Συνθήκην ἐὰν δὲν συνομολογήσωμεν συγχρόνως τὴν εἰδικὴν περὶ συντάξεων καὶ ἀπο-
ζημιώσεων Σύμβασιν, ἣν οὐδόλως ἐστὶ διατεθειμένος νὰ τροποποιήσῃ. Τὸ πρῶτον περὶ τῆς κυρίας Συνθήκης
Συμβούλιον γενήσεται πιθανῶς τὴν προσεχῇ πέμπτην 13/25 Φεβρουαρίου.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

(α) Ἴδε αὐτὰς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 66 καὶ 67.

90.

(Μετάφρασις.)

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Ληφθὲν δι' ἀτμοπλοίου μέσῳ Καλλιπόλεως.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ἘΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 11/23 Φεβρουαρίου 1864.

Ὁ Πρίγκιψ de La Tour d'Auvergne μοι εἶπεν ὅτι αἱ ἐνεστῶσαι ὁδηγίαι τοῦ οὐδεμίαν ἐπιτρέπουσιν αὐτῷ νὰ δεχθῇ τροποποίησιν τοῦ Σχεδίου τῆς Συνθήκης, διὸ καὶ με συνεβούλευσε νὰ μὴ ἐπισπεύσω τὴν συγκρότησιν τοῦ διπλωματικοῦ συμβουλίου μεχριστοῦ λάβῃ νέας ὁδηγίας. Φρονῶ καλὸν νὰ παρακαλέσητε ἀπ' εὐθείας τὰς Κυβερνήσεις Παρισίων καὶ Πετροπόλεως νὰ δώσωσι τοῖς ἐν Λονδίῳ Πληρεξουσίοις αὐτῶν ὁδηγίας πρὸς παραδοχὴν τῶν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως προτεινομένων τροποποιήσεων.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

91.

(Μετάφρασις.)

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Σταλὲν δι' ἀτμοπλοίου μέσῳ Καλλιπόλεως.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 18 Φεβρουαρίου (1 Μαρτίου) 1864.

Ἐλαβον τὰ ὑμέτερα τηλεγραφήματα τῆς 10/22 καὶ 11/23 Φεβρουαρίου. Βαδίσατε κατὰ τὰς ὁδηγίας σας, ἀλλ' ἀναβάλετε τὸ Συμβούλιον, εἰς τὸ θεωρεῖτε ἀναγκαῖον. Τὴν ὑμέτεραν συμβουλὴν εἶχομεν θέσει προηγουμένως εἰς ἐνέργειαν, γράφομεν δ' ἐκ νέου εἰς Παρισίους. Ἡ Πετροῦπολις κεῖται πολὺ μακράν. Ὁ Βαρὼν Βρουνὼφ ἐστὶ διπλωμάτης διακεκριμένος καὶ ἔχει βεβαίως ὁδηγίας εὐρείας.

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

92.

(Μετάφρασις.)

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Ληφθὲν δι' ἀτμοπλοίου μέσῳ Καλλιπόλεως.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 13/25 Φεβρουαρίου 1864.

Τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισε σήμερον νὰ ζητήσῃ διὰ τοῦ Λόρδου Ρώισελ τὴν συναίνεσιν τῆς Αὐστρίας ὅπως προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 3 ἡ ἐξῆς διάταξις: « Τὰς εἰρημένους Συμβάσεις ὁρεῖλουσι νὰ συνομολογήσωσιν ἐν δια-

» σ.ήματι δέκα πέντε ἐτῶν, καὶ ταχύτερον, εἰ δυνατόν.» Εἰς τὸ 5 ἄρθρον προστετέθη ἡ τροποποίησις τῆς Ἰονίου Βουλῆς (α). Αἱ λοιπαὶ ἡμῶν ἀπαιτήσεις ἀπερρίφθησαν.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

93.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 10/22 Φεβρουαρίου 1864.

Τὸ ταχυδρομεῖον τῶν Ἀθηνῶν μόλις σήμερον ἔφθασε κομίσαν μοι τὰ ἀπὸ 31 Ἰανουαρίου δύο ὑμέτερα ἔγγραφα περὶ τῶν σχεδίων τῆς Συνθήκης καὶ τῆς εἰδικῆς Συμβάσεως.

Ἄμα λαβὼν αὐτὰ, μετέβην εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον, ἔνθα εὗρον τὸν Λόρδον Ῥώσσελ ἀσχολούμενον εἰς κατεπειγούσας ὑποθέσεις. Ἐν τούτοις, ἠδυνήθην νὰ ἔλθω μετ' αὐτοῦ εἰς βραχεῖαν συνδιάλεξιν, καὶ ἀναβαλόντες εἰς ἄλλην περίστασιν νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῶν ἄλλων προτάσεων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, περιωρίσθημεν ἐν τῇ συνεντεύξει ταύτῃ εἰς τὸ ζήτημα τῆς εἰδικῆς περὶ συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων Συμβάσεως.

Ἐξέθηκα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ τὰς ἀντιρρήσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τοῦ 6 ἁρθροῦ τῆς κυρίας Συνθήκης, καὶ ἰδίως πᾶν ὅ,τι ὀφειλομεν ν' ἀντιτάξωμεν κατὰ τῆς ἀρχῆς τῶν ἀποζημιώσεων. Εἰς ἀπάντησιν μοι εἶπεν ὅτι οἰαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ βαρὺτης τῶν εἰρημένων ἀντιρρήσεων, ἐφρόνει ὅτι ἐδεικνύομεν ἑαυτοὺς ἥκιστα εὐγνώμονας πρὸς τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ τῷ μεγάλῳ εὐεργετήματι ὅπερ αὕτη ἐχορήγει ἡμῖν ἐγκαταλείπουσα τὰς Ἰονίους Νήσους, ἀντιτάττοντες ἐπιχειρήματα δικηγόρου κατὰ μέτρον, οὗ ὁ σκοπὸς ἦτο νὰ χορηγηθῇ δικαίᾳ ἀποζημιώσις εἰς Ἀγγλοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες χωρὶς νὰ πταίσωσιν κατ' οὐδὲν, ἀπόλλυσι τὸ στάδιόν των συνεπείᾳ τῆς περὶ παραχωρήσεως τῆς Ἑπτανήσου ἀποφάσεως τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως. Ὅθεν ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ῥητῶς μοι ἐξεδήλωσεν ὅτι δὲν ὑπογράφει τὴν κυρίαν Συνθήκην ἂν δὲν μοι ἐπιτραπῇ νὰ ὑπογράψω σὺν αὐτῇ τὴν εἰδικὴν Σύμβασιν.

Ἐλάλησεν αὐτῷ περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ποσοῦ τῶν ἀποζημιώσεων, ἀλλὰ περὶ τούτου δὲν ἠθέλησεν οὔτε λόγος νὰ γείνη. Ἐφάνη ὡσαύτως ἐλαχίστην ἔχων διάθεσιν νὰ μεῖνῃ ὅταν τὸν ἠρώτησα ἐὰν ἐθεώρει δίκαιον νὰ παύῃ ἡ τῶν ἀποζημιώσεων ἀπότισις ὅταν ὁ δικαιούχος ἤθελε κατέχει ἐτέραν ἐμμισθον θέσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ ἀνωτέρω ὁμιλία ἐγένετο λίαν ἐσπευσμένως. Περαινῶν τὸν λόγον, ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι εἶπεν ὅτι ἐφρόνει ὅτι τὸ Συμβούλιον δύναται νὰ συνέλθῃ ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ἄλλας προτάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἐνόμιζε δὲ ὅτι ἡ πρώτη συνεδρίασις δύναται νὰ λάβῃ χώραν τὴν προσεχῇ πέμπτην, ἀλλὰ μοι ἐπανελάβετο ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θὰ ὑπογράψῃ τὴν κυρίαν Συνθήκην ἐὰν σὺν αὐτῇ δὲν συνωμολογεῖτο ἡ συμπληρωματικὴ Σύμβασις.

Εἰς τῶν λόγων τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιμονῆς του εἶναι καὶ ἡ ὑπὸ πολλῶν μελῶν τοῦ Κοινοβουλίου ἀγγελθεῖσα πρόθεσις ν' ἀπευθύνωσι τῇ Κυβερνήσει ἐπερωτήσεις περὶ τῶν ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις ὑπαλλήλων, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ νὰ μὴ προσθέσῃ εἰς τὰς λοιπὰς δυσχερείας τοῦ Ἰονίου ζητήματος καὶ ἐτέρας ἐκ τῶν φίλων τῶν εἰρημένων ὑπαλλήλων προελεусομένας.

Πρὶν λαλήσω τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, συνδιελέχθην μετὰ τοῦ Κ. Ἀμμόνδου. Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς ἠκροάσατο τῶν κατὰ τοῦ ὀγδόου ἁρθροῦ καὶ τῶν τῆς Συμβάσεως διατάξεων ἀντιρρήσεων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως μετὰ πλειοτέρας ἢ ὁ ἀρχηγὸς αὐτοῦ δυσσχετικίας. Κατὰ τὴν γνώμην του πᾶσα συζήτησις ὡς πρὸς τὸν κατάλογον τῶν Συνταξιούχων προϋποτίθῃσι δισταγμὸν περὶ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ

(α) Ἡ Ἰόνιος Βουλὴ, ἐν τῷ περὶ ἐνώσεως ψηφίσματι αὐτῆς, προσέθηκεν εἰς τὰς προτάσεις τοῦ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, τὴν ἐξῆς περὶ Βασιλικῆς χορηγίας τροποποίησιν. «Τὸ ποσὺν τοῦτο θέλει καθιστᾶ τὸ πρῶτον μέρος ἐπὶ τοῦ Ἰονίου ταμείου, ἐκ τῶς ἐὰν κατ' ἄλληλος συνταγματικῇ πρόνοιᾳ ληφθῇ διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς αὐτῆς αὐξήσεως ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.»

χαρακτήρος τῶν συνταξάντων τὸν κατάλογον. Θεωρεῖ ὡσαύτως προβλητικὰς τὰς ἡμετέρας ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀποζημιώσεων.

Ἐπειράθην νὰ καθυστερήσω αὐτὸν, προτάττων τὰς συνταγματικὰς ἀνάγκας αἵτινες ὑπεχρέουν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐνεργήσῃ ὅπως ἔπραττε, καὶ ἀποκρούων πᾶσαν ἰδέαν προβλητικῆς προθέσεως. Ἀλλ' αἱ ἐξηγήσεις αὐταὶ δὲν τὸν εὐχαρίστησαν.

Σήμερον ἢ αὔριον θὰ ἴδω τοὺς Πρόσβεις τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας καὶ θὰ λάβω νέαν μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ συνέντευξιν πρὶν ἢ συγκροτηθῇ τὸ Συμβούλιον.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

94.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 11/23 Φεβρουαρίου 1864.

Μὴ δυνηθεὶς νὰ ἴδω τὸν Πρόσβυν τῆς Γαλλίας χθές, ἦλθον εἰς συνέντευξιν μετ' αὐτοῦ σήμερον.

Ὁ Πρίγκηψ de la Tour D'Auvergne ἀκούσας ὁποῖαι ἦσαν αἱ ὁδηγίαι μοι μοὶ εἶπεν ὅτι δὲν ἦν αὐτῷ ἐπιτετραμμένον νὰ δεχθῇ οἰανδήποτε τροποποίησιν ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης. Ὁ Κύριος de la Tour ὅπως ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ γράψω ὑμῖν καὶ ἄλλοτε, μοὶ ἐξέφρασε πάντοτε τὰς εὐμενεστέρους διαθέσεις ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀνατεθείσης μοι διαπραγματεύσεως. Ὑπὸ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων ὁρμώμενος καὶ νῦν ὁ Κ. Πρόσβυς τῆς Γαλλίας, μοὶ εἶπεν ὅτι ἐὰν προσεκαλεῖτο σήμερον εἰς Συμβούλιον, δὲν θὰ ἠδύνατο, σύμφωνα πρὸς τὰς ὁδηγίας του, νὰ ὑποστηρίξῃ ἐν αὐτῷ τὰς προτάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὅτι οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ὥφειλον νὰ προσπαθῇσιν νὰ ἀναβληθῇ ἡ συγκρότησις τοῦ συμβουλίου μεχρισοῦ λάβῃ νέας ὁδηγίας. Πρὸς τοῦτο φρονῶ καλὸν νὰ παρακληθῶσιν αἱ Κυβερνήσεις τῶν Παρισίων καὶ τῆς Πετροπόλεως νὰ ἐπιτρέψωσι τοῖς ἐν Λονδίνῳ Πληρεξουσίοις αὐτῶν νὰ ἀποδεχθῶσι τὰς προτεινομένας ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τροποποιήσεις.

Κατὰ τὸν Κ. de La Tour d'Auvergne ἐὰν τὸ Συμβούλιον συνήρχετο πρὶν ἢ προετοιμασθῶσι τὰ πράγματα, ἠδύνατο νὰ ἀποβῇ ἐπιβλαβὲς ἡμῖν, ἐνῶ ἐὰν ἐλάμβανε παρὰ τῆς Κυβερνήσεώς του εὐνοϊκὰς ὁδηγίας ὡς πρὸς τὰ ἡμέτερα συμπεράσματα, θὰ ἐσπευδε νὰ συννενοηθῇ μετὰ τῶν δύο ἐτέρων Πληρεξουσίων καὶ οὕτως ἐκ προοιμίων θὰ καθίσταντο ὅσον ἐνεστί θετικώτερα τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἀποφασισθησομένων.

Ἐσπευσα νὰ διαβιβάσω ὑμῖν τηλεγράφημα δι' οὗ ἀνεκοίνωσα ὑμῖν τὴν γνώμην τοῦ Κυρίου Πρόσβεως τῆς Γαλλίας. Ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι ἐνηργήσετε ἤδη ἐπὶ τούτῳ εἰς Παρισίους, καὶ ὅτι ὅσον οὕτω θὰ ἀποσταλῶσιν τῷ Πρίγκηπι ὁδηγίαι οἷας ἐπιθυμεῖ.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

95.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 12/24 Φεβρουαρίου 1864.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 1/13 Φεβρουαρίου ὑμετέρου ἐγγράφου μοὶ συνιστᾶτε, σὺν τοῖς ἄλλοις ἐπιχειρήμασιν ἅπερ ἔχομεν κατὰ τῆς περὶ ἐνιαυσίων ἀποζημιώσεων, ἐνεκα ἀπωλείας θέσεως, διατάξεως, νὰ ποιήσω χρῆσιν καὶ τούτου, ὅτι ἡ ἰσόβιος χορηγία τῶν μισθῶν των εἰς τοὺς μὲν κτησαμένους τὸ τῆς συντάξεως δικαίωμα ὑπαλλήλους, θὰ ἦν ἄδικος καὶ θὰ ἐδίδε προσέτι ἀφορμὴν εἰς τὰς ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἐγγράφῳ ἐκτιθεμένας ἀντιφάσεις.

Ἀλλ' ἐάν δὲν ἀπατώμηναι, δὲν δυνάμεθα νὰ ποιήσωμεν χρῆσιν τοῦ νέου τούτου ἐπιχειρήματος, διότι αἱ ἐν τῷ ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακι ἀποζημιώσεις εἰσὶν, ὅπως μ' ἐβεβαίωσαν, μικρότεραι τῶν μισθῶν, οὓς ἤδη λαμβάνουσιν οἱ εἰρημέναι ὑπάλληλοι.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

96.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 12|24 Φεβρουαρίου 1864.

Μεταβάς σήμερον ἐκοινοποίησα τῷ Βαρῶν Βρουνῶφ τὰς τροποποιήσεις ἃς ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ νὰ φέρῃ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης. Ὁ τρόπος καθ' ὃν ὁ Κ. Πρέσβυς τῆς Ῥωσσίας ἠκροάτατο τῶν ἡμετέρων προτάσεων μοι προϋξένησεν εὐάρεστον ἐκπληξιν. Εἶπον αὐτῷ ὅτι χθὲς διὰ τοῦ τηλεγράφου παρεκίνησα ὑμᾶς νὰ παρακαλέσητε τὰς Κυβερνήσεις Παρισίων καὶ Πιερουπόλεως νὰ ἐπιτρέψωσι τοῖς ἐν Λονδίνῳ Πληρεξούσις αὐτῶν νὰ δεχθῶσι τὰς ἡμετέρας προτάσεις. Μοι ἀπεκρίθη ὅτι τὸ καθ' ἑαυτὸν εἶχεν ἐλευθερίαν ἐνεργείας καὶ ἦν εὐδιάθετος νὰ ποιήτῃ χρῆσιν αὐτῆς ὑπὲρ ἡμῶν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν μοι ὑπεσχέθη πολλὰ ὡς πρὸς ἐκάστην τῶν προτάσεων μας, ἀλλ' οὐχ ἥττον ἐξεδήλωσεν ἀληθὴ ἐπιθυμίαν νὰ διευκολύνῃ τὰς ἐνεργείας μας. Ἐνῷ ἄλλοτε πᾶσαν ἐκ μέρους ἡμῶν ἀπαίτησιν ἐθεώρει ἄτοπον, αἱ μόναι αὐτοῦ ἀντιρρήσεις σήμερον ἐπήγαγον ἐκ τῶν ἐν τῇ φύσει αὐτῇ τῶν πραγμάτων ἐγκειμένων δυσχερειῶν. Οὕτως, ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 3, ὅτε ἀνέπτυξα τοὺς λόγους δι' οὓς ἀδύνατον ἀπέβαινεν ἡμῖν νὰ παραδεχθῶμεν διηνεκεῖς ὑποχρεώσεις, μοι παρετήρησεν ὅτι συνεμερίζετο τὴν ἡμετέραν γνώμην, ἀλλ' ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ μοι ἀποκρύψῃ ὅποιαν θ' ἀπὸ τῶν δυσκολίας αἱ Δυνάμεις ὅπως πείσωσι περὶ τούτου τὴν Αὐστριακὴν Κυβέρνησιν. Ὁ Πρέσβυς τῆς Ῥωσσίας, ὡς καὶ ὁ τῆς Γαλλίας, ἐλαχίστην ἔχουσιν ἐλπίδα ὅτι ἡ Αὐστρία δύναται νὰ ἐνδώσῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Φρονοῦσιν ὅτι αὕτη συνήνεσεν εἰς τὸ περὶ οὐδετερότητος Πρωτόκολλον τῆς 25 Ἰανουαρίου ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὰς προνομίας τοῦ Λόυδ, καὶ ὅτι ἐπομένως θὰ ἐθεώρει ἐξὸν αὐτῇ νὰ μὴ παραδεχθῇ οὐδεμίαν νέαν πρότασιν. Ἐν ταῖς μετὰ τοῦ Βαρῶν Βρουνῶφ καὶ τοῦ Πρίγκηπος de la Tour d'Auvergne ὁμιλίαις μοι ἐποίησα ἐν παρόδῳ μνηεῖν ὅτι αἱ ἐδήγίαι μοι μοι ἐπιτρέπουν νὰ δεχθῶ τὴν ὁλοσχερῇ τοῦ τρίτου ἁρθρου ἀπάλειψιν· ἀλλ' ἀμφότεροι οἱ Πληρεξούσιοι οὗτοι θεωροῦσι τὸ τοιοῦτον ὡς πάντῃ ἀπαράδεκτον. Ἡ διδομένη μοι ἄδεια, διὰ τοῦ ἀπὸ 1/13 Φεβρουαρίου ὑμετέρου ἐγγράφου, ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν μακρᾶς προθεσμίας, καθιστᾷ μόνον ἐφικτὴν ἐπιτυχίαν τινά.

Ὡς πρὸς τὸ ὄγδοον ἄρθρον, ὁ Βαρῶν Βρουνῶφ μοι εἶπεν ὅτι τὴν αὐτὴν πρωτὰν τῷ ἐδήλωσεν ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ὅτι οὐδαμῶς θελεῖ ἐνδώσει ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ἀποζημιώσεων, καὶ ὅτι ἡ Σύμβασις καὶ ἡ Συνθήκη πρέπει ἐξάπαντος νὰ συνυπογραφῶσιν. Ὡς ἐκ τούτου, ὁ Κύριος Πρεσβευτὴς τῆς Ῥωσσίας θεωρεῖ τὸ εἰρημένον ζήτημα ὡς τετελεσμένον.

Μετέβην κατόπιν εἰς τὸ πέμπτον ἄρθρον, ἄσμενος δ' ἀγγέλλω ὑμῖν, ὅτι μετὰ τινος ἐνδοιασμοῦ, ὁ Κ. Βρουνῶφ μοι εἶπεν ὅτι θὰ συνήναι εἰς τὴν ἀπάλειψιν αὐτοῦ, ἐάν τὸν ἐβεβαίουν ὅτι ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐπεθύμει νὰ μὴ καταχωρισθῇ αὐτὸ ἐν τῇ Συνθήκῃ. Τῷ ἔδωκα τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην. Ἀληθῶς, μετὰ τὴν ἀνωτέρω παραχώρησιν, ἐξέφρασε πάλιν δισταγμὸς τινος καὶ μοι ἐζήτησε διαταγήσεις· ἀλλὰ δὲν ἀπέσυρε τὴν ὑπόσχεσίν του.

Ἐπειδὴ τῇ αἰτήσῃ τοῦ Βαρῶν Βρουνῶφ εἶχε διατηρηθῇ ἐν τῇ Συνθήκῃ τὸ εἰρημένον ἄρθρον, εἰς οὗ τὴν ἀπάλειψιν εἶχε συναινέσει ὁ Λόρδος Ῥώσσελ, οὐδεμία ὑπολείπεται ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἡμετέρα αἵτησις γενήσεται δεκτὴ ἀφ' οὗ ὁ Βαρῶν Βρουνῶφ ἀποσύρῃ πᾶσαν κατ' αὐτοῦ ἀντίστασιν.

Ἡ ζητούμενη ὑφ' ἡμῶν ἀπάλειψις τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἐβδόμου ἁρθρου φαίνεται ἀπαράδεκτος τῷ Κ. Πρεσβευτῇ τῆς Ῥωσσίας, διότι αὕτη πραγματεύεται περὶ τοῦ Λόυδ, καὶ οὐδαμῶς θὰ συναινέσῃ εἰς αὐτὴν ἡ Αὐστρία. Καὶ ἡ Ἀγγλίς δ' αὐτῇ, εἶπεν, ἐνδιαφέρεται ὡσαύτως νὰ ἐξασφαλίσῃ ῥητῶς τὰ δίκαια τῶν λοιπῶν ἐταρειῶν.

Τὸ ζήτημα ὅπερ ἰδίως συνεζητήσαμεν ἦν ἡ ἀφαίρεσις τῶν φράσεων τοῦ προοιμίου « ὑπὸ τινος ὅρους διαλαμβανομένους ἐν τῇ Συνθήκῃ » καὶ παρακατιὸν « ὑπὸ τοῦς αὐτοῦς ὅρους. » Ὁ Βαρὼν Βρουνῶφ μεγάλως ἐδίσταζεν ὡς πρὸς τὴν ἀπάλειψιν ταύτην, μετέβημεν δὲ εἰς ἄλλο ἀντικείμενον χωρὶς νὰ μοὶ δώσῃ δριστικὴν ἀπάντησιν. Μὲ ἐρώτησεν ἐὰν μοὶ ἦν ἐπιτετραμμένον νὰ ὑποχωρήσω ὡς πρὸς τοῦτο, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν εὐρισκὸν ζωντὰν ἀντίστασιν. Ἀπήντησα ὅτι τοῦτο δὲν μοὶ ἐτετρέπετο.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

97.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 12/24 Φεβρουαρίου 1864.

Συνεπεία τῆς δηλώσεως τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ὅτι δὲν θὰ ὑπογράψῃ τὴν περὶ παραχωρήσεως τῶν Ἰονίων Νήσων Συνθήκην ἐὰν σὺν αὐτῇ δὲν ὑπογραφῇ καὶ ἡ συμπληρωματικὴ Σύμβασις, θέλετε θεβαίως θεωρήσει ἀναγκαῖον νὰ μοὶ δώσῃτε ὁδηγίαν περὶ τῆς Συμβάσεως ταύτης καὶ νὰ μ' ἐφοδιάσῃτε μὲ τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς ὑπογραφὴν αὐτῆς Πληρεξούσιον.

Ἀὔριον θὰ ἔλθω εἰς συνέντευξιν μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ καὶ θὰ τῷ λαλήσω ἐκ νέου περὶ τῶν ἀποζημιώσεων· ἀλλὰ κρίνων ἐκ τοῦ τρόπου μεθ' οὗ ἤκουσε τὰς παρατηρήσεις μου ἐν τῇ τελευταίᾳ ἡμῶν συνεντεύξει, ἐλαχίστην ἔχω ἐλπίδα ἐπιτυχίας τῆς νέας ταύτης ἀποπειράς.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 1/13 Φεβρουαρίου ὑμετέρου ἐγγράφου μὲ προσκαλεῖτε, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ Βρεταννικὴ Κυβέρνησις ἀντέκρουε τὴν ἀπάλειψιν τῆς διατάξεως τοῦ ὁγδοῦ ἄρθρου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀπολυόντων τὰς θέσεις τῶν ὑπαλλήλων, νὰ προτείνω νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ χορηγήσῃ αὐτοῖς, ἀντὶ ἐνιαυσίων ἀποζημιώσεων, ὠρισμένον τι ποσὸν, πληρωτέον ἐφάπαξ ἢ κατὰ διαφόρους προθεσμίας. Οὐδαμῶς ἐστὶν ἀδύνατον ν' ἀποδεχθῇ ὁ Λόρδος Ῥώσσελ τὴν τροποποίησιν ταύτην, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ τὸ πάγιον αὐτὸ ποσὸν νὰ παριστᾷ κατ' ἀναλογίαν τὸ κεφάλαιον τῶν ἐν τῷ ὑπὸ Στοιχ. Β'. Πίνακι ἰσοβίων προσόδων. Ἡ ἀναλογία αὕτη, ὑπολογιζομένη κατὰ τὴν ὑποτιθεμένην ζωὴν ἐκάστου ἀτόμου, συνωδᾷ τῇ ἡλικίᾳ αὐτοῦ, εὐρίσκεται διὰ τῶν πινάκων οἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς ὁδηγοὶ εἰς τὰς Ἀνθρωπασφαλιστικὰς ἢ ἄλλας παραπλησίως φύσεως ἑταιρείας. Οἱ πίνακες οὗτοι, γνωστοὶ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Νόρθαμπτον (Northampton Tables), προϋποτίθεται μέτριον τόκον καὶ οὐδεμίαν παρουσιάζουσιν ὠφέλειαν ἐκ τῆς μετατροπῆς εἰς κεφάλαιον τῆς ἐνιαυσίας προσόδου (capitalisation de la rente). Ἐὰν ἀντικαθιστῶντες ταύτην διὰ παγίου τιμῆς ποσοῦ, δὲν ἐννοεῖτε ν' ἀντιστοιχῇ τὸ ποσὸν τοῦτο πρὸς τὴν ἐνιαύσιον πρόσοδον, ὁ Λόρδος Ῥώσσελ δὲν θὰ συναινέσῃ.

Ἠμείλησα μετὰ τοῦ Βαρῶνος Βρουνῶφ περὶ τῆς ὑμετέρας προτάσεως, μὲ συνεβούλευσε δὲ νὰ μὴ ποιήσω περὶ αὐτῆς λόγον τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ διότι οὐδαμῶς ἐστὶν ἐπωφελὴς ἡμῖν. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἡ ὑμετέρη διαταγὴ εἶναι ῥητὴ, θὰ τῷ λαλήσω, ἀποβλέπων ὅμως εἰς ἐφάπαξ ἀποζημιώσιν κατ' ἀναλογίαν ἥττον ἐπιζήμιον τῶν ἐν τῷ ὑπὸ Στοιχ. Β'. Πίνακι ἐνιαυσίων ἀποζημιώσεων. Ἐὰν ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀποκρούσῃ τὸν ὅρον τοῦτον, θὰ ἐπανέλθω ἐπὶ τοῦ δικαίου τῆς διακοπῆς τῆς ἀποζημιώσεως ὡςάκις ὁ δικαιοῦχος λαμβάνῃ ἔμμισθον θέσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Βρεταννικῆς Κυβερνήσεως.

Ἀναχωροῦντος αὔριον τοῦ ταχυδρόμου τῶν Ἀθηνῶν, δὲν θὰ προφθάσω ἴσως νὰ ἐκθέσω ὑμῖν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ συνδιαλέξεώς μου. Ἐὰν ἐπιτύχω παραχώρησιν τινὰ καὶ δὲν δυνήθω νὰ κοινοποιήσω ὑμῖν αὐτὴν διὰ τοῦ ταχυδρόμου τούτου, θὰ σᾶς εἰδοποιήσω τηλεγραφικῶς.

Ἡ Σύμβασις συνομολογηθήσεται εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν, διαβιβάζω δ' ὑμῖν ἀντίτυπον τῆς μεταφράσεως τοῦ κυρίου αὐτῆς ἄρθρου. Ὁ Βαρὼν Βρουνῶφ μετέφρασεν αὐτὸ ὅτε ἀπετέλει μέρος τῆς περὶ ἐνώσεως Συνθήκης.

Ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου ὑπάρχει παραπομπὴ εἰς τὸ πέμπτον ἄρθρον τῆς Συνθήκης. Ἐπειδὴ πιθανὸν εἶναι νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπάλειψιν ἐκ τῆς Συνθήκης, δεόν νὰ τροποποιηθῇ ἡ παράγραφος· ὅθεν σᾶς παρακαλῶ νὰ εὐαρεστηθῇτε νὰ μοὶ δώσῃτε τὰς ὁδηγίας σας ἐπὶ τούτῳ.

Χρῆζω ὡσαύτως ὁδηγιῶν καὶ ὡς πρὸς τὸ ὁγδοὸν ἄρθρον. Αἱ τελευταῖαι ὑμῶν ὁδηγαὶ ὑποτίθεται ὅτι ἡ μετὰ τῆς Ἀγγλίας Σύμβασις θὰ ὑπογραφῇ βραδύτερον· ἀλλ' ἡ σὺν τῇ Συνθήκῃ διάπραξις αὐτῆς καθίστησιν ἀναγκαίαν νέας ὡς πρὸς τοῦτο ὁδηγίας.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

98.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 12/24 Φεβρουαρίου 1864.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ προσεκάλεσε τοὺς Πρέσβεις τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσσίας νὰ συνέλθωσι μετ' αὐτοῦ ἐν Συμβουλίῳ αὔριον μετὰ μεσημβρίαν, ἵνα λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὰς προτάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Μετὰ προσεκάλεσε ὡσαύτως νὰ μεταβῶ παρ' αὐτῷ, πρὶν ἢ συγκροτηθῇ τὸ ἀνωτέρω Συμβούλιον.

Δὲν ἐλπίζω νὰ ἐπιστρέψω ἐγκαίρως, ἵνα ἐκθέσω ὑμῖν λεπτομερῶς διὰ τοῦ παρόντος ταχυδρομείου τὰ τῆς συνεντεύξεώς μου ταύτης. Ἐπειδὴ δὲ πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῶ αὔριον τὴν πρῶταν τοὺς Πρέσβεις τῆς Γαλλίας καὶ Ρωσσίας, διεκπεραιῶ σήμερον τὰ ἔγγραφα μου, ἐπιφυλαττόμενος νὰ σὰς γράψω αὔριον ἐν ὀλίγοις, ἐὰν μοὶ μείνῃ καιρὸς, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τε συνεντεύξεώς μου καὶ τοῦ Συμβουλίου.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

99.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 13/25 Φεβρουαρίου 1864.

Σήμερον μετὰ μεσημβρίαν ἦλθον εἰς συνέντευξιν μετὰ τοῦ Λόρδου Ρώσσελ μεθ' οὗ μετέβην εὐθὺς παρὰ τῷ Βαρῶνι Βρουνώφ, παρ' ᾧ εὑρομεν καὶ τὸν Πρίγκηπα de la Tour d'Auvergne. Τὸ συμβούλιον συνῆλθε παρὰ τῷ Κυρίῳ Πρέσβει τῆς Ρωσσίας, διότι πάντων οὗτος πρό τινων ἡμερῶν ἱναγκασμένος ἦν νὰ οἰκουρῇ. Ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ταχυδρόμου ἤγγικεν, οὐδαμῶς ἐπιτρέπουσά μοι νὰ διαλάβω ἐν λεπτομερείᾳ περὶ τῶν γενομένων.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἐποίησατο ἑναρξιν τῆς συνεδριάσεως, ἀναγγέλλων ὅτι ἔλαβον τὰς ὁδηγίας μου καὶ προσκαλῶν με ν' ἀνακοινώσω τῷ Συμβουλίῳ οἷας εἶχον νὰ ὑποβάλω αὐτῷ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης παρατηρήσεις ἐν ὀνόματι τῆς Κυβερνήσεώς μου. Ὡρίσθη κατόπιν ὅτι πρὶν ἢ λάβω ὁδηγίας περὶ τῆς συμπληρωτικῆς Συμβάσεως ἡ Συνθήκη δὲν ἤδύνατο νὰ ὑπογραφῇ. Οὐχ ἥττον συνεφωνήθη νὰ προβῇ τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν συζήτησιν τῶν ἀντιρρήσεων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ν' ἀποφαιθῇ ἐπ' αὐτῶν, ἵνα τὰ πάντα ὡς ἐτοίμα πρὸς ὑπογραφήν τῆς Συνθήκης ἄμειν ὡς αἱ μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἑλλάδος περὶ τῆς Συμβάσεως διαπραγματεύσεις ἀποπερατωθῶσι.

Ὁ Πρέσβης τῆς Γαλλίας ἀνέγνωσε τότε μεγαλοφώνως, τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, τ' ἄρθρον τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης, καὶ γὰρ δ' ὑπέβαλλον ἐκ διαλλειμμάτων τὰς παρατηρήσεις τῆς Κυβερνήσεως, ὡσάκις ὁ Πρίγκηψ ἔφθανεν εἰς τὰ χωρία, εἰς ἃ αἱ παρατηρήσεις αὗται ἀπέβλεπον,

Ἐν πρώτοις ἐπιμόνως ἐζητήσαμην τὴν ἀπὸ τοῦ προοιμίου ἀπάλειψιν τῆς φράσεως « ὑπὸ τινος ὅρους ἐν τῇ μνησθείσῃ Συνθήκῃ διαλαμβάνομένους. » Πρῶτος ὁ Βαρῶν Βρουνώφ με ἀντέκρουσε. Μετ' αὐτὸν ἐξέφερε τὴν αὐτὴν κατὰ τῆς ἡμετέρας προτάσεως γνώμην ὁ Πρίγκηψ de La Tour d'Auvergne καὶ κατόπιν αὐτοῦ ὁ Λόρδος Ρώσσελ. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὑπῆρξε μακρά, οἱ δὲ Πληρεξούσιοι δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐνδῶσωσιν. Ἐπειδὴ δὲν εἶπον αὐτοῖς ὅτι ἐπετρέπετό μοι νὰ ὑπογράψω τὴν Συνθήκην μετὰ τῆς ἀνωτέρω φράσεως, μοὶ εἶπον ν' ἀνακοινώσω τῇ Κυβερνήσει μου τὴν ἀπόφασιν των σὺν τῇ πληροφορίᾳ ὅτι οὐδαμῶς προέβλεπον νὰ τροποποιήσωσιν αὐτήν.

Ὡς πρὸς τὸ τρίτον ἄρθρον, ἐζήτησα νὰ διαχωρισθῶσιν αἱ προνομίαι ὧν μέρος τοῦδε ἀπολαύει ὁ Δούδ,

ἀπὸ τὰς εἰς ἄλλοις χορηγηθείσας δυνάμει ἐτέρων Συνθηκῶν καὶ Συμβάσεων, καὶ αἱ μὲν τελευταῖαι νὰ περιορισθῶσιν εἰς τὰς ὑπὸ τῶν Συνθηκῶν ὀριζομένης προθεσμίας, ὡς πρὸς δὲ τὸν Λόυδ, ἐδήλωσα ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἦν ἐτοίμη νὰ συναινέσῃ εἰς οἰκονομικὰ παράτασιν τῆς διαρκείας τῶν προνομίων τοῦ ἡθελον προτείνει τῇ Αὐστριακῇ Κυβερνήσει οἱ τρεῖς Πληρεξούσιοι. Μετὰ μικρὰν συζήτησιν, οἱ Πληρεξούσιοι δὲν παρεδέξαντο τὴν διάκρισιν μεταξὺ τοῦ Λόυδ καὶ τῶν ἐτέρων δυνάμει Συνθηκῶν καὶ Συμβάσεων δικαιούχων. Ἀλλὰ συνήνεσαν νὰ ἐπιφορτίσωσι τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος νὰ προτείνῃ τῇ Αὐστριακῇ Κυβερνήσει, ἐν ὀνόματι τῶν τριῶν Αὐλῶν, τροποποιήσιν συνισταμένην εἰς τὴν ἐν τῷ τέλει τοῦ τρίτου ἄρθρου προσθήκην μιᾶς παραγράφου, οὕτω πως ὡς ἑγγιστα συντεταγμένης : « Αἱ εἰρημέναι Συμβάσεις συνομολογηθήσονται ἐντὸς δέκα πέντε ἐτῶν, ἢ τάχιστα εἰ δυνατόν. »

Ἵπολείπεται νὰ ἴδωμεν ἐὰν ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις θέλῃ συναινέσῃ εἰς τὴν τροποποίησιν ταύτην καὶ τί θέλουσι πράξει αἱ τρεῖς Δυνάμεις ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως.

Ἐγραψα ὑμῖν χθὲς ὅτι ὁ Βαρὼν Βρουνὼφ μοὶ εἶχεν εἰπεῖ ὅτι ἔτοιμος ἦν νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν ἀπάλειψιν τοῦ πέμπτου ἄρθρου, ἐὰν ὁ Βασιλεὺς ἐπεθύμει τοῦτο. Σήμερον ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἐξέφερεν ἀλλοίαν γνώμην, καὶ προσέτεινε νέαν τοῦ ἄρθρου σύνταξιν, ἥτις, εἶπεν, ἱκανοποιεῖ ἡμᾶς πληρέστατα. Τὴν γνώμην ταύτην ἀντέκρουσα, προτείνας νὰ προστεθῇ ἡ ἐν τῷ ψήφισματι τῆς Ἰονίου Βουλῆς περιεχομένη φράσις. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ὑπεστήριξε τὴν πρότασίν μου ἥτις οὕτως ἐγένετο δεκτή.

Μετὰ τὴν προτιθένη τῆς μνησθείσης διατάξεως τὸ ἄρθρον θὰ ἔχῃ ὡς ἑγγιστα οὕτω πως. « Ἡ Βουλὴ τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἐθέσπισε, διὰ τοῦ ἀπὸ 7/19 Ὀκτωβρίου 1863 ψηφίσματος αὐτῆς, ὅτι τὸ ποσὸν δέκα χιλιάδων λιρῶν στεργλινῶν κατ'ἔτος, εἰς μηνιαίας δόσεις, θέλει ἀπονεμηθῇ πρὸς αὔξησιν τῆς ἀνακτορικῆς χορηγίας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ἀποτελοῦν τὸ πρῶτον βάρος ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν Ἰονίων Νήσων, ἐκτὸς ἐὰν ἡ αὔξησις αὕτη καταστῇ πληρωτέα ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου κατὰ τοὺς συνταγματικούς τύπους. Ὅθεν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελέσῃ δεόντως τὸ εἰρημένον ψήφισμα. »

Ἀναγίνωσσκομένου τοῦ ἐξομένου ἄρθρου, παρετήρησα ὅτι ἡ τελευταία παράγραφος ἦν ἄχρηστος· ἀλλ' οὐδεὶς Πληρεξούσιος ὑπεστήριξε τὴν πρότασίν μου, ἐξ ἧς ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἐφάνη προτίβληθαι.

Ὡς πρὸς τὸ ὄγδον ἄρθρον, οἱ Πληρεξούσιοι ἐδήλωσαν ὅτι τὰ κατ'αὐτὸ ἐξήρτηντο ἐκ τῆς γενησομένης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀγγλίας συμφωνίας περὶ συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων.

Τοιοῦτον ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ Συμβουλίου, ὅπερ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπολήξῃ εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης, ἀφ' ἐνός, διότι σὺν αὐτῇ ἔπρεπε νὰ διαπραχθῇ καὶ ἡ Σύμβασις, ἀφ' ἑτέρου δὲ, διότι ἔπρεπε νὰ περιμείνωμεν τὴν ἀπάντησιν τῆς Αὐστρίας. Ἐνὶ λόγῳ, ἐπὶ δύο μόνων ἀντικειμένων εἰσκηκούσθημεν, ὡς πρὸς τὸ τρίτον ἄρθρον καὶ ὡς πρὸς τὸ πέμπτον. Αἱ ἄλλαι ἡμῶν παρατηρήσεις ἀπεβρίφθησαν.

Ἐν τέλει τῆς συνεδριάσεως ὁ Βαρὼν Βρουνὼφ ἐδήλωσεν ὅτι ἐθεώρει τὰς γενομένας ἀποφάσεις ὡς ἀμετακλήτους καὶ τὴν Συνθήκην ὡς λαβοῦσαν τὸν ὀριστικὸν αὐτῆς καὶ ἀναλλοίωτον τύπον. Εἰς τοῦτο συνήνεσαν ἀμφότεροι οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ μὲ προσεκάλεσε μετὰ τὸ συμβούλιον νὰ μεταβῶ παρ' αὐτῷ τὸ Σάββατον τὴν πρωτάν, ἵνα μελετήσωμεν τὸ σχέδιον τῆς Συμβάσεως καὶ ἴδωμεν ἐὰν ἠδύνατο νὰ τροποποιηθῇ. Ἐν τῇ συνεντεύξει εἰς ἣν εἶχον ἔλθει μετ' αὐτοῦ σήμερον προσέτεινα τὴν ἀπότισιν ὠρισμένου ἐφάπαξ ποσοῦ· ἀλλ' ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἀπήντησεν ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ συνεννοηθῶμεν κατόπιν μετὰ τῶν δικαιούχων, ἐὰν ἀπολύτως ἠθέλομεν ν' ἀποτίσωμεν ἐν κεφαλαίῳ τὰς ἐνιαυσίους χορηγίας (capitaliser la rente). Εὐμενέστατα δ' ἠκροάσατο τῶν λόγων μου ὡς πρὸς τὸ λυσιτελὲς τῆς διακοπῆς τῆς τῶν εἰρημένων χορηγιῶν ἀποτίσεως ὁσάκις ὁ δικαιούχος ἐλάμβανεν ἔμμισθον θέσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

100.

Πρὸς τὸν Κύριον Χαρίλαον Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 21 Φεβρουαρίου. (4 Μαρτίου) 1864.

Τὸ Γαλλικὸν ἀτμόπλοιον, ἀφικθὲν σήμερον τὸ πρωῒ, μᾶς ἔφερε τὰς ἀπὸ 10 ἕως 13 Φεβρουαρίου ὑμετέρας ἀναφοράς.

Πρὸ τούτων εἶχομεν λάβει τὰ ἀπὸ 10/22 καὶ 11/23 κρυπτογραφικὰ ὑμῶν τηλεγραφήματα, εἰς ἃ σὰς ἀ-
πηντήσαμεν ἤδη διὰ τοῦ τηλεγράφου. Χθὲς δὲ τὸ πρῶτ' ἐλάβουμεν καὶ τὸ τῆς 13/25. Δυστυχῶς ὁ τηλε-
γραφὸς ἐστὶ διακεκομμένος ἀπὸ Καλλιπόλεως, ὥστε τὰ τηλεγραφήματα, στελλόμενα δι' ἀτμοπλοίων ἀπὸ
τῆς πόλεως ταύτης, φθάνουν εἰς χεῖρας ἡμῶν πολλὰ βραδέως.

Ἐκ τῶν τελευταίων τηλεγραφημάτων τε καὶ ἀναφορῶν ὑμῶν ἐγινωμεν εὐχαρίστως, ὅτι αἱ ἐπὶ τῶν ἄρθρων
3 καὶ 5 τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης, καὶ ιδίως μάλιστα ἐπὶ τοῦ πρώτου, ἡμέτεραι ἐνστάσεις ἐλήφθησιν ὑπ'
ὄψιν ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τῶν τριῶν Δυνάμεων, οἵτινες ἀπεφάσισαν νὰ ὑποστηρίξωσιν αὐτάς, παραισάγον-
τες εἰς τὸ σχέδιον τὰς παρ' ἡμῶν προταθείσας τροποποιήσεις. Ἐλυπήθημεν ὁμῶς, οὐ μικρὸν, διὰ τὴν ἐπιμο-
νὴν τοῦ Λόρδου Ρῶσσελ μὴ θέλοντος κατ' οὐδένα τρόπον νὰ δεχθῇ ἢ καὶ νὰ συζητήσῃ μεθ' ὑμῶν τὰς το-
σοῦτον δικαίας καὶ λογικὰς ἡμῶν παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀριθ. 8 τοῦ σχεδίου καὶ ἐπὶ τοῦ κειμένου τοῦ σχε-
δίου τῆς ἰδίας μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἑλλάδος συνθήκης.

Σὰς ἐγράψαμεν ἤδη ὁποῖαν δυσάρεστον καὶ λυπηρὰν ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν εἰς τὸ κοινὸν τῆς τε 'Ελλάδος
καὶ τῆς 'Επτανήσου ἡ διαδοθεῖσα φήμη περὶ τοῦ ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ζητεῖ σύν-αἶν μὲν δι' ὑπαλ-
λήλους Ἀγγλους, οὐδὲν ἐχόντων τινῶν ἐξ αὐτῶν, κατὰ τοὺς Ἰονίους νόμους, εἰς αὐτὴν δικαίωμα, ἀποζημιώ-
σεις δὲ δι' ἑτέρους μὴ διανύσαντας, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν Ἰονίων νήσων, ἱκανὸν χρόνον ὑπηρεσίας, παρέχοντα
αὐτοῖς δικαίωματα ἐπὶ συντάξει.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως ἀπέναντι κοιτῆς γνώμης τοσοῦτον σφοδρῶς ἐκφραζομένης καὶ τοιαύτην ἡχῶ
εὐρύσης ἐν αὐτῇ τῇ Ἐθνοσυνελεύσει, δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ τοὺς ὅρους τῆς ἰδιαιτέρας μετὰ τῆς Ἀγγλίας
Συνθήκης πρὶν ἢ συζητήσῃ αὐτοὺς ἐμβριθῶς καὶ πρὶν ἢ ἐξετάσῃ δεόντως τὰ δικαίωματα καὶ τὰ προσόντα
τῶν προσώπων ὑπὲρ ὧν ἀπαιτεῖ ἡ Ἀγγλία συντάξεις τε καὶ ἀποζημιώσεις· οὐ μόνον τοιαύτη ἐκ μέρους αὐ-
τῆς διαγωγή ἤθελε διεγείρει ἐναντίον της τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ καὶ ἤθελε δώσῃ ἀφορμὴν εἰς παρε-
ξηγήσεις λίαν δυσαρέστους ἄλλως τε, καὶ ἡ συνειδήσις αὐτῇ τῶν Ἱπουργῶν τοῦ Βασιλέως, καὶ ὡς δημοσίων
λειτουργῶν καὶ ὡς ἰδιωτῶν, δὲν τοῖς ἐπιτρέπει νὰ παραδεχθῶσιν ἀνεξετάστως εἰς βῆρος τοῦ ἔθνους ποσὰ
ἄτινα, ἂν δι' ἐν μεγάλον καὶ πλούσιον ἔθνος, ὡς ἡ Ἀγγλία, φαίνονται μικρὰ, εἰς Κράτος ὁμῶς πτωχόν, μι-
κρὸν καὶ εἰς μεγάλας οἰκονομικὰς δυσχερείας διακείμενον, εἰσὶν ὑπέρογκα.

Λέγετε ὅτι ὁ Λόρδος Ρῶσσελ ἐφάνη λίαν δυσηεστημένος ἀκούσας παρ' ὑμῶν τὴν ἀξίωσιν τοῦ νὰ ἐξετα-
σθῶσι τὰ προσόντα τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος προτῶπων, καὶ ὅτι ὁ Κ. Ἀμόνδ ἐξέφραξεν, οὐ μόνον δυσαρέσκειαν,
ἀλλὰ καὶ ἀγανάκτησιν, ὡς θεωρήσας τὴν ἀξίωσιν ταύτην προσβλητικὴν πρὸς τὸν συντάξαντα τὸν κατάλο-
γον τῶν ἀνωτέρω προσώπων.

Δὲν ἐννοοῦμεν ἀληθῶς τὴν τοιαύτην τοῦ Λόρδου 'Ρῶσσελ καὶ τοῦ Κ. Ἀμόνδ δυσαρέσκειαν· διατὶ ἐθεώρησαν
τὴν ἀξίωσιν ταύτην ὡς προσβολὴν κατὰ τῶν ὑπουργῶν ἢ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Μεγάλης Βρετανίας; Φρονοῦμεν
ὅτι, ὁπόταν πρόκηται περὶ δαπάνης ἐπιβαρυνούσης ὅπωςδήποτε ἐν Κράτει, ἡ ἐξέτασις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ
νὰ καταδειχθῇ ἡ ἀπόλυτος αὐτῆς ἀνάγκη, ἐστὶν ἀναπόφευκτος, καὶ οὐδὲν δύναται παντάπασι νὰ προσβάλῃ
τὸν προτείνοντα τὴν δαπάνην· ἄλλως τε οἱ ὑπουργοὶ τοῦ Βασιλέως ἔχουσι μεγίστην καὶ ἀπέναντι τῆς Ἐ-
θνοσυνελεύσεως καὶ ἀπέναντι τοῦ 'Ελληνικοῦ ἔθνους εὐθύνην, καὶ ὀρεῖλουσι ἀνυπερβλήτως νὰ δώσωσι λόγον
τῶν πράξεων τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καταδεικνύοντες δεόντως τὰ δικαίωματα τῶν προσώπων ὑ-
πὲρ ὧν ἤθελον ἀποφασίσαι τὸ αὐτὴν δαπάνην. Ἄν δὲν πράξωσι τοῦτο, θέλουσι κατηγορηθῇ ἐπὶ ἀκηδεῖα περὶ
τὰ δημόσια συμφέροντα, ὅπερ βεβαίως θέλουσι προσπαθῆσαι ὅλαις δυνάμεσι ν' ἀποφύγωσιν, ἀποδεικνύοντες
ὅτι ἐξήντησαν ὅλα τὰ μέσα ὅσα ἡδύναντο νὰ μεταχειρισθῶσιν ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων μας· ὀρεῖλουσι δὲ
τοσοῦτον μᾶλλον νὰ ἐμμένωσιν εἰς τὴν τοιαύτην ἔρευναν, καθόσον ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν τελευταῖον περὶ συν-
τάξεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις νόμον, τοῦ 4 ἄρθρου τοῦ ὁποίου σὰς ἐπισυνάπτομεν
ἔδε τὸ κείμενον, παρατηροῦσιν ὅτι διάφοροι κατηγορίαι δημοσίων ὑπαλλήλων τοῦ Ἰονίου Κράτους ἀποκλεί-
ονται σαφέστατα παντὸς δικαιώματος πρὸς σύνταξιν.

Πρέπει, Κύριε ἀπεσταλμένε, νὰ ἐξηγήσῃτε σαφῶς τὰ ἀνωτέρω εἰς τὸν Λόρδον Ρῶσσελ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς
δύο πληρεξουσίους καὶ τοῖς παραστήσῃτε ὅτι δὲν δυνάμεθα κατ' οὐδένα τρόπον νὰ δεχθῶμεν τὸ κείμενον τοῦ
σχεδίου τῆς ἐδικτῆς Συνθήκης, ὡς ἔχει, χωρὶς νὰ συζητήσωμεν αὐτὸ καὶ ἐξετάσωμεν τὸ δικαίωμα τῶν ἐν αὐ-
τῷ μνημονευομένων προσώπων· ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γενῇ ἐσπευσμένως καὶ ἐκ τοῦ προχείρου, καθότι
δὲν ἔχομεν τὰς πρὸς τοιαύτην ἐξέτασιν ἀναγκαιούσας πληροφορίας, τὰς ὁποίας μὴ δυνηθέντες νὰ λάβωμεν
μέχρι τοῦδε παρὰ τοῦ Ἀρμοστοῦ τῶν Ἰονίων νήσων, ἡ ἀγκάθειμεν νὰ ζητήσωμεν ἐπιστήμως παρὰ τοῦ ἐν
Ἀθήναις Κυρίου Πρέσβεως τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Θέλετε δὲ παρατηρήσει ὅτι δὲν εἶναι παντάπασι ἀναγκ-
καίον ν' ἀναβληθῇ ἡ κυρία Συνθήκη ἕνεκα τούτου, ἀλλ' ὅτι, ἂν ὁ Λόρδος Ρῶσσελ ἐπιμένῃ ἀνεκδότως εἰς τὸ

νά συνομολογηθῇ αὕτη συγχρόνως μετ' τὴν εἰδικὴν, καίτοι τῆς ἐνεστώσας καταστάσεως τῶν πραγμάτων, ἐν Ἑλλάδι, ἀπαιτούσης τὴν ὅσον ἐνεστὶ ταχυτάτην λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς Ἑπτανήτου, ἠθέλωμεν προτιμῆται μικρὰν ἔτι ἀναβολὴν μᾶλλον ἢ νὰ παραδεχθῶμεν τὸ κείμενον τῆς εἰδικῆς Συνθήκης ἀνεξετάστως.

Γράφοντες ὑμῖν ὅτι ἐν ἀπελπισίᾳ τοῦ νὰ μετατραπῇ ἐντελῶς ἡ ἀξίωσις τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ἡ ἀπορῶσα τὴν ἰσόβιον ἀπονομὴν ὠρισμένων κατ' ἔτος ποσῶν εἰς ὑπαλλήλους Ἀγγλους, ἠθέλωμεν προτιμῆσαι τὴν ἐφ' ἀπαξ καὶ εἰς ὠρισμένας προθεσμίας ἀπότισιν ποσοῦ τινος ἐν εἴδει ἀποζημιώσεως, δὲν ἠννοοῦμεν παντάπασι νὰ μεταφέρωμεν τὸ ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ σχεδίου τῆς εἰδικῆς συνθήκης προσδιοριζόμενον ποσὸν εἰς ἓν κεφάλαιον ἀνάλογον, νὰ παραδεχθῶμεν δηλ. λογιστικῶς τὸ μέτρον τὸ λεγόμενον capitalisation de sommes payables annuellement, ἀλλὰ μόνον νὰ δώσωμεν ἀπαξ διὰ παντὸς ἐν ποσὸν πολὺ κατώτερον ἐν εἴδει ἀποζημιώσεως· ἀπεφασίσαμεν δὲ νὰ πράξωμεν τοῦτο ἵνα ἐνδώσωμεν κατὰ τι εἰς μίαν ἀξίωσιν τοσοῦτον ἐπιμόνως ὑποστηρίζομένην ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, καίτοι μὴ ἐρειδομένην ἐπὶ τοῦ ἀπολύτου καὶ ἀαντιρρήτου δικαίου.

Ἄν ἐπρόκειτο νὰ παραδεχθῶμεν κατ' ἀρχὴν τὴν τοιαύτην ἀξίωσιν, ἠθέλωμεν προτιμῆσαι ἴσως τὴν ἐν εἴδει συντάξεως καθ' ἑξαμηνίαν ἢ κατ' ἔτος πληρονομένην, καθότι ἡ σύνταξις, κατὰ τὰς γενικὰς παραδεδεγμένας ἀρχάς, παύει αὐτοδικαίως μετ' τὸν θάνατον τοῦ λιμβάνοντος αὐτὴν, ἢ καὶ μετ' τὸν εἰς ἑτέραν θέσιν διορισμὸν τούτου.

Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ὑποστηρίξητε τὸ σύστημα τῆς ἐφ' ἀπαξ πληρωθησομένης ποσότητος ἐπὶ τῇ βάσει de la capitalisation. Ἄν δὲ ὁ Λόρδος Ρῶσσελ ἐπιμείνῃ εἰς τοῦτο, θέλετε παραστήσει τὸ ἀνωτέρω σύστημα καὶ θέλετε ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν δικαιωμάτων τῶν διὰ τοιαύτας ἀποζημιώσεις προσδιορισμένων προσώπων.

Δὲν ἔχουμεν σήμερον καιρὸν νὰ ἐκταθῶμεν εἰς τοῦτο περισσότερον. Ἐπὶ τοῦ παρόντος, θέλετε ἐξακολουθήσει ἐνεργοῦντες ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς εἰδικῆς Συνθήκης κατὰ τὰς δοθείσας ὑμῖν προηγουμένως ὁδηγίας καὶ κατὰ τὰ ἐν τῇ παρούσῃ ἐκτιθέμενα. Ἐλπίζομεν νὰ ἔλαβεν ἤδη καὶ ὁ Κ. Πρέσβυς τῆς Γαλλίας ὁδηγίας ἵνα σᾶς ὑποστηρίξῃ κατὰ τοῦτο.

Δὲν πρέπει νὰ σᾶς ἀποδειλιάσῃ ἢ νὰ σᾶς κλονίσῃ ὁ τρόπος καθ' ὃν ἀπέκρουσεν ἢ ἀποκρούει ὁ Λόρδος Ρῶσσελ τὰς παραστάσεις ὑμῶν καθότι γινώσκετε ἐκ πείρας ὅτι, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀπεκρούσθησαν ὑπ' αὐτοῦ κατὰ πρῶτον καὶ αἱ περὶ οὐδετερότητος καὶ ἄλλων ἀντικειμένων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου παρατηρήσεις ὑμῶν, καὶ ὅμως βραδύτερον αὐτὸς οὗτος ὁ εὐγενὴς Λόρδος ὑπεστήριξε διαφόρους καὶ οὐσιώδεις τροποποιήσεις ἐπενεχθείσας εἰς τοὺς ὅρους τῆς ἀνωτέρω Συνθήκης· καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ ἀκόμη περιστάσει, ἀφοῦ μετὰ θυμοῦ, ὡς παριστᾷτε, ἀπέκρουσε τὰς παρατηρήσεις ὑμῶν ἐπὶ τῆς εἰδικῆς Συνθήκης, ἀφοῦ σαφῶς ἐδήλωσεν ὑμῖν ὅτι θεωρεῖ ταύτης τὸ κείμενον ὡς ἀμετάτρεπτον, ἐδέχθη κατόπιν, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀπὸ 13/25 Φεβρουαρίου ὑμετέρας ἀναφορᾶς, νὰ συνδιαλεχθῇ καὶ συζητήσῃ ἐπ' αὐτῆς μεθ' ὑμῶν. Ἄλλως τε, μέχρις οὗ ληφθῇ ἡ συναίνεσις τῆς Αὐστρίας ὡς πρὸς τὴν προταθεῖσαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τῆς γενικῆς Συνθήκης προσθήκην, θέλει παρέλθει χρόνος τις καθ' ὃν δυνάμεθα νὰ καταβάλωμεν πᾶσαν ἐφικτὴν προσπάθειαν ἵνα τροποποιήσωμεν τοὺς ὅρους τῆς εἰδικῆς Συνθήκης.

Ἐξακολουθήσατε λοιπὸν ἀδιστακτικῶς τὰς περὶ τούτου ἐνεργείας ὑμῶν καθ' ὅς ἐλάβετε ἤδη καὶ λαμβάνετε τὴν σήμερον, διὰ τῆς παρούσης, ὁδηγίας.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

(Συνημμένον ἀριθ. 100).

101.

Πρώτη Σύνοδος τῆς ΙΑ'. Βουλῆς τῶν Ἰονίων Νήσων.

Πρᾶξις ἀριθ. 3, Νόμος περὶ συντάξεων, τῆς 1/13 Ἰουλίου 1857.

Ἄρθρον 4. Δὲν ἔχουσι δικαίωμα συντάξεως, κατὰ τὸν παρόντα νόμον, ἡ Αὐτοῦ Ἐξουχότης ὁ Λόρδ Μέγας Ἀρμοστής, ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης ὁ Πρόεδρος τῆς Γερουσίας, καὶ οἱ ἑκλαμπρότατοι Γερουσιασταί, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ Μέλη τῆς νομοθετικῆς Συνελεύσεως, οἱ τοποτηρηταὶ καὶ ὑπασπισταὶ τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ.

102.

(Μετάφρασις.)

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Ληφθὲν δι' ἀτμοπλοίου μέσῳ Καλλιπόλεως.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 16/28 Φεβρουαρίου 1864.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ μοι ἐγνωστοποίησεν ὅτι ἡ Αὐστρία ἔδωκε τὴν ἐαυτῆς συναίνεσιν ὅπως καταχωρισθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 ἡ ἐξῆς διάταξις «ὅτι αἱ νέαι Συμβάσεις συνομολογηθήσονται ἐντὸς δέκα πέντε ἐτῶν, ἢ καὶ ταχύτερον εἰ δυνατόν. » Ἡ Συνθήκη ὑπογραφήσεται ἅμα μοι ἐπιτραπῇ νὰ ὑπογράψω τὴν συμπληρωτικὴν Σύμβασιν.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

103.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ, τὴν 17/29 Φεβρουαρίου 1864.

Ἰδὼν χθὲς τὸν στρατηγὸν διοικητὴν τοῦ ἐνταῦθα στρατοῦ, ἐπέισθην πληρέτατα, ἐκ τῶν διαβεβαιώσεων αὐτοῦ, περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν πληροφοριῶν ἃς ἐχορήγῃ ὑμῖν διὰ προηγουμένων ἐπιστολῶν μου περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ἀποφασισθεισῶν ὑπὸ τῆς ἐν Λονδίνῳ Κυβερνήσεως κατεδαφίσεων. Κατὰ τοὺς λόγους τοῦ στρατηγοῦ Γάρετ ἡ ἀκρόπολις μένει ὁλοσχερῶς ἄθικτος· τὸ νέον φρούριον, μετὰ τὴν ἀποτελεσθεῖσαν ἤδη ἀποτείχισιν τῶν ἐπιθαλασσίων κανονοστοιχιῶν, οὐδεμίαν θὰ ὑποστῇ πλέον βλάβην. Ὡς πρὸς τὰ ὀχυρώματα τοῦ ὄρους Ἀδραάμ καὶ τοῦ Βίδου, θέλουσι καθαιρεθῇ ταῦτα ἐξ ὁλοκλήρου, ἡ δὲ κατεδάφισις αὐτῶν προχωρεῖ δραστηρίως οὕτως ὥστε ἐντὸς δύο ἐβδομάδων θὰ ᾔηται τετελεσμένη.

Οὕτω ἡ κατεδάφισις περιορίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ἐπὶ τῆς Προστατίας ἀνεγερθέντα ἔργα. Ὁ Κερκυραϊκὸς λαὸς παρίσταται, μεθ' ὑπομονῆς φέρων τὸ ἄλγος, εἰς τὸ θλιβερὸν θέαμα τῆς ματαίας ταύτης καταστροφῆς, ἀνακράζων, εἰς πᾶσαν ὑπονόμου ἔκρηξιν Ζήτω ἡ ἔνωσις!

Γνωστόν ἐστι γενικῶς σήμερον ἐνταῦθα ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ἐκκένωσις τῶν νήσων ἔσεται τετελεσμένη τὴν 15 ἢ 20 Ἀπριλίου (ν). Ὅλα τὰ πρὸς τοῦτο μέτρα ἐλήφθησαν· ἡ ἐπιβίβασις τοῦ ὑλικοῦ ἐξακολουθεῖ ἀκαταπαύστως, πλοῖα δὲ φορτηγὰ ἀφίκοντο χθὲς ἵνα παραλάβωσι τὸ 6 Σύνταγμα ὅπερ ἀποχωρεῖ πρῶτον τῶν νήσων ἀπερχόμενον εἰς Ἰαμιάϊκαν.

Ὁ Γενικὸς Πρόξενος,

Ν. ΒΙΤΑΛΗΣ.

104.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 13/25 Φεβρουαρίου 1864.

Σπεύδω νὰ γνωστοποιήσω ὑμῖν, εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ 1/13 Φεβρουαρίου ὑμετέρου ἐγγράφου, ὅτι ἀδιαλείπτως ἐπιμένω παρὰ τῷ Λόρδῳ Ρώσσελ εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν ἐν Κερκύρᾳ κατεδαφίσεων εἰς μόνον τὸ νησί-

διον τοῦ Βίδου. Ἐλάλησα ὡσαύτως τῷ Λόρδῳ Παλμερστονι, τῷ Κυρίῳ Γλάδστονι καὶ εἰς ἄλλα πρόσωπα ἅτινα ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις συμβουλευέται ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ Κυβέρνησις αὕτη παρεδέ-
ξατο τὴν ἀρχὴν ν' ἀποφύγῃ τὴν δυσμορφίαν τῆς πόλεως ἥτις θὰ προέκυπτεν ἐκ τῆς μεταβολῆς εἰς σωροὺς
ἐρειπίων τῶν ὠραιζόντων αὐτὴν ὀχυρωμάτων. Πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης θὰ σεβασθῶσι τὴν ἀκρόπο-
λιν. Ἀπ' ἐναντίας, ἀπόφασιν ἔχει ἡ Κυβέρνησις νὰ κατεδαφίσῃ τὸ φρούριον Ἀβραάμ. Παρετήρησα τῷ Λόρδῳ
Ῥώσσελ, ἀλλ' ἄχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἀνευ ἀποτελέσματος, ὅτι οὐδὲν ἔπρεπε νὰ κατεδαφισθῇ ἐπὶ τῆς νήσου
τῆς Κερκύρας, ὅτι δ' ἂν περιωρίζοντο νὰ καταστήσωσιν ἀνεπικίνδυνον τὸ νησίδιον τοῦ Βίδου, ἢ ἐπὶ τοῦ Ἑλ-
ληνικοῦ λαοῦ λυπηρὰ καὶ ἀναπόφευκτος ἐντύπωσις τῶν κατεδαφίσεων, θὰ ἦτο μικριτέρα ἢ ἐὰν ἐβλεπον τὸ
ἔργον τῆς καταστροφῆς ἐκτεινόμενον μέχρις αὐτῆς τῆς πόλεως.

Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου δὲν θέλω παύσει ἐπανερχόμενος ἐνόσω ἡ κατεδάφισις μὲν ἔτι ἀτελής.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

105.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῳ, τῆς 19 Φεβρουαρίου (2 Μαρτίου) 1864.

Ισχύει τις, διαμένων ἐν Λονδίῳ, ἤλθε καὶ μοι ἐγνωστοποίησε σήμερον ὅτι αἱ ἐπιστολὴ αἱ ἔλαβον ἐκ Κερ-
κύρας ἀνήγγειλον αὐτῷ ὅτι ἡ κατεδάφισις δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς τὸ Βίδον καὶ τὸ φρούριον Ἀβραάμ, ἀλλ'
ὅτι δι' ὑπονόμων ἀνετρίποντο ὀχυρὰ τινὰ ἔργα παρὰ τῷ νέῳ φρουρίῳ· ὅτι δὲ μάλιστα ἐν Κερκύρᾳ ἐφοβοῦντο
μὴ καθαιρεθῇ καὶ ὀχύρωμά τι τῆς Ἀκροπόλεως.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ, πρὸς ὃν ἐκοινοποίησα τὴν εἰδήσιν ταύτην, μοι ἀπεκρίθη ὅτι δὲν πρέπει αὕτη νὰ ᾖ αἰ-
σθηθῆς, καὶ ὅτι κατὰ ῥητὰς ὁδηγίας, τὸ νέον φρούριον καὶ ἡ Ἀκρόπολις ὀφείλουσαν νὰ μείνωσιν ἀνέπαφα.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

106

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικοίπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῆς 28 Φεβρουαρίου (11 Μαρτίου) 1864.

Μόλας τὰς δοθείσας ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ διαβεβαιώσεις, ὡς συναγεται ἐκ τῆς ἀπὸ 13/25 Φε-
βρουαρίου, καὶ 19 Φεβρουαρίου (2 Μαρτίου) ὑμετέρων ἀνατιρῶν περὶ τοῦ ὅτι τὰ ὀχυρώματα τοῦ νέου φρου-
ρίου, ἐν Κερκύρᾳ, οὐδεμίαν ἐμελλον νὰ ὑποπτῶσι βλάβην, καὶ ὅτι δὲν ἦσαν ἀκριβεῖς αἱ περὶ τούτου δοθεῖσαι
ὑμῖν ὑπὸ τινος ἱόνος πληροφορίες, δυστυχῶς αἱ πληροφορίες αὗται εἰσὶν ἀληθέσταται, καθὰ ἐκ Κερκύρας
πληροφοροῦμεθα· συνάπτομεν δ' ἐνταῦθα πρὸς γνῶσιν σας ἀπόσπασμα ἐλθίσεως τοῦ ἐκείσε Γενικοῦ Προξένου
Κ. Ν. Βιτάλη. Μέγα μέρος τῶν πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπάλλξεων τοῦ νέου φρουρίου ἐκζημυνίσθησαν.

Ἄν ἀληθῶς, ὡς βεβαίῳ ὁ Λόρδος Ῥώσσελ, αἱ πρὸς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Ἀρχηγὸν τοῦ Μηχανικοῦ δοθεῖσαι ὁδηγίαι
ὅπως μείνῃ ἐντελῶς ἀνέπαφον τὸ νέον φρούριον ἦσαν τοσοῦτον θετικαὶ καὶ σαφεῖς, ἀπορῶμεν πῶς ὁ ἀξιωμα-
τικός οὗτος ἐτόλμησε νὰ παραβῇ αὐτάς, θεὸς χεῖρα καταστρεπτικὴν ἐπὶ τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος ὀχυρωμάτων.

Πρέπει νὰ παραπονεθῇτε περὶ τούτου πικρῶς εἰς τὸν εὐγενῆ Λόρδον καὶ τῷ εἰπῆτε ὅτι ἀνεμόμενον πάν-
τῳ νὰ μετριασθῇ μᾶλλον ἢ νὰ ἐπαυξηθῇ ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς τὸ δεινὸν
τῆς καταστροφῆς.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 15/27 Φεβρουαρίου 1864.

Σύμφωνα πρὸς ἓσα ἔγραψα ὑμῖν διὰ τοῦ τελευταίου ταχυδρομείου, ἦλθον σήμερον εἰς συνέντευξιν μετὰ τοῦ Λόρδου Ρώσσελ ἵνα συνεξετάσωμεν τὸ σχέδιον τῆς συμπληρωματικῆς συμβάσεως καὶ ἴδωμεν ἂν ᾗτο δεκτικὸν τροποποιήσεων πρὸς ὄφελος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ἀφοῦ ἐκ νέου ἐλάλησα αὐτῷ περὶ τῆς ἐφάπαξ ἀποτίσεως ὠρισμένου τινὸς ποσοῦ, τοῦθ' ὅπερ ὁ Λόρδος Ρώσσελ δὲν παρεδέξατο, ἐπανήλθομεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τὸ ὁποῖον εἶχον θέξει κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμῶν συνδιάλεξιν, τῆς διακοπῆς δηλαδὴ τοῦ τῆς ἀποζημιώσεως δικαιώματος, ὡςάκις πρόσωπόν τι ἐκ τῶν ἐν τῷ πίνακι ἐλάμβανε παρὰ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως ὑπηρεσίαν μόνιμον καὶ ἔχουσαν μισθὸν ἴσον τῇ ἀποζημιώσει. Ἐν ἄλλαις λέξεσι ἐζήτησα νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων, οὓς πρόκειται ν' ἀποζημιώσῃ τὸ Ἑλληνικὸν ταμεῖον, ὁ αὐτὸς κανὼν ὁ ἐφαρμοζόμενος ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ ταμείου ἀποζημιουμένων ἕνεκα καταργήσεως θέσεως.

Διὰ τῆς ἀπὸ 13/25 Φεβρουαρίου ἐκθέσεώς μου ἐγνωστοποίησα ὑμῖν ὅτι ὁ Λόρδος Ρώσσελ εὐμενῶς ἤκροάσατο τῆς προτάσεως ταύτης. Σήμερον ἐκλινεν ἔτι μᾶλλον νὰ δεχθῇ αὐτήν, καὶ θὰ ἐθεώρουν τὸ πρᾶγμα τετελεσμένον, ἂν δὲν μ' ἔδιδε νὰ ὑπονοήσω ὅτι ὤφειλε νὰ συμβουλευθῇ τὰ ὑπουργεῖα εἰς ὧν τὴν ἀρμοδιότητα μᾶλλον ὑπῆγετο τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ἀλλ' ἐμβάλλει ἰδίως ὡς πρὸς αὐτὸ εἰς δισταγμὸν τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν καὶ τὸν καθιστᾷ ἥτον πρόθυμον εἰς τὴν παραχώρησιν ταύτην ὁ φόβος μὴ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐγείρῃ κατόπιν τὴν ἀξίωσιν νὰ διορισθῶσιν εἰς νέας θέσεις τὰ ἐν τῷ πίνακι πρόσωπα, ἢ μὴ περιέλθῃ εἰς διειρέσεις μετὰ τῆς Βρετανικῆς Πρεσβείας, ἰσχυριζομένη ὅτι τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα πρόσωπον ὑπάγεται εἰς τὴν ὑπὸ τῆς συμβάσεως προβλεπομένην περίπτωση καὶ δὲν ἔχει πλέον τὸ τῆς ἀποζημιώσεως δικαίωμα, ἐνῷ ἡ Πρεσβεΐα θὰ ὑπεστήριζε τὸ ἐναντίον. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ μοὶ ἐδήλωσεν ὅτι ἂν συνήνει εἰς τὴν παραχώρησιν περὶ ἧς τῷ ἐλάλησα, ἔπρεπε νὰ γινώσκωμεν ὅτι ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις ἔμενε πάντῃ ἐλευθέρᾳ νὰ δώσῃ ἢ μὴ νέας θέσεις εἰς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοὺς, ὅτι δ' ἡδύναντο οὗτοι ν' ἀποποιηθῶσιν αὐτὰς ὅπως τηρήσωσι τὴν ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ταμείου ἀπαίτησίν των. Πρὸς δὲ, ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς θὰ ὑποβάλλῃ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει καθ' ὠρισμένας ἐποχὰς τὸν κατάλογον τῶν δεχθέντων νέαν ὑπηρεσίαν προσώπων καὶ ἀπολεσάντων τὸ ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως δικαίωμα, ὁ δὲ κατάλογος οὗτος θ' ἀπετέλει πλήρη ἀπόδειξιν.

Ὡς ἀπάντησιν εἰς τὰς περὶ ἀποζημιώσεως παρατηρήσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἔλαβε παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἀποικιῶν ὑπομνημάτιον ἐξηγοῦν ἐπὶ τίσι θάσεσιν ἐχορηγήθησαν αἱ ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεις, μοὶ ἐκοινοποίησε δὲ αὐτὸ ἵνα τὸ διαβιβάσω ὑμῖν· ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐπισυνάπτεται ἔδω.

Ἐν αὐτῷ βλέπετε ὅτι ὁ ἐλάχιστος καὶ ὁ μέγιστος ὁρος τῶν πληρωτέων ἀποζημιώσεων εἰσὶ τὸ ἐν τρίτον καὶ τὰ τρία τέταρτα τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀποζημιουμένων ὑπαλλήλων.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

(Μετάφρασις.)

(Συνημμένον ἀριθ. 107.)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΙΚΙΩΝ.

Τὴν 24 Φεβρουαρίου 1864.

Αἱ ἐν τῷ ὑπὸ στοιχ. Α'. Πίνακι συντάξεις εἰσὶν ἐξ ἐκείνων αἱ οἱ κατέχοντες ἐδικαιοῦντο δυνάμει τοῦ Νόμου ν' ἀπαιτήσωσι παρὰ τοῦ Ἰονίου ταμείου, αἱ ἀπῆλθον δυνάμει αὐτοῦ καὶ ὧν ἤδη ἀπολαύουσιν. Οἱ πλείότεροι τῶν εἰρημένων συνταξιούχων πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου λαμβάνουσι τὰς συντάξεις ταύτας.

Αί ἐν τῷ ὑπὸ Στοιχ. Β'. Πίνγκι ἀποζημιώσεις εἰσὶν ἀμοιβαίαι πρὸς Ἀγγλοῦς ὑπηκόους μέλλοντας ν' ἀπολέσωσι τὰς θέσεις των ὡς ἐκ τῆς μεταβιβάσεως τῶν νήσων. Ὑπελογίσθησαν δ' αὗται κατὰ τὴν ἐπομένην κλίμακα.

Χρόνος ὑπηρεσίας.	Ἀναλογία πρὸς τὸν μισθόν.
Ἀπὸ 5 μέχρι 10 ἐτῶν	1/3.
» 10 » 20 »	1/2.
» 20 » 30 »	2/3.
Ὑπεράνω τῶν 30 ἐτῶν	3/4.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ κλίμαξ ὡς πρὸς ὅλας τὰς ἀποζημιώσεις, ἐκτὸς ἐκείνων τῶν δύω Δικαστῶν Colquhoun καὶ Sargent καὶ τῆς τοῦ Γραμματέως Sir Ἐρρίκου Wolff. Ἡ πρὸς τοὺς τρεῖς αὐτοὺς ὑπαλλήλους ἀπονειμηθεῖσα σύνταξις ἐστὶ τὰ δύω τρίτα τῆς μισθοδοσίας των συμφώνως πρὸς τὴν ἐν χρήσει ἐν Ἀγγλίᾳ ἀναλογίαν διὰ τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους.

ΦΡΙΔΕΡΙΚΟΣ ΕΛΛΙΟΤ.

109.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 15/27 Φεβρουαρίου 1864.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ εἰς ἄκρον ἐξεπλάγη καὶ ἐλυπήθη μαθὼν ἐν τῇ σημερινῇ μετ' αὐτοῦ συνδιαλέξει μου, ὅτι ὁ Κύριος Σκάρλετ ἐκοινοποίησε τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει ἐκτὸς τῶν ὑπὸ στοιχ. Α' καὶ Β' πρωτοκόλλων τῆς 25 Ἰανουαρίου, καὶ τὸ τρίτον ὑπὸ στοιχ. Γ'. Πρωτόκολλον. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργός μοι εἶπεν ὅτι τὸ Πρωτόκολλον τοῦτο, ὑπογραφέν τῇ ἐπιμόνῳ τῆς Αὐστρίας αἰτήσει, δὲν ἦτο προωρισμένον νὰ γείνη γνωστὸν τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει. Ποιοῦσα ἡ Αὐστρία διὰ πρωτοκόλλου παραχωρήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὴν οὐδετερότητα, ἐφοβήθη μὴ πάθωσι τὰ συμφέροντά της σχετικῶς πρὸς τὸν Λόυδ, ἐὰν αἱ παραχωρήσεις αὗται δὲν συνεδέοντο μετὰ τῆς περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας διατάξεως. Τὸ ὑπὸ στοιχ. Γ. Πρωτόκολλον προταθὲν οὕτως ὑπὸ τῆς Αὐστρίας, ἐγένετο δεκτὸν, ἀλλ' οἱ πληρεξούσιοι τῶν τριῶν Δυνάμεων πεπεισμένοι ὅτι θὰ κατορθώσωσι νὰ κανονίσωσι μετὰ τῆς Ἑλλάδος τὸ περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας ζήτημα, ἐθεώρησαν ὡς ἡκιστα ἀβρόφρον νὰ παρουσιάσωσι τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει τὸ εἰρημένον Πρωτόκολλον ἐν εἵδει ἀπειλῆς. Διὸ καὶ εἶχον ἀποφασίσαι ν' ἀφήσωσιν αὐτὸ κατὰ μέρος, διότι μετὰ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τοῦ Λόυδ, τὸ Πρωτόκολλον αὐτὸ οὐδεμίαν εἶχε πλέον ἀξίαν.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἐξέφρασε τὴν λύπην του διότι ὁ Κ. Σκάρλετ ἐκοινοποίησε κατὰ λάθος τὸ Πρωτόκολλον τοῦτο εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

110.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 15/27 Φεβρουαρίου 1864.

Ἐγνωστοποίησα ὑμῖν διὰ τῆς προχθесινῆς ἀπὸ 13/25 τρέχοντος ἐκθέσεώς μου καὶ διὰ τηλεγραφήματος ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ὅτι τὸ Συμβούλιον δὲν συνήνεσεν εἰς τὴν ἐκ τοῦ προοιμίου τῆς Συνθήκης ἀπάλειψιν τῶν ὑπαινιττομένων τοὺς ὅρους τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου φράσεων. Ἐπειδὴ ἡ ὑπογραφή τῆς Συνθήκης ἐξ ἀνάγκης ἀνεβλήθη μεχρὶς μοι ἐπιτραπῇ νὰ συνομολογήσω τὴν συμπληρωματικὴν Σύμβασιν, καὶ μέχρις οὗ ὡσαύτως αἱ τρεῖς Δυνάμεις συνεννοηθῶσι μετὰ τῆς Αὐστρίας ὡς πρὸς τὸ περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας ἄρθρον, ἐθεώρησα σύμφωνον πρὸς τὰς ὁδηγίας μου νὰ εἶπω ὅτι δὲν μοι ἐπετρέπετο νὰ παραιτηθῶ τῶν ἀν-

τιβήσεων ἃς διετύπωσα κατὰ τῆς συντάξεως τοῦ προοιμίου. Τῷ ὄντι κατὰ τὰς ὁδηγίας ταύτας, μόνον χάριν τῆς ἀμέσου ὑπογραφῆς τῆς Συνθήκης ἠδυνάμην νὰ ὑποχωρήσω ὡς πρὸς τὸ προκείμενον ζήτημα.

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ κατέφυγον εἰς τὸ ἐξῆς ἐπινόημα ὅπερ, ἂν κατορθώσω νὰ γείνη πρὸς τοῦ Συμβουλίου δεκτὸν, ἔσται, φρονῶ, λυσιτελέστερον δι' ἡμᾶς καὶ αὐτῆς τῆς προταθείσης τροποποιήσεως τοῦ προοιμίου, ἥτις, ἄλλως τε, εἶναι τοῦ λοιποῦ ἀνέφικτος ἕνεκα τῆς ἀποφάσεως τῶν πληρεξουσίων νὰ μὴ μεταβάλωσι τὰς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου γενομένας ἀποφάσεις.

Ὅθεν ἐξέφρασα σήμερον τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ τὴν βαθεῖαν λύπην μου ἐπὶ τῇ μὴ ἀποδοχῇ παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς ἡμετέρας προτάσεως, ἐπαναλαμβάνων δ' αὐτῷ τὸ κυριώτερον ἐπιχείρημα δι' οὗ ἐν τῷ εἰρημένῳ Συμβουλίῳ κατεπολέμησαν τὰς ἐνστάσεις μου καὶ ὅπερ ἐστὶ ὅτι τὸ προοίμιον δὲν ὑπεχρέου τὸν Βασιλέα, τὸν παρεκάλεσα νὰ συναινέσῃν ἢ ἐξήγησις αὕτη δοθῇ διὰ Πρωτοκόλλου. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀπεκρίθη ὅτι τὸ καθ' ἑαυτὸν δὲν ἀντέτεινε, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποσχεθῇ τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τοὺς δύο συναδέλφους του. Ἐζήτησα τότε νὰ μοὶ ὑποσχεθῇ τὴν ὑποστήριξιν του ὅτε θὰ ὑπέβαλον εἰς τὸ Συμβούλιον τὴν πρότασιν ταύτην, μοὶ τὴν ὑπεσχέθη δὲ ῥητῶς.

Μετὰ τὴν συνέντευξίν μου μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ συνέταξα τὸ σχέδιον τοῦ Πρωτοκόλλου, ὅπως ἐπεθύμουν νὰ γείνη δεκτὸν παρὰ τοῦ Συμβουλίου, καὶ μετέβην παρὰ τῷ Πρέσβει τῆς Γαλλίας. Τὸ σχέδιον ἔχει ὡς ἐξῆς:

α Ὁ Πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδος προσέτεινε τὴν τροποποίησιν χωρίων τινῶν τοῦ προοιμίου τῆς Συνθήκης, οἱ δὲ πληρεξούσιοι τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ῥωσσίας παρετήρησαν αὐτῷ ὅτι τὰ ἐν τῷ » προοιμίῳ ἐκτιθέμενα οὐδαμῶς ὑπεχρέουν τὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων, ὅτι δὲ μόνον αἱ διὰ τῶν ἄρθρων τῆς » Συνθήκης καθιερούμεναι διατάξεις εἰσὶν ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα.

α Ὁ Πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδος, παραδεξάμενος τὴν δήλωσιν ταύτην, ἐζήτησε νὰ καταχωρισθῇ ἐν πρωτοκόλλῳ, οἱ δὲ πληρεξούσιοι τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ῥωσσίας συνήνεσαν. »

Ὁ Πρίγκηψ de La Tour d'Auvergne πρὸς ὃν ἀνεκοίνωσα τὴν δοθείσάν μοι ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ὑπόσχεσιν, μοὶ ἐξέφρασε τὴν ἀπορίαν του πῶς ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς συνήνεσε νὰ ὑπογραφῇ Πρωτόκολλον τοιαύτης φύσεως· ἀλλὰ μοὶ προσέθηκεν ὅτι ἀφοῦ τοῦτο ἔγεινε, ἠδύνατο νὰ συναινέσῃ καὶ αὐτός. Ἐντούτοις ὅτε τῷ ἀνέγνω τὸ σχέδιον, μοὶ εἶπεν ὅτι τὸ Συμβούλιον δὲν ἠδύνατο ν' ἀποδεχθῇ δήλωσιν τόσῳ γενικὴν, ὅτι δ' ἔπρεπε κατὰ πολὺ νὰ περιορισθῇ αὕτη. Παρετήρησα τῷ Κυρίῳ Πρέσβει ὅτι τὸ πρωτόκολλον οὐδεμίαν εἶχε δι' ἡμᾶς ἀξίαν, καὶ ἠδύνατο μάλιστα ν' ἀποδῇ ἡμῖν ἐπιβλαβές, ἐὰν ἢ ὡς πρὸς τὴν ὑποχρεωτικὴν δύναμιν τοῦ προοιμίου δήλωσις ἐγένετο ἀμφίβολος, ὥστε προτιμότερα θὰ ἦτον ἡ σιωπὴ τῆς ἀσαφοῦς ἐκφράσεως τῆς ἐννοίας τοῦ πράγματος. Μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἀφῆκα τῷ Πρίγκηπι ἀντίγραφον τοῦ σχεδίου μου ἵνα τὸ μελετήσῃ ἀνετώτερον καὶ μοὶ προτείνῃ κατόπιν οἷας ἂν ἔκρινεν ἀναγκαίας τροποποιήσεις. Ἐὰν ὁ Πρίγκηψ τροποποιήσῃ τὸ σχέδιον καθιστῶν μόνον εἰδικὸν ὡς πρὸς τοὺς ὅρους τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ὅτι τὸ σχέδιον ἐφαρμόζει γενικῶς ἐπὶ τοῦ προοιμίου, οὐδὲν θὰ ἔχω ν' ἀντείπω. Ἀλλ' ἐὰν αἱ τροποποιήσεις ἔχωσιν ἄλλον χαρακτήρα, θ' ἀποσύρω τὸ Πρωτόκολλον.

Ἀληθῶς, πρωτόκολλον κηρύττειν ὅτι ἡ ἐν τῷ προοιμίῳ μνεῖα τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου οὐδαμῶς ὑποχρεοῖ τὸν Βασιλέα, ἔχει μεγαλητέραν βαρύτητα ἢ ἡ προταθεῖσα καὶ μὴ γενομένη δεκτὴ ἀπάλειψις φράσεων, διότι καὶ μετὰ τὴν ἀπάλειψιν ταύτην τὸ προοίμιον ποιεῖ μνεῖαν τοῦ ἄρθρου τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου δι' οὗ συνωμολογήθησαν οἱ ὅροι. Ἀλλ' ἵνα ἔχῃ τὴν ἀξίαν ταύτην τὸ Πρωτόκολλον πρέπει νὰ ἐκφράζῃ τὴν περὶ τούτου ἰδέαν ἄνευ οὐδενοῦ περιορισμοῦ.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

111.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 16|28 Φεβρουαρίου 1864.

Ἐλαβον τὴν στιγμὴν ταύτην ἰδιαιτέραν παρὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ἐπιστολὴν δι' ἧς μοὶ γνωστοποιεῖ ὅτι ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἔδωκε τὴν συναινέσιν της ὅπως κα' ἀχωρισθῇ, ἐν τῷ τρίτῳ ἄρθρῳ τῆς Συνθήκης, ἡ διάταξις ὅτι αἱ νέαι συμβάσεις σιωμολογήσονται ἐντὶς δέκα πέντε ἐτῶν, ἢ καὶ τάχιον, εἰ δυνατόν.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ προστίθῃσιν ὅτι ἐὰν μοι ἐπιτραπῇ ἐξ Ἀθηνῶν νὰ υπογράψω μετ' αὐτοῦ τὴν συμπληρωματικὴν Σύμβασιν ὑπὸ ὅρους δυναμένους νὰ γείνωσιν ἀπὸ κοινοῦ δεκτοί, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τελειώνει ἡ ὑπόθεσις.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

112.

(Συνημμένον ἀριθ. 111.)

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν Κύριον Χαρίλαον Τρικούπην.

Chesham Place, τὴν 28 Φεβρουαρίου (ν) 1864.

Ἄσμενοι γνωστοποιῶ ὑμῖν ὅτι ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις συναινεῖ νὰ καταχωρισθῇ ἐν τῷ τρίτῳ ἄρθρῳ τῆς ἡμετέρας Συνθήκης ἡ φράσις «ὅτι αἱ νέαι Συμβάσεις συνομολογηθήσονται ἐντὸς δέκα πέντε ἐτῶν, ἢ καὶ τάχιστα, εἰ δυνατόν.»

Ἐὰν δύνασθε νὰ λάβητε ἐξ Ἀθηνῶν τὴν ἄδειαν νὰ συνυπογράψητε μετ' ἐμοῦ τὴν συμπληρωματικὴν Σύμβασιν ὑπὸ ὅρους καθιστῶντας τὴν συμφωνίαν ἐφικτὴν, ἡ ὅλη ὑπόθεσις δύναται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν νὰ τελειώσῃ.

Ὁ πιστὸς ὑμῶν θεράπων

ΡΩΣΣΕΛ.

113.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῳ, τὴν 18 Φεβρουαρίου (1 Μαρτίου) 1864.

Συνωμίλησα σήμερον ἐκ νέου μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ περὶ τῆς συμπληρωματικῆς Συμβάσεως. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ μοι εἶπεν ὅτι ἐλάλησε τῷ Κ. Γλάδστωνι περὶ τῆς ἀπωλείας τοῦ τῆς ἀποζημιώσεως δικαιώματος ὁσάκις οἱ ἀποζημιούμενοι ὑπάλληλοι ἐλάβανον νέαν ὑπηρεσίαν.

Ὁ Κ. Γλάδστων, ὅπως γινώσκετε ἐκ τῆς ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου (1 Φεβρουαρίου) ἐκθέσεώς μου, θεωρεῖ τοῦτο ὡς τὴν μόνην παραχώρησιν ἣν ἡ δικαιοσύνη ἐπέτρεπεν ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Οὕτως ὁ Λόρδος Ρώσσελ μοι εἶπεν ὅτι εἶχεν ἀπόφασιν νὰ τροποποιήσῃ ὡς πρὸς τοῦτο τὸ σχέδιον τῆς Συμβάσεως, ἀλλ' ὅτι θὰ ἐφρόντιζεν ὥστε αἱ νέαι διατάξεις νὰ συνταχθῶσιν εἰς τρόπον ὥστε ἡ Βρετανικὴ Πρεσβεία νὰ ᾔῃ μόνος δικαστὴς τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν τὸ τῆς ἀποζημιώσεως δικαίωμα θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς πεπαυμένον.

Ἐπειδὴ ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἀπέβλεπεν εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ νέα ἑμισθοσθεὶς παρῆχε τῷ ὑπάλλῳ ἀντιμισθίαν ἀνάλογον τῇ ἀποζημιώσει, παρετήρησα αὐτῷ ὅτι ὁσάκις ἡ ἀντιμισθία αὕτη δὲν ἦτον ἀνάλογος, δὲν ἔπρεπεν ὁ ὑπάλληλος νὰ λαμβάνῃ συγχρόνως ὁλόκληρον τὴν ἀποζημίωσιν, ἀλλ' ἀντὶ ν' ἀποβάλλῃ ὁλόκληρον τὰύτην, ν' ἀποβάλλῃ μόνον ποσὸν ἐξ αὐτῆς ἀνάλογον τῇ μισθοδοσίᾳ του. Εἰπόντις μοι τοῦ Λόρδου Ρώσσελ ὅτι θέλει ἐξετάσει τοῦτο, ἐζήτησα νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ αὐτὸς κανὼν ὡσανεὶ ὁ ἀρχαῖος ὑπάλληλος ἀντὶ νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀποζημίωσίν του παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἐλάμβανεν αὐτὴν παρὰ τοῦ Βρετανικοῦ ταμείου. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ μοι εἶπεν ὡσαύτως ὅτι θέλει προσθέσει διάταξιν ὡς πρὸς τὴν περιοδικὴν μείωσιν, συνεπεία τοῦ θανάτου τῶν συνταξιούχων, τοῦ ποσοῦ τῶν 7,403 λιρῶν, εἰς ἃς ἤδη ἀνέβαινον αἱ συντάξεις.

Παρακάλεσα τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν νὰ καταχωρίσῃ ἐν τῷ Σχεδίῳ τῆς Συμβάσεως τὰς νέας διατάξεις καὶ νὰ μοι κοινοποιήσῃ ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐγκαίρως ἵνα τὸ διαβιβάσω εἰς Ἀθήνας διὰ τοῦ μετὰ δύο ἡμέρας ἀναχωροῦντος ταχυδρομείου.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

114.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 18 Φεβρουαρίου (1 Μαρτίου) 1864.

Ἐλαβον δευτέραν μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ συνδιάλεξιν περὶ τοῦ προοιμίου τῆς Συνθήκης, ἣτις δὲν ἦ.ον ὡς ἡ πρώτη εὐάρεστος.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι ἐδήλωσεν ὅτι μετὰ ὥριμον σκέψιν δὲν ἐθεώρει παραδεκτὴν τὴν περὶ ὑπογραφῆς ἐπεξηγητικοῦ Πρωτοκόλλου πρότασίν μου. Ὁμίλησε περὶ αὐτῆς μετὰ τοῦ Πρέσβους τῆς Γαλλίας, ὅστις καί τοι μὴ ἐπιδοκιμάζων τὴν πρότασιν, ἐκηρύχθη οὐχ ἥττον ἑτοιμος νὰ μὴ τὴν ἀντικρύσῃ ἂν ὁ Λόρδος Ῥώσσελ τὴν παρεδέχετο πρῶτος· ἀλλ' ὁ Βαρὼν Βρουννώφ ἐφάνη ἔχων στερεὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ συναινέσῃ εἰς ταύτην. Αἱ κατὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πρωτοκόλλου γενομέναι αὐτῷ ὑπὸ τῶν συναδέλφων του παρατηρήσεις, ἐπεισαν τὸν Λόρδον Ῥώσσελ νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην ὅτι οἱ Πληρεξούσιοι τῶν τριῶν Δυνάμεων δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπογράψωσι τοιαύτης φύσεως ἑγγράφον χωρὶς νὰ παραβιάσωσι τὴν καλὴν πίστιν ἀπέαντι τῆς Αὐστρίας.

Παρετήρησα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ ὅτι ὅσῳ ἂν ἡ μεγάλη ἡ λύπη μου βλέποντος ἀποτυχάνοντα συμβιβασμὸν εὐάρεστον, μεγαλητέραν ἔτι ἡσθάνομην λύπην ἔνεκα τῶν νέων βραδυτήτων εἰς ἃς ὡς ἐκ τούτου δυνατόν νὰ ἐκτεθῶμεν ἐξηγήσας δ' αὐτῷ ἐκ νέου τοὺς λόγους οἵτινες ἠνάγκαζον ἡμᾶς νὰ ἐπιμεινῶμεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, τὸν παρεκάλεσα θερμῶς ν' ἀναλάβῃ παρὰ τοῖς συναδέλφοις του τὴν πρωτοβουλίαν λύσεως δυσχερέστερας νὰ γείνη δεκτὴ εἴτε διὰ τῆς ἐκ τοῦ προοιμίου ἀπαλείψεως πάσης τῶν ὅρων μνείας, εἴτε διὰ τῆς ὑπογραφῆς ἐνὸς πρωτοκόλλου. Μετὰ μακρὰν συζήτησιν ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι εἶπεν ὅτι θὰ προσπαθῇ νὰ πείσῃ τὸν Βαρῶνα Βρουννώφ νὰ μοι ἐπιτραπῇ νὰ πηρυσιάσω εἰς τὸ Συμβούλιον ἑγγράφον δῆλωσιν περὶ τοῦ προοιμίου.

Ὁ Πρέσβυς τῆς Γαλλίας, ὃν εἶδον ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ, μοι εἶπεν ὅτι καί τοι στερούμενος ὡς πρὸς τοῦτο ὀδηγιῶν, ἐθεώρει ἐξὸν αὐτῷ ν' ἀποδεχθῇ πᾶσαν περὶ τούτου πρότασιν ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ προερχομένην. Ἀλλ' ἐφρόνει ὅτι δὲν θὰ ἐπετύγχανον εἰς τὰς ἐνεργείας μου ἔνεκα τῆς ἀκραδάντου ἐνστάσεως τοῦ Βαρῶνος Βρουννώφ ὅστις σαφέστατα ὡς πρὸς τοῦτο ἐξεφράσθη τῷ Πρίγκηπι de La Tour d'Auvergne. Μετέβην ὡσαύτως παρὰ τῷ Βαρῶνι Βρουννώφ, μεθ' οὗ δὲν ἠδυνήθην νὰ συνδιαλεχθῶ, καθὼς ἐπειγομένου νὰ μεταβῇ παρὰ τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ ὅστις τὸν ἀνέμενε καὶ θέλει βεβαίως τῷ λαλήσει περὶ τούτου.

Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, κατωρθώσαμεν τουλάχιστον νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου συζήτησιν, μολονότι εἶχε τὸ συμβούλιον κηρύξει τὴν λήξιν αὐτῆς, καὶ θέλω προσπαθῆσαι ν' ἀφήσω ἀνοιχτὴν τὴν ὁδὸν τῶν διαπραγματεύσεων μεχρὶς οὗ φθάσωμεν εἰς ἀποτελέσμα τι, ἢ μέχρις οὗ ἀρθέτω τοῦ πρὸς ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης πηγάζοντος ἐκ τῆς παραπληρωματικῆς Συμβάσεως προσκόμματος, δυνηθῶ, σύμφωνα πρὸς τὰς ὁδηγίας μου καὶ ἐν παντελεῖ ἀπελπισία, νὰ εἶπω ὅτι εἰμὶ ἑτοιμος νὰ ὑπογράψω τὴν Συνθήκην ἄνευ τροποποιήσεως ἢ πρωτοκόλλου.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

115.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 19 Φεβρουαρίου (2 Μαρτίου) 1864.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι εἶπε σήμερον, κατὰ τὴν ἐν τῇ Αὐλῇ παρουσίαν, ὅτι ὁ Βαρὼν Βρουννώφ δὲν συνίγει εἰς τὴν ἐκ μέρους μου ὡς πρὸς τὸ προοίμιον δῆλωσιν ἣς ἐπρεπεν οὕτω νὰ παραιτηθῶ.

Ἀφοῦ ἐκ νέου ἤκουσε τὰς παρατηρήσεις μου ὁ Λόρδος Ῥώσσελ συνδιελέχθη μετὰ τοῦ Βαρῶνος Βρουννώφ καὶ

ἐπανελθὼν πρὸς με μοὶ εἶπεν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Ῥωσσίας ἐδέχετο δῆλωσιν ἐκ μέρους μου περιοριζομένην εἰς τὸ νὰ ποιήσω μνεῖαν τῶν διὰ τῶν δύο πρωτοκόλλων τῆς 25 Ἰανουαρίου (ν.) ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων ἐπὶ τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοὶ εἶπεν ὅτι θὰ μοὶ πέμψῃ αὔριον σχέδιον τῆς δηλώσεως ταύτης. Δὲν ἤρνηθην νὰ λάβω τὸ σχέδιον τοῦτο, εἰπὼν ὅτι θὰ διαβιβάσω αὐτὸ εἰς Ἀθήνας, ἀλλ' ἔχω ἀπόφασιν νὰ μὴ ὑπογράψω αὐτό. Τῶνόντι προτιμότερον εἶναι νὰ σιωπήσωμεν ἢ νὰ ποιήσωμεν ἐπιφυλάξεις ἐπὶ τινων μόνον ἀντικειμένων, δίδοντες διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ ὑπονοηθῇ ὅτι παραδεχόμεθα τὰ ἀντικείμενα ἐκεῖνα ἐφ' ὧν δὲν ἐγένετο ἐπιφύλαξις. Ἀλλὰ θὰ ἴδω αὔριον τὸν Βαρῶνα Βρουννώφ ἵνα τὸν παρακαλέσω νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως ἡ μνεῖα τῶν πρωτοκόλλων γείνη ἐν αὐτῷ τῷ κειμένῳ τοῦ προοιμίου.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

116.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 20 Φεβρουαρίου (3 Μαρτίου) 1864.

Ἦλθον σήμερον εἰς συνεντεύξεις μετὰ τῶν Πρέσβεων τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς Γαλλίας καὶ μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ ἵνα κανονίσωμεν τὸ ἐκ τῆς συντάξεως τοῦ προοιμίου ζήτημα. Ὁ Βαρὼν Βρουννώφ εἶχε συντάξῃ τὸ σχέδιον τῆς δηλώσεως σύμφωνα πρὸς ὅσα ἀνήγγειλα ὑμῖν διὰ τῆς ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου (2 Μαρτίου) ἀναφορᾶς μου. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἔπρεπε νὰ σταλῇ τῷ Πρέσβει τῆς Γαλλίας καὶ τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργῷ, ἀφοῦ δ' ἐτύγχανε καὶ τῆς ἐπιδοκιμασίας αὐτῶν, νὰ μοὶ κοινοποιηθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας.

Παρατήρησα τῷ Βαρῶνι Βρουννώφ ὅτι δῆλωσις μόνον τὰ πρωτόκολλα ὑπαινιττομένη, ἀντὶ νὰ χρησιμεύσῃ ὅπως προσεδόκων, ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ὅλως ἀντίθετον ἀποτέλεσμα, καὶ τὸν παρεκάλεσα, ἐὰν δὲν συνήνει νὰ ποιήσῃ δῆλωσιν μὴ περιορίζουσαν τὰς ἐπιφυλάξεις μου εἰς μόνα τὰ πρωτόκολλα, νὰ συναινέσῃ τοῦλάχιστον ἵνα ἀντὶ νὰ ἐπικαλεσθῶ ἐγὼ ἐν δηλώσει τὰ πρωτόκολλα ταῦτα, γείνη αὐτῶν μνεῖα ἐν αὐτῷ τῷ κειμένῳ τοῦ προοιμίου. Ὁ Βαρὼν Βρουννώφ παρεδέξατο τὴν τελευταίαν ταύτην πρότασιν, ἵνα δώσῃ, ὡς μοὶ εἶπεν, νέον δείγμα τῆς ἐπιθυμίας του νὰ μᾶς εὐχαριστήσῃ. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ καὶ ὁ Πρίγκηψ de La Tour d' Auvergne, παρ' οἷς μετέβην κατόπιν, συνήνεσαν πληρέστατα εἰς τὴν πρότασίν μου καὶ οὕτω γενήσεται μνεῖα τῶν πρωτοκόλλων μετὰ τὴν φράσιν ἀπὸ τινος ὅρου ἐν τῇ μνησθείσῃ Συνθήκῃ διαλαμβανομένους. » Δὲν ὤρισαν ἀκόμη τὰς προστεθησομένας λέξεις, ἀλλ' ἡ φράσις συμπληρουμένη θέλει ἔχει ὡς ἑγγιστα οὕτω. « Ὑπό τινος ὅρου ἐν τῇ μνησθείσῃ Συνθήκῃ διαλαμβανομένους καὶ ἐπεξηγηθέντας κατόπιν διὰ τῶν μεταγενεστέρων πρωτοκόλλων. »

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

117.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 20 Φεβρουαρίου (3 Μαρτίου) 1864.

Ταύτην τὴν στιγμήν ἔλαβον παρὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ τὴν ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν ἰδιαιτέραν ἐπιστολὴν τοῦ ἥς ἀντίγραφον διαβιβάζω ὑμῖν ἐνταῦθα, μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ συνημμένων ἀντιτύπων τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης καὶ τῆς συμπληρωματικῆς Συμβάσεως.

Τὸ ἀντίτυπον τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης περιέχει τὰς ἐν τῷ Συμβουλίῳ τῆς 13/25 Φεβρουαρίου ἀποφασισθείσας τροποποιήσεις καὶ τὴν συνεπεῖά τούτου συναίνεσιν τῆς Αὐστρίας εἰς τὰς ὑπεβληθείσας αὐτῇ προτάσεις.

Τὸ ἀντίτυπον τοῦ σχεδίου τῆς Συμβάσεως περιέχει νέον ἄρθρον δι' οὗ καθιεροῦνται αἱ συνεπεῖαι τῶν παραστάσεων μου γενόμεναι ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ρῶτσελ παραχωρήσεις.

Τὸ προοίμιον δὲν συνεπληρώθη ἐν τῷ συνημμένῳ ἀντιτύπῳ κατὰ τὸν ὑποδειχθέντα ἐν τῇ ὑπὸ χθесινῇ ἡμερομηνίᾳ ἀναφορᾷ μου τρόπον, διότι ὁ περιέχων τὸ ἀντίτυπον αὐτὸ φάκελλος μοι ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ρῶτσελ πρὸ τῆς συνδιαλέξεως ἣν ἔσχον μετ' αὐτοῦ σήμερον.

Τοῦτο ἐξηγεῖ ὡσαύτως τὴν ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ρῶτσελ γενομένην ἐν τῇ ἐπιστολῇ του μνείαν τῆς δηλώσεως ἣν ἐπρόκειτο νὰ παρουσιάσω εἰς τὸ Συμβούλιον. Ἀλλὰ κατὰ τὰ σήμερον τὴν πρώτην ἀπορρασισθέντα ὑπὸ τῶν τριῶν Πληρεξουσίων περὶ συμπληρώσεως τοῦ προοιμίου συνεφωνήθη ὅτι οὐδεμίαν ποιήσομαι δήλωσιν.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

118.

(Μετάφρασις.)

Chesham Place τῇ 3 Μαρτίου 1864.

Φίλε Κύριε Τρικούκη,

Ἀποστέλλω ὑμῖν ἀντίτυπα τῆς Συνθήκης καὶ τῆς εἰδικῆς συμβάσεως ὅπως θέλουσι προταθῇ ὑμῖν ὑπὸ μὲν τῶν τριῶν Δυνάμεων ἡ Συνθήκη, ὑπὸ δὲ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος ἡ σύμβασις.

Προσδοκῶ ἵνα ἡ σύμβασις ὑπογραφῇ αὐθημερὸν μετὰ τῆς Συνθήκης.

Ὁ Βαρὼν Βρουνὼφ συνήνεσε νὰ ὑποβάλῃτε ἡμῖν δήλωσιν ὡς πρὸς τὸ προοίμιον κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης. Ἡ δήλωσις αὕτη πρέπει νὰ συνταχθῇ οὕτως ὥστε νὰ γείνη δεκτὴ.

Πέποιθα ὅτι οὐδεμία πλέον δυσκολία ὑφίσταται.

Εἰμι κλ.

ΡΩΣΣΕΛ.

119.

Τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης ὅπερ ὄρα ἀνωτέρω ἐν σελίδι 63 (α).

Προοίμιον. Ἡ τροποποίησις τοῦ προοιμίου δὲν ὠρίσθη ἔτι αὐτολεξί οὔτε περιέχεται ἐν τῷ κατὰ τὴν 3 Μαρτίου (ν). ἀποσταλέντι τῷ Κ. Τρικούπῃ σχεδίῳ. Ἀλλὰ καθὰ συνάγεται ἐκ τῆς ἀνωτέρω ὑπὸ τὸν ἀριθ. 116 καὶ ἀπὸ 20 Φεβρουαρίου (3 Μαρτίου) ἀναφορᾷ αὐτοῦ, κατόπιν τῶν λέξεων αὐτῆς ὅρους ἐν τῇ μνησθείσῃ Συνθήκῃ διαλαμβανομένους» δι' ὧν τελειώνει ἡ πρώτη τοῦ προοιμίου παράγραφος, προστεθήσεται ὡς συνέχεια ἡ ἐξῆς ὡς ἔγγιστα φράσις αἰκαὶ ἐπεξηγηθέντας κατόπιν διὰ τῶν μεταγενεστέρων πρωτοκόλλων.»

Ἄρθρον 3. Ἐν τῷ τέλει τοῦ ἁρθρου τούτου προσετέθη ἐν τῷ νέῳ σχεδίῳ ἡ ἐξῆς παράγραφος. «Ἐννοεῖται ὅτι καὶ νῆαι Συμβάσεις συναφθήσονται ἐντὸς δέκα πέντε ἐτῶν, ἢ τάχιον, εἰ δυνατόν.»

Ἄρθρον 5. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐτροποποιήθη ἐν τῷ νέῳ σχεδίῳ ὡς ἐξῆς: «Ἡ Βουλὴ τῆς ἑνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων νήσων ἐθέσπισε, διὰ ψηφίσματος ἐκδοθέντος τῇ 7/19 Ὀκτωβρίου 1863, ἵνα τὸ ποσὸν τῶν δέκα χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν προσδιορισθῇ ἐτησίως εἰς αὔξησιν τῆς Ἀνακτορικῆς χορηγίας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, κατὰ μῆνα ἐκ διαλειμμάτων καταβαλλόμενον, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀποτελέσῃ τὸν πρῶτον εἰσπρακτέον φόρον ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν Ἰονίων νήσων, ἐκτὸς ἐὰν ληφθῇ πρόνοια κατὰ τοὺς συνταγματικοὺς τύπους διὰ τὴν ἀπότισιν αὐτοῦ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.»

«Κατὰ συνέπειαν ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεοῦται νὰ ἐραρμόσῃ δέοντως τὸ ψήφισμα τοῦτο.»

(α) Αἱ τροποποιήσεις αὗται ἐξήχθησαν ἐκ τῶν ἐν τῇ εὐθὺς ἀνωτέρω ἀναφορᾷ τοῦ Κ. Τρικούπῃ μνημονευομένων σχεδίων Συνθήκης καὶ Συμβάσεως ἅτινα ἀπεστάλησαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ρῶτσελ τῇ 3 Μαρτίου (ν), καὶ ὧν ἡ ὁλοσχερὴς ἀνατύπωσις ἐνταῦθα ἤθελεν εἶσθαι ματαιοπονία.

Τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς Συμβάσεως ἕπερ ὅρα ἀνωτέρω ἐν σελίδι 66.

Ἐν τῷ νέῳ σχεδίῳ προσετέθη τὸ ἐξῆς νέο ἄρθρον.

Ἄρθρον 2.

Κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἐκάστου ἔτους ὁ ἐν Ἀθήναις Πρέσβυς τῆς Αὐτῆς Βρετ. Μεγαλειότητος θέλει παραδίδεσθαι ἐπὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἱπουργῶν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, κατάλογον τῶν προσώπων ἅπερ δικαιοῦνται εἰς συντάξεις ἢ ἀποζημιώσεις συνεπείᾳ τοῦ προηγουμένου ἁρθρου. Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ καταλόγου τούτου θὰ ἀφαιρῶνται ἐκ τοῦ καταλόγου τοῦ προηγουμένου ἔτους τὰ ὀνόματα τῶν τεθνεώτων, ὡς καὶ τὰ ὀνόματα ἐκείνων ὅσοι ἐδέξαντο ὑπηρεσίαν παρὰ τοῦ στέμματος τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἐπὶ μισθῷ ἴσῳ πρὸς τὰς συντάξεις ἢ ἀποζημιώσεις ἃς δικαιοῦνται νὰ λαμβάνωσι. Πρὸς δὲ τούτοις θέλουσιν ἐλαττωθῆναι αἱ πληρωτέαι συντάξεις καὶ ἀποζημιώσεις εἰς ἕτερα πρόσωπα, ὧν τὰ ὀνόματα θὰ μένωσιν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ ποσὸν ἀνάλογον τοῖς ὀφειλομένοις αὐτοῖς μισθοῖς συνεπείᾳ θέσεων ἃς τυχὸν κατεῖχον εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ὧν ἡ μισθοδοσία ἦν μικροτέρα τῶν διδομένων αὐτοῖς συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων.

120.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 28 Φεβρουαρίου (11 Μαρτίου) 1864.

Ἐλάβομεν διὰ τοῦ χθὲς ἀφικθέντος Γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου τὰς ἀπὸ 13 ἕως 20 Φεβρουαρίου ὑμετέρας ἀναφοράς, ὡς καὶ πρό τινων ἡμερῶν τὸ ἀπὸ 16/28 Φεβρουαρίου τηλεγράφημα ἡμῶν, ἐξ οὗ κατὰ πρῶτον ἔγνωμεν εὐχαρίστως ὅτι ἐλήφθη ἡ συναίνεσις τῆς Αὐστρίας εἰς τὴν ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τῶν τριῶν Δυνάμεων ἀποφασισθεῖσαν προσθήκην ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 3 τοῦ σχεδίου.

Ἀφοῦ ἀπέβη ἀδύνατος ἡ ἐκ τοῦ προοιμίου τῆς Συνθήκης ἐξάλειψις τῆς φράσεως « ὑπό τινες ὅρους κτλ. » εὐχάριστον εἶναι ὅτι ἀπεφασίσθη τοῦλάχιστον νὰ προστεθῇ κατόπιν αὐτῆς ἡ ἐπομένη « ἐξηγηθέντας διὰ τῶν κατόπιν ὑπογραφέντων πρωτοκόλλων » οὕτω φαίνεται ἀληθῶς ὅτι δὲν παραδεχόμεθα ὅλους τοὺς ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 2/14 Νοεμβρίου ὅρους, ἀλλὰ μόνον τοὺς δι' ἐιδικῶν πρωτοκόλλων προσδιορισθέντας.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰδικὴν μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀγγλίας Σύμβασιν, βεβαίως ἂν ἀποβῇ ἀδύνατον νὰ κατορθωθῇ ὅ,τι σᾶς ἐγράψαμεν ἐν τῇς τελευταίαις ὑμῶν ὁδηγίαις, αἱ δὲ ἐξηγήσεις εἰς ἃς ὁ Λόρδος Ρῶσσελ συνήνεσε εἰσι καλαὶ καὶ ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο πρέπει, Κύριε Ἀπεσταλμένε, νὰ ἐξαντλήσωμεν ὅλα ὅσα δυνηθῶμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν μέσῃ, ἵνα κατηρθώσωμεν τι ἀποτελεσματικώτερον.

Τὸ καθ' ἡμᾶς δὲν ἀπελπιζόμεθα ἔτι ἐντελῶς ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ὑμετέρων προσπαθειῶν βεβαίως ἤδη ὁ αὐτόθι Πρέσβυς τῆς Γαλλίας πρέπει νὰ ἔλαβεν ὁδηγίας ἵνα σᾶς ὑποστηρίξῃ διὰ τῆς φιλικῆς παρὰ τῇ Ἀγγλικῇ Κυβερνήσει μεσολαβήσεώς του πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀναβληθῇ ἡ εἰδικὴ συνθήκη ἐπὶ τινὰ χρόνον, ἵνα ἐξετασθῶσι τὰ δικαιώματα τῶν ἐν αὐτῇ προτεινομένων προσώπων πρὸς ἀποζημιώσιν διὰ πᾶν ὅμως ἐνδεχόμενον, ἐπειδὴ πιθανὸν ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις νὰ ἐπιμείνῃ ἀνενδότως οὐ μόνον εἰς τὸ σχέδιον ἀμετάβλητον τῆς Συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σύγχρονον ὑπογραφὴν αὐτῆς μετὰ τῆς κυρίας Συνθήκης, καὶ ἐπειδὴ τὸ μέγα ἐθνικὸν συμφέρον τῆς ὅσον ἐνέστι ταχυτέρας ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Βασιλέως ν' ἀναλάβῃ τὴν μεγάλην εὐθύνην τῆς ἀναβολῆς τῆς ὑπογραφῆς τῆς κυρίας Συνθήκης, σᾶς ἐπιτρέπομεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ δηλώσῃτε τῷ Λόρδῳ Ρῶσσελ ὅτι παραδεχόμεθα μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς Συμβάσεως ταύτης καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ προτεινόμενα πρὸς σύνταξιν πρόσωπα, ἀλλ' ὅτι ζητεῖτε ν' ἀντικατασταθῶσιν αἱ τρεῖς πρῶτοι παράγραφοι τοῦ Α' ἁρθρου τοῦ σχεδίου τῆς Συμβάσεως ὑπὸ τῶν ἐξῆς διατάξεων.

« Considérant qu'à différentes époques des pensions ont été accordées à des sujets Britanniques par le Gouvernement Ionien, ou qu'elles vont être accordées actuellement, en conformité des règles établies aux Iles Ioniennes en matière de pensions, allocations dont le total s'élève à la somme de 7,403L. 8s. 4d. Sterling par an, d'après la liste A. ci annexée ;

Prenant également en considération la nécessité d'accorder des indemnités à certains individus actuellement au service du Gouvernement Ionien, lesquels perdront leurs emplois par suite de l'union

des Iles à la Grèce, allocations dont le total s'élève à 3,272 L. 12s. Sterling par an, d'après la liste B. ci-annexée ;

Sa Majesté le Roi des Hellènes s'engage à leur faire obtenir les dites pensions et indemnités d'après les lois Ioniennes en fait de pensions.

Il est entendu que les individus recevant les sommes indiquées sub lit : B. seront soumis à toutes les règles établies par les lois Ioniennes en matière de pensions, et que celui ou ceux parmi les individus dont les noms sont compris dans les deux listes sub lit : A. et B. qui accepteraient à l'avenir des places rétribués au service de S. M. la Reine de la Grande Bretagne cesseront de toucher aucune indemnité ou pension de la part de la Grèce. (α)

Ἡ τετάρτη παράγραφος τοῦ σχεδίου δύναται νὰ μένῃ ὡς τελευταία τοῦ Α'. ἄρθρου.

Δὲν πιστεύομεν ν' ἀποκρούσῃ τὴν ἀνωτέρω τροποποίησιν ὁ Λόρδος 'Ρῶσσελ, καθότι ἤθελεν εἶσθαι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀνώμαλον τὸ νὰ γίνηται εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς ἡ ἀπότισις τῶν συντάξεων ἄλλως ἢ ὅπως θέλει γίνεσθαι πρὸς τοὺς Ἴονας, ἐνῶ καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ δυνάμει τοῦ αὐτοῦ νόμου λαμβάνουσι συντάξεις, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἄδικον καὶ σκληρὸν οἱ μὲν ἔχοντες δικαίωμα ἀναντίρρητον, νὰ ὑπάγωνται εἰς κανόνας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὑποχρεωτικούς, οἱ δὲ λαμβάνοντες ἀποζημιώσεις ἰσοβίας, καὶ τοι οὐδὲν ἔχοντες δικαίωμα εἰς σύνταξιν, νὰ μὴ ὑποβληθῶσιν εἰς οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἢ εἰς οὐδένα περιορισμὸν, ἀλλὰ νὰ ἐξακολουθῶσι νὰ λαμβάνωσι τὰς ἐκτάκτους ταύτας καὶ παραδόξους συντάξεις εἰς οἷανδήποτε κοινωνικὴν κατάστασιν ἂν εὐρεθῶσιν εἰς τὸ μέλλον.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω τροποποιήσεων πρέπει προσέτι νὰ προσπαθήσῃτε, εἰ δυνατόν, νὰ προστεθῇ ἐν τῇ εἰδικῇ Συμβάσει διάταξις τις δι' ἧς νὰ συμφωνῇται ὅτι δύναται βραδύτερον νὰ γενῇ ἀναθεώρησις τῆς Συμβάσεως ταύτης διὰ τὸν λόγον ὅτι ἕνεκα τῆς μεγάλης ταχύτητος μεθ' ἧς συνομολογεῖται, ἐνδεχόμενον εἶναι νὰ παρεισέφρησαν λάθη ἅτινα καὶ αὐτῆς τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἡ ὑπόληψις ἀπαιτεῖ ἵνα διορθωθῶσι κατόπιν.

Τὰ ἀνωτέρω, Κύριε Ἀπεσταλμένε, εἰσὶ τὰ τελευταία ἅτινα πρόκειται νὰ ζητήσωμεν, ἂν δὲν κατορθώσωμεν ν' ἀναβληθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ ὑπογραφή τῆς εἰδικῆς Συμβάσεως ἵνα ἐξετασθῇ ὠριμώτερον κατόπιν. Πιθανὸν ὅμως ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ν' ἀποκρούσῃ καὶ ταῦτα ἀνενδότως καὶ νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὰς πρώτας αὐτῆς ἀξιώσεις μὲ μόνας τὰς δύο ἐλαφροὺς τροποποιήσεις εἰς ἃς συνήνεσεν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει βεβαίως οἰανδήποτε ἂν ὀφείλομεν αὐτῇ εὐγνωμοσύνην, ὅσον ἂν ἐπιθυμοῦμεν νὰ τὴν εὐχαριστήσωμεν, ποτὲ δὲν ἠθέλομεν δεχθῇ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀποζημιώσεως προσώπων οὐδὲν ἔχόντων δικαίωμα εἰς σύνταξιν, ἂν δὲν ἐπειγόμεθα ἀπὸ τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην τοῦ νὰ φθάσωμεν ὅσον ἐνεστί τάχιον εἰς τὸ τέλος τοῦ ζητήματος τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου, ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ὁποίας κρέμαται ἡ τακτοποίησις τῶν ἐσωτερικῶν ἡμῶν πραγμάτων.

Ἀπέναντι τῆς μεγάλης βλάβης ἣτις προσγίνεται εἰς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα ἕνεκα τῆς παρατάσεως τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος, ἐθεωρήσαμεν προτιμότερον νὰ ὑποστῶμεν μίαν ζημίαν χρηματικὴν ἵνα θέσωμεν τέρμα εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν παρ' ἡμῖν ἀνωμαλίαν. Ἄλλως τε τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ὁλόκληρον ἀναμένει μετ' ἀνυπομονησίας τὸ τέρμα τοῦτο, καὶ ἐπιθυμεῖ σφοδρῶς ν' ἀκούσῃ ὅτι ἡ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου ὁριστικὴ συνθήκη ὑπεγράφη τέλος.

(α) ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ. Ἐπειδὴ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐχορηγήθησαν συντάξεις εἰς ὑπηκόους Ἀγγλοὺς ὑπὸ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, πρόκειται δὲ καὶ νῦν νὰ χορηγηθῶσι τοιαῦται, σύμφωνα πρὸς τοὺς παραδεδεγμένους περὶ συντάξεων κανόνας ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις, ὧν δ' αὐτῶν τῶν συντάξεων τὸ ποσὸν ἀναβαίνει εἰς 7,403 λίρ. 8 σ. 4 δ. κατ' ἔτος, ὅπως ἐμφαίνεται ἐν τῷ συνημμένῳ ὑπὸ στοιχ. Α. πίνακι.

Λαμβανομένης ὡσαύτως ὑπ' ὄψιν τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ χορηγηθῶσιν ἀποζημιώσεις εἰς τινὰ πρόσωπα διατελοῦντα νῦν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως ἅπερ θέλουσιν ἀπολέσει τὰς θέσεις των συνεπεῖα τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως τῶν Νήσων, ἀποζημιώσεις ὧν τὸ ὅλικόν ποσὸν ἀναβαίνει εἰς 3,272 λ. 12 σ. κατ' ἔτος, ὅπως ἐμφαίνεται ἐν τῷ συνημμένῳ ὑπὸ στοιχ. Β. πίνακι.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεοῦται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰς αὐτοὺς χορηγίαν τῶν εἰρημένων συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων κατὰ τοὺς περὶ συντάξεων Ἰονίους Νόμους.

Ἐννοεῖται ὅτι τὰ πρόσωπα τὰ λαμβάνοντα τὰ ἐν τῷ ὑπὸ Στοιχ. Β'. Πίνακι ποσὰ θὰ ὑποβληθῶσιν εἰς ὅλους τοὺς καθιερουμένους περὶ συντάξεων κανόνας ὑπὸ τῶν Ἰονίων Νόμων, καὶ ὅτι ἐκεῖνος ἢ ἐκεῖνοι ἐκ τῶν μνημονευομένων ἐν τοῖς δυοῖ Πίναξιν ὑπὸ Στοιχ. Α'. καὶ Β'. ὅσοι ἤθελον δεχθῇ ἐν τῷ μέλλοντι ἐμμίσθους θέσεις ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης τῆς Μεγάλης Βρετανίας, θὰ παύσωσι λαμβάνοντες σύνταξιν ἢ ἀποζημιώσιν ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν σφοδρὰν καὶ δικαίαν ταύτην ἐπιθυμίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο ν' ἀντισταθῇ περισσότερον, διὸ καὶ ἀπεφάσισε νὰ παραδεχθῇ μίαν ἑκτακτον χρηματικὴν δαπάνην ἢ μᾶλλον μίαν ζημίαν, περὶ τῆς νομιμότητος τῆς ὁποίας δὲν εἶναι πεπεισμένη.

Ἄν λοιπὸν ἀφοῦ ἐξαντλήσητε ὅλα τὰ ἐφικτὰ πρὸς ἀναβολὴν ἢ τροποποίησιν τῆς Συμβάσεως μέσα, καὶ ἀπελπισθῇτε ἐντελῶς ὡς πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐνεργειῶν ὑμῶν, πεισθῆτε δὲ ὅτι οὐδὲ τὰς τοσούτον εὐλόγους καὶ δικαίας τροποποιήσεις ἅς σᾶς ὑπεδείξαμεν ἀνωτέρω εἶναι ἐλπίς νὰ δεχθῶσι, μὴ ἀναβάλῃτε περισσότερον τὴν ὀριστικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, ἀλλ' ὑπογράψατε συγχρόνως μὲ τὴν κυρίαν Συνθήκην καὶ τὴν εἰδικὴν ταύτην Σύμβασιν, ὡς ἔχει τὸ κείμενον αὐτῆς, μὲ μόνας τὰς παραδεχθείσας ὑπὸ τοῦ Κόμητος Ῥώσσελ τροποποιήσεις. Ἐπὶ τούτῳ δὲ σᾶς στέλλομεν ὧδε τὸ πρὸς ὑπογραφὴν τῆς εἰδικῆς Συμβάσεως ἀπαιτούμενον πληρεξούσιον.

Ὁ Ὑπουργός,
Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

121.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 11 Μαρτίου 1864. (ν)

Σπεύδω νὰ διαβιβάσω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα τὰ σχέδια τῆς προταθείσης Συνθήκης μεταξὺ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος ὡς καὶ τῆς ἰδιαιτέρας Συμβάσεως μεταξὺ τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ὡς ἐτροποποιήθησαν ἐν πνεύματι ὅσον οἶόν τε εὐνοϊκῶ πρὸς τὰς παραστάσεις τοῦ Κ. Τρικούπη.

Ἰπάρχει ἐπίσης πρόθεσις τοῦ νὰ καταχωρισθῶσι λέξεις τινὲς ἐν τῷ προοιμίῳ ἀναφερόμεναι εἰς τὰ κατόπιν ἀπὸ κοινοῦ γεγόμενα πρωτόκολλα, ὡς προσθήκη εἰς τὰς μνημονεύουσας τῆς κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1863 συναφθείσης Συνθήκης λέξεις.

Ἀνακοινῶν ταῦτα τῇ Υ. Ε. ἔχω ἐπίσης ὁδηγίας νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι διὰ τῶν τροποποιήσεων τούτων αἱ τρεῖς Δυνάμεις ἔφθασαν εἰς τὸ ἔσχατον ὅριον μεχρισοῦ ἐδύναντο νὰ ἐνδώσωσιν εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὅτι οὐδεμία πλέον μεταβολὴ δύναται νὰ γείνη δεκτὴ.

Διετάγην ἐπομένως νὰ προτρέψω τὴν Υ. Ε. νὰ πέμψῃ ἀμέσως διὰ τοῦ τηλεγράφου ὁδηγίας εἰς τὸν Κ. Τρικούπην ὅπως ὑπογράψῃ τὴν Συνθήκην ἐν τῇ ἐνεστῶσῃ αὐτῆς μορφῇ.

Δράττομαι κλπ.

Π. ΣΚΑΡΛΕΤ.

122.

(Μετάφρασις)

Πρὸς τὸν ἔντιμον Π. Κάμπελλ Σκάρλετ, Πρεσβευτὴν τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος ἐν Ἑλλάδι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 28 Φεβρουαρίου (11 Μαρτίου) 1864.

Σπεύδω ν' ἀναγγείλω ὑμῖν τὴν λήψιν τῆς ἐπιστολῆς δι' ἧς μ' ἐτιμήσετε σήμερον ἐξαποστέλλοντές μοι ἀντίτυπα τῶν σχεδίων τῆς Συνθήκης καὶ εἰδικῆς συμβάσεως ὅπως ἐσχάτως ἐτροποποιήθησαν. Ἐπὶ τῇ κοινοποιήσει ταύτῃ, σᾶς παρακαλῶ, Κύριε Πρέσβυ, νὰ δεχθῆτε τὰς εὐχαριστίας μου.

Ὡς πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν ἣν κατὰ διαταγὴν τῆς ὑμετέρας Κυβερνήσεως μοι ἐκφράζετε νὰ δώσω ἄνευ ἀναβολῆς τῷ Κυρίῳ Τρικούπῃ τὰς δεούσας ὁδηγίας πρὸς ὑπογραφὴν τῶν εἰρημένων Συνθηκῶν, ὁμολογῶ ὑμῖν εἰς

ἀπάντησιν, Κύριε Πρέσβυ, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ ἡ Κυβέρνησις αὐτοῦ μέγιστον ἔχουσι συμφέρον ἵνα τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων, πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἐκκρεμὲς, ἀποπερατωθῇ τέλως πάντων, διὸ καὶ διαβιβάζω σήμερον τῷ Κ. Τρικούπῃ τὰς ἀπαιτούμενας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁδηγίας, πεποιθὼς ὅτι τῇ εὐμενεῖ ἀρωγῇ τῶν λοιπῶν πληρεξουσίων, θέλει ἐπέλθῃ πλέον τὸ ποθούμενον τῶν διαπραγματεύσεων πέρας.

Δέξασθε κτλ.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

123.

Πρὸς τὸν Κ. Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 28 Φεβρουαρίου (11 Μαρτίου) 1864.

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς διαβιβάσωμεν διὰ τῆς παρούσης ἀντίγραφα τῆς ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν διακοινώσεως πρὸς ἡμᾶς τοῦ ἐνταῦθα Πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας Κ. Σκάρλετ, καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀπαντήσεώς μας.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

124.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 28 Φεβρουαρίου (11 Μαρτίου) 1864.

Σᾶς ἐγράψαμεν ἤδη ὁποίαν ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν ἐν Ἑλλάδι τε καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ ὁ γενικὸς καθ' ὅλα τὰ ἐν ταῖς Ἰονίαις Νήσοις φρουρία ἀφοπλισμὸς, ἢ μᾶλλον ἡ ἐντελής τῶν φρουρίων τούτων ἀπογύμνωσις, καθότι οὐδὲ κόκκον πυρίτιδος ἀφίνουσιν εἰς αὐτά.

Ἡδυνάμεθα κάλλιστα νὰ καταδείξωμεν ὅτι οὐδὲν εἶχον δικαίωμα οἱ Ἄγγλοι νὰ λάβωσι μεθ' ἑαυτῶν ἀναχωροῦντες οὔτε ὅλα τὰ πυροβόλα, οὔτε ὅλα τὰ ἐν τοῖς φρουρίοις πολεμοφόδια :

α) Διότι ὅτε παρέλαβον τὰς νήσους εὗρον ἐν αὐταῖς καὶ πυροβόλα καὶ πολεμοφόδια εἰς ἱκανὸν ποσόν.

β) Διότι ἡ τελειότερα αὐτῶν ἐξόπλισις δὲν ἐγένετο μόνον δαπάνη τῆς Ἀγγλίας, ἀλλὰ μετέσχεν αὐτῆς οὐ μικρὸν καὶ ἡ Πολιτεία τοῦ Ἰονίου Κράτους.

Ἀλλὰ δὲν θέλομεν τὴν σήμερον νὰ διεκδικήσωμεν τοιαῦτα δικαιώματα, οὐδὲ νὰ ἔλθωμεν ἐνεκα τούτου εἰς πάλιν δυσάρεστον, μετὰ τῆς Ἀγγλίας, ἥς τὴν πρὸς τὴν Ἑλλάδα εὐμένειαν περὶ πολλοῦ ποιούμεθα. Θεωροῦμεν ὅμως καλὸν νὰ παρακαλέσωμεν αὐτὴν ν' ἀφήσῃ τοῦλάχιστον ἀκέραιον τὸν ὀπλισμὸν τῶν φρουρίων ἐκείνων ἅτινα δὲν κατεδαφίσθησαν.

Μία τοιαύτη πρᾶξις δικαιοσύνη εἰς τὴν φύσιν τῆς, θέλει προξενήσῃ καλὴν ἐντύπωσιν καὶ θέλει συντείνει οὐ μικρὸν εἰς τὸ νὰ μετριάσῃ τὴν πικρίαν ἣν ἅπαντες τοιοῦτον βαθέως συνησθάνθημεν ἐκ τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων.

Σᾶς παραγγέλλομεν ἐπομένως νὰ ὁμιλήσῃτε ἰδίως περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μετὰ τοῦ Λόρδου Ρῶσσελ καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃτε νὰ κατορθώσῃ νὰ γείνῃ δεκτὴ ἡ ἀνωτέρω ἡμῶν αἴτησις καὶ δοθῇ, ἐν καιρῷ, καὶ εἰ δυνατόν, διὰ τοῦ τηλεγράφου, εἰς Κέρκυραν διαταγὴ ἵνα μείνῃ ἀνέπαφος ὁ ὀπλισμὸς τῆς τε Ἀκροπόλεως καὶ τῶν παραλίων φρουρίων, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν ὅσα δὲν ἀνετράπησαν, παριστῶντες αὐτῷ ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπόφασις, ἐκτὸς τῆς καλῆς ἐντυπώσεως, ἣν θέλει προξενήσῃ εἰς τὸ κοινόν, θέλει εὐχαριστήσῃ ἰδίως τὴν Α. Μ. τὸν Σεβαστὸν ἡμῶν Βασιλέα.

Ἀναμένομεν νὰ μᾶς γνωστοποιήσῃτε δι' ἰδίας ἀναφορᾶς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν περὶ τούτου ὑμετέρων ἐνεργειῶν.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

125.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 28 Φεβρουαρίου (11 Μαρτίου) 1864.

Ἄμα υπογράψετε τὴν Συνθήκην ὡς καὶ τὴν εἰδικὴν Σύμβασιν νὰ μοὶ τὸ ἀναγγείλητε τηλεγραφικῶς, καθὼς καὶ ἂν, συνεπεία τῶν ὁδηγιῶν σας, κατωρθώσετέ τινα πλέον τροποποιήσιν, καὶ ποῖαν.

Ὁ Ὑπουργός,
Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

126.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑΙ, τὴν 2/14 Μαρτίου 1864.

Προχθὲς ἔφθασε τηλεγράφημα ἐκ Λονδίνου διατάττον, ὡς λέγουσι, νὰ μὴ προβῶσι εἰς κατεδαφίσεις ἐν τῷ νέῳ φρουρίῳ. Ἡ διαταγὴ αὕτη ἔφθασε δυστυχῶς πολὺ ἀργά, ὥστε αἱ ἐπιθιλάσσιοι κανονοστοιχίαι τοῦ φρουρίου τούτου εἶχον πρό τινων ἤδη ἡμερῶν καθαιρεθῇ.

Ὁ συνταγματάρχης Wynne, πληροφορηθεὶς ὅτι ἡσθένουν, ἦλθε πρὸς ἐπίσκεψίν μου, ὁμιλῶν δὲ περὶ τῶν πραγμάτων τοῦ τόπου τούτου, μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι τὰ πάντα τελειώνουν πρὸ τῆς 15 Ἀπριλίου, καὶ ὅτι θ' ἀφήσωσιν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν πυροβόλων διὰ τοὺς στρατιωτικοὺς χαιρετισμούς.

Ὁ Γενικὸς Πρόξενος,
Ν. ΒΙΤΑΛΗΣ.

127.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Ληφθὲν δι' ἀτμοπλοίου μέσω Καλλιπόλεως.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ, τὴν 7 Μαρτίου (r) ὥρα 6 λεπ. 30.

ἔλαβον τὸ ἀπὸ 14 Φεβρουαρίου ὑμέτερον ἔγγραφον. Ὁ Λόρδος Ρῶσσελ μοὶ ἐδήλωσεν ἐκ νέου, εἰς ἀπάντησιν, ὅτι δὲν θὰ υπογράψῃ τὴν Συνθήκην ἂν σὺν αὐτῇ δὲν υπογραφῇ καὶ ἡ σύμβασις. Ἐκτὸς τούτου ὁ Βασιλεὺς Βρουννώφ ζητεῖ, ὅπως υπογράψῃ τὴν Συνθήκην, νὰ δηλώσω δι' εἰδικοῦ πρωτοκόλλου ὅτι ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἀποδέχεται τὴν ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἐκδηλωθεῖσαν ἀρχὴν ὅτι οἱ νόμιμοι διάδοχοι τοῦ Βασιλέως θὰ πρεσβεύωσι τὴν θρησκείαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Λόρδος Ρῶσσελ καὶ ὁ Πρίγκηψ de La Tour d' Auvergne ὑποστηρίζουσι τὴν αἵτησιν τοῦ πληρεξουσίου τῆς Ρωσσίας.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

128.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Σταλὲν δι' ἀτμοπλοίου μέτῳ Καλλιπόλεως.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 3/15 Μαρτίου 1861.

Μὴ δυσκολευθῆτε νὰ δώσητε δι' εἰδικοῦ πρωτοκόλλου, ὡς ἐκ περισσοῦ, τὴν ὑπὸ τοῦ Βαρῶνος Βρουνῶφ ζητούμενην δῆλωσιν ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν τῶν διαδόχων τοῦ Βασιλέως ἵνα μηδὲν μὲν πρόσκομμα πρὸς ὑπογραφὴν παρὰ πάντων τῶν Πληρεξουσίων τῆς ὀριστικῆς Συνθήκης περὶ ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων.

Ὁ Ὑπουργός,
Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

129.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 24 Φεβρουαρίου (7 Μαρτίου) 1861.

Τὸ μόνον μέχρι τοῦδε ὑφιστάμενον πρόσκομμα πρὸς ἄμεσον διάπραξιν τῆς Συνθήκης ἦν ἡ ἀκράδαντος ἐπιμονὴ τοῦ Λόρδου Ρῶσσελ νὰ μὴ ὑπογράψῃ αὐτὴν πρὸ τῆς συγχρόνου ὑπογραφῆς τῆς εἰδικῆς Συμβάσεως. Ἀλλ' ἤδη εἰς τὸ ἀνωτέρω πρόσκομμα προσετέθη καὶ ἕτερον, τὸ ἐξῆς :

Ὁ Βαρὼν Βρουνῶφ μοι ἐξέφρασεν ἀπ' ἀρχῆς τῶν διαπραγματεύσεων τὴν ἐπιθυμίαν νὰ γείνη ἡ Συνθήκη ἐκτενεστέρα, παρειαγομένων ἐν αὐτῇ νέων ἀρθρῶν περὶ διαφορῶν ζητημάτων, τῶν μὲν πραγματευομένων περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν πραγματοποιηθήσεται ἡ ἐνωσις, τῶν δὲ περὶ ἀντικειμένων ἐντελῶς ἀσχέτων τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως τῶν νήσων. Ὁ Λόρδος Ρῶσσελ δὲν ἐφάνη ὑπὲρ τῆς ιδέας ταύτης, καὶ γὰρ δὲ ἐκηρύχθη κατ' αὐτῆς. Ἰδίως κατείχετο ὁ Βαρὼν Βρουνῶφ ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας νὰ γείνη ἐν τῇ Συνθήκῃ μνεία τῆς ἀρχῆς ὅτι οἱ νόμιμοι κληρονόμοι τοῦ Βασιλέως Γεωργίου θὰ πρεσβεύωσι τὴν θρησκείαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Λόρδος Ρῶσσελ δὲν ἦν εὐδιάθετος νὰ παραδεχθῇ νὰ παρειαχθῶσι νέα ἀντικείμενα ἐν τῇ Συνθήκῃ, ὁ Πρέσβυς τῆς Ρωσσίας οὐδεμίαν ἐποιήσατο πρὸς τοῦτο ἐπιστήμῳ ἀπόπειραν. Περιωρίσθη μόνον νὰ μοι εἴπῃ πόσον περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο τὴν ἀρχὴν ταύτην ἡ Κυβέρνησίς του, καὶ ἐν τῇ συνεντεύξει ἦν μετ' αὐτοῦ ἔσχον τὴν παρελθοῦσαν πέμπτην μ' ἐπεφόρτισε ν' ἀνακοινώσω τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει τὰς παρατηρήσεις ἃς μοι εἶχεν ἐπὶ τούτῳ ἀπευθύνει, καὶ ἰδίως ὅτι ἡ Ρωσικὴ Αὐλὴ ἐδικαιούτο ν' ἀναμένῃ τὴν διὰ τοῦ Συντάγματος καθ' ἑρῶσιν καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἀποδοχὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης.

Ἐκτοτε ὁ Πρέσβυς τῆς Ρωσσίας ἐνήργησε παρὰ τοῖς πληρεξουσίοις τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας ὅπως οὗτοι συναινέσωσιν ἵνα σὺν τῇ Συνθήκῃ ὑπογραφῇ καὶ πρωτόκολλον δι' οὗ ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδος νὰ δηλοῖ ὅτι ἦν ἐπιτετραμμένον αὐτῷ νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου ἀποδοχὴν τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς. Περὶ τούτου μοι ἐλάλησε σήμερον ὁ Βαρὼν Βρουνῶφ, λέγων μοι ὅτι ἡ δῆλωσις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὅτι δὲν θεωρεῖ ἑαυτὴν ὑπόχρεον καὶ ὡς πρὸς τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Ἀπριλίου ἠδύνατο νὰ δώσῃ χώραν εἰς τὴν ὑπόνοιαν ὅτι οὕτω πως φρονεῖ καὶ ὡς πρὸς τὴν Συνθήκην τῆς 13 Ἰουλίου ὅτι ἡ Αὐλὴ αὐτοῦ μεγίστην ἐδεδεβαρύτητα εἰς τὴν ἐν τῷ ἐξόμῳ ἄρθρῳ τῆς εἰρημένης Συνθήκης μνημονευομένην ἀρχὴν ὥστε δὲν ἠδύνατο ν' ἀφήσῃ νὰ ὑπάρχῃ ὡς πρὸς αὐτὴν ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία ὅτι ἀληθὲς ἦν ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐξεδηλώθη διὰ τοῦ ψηφίσματος τῆς Ἐθνουνελεύσεως καὶ ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῶν τριῶν Αὐλῶν καὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Δανιμαρκίας, ἐνεργοῦντος ὡς κηδεμόνος τοῦ Βασιλέως Γεωργίου, ἀλλ' ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἀπ' εὐθείας ἀποδοχὴ αὐτῆς ἐκ μέρους τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, τὴν δ' ἀποδοχὴν ταύτην καθίστα ἐτι μᾶλλον ἀναγκαίαν ἢ διαγωγὴ τοῦ Πρίγκηπος τοῦ Αὐγουστεμβούργου δεικνύουσα τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν ὑπὸ τῶν κηδεμόνων ἀναλαμβανομένων

υποχρεώσεων· ὅτι οὐδαμῶς ἠμφισβήτει τὰς διαθέσεις τοῦ Βασιλέως, ἀλλ' ὅτι ἡ Αὐλή του δὲν ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ ὅτι ἐξηπατήθη ποτὲ ὑπὸ τῆς Βαυαρικῆς Αὐλῆς, ὅτι δ' ἂν ὁ Πρίγκηψ de Lieven, Πρέσβυς τῆς Ῥωσσίας ἐν Λονδίῳ κατὰ τὸ 1832, δὲν ἔλαβε τ' ἀπαιτούμενα μέτρα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν τῆς Αὐλῆς του προθέσεων, ὥφειλε τὸ καθ' ἑαυτὸν νὰ ὠφελήθῃ ἐκ τῶν διδαγμάτων τῆς πείρας, καὶ πράξῃ ὅ,τι δέον ὅπως ἀπαλλαγθῇ πάσης εὐθύνης· ὅτι δ' ἄλλως τε ἐπεθύμει νὰ θεωρηθῇ ἡ δήλωσις τοῦ Βασιλέως ὡς ἐντελὴς αὐθιρμητος. Δὲν ἠδύνατο ἐν τούτοις νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συνθήκης, ἐὰν δὲν συνυπεγράφετο πρωτόκολλον διαλαμβάνον κατ' ἐννοίαν τὰ ἐξῆς : α Ἰπογράφων τὴν σημερινὴν Συνθήκην ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδος ἐδήλωσεν ὅτι ἦν ἐπιτετραμμένον αὐτῷ νὰ κοινοποιήσῃ τῷ Συμβουλίῳ ὅτι ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Α' ἀπεδέξατο τὴν ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἄρθρῳ τῆς μεταξὺ τῆς Δανιμαρκίας καὶ τῆς Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ῥωσσίας Συνθήκης τῆς 13 Ἰουλίου 1863 περιεχομένην ἀρχὴν, ὅτι οἱ νόμιμοι διάδοχοι τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ὀφείλουσι νὰ πρεσβεύωσι τὴν θρησκείαν τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. v

Κατέδειξα τῷ Κυρίῳ Πρέσβει τῆς Ῥωσσίας τοὺς λόγους δι' οὓς ἐθεώρουν ὡς πάντῃ περιττὸν τὸ ἐν λόγῳ πρωτόκολλον, ἐνῶ μάλιστα ἦν ἐπιβλαβὲς διὰ τὸν σκοπὸν δι' ὃν τὸ ἐζήτουν. Ἡ ἐπελευσομένη βραδύτης μετ' αὐτοῦ λάβω ὁδηγίας ἐπὶ τούτῳ· ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς Συνθήκης τῆς 13 Ἰουλίου, ἥς συμμετέσχεν ὁ Βασιλεὺς τῆς Δανιμαρκίας, καὶ ἐκείνης τῆς 14 Νεβρίου, ἥς οὔτε ἀμέσως, οὔτε ἐμμέσως συμμετέσχεν ἡ Ἑλλάς· ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν Ἑλλάδι ὁμοφωνία ὡς πρὸς τὴν προκειμένην ἀρχὴν ἡ ἀποδοχὴ αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἐμφαίνει ὁ τύπος τοῦ ὑπὸ τῆς Α. Μ. δοθέντος ὅρκου· ἡ ἐθνικὴ φιλοτιμία ἥτις ἠδύνατο ἐκ τούτου νὰ προσβληθῇ, ἰδίως ἐὰν ἐφαίνοντο ἐκδιάζοντες οὕτως εἰπεῖν τὸν Βασιλέα ἢ ἐπιβάλλοντες αὐτῷ τὸ πρωτόκολλον ὡς ὅρον τῆς ὑπογραφῆς τῆς περὶ ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων Συνθήκης, τοιαῦτα ὑπῆρξαν τὰ κυριώτερα ἐπιχειρήματα δι' ὧν προσεπάθησα, ἀλλ' ἐπὶ ματαίῳ, νὰ πείσω τὸν Βασιλέα Βρουνώφ νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν ἀξίωσίν του. Κατορθώσας νὰ γείνῃ ἡ πρότασίς του δεκτὴ παρὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ θεωρεῖ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ πρωτοκόλλου ὡς ἰδίον θρίαμβον ὄνπερ παντὶ σθένει θέλει ἐπιδιώξει.

Εἰς ἀπάντησιν τῶν παρατηρήσεων ἃς τῷ ἀπηύθυνον, μοι εἶπεν ὅτι τὴν παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς μόνον ἐζήτει. Δὲν τὸν ἐμελλεν ἐὰν τὸ πρωτόκολλον ἀνεφέρετο εἰς τὴν Συνθήκην, ἀλλ' ὥφειλε νὰ ἐπιμείνῃ ἵνα ὑπογραφῇ αὐτὸ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἢ καὶ πρότερον. Ἐκτὸς τούτου, ἐὰν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπρωτίμα νὰ μνημονεύσῃ τὸ ψήφισμα τῆς Ἐθ.συνελεύσεως δι' οὗ ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀνεκηρύχθη, ἀντὶ τοῦ ἁρθροῦ τῆς Συνθήκης τῆς 13 Ἰουλίου, δὲν ἀντέτεινε ὡς πρὸς τοῦτο.

Τὴν ἀνωτέρω ἀξίωσιν τοῦ Βασιλέως Βρουνώφ ἀνήγγειλα ὑμῖν τηλεγραφικῶς καὶ περιμένω τὰς ὑμετέρας ὁδηγίας. Ἐὰν παραδεχθῇτε αὐτὴν σὰς παρακαλῶ νὰ μοὶ στείλητε σχέδιον δηλώσεως.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

130

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 27 Φεβρουαρίου (10 Μαρτίου) 1864.

ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀναγγεῖλω τὴν λήψιν τοῦ ὑμετέρου κρυπτογραφικοῦ τηλεγραφήματος τῆς 1 Μαρτίου (v) ὡς καὶ τῶν ἀπὸ 13/25 καὶ 14/26 Φεβρουαρίου ὑμετέρων ἐγγράφων.

Ἀνεκοίνωσα τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργῷ τὰς ὑμετέρας σκέψεις κατὰ τῆς συγχρόνου ὑπογραφῆς τῆς εἰδικῆς Συμβάσεως.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ παρεπονέθη μετὰ πολλῆς πικρίας κατὰ τῆς διαγωγῆς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι ἐκείνης τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος. Μοὶ ὑπενθύμισεν ποῖαι ἦσαν αἱ περιστάσεις ὑφ' ἃς ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν προστασίαν τῶν Ἰονίων νήσων, τὴν ἀντιπολίτευσιν τῆς συντηρητικῆς μερίδος, καὶ ἀπάσας τὰς δυσχερείας ἃς ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐδίστασε ν' ἀψηφίσῃ. Ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις ἀπ' ἀρχῆς ἐξεδήλωσεν ἐν ταῖς Βουλαῖς ὅτι οἱ ἐν ταῖς Νήσοις ὑπάλληλοι Ἄγγλοι θὰ ἀποζημιωθῶσι, ὁ δὲ Λόρδος Ῥώσσελ ἐθεώρει ὡς ἀχαριστίαν ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐπιμένῃ ἐπὶ

τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ διὰ τῆς ἀξιώσεώς της νὰ ἐξελέγξῃ τοὺς τίτλους τῶν δικαιοῦχων νὰ δεικνύῃ προσβλητικὴν δυσπιστίαν πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς ὑπὸ τὴν εὐθύνην τῶν ὁποίων ἐγένοντο οἱ κατάλογοι.

Προσεπάθησα νὰ πρᾶνῶ τὸν Λόρδον Ῥώσσελ λέγων αὐτῷ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ ᾔῃ εἰς στάσιν ν' ἀποδείξῃ ἐν ταῖς Βουλαῖς, ὅτι ἐξέτασεν ὠρίμως τὸν κατάλογον πρὶν ἢ καταλογίσῃ εἰς ἄλλο τοῦ δημοσίου χρέος τὴν ὑπερογκον. Ἀλλ' ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἐξηκολούθησε φαινόμενος δυσηρεστημένος καὶ ἀγανακτῶν διὰ τὰς ἡμετέρας ἀντιρρήσεις. Ἀπεπεράτωσε δὲ τὴν συνδιάλεξιν ἐπαναλαμβάνων μοι ὅτι δὲν θὰ ὑπογράψῃ τὴν Συνθήκην εἰμὴ σὺν τῇ εἰδικῇ Συμβάσει.

Οἱ Πληρεξούσιοι τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας πρὸς οὓς προηγουμένως ὠμίλησα περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ ὧν ἐξηγησάμην ἐκ νέου τὴν συνδρομὴν συνεπεῖα τῶν τελευταίων ὑμῶν ἐγγράφων, μοι εἶπον ὅτι οὐδὲν ἐδύναντο νὰ πράξωσιν ὡς πρὸς τοῦτο.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

131.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 7/19 Μαρτίου 1864.

Μόλις χθὲς περὶ τὸ ἐσπέρας, ἀφίχθη τὸ γαλλικὸν Ἀτμόπλοιο, καὶ κατὰ τὴν ἐπελθοῦσαν νύκτα ἐλάβομεν τὰς δι' αὐτοῦ σταλείσας ἀναφορὰς ὑμῶν τῆς 24 καὶ 27 Φεβρουαρίου. Δὲν ἦτον ἐπομένως δυνατόν νὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν διὰ τοῦ σήμερον τὸ πρωῒ ἀναχωρήσαντος ἐτέρου γαλλικοῦ· διὸ καὶ ἀναγκαζόμεθα νὰ σᾶς πέμψωμεν τὴν παροῦσαν διὰ τοῦ σήμερον περὶ τὴν ἐσπέραν ἀναχωροῦντος αὐστριακοῦ.

Μετὰ τὰς τελευταίας ὀριστικὰς ὁδηγίας ἃς σᾶς ἔπεμψεν ὁ προκάτοχος ἡμῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Φεβρουαρίου (11 Μαρτίου) ἐγγράφου του δὲν δυνάμεθα νὰ σᾶς προσθέσωμεν εἰμὴ τὸ νὰ δώσητε τὸ ταχύτερον πέρας εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καὶ νὰ σπεύσητε τὴν ἀποστολὴν ἀμφοτέρων τῶν Συνθηκῶν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ νέον πρόσκομμα ὅπερ ἔθετο αἶφνης ὁ Βαρὼν Βρουννώφ, τοῦτο ἤρθη ἤδη διὰ τοῦ τηλεγραφήματος ὅπερ σᾶς ἔπεμψεν ὁ προκάτοχος ἡμῶν τὴν 3/15 τρέχοντος καὶ δι' οὗ σᾶς ἐδόθη ἡ ἐντολὴ τοῦ νὰ ὑπογράψῃτε ἀδιστακτικῶς τὸ ὅποιον ἀπῆται ὁ Κ. Βρουννώφ πρωτόκολλον.

Εἰ καὶ τὸ τηλεγράφημα τοῦτο πρέπει νὰ ᾔῃ ἤδη εἰς χεῖρας ὑμῶν, δὲν θεωροῦμεν ὅμως περιττὸν νὰ σᾶς πέμψωμεν ἀντίγραφον τούτου ἐν τῇ παρούσῃ.

Αἱ παρατηρήσεις ἃς ἀπηυθύνετε εἰς τοὺς πληρεξούσιους τῶν τριῶν Δυνάμεων ἐπὶ τῆς νέας τοῦ Κ. Βρουννώφ προτάσεως εἰσὶν ὀρθόταται. Ἀναντιρρήτως μετὰ τὸν ὅρον τὸν τεθέντα ἐν τῷ ψηφίσματι τῆς ἐκλογῆς τοῦ Βασιλέως καὶ καθ' ὃν οἱ διάδοχοι Αὐτοῦ ὀφείλουσι νὰ πρεσβεύωσι τὸ θρησκειοῦς τῆς ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ μετὰ τὸν δοθέντα ὑπὸ τῆς Α. Μ. ὅρον πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὴν ἐξάσκησιν τῆς Βασιλικῆς ἐξουσίας, πᾶσα ἄλλη ἐγγύησις πρὸς τοῦτο εἶν' ὅλως περιττὴ, ἀφοῦ μάλιστα ὁ ἀνωτέρω ὅρος καθιερωθήσεται ἀφεύκτως καὶ ἐν τῷ ψηφισθησομένῳ μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως Συντάγματι.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ πληρεξούσιος τῆς Ῥωσσίας ἐπιμένει εἰς τὸ νὰ ὑπογραφῇ ἐν Λονδίνῳ ἴδιον περὶ τούτου πρωτόκολλον καὶ οἱ δύο ἕτεροι συνάδελφοί του παραδέχονται τὴν τοιαύτην πρότασιν, ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως οὐδεμίαν ἔχει δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ παραδεχθῇ ἐπίσης αὐτήν· διὸ καὶ σᾶς ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι δύνασθε νὰ ὑπογράψῃτε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πρωτόκολλον ἄνευ δισταγμοῦ.

Ἰσως δὲ λαβόντες τὸ τελευταῖον τηλεγράφημα πρὸ τῆς παρούσης ἐπράξατε ἤδη τοῦτο· διὸ καὶ περιττὸν ὅλως μᾶς φαίνεται νὰ σᾶς κοινοποιήσωμεν ἐντεῦθεν ἤδη τὸν τύπον τῆς δηλώσεως ἣν ἀπαιτεῖ παρ' ὑμῶν ὁ Κύριος Βρουννώφ. Διὰ πᾶν μόλαταῦτα ἐνδεχόμενον ὀρίζομεν κατωτέρω τὸν τύπον ὅστις φαίνεται ἡμῖν κατάλληλος.

« Le plénipotentiaire de S. M. Hellénique déclare que le Roi George est décidé à maintenir dans toute son intégrité la clause du Décret de Son élection par laquelle Ses héritiers et Successeurs légitimes au Trône de Grèce doivent professer les dogmes de l' église orthodoxe d' orient. » (α)

(α) Μετάφρασις. Ὁ Πληρεξούσιος τῆς Αὐτοῦ Ἑλληνικῆς Μεγαλειότητος δηλοποιεῖ ὅτι ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ἔχει ἀποφασίσαι νὰ τηρήσῃ ἀπαραιμείωτον τὴν διάταξιν τοῦ τῆς ἐκλογῆς Αὐτοῦ ψηφίσματος δυνάμει τῆς ὁποίας οἱ νόμιμοι Αὐτοῦ Κληρονόμοι καὶ διάδοχοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου ὀφείλουσι νὰ πρεσβεύωσι τὸ δόγμα τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἄν τροποποιήσῃς τις μὴ μεταβάλλουσα τὴν ἔννοιαν τῆς δηλώσεως σᾶς προταθῇ δύνασθε νὰ τὴν δεχθῆτε. Τελευτώντες σᾶς παρακαλοῦμεν καὶ αὖθις νὰ ἐπισπεύσητε ὅσον τὸ δυνατόν τὸ τέλος τῆς τοσοῦτον σπουδαίας ταύτης ὑποθέσεως ἧς ἡ ἐκκρεμότης κρατεῖ οὕτως εἶπεῖν παρ' ἡμῖν μετέωρον τὴν πλήρη καὶ ὀριστικὴν τῆς τάξεως καὶ τῆς νομιμότητος ἀποκατάστασιν, καὶ μᾶς πέμψητε τὰς Συνθήκας ὅ,τι τάχιον.

Ὁ Ὑπουργός,
ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

132.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 27 Φεβρουαρίου (10 Μαρτίου) 1864.

Ἐκονοποίησα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ, κατὰ τὴν ἡμετέραν συνέντευξιν τῆς 24 Φεβρουαρίου (7 Μαρτίου) τὰς περιεχομένας ἐν τοῖς ἀπὸ 13/25 καὶ 14/26 Φεβρουαρίου ὑμετέροις ἐγγράφοις παρατηρήσεις περὶ τῶν ὁχυρωμάτων τῆς Κερκύρας καὶ τῶν ἄλλων νήσων, καὶ τῷ συνέστησα θερμῶς νὰ εἰσακούσῃ τὰς αἰτήσεις μας. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἔδύνατο νὰ μοὶ εἴπῃ τί θὰ γείνη, πρὶν ἢ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Ἀποικιῶν Ὑπουργῶν, μοὶ ὑπεσχέθη δὲ νὰ πράξῃ τοῦτο. Μετὰ τὴν συνέντευξιν ἔλαβον παρ' αὐτοῦ ἰδιαιτέραν καὶ ἐμπ.στευτικὴν ἐπιστολὴν ἐν ᾗ ἐσωκλείετο καὶ ἐπεξηγεῖτο ἐγγραφὸν τι τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6 Ἰανουαρίου. (ν) Ἐκτὸς τούτου ἔλαβον τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπιστολὴν τοῦ Κ. Λαυᾶρδ ἐκ μέρους τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ. Συνεπεία τῶν ἐπιστολῶν τούτων, ἃς διαβιβάζω ὑμῖν ἐν ἀντιγράφῳ, θὰ ἔλθω εἰς νέαν μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ συνέντευξιν.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

133.

(Συνημ. ἀριθ. 132)

(Μετάφρασις.)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ.

Τὴν 8 Μαρτίου 1864 (ν.)

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

Μανθάνω παρὰ τοῦ Λόρδου Γρέϋ, ὅτι τὰ πυροβόλα καὶ πολεμικὰ ἐφόδια τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα μετακομίζονται ἤδη ἐκ τῶν Ἰονίων Νήσων.

Τὰ φρούρια ὧν διετάχθη ἡ κατεδάφισις εἰσὶν, ὡς θέλετε ἰδεῖ ἐκ τῆς ἐγκλείστου ἐπιστολῆς (ἥτις ἐμπ.στευτικῶς ἐγχειρίζεται ὑμῖν) τὸ φρούριον Βίδο καὶ τὸ φρούριον Ἀβραάμ.

Ὅ,τι μέλει νὰ γείνη ὡς πρὸς τὸ Νέον Φρούριον μοὶ φαίνεται ὅτι ἀφορᾷ εἰς δημοσίαν ὠφέλειαν.

Τὰ φρούρια, ὧν μέλλουσι νὰ καθαιρεθῶσιν αἱ ἐπάλξεις θὰ διατηρήσωσι τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν. Ἐπομένως ἡ Ἀκρόπολις καὶ τὰ Τείχη δὲν θὰ ἐλαφθῶσιν.

Εἰμὶ κτλ.

ΡΩΣΣΕΛ.

Υ. Γ. Παρακαλεῖσθε νὰ μοὶ ἐπιστρέψῃτε τὴν ἐγκλείστον ἐπιστολὴν, δύνασθε ὁμῶς νὰ κρατήσητε ἀντίγραφον αὐτῆς.

134.

(Συνημμ. ἀριθ. 132)

(Μετάφρασις.)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ.

Τῆν 6 Ἰανουαρίου 1864.

Πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Διετάγην παρὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ νὰ πέμψω ὑμῖν, ὅπως ἀνακοινωθῇ τῷ Κόμητι Grey, ἀντίγραφον τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου ὡς ἐκυρώθη κατὰ τὴν 2 τοῦ ἐνεστῶτος.

Ὁφείλω, κατὰ τὴν δοθεῖσάν μοι ἐντολὴν, νὰ παρατηρήσω ὑμῖν, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τὰ ὑπάρχοντα φρούρια ἐπὶ τῆς νήσου Κερκύρας καὶ ἐπὶ τῶν ἀμέσων αὐτῆς παραρτημάτων μέλλουσι νὰ κατεδαφισθῶσι.

Ἡ κατεδάφισις αὕτη περαιωθήσεται πρὶν ἢ τὰ κατέχοντα τὰς νήσους στρατεύματα τῆς Βασιλείας ἀπέλθωσιν ἐκεῖθεν. Γενήσεται δὲ καθ' ὃν τρόπον ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης κρίνῃ ἐπαρκῆ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῶν ἱψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ φρονεῖ, ὅτι οἱ σκοποὶ οὗτοι πληροῦνται ἐὰν ἡ Κέρκυρα ἐστερεῖτο τῶν κυριωτέρων ὀχυρωμάτων, ἅπερ ἀπῆρτιζον φρούριον ἰσχυρὸν, καὶ ἐν οἷς ἐδύνατο ξένη τις δύναμις ἢ ἐπαναστατικὴ τις συμμορία νὰ ὑποστῇ τακτικὴν πολιορκίαν ὑπὸ τῶν στρατευμάτων ἢ τοῦ στόλου μιᾶς τῶν μεγάλων τῆς Εὐρώπης Δυνάμεων.

Οἱ σκοποὶ τῶν Δυνάμεων αἵτινες διέπραξαν τὴν Συνθήκην τῆς 14 Νοεμβρίου θὰ ἡρμηνεύοντο κακῶς καὶ θὰ διεστρέφοντο ἐὰν ἡ Κέρκυρα ἐμελλε ματαιῶς νὰ στερηθῇ τινὸς τῶν ὀχυρωμάτων ἅπερ δὲν ἀποτελοῦσι τὴν ἀληθῆ τοῦ φρουρίου δύναμιν, καὶ ὧν ἡ κατεδάφισις ἐδύνατο οὐ μόνον νὰ καταστρέψῃ τὸν κύριον τῆς πόλεως κόσμον, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐμβάλῃ εἰς κίνδυνον τὰς οἰκίας τῶν κατοίκων.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ κρίνων ἐκ τῶν δοθεισῶν αὐτῷ πληροφοριῶν ὑπὸ τοῦ Κόμητος Grey, φρονεῖ, ὅτι ἡ κατεδάφισις τοῦ φρουρίου τοῦ Βίδου καὶ τοῦ φρουρίου Ἀβραάμ, ἡ καθάρσις δὲ τῶν ἐπάλξεων τῆς Ἀκροπόλεως, τοῦ νέου φρουρίου καὶ ἄλλων ὀχυρωμάτων, δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσι διὰ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, νὰ πληρώσωσι δὲ τοὺς σκοποὺς τῶν ἱψηλῶν συμβαλλομένων Δυνάμεων.

Ἐὰν ὁ Κόμης de Grey συμμερίζηται τὴν γνώμην ταύτην, ἡ καθάρσις τῶν φρουρίων καὶ ἡ μετακομιδὴ τῶν πολεμικῶν εἰδῶν δέον ν' ἀρχίσῃ ἀμέσως, νὰ γείνωσι δ' ἐτοιμασίαι διὰ τὴν κατεδάφισιν τοῦ ἐπὶ τῆς νήσου Πτυχίας φρουρίου καὶ τοῦ φρουρίου Ἀβραάμ, πρὶν ἢ λήξωσιν οἱ τρεῖς μῆνες ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς Συνθήκης, ἥτις πρόκειται νὰ συναφθῇ μετὰ τῶν τριῶν προστατίδων Δυνάμεων καὶ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Εἰμὶ κτλ.

AMMONA.

135.

(Συνημμ. ἀριθ. 132).

(Μετάφρασις.)

130 Piccadilly, τῇ 10 Μαρτίου, 1864.

Φίλτατε Κύριε Τριχοῦπη,

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι παρήγγειλε νὰ σᾶς εἶπω ὅτι ἡ κατεδάφισις τοῦ νέου φρουρίου περιλαμβάνετο ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ μηχανικοῦ, διότι τὸ φρούριον τοῦτο θεωρεῖται ὡς οὐσιῶδες μέρος τῶν ὀχυρωμάτων τῆς Κερκύρας. Κατὰ τινὰ παραδρομὴν τὸ περὶ τοῦ φρουρίου τούτου ὑπόμνημα δὲν ἀνεκοινώθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Εξωτερικῶν καὶ ἐπομένως ὁ Λόρδος Ῥώσσελ δὲν ἐγίνωσκεν, ὅτε ἐσχάτως συνωμίλησε μεθ' ὑμῶν, ὅτι διαταγαὶ εἶχον δοθῇ περὶ κατεδαφίσεως αὐτοῦ. Φαίνεται ὅτι ἡ καταστροφὴ τοῦ νέου φρουρίου δὲν θὰ βλάβῃ παντάπασι οὐδὲ θ' ἀσχημίσῃ τὴν πόλιν· ἐξ ἐναντίας θὰ συντελέσῃ ὥστε ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ νὰ πραγματοποιήσῃ σχέδιον, οὗ τὴν

ἐκτέλεσιν πρὸ πολλοῦ οἱ κάτοικοι ἐπεθύμουν, τὴν ἐξακολούθησιν δηλ. ὁδοῦ τινος ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς πόλεως πρὸς τὸ προάστειον Μανδούκιον. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ καταστροφή τοῦ φρουρίου τούτου εἶχε ζητηθῇ προηγουμένως. Ὁ Λόρδος Ρῶσσελ ἐλπίζει, ὅτι γενήσεται συνεννόησις μετὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς πρὶν ἢ τὸ νέον φρούριον κατεδαφισθῇ.

Ὡς δὲ περὶ τῶν πυροβόλων, ὁ Λόρδος Ρῶσσελ ἐβεβηρώθη, ὅτι μόνον ὅσα εἶχον τεθῇ παρὰ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν ἤρθησαν. Οὐδὲν παλαιὸν πυροβόλον ἀνῆκον εἰς τὰς νήσους πρὸ τῆς Βρετανικῆς κατοχῆς ἀρθήτεται. Ῥηταὶ ὁδηγεῖται πρὸς τοῦτο καὶ πάλιν ἐστάλησαν. Εἰμί κτλ.

Α. ΛΑΥΑΡΔ.

136.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 7/19 Μαρτίου 1861

Ἔγνομεν μετὰ λύπης τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου (10 Μαρτίου) ὑμετέρας ἀνχορᾶς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ συνημμένων.

Αἱ πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολαὶ τῶν ὑπογραμματοῦν τῆς Ἐπικρατείας Κ. Κ. Λαῦαρδ καὶ Ἀμμόνδ δὲν συνάδουσι ποσῶς πρὸς τὰς δοθείσας ὑμῖν κατ'ἐπανάληψιν ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ρῶσσελ διαβεβαιώσεις. Ἡ ἀπὸ 6 Ἰανουαρίου ἐπιστολὴ τοῦ Κ. Ἀμμόνδ πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἱπουργείου ἐστὶν ἀπελπιστικὴ, διότι δι' αὐτῆς φαίνεται ὅτι ἐπρόκειτο οὐ μόνον νὰ κατεδαφισθῶσιν ἐντελῶς τὰ δύο φρούρια τοῦ Ἀβραάμ καὶ τοῦ Βίδο, ἀλλὰ νὰ καθαιρεθῶσιν ἐκτὸς τῶν ἐπάλλξεων τοῦ νέου φρουρίου καὶ αἱ τῆς Ἀκροπόλεως, ἐνῷ ἀπ' ἀρχῆς μᾶς εἶπον ὅτι ἡ Ἀκρόπολις ἔμελλε νὰ μείνῃ ἄθικτος. Εὐτυχῶς ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη φέρει παλαιὰν ἡμερομηνίαν καὶ ὅτι αἱ πρὸς ὑμᾶς δύο ἔτεραι τοῦ Κ. Ἀμμόνδ καὶ τοῦ Κ. Λαῦαρδ δὲν ποιοῦσι μνησίαν τῆς καθαιρέσεως τῶν ἐπάλλξεων τῆς Ἀκροπόλεως. Εἰκάζομεν δ' ἐκ τούτου ὅτι τὸ πρῶτον σχέδιον ἦν τὸ νὰ μὴ φεισθῶσιν οὐδενὸς ἀνεξαίρετως τῶν φρουρίων καὶ ὅτι ἐπομένως τὸ σχέδιον τοῦτο ἐτροποποιήθη, διασωθεῖσων διὰ τῆς τροποποιήσεως ταύτης τῶν ἐπάλλξεων τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ πρὸς τὴν ξηρὰν μέρους τοῦ νέου φρουρίου.

Εἶναι ἐν τούτοις ἀληθές, ὅτι αἱ ἀνωτέρω δύο ἐπιστολαὶ δὲν φαίνονται ὡς πρὸς τοῦτο τόσον σαφεῖς, διό καὶ διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον πρέπει κατ'ἐπανάληψιν καὶ ἐπιμόνως νὰ ζητήσητε νὰ δοθῶσι νέαι καὶ ἔντονοι διαταγαὶ ἐκ Λονδίνου τηλεγραφικῶς, ὅπως παύσωσι τὰ ἔργα τῆς κατεδαφίσεως καὶ μείνωσιν ἐντελῶς ἄθικτοι ἢ τε Ἀκρόπολις καὶ αἱ σωζόμεναι ἐτι ἐπάλλξεις τοῦ νέου φρουρίου. Πρέπει νὰ παραστήσητε τῷ Λόρδῳ Ρῶσσελ ὅτι πᾶσα ἐργασία κατεδαφίσεως ἢ ἀφαίρεσεως ἐπάλλξεων ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως θέλει ἐπιφέρει ἐντύπωσιν ἀλγεινοτάτην καὶ θέλει θέσει καὶ αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Βασιλέως εἰς δεινοτάτην θέσιν καθὼ θετικῶς διαβεβαιώσασαν ἐπὶ ταῖς δοθείσαις αὐτῇ κατ'ἐπανάληψιν καὶ διὰ τοῦ ἐπισημοτέρου τρόπου ὑπὸ τοῦ εὐγενοῦς Λόρδου πληροφορίαις ὅτι ἡ Ἀκρόπολις καὶ αὐτὸ τὸ νέον φρούριον θέλουσι μείνει ἐντελῶς ἄθικτα.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ τῶν πυροβόλων καὶ τῶν πολεμοφοδίων, ἀγνοοῦμεν μέχρι τίνος ἐφαρμόζεται ἐν Ἑπτανήσῳ ἡδὴ τὸ μέτρον τοῦ νὰ μείνῃ εἰς τὰ φρούρια τοῦ Ἰονίου Κράτους ὁ ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως εὐρεθεῖς ἐν αὐτοῖς ὀπλισμὸς, ὅτε κατελήφθησαν αἱ νῆσοι ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, καθ' ὅσον πληροφορούμεθα ὅτι ὅλα τὰ πυροβόλα τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὰ φρούρια τῆς Κεφαλληνίας, Ζακύνθου καὶ Λευκάδος ἀπήχθησαν ὑπὸ τῶν Ἀγγλων ἐπιβιβάσθέντα εἰς πλοῖα ἵνα σταλῶσιν εἰς Μεσσίτην.

Παρακαλεῖσθε ἐπομένως νὰ ἐφελκύσητε εἰς τοῦτο σπουδαίως τὴν προσοχὴν τοῦ Λόρδου Ρῶσσελ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ τὸν παρακαλέσητε νὰ δώσῃ ἐσπευσμένως τὰς δεούσας διαταγὰς ὅπως ἐπαναφέρωσιν εἰς τὰ ῥηθέντα φρούρια ὅλα τὰ πυροβόλα καὶ τὰ πολεμοφοδία ὅσα εὗρεν ἐν αὐτοῖς ἡ Ἀγγλία ὅτε ἔλαβε τὴν κατοχὴν τῶν νήσων.

Ὁ Ὑπουργός,

ΘΕΟΔ. Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 5/17 Μαρτίου 1864.

Ἐκοινοποίησα ὑμῖν διὰ τοῦ τελευταίου ταχυδρομείου τὰς ἰδιαιτέρας ἐπιστολάς ἃς μοὶ ἀπηύθυνεν ὁ Λόρδος Ῥώσσελ καὶ ὁ Κύριος Λαϋάρδ συνεπείᾳ τῶν ἡμετέρων παραστάσεων περὶ τῶν ἐν Κερκύρᾳ γενομένων κατεδαφίσεων.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ παρ' οὗ ἐξηγησάμην κατόπιν λεπτομερεστέρας πληροφορίας περὶ τῶν προθέσεων τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὰ ὀχυρώματα, καὶ περὶ τῶν ἀποσταλείσων εἰς Κέρκυραν διαταγῶν, μοὶ εἶπεν ὅτι συνεπείᾳ κακῆς συνεννοήσεως, ἡ κατεδάφισις τοῦ νέου φρουρίου εἶχεν ἀποφασισθῇ ἐν ἀγνοίᾳ του. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀνεκοινώθη αὐτῷ ὅτε ἠθέλησε νὰ λάβῃ πληροφορίας ὅπως ἀπαντήσῃ εἰς τὰς παραστάσεις μου καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἐν περιλήψει τὰς ἀποσταλείσας εἰς Κέρκυραν διαταγὰς. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι ἅμα γνοῦς ὅτι τὸ σχέδιον τῶν κατεδαφίσεων ἐξετείνεται πέραν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ὑποδειχθέντος σημείου, ἐνῆργησε ν' ἀποσταλῶσι νέαι διαταγαὶ εἰς Κέρκυραν ἀναστέλλουσαι τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τούτου. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ αἱ παραδεχόμεναι τὸ σχέδιον τοῦτο ἀρχαὶ διῃσχυρίζονται ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Κερκύρας ἀπαιτοῦσι τὴν κατεδάφισιν τοῦ νέου φρουρίου, θέλει περὶ τούτου ἐρωτηθῇ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ, ὃν ἐπεσκεψάμην πάλιν χθές, μ' ἐβεβαίωσεν μετὰ θετικότητος ὅτι οὐδόλως κατεδαφισθήσεται τὸ νέον φρούριον ἐὰν αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ δὲν ἐκφράσωσι τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην.

Ἀνεκοίνωσα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ, ἐν τῇ χθεσινῇ ἡμῶν συνεντεύξει, φόβους τινὰς ὑπάρχοντας ἐν Κερκύρᾳ ὡς πρὸς τὴν τύχην ὀχυρωμάτων τινῶν τῆς Ἀκροπόλεως. Ἐπιστολαὶ ἐκ Κερκύρας πρὸς Ἰονίους ἐνταῦθα ἀπέδιδον τῇ Βρετανικῇ Κυβερνήσει τὴν πρόθεσιν τοῦ κατεδαφίσαι τὰ ὀχυρώματα ταῦτα. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Ὑπουργὸς ἀπεκρίθη ὅτι οὐδόλως ἦσαν βάσιμοι οἱ φόβοι οὗτοι, διότι οὐδεμίᾳ μυνείᾳ τῶν ὀχυρωμάτων τούτων ἐγένετο ἐν τοῖς ἐγγράφοις ἅπερ ἔλαβεν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν. Μοὶ ὑπεσχέθη οὐχ ἥττον νὰ γράψῃ (διότι ὁ Λόρδος Ῥώσσελ πάσχων εἶναι κλινήρης) τῷ Κυρίῳ Λαϋάρδ ἵνα ἐνεργήσῃ ν' ἀποσταλῶσιν ἐκ νέου εἰς Κέρκυραν ῥηταὶ περὶ τούτου διαταγαί.

Τὸ ἐγγράφον τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Ὑπουργείου πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν οὐκ ἀντίγραφον διεβίβασα ὑμῖν διὰ τοῦ τελευταίου ταχυδρομείου ὑπαινίττεται τὴν καθαίρεσιν τῶν ἐπάλξεων (démantelement) τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἄλλων ὀχυρωμάτων. Ἀλλ' ἡ ἰδιαιτέρα ἐπιστολὴ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ, ἣν συγχρόνως σὰς διεβίβασα, ἐξήγει ὅτι ἡ καθαίρεσις αὕτη δὲν συνεπήγετο καὶ τὴν κατεδάφισιν τῶν τειχῶν. Ἐξ ἐναντίας τὰ τεῖχη καὶ ἅπαντα ἡ Ἀκρόπολις θὰ ἔμενον, κατὰ τὴν ἐπιστολὴν, ἄθικτα. Ἡ αὕτη μοὶ ἐδόθη διαβεβαίωσις ἐν τῇ χθεσινῇ συνεντεύξει.

Παρελειψα ν' ἀναφέρω ὑμῖν διὰ τοῦ τελευταίου ταχυδρομείου ὅτι ἀπηύθυνα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ παρατηρήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κατεδαφίσεων πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συνθήκης, καὶ πρὶν ἢ προειδοποιηθῇ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι ἐγένετο ἑναρξίς τῶν κατεδαφίσεων ἐν ἀγνοίᾳ του, ὅτι αὐτὸς εἶχε μόνον ἀναγγεῖλει εἰς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι ἡ Συνθήκη ἦν ἐγγὺς νὰ ὑπογραφῇ, καὶ ὅτι αἱ κατεδαφίσεις ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῶσι πρὶν ἢ ἀποχωρήσῃ τῆς νήσου ὁ Βρετανικὸς στρατός. Φαίνεται ὅτι ἡ ἀναγγελία αὕτη προῦκάλεσε τὴν ἐσπευσμένην ἐνέργειαν τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργείου, τοῦθ' ὅπερ ἀντέκειτο εἰς τὰ σχέδια τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ. Τῷ ὄντι ὁ ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν Ὑπουργὸς δὲν ἀναγνώριζει μὲν ὅτι ἡδυνάμεθα νὰ παραπενοθῶμεν ἐκ τούτου, καὶ ὅτι τῆς ἡμετέρας συναινέσεως μὴ ἀπαιτούμενης πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν κατεδαφίσεων, μοὶ ἔδωκεν ὁμῶς νὰ ἐννοήσω ὅτι ἐλυπεῖτο πολὺ διότι ἡ κατεδάφισις ἐγένετο πρὸς τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συνθήκης. Διότι ἐὰν αἱ διαπραγματεύσεις δὲν εὐωδοῦντο, αἱ δὲ νῆσοι ἔμενον ἐπὶ τινα ἔτι χρόνον ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν μετὰ τῆς Κερκύρας ἐστερημένης φρουρίων, ἡ θέσις τοῦ Ὑπουργείου ἀπέβαινε κρίσιμος.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

138.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 5/17 Μαρτίου 1864.

Τὴν 29 Φεβρουαρίου (12 Μαρτίου) ἔλαβον τὸ ἀπὸ 21 Φεβρουαρίου (4 Μαρτίου) ὑμέτερον ἔγγραφον.

Καίτοι ἡ ῥητὴ καὶ ἐπίμονος ἄρνησις τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ νὰ ὑπογράψῃ τὴν κυρίαν Συνθήκην πρὸ τῆς συν-ομολογήσεως τῆς Συμβάσεως, μ' ἐπεισεν ὅτι περιττὴ ἦν πᾶσα πλέον πρὸς τοῦτο ἐνέργεια, μολοντοῦτο συν-εμορφωθῆν πρὸς τὰς ὑμέτερας ὁδηγίας ἐπανελθὼν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν ταῖς συνδιαλέξεσί μου μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ καὶ τῶν πληρεξουσίων τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς Γαλλίας. Ὁ τελευταῖος οὗτος δὲν ἔλαβε παρὰ τῆς Κυβερνήσεώς του τὰς διαταγὰς περὶ ὧν μοι γράφετε, μοι εἶπε δὲ ὅτι ἐν τινι συνεντεύξει αὐτοῦ μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ἐθιξε τὸ προκείμενον ζήτημα, ἀλλὰ δὲν ἐπέμεινε διότι ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς ἐθεώρει αὐτὸ ὡς ζήτημα ἀξιοπρεπείας. Ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας θεωρεῖ ἕκτοτε ἀδύνατον τὴν μεσιτείαν αὐτοῦ ἐπὶ τόσῳ λεπτοῦ ἀντικειμένου. Οὕτω πῶς σκέπτεται καὶ ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ῥωσσίας.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι ἐδήλωσεν, ὡς καὶ ἄλλοτε, ὅτι ἢ τε Συνθήκη καὶ ἢ Σύμβασις πρέπει νὰ ὑπογραφῶσι συγχρόνως.

Οὕτω μοι ὑπολείπεται μόνον ν' ἀναμείνω τὰς ὑμέτερας ὁδηγίας ὡς πρὸς τὰς παρατηρήσεις ἃς θέλω ἀπευθύ-νει τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ περὶ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων τῶν προσώπων εἰς ἃ θέλουσι χορηγηθῇ διὰ τῆς Συμ-βάσεως συντάξεις καὶ ἀποζημιώσεις.

Τὸ ὑπομνημάτιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου ὅπερ διεβίβασα ὑμῖν διὰ τῆς ἀπὸ 15/27 Φεβρουα-ρίου ἐκθέσεώς μου, δι' ἡσυχύζεται ὅτι διὰ τοῦ προτηρημένου τῷ σχεδίῳ τῆς Συμβάσεως πίνακος χορηγοῦνται συντάξεις μόνον εἰς ὅσους ἐξήτησαντο καὶ ἐδικαιούντο νὰ λάβωσι τοιαύτας δυνάμει τῶν Ἰονίων νόμων, ἀπὴ-λαυον δ' αὐτῶν ἤδη. Ἐὰν ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος δὲν ᾖ ἀκριβὴς, πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ μὲ θέσῃ εἰς στάσιν νὰ καταδείξω τὰ ὀνόματα ἐκείνων οἵτινες χωρὶς νὰ ἔχωσι δικαιώματα πρὸς σύνταξιν, θὰ ἐλάμβανον τοιαύτην δυνάμει τοῦ συνημμένου ἐν τῷ σχεδίῳ τῆς Συμβάσεως πίνακος.

Ὡς πρὸς τὰς ἀποζημιώσεις, τὸ ἐπὶ τῶν Ἀποικιῶν Ὑπουργεῖον δὲν ἀξιοῖ ὅτι δίδονται εἰς πρόσωπα ἔχοντα τὸ τῆς συντάξεως δικαίωμα· ἐξ ἐναντίας ἐπειδὴ ταῦτα δὲν δικαιοῦνται εἰς σύνταξιν, ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις θεωρεῖ τὴν σύνταξιν ὡς ἀναγκαίαν.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

139.

Πρὸς τὸν Κ. Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 13/25 Μαρτίου 1864.

Διὰ τοῦ χθὲς ἀφιχθέντος Γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου ἐλάβομεν τὰς ἀπὸ 5/17 Μαρτίου ὑμέτερας ἀναφοράς.

Οὐδὲν μένει ἡμῖν σήμερον νὰ προσθέσωμεν εἰς τὰ τελευταῖα ἡμῶν ἔγγραφα. Ἀναμένομεν δὲ ἡμεῖς τε καὶ τὸ κοινὸν ἀνυπομόνως τὴν εἰδησιν τῆς ὑπογραφῆς ἀμφοτέρων τῶν Συνθηκῶν καὶ τὴν ἀποστολὴν τούτων, ἃς ἐλπίζομεν νὰ ἔχωμεν διὰ τοῦ προσεχοῦς Γαλλικοῦ.

Ὁ Ὑπουργός,

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

140.

Πρὸς τὸν ἐν Κερκύρα Γενικὸν Πρόξενον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 14 Μαρτίου 1864.

Ἐξ ἀναφορᾶς τοῦ ἐν Λονδίῳ Κυρίου Χ. Σ. Τρικούπη ἔγνωμεν ὅτι, κατὰ λάθος τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργείου, συμπεριελήφθη τὸ Νέον Φρούριον ἐν τῷ σχεδίῳ τῶν κατεδαφίσεων· ὅτι δ' ἅμα γνοῦς τοῦτο ὁ Λόρδος Ρώσσελ, εἶχε διατάξει τηλεγραφικῶς νὰ μὴ προβῶσιν εἰς οὐδεμίαν ἐπ' αὐτοῦ κατεδάφισιν.

Δυστυχῶς, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ὑμετέρων ἀναφορῶν, τὸ τηλεγράφημα ἔφθασε πολὺ ἄργά, καὶ ὅτε πλέον εἶχον καθαιρεθῇ αἱ ἐπιθλάσσιοι τοῦ Νέου Φρουρίου κανονοστοιχίαι. Οὐχ ἦττον διὰ τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς ἀνεστάλη πᾶσα περαιτέρω ἐπ' αὐτοῦ κατεδάφισις ὡς ὑμεῖς αὐτοὶ ἐγνωστοποιήσατε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ἐν τούτοις ἐν τῇ μετὰ τοῦ Κυρίου Τρικούπη συνδιαλέξει του, ὁ Λόρδος Ρώσσελ εἶπεν ὅτι, καθὰ διῃσχυρίζονται αἱ Ἀγγλικαὶ Ἀρχαί, τὴν κατεδάφισιν τοῦ Νέου Φρουρίου ἐπεθύμουν οἱ κάτοικοι τῆς Κερκύρας, καὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας ταύτης ἐνόμισαν αὗται καλὸν νὰ τὸ κατεδαφίσωσιν, ὅτι δὲ διέταξε νὰ ἐρωτηθῇ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Κερκύρας ἂν τῶντι ἡ πόλις ἐπεθύμει τὴν κατεδάφισιν ταύτην.

Ἐπειδὴ οὐδὲν περὶ τούτου ἀνεφέρετε ἡμῖν, σὰς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γνωστοποιήσητε, λαμβάνοντες ἐπὶ τούτῳ τὰς δεούσας πληροφορίας, ἂν πραγματικῶς τοιαύτην εὐχὴν ἐξέφρασέ ποτε τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον.

Ὁ Ὑπουργός,

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

141.

(Μετάφρασις)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 10|22 Μαρτίου 1864.

Τὸ ταχυδρομεῖον τῶν Ἀθηνῶν ἔφθασε μὲν μόλις χθές, κομίσαν μοι μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ ἀπὸ 28 Φεβρουαρίου (11 Μαρτίου) ὑμέτερον ἔγγραφον.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ, ὅστις διαμένει πάλιν ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἦλθε σήμερον εἰς τὴν πόλιν δι' ὀλίγας ὥρας. Ὁφελθεῖς ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης, ἔσχον συνέντευξιν μετ' αὐτοῦ, καθ' ἣν τῷ ἀνεκοίνωσα τὴν ὑμετέραν σύνταξιν τοῦ πρώτου ἄρθρου τῆς εἰδικῆς Συμβάσεως, ὅπως εὐρίσκεται ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἐγγράφῳ. Ἐζητησάμην δ' ὡσαύτως, σύμφωνα πρὸς τὰς ὑμετέρας ὁδηγίας, νὰ ἐπιφυλαχθῇ εἰς τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἢ ἐν τινὶ μελλούσῃ ἐποχῇ ἀναθιῶρησις τῆς Συμβάσεως ταύτης, ὡς διαπραχθείσης λίαν ἐσπευσμένως. Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἀπήντησε τραχέως ὅτι οὐδὲν ἐγένετο ἐσπευσμένως καὶ ὅτι ὤφειλε νὰ ἐπαναλάβῃ ὅτι ἤδη πολλάκις εἶπεν, ὅτι αἱ κατὰ τοῦ σχεδίου τῆς Συμβάσεως ἡμέτεραι ἀντιρρήσεις καθήπτοντο τῆς τιμῆς τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως. Ὡς πρὸς τὴν ὑμετέραν σύνταξιν τοῦ πρώτου ἄρθρου συνήνεσε νὰ λάβῃ αὐτὴν ὑπ' ὄψιν, ἀλλὰ δὲν ἔδειξε διάθεσιν νὰ τὴν παραδεχθῇ. Ἰπέβαλον αὐτῷ ἐξ ἰδίων μου ἐτέραν αἴτησιν, περὶ ἀφαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακος τῶν διδομένων ἀποζημιώσεων εἰς τοὺς Τοποτηρητάς (Résidents) Ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἔλαβε σημειῶσιν τῆς προτάσεως ταύτης ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἀποικιῶν Ὑπουργοῦ, ἀλλ' οὐδεμίαν περὶ τῆς ἀποδοχῆς τις μοὶ ἔδωκε, ὑπόσχεσιν.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

142

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 10/22 Μαρτίου 1864.

Ἐν τῇ συνεντεύξει ἣν ἔλαβον σήμερον μετὰ τοῦ Λόρδου Ρώσσελ, ἀνεκοίνωσα αὐτῷ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀπὸ 28 Φεβρουαρίου (11 Μαρτίου) ὑμετέρου ἐγγράφου ὡς πρὸς τὰ πυροβόλα τῶν μὴ κατεδαφισθέντων ὀχυρωμάτων.

Ὁ Λόρδος Ρώσσελ μοι ὑπεσχέθη νὰ λαλήσῃ περὶ τούτου τῷ ἀρμοδίῳ Ὑπουργῷ. Ἐν τοσούτῳ δὲ πλείστας μοι ἀντέταξε δυσχερείας ὡς πρὸς τὰ πυροβόλα ταῦτα.

Τὴν περὶ τούτου ἀπάντησιν τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως θέλω διαβιβάσει ὑμῖν διὰ τοῦ προσεχοῦς ταχυδρομείου.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

143.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 10/22 Μαρτίου 1864.

Τὴν 7/19 τρέχοντος ἔλαβον τὸ ἀπὸ 2/14 τοῦ αὐτοῦ ὑμέτερον τηλεγράφημα καὶ ἔσπευσα ν' ἀναγγείλω τοῖς Πληρεξουσίοις τῶν τριῶν Δυνάμεων ὅτι ἔλαβον τὴν ἀδειαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως νὰ ποιήσω τὴν ὑπὸ τοῦ Πρέσβευς τῆς Ρωσσίας ἐξαιτουμένην δήλωσιν. Συνεπεία τούτου συνετάχθη ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Πληρεξουσίων σχέδιον δηλώσεως ἐχούσης ὡς ἔπεται:

«Ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδος ἐδήλωσεν ὅτι ἦν ἐξὸν αὐτῷ ν' ἀναγγείλῃ ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων παρεδέχετο τὴν ἐν τῷ ἀπὸ 18/30 Μαρτίου 1863 ψηφίσματι τῆς Β'. ἐν Ἀθήναις ἔθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως καθιερωθεῖσαν ἀρχὴν δυνάμει τῆς ὁποίας οἱ νόμιμοι διάδοχοι τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Α' ὑποφείλουσι νὰ πρεσβεύωσι τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

«Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ρωσσίας ἀπεφάσισαν νὰ παρακατατεθῇ ὑπαρῶσα δήλωσις ἐν τοῖς πρακτικοῖς τοῦ συμβουλίου.»

Τὸ συμβούλιον θέλει συνέλθῃ τὴν προσεχῇ τρίτην, 17/29 τρέχοντος, τὸ δὲ πρωτόκολλον ὑπογραφῆσεται ὅπως ἔχει ἀνωτέρω, ἐκτὸς ἐὰν τὰ ἐγγράφα ἅπερ θὰ λάβω διὰ τοῦ προσεχοῦς ταχυδρομείου τῶν Ἀθηνῶν μοι συνιστῶσιν ἐτέραν σύνταξιν.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

144.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 11/23 Μαρτίου 1864.

Τὸ Συμβούλιον προσεκλήθη νὰ συνέλθῃ ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ τὴν 3 ὥραν μ. μ. τῆς προεχούσης τρίτης 17/29 τρέχοντος πρὸς ὑπογραφήν τῆς Συνθήκης.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι ἐπανέλαβεν ὅτι θ' ἀπαιτήσῃ νὰ ὑπογραφῇ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ἡ εἰδικὴ Σύμβασις, ὅθεν σύμφωνα πρὸς τὰς ὁδηγίας μου, ἐὰν αἱ τροποποιήσεις αἱ προέτεινα χθὲς δὲν γενῶσι δεκταί, θὰ ὑπογράψω τὴν σύμβασιν ὅπως ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ κοινοποιήσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν σχεδίῳ διὰ τῆς ἀπὸ 20 Φεβρουαρίου (3 Μαρτίου) ἀναφορᾶς μου.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

145.

(Μετάφρασις.)

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Ληφθὲν μέσῳ Καλλιπόλεως διὰ τοῦ Ἀτμοπλοίου.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργόν.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 14/26 Μαρτίου 1864.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ κοινοποιήσω ὑμῖν, εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ 28 Φεβρουαρίου (11 Μαρτίου) ὑμετέρου ἐγγράφου, ὅτι ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι ἔγραψεν ὅτι οὐδεμίαν νέαν τροποποίησιν δέχεται ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τῆς Συμβάσεως. Κατὰ συνέπειαν ἡ Συνθήκη καὶ ἡ Σύμβασις ὑπογραφήσονται τὴν προσεχῆ τρίτην, 29 Μαρτίου, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ ἀπὸ 3 Μαρτίου ἀναφορᾶ μου κείμενα. Ἐν τῷ τέλει τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ προοιμίου τῆς συνθήκης προστεθήσονται αἱ ἐξῆς λέξεις: «καὶ ἐπεξηγηθέντας κατόπιν διὰ τῶν μεταγενεστέρων πρωτοκόλλων».

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

146.

(Μετάφρασις.)

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Ληφθὲν ταχυδρομικῶς ἐκ Κερκύρας

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργόν.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 29 Μαρτίου 1864.

Ἡ Συνθήκη καὶ ἡ Σύμβασις ὑπεγράφησαν σήμερον σύμφωνα πρὸς τὸ ἀπὸ 14/26 Μαρτίου τηλεγράφημά μου.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

147.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Θεόδωρον Δηλιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 13/25 Μαρτίου 1864.

Ὁ Πρίγκιψ de la Tour d'Auvergne μοι διεκοίνωσεν ὅτι ἔλαβε χθὲς ἐπιστολὴν τοῦ Κ. Drouin de Lhuys δι' ἧς συνιστᾶται αὐτῷ νὰ ποιήσῃ ὅτι ἐθεώρει ἐρικτὸν πρὸς ὑποστήριξιν παρὰ τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ τῶν ἡμετέρων περὶ τῆς συμπληρωματικῆς Συμβάσεως παραστάσεων.

Ὁ Κ. Πρέσβυς τῆς Γαλλίας μοι εἶπεν ὅτι περισπούδαστον αὐτοῦ μέλημα ἐθεώρει νὰ μοι ἀνακοινώσῃ ὅτι ἔλαβε τὰς ἀνωτέρω ὁδηγίας, ἀλλ' ὅτι συνεπεία τοῦ τρόπου μεθ' οὗ ὁ Λόρδος Ῥώσσελ τῷ ἐλάλησεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ παρ' αὐτῷ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

148.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Θεόδωρον Δηλιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 17/29 Μαρτίου 1864.

Καί τοι αἱ ἀναφοραί μου ἃς ἐλάβετε μετὰ τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ ἀπὸ 7/19 Μαρτίου ὑμετέρου ἐγγράφου θὰ καθυσύχασαν ὑμᾶς ὡς πρὸς τὴν τύχην τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ νέου Φρουρίου, σπεύδω νὰ σᾶς κοινοποιήσω ἐκ νέου, εἰς ἀπάντησιν τοῦ εἰρημένου ἐγγράφου, ὅτι ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι εἶπε κατ' ἐπανάληψιν, μοι ἐπανελάβε δὲ καὶ σήμερον ἔτι, ὅτι μεταχειρισθεὶς τὴν λέξιν démantellement οὐδέποτε ἠννόησε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν κατεδάφισιν οἰουδήποτε μέρους τῆς Ἀκροπόλεως. Τὴν λέξιν ταύτην μετεχειρίσθη ὡς συνώνυμον τοῦ ἀφοπλισμοῦ.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

149.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Θεόδωρον Δηλιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 17/29 Μαρτίου 1864.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι ἐγνωστοποίησε τὴν 14/26 Μαρτίου δι' ἰδιαιτέρως ἐπιστολῆς ὅτι ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ συνενάισῃ εἰς τὸ νὰ ἐπενεχθῇ οἰαδήποτε μεταβολὴ ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ σχεδίου τῆς Συμβάσεως. Ὅθεν συνεμορφώθην πρὸς τὰς ὁδηγίας μου δηλώσας ὅτι εἰμὶ ἔτοιμος νὰ ὑπογράψω τὴν σύμβασιν μὲ μόνας τὰς προηγουμένως ἀποδεχθείσας ὑπὸ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως μεταβολάς. Κατὰ συνέπειαν τὸ Συμβούλιον συνήλθε σήμερον ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ καὶ ἡ τε Συνθήκη καὶ ἡ Σύμβασις περιεβλήθησαν τὰς ὑπογραφὰς τῶν πληρεξουσίων τῶν ὑψηλῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Αἱ Συνθήκαι αὗται εἰσὶ συντεταγμέναι ὅπως ἐκοινοποιήθησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον διὰ τῆς ἀπὸ 3 Μαρτίου ἀναφορᾶς μου.

Ἐν τῷ τέλει τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ προοιμίου τῆς Συνθήκης προσετέθησαν αἱ λέξεις «καὶ ἐπιξηγ-
θέντας κατόπιν διὰ τῶν μεταγενεστέρων πρωτοκόλλων.» Ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἀρθροῦ 3 ἄρχεται διὰ
τῶν λέξεων αἱ νέαι αὗται Συμβάσεις.» ἀντὶ τοῦ «ἐννοεῖται ὅτι αἱ νέαι αὗται συμβάσεις» διότι αἱ λέξεις,
«ἐννοεῖται ὅτι» εὐρίσκοντο ἤδη ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

150.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Θεόδωρον Δηλιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 17/29 Μαρτίου 1864.

Ὡς ἀνήγγειλον εἰς τὸ ὑπουργεῖον διὰ τῆς ἀπὸ 10/22 Μαρτίου ἀναφορᾶς μου, οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Τριῶν
Δυνάμεων συνεφώνησαν ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου πρωτοκόλλου περὶ τοῦ θρησκύματος τῶν δι-
δόχων τοῦ Βασιλέως Γεωργίου.

Τὴν ἀπὸ 7/19 Μαρτίου ὑμετέραν ἐπιστολὴν δι' ἧς μοι ἐκοινοποιεῖτο ἄλλο σχέδιον τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ-
του ἔλαβον χθές, καὶ ἐσπευσα νὰ συστήσω εἰς τοὺς Πληρεξουσίους τὴν νέαν ταύτην σύνταξιν.

Τὸ Συμβούλιον οὐδεμίαν παρενέβαλεν δυσχέρειαν εἰς τὸ νὰ παραδεχθῇ τὸ νέον σχέδιον, καὶ σὰς διαβιβάσω
ἐσωκλείστως ἀντίτυπον τοῦ πρωτοκόλλου ὡς ὑπεγράφη σήμερον.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

151.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

τοῦ ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου γενομένου Συμβουλίου τῇ 29 Μαρτίου 1864.

Παρόντες.

Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Γαλλίας
τῆς Μεγάλης Βρετανίας,
τῆς Ῥωσσίας, καὶ
τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ πληρεξούσιος τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων δηλοποιεῖ, ὅτι ὁ Βασιλεὺς Γεώρ-
γιος ἔχει ἀπόφασιν νὰ τηρήσῃ ἀπαραιμέωτον τὴν διάταξιν τοῦ τῆς ἐκλογῆς Αὐτοῦ ψηφίσματος δυνάμει τῆς
ὁποίας οἱ νόμιμοι Αὐτοῦ κληρονόμοι καὶ διάδοχοι τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου ὀφείλουσι νὰ πρεσβεύωσι τὸ δόγμα
τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

DE LATOUR D' AUVERGNE.

ΡΩΣΣΕΛ.

ΒΡΟΥΝΝΩΦ.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

152.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Θεόδωρον Δηλιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τὴν 17/29 Μαρτίου 1864.

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ σὰς διαβιβάσω ἐγκλείστως φάκελλον περιέχοντα :

1) Τὴν Συνθήκην περὶ ἐνώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων ὑπογραφείσαν παρ' ἐμοῦ σήμερον ὡς καὶ παρὰ τῶν Πλη-
ρεξουσίων τῶν τριῶν ἐγγυητριῶν Αὐλῶν καὶ 2) Τὴν συμπληρωματικὴν Σύμβασιν ἣν συνυπέγραψα μετὰ τοῦ
Πληρεξουσίου τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἀμέσως μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς ρηθείσης Συνθήκης.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

(Μετάφρασις.)

ΣΥΝΘΗΚΗ

Μεταξύ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, τῆς Α. Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων καὶ τῆς Α. Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν περὶ ἐνώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ὑπογραφεῖσα ἐν Λονδίῳ τὴν 17 (29) Μαρτίου 1864.

Ἐν Ὄνόματι τῆς Ἀγίας καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος.

Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασιλίσσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλὴν τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων, ὅτι, ὅπως ἐνώσῃ τὰς Νήσους μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἦν πρόθυμος, εἰ ἐξέφραζεν τοιαύτην εὐχὴν ἡ Ἰόνιος Βουλὴ, νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν προστασίαν τῶν Νήσων τούτων, ἣτις εἶχεν ἀνατεθῇ εἰς τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα διὰ τῆς ἐν Παρισίοις τῇ 24 Ὀκτωβρ. (5 Νοεμβρ.) 1815 μετὰ τῶν Αὐλῶν τῆς Αὐστρίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Ῥωσίας συνομολογηθείσης Συνθήκης. Τῆς εὐχῆς ταύτης ἐκδηλωθείσης διὰ Ψηφίσματος τῆς ῤηθείσης Βουλῆς, παμφηρεῖ ἐκδοθέντος τῇ 7/19 Ὀκτωβρίου 1863, ἡ Αὐτῆς Βρετανικὴ Μεγαλειότης συνήνεσε, διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς Συνθήκης τῆς συνομολογηθείσης τῇ 2/14 Νοεμβρίου 1863 μετὰ τῶν Αὐτῶν Μεγαλειότητων τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων, τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσίας καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν νὰ παραιτήσῃ τὴν προστασίαν ταύτην ὑπὸ τινος ὅρου ἐν τῇ μνησθείσῃ Συνθήκῃ διαλαμβανομένους καὶ ἐπεξηγηθέντας κατόπιν διὰ τῶν μεταγενεστέρων πρωτοκόλλων.

Αἱ δὲ Αὐτῶν Μεγαλειότητες, ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, συνήνεσαν, διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ ὑπὸ τοῦς αὐτοὺς ὅρους, νὰ παραδεχθῶσι τὴν παραίτησιν ταύτην, καὶ νὰ ἀναγνωρίσωσιν, μετὰ τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, τὴν μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἐνωσιν τῶν εἰρημένων Νήσων.

Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ἐν Λονδίῳ τῇ 1/13 Ἰουλίου 1863 ὑπογραφείσης Συνθήκης, συμφωνήθη πρὸς τοῦτοις ὁμοφώνως μετὰ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων, τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος καὶ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, ὅτι αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι, ὅταν ἡ μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἐνωσίς των τελεσθῇ, ὡς προσεῖδε τὸ ἄρθρον 4 τῆς αὐτῆς Συνθήκης, θέλουσι συμπεριληφθῇ ἐν τῇ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος συνομολογηθείσῃ ἐγγυήσει ὑπὸ τῶν Αὐλῶν τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ῥωσίας διὰ τῆς ἐν Λονδίῳ τῇ 25 Ἀπριλίου (7 Μαΐου) 1832 ὑπογραφείσης Συνθήκης.

Ἐπομένως, σύμφωνα πρὸς τοὺς ὅρους τῆς Συνθήκης τῆς 1/13 Ἰουλίου 1863 καὶ πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 6 τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, δι' οὗ αἱ Αὐλαὶ τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ῥωσίας, ὡς Δυνάμεις ἐγγυήτραι ὑπὲρ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἐπεφυλάξαντο νὰ συνάψωσι Συνθήκην μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὡς πρὸς τὰς συμφωνίας, ἃς ἡ ἐνωσίς τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος, δύναται νὰ καταστήσῃ ἀναγκαίαν, αἱ ῤηθεῖσαι Αὐτῶν Μεγαλειότητες ἀπεφάσισαν νὰ προβῶσιν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀνωτέρω μνημονευθεισῶν διατάξεων.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων συγκατετέθη εἰς τὴν διάπραξιν τῆς Συνθήκης ταύτης, αἱ ῤηθεῖσαι Αὐτῶν Μεγαλειότητες διώρισαν πληρεξουσίους Αὐτῶν, ἧτοι : Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, τὸν Κύριον Χαρίλαον Τρικούπην, Πληρεξούσιον ἐν τῇ Ἐθνικῇ τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσει. Ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων τὸν Πρίγκηπα de la Tour d'Auvergne Πρέσβυν Αὐτοῦ ἐν Λονδίῳ κτλ. Ἡ Α. Μ. ἡ Βασιλίσσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, τὸν ἐντιμότατον Κόμητα Ἰωάννην Ῥώσσελ, Ἰπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κτλ. καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν τὸν Βαρώναν Βρουνῶφ, Πρέσβυν Αὐτοῦ ἐν Λονδίῳ κτλ. Οἵτινες ἀνταλλάξαντες τὰ ἐαυτῶν πληρεξούσια εὐρεθέντα ἐν καλῇ τάξει, συνεφώνησαν καὶ ὑπέγραψαν τὰ ἐξῆς ἄρθρα.

Άρθρον 1.

Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας, ἐπιθυμοῦσα νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν εὐχὴν, ἣν ἡ Βουλὴ τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἐξέφρα-
σεν ὑπὲρ τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεώς των, συνήνεσεν, ὑπὸ τοὺς παρακατιὸν διαλαμβανόμενους ὅρους, νὰ
παραιτήσῃ τὴν προστασίαν τῶν Νήσων τῆς Κερκύρας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Λευκάδος, Ἰθάκης, Κυθήρων καὶ
Παξῶν μετὰ τῶν παραρτημάτων αὐτῶν, αἵτινες διὰ τῆς ἐν Παρισίοις τῇ 24 Ὀκτωβρίου 5 Νοεμβρίου 1815 ὑπο-
γραφείσης Συνθήκης ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τῆς Αὐστρίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Ῥωσ-
σίας, συνέστησαν ἐν καὶ μόνον ἐλεύθερον Κράτος ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἡνωμένη Πολιτεία τῶν Ἰονίων Νήσων» τεθὲν
ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἀποκλειστικὴν προστασίαν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τοῦ Ἡνωμένου Βασι-
λείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας, τῶν κληρονόμων καὶ διαδόχων Αὐτοῦ.

Ἐπομένως, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ἡ Αὐτῆς Βρετανικὴ Μεγαλειότης, καὶ ἡ Αὐτοῦ
Μεγαλειότης ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, ὡς ὑπογράψαντες τὴν Συνθήκην τῆς 25 Ἀπριλίου (7 Μαΐου
1832,) ἀναγνωρίζουσι τὴν ἑνωσιν ταύτην, καὶ διακηρύττουσιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν ἀνωτέρω ἐνομι-
νων ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μετὰ τῶν Αὐλῶν τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ῥωσ-
σίας ἀφ' ἐνὸς καὶ τῆς Ὑψ. Πύλης ἀφ' ἑτέρου διαπραχθείσης συμβάσεως τῇ 9/21 Ἰουλίου 1832, συμπεριλαμβα-
νομένων καὶ τῶν Ἰονίων Νήσων, ἀποτελεῖται ἐν Κράτος Μοναρχικόν, ἀνεξάρτητον καὶ Συνταγματικόν, ὑπὸ τὴν
κυριαρχίαν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν τριῶν Αὐλῶν.

Άρθρον 2.

Αἱ Αὐλαὶ τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ῥωσίας, ὡς Δυνάμεις ἐγγυήτριαι ὑπὲρ τῆς Ἑλ-
λάδος, διακηρύττουσι, τῇ συναινέσει τῶν Αὐλῶν τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Πρωσίας, ὅτι αἱ Νῆσοι τῆς Κερκύρας
καὶ τῶν Παξῶν, ὡς καὶ τὰ σὺν αὐταῖς, μετὰ τὴν ἑνωσιν αὐτῶν μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, θέλουσιν ἀπο-
λαύει τῶν πλεονεκτημάτων διηνεκοῦς οὐδετερότητος.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεοῦται, τὸ καθ' ἑαυτὸν, νὰ τηρήσῃ τὴν οὐδετερότητα
ταύτην.

Άρθρον 3.

Ἡ ἑνωσις τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος οὐδεμίαν θέλει ἐπιφέρει μεταβολὴν εἰς τὰ
πλεονεκτήματα τὰ παραχωρηθέντα εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν τῶν ἀλλοδαπῶν, δυνάμει Συνθηκῶν καὶ
Συμβάσεων συναφθεισῶν ὑπὸ ξένων Δυνάμεων μετὰ τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, ὡς Προστάτιδος
τῶν Ἰονίων Νήσων. Πᾶσαι αἱ ἐκ τῶν εἰρημένων συναλλαγῶν, ὡς καὶ ἐκ κανονισμῶν συνδεδεμένων πρὸς αὐτάς
καὶ σήμερον ἐν ἰσχύϊ, πηγάζουσαι ὑποχρεώσεις διατηρηθήσονται καὶ ἀκριβῶς ἐφαρμοσθήσονται ὡς καὶ μέ-
χρι τοῦδε.

Ἐπομένως ῥητῶς συνομολογεῖται ὅτι τὰ πλοῖα καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν ἀλλοδαπῶν ἐν τοῖς Ἰονίοις λιμέσιν, ὡς
καὶ ἡ μετὰ τῶν Ἰονίων λιμένων καὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος ναυστολία, θέλουσι τυγχάνει τῆς αὐτῆς μεταχει-
ρίσεως καὶ ἔσονται ἐν τῇ αὐτῇ μοίρᾳ ὡς καὶ πρὸ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ
τοῦτο μέχρι τῆς διαπράξεως νέων Συνθηκῶν, ἢ Συμβάσεων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ κανονισθῶσι μετὰ τῶν
ἐνδιαφερομένων μερῶν τὰ περὶ ἐμπορίας, ναυτιλίας καὶ τῆς τακτικῆς ὑπηρεσίας τῶν ταχυδρομικῶν συγκοινω-
νιῶν ζητήματα.

Ἐννοεῖται ὅτι αἱ νεαὶ Συμβάσεις συναφθήσονται ἐντὸς δέκα πέντε ἐτῶν, ἢ τάχιον, εἰ δυνατόν.

Άρθρον 4.

Ἡ μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἑνωσις τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων οὐδαμῶς ἀκυρώ-
σει τὰς ὑπὸ τῆς ὑπαρχούσης νομοθεσίας τῶν νήσων καθιερωμένας ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας καὶ τῆς
ἀνεξιθρησκείας· ἐπομένως τὰ καθιερωθέντα θρησκευτικὰ δικαιώματα καὶ προνόμια ὑπὸ τοῦ Α' καὶ Β' κεφα-
λαίου τοῦ Συνταγματικοῦ Χάρτου τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων νήσων, καὶ ἰδίως ἡ ἀναγνώρισις τῆς
ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ὡς Ἐκκλησίας ἐπικρατούσης ἐν ταῖς νήσοις, ἡ ἀπόλυτος ἐλευθερία τῆς λα-
τρείας ἡ χορηγουμένη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κράτους τῆς Προστάτιδος Δυνάμεως, καὶ ἡ πλήρης ἀνεξιθρη-
σκεία ἡ πρὸς τὰς ἄλλας χριστιανικὰς κοινότητας ὑποσχεθεῖσα, διατηρηθήσονται καὶ μετὰ τὴν ἑνωσιν ἐν ὅλῃ
αὐτῶν τῇ ἰσχύϊ.

Ἡ εἰδικὴ προστασία, ἡ ἐγγυηθεῖσα πρὸς τὴν Καθολικὴν ἐκκλησίαν, ὡς καὶ τὰ πλεονεκτήματα ὧν αὕτη ἤδη
ἀπολαύει, διατηρηθήσονται ἐπίσης· καὶ οἱ εἰς τὸ δόγμα τοῦτο ἀνήκοντες ὑπήκοοι θὰ ἀπολαύωσιν ἐν ταῖς

Ιονίαις νήσοις τῆς αὐτῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τῆς ἀνγνωρισθείσης ὡς πρὸς αὐτοὺς ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 22 Ἰανουαρίου (3 Φεβρουαρίου) 1830.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀπολύτου ἀστικῆς καὶ πολιτικῆς ἰσότητος μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τῶν διαφόρων δογμάτων καθιερωμένη ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πρωτοκόλλου, θέλει ἐπίσης ἰσχύει ἐν ταῖς Ἰονίαις νήσοις.

Ἄρθρον 5.

Ἡ Βουλὴ τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἐθέτισε, διὰ Ψηφίσματος ἐκδοθέντος τῇ 7/19 Ὀκτωβρίου 1863, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν δέκα χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν καθιεροῦται ἐτησίως εἰς αὐξήσιν τῆς Ἀνακτορικῆς χορηγίας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, κατὰ μηνιαίας δόσεις καταβαλλόμενον, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀποτελέσῃ τὸν πρῶτον εἰσπρακτέον φόρον ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν Ἰονίων Νήσων, ἐκτὸς ἂν ληφθῇ πρόνοια κατὰ τοὺς συνταγματικούς τύπους διὰ τὴν ἀπότισιν αὐτοῦ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ συνέπειαν ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεοῦται νὰ ἐφαρμόσῃ δεόντως τὸ Ψήφισμα τοῦτο.

Ἄρθρον 6.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς ἱρλανδίας, καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν συνεφώνησιν ὅπως παραιτήσωσιν, ὑπὲρ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'. ἕκαστος τέσσαρας χιλιάδας λιρῶν στερλινῶν ἐτησίως, ἐκ τῶν ποσῶν ἃς τὸ Ἑλληνικὸν ταμεῖον ὑπεχρεώθη ν' ἀποτίνῃ ἐτησίως ἕκαστῳ Αὐτῶν, δυνάμει τῆς συμφωνίας τῆς ἐν Ἀθήναις γενομένης ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τῇ συμπράξει τῶν Ἑλληνικῶν Βουλῶν, κατὰ μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1860.

Ῥητῶς ὀρίζεται ὅτι τὰ τρία ταῦτα ποσά, ἀποτελοῦντα κεφάλαιον δώδεκα χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν ἐτησίως, προσδιορίζονται εἰς προσωπικὴν προίκισιν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'. πρὸς τῇ ἀνακτορικῇ χορηγίᾳ τῇ ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ Κράτους ὀριζομένη. Ἡ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Θρόνον ἀνάβασις τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος οὐδεμίαν ἄλλως τε θέλει ἐπιφέρει μεταβολὴν εἰς τὰς οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις, ἃς ἡ Ἑλλὰς συνῆψε διὰ τοῦ ἄρθρου 1Β' τῆς Συμβάσεως τῆς 25 Ἀπριλίου (7 Μαΐου 1832) πρὸς τὰς Δυνάμεις, τὰς ἐγγυηθείσας τὸ δάνειον, οὔτε εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεώσεως ἣν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβε κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1860 μετὰ τὰς παραστάσεις τῶν τριῶν Αὐλῶν.

Ἄρθρον 7.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεοῦται νὰ ἀναδεχθῇ εἰς ἑᾶρος Αὐτοῦ πάσας τὰς ὑποχρεώσεις καὶ συμβάσεις τὰς νομίμως συναφθείσας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἢ ἐπ' ὀνόματι αὐτῆς ὑπὸ τῆς Προσιτάτιδος Δυνάμεως τῶν νήσων, συνωδᾷ τῷ Συντάγματι τῶν Ἰονίων Νήσων, εἴτε μετὰ τῶν ξένων Κυβερνήσεων, εἴτε μετὰ ἐταιριῶν ἢ ἐταιρικῶν συλλόγων, εἴτε μετ' ἰδιωτῶν, καὶ ὑποσχεῖται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ῥηθείσας ὑποχρεώσεις καὶ συμβόλαια καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἐκτασιν, ὡς ανεὶ εἶχον συναφθῇ ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ἢ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται ἰδίως τὸ δημόσιον χρέος τῶν Ἰονίων νήσων, καὶ τὰ εἰς τὴν Ἰόνιον Τράπεζαν εἰς τὴν θαλασσίαν ἐταιρίαν, τὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Αὐστριακὸς Λόγδ» γνωστὴν, συμφώνως πρὸς τὴν ταχυδρομικὴν σύμβασιν τῆς 1 Δεκεμβρίου 1853, καὶ εἰς τὴν ἐταιρίαν τοῦ ἀερόφωτος τῆς Μιλίτης καὶ τῆς Μισογείου, χορηγηθέντα πλεονεκτήματα.

Ἄρθρον 8.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποσχεῖται νὰ ἀναδεχθῇ εἰς ἑᾶρος ἑαυτοῦ :

1. Τὰς χορηγηθείσας συντάξεις εἰς Βρετανοὺς ὑπηκόους ὑπὸ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, συμφώνως πρὸς τοὺς περὶ συντάξεων ἰσχύοντας νόμους ἐν ταῖς Ἰονίαις νήσοις.

2. Τὰς ὀφειλομένας ἀποζημιώσεις εἰς τινὰ ἄτομα, διατελοῦντα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, ἅπερ στερηθήσονται τῶν θέσεων των ἔνεκα τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως τῶν νήσων.

3. Τὰς συντάξεις, ὧν ἀπολαύουσι πολλοὶ ὑπήκοοι Ἰόνιοι, πρὸς ἀμοιβὴν ὑπηρεσιῶν προσενηχθεισῶν εἰς τὴν Ἰόνιον Κυβέρνησιν.

Εἰδικὴ σύμβασις, σονομολογηθεῖσα μεταξὺ τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος καὶ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ὀρίσει τὸν ἀριθμὸν τῶν διαφόρων τούτων συντάξεων, καὶ κανονίσει τὸν τρόπον τῆς ἀποτίσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 9.

Αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ καὶ αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, θέλουσιν ἀποχωρῆσαι ἐκ τῆς χώρας τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων νήσων ἐντὸς τριῶν μηνῶν, ἢ πρότερον, εἰ δυνατόν, μετὰ τὴν κύρωσιν τῆς παρούσης Συνθήκης.

Ἄρθρον 10.

Ἡ παροῦσα Συνθήκη ἐπικυρωθήσεται, αἱ δ' ἐπικυρώσεις αὐτῆς τελεσθήσονται ἐν Λονδίνῳ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ἐξ ἐβδομάδων ἢ καὶ πρὸ αὐτῆς, εἰ δυνατόν.

Πρὸς πίστωσιν τούτων κτλ.

Ἐγένετο ἐν Λονδίνῳ τὴν 17/29 Μαρτίου 1864.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

ΡΩΣΣΕΛ,

ΒΡΟΥΝΩΦ,

DE LA TOUR D'AUVERGNE

(Μετάφρασις.)

Σ Υ Μ Β Α Σ Ι Σ

Συνομολογηθεῖσα μετὰ τὴν Ἑλλάδος καὶ Ἀγγλίας ἐν Λονδίνῳ τὴν 17 (29) Μαρτίου 1864 περὶ συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν Ἰονίων Νήσων διατελεσάντων ὑπαλλήλων.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς ἱρλανδίας, ἐπιθυμοῦντες νὰ συνεννοηθῶσιν ὡς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν Ἀγγλῶν ὑπηκόων καὶ ἄλλων συνεπειὰ τῶν ὑπηρεσιῶν, αἱ οὗτοι προσήνεγκον τῇ Κυβερνήσει τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων καθ' ὃν καιρὸν οἱ Νῆσοι αὗται διετέλουν ὑπὸ τὴν Προστασίαν τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, συνεφώνησαν νὰ συνομολογήσωσιν ἐπὶ τούτῳ σύμβασιν, καὶ διώρισαν ὡς πληρεξουσίου των, ὁ μὲν Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην Πληρεξούσιον ἐν τῇ Ἐθνικῇ τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσει, ἡ δὲ Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας τὸν ἐντιμότατον Κόμητα Ἰωάννην Ρώσσελ κτλ. οἵτινες κοινοποιήσαντες ἀλλήλοις τὰ πληρεξούσια των, εὗρεθέντα ἐν καλῇ τάξει, συνεφώνησαν καὶ συνωμολόγησαν τὰ ἐπόμενα ἄρθρα :

Ἄρθρον 1.

Ἐπειδὴ κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐχορηγήθησαν συντάξεις εἰς Ἀγγλοὺς ὑπηκόους παρὰ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως, καὶ νῦν δὲ πρόκειται νὰ δοθῶσι τοιαῦτα, συνεπεία τῶν ἐπικρατούντων κανονισμῶν ἐν ταῖς Ἰονίαις Νήσοις ὡς πρὸς τὰς συντάξεις· καὶ ἐπειδὴ τὸ ποσὸν τῶν εἰρημένων συντάξεων ἀνῶσιν κατ' ἔτος εἰς λίρας στερλίνας 7,403 8σελ. 3δην., ὡς ἐμφαίνει ὁ συνημμένος ὑπὸ στοιχ. Α. πίναξ, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων συνομολογεῖ ὅτι ἀφοῦ ἀφαιρεθῶσιν αἱ δέκα χιλιάδες λιρῶν κατ' ἔτος, αἱ μνημονευόμεναι ἐν τῷ 5ῳ ἄρθρῳ τῆς σήμερον ὑπογραφίσης Συνθήκης μετὰ τῆς Α. Α. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἀφ' ἑνός, καὶ τῶν Α. Α. Μ. Μ. τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Πασῶν τῶν Ρωσσιῶν ἀφ' ἑτέρου, τὸ ἀνωτέρω ποσὸν θέλει ἀποτελέσει τὴν δευτέραν ὑποχρέωσιν, τὴν ἐπιβάρυνουσαν τὰς εἰσπράξεις τοῦ τελωνείου Κερκύρας καὶ τῶν λοιπῶν Ἰονίων Νήσων, καὶ θέλει καταβάλλεσθαι εἰς ἑξαμηνιαίας δόσεις εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Ἀγγλὸν Πρόξενον, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διανεμηταὶ ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὰ διάφορα πρόσωπα τὰ δικαιούμενα εἰς τὰς ἀνωτέρω συντάξεις.

Ἐπειδὴ δὲ ἀναγκαῖον κατέστη νὰ δοθῶσιν ἀποζημιώσεις εἰς τινὰ ἄλλα πρόσωπα διατελούντα μὲν νῦν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, ἀλλὰ μέλλοντα ν' ἀπολέσωσι τὰς θέσεις των συνεπεία τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων, αἱ δ' ἀποζημιώσεις αὗται συμποσούνται κατ' ἔτος εἰς λίρας στερλίνας 3,271 12 σελ. ὡς ἐμφαίνει ὁ συνημμένος ὑπὸ στοιχ. Β. πίναξ, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων συνομολογεῖ ὅτι

τὸ εἰρημένον ποσὸν θέλει ἐπιβαρύνει τὰ εἰσοδήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ θέλει καταβάλλεσθαι καθ' ἐξαμηνιαίας δόσεις εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλὸν Πρέσβυν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διανεμηθῇ ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς ἔχοντας δικαιώματα ἐπὶ τῶν εἰρημένων ἀποζημιώσεων.

Αἱ διάφοροι αὗται συντάξεις καὶ ἀποζημιώσεις ἄρξονται ἐπιβαρύνουσαι τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ καταστήσονται πληρωταί παρ' αὐτῆς μετὰ τὴν παῦσιν τῆς Ἀγγλικῆς Προστάσεως ἐπὶ τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ εἰς τὸ ἐξῆς. Ἐπομένως αἱ πρῶται καταβολαὶ γενήσονται εἰς τὸν Ἀγγλὸν Πρόξενον, ἐν Κερκύρῃ, καὶ τὸν Ἀγγλὸν Πρεσβευτὴν, ἐν Ἀθήναις, δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς 19/31 Μαρτίου, ἢ τῆς 18/30 Ἰουνίου, ἢ τῆς 18/30 Ἰαννουαρίου, ἢ τῆς 19/31 Δεκεμβρίου τῆς εὐθὺς παρεπομένης μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς Ἀγγλικῆς ἐξουσίας ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις. Ἐφεξῆς δὲ αἱ πληρωμαὶ θέλουν γίνεσθαι δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως ἐκάστης ἐπομένης ἐξαμηνίας.

Ἐπειδὴ δὲ διάφοροι ἰόνιοι ὑπήκοοι λαμβάνουσι συντάξεις χορηγηθείσας αὐτοῖς δι' ὑπηρεσίας ὑπὸ τὸ κράτος τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἀναδέχεται ἵνα τὰ δικαιώματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν εἰρημένων συντάξεων ἀναγνωρισθῶσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐξακολουθήσωσιν οὗτοι δεόντως λαμβάνοντες αὐτάς. Ὁ ἐν Ἀθήναις Ἀγγλὸς Πρέσβυς, ἀφοῦ λάβῃ κατάλογον τῶν τοιούτων συντάξεων παρὰ τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ τῆς Α. Βρ. Μεγαλειότητος θέλει παραδώσει αὐτὸν εἰς τὸν Ἱπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐδεὶς ἰόνιος ὑπήκοος θὰ δύναται νὰ ἔχῃ τινὰ ἀπαίτησιν παρὰ τῆς Α. Ἑλλ. Μεγαλειότητος ἐπὶ λόγῳ συντάξεως διδομένης νῦν αὐτῷ, ἐκτὸς ἂν ἡ σύνταξις αὕτη περιλαμβάνητε ἐν τῷ ῥηθέντι καταλόγῳ.

ΠΙΝΑΞ ὑπὸ στοιχ. Α'.

Πρόσωπα δικαιούμενα εἰς συντάξεις ἐκ τῶν προσόδων τῶν Ἰονίων Νήσων.

Ὄνομα.

Ποσό.

Λίρ. σερ. σελ. δην.

Baker, Ἐρρίκος	554.	3.	2.
Barr, E. F.	500.	0.	0.
Blair, Οὐίλλιαμ	710.	0.	0.
Boyd, A. F.	416.	13.	4.
Cologan, J. B.	135.	0.	0.
Colthurst, Δοχαγός	97.	10.	0.
Falcona, Ἰάκωβος	115.	6.	8.
Fraser, Σίρ J.	510.	0.	0.
Gisborne, T. J.	382.	10.	0.
Hatton, Κάρολος	80.	13.	9.
Hunter, Ἰάκωβος	66.	43.	4.
Hunter, Ἰωάννης	200.	0.	0.
Kirkpatrick, Ἰωάννης	732.	10.	0.
Lawrence, Δοχαγός	150.	0.	0.
Marchis, Ἰωάννης	39.	10.	0.
Peas, Θωμάς	30.	0.	0.
Raqueneau, Δοχαγός	351.	12.	3.
Reid, Δοχαγός	191.	12.	6.
Reid, Σίρ Ἰακωβός	710.	0.	0.
Reynolds, W. L.	238.	6.	8.
Stenhouse, Ρόβερτος	190.	13.	4.
Stevens, G. A.	29.	5.	0.
Stevens, Γεώργιος	135.	0.	0.
Stevens, Ριχάρδος	158.	13.	4.
Thompson, Γπολοχαγός	16.	5.	0.
Wilson, J.	24.	0.	0.
Woodhouse, Ἰάκωβος	637.	10.	0.

Λίραι στερλ .. 7,403. 8. 4.

ΠΙΝΑΞ ὑπὸ στοιχ. Β'.

*Πρόσωπα ὧν αἱ ἀποζημιώσεις ἔνεκα ἀπωλείας τῆς θέσεώς των εἰσὶ πληρωτέαι παρὰ τῆς
Ἑλλην. Κυβερνήσεως πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλὸν Πρέσβιν.*

Ὄνομα.

Ποσό ν.

Λίρ. σελ. δην.

Baker, D ^r . B.	199.	6.	8.
Coccatto, Στέλιος	25.	0.	0.
Colquhoun, Σίρ P.	576.	13.	4.
Debiasi, Venerando	12.	2.	8.
Debiasi, Βικέντιος	13.	13.	0.
Dendin, Σταμάτιος	9.	2.	0.
Deverell, Οὐίλλιαμ	66.	13.	4.
D'Evertton, Βαρών (Κάρολος Sebright)	283.	6.	8.
Forrest, Λοχαγός	60.	0.	0.
Guiffre, Dom	23.	8.	0.
Greenwood, Ιάκωβος	16.	13.	4.
Lane, Cecil	166.	13.	4.
Lazzaro, Σπυρίδων	11.	14.	0.
Minari, Βασίλειος	12.	2.	8.
Murray, Λοχαγός	150.	0.	0.
Montanini, Λοχαγός	37.	10.	0.
Ongaro, Αλβέρτος	18.	15.	0.
Paoli, Ruggieri de	12.	2.	8.
Permis, Φερδινάνδος	13.	13.	0.
Quinland, Ιάκωβος	60.	0.	0.
Sargent, Σίρ Κάρολος	576.	13.	4.
Sella, Salvatore	12.	2.	8.
Stegni, Ιωσήφ	13.	13.	0.
Torrini, Ματθαῖος	75.	0.	0.
Wodehouse, Συνταγματάρχης ἑντιμος Β.	250.	0.	0.
Wolf, Σίρ H. D.	576.	13.	4.

Λίραι στερλ. 3,272. 12. 0.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐνιαυσίων ἀποζημιώσεων θέλει δοθῇ εἰς τὰ κατωτέρω πρόσωπα, ὡς ἀποζημιώσεις ἐνεκα τῆς ἀπωλείας τῶν θέσεών των, τὸ ποσὸν τῆς μισθοδοσίας των ἐπὶ ἓν ἔτος, ἥτοι:

Alexandre, Ὁθων	52	Λίρ.
Bulwer, Ἐρρίκος	300	»
Thomas	78	»
	<u>430</u>	»

Ἄρθρον 2.

Κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἐκάστου ἔτους ὁ ἐν Ἀθήναις Πρέσβυς τῆς Αὐτῆς Βρετ. Μεγαλειότητος θέλει παραδίδει τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργῷ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, κατάλογον τῶν προσώπων ἅπερ δικαιοῦνται εἰς συντάξεις ἢ ἀποζημιώσεις συνεπείᾳ τοῦ προηγουμένου ἁρθρου. Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ καταλόγου τούτου θὰ ἄφαιρῶνται ἐκ τοῦ καταλόγου τοῦ προηγουμένου ἔτους τὰ ὀνόματα τῶν τεθνεώτων, ὡς καὶ τὰ ὀνόματα ἐκείνων ὅσοι ἐδέξαντο ὑπηρεσίαν παρὰ τοῦ στέμματος τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Engrapha <...> Offizielle Schriften betreffend die Verhandlungen über die
Frage der Sieben ??

(Athen) 1864

4 H.gr. 18

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10360023-0